Stadsfullmäktiges
i
Västerås
Protokoll
och
Handlingar
1924.

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

OCH

HANDLINGAR

FÖR

FÖR ÅR 1924

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1924.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

År 1924.

REGISTER.

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Alkoholistvård, tilläggsanslag till	94, 97, 134	454
Apoteket Bävern, förläggningsområde för	20	
Arbetareinstitutet, anslag till biblioteksverksamheten för år 1925	131	375, 445, 448
Arbetareinstitutet, anslag till föreläsningsverksamheten för år 1925	32	
Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet, anslag till, för år 1925	134	436, 455
Arbetsförmedlingen, anslag till, för år 1925	134	434, 453
Arbetslösheten, rapport om, för åren 1914—1924 m. m.	117	472
Arbetsstugan, anslag till, för år 1925	133	433, 453
Arosgården, anslag till, för år 1925	134	454
Arvoden, beräkning av, för år 1925	130	442
Automobilskatt, för år 1925, användningen av		458
Badhuset, understöd till f. baderskan Lovisa Schön	26	
Badhuset, varm-, reparationer i	70	193
Badhuset, varm-, vattenreningsanläggning i	98	287
Badhusstyrelsen, utgifts- och inkomststat för år 1925	132, 137	340, 412, 448 457, 518, 547
Badhusstyrelsen, inskränkning i tryckningen av styrelsens årsberättelse	35	
Badhusstyrelsen, årsberättelse för 1923	37	104
Badplats å Östra holmen, anslag för förflyttning av	128	
Barnavårdslagen, nya, meddelande om	118	
Barnhemmet, anslag till, för år 1925	134	453
Barnhemmet Fridsborg, ifrågasatt personalindragning å	130	444
Barnkrubban, anslag till, för år 1925	134	453
Begagnade föremål, tillstånd för P. A. Jonsson att försälja	99, 107	
Begagnade föremål, tillstånd för Joh. Albin Lager att försälja	107	
Begagnade föremål, tillstånd för Alfr. Larsson att försälja	66, 78	
Begagnade föremål, tillstånd för J. A. Lööf att försälja	26, 33	
Begagnade föremål, tillstånd för K. E. A. Persson att försälja	10	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Begagnade föremål, tillstånd för Karl Albin Vikström att försälja	18	
Begagnade föremål, tillstånd för Fanny Elisabet Örtegren att försälja	33, 65	
Beredningsutskott, val av	4	
Bibliotek, läroverks- och lands-, yttrande över sakkunnigebetänkande	32, 106, 111,	307, 461
Biblioteksverksamhet, arbetareinstitutets, anslag till, för år 1925	131	375, 445, 487
Biblioteksverksamhet, arbetarnes bildningsförbunds, anslag till, för år 1925	134	436, 455
Borgås udde, friköp av tomter vid	15, 38, 114	111, 465
Bostadsbyggnad, förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag	88	243
Bostadsförmedling, kommunal, upphörande av	26	
Bostadsförmedling, tillfällig	85, 87	
Bostadstelefoner, ändring i avgiften för stadens befattningshavares	130	488
Brandchef, vice, förordnande av, för år 1924	19	
Brandordning, ny	26, 38, 84, 90, 126	122, 249
Brandstyrelsen, utgifts- och inkomststat för år 1925	132, 137	341, 418, 449, 458, 521, 547
Brandstyrelsen, årsberättelse för år 1923	23	25
Brandverket, upprättande av reglemente för brandkårens personal samt för skorstensfejarne	69	189
Brandverket, värdering av personalens tjänstebeklädnadsförmån för år 1924	12	
Budget, för år 1925	130	313, 496
Budget, för år 1925: Beredningsutskottets betänkande		487
Budget, för år 1925: Drätselkammarens betänkande		441
Budget: Badhusstyrelsens, för år 1925	132, 137	340, 412, 448, 457, 518, 547
Budget: Brandstyrelsens, för år 1925	132, 137	341, 418, 449, 458, 521, 547
Budget: Byggnadsnämndens, för år 1925	133	347, 431, 452 537
Budget: Fattigvårdens, för år 1925	130, 135	315, 350, 443, 457, 497, 543
Budget: Folkskolans och högre folkskolans, för år 1925	131, 135	315, 361, 444, 457, 501, 544
Budget: Hamnens och hamnmaskineriernas, för år 1925	132, 135	319, 400, 447, 457, 487, 563
Budget: Hälsovårdsnämndens, för år 1925	131, 135	317, 379, 446, 457, 511, 545

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Budget: Lantegendomsnämndens, för år 1925	132, 135	319, 323, 340, 405, 457, 567
Budget: Pensionsnämndens, för år 1925	133	428, 451
Budget: Planteringsnämndens, för år 1925	132	318, 385, 447 515, 545
Budget: Polisnämndens, för år 1925	133	346, 424. 451 531, 552
Budget: Tekniska skolans, för år 1925	131	377, 378, 446, 511
Budget: Vatten- och avloppsledningss- samt gas- och elektricitetsverkens, för år 1925	132, 135	319, 320, 388, 446, 447, 448, 457, 556
Budget: Vedgårdens, för år 1925		341, 417, 521
Budget: Ångbåtstrafikens, för år 1925		341, 415, 448 519
Byggnadsbestämmelser, och stadsplaneändring för nuvarande lasarettsområdet inom kv. Olympia	86	231
Byggnadsnämnden, utgifts- och inkomststat för år 1925	133	347, 431, 452, 537
Bäfvern, apoteket, förläggningsområde för	20	
Carlsberg, Kungl. Maj:ts dom ang. bättre rätt till egendomen	30	47
Danaarv, efter f. Stadskamreraren Bernh. Carlsson	99, 103	298
Djuphamn, anläggande av	16, 73, 82, 106	19, 229, 304
Djuphamnskommittén, upphörande av	114	467
Donation efter f. Stadskamreraren Bernh. Carlsson	99, 103	298
Dricksfontäner, anordnande av, i en del folkskolehus	131	372, 444
Drätselkammaren, meddelande om ordförandeval m. m.	6	
Dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare för senare halvåret 1924	72	211
Dyrtidstillägg för första halvåret 1925	117	470
Ecklesiastika jordar, val av god man för saluvärdering av	15, 61	17
Elba, ordnande av bekvämlighetsinrättningen å	97	285
Elektrisk anläggning, tillstånd för Kungl. Vattenfallsstyrelsen att expropriera mark för	84	
Elektrisk ström, sänkning i en del taxor för	135	388, 448
Epidemisjukhuset, 1:ste stadsläkarens avlöning som läkare vid	6, 102	293
Epidemisjukhuset, fortsatt uthyrning av, till landstinget	87	238
Exekutionsväsendet, inskränkning av antalet exekutionsbetjänter	83	
Explosiva varor, I klass, tillstånd för Bröderna Larsson & C:o att försälja	33, 62	
Explosiva varor, tillstånd för Handl. Erik Sundström att försälja	63	
Explosiva varor, besvär över K. B:s beslut rör. tillstånd för Bröderna Larsson & C:o, Henning Larsson, och Handl. Erik Sundström att försälja	129	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Expropriation, tillstånd för Kungl. Vattenfallstyrelsen att expropriera mark för elektrisk anläggning	84	
Fastigheter, lösningsrätt till N:ris 2 kv. Mina och 9 kv. Lorenz	66	
Fastigheter, reparation av gården N:o 147 västra kv.	97	286
Fastigheter, reparation inom fastigheten N:o 38 Jakobsberg	67, 70	192
Fastigheter, Kungl. Maj:ts dom ang. bättre rätt till egendomen Carlsberg	30	47
Fastigheter, stämning å staden i anledning av vidtagen stadsplaneändring berörande C. J. Petterssons lägenhet Marielund	34	
Fastighetshandel, köp och försäljning av tomten N:o 4 Erling	104	
Fastighetshandel, köp och försäljning av fastigheten N:o 5 Erling	92	
Fastighetshandel, köp och försäljning av fastigheten N:o 8 Engelbrekt	128	
Fastighetshandel försäljning av tomter inom kv. Ofelia	80	
Fastighetshandel för ordnande av trafikleder från lägenheten Sofieberg	31	
Fastighetshandel, bytesavtal för reglering av lägenheten Vargbo litt C med vidliggande gator	71	
Fastighetshandel, uppgörelse om gatumark för framdragning av ledningar i Eriksborgsgatan	88	240
Fastighetsköp, förvärv av den s. k. Kappelansåkern	94	
Fattigvården, reparation av fastigheten N:o 38 Jakobsberg	67, 70	192
Fattigvården, tillsyningsmannens uppförande på fast stat	130	356, 359
Fattigvården, ifrågasatt personalindragning å barnhemmet Fridsborg	130	444
Fattigvården, utgifts- och inkomststat för år 1925	130, 135	315, 350, 443, 457, 497, 543
Fattigvårdsstyrelsen, årsberättelse för 1923	67, 69	175
Flickläroverket, anslag till	104	302
Flickläroverket, upplåtelse av området inom kv. Malin till lek- och idrottsplats för	99	
Folkskolan, lönebestämmelser för lärarepersonalen år 1925	115	468
Folkskolan, indragning av ledningar i Hammarby skola	131	372, 444
Folkskolan, inrättande av s. k. hjälpklasser samt anordnande av dricksfontäner i en del skolhus	131	372, 444
Folkskolan och högre folkskolan, utgifts- och inkomststat för år 1925	131, 135	315, 361, 444, 457, 501, 544
Folkskolan, högre, arvode för läkarevård	131	374, 445
Folkhushållningskommissionen, Kungl. Maj:ts dom i stadens rättegång mot, ang. leverans av potatis	71	201

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Förslagsanslaget, för år 1925	135, 137	456, 539
Försäljning av fastigheten N:o 8 Engelbrekt	128	
Försäljning av fastigheten N:o 5 Erling	92	
Försäljning av tomten N:o 4 Erling	104	
Försäljning av tomter inom kv. Ofelia	80	
Försäljning av mark för reglering av tomten N:o 1 kv. Irma	61	
Gator, uppgörelse om gatumark för framdragning av ledningar i Eriksborgsgatan	88	240
Gator, mottagande av gatumark inom Västra Förstaden	59	
Gator, bytesavtal för reglering av lägenheten Vargbo litt. C. med vidliggande gator	71	
Gator, förvärv av mark för anläggning av trafikleder från Sofieberg (Köpingsvägen, Rusthållarevägen m. fl.)	31	
Gator, mottagande av mark från egendomen Malmaberg för utläggning av, i och för anslutning till stadens allmänna ledningar	103	
Gymnastikföreningen, anslag till, för år 1924	19, 25	40
Gymnastikföreningen, anslag till, för år 1925	134	456
Gymnastiklokal, ny eller förbättrad, vid högre allm. läroverket	108	
"Göteborg en översikt vid trehundraårsjubiléet 1923", Stadsfullmäktiges uttalande av tacksamhet för emottagandet av	35	
Hamnen, anläggande av djuphamn	16, 73, 82, 106	19, 229, 304
Hamnen, reparationer å	82	
Hamnen, uppförande av kranmaskinistförmannen på fast stat	132	400, 487
Hamnen, utgifts- och inkomststat för år 1925	132, 135	319, 400, 447, 457, 487, 563
Hamnområde, utökat	17, 105	
Hamnstyrelsen, förvaltningen av hamnplanen och hamnmagasinen		447
Hamnstyrelsen för Strömsholms våg, pensionering av vågmästaren O. Möller	102, 126	295, 489
Hamntaxan, provisoriskt tillägg till	9, 93, 129	
Hjälpklasser, för folkskolan, inrättande av	131	372, 444
Hälsovårdsnämnden, inskränkning i tryckningen av nämndens årsberättelse	35	
Hälsovårdsnämnden, årsberättelse för 1923	37	57
Hälsovårdsnämnden, utgifts- och inkomststat för år 1925	131, 135	317, 379, 446, 457, 511, 545
Hälsovårdstillsyningsman, överförande av, till köttbesiktningsbyråns stat	131	379, 446
Hästholmarne, anslag för förflyttning av badplats å Östra holmen	128	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Hästholmarne, ordnande av bekvämlighetsinrättningarne å Elba och Östra holmen	97	285
Högre folkskolan, arvode för läkarevård vid	131	374, 445
Inkomst- och utgiftsstat för år 1925	130	313, 496
Inkomst- och utgiftsstat för år 1925: Beredningsutskottets betänkande		487
Inkomst- och utgiftsstat för år 1925: Drätselkammarens betänkande		441
Inkomst- och utgiftsstat: Badhusstyrelsens, för år 1925	132, 137	340, 412, 448 457, 518, 547
Inkomst- och utgiftsstat: Brandstyrelsens, för år 1925	132, 137	341, 418, 449 458, 521, 547
Inkomst- och utgiftsstat: Byggnadsnämndens, för år 1925	133	347,431,452,537
Inkomst- och utgiftsstat: Fattigvårdens, för år 1925	130, 135	315, 350, 443 457, 499, 543
Inkomst- och utgiftsstat: Folkskolans och högre folkskolans, för år 1925	131, 135	315, 361, 444 457, 501, 544
Inkomst- och utgiftsstat: Hamnens och hamnmaskinernas, för år 1925	132, 135	319, 400, 447 457, 487, 563
Inkomst- och utgiftsstat: Hälsovårdsnämndens, för år 1925	131, 135	317, 379. 446, 457, 511, 545
Inkomst- och utgiftsstat: Lantegendomsnämndens, för år 1925	132, 135	319, 323, 340, 405, 457, 567
Inkomst- och utgiftsstat: Pensionsnämndens, för år 1925	133	428, 451
Inkomst- och utgiftsstat: Planteringsnämndens, för år 1925	132	318, 385, 447, 515, 545
Inkomst- och utgiftsstat: Polisnämndens, för år 1925	133	346, 424, 451 531, 552
Inkomst- och utgiftsstat: Tekniska skolans, för år 1925	131	377,378,446,511
Inkomst- och utgiftsstat: Vatten- och avloppsledningssamt gas- och elektricitetsverkens, för år 1925	132, 135	319, 320, 388, 446, 447, 448, 457, 556
Inkomst- och utgiftsstat: Vedgårdens, för år 1925		341, 417, 521
Inkomst- och utgiftsstat: Ångbåtstrafikens, för år 1925		341,415,448,519
Instruktion, ny, för stadsläkarne m. m.	102	
Järnvägar, upplösning av kommittén för utredning om järnvägsförbindelse från staden norr ut och väster ut	8	11
Kommunala förtroendemän, arvode till	100	
Kommunala förtroendemän, val av	3, 4, 5, 6, 9, 13, 17, 76, 77, 79, 91, 96, 101, 111, 118, 119 —126	473, 475, 480 —487

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Kooperativt byggnadsföretag, förmedlande av lån till, ur statens bostadslånefond	88	243
Köp och försäljning av fastigheten N:o 5 Erling	92	
Köp och försäljning av fastigheten N:o 8 Engelbrekt	128	
Köp av tomten N:o 4 Erling	104	
Köp, förvärv av den s. k. Kappelansåkern	94	
Köp av mark för ordnande av trafikleder från lägenheten Sofieberg	31	
Köp, uppgörelse om gatumark för framdragning av ledningar i Eriksborgsgatan	88	240
Kranmaskinistförman, uppförande på fast stat	132	400, 487
Kronouppbördskontoret, anställande av ytterligare ett biträde å	10	
Könspoliklinik, anstånd för staden att inrätta	6, 18, 67, 72, 78	208
Köttbesiktningsbyrån, överförande av en hälsovårdstillsyningsman å byråns stat	131	379, 446
Lantegendomsnämnden, utgifts- och inkomststat för år 1925	132, 135	319, 323, 340, 405, 457, 567
Landstinget, fortsatt uthyrning av epidemisjukhuset till	87	238
Lasarettet, nya, markreglering för ordnande av vägar till	13	
Lasarettet, gamla, inom kv. Olympia, stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser för området	87	231
Ledningar, allmänna, anslutningsavgifter till, för år 1924	9	14
Ledningar, anslag till en del ledningsanläggningar	71	195
Ledningar, vatten-, avlopps- och gas-, utdragning av, inom Västra Förstaden och Hemdalsområdet	30	51
Ledningar, allmänna, mottagande av gatumark från egendomen Malmaberg i och för anslutning till	103	
Ledningar, allmänna, uppgörelse om gatumark för framdragning av ledningar i Eriksborgsgatan	88	240
Ledningar, indragning av, i Hammarby skola	131	372, 444
Levnadskostnadsundersökningskommittén, redogörelse från	28	
Lek- och idrottsplats, upplåtelse av området inom kv. Malin till, för flickskolan	99	
Lån, uppläggande av nytt obligationslån	78	215
Lån, förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag	88	243
Läroverket, högre allmänna, ny eller förbättrad gymnastiklokal för	108	
Läroverket, högre allmänna, anslag till arvode åt lärare i manlig slöjd	64, 69, 83	190
Läroverks- och landsbibliotek, yttrande över sakkunnigebetänkande	32, 106, 111	307, 461

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Lönebestämmelser, för folkskolans lärarepersonal år 1925	115	468
Lönenämnden, val av ledamot i	77	
Lönenämnden, Sven Forsmans entledigande från uppdraget att vara ledamot i	66	
Löneregleringen, ändrad lönestat för 3:dje rådmannen	105, 133	422, 450
Löneregleringen, fattigvårdstillsyningsmannens uppförande på fast stat	130	356, 359
Löneregleringen, vissa ändrade lönebestämmelser för pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.	10, 98	
Lönestaten, vissa ändringar i de allmänna villkoren och bestämmelserna	117	471
Magistraten, ändrad lönestat för 3:dje rådmannen	105, 133	422, 450
Magistraten, anslag till skrivbiträde åt stadsnotarien	133	422, 450, 459
Mantalsskrivningen, Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalsskrivningsort	66, 81, 108	
Mantalsskrivningen, Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort	15, 32, 65	
Mark, tillstånd för Kungl. Vattenfallsstyrelsen att expropiera, för elektrisk anläggning	84	
Markförvärv, inköp av den s. k. kappelansåkern	94	
Markförvärv, mottagande av gatumark inom Västra Förstaden	59	
Markförvärv, från egendomen Malmaberg i och för utläggning av gator och anslutning till stadens allmänna ledningar	103	
Markförvärv, och byte av mark för reglering av lägenheten Vargbo litt C med vidliggande gator	71	
Markförvärv, uppgörelse om gatumark för framdragning av ledningar i Eriksborgsgatan	88	240
Markförvärv, för ordnande av trafikleder från lägenheten Sofieberg	31	
Markförvärv, val av god man för saluvärdering av vissa ecklesiastika jordar, som skola av staden förvärvas	15, 61	17
Markförsäljning, för reglering av tomten N:o 1 kv. Irma	61	
Markreglering, för ordnande av vägar till nya lasarettet och sanatoriet	13	
Mimer, Byggnadsaktiebolag, amortering av aktieteckning m. m.	135	456
Musikanslag för år 1925	134	454
Mälarens regleringskommission, val av representant i	76	
Mälarens öppnande för den större sjöfarten, meddelande från kommittén för, om fullgjort uppdrag	126	486
Natthärbärget, anslag till, för år 1925	134	453

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Naturaförmåner, värdesättning av och ersättning för avsaknad av dylika förmåner	116	469
Nykterhetsnämnden, val av ordförande och vice ordf. i	9	
Nykterhetsnämnden, tilläggsanslag för anstaltsvård av alkoholister	94, 97, 134	454
Nykterhetsnämnden, inskränkning i tryckningen av nämndens årsberättelse	35	
Nykterhetsnämnden, årsberättelse, för 1923	37	99
Nödhjälpsarbeten, under år 1924	16, 30, 73, 82, 106	19, 51, 229, 304
Nödhjälpsarbeten, kommunala, avlöning vid	20	
Obligationslån, nytt, uppläggande av	78	215
Oktroj, för systembolaget	33, 79	218
Pension, åt renhållningsarbetaren Gust. Karlsson	73	212
Pensioner, vissa ändrade lönebestämmelser för pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.	10, 98	
Pensionering av Vågmästaren O. Möller	102, 126	295, 489
Pensionsavgiften, uppbörd av, i samband med uppbörd av kronoutskylderna	11	
Pensionsnämnden, utgifts- och inkomsstat för år 1925	133	428, 451
Pilsnerdricka, tillstånd för Gösta Edv. Bergholm att försälja	16	
Pilsnerdricka, tillstånd för A.-Bol. Joh. Edling att försälja	13, 16	
Pilsnerdricka, tillstånd för Hans Petter Hansson att försälja	82	
Pilsnerdricka, tillstånd för Gottfr. Johansson att försälja	23	
Pilsnerdricka, tillstånd för P. A. Karlsson att försälja	98	
Pilsnerdricka, tillstånd för John Rundgren att försälja	34	
Pilsnerdricka, tillstånd för Frithiof Sandberg, Gottfr. Johansson och Aug. Walfrid Ahlström att försälja	24, 79	224
Pilsnerdricka, tillstånd för Greta Schubert att försälja	33	
Pilsnerdricka, tillstånd för Signe Alice Vikström att försälja	83	
Polisstationen, anordnande av tork- och putsrum inom	98	290
Polisen, värdering av personalens tjänstebeklädnadsförmån för år 1924	12	
Polisen, ifrågasatt personalindragning inom kåren	133	451
Polisnämnden, utgifts- och inkomststat för år 1925	133	346, 424, 451, 531, 552
Potatisleverans, Kungl. Maj:ts dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. leverans av potatis	71	201
Planteringsnämnden, utgifts- och inkomststat för år 1925	132	318, 385, 447, 515, 545
Regementet, stadens övertagande av regementets väghållningsskyldighet	25, 127	43, 489
Reglemente, upprättande av, för brandkårens personal samt för skorstensfejarne	69	189

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Renhållningsverket, värdering av personalens tjänstebeklädnadsförmån för år 1924	12	
Renhållningsverket, pension åt renhållningsarbetaren Gust. Karlsson	73	
Restauranter, I klass, utsträckt utskänkningstid å	5, 99, 105	212
Revision, omorganisation av stadsrevisionen samt val av revisorer för år 1925	118	473
Revisor av stadens räkenskaper för åren 1923 och 1924, entledigande för Aug. Vetterling från uppdraget	6	
Revisor, val av, för stadens räkenskaper för åren 1923 och 1924	17	
Revisorer, val av, för granskning av stadens räkenskaper för år 1925	118	473
Revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1922	94, 95	257
Revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1923	129	
Revisionsberättelse över tekniska skolans räkenskaper för år 1923	103	297
Rådman, 3:dje, ändrad lönestat för	105, 133	422, 450
Rådstugan, allmänna, och Stadsfullmäktige, kungörande av kallelser till	111	
Sanatoriet, markreglering för ordnande av vägar till	13	
Sjukkassorna, anslag till, för år 1925	134	453
Sjuksköterskeförening, Västmanlands läns, anslag till	99, 127, 131	492
Sjuksköterskor m. fl., vissa ändrade lönebestämmelser för pensionering av	10, 98	
Sjörättssakkunnige, val av	13	
Skatter, uppbörd av pensionsavgiften i samband med kronouppbörden	11	
Skatter, skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer	80	225
Skollovskolonierna, anslag till, för år 1925	134	455
Skorstensfejarne, upprättande av reglemente för	69	189
Slummen, anslag till, för år 1925	134	454
Slöjdlärare, anslag till arvode åt lärare i manlig slöjd vid högre allm. läroverket	64, 69, 83	190
Sparbanken, Västerås stads, val av huvudmän i	119	475
Sparvboet, anslag till, för år 1925	134	454
Spårvägskommittén, upplösning av	8	11
Stadsfullmäktige, val av ordförande och vice ordförande i	3, 101	
Stadsfullmäktige, val av ledamöter i	5, 111	
Stadsfullmäktige, Statsrådet Viktor Larssons entledigande från ledamotskapet i	101	
Stadsfullmäktige och allmänna rådstugan, kungörande av kallelser till	111	
Stadsinspektoren, indragning av anslag för bostadstelefon	133	488

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Stadsläkaren, 1:ste, avlöning som epidemisjukhusläkare ...	6, 102	293
Stadsläkarne, ny instruktion m. m. för ...	102	
Stadsplaneändring, stämning å staden i anledning av, berörande C. J. Petterssons lägenhet Marielund ...	34	
Stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rör. nuvarande lasarettsområdet, kv. Olympia ...	86	231
Stockholms stadshus, mottagande av ett bundet exemplar av beskrivning över stadshusbygget ...	13	
Strömsholms våg, friköp av tomter vid ...	15, 38, 114	111, 465
Strömsholms våg, pensionering av Vågmästaren O. Möller	102, 126	295, 489
Sundinska donationsfonden, understöd ur, till änkefru I. Hedman ...	18	
Sundinska understödsfonden, pensionärer ur ...	65	
Svartån, reglering av vattenföringen ...	71	197
Svenska Stadsförbundet, val av ombud vid dess femte kongress ...	34, 60	
Systembolaget, oktroj för ...	33, 79	218
Taxa, hamn-, provisoriskt tillägg till ...	9, 93, 129	
Taxor för avgifter å elektrisk ström, nedsättning i ...	135	388, 448
Taxeringsnämnderna, arvode till ledamöterna m. m. ...	134	456
Telefonavgifter, ändring i, för stadens befattningshavares bostadstelefoner ...	130	488
Telegram med lyckönskningar till Statsrådet Viktor Larsson	95	
Telegram till Rådman Åsberg på 50-årsdagen ...	86	
Tekniska skolan, revisionsberättelse för år 1923 ...	103	297
Tekniska skolan, utgifts- och inkomststat för år 1925 ...	131	377,378,446,511
Testamente efter f. Stadskamreraren Bernh. Carlsson ...	99, 103	298
Tjänstebeklädnadsförmån, värdesättning av, för en del befattningshavare ...	12	
Tomter, friköp av, vid Strömsholms våg ...	15, 38, 114	111, 465
Tomter, försäljning av tomt inom kv. Ofelia ...	80	
Tomtreglering, försäljning av mark för reglering av tomten N:o 1 kv. Irma ...	61	
Trafikkommitté, tillsättande av ...	8	11
Tullkammaren, utvidgade lokaler samt anskaffning av inventarier ...	99	
Understöd till änkefru I. Hedman ur Sundinska donationsfonden ...	18	
Understöd till f. baderskan Lovisa Schön ...	26	
Utgifts- och inkomststat för år 1925 ...	130	313, 496
Utgifts- och inkomststat för år 1925: Beredningsutskottets betänkande ...		487
Utgifts- och inkomststat, för år 1925: Drätselkammarens betänkande ...		441

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Utgifts- och inkomststat: Badhusstyrelsens, för år 1925	132, 137	340, 412, 448, 457, 518, 547
Utgifts- och inkomststat: Brandstyrelsens, för år 1925	132, 137	341, 418, 449, 458, 521, 547
Utgifts- och inkomststat: Byggnadsnämndens, för år 1925	133	347,431,452,537
Utgifts- och inkomststat: Fattigvårdens, för år 1925	130, 135	315, 350, 443, 457, 497, 543
Utgifts- och inkomststat: Folkskolans och högre folkskolans, för år 1925	131, 135	315, 361, 444, 457, 501, 544
Utgifts- och inkomststat: Hamnens och hamnmaskinernas, för år 1925	132, 135	319, 400, 447, 457, 487, 563
Utgifts- och inkomststat: Hälsovårdsnämndens, för år 1925	131, 135	317, 379, 446, 457, 511, 545
Utgifts- och inkomststat: Lantegendomsnämndens, för år 1925	132, 135	319, 323, 340, 405, 457, 567
Utgifts- och inkomststat: Polisnämndens, för år 1925	133	346, 424, 451, 533, 552
Utgifts- och inkomststat: Pensionsnämndens, för år 1925	133	428, 451
Utgifts- och inkomststat: Planteringsnämndens, för år 1925	132	318, 385, 447, 515, 545
Utgifts- och inkomststat: Tekniska skolans, för år 1925	131	377,378,446,511
Utgifts- och inkomststat: Vatten- och avloppslednings- samt gas- och elektricitetsverkens, för år 1925	132, 135	319, 320, 388, 446, 447, 448, 457, 556
Utgifts- och inkomststat: Vedgårdens, för år 1925		341, 417, 521
Utgifts- och inkomststat: Ångbåtstrafikens, för år 1925		341,415,448,519
Utskänkningstid, utsträckt, å I klass restauranter	5, 99, 105	
Uttaxeringen för år 1925	137	458, 459
Val av Beredningsutskott	4	
Val av ordförande m. m. i Drätselkammaren, meddelande om	6	
Val av god man för saluvärdering av vissa ecklesiastika jordar, som skola av staden förvärvas	15, 61	17
Val av kommunala förtroendemän	3, 4, 5, 6, 9, 13, 17, 76, 77, 79, 91, 96, 101, 111, 118, 119—126	473, 475 480—487.
Val av ledamot i Lönenämnden	77	
Val av representant i Mälarens regleringskommission	76	
Val av ordförande och vice ordförande i Nykterhetsnämnden	9	
Val av revisor för stadens räkenskaper för åren 1923 och 1924	17	
Val av revisorer för granskning av stadens räkenskaper för år 1925	118	473

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Val av sjörättssakkunnige	13	
Val av ordförande och vice ordförande i Stadsfullmäktige	3, 101	
Val av ledamöter i Stadsfullmäktige	5, 111	
Val av ombud vid Svenska Stadsförbundets femte kongress	34, 60	
Val av ordförande m. m. i Vatten- och Gasverksstyrelsen, meddelande om	6	
Val av huvudmän i Västerås stads Sparbank	119	475
Val av överförmyndare	79, 91, 96	254
Vapen, offentligt anbringande av	100	
Varmbadhuset, reparationer i	70	193
Varmbadhuset, vattenreningsanläggning i	98	287
Vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar, anslutningsavgifter till, för år 1924	9	14
Vatten-, avlopps- och gasledningar, anslag till en del ledningsanläggningar	71	195
Vatten-, avlopps- och gasledningar, indragning av i Hammarby skola	131	372, 444
Vatten-, avlopps- och gasledningar, mottagande av gatumark från egendomen Malmaberg för anslutning till	103	
Vatten-, avlopps- och gasledningar, uppgörelse om gatumark för framdragning av ledningar i Eriksborgsgatan	88	240
Vatten-, avlopps- och gasledningar, utdragning av, inom Västra Förstaden och Hemdalsområdet	30	51
Vatten- och avloppslednings- samt gas- och elektricitetsverken, utgifts- och inkomststat för år 1925	132, 135	319, 320, 388, 446, 447, 448, 457, 556
Vatten- och Gasverksstyrelsen, meddelande om ordförandeval m. m.	6	
Vatten- och Gasverksstyrelsen, årsberättelse för 1923	59	157
Vedgården, utgifts- och inkomststat för år 1925		341, 417, 521
Vägar, stadens anslutning till Västmanlands läns vägförening	59	162
Vägar, till nya lasarettet och sanatoriet, markreglering för ordnande av	13	
Vägar, stadens övertagande av regementets väghållningsskyldighet	25, 127	43, 489
Vägar, väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar	7, 24, 37, 61, 113	1, 38, 109, 165, 462
Västerås Gymnastikförening, anslag till, för år 1924	19, 25	40
Västerås Gymnastikförening, anslag till, för år 1925	134	456
Västerås sjukkassors fortsättningskassa, anslag till, för år 1925	134	453
Västerås sjukkassor och fortsättningskassa, anslag till, för år 1925	134	453

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Västerås Stads Sparbank, val av huvudmän i	119	475
Västmanlands läns sjuksköterskeförening, anslag till ...	99, 127, 131	492
Ångbåtstrafiken, utgifts- och inkomststat för år 1925		341,415,448,519
Årsberättelse, Badhusstyrelsens, för 1923	37	104
Årsberättelse, Brandstyrelsens, för 1923	23	25
Årsberättelse, Fattigvårdsstyrelsens, för 1923	67, 69	175
Årsberättelse Hälsovårdsnämndens, för 1923	37	57
Årsberättelse, Nykterhetsnämndens, för 1923	37	99
Årsberättelse, Vatten- och gasverksstyrelsens, för 1923 ...	59	157
Årsberättelser, inskränkning i tryckningen av.....	35	
Överförmyndare, val av	79, 91, 96	254
Östra holmen, anslag för förflyttning av badplats å	128	
Östra holmen, ordnande av bekvämlighetsinrättningen å ...	97	285

A. F. BERGHS BOKTRYCKERI, VÄSTERÅS 1924.

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1924

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1924.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 2 Januari 1924.

Närvarande: Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Brandchefen A. Danielsson, Domprosten Fr. Fåhræus, Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, Tapetseraren C. Bäckman, Direktören E. Falk, Handlanden K. Kättström, Handlanden K. Hedberg, Förmannen Johan Andersson, Komministern Axel Enblom, Ingeniören P. Hiersemann, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Ida Grönberg, Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson, Maskinställaren C. Ridderström, Rektorn Hj. Thyresson, Sjukbesökaren E. Keijser, Förmannen C. E. Larsson-Hed, Svarvaren O. Lindström,, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Metallarbetaren O. Håvberg, Sjukvårdaren J. O. Wass, Pastorn, G. H. Kolmodin, Filaren R. Hult, Förmannen E. A. Westholm, Måleriföreståndaren A. Lundkvist, Ingeniören O. Hellman, Fru Hermanna Lange, Träarbetaren G. Sund, Tubdragaren Karl Andersson, Svarvaren J. G. Jansson, Journalisten A. Eriksson, Tubdragaren K. Engdahl, Fanjunkaren S. Dahlberg, Hamnarbetaren K. Hellström, Grovarbetaren Axel Karlsson, Fräsaren C. O. Eng och Bankkamreraren Otto Carlson.

Frånvarande med godkänt förfall voro Handelsföreståndaren J. A. Zander, Redaktören A. Pers, Byggmästaren Axel Hammer, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Svarvaren C. G. Pettersson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Byggmästaren F. Eklund och Fröken Olga Anderzon, varjämte antecknades, att ny ledamot ännu ej blivit utsedd efter från stadsfullmäktigeuppdraget avgångna Fru Agnes Söderquist.

§ 1.

Sedan Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under den längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m., öppnades nu sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Val av ordförande

Företogs val av ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag av Herr Viktor Larsson med acklamation Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 3.

Val av vice ordförande.

Sedan Herr Fåhræus övertagit ledningen av förhandlingarna, utsågo Stadsfullmäktige på förslag av Herr Kättström till vice ordförande för år 1924 med acklamation Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson.

§ 4.

Val av beredningsutskott. Företogs till behandling fråga om val av Beredningsutskott för innevarande år ; och beslöto Stadsfullmäktige till en början på förslag av Herr vice ordföranden, att utskottet skulle bestå av åtta ledamöter och lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige efter framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Tapetseraren C. Bäckman, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Svarvaren C. G. Pettersson, Köpmannen C. Hedberg, Ingeniören P. Hiersemann, Rektor Hj. Thyresson, Folkskolläraren G. Leontein och Tubdragaren Karl Andersson.

Till suppleanter i utskottet valdes likaledes med acklamation Förmannen E. A. Westholm, Vaktmästaren G. P. Tärngren och Metallarbetaren O. Håvberg, att i nu nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Bäckman, Svedlund och Pettersson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Byggmästaren A. Hammer och Ingeniören O. Hellman att i nu nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Hedberg, Hiersemann och Thyresson, Fru Ida Grönberg att inträda vid förfall för Herr Leontein samt Filaren R. Hult att inträda vid förfall för Herr Andersson.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 31 januari 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 31 Januari 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Olga Anderzon, Herrar Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlsson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Pettersson, Johansson, Fjellander och Engdahl.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 5.

Ang. val av ny stadsfullmäktigeledamot.

Upplästes till Stadsfullmäktige överlämnat protokoll hållet hos Magistraten i Västerås den 22 innevarande januari, utvisande att nämnda dag vid verkställd röstsammanräkning för utseende av efterträdare åt Fru Agnes Söderquist, vilken avgått ur Stadsfullmäktige, därtill blivit utsedd Lokomotivföraren Oskar Dahrné.

Efter föredragning härav hälsade Herr ordföranden den nyvalde ledamoten välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges förhandlingar.

§ 6.

Justering.

Upplästes och justerades det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 innevarande januari förda protokollet.

§ 7.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Lindström och C. E. Larsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 8.

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

Föredrogs och lades till handlingarna en skrivelse från Konungens Befallningshavande i länet av den 31 nästlidne december, utvisande att Konungens Befallningshavande på därom av Stadsfullmäktige i Västerås, jämlikt beslut den 29 november 1923 gjord, av Magistraten tillstyrkt ansökning, prövat med stöd av 56 § 3 mom. Kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, skäligt förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås under år 1924 finge å I klassens restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att tiden för sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge utsträckas till kl. 12 midnatt.

§ 9.

Ang. meddelande om ordförandeval m. m. inom Drkn. samt Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Inkomna protokollsutdrag av den 2 innevarande januari dels från Drätselkammaren angående fördelning av arbetet inom kammaren samt val av ordförande och vice ordförande inom Drätselkammaren och dess avdelningar, dels ock från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående val av ordförande och vice ordförande i styrelsen för innevarande år, föredrogos och lades till handlingarna.

§ 10.

Ang. entledigande för Aug. Wetterling att vara revisor av stadens räkenskaper för åren 1923 och 1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande januari hade Läroverksadjunkten Aug. Wetterling, som av Stadsfullmäktige blivit vald till revisor av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för åren 1923 och 1924, anhållit att bliva befriad från ifrågavarande uppdrag.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ansökningen till Beredningsutskottet för yttrande.

§ 11.

Ang. anstånd för staden att inrätta könspoliklinik.

Till Stadsfullmäktige hade i bestyrkt avskrift för kännedom och efterrättelse överlämnats en skrivelse från Kungl. Socialdepartementet den 31 december 1923 till Medicinalstyrelsen, enligt vilken Kungl. Maj:t med anledning av Stadsfullmäktiges framställning medgivit staden Västerås befrielse fortfarande tillsvidare till och med den 30 juni 1924 från skyldighet att anordna poliklinik för kostnadsfri undersökning och behandling av könssjuka.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den inkomna skrivelsen till handlingarna ävensom att genom avskrift av densamma meddela Hälsovårdsnämnden underrättelse om vad sålunda förekommit för den åtgärd, som på Hälsovårdsnämnden kunde ankomma.

§ 12.

Ang. förste stadsläkarens avlöning som epidemisjukhusläkare.

Sedan Magistraten genom resolution den 27 november sistlidet år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av de besvär Förste stadsläkaren C. Thunström anfört över Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 20 september 1923 i fråga om Stadsfullmäktiges beslut angående klagandens avlöning för handhavande av läkarevården vid epidemisjukhuset i Västerås samt Stadsfullmäktige den 29 november 1923 för förberedande yttrande remitterat handlingarna i ärendet till Beredningsutskottet, hade nu från Beredningsutskottet inkommit ett så lydande utlåtande :

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 29 november 1923 till Beredningsutskottet för förberedande yttrande av de besvär förste stadsläkaren C. Thunström anfört över Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 20 september 1923 i fråga om klagandens avlöning för handhavande av läkarvården vid epidemisjukhuset i Västerås föreslår Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige ville såsom sitt yttrande över besvären, under åberopande av motiveringen i den överklagade resolutionen och av vad Drät-

selkammaren och Beredningsutskottet i sina bland besvärshandlingarna intagna skrivelser respektive den 2 november 1922 och den 22 maj 1923 i ärendet anfört och särskilt betonande av, att staden icke synes kunna åläggas till doktor Thunström utbetala vad staden enligt ett i laga ordning godkänt avtal emellan staden och länets landsting uppbär, samt med bifogande av utdrag av Hälsovårdsnämndens i staden protokoll för den 14 april 1920, utvisande att klaganden utan invändning emottagit uppdrag att underskriva i ärendet meromnämnda avtal, hemställa, att besvären icke måtte föranleda ändring i den överklagade resolutionen.

Västerås den 16 januari 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN

Ragnar Tenow.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman, med bifall till Beredningsutskottets hemställan såsom eget yttrande åberopa vad Beredningsutskottet i ärendet anfört.

§ 13.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

I en längre skrivelse av den 17 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) hade Drätselkammaren med åberopande av en del i skrivelsen omförmälda handlingar avgivit en närmare redogörelse angående frågan om väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar samt de åtgärder, Drätselkammaren i detta ärende vidtagit, och därvid på anförda skäl hemställt, dels att Stadsfullmäktige måtte godkänna de åtgärder Drätselkammaren i ärendet vidtagit och särskilt att anföra besvär över Magistratens beslut den 14 januari 1924 rörande det interimistiska vägunderhållet, *dels ock* att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att på grundvalen av Kungl. Maj:ts utslag den 20 december 1921 hos jordägarne eventuellt genom anlitande av vederbörande myndigheter, därest godvillig uppgörelse ej kunde ernås, uttaga kostnaderna för det vägunderhåll, som Magistraten genom Drätselkammarens befattningshavare och med medel, som förskjutits av stadskassan låtit eller komme att låta för vederbörande väghållningsskyldiges räkning utföra allt sedan den 1 januari 1918, då inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar trädde i kraft.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström, Kättström, Westholm och Bäckman bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herr vice ordföranden, med instämmande av Herrar Pers och Hiersemann likaledes bifall till Drätselkammarens förslag, men med det tillägg, att det skulle vara Drätselkammaren obetaget att upptaga nya underhandlingar om utsikter till en för staden tillfredsställande uppgörelse skulle yppa sig inom den närmaste tiden.

Emot berörda tillägg förklarade sig Herr Kättström icke hava något att erinra, varjämte Herr t. f. borgmästaren under överläggningen yttrade sig i ärendet.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de under densamma gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige till alla delar vad Drätselkammaren hemställt ävensom det av Herr vice ordföranden till Drätselkammarens förslag gjorda tillägget.

§ 14.

Ang. tillsättande av trafikkommitté m. m.; Erik Falks avsägelse av ledamotskap i spårvägskommittén.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne december för yttrande till Beredningsutskottet överlämnat dels en avsägelse från Herr Falk av ledamotskapet i Stadsfullmäktiges spårvägskommitté samt en av honom väckt motion angående tillsättandet av en trafikkommitté med i motionen närmare angivna riktlinjer för dess uppdrag, i vilken kommitté skulle ingå såväl den hittillsvarande spårvägskommittén som ock kommittén för utredning om järnvägsförbindelser från staden norr ut och väster ut, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) avgivit det begärda utlåtandet, utmynnande i en hemställan, att Stadsfullmäktige ville besluta, *dels* upplösa förutvarande spårvägskommittén och kommittén för utredning om järnvägsförbindelser från staden norr ut och väster ut, *dels ock* tillsätta en kommitté förslagsvis benämnd stadens trafikkommitté med uppdrag att i den mån för stadens utveckling krävdes ett ordnande i vad på staden kunde ankomma av trafikmedlen, vare sig det gällde trafiken inom staden och med närmaste landsbygd eller fjärrtrafiken, verkställa utredningar och förelägga Stadsfullmäktige förslag härtill, varjämte Beredningsutskottet avgivit förslag till ledamöter i den föreslagna kommittén.

Härjämte hade Beredningsutskottet, för den händelse Stadsfullmäktige biföllo utskottets ovan angivna förslag att besluta upplösa förutvarande spårvägskommittén, meddelat, att något särskilt beslut i anledning av motionärens avsägelse av ledamotskapet i denna kommitté ej syntes enförderligt.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet yrkade Herr Falk bifall till Beredningsutskottets förslag.

Stadsfullmäktige beslöto härefter i enlighet med Beredningsutskottets hemställan dels att upplösa förutvarande spårvägskommittén och kommittén för utredning om järnvägsförbindelser från staden norr ut och väster ut, i och med vilket beslut Herr Falks hemställan om entledigande från uppdraget att vara ledamot i spårvägskommittén skulle anses vara förfallen, dels ock att tillsätta en kommitté, förslagsvis benämnd stadens trafikkommitté, med uppdrag att i den mån för stadens utveckling krävdes ett ordnande i vad på staden kunde ankomma av trafikmedlen, vare sig det gällde trafiken inom staden och med närmaste landsbygd eller fjärrtrafiken, verkställa utredningar och förelägga Stadsfullmäktige förslag härtill.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Beredningsutskottets hemställan att kommittén skulle bestå av tolv ledamöter ; och slutligen valde Stadsfullmäktige enligt Beredningsutskottets förslag med acklamation till ledamöter uti ifrågavarande kommitté Herrar Landshövdingen Walter Murray, Direktören Erik Falk, Borgmästaren John Karlsson, Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, Bankdirektören Axel Sundström, Redaktören And. Pers, Direktören Arthur Lindén, Handlanden K. Kättström, Ingeniörerna

Harald Håkanson och P. Hiersemann, Grosshandlaren Hakon Swenson och Redaktören Emil Olovson, varjämte på förslag av Herr Bäckman uppdrogs åt Herr Landshövdingen Murray att sammankalla kommittén.

§ 15.

Ang. anslutningsavgifter för stadens ledningar år 1924.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande januari hade Drätselkammaren under tillstyrkan överlämnat en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen med förslag att 1924 års anslutningsavgifter till stadens allmänna ledningar måtte bestämmas till 1 krona 10 öre pr kvm. tomtyta med fördelning mellan de olika ledningsslagen av 44 öre för avloppsledning, 34 öre för vattenledning, 22 öre för gasledning och 10 öre för elektrisk ledning samt att i övrigt de allmänna bestämmelserna rörande villkoren för anslutning till stadens ledningar måtte bibehållas oförändrade.

Efter härav tagen del godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda föreslagit och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 16.

Ang. provisoriskt tillägg i hamntaxan.

Föredrogs och lades till handlingarna en till Stadsfullmäktige för kännedom överlämnad avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. Kommunikationsdepartementet den 19 januari 1924 till länsstyrelsen i Västmanlands län, varav inhämtades, att Kungl. Maj:t i enlighet med Stadsfullmäktiges framställning medgivit att de avgifter, som utginge enligt den av Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 17 november 1916 fastställda taxan å hamnavgifter i staden Västerås med därtill den 4 november 1921 gjort tillägg, finge intill utgången av år 1924 höjas med 40 %.

§ 17.

Ang. val av ordförande och vice ordförande i Nykterhetsnämnden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande januari hade Nykterhetsnämnden, enär ordförande och vice ordförande i Nämnden skulle utses på sätt lag om fattigvård stadgade och mandatstiden för förutvarande ordföranden, Bankdirektören A. Sundström, utgått med år 1923, hemställt, att Stadsfullmäktige ville utse ordförande i Nämnden, ävensom att, då vice ordförande i Nykterhetsnämnden hittills ej kommit att utses av Stadsfullmäktige, anhållit, att Stadsfullmäktige ville utse även vise ordförande i nämnden.

Efter föredragning härav meddelade Herr Bäckman, att Beredningsutskottet förehaft ifrågavarande ärende till förberedande behandling och härvid enat sig om att föreslå, att Stadsfullmäktige måtte till Nämndens ordförande utse Bankdirektören Axel Sundström och till vice ordförande Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson.

Herr Falk förenade sig i detta förslag i fråga om val av ordförande i Nämnden, men yrkade att till vice ordförande i Nämnden måtte utses Rådmannen Victor Åsberg.

Stadsfullmäktige valde till en början med acklamation till ordförande i Nykterhetsnämnden Bankdirektören Axel Sundström.

Vid härefter med slutna sedlar förrättat val av vice ordförande i Nykterhetsnämnden utsågo Stadsfullmäktige härtill med 28 röster Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson. 15 röster tillföllo Rådmannen Victor Åsberg.

§ 18.

Ang. tillstånd för K. E. A. Persson att försälja begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 11 innevarande januari till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en av Karl Erik Alexander Persson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att från lokal i fastigheten N:o 12 vid Kopparbergsvägen här i staden få idka handel med begagnade föremål samt att i magasin å Kungsängen här i staden få hava upplag av ben, hade Hälsovårdsnämnden, som beretts tillfälle taga del av ifrågavarande ansökning för ärendets snabbare handläggning utan föregående remiss avgivit yttrande till Stadsfullmäktige genom skrivelse den 24 innevarande januari och däri föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut i överensstämmelse med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 19.

Ang. vissa ändrade lönebestämmelser för pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 3 innevarande januari, varav inhämtades att Konungens Befallningshavande fastställt det av Stadsfullmäktige den 29 november 1923 fattade beslutet angående vissa ändrade lönebestämmelser i och för pensionering, rörande stadens sjuksköterskor m. fl. och med dem jämnställda befattningshavare.

§ 20.

Ang. anställande av ytterligare ett biträde å kronouppbördskontoret.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 december 1923 till Lönenämnden för yttrande remitterat Magistratens i samband med avgivande av dess yttrande till förslaget till budget för innevarande år gjorda framställning, att staden skulle övertaga avlöningen för ytterligare ett biträde å kronouppbördskontoret, hade Lönenämnden nu inkommit med utlåtande i ärendet så lydande :

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 27 december 1923 hava Stadsfullmäktige till Lönenämnden för yttrande remitterat Magistratens i samband med avgivande av dess yttrande till förslaget till budget för innevarande år gjorda framställning att staden skulle övertaga avlöningen för ytterligare ett biträde å kronokassörskontoret.

Såsom samhörigt med detta ärende har Drätselkammaren vidare för den åtgärd Lönenämnden kunde finna anledning vidtaga överlämnat en begäran av kronokassören om ett bidrag å 150 kronor att utgå såsom arvode till extra biträde för snabbare registrering av stadens mantalslängd.

I anledning av dessa remisser får Lönenämnden nu anföra följande.

Lönenämnden har intet att erinra emot bifall till sistnämnda begäran. Registreringen av mantalslängden medför så stora fördelar för stadens myn-

digheter att det extra biträde kronokassören behöver för att ernå en snabbare registrering föranledd av taxeringsarbetets påskyndande bör betalas av staden.

Vad angår Magistratens framställning, som innebär att staden skulle övertaga avlöningen av ytterligre ett av de mera fast anställda biträdena å kronokassörskontoret med 1 800 kronor om året har Lönenämnden ansett lämpligt att sammanföra denna fråga med ett väckt förslag att omlägga debiteringen och uppbörden av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden på sådant sätt att dessa avgifter bleve debiterade och uppburna i samband med uppbörden av kronoutskylderna.

Denna senare fråga har förut varit föremål för Stadsfullmäktiges beslut, varför Drätselkammaren beträffande fördelarna av en dylik omläggning hänvisar till den utredning, som vid detta tillfälle förelåg. (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1921 N:r 13). Den framställning, som då i ärendet gjordes, blev av Kungl. Maj:t avslagen.

Emellertid har Kungl. Maj:t senare beträffande andra städer intagit en annan ståndpunkt till frågan om en dylik omläggning av uppbörden av pensionsavgifterna, vilket framgår därav, att en del städer, däribland Gävle och Karlstad, senare erhållit nådigt tillstånd att verkställa uppbörden i sammanhang med uppbärandet av kronoutskylderna.

Vad angår genomförandet av en dylik åtgärd härstädes har kronokassören förklarat hinder från hans sida häremot icke föreligga under förutsättning, att Magistratens förberörda framställning bifalles, och att han dessutom i bidrag för avlöning av extra biträden för det ökade arbete, som av en dylik åtgärd blir en följd, erhölle 300 kronor om året.

En anordning som den ifrågasatta finner Lönenämnden vara till sådan fördel för staden att den uppväger den merutgift, som skulle uppstå utöver vad staden förut, närmast under år 1923, i bidrag till avlöning av skrivbiträden å kronokassörskontoret utbetalat, och som, vid det förhållande att kronokassören för rubrikskrivningen till pensionsavgiftslängden uppburit 300 kronor, uppgår till 800 kronor.

Med åberopande av det anförda hemställer Lönenämnden alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels åt kronokassören anvisa ett bidrag å 150 kronor för registrering av mantalslängden

dels bemyndiga Drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t med stöd av bestämmelsen uti 14 § 8 stycket Pensionsförsäkringslagen göra underdånig framställning om medgivande för Västerås stad att fr. o. m. år 1924 verkställa uppbörd och indrivning av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden i samband med uppbörd av kronoutskylderna.

dels ock, under förutsättning av bifall till en sådan framställning, att staden skall övertaga avlöningen av ytterligare ett biträde å kronokassörskontoret med 1 800 kronor för år 1924 samt att kronokassören skall äga av stadens medel uppbära bidrag för avlöning

under samma år av extra biträden å kronokassörskontoret med 300 kronor med bestämmelse tillika att såväl förberörda anslag å 150 kronor som dessa senare utgifter skola utgå av det i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 29 januari 1924.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Vid Lönenämndens skrivelse fanns fogad en utfästelse av kronokassören av följande lydelse:

Under förutsätttning, att Lönenämndens den 29 januari 1924 beslutade förslag om ersättning till biträdeshjälp å kronouppbördskontoret vinner Stadsfullmäktiges bifall har jag för min del intet att erinra emot, att debitering och uppbörd av grundavgifterna för pensionsförsäkringen överflyttas från Drätselkammaren till kronouppbördskontoret och sker i samband med kronouppbörden.

Västerås kronouppbördskontor den 30 januari 1924.

AXEL EKLUND

Efter föredragning av ovanintagna handlingar biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar vad Lönenämnden föreslagit.

§ 21.

Ang. värdesättning av en del befattningshavares tjänstebeklädnadsförmån.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 30 innevarande januari hade Lönenämnden under meddelande att såsom den varit i tillfälle taga del av den avräkning å beklädnadskontot, som vid årsskiftet skett mellan staden och de befattningshavare, som åtnjöte beklädnadsförmån, och därvid inhämtat, att värdesättningen av denna förmån under år 1923 varit i huvudsak riktig, samt då Nämnden ansåge, att förhållanden föranledande ändring häri för innevarande år icke förelåge, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att förutvarande värdesättning skulle bibehållas även under år 1924 och att således anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som ägde åtnjuta sådan, skulle beräknas: för personalen vid poliskåren till 225 kronor, för personalen vid brandkåren till 180 kronor och för personalen vid renhållningsverket till 65 kronor pr. man samt att den detektivkonstaplarna tillkommande slitningsersättningen skulle utgå med kronor 112:50 pr. man.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 22.

Ang. tillstånd för A.-Bol. Joh. Edling att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 24 innevarande januari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av A.Bol. Joh. Edling hos Konungens Befallningshavande i länet gjord hemställan om tillstånd att i sin handelslokal i huset N:o 14 vid Hamngatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ansökningen till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 23.

Ang. gåva från Stockholms stadsfullmäktige.

Meddelades, att ordföranden i Stockholms Stadsfullmäktige å nämnda stads fullmäktiges vägnar till Västerås stad överlämnat såsom minne av invigningen av Stockholms stadshus midsommaraftonen 1923 ett bundet exemplar i två delar av den officiella beskrivningen av stadshusbygget i enlighet med en särskilt tryckt tillägnan å försättsbladet till första delen av ifrågavarande arbete.

Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt ordföranden att framföra Stadsfullmäktiges tacksamhet för minnesgåvan.

§ 24.

Ang. markreglering för ordnande av vägar till nya lasarettet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 december 1923 hade Västmanlands läns landsting till Stadsfullmäktiges kännedom och den på Stadsfullmäktige ankommande åtgärd meddelat, att, i anledning av framställning från landstingets förvaltningsutskott, som i samband med fastställande av stat för tuberkulossjukhuset Skogsfjället framfört fråga om ordnande av kommunikationleder till tuberkulossjukhustomten och tomten för nya lasarettet, landstinget, med godkännande av redan vidtagna åtgärder i berörda avseende, bemyndigat förvaltningsutskottet att å landstingets vägnar vidtaga de ytterligare åtgärder samt träffa de avtal med Västerås stad beträffande avstående eller byte av mark från tomten för nya lasarettsbygget och tuberkulossjukhustomten, som kunde bliva erforderliga för ett slutgiltigt ordnande av nödiga trafikleder för nämnda sjukvårdsanstalters behov.

Efter föredragning härav meddelade Drätselkammarens ordförande Herr Sundström att landstingets förvaltningsutskott redan i skrivelse till Drätselkammaren framfört ifrågavarande angelägenhet och att Drätselkammaren utsett delegerade för att med förvaltningsutskottet underhandla rörande ordnandet av denna fråga.

Med anledning härav beslöto Stadsfullmäktige låta tills vidare bero vid det av Drätselkammarens ordförande lämnade meddelandet.

§ 25.

Val av sjörättssakkunnige.

Föredrogs och lades till handlingarna till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Rådhusrättens Civildombok för den 14 innevarande januari, utvisande att Rådhusrätten bland de av Stadsfullmäktige föreslagna personerna utsett Sjökaptenen C. G. Söderström och Hamnkaptenen J. R. Benson här i staden att såsom sakkunnige, samt Sjökaptenen Hj. Eriksson och

Maskiningeniören A. Axelson härstädes att såsom suppleanter för dem under år 1924 gå Rådhusrätten tillhanda vid sjöförklarings upptagande samt vid verkställande av sjöförhör.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 5 februari 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

C. E. Larsson Oscar Lindström

Offentligen uppläst den 5 februari 1924, betygar

Ex officio :

Theofil Öberg

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 28 Februari 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Eklund, Sund, Karl Andersson, Eriksson, Engdahl, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlsson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice Ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Sundström, Danielsson, Pers, Hedberg, Hiersemann, Pettersson, Fru Lange, Herr Jansson, Fröken Olga Anderzon samt Herr Dahlberg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 26.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Fjellander och Keijser att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 27.

Ang. Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort.

Genom Magistratens resolution den 1 innevarande februari inkomna handlingar med infordrande av Stadsfullmäktiges yttrande i fråga om Servitrisen Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort remitterades till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 28.

Ang. val av god man för saluvärdering av vissa ecklesiastika jordar, som skola av staden förvärvas.

Genom resolution den 9 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4) hade Magistraten, med överlämnande i avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. ecklesiastikdepartementet till Konungens Befallningshavande i länet i anledning av stadens framställning om förvärv av vissa ecklesiastika jordar inom Västerås stad, anmodat Stadsfullmäktige att utse god man för den i skrivelsen omförmälta värdesättningen och att med protokollsutdrag över det skedda valet i sinom tid till Magistraten inkomma.

Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till val av god man.

§ 29.

Ang. friköp av upplåtna tomter vid Strömsholms väg.

Genom resolution den 9 innevarande februari hade Magistraten i anledning av nådig remiss i ärendet den 4 i samma månad infordrat Stads-

fullmäktiges yttrande över inkomna handlingar rörande av tomtinnehavarne å Borgås udde vid Strömsholm gjord underdånig ansökning om friköp av till dem av Hamnstyrelsen för Strömsholms våg upplåtna tomter.

Efter föredragning av handlingarna beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström remittera desamma för utlåtande till Hamnstyrelsen för Strömsholms våg och Drätselkammaren.

§ 30.

Ang. tillstånd för A.-Bol. Johan Edling att försälja pilsner dricka

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne januari till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat en av A.Bol. Johan Edling i Västerås hos Konungens Befallningshavande i länet gjord hemställan om tillstånd att i bolagets handelslokal i huset N:o 14 vid Hamngatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande februari, med förmälan, att bolagets framställning avsåge att å bolaget få överflyttad den försäljningsrättighet, som förut varit meddelad Handlanden Johan Edling, och, då framställningen sålunda icke innebure en utökning av antalet försäljningsställen i staden och den förut meddelade rättigheten utan anmärkning utövats, för sin del föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till framställningen.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav enligt Nykterhetsnämndens förslag tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 31.

Ang. tillstånd för Gösta Edv. Bergholm att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 27 innevarande februari hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av Gösta Edvard Bergholm hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att till avhämtning försälja pilsnerdricka från lokaler i fastigheten N:o 48 vid Stora gatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden för ärendets skyndsammare behandling upptagit denna fråga till förberedande handläggning och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 innevarande februari meddelat, att den försäljningsrättighet, som Bergholm nu sökte, förut innehavts av sökandens moder, och, då framställningen sålunda icke innebure en utökning av antalet försäljningsställen i staden och den förut meddelade rättigheten utan anmärkning utövats, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till framställningen.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på de skäl Nykterhetsnämnden anfört tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 32.

Ang. meddelande om arbetet med stadens djuphamns-anläggning.

Med skrivelse den 22 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) hade Drätselkammaren till Stadsfullmäktige överlämnat en av Drätselkammarens djuphamnsbyggnadskommitté avgiven redogörelse för de kostnader, som hittills varit förenade med den del av djuphamnsanläggningen vid Carlsberg, som utförts såsom ett statligt nödhjälpsarbete, och dessa kostnaders förhållande till av staden anvisade och i övrigt tillgängliga medel ävensom ett meddelande från Statens arbetslöshetskommission an-

gående statligt bidrag för fullföljande av hamnanläggningen genom uppförande av kajmur och kommitténs beslut i anledning härav, och hade Drätselkammaren i samma skrivelse hemställt, att Stadsfullmäktige ville i likhet med Drätselkammaren godkänna de åtgärder, som enligt de överlämnade handlingarna vidtagits av djuphamnsbyggnadskommittén.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet besköto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström i enlighet med vad Drätselkammaren sålunda hemställt jämväl för sin del godkänna de av djuphamnsbyggnadskommittén vidtagna åtgärderna.

§ 33.

Ang. utökat hamnområde för Västerås.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Kättström utan omröstning följande från Hamnstyrelsen inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom nådigt brev den 24 november 1914 har Kungl. Maj:t förordnat att stadens hamnområde skall omfatta hela det vattenområde, som — på sätt å bilagda kartblad finnes med röda linjer i farvattnet utmärkt — dels åt norr i Svartåmynningen begränsas av Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, dels ock åt söder och sydväst begränsas av en rät linje tänkt dragen från punkt H. i gränsen mellan staden och Badelunda socken till Amundsgrunds södra udde från denna av en rät linje till punkten K. å Kattskärs nordliga udde och därifrån av en rät linje till punkten A. vid lägenheten Gustavsviks östra gräns invid Mälaren.

Den blivande djuphamnen vid Carlsberg ligger sålunda ej inom det nuvarande hamnområdet. Då det är nödvändigt att djuphamnen och dess närmaste omgivningar tillhöra hamnområdet, får Hamnstyrelsen, som för sin del anser lämpligast, att hamnområdet sammanfaller med stadens jurisdiktionsområde, i vad det berör vatten- och strandområdena i och invid sjön Mälaren, härmed anhålla om Stadsfullmäktiges bemyndigande att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om behövlig utvidgning av stadens hamnområde.

Västerås den 19 februari 1924.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin."

§ 34.

Ang. val av revisor för stadens räkenskaper.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne januari för yttrande till Beredningsutskottet överlämnat en begäran av Läroverksadjunkten Aug. Wetterling om befrielse från uppdraget att vara revisor av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för åren 1923 och 1924 hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande februari hemställt, att Stadsfullmäktige ville bifalla denna framställning.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige entlediga Läroverksadjunkten Wetterling från ifrågavarande uppdrag, varefter Stadsfullmäktige i enlighet med Beredningsutskottets avgivna förslag till revisor av berörda räkenskaper i Herr Wetterlings ställe med acklamation utsågo Kamreraren Rickard Landstätt.

§ 35.

Ang. tillstånd för Karl Albin Wikström att driva handel med begagnade föremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 19 innevarande februari till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en av Karl Albin Wikström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 41 vid Stora gatan här i staden idka handel med sådana föremål som omförmäldes i Kungl. förordningen den 28 maj 1918 angående handel med vissa begagnade föremål, varvid dock anmärkts att ansökningen icke avsåge att idka handel med lump, skrot och ben, hade Hälsovårdsnämnden, vilken utan föregående remiss från Stadsfullmäktige för ärendets snabbare handläggning upptagit detsamma till förberedande prövning, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande februari föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till framställningen.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Hälsovårdsnämnden sålunda föreslagit.

§ 36.

Ang. understöd till änkefru I. Hedman.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande februari hade Drätselkammaren under hänvisning till en bifogad ansökning av Änkefru I. Hedman i Falun att även för innevarande år bliva delaktig av understöd ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål och till Stadsfullmäktiges beslut i denna fråga under föregående år att bestämma detta understöd till 500 kronor att utgå med 300 kronor i början och med 200 kronor i dyrtidstillägg i slutet av året, hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville även för år 1924 tilldela Änkefru Hedman samma understöd som för nästlidet år att utgå ur ovannämnda fond vid angivna tider.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren hemställt.

§ 37.

Ang. fortsatt anstånd med inrättande av könspoliklinik

Föredrogs följande från Hälsovårdsnämnden inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter ikraftträdandet av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar har Kungl. Maj:t allt hitintills och senast genom beslut den 31 december 1923 för tiden intill juni månads utgång år 1924 medgivit staden befrielse från skyldighet att anordna poliklinik för kostnadsfri undersökning och behandling av könssjuka, vilket förenämnda beslut inför Stadsfullmäktige den 31 januari innevarande år föredrogs och antecknades under § 11 i Stadsfullmäktiges då förda protokoll. I skrivelse

till Stadsfullmäktige den 21 augusti sistlidet år (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:r 47/1923) har Hälsovårdsnämnden, föreslående Stadsfullmäktige att hos Kungl. Maj:t hemställa om befrielse för staden fortfarande efter 1923 års utgång från skyldighet att inrätta poliklinik, framhållit, att såväl nedgången av antal fall av könssjukdomar i staden som ock ekonomiska skäl väl motiverade ett anstånd med inrättande av poliklinik, ej mindre för staden själv än även för staten.

Några omständigheter, som motivera ett avståndstagande från dessa även av de statliga myndigheterna godtagna motiv för anstånd med polikliniks inrättande, hava ej inträffat, snarare synes frekvensen av könssjuka vara stadd i ytterligare tillbakagång.

På grund härav får Hälsovårdsnämnden, under åberopande av dess nyss angivna skrivelse av den 21 augusti 1923, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta ingå till Kungl. Maj:t med hemställan om befrielse för staden fortfarande efter instundande juni månads utgång och tillsvidare från skyldighet att inrätta könspoliklinik i staden.

Västerås den 21 februari 1924.

För Hälsovårdsnämnden:

CARL THUNSTRÖM
V. ordförande.

Eric Plantin.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, vad Hälsovårdnämndens i ovanintagna framställning föreslagit, samt därjämte, på yrkande av Herr Fjellander, att anmoda Hälsovårdsnämnden att vidtaga erforderliga förberedande åtgärder för polikliniks inrättande för den händelse Stadsfullmäktiges framställning i ämnet icke kunde vinna Kungl. Maj:ts bifall.

§ 38.

Ang. förordnande av vice brandchef för år 1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande februari hade Brandstyrelsen, i anledning därav att förordnandet för Löjtnanten Olof Clarholm att vara vice brandchef vid stadens brandverk upphörde med innevarande månads utgång, under erinran att det enligt nya brandstadgan för riket tillkomme Brandstyrelsen att utse vice brandchef under tid, som av Stadsfullmäktige skulle bestämmas, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att vice brandchef skulle tillsvidare och i avbidan på fastställelse av ny brandordning för staden tillsättas för ett år i sänder.

På yrkande av Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Brandstyrelsen sålunda hemställt.

Beslutet förklarades omedelbart justerat.

§ 39.

Ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

En av Västerås Gymnastikförening genom dess styrelse gjord av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning angående anslag för inne-

varande år till stödjandet av den frivilliga gymnastiken i samhället beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av motionären remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 40.

Ang. förläggningsområde för apoteket Bäfvern.

Föredrogs och lades till handlingarna en i avskrift till Stadsfullmäktige överlämnad ämbetsskrivelse från Kungl. Medicinalstyrelsen till Konungens Befallningshavande i länet, enligt vilken Kungl. Medicinalstyrelsen förordnat att apoteket Bävern i Västerås skulle från och med den dag, det blivit av ny innehavare efter godkänd avsyning övertaget, vara förlagt inom det område av staden, som begränsas av Östra Kyrkogatan, Stora torget, Nedre Kungsgatan, Källgatan och Biskopsgatan, med rätt till apotekets förläggning även vid yttersidorna av Stora torget och av de delar av nämnda gator, som begränsade ifrågavarande område.

§ 41.

Ang. avlöning vid de kommunala nödhjälpsarbetena.

Föredrogs följande av Stadsfullmäktiges ledamöter Herrar Hult, Axel Carlsson och Karl Andersson ingivna skrivelse :

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Som bekant har på föranstaltande av Fattigvårdsnämnden, Drätselkammaren igångsatt nödhjälpsarbeten för en del arbetslösa, som haft sitt underhåll från fattigvården. Drätselkammaren har till stadens byggnadschef Kapten Smitt uppdragit att bestämma arbetslönerna. Priserna på det arbete som utföres, stenslagning till s. k. skol, äro satta så låga, att respektive arbetare ändock måste anlita fattigvården för upprätthållandet av sin och familjernas existens. Vid ett av dessa arbetare hållet möte tillsattes en delegation, som fick i uppdrag att uppvakta Drätselkammaren för att få saken ordnad. Delegationen hänvisades till byggnadschefen Smitt, enär han var den som bestämde lönerna. Någon rättelse hos denne kunde dock inte vinnas, enär han helt avvisade varje försök till underhandling. Ärendet har sedermera överlämnats till den Fackliga Centralorganisationen här i staden för ett ordnande i en eller annan form. Styrelsen för denna organisation har vidtagit en del undersökningar i anledning av det påtalade, och som en sistahandsåtgärd begärdes ett förhandlingssammanträde med Byggnadschefen. Vid begäran härom erhölls av Byggnadschefen det beskedet, att något sådant aldrig kunde komma i fråga. Undertecknade som anse, att Byggnadschefens uppträdande i det här fallet inte är fullt juste, har här velat bringa denna fråga på tal. Vi har dock kommit så långt i samhällsutvecklingen att det vid tvistigheter mellan arbetare och arbetsgivare alltid användes en viss förhandlingsordning. Som av det sagda framgår har detta emellertid inte lyckats beträffande Byggnadschefen och de kommunala nödhjälpsarbetarna samt de organisationer de tillhöra.

Vi får därför föreslå, att Stadsfullmäktige upptager ärendet till behandling : att Stadsfullmäktige uttala sig för att stadens befattningshavare må visa ett humant bemötande och inte helt ignorera gjorda framställningar:

att Stadsfullmäktige må besluta uppdraga åt Drätselkammaren att snarast möjligt på ett tillfredsställande sätt ordna frågan för de kommunala nödhjälpsarbetena.

Västerås den 28 februari 1924.

AXEL CARLSSON. R. HULT. KARL ANDERSSON."

I ärendet uppstod en stunds överläggning, varefter Stadsfullmäktige i enlighet med därom av Herrar Karl Andersson, Hult, Kättström, Engdahl och Sund framställt yrkande beslöto överlämna skrivelsen till Drätselkammaren för vidtagande av på Drätselkammaren ankommande åtgärder.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 6 mars 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

Gunnar Fjellander Einar Keijser

Offentligen uppläst den 6 mars 1924, betygar :

Ex officio :

Theofil Öberg

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 Mars 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng och Otto Carlson.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Falk, Pers, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Thyresson, Engdahl och Dahrné.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 42.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Ridderström och Johansson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 43.

Ang. brandchefens årsberättelse för 1923.

Brandstyrelsen hade med särskild skrivelse överlämnat brandchefens årsberättelse för år 1923 (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 6).

Efter anmälan härav och sedan Herr Kättström uttalat önskemålet att Brandstyrelsen ville överväga, huruvida för besparing av tryckningskostnader icke en del av nu förekommande statistiska uppgifter kunde uteslutas för framtiden i ifrågavarande berättelse, lades berättelsen till handlingarna.

§ 44.

Ang. tillstånd för Gottfr. Johansson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 17 innevarande mars anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en av Gottfrid Johansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning dels om tillstånd att från och med den 15 innevarande mars till och med den 1 oktober innevarande år till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II, dels ock att utskänkningen måtte få pågå till kl. 11 e. m., allt i det s. k. Industrihotellet i huset N:o 16 vid Stora gatan här i staden, hade Nykterhetsnämnden, som utan föregående remiss för ärendets skyndsammare behandling upptagit detsamma för förberedande prövning, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande mars föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till framställningarna, dock med det villkor, att utskänkningen begränsades till en kvantitet av högst ⅔ liter pilsnerdricka pr gäst och gång.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Nykterhetsnämnden i ärendet föreslagit.

§ 45.

Ang. tillstånd för tre personer att utskänka pilsnerdricka.

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över tre särskilda hos Konungens Befallningshavande gjorda framställningar om rättighet att efter den 1 instundande oktober utskänka pilsnerdricka, nämligen från Frithiof Sandberg, Gottfrid Johansson och Aug. Walfrid Ahlström.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige remittera ansökningarna för förberedande yttrande till Nykterhetsnämnden.

§ 46.

Ang. särskild utdebitering av väghållningskostnader inom f. d. Lundby och St. Ilians socknar m. m.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige i anslutning till förut fattat beslut ville besluta, att kostnaden för innevarande års sommarunderhåll av de allmänna vägarna inom de inkorporerade områdena, utgörande 39 875 kronor, skulle påföras de väghållningsskyldige inom samma områden enligt delningsgrunden för vägunderhållet eller det areala innehavet av åker och äng som särskild utskyld till staden, vilket beslut skulle verkställas i den för uttagande av skatter till kommunen fastställda ordningen.

I sammanhang härmed föredrogos en del från Magistraten till Stadsfullmäktige inkomna handlingar, som berörde frågan om vägunderhållet.

Konungens Befallningshavande i länet hade i skrivelse till Magistraten den 24 innevarande mars, med överlämnande av en del handlingar innefattande dels en till Landshövdingen i länet inkommen skrivelse med därvid fogat uttalande av Lundby och S:t Ilians jordbruksförening, dels ock ett förslag till överenskommelse mellan Västerås stad och dess väghållningsskyldige innehavare av jord inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar angående vägunderhållet, anmodat Magistraten att kalla vederbörande representanter för staden samt väghållningsskyldige inom densamma till gemensam sammankomst i syfte att på grundval av sagda förslag åstadkomma en uppgörelse, innefattande jämväl ett menighetsbeslut i frågan, ävensom att, därest en sådan uppgörelse, grundad på ett menighetsbeslut komme till stånd, att insända handlingarna och Magistratens protokoll i ämnet till Konungens Befallningshavande för utverkande av Kungl. Maj:ts fastställelse å överenskommelsen.

Berörda handlingar hade Magistraten med skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars överlämnat med anhållan att Stadsfullmäktige ville utse representant för staden vid det sammanträde, Magistraten komme att utsätta för åstadkommande av ett menighetsbeslut i frågan, varjämte Magistraten anhållit om meddelande om vem eller vilka, som utsetts till representanter, varvid remisshandlingarna skulle till Magistraten återställas.

Efter föredragning av samtliga handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström att icke i dag företaga ärendet till slutligt avgörande, samt dels att ärendet i dess helhet skulle av Stadsfullmäktige tagas under närmare omprövning och överlämnas till Magistraten för vidare beredning, dels ock att bemyndiga Drätselkammaren att utse en eller fle-

ra representanter för staden vid det sammanträde i vägfrågan, som enligt Magistratens skrivelse komme att hållas inför Magistraten, med uppdrag tillika för Drätselkammaren att med anledning av vad som vid detta sammanträde kunde förekomma och den beredning av ärendet, som av Magistraten verkställdes, till Stadsfullmäktige inkomma med vidare yttrande och förslag i ämnet.

Härvid skulle särskilt antecknas, att beslutet om att ärendet skulle tagas under närmare omprövning och överlämnas till Magistraten för vidare beredning var enhälligt.

§ 47.

Ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne februari till Drätselkammaren för yttrande remitterat en av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning från Västerås Gymnastikförening om ett kommunalt anslag å 800 kronor till föreningens verksamhet under innevarande år hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för föreningens verksamhet under innevarande år anvisa ett anslag å 600 kronor att under i skrivelsen angivna villkor i fråga om revisionen av föreningens räkenskaper utgå av det i budgeten för året avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning av handlingarna yrkade dels Herr Sundström, med instämmande av Herrar Kättström och Bäckman, bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herrar Fjellander och Wass att Stadsfullmäktige måtte i enlighet med motionärens förslag för ändamålet anvisa ett belopp av 800 kronor att utgå av årets förslagsanslag.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, varvid Stadsfullmäktige utan omröstning godkände vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 48.

Ang. stadens övertagande av Västmanlands regementes väghållningsskyldighet.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 november 1923 i anledning av en skrivelse från Kungl. Arméförvaltningens Fortifikationsdepartement beslutat lämna Drätselkammaren bemyndigande att genom utsedda delegerade träda i underhandlingar med Fortifikationsdepartementet i frågan om stadens övertagande av den Kungl. Västmanlands regemente åliggande vägunderhållsskyldigheten emot en ersättning, som kunde av staden godkännas, samt därefter inkomma till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag i ämnet, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige för sin del ville biträda en överenskommelse mellan staden och vederbörande statsmyndighet, innebärande, att staden från och med år 1924 övertoge det Kungl. Västmanlands regemente åliggande vägunderhållet mot dels en gottgörelse en gång för alla av 50 000 kronor och dels ett årligt bidrag av 200 kronor att utgå tills vidare och intill dess staden såsom sådan av en eller annan orsak tilläventyrs komme att övertaga den skyldighet att hålla vägar inom stadsområdet, som för närvarande åvilade stadsjordar såsom särskilt onus.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning.

Härunder yrkade till en början Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag. Herr Hedberg yrkade jämväl bifall till Drätselkammarens förslag men med det tillägg att, i händelse statens vederbörande myndighet sådant föredroge, ovan omförmälda årliga underhållsbidrag å 200 kronor kunde utbytas mot en ersättning på en gång av 3 000 kronor, i vilket fall sålunda hela ersättningssumman bleve 53 000 kronor. Herr Kättström förenade sig i Herr Hedbergs yrkande, varjämte Herr Sundström förklarade sig icke hava något att invända mot det av Herr Hedberg föreslagna tillägget. Herr Bäckman yttrade sig utan särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut godkände Stadsfullmäktige utan omröstning såväl vad Drätselkammaren föreslagit som ock det av Herr Hedberg under överläggningen föreslagna tillägget.

§ 49.

Ang. fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut rör. understöd till f. baderskan Lovisa Schön.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 25 nästlidna februari med fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 27 december 1923 angående understöd åt f. baderskan Lovisa Schön.

§ 50.

Ang. tillstånd för J. A. Lööf att idka handel med begagnade föremål.

Remitterades till Hälsovårdsnämnden för förberedande yttrande en av J. A. Lööf hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i fastigheten N:o 58 vid Stora gatan i Västerås idka handel med begagnade föremål, vilken ansökning Magistraten genom resolution den 22 innevarande mars överlämnat till Stadsfullmäktige för yttrande.

§ 51.

Ang. förslag till ny brandordning för staden.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars hade Brandstyrelsen till Stadsfullmäktige för antagande och fastställelse därefter av Konungens Befallningshavande i länet överlämnat ett inom Brandstyrelsen utarbetat förslag till ny brandordning för staden.

Efter meddelande härav beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med vad Brandstyrelsen i sagda skrivelse föreslagit remittera förslaget för utlåtande till Magistraten, Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

§ 52.

Ang. befrielse från åliggandet att hava kommunal bostadsförmedling anordnad.

Föredrogs följande från Stadsfullmäktiges kommitté för kommunal bostadsförmedling inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt lag den 10 mars 1923 med vissa bestämmelser angående hyra skall inom stad, vars folkmängd vid ingången av år 1923 uppgick till minst 30 000 personer, genom stadens försorg förmedlas uthyrning av omöblerade lägenheter försåvitt icke Kungl. Maj:t på framställning av Stadsfullmäkti-

ge medgiver befrielse från denna skyldighet. Vidare är i lagen stadgat att Kungl. Maj:t på framställning av Stadsfullmäktige i stad där bostadsförmedling av kommunen ombesörjes äger förordna om skyldighet för hyresvärd att beträffande omöblerad bostadslägenhet enligt därom i sammanhang med förordnandet givna föreskrifter göra anmälan om hyresledighets inträdande ävensom lämna andra för förmedlingen erforderliga uppgifter. Har sådant förordnande meddelats är den, som försummar anmälnings- eller uppgiftsskyldighet, förfallen till ansvar av böter från och med 5 till och med 200 kronor. Stadsfullmäktige äga tillika besluta huru kommunal bostadsförmedling skall anordnas samt huruvida och till vilka belopp avgifter för sådan förmedling skola utgå med iakttagande att, där anmälningsskyldighet föreskrivits, fullgörandet därav icke må medföra skyldighet för hyresvärden att erlägga avgift, därest han icke vid sin anmälan påkallat förmedling.

Den kommitté, som av Stadsfullmäktige tillsatts för utredning av frågan om inrättandet i staden av kommunal bostadsförmedling, får härmed underställa Stadsfullmäktige avgörandet av frågan om tillämpning härstädes av förenämnda lagbestämmelser och därvid för sin del anföra följande.

Vid sammanträde i oktober månad 1923 uttalade sig kommittén i princip för inrättandet av kommunal hyresförmedling och anhöll, med tanke på att förmedlingen skulle kunna ombesörjas av något Hälsovårdsnämnden underlydande organ, att Nämnden ville yttra sig i frågan. Av härvid fogat protokollsutdrag framgår att Hälsovårdsnämnden med det uttalandet, att Nämnden icke ansåge behov av en kommunal bostadsförmedling föreligga, förklarat hinder ej möta att låta sådan, därest den av Stadsfullmäktige beslutades, ombesörjas av Nämnden underordnat organ mot den ersättning, som härför kunde bliva bestämd.

Efter tidpunkten för förberörda principbeslut av kommittén har en omständighet tillkommit, som föranlett kommittén att för tillfället ändra sin ståndpunkt till frågan om inrättandet av en kommunal hyresförmedling. Denna omständighet är den inträdda minskningen i stadens folkmängd. Stadens mantalsskrivna folkmängd vid årsskiftet den 1 januari 1923 uppgick till 30 169 personer och översteg sålunda med en obetydlighet vad som lagstiftaren fastslagit såsom minimifolkmängd för skyldigheten att inrätta en kommunal bostadsförmedling. Den 1 januari 1924 hade folkmängdssiffran sjunkit till 29 630 mantalsskrivna personer, således under gränsen för sagda skyldighet.

I betraktande av att minskningen i folkmängd måste hava medfört en lättnad på bostadsmarknaden och att förbättringen i förhållandet emellan folkmängden och bostadsbeståndet antagligen kommer att fortgå någon tid framåt beroende på ökade utkomstmöjligheter å andra orter med därav föranledd utflyttning har kommittén funnit behov av en kommunal bostadsförmedling f. n. icke föreligga. Huru förhållandena i detta avseende ännu längre fram i tiden komma att gestalta sig är nu omöjligt att förutse. Uteslutet är ju icke att spörsmålet åter kan bliva aktuellt, och skall detta i så fall av kommittén underkastas förnyad prövning.

För ett avvaktande av händelsernas utveckling torde även kunna å-

beropas behovet av att inskränka stadens utgifter till att f. n. avse absolut oundgängliga behov.

Kommittén tillåter sig alltså föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig framställning att Kungl. Maj:t på grund av den sjunkande folkmängden och att denna f. n. understiger det minimum, som i lagen förutsättes för skyldigheten, ville medgiva staden befrielse tills vidare från åliggandet att hava kommunal bostadsförmedling anordnad.

Västerås den 26 mars 1924.

För kommittén för kommunal bostadsförmedling:

GUNNAR FJELLANDER

Ragnar Tenow."

Efter föredragning av skrivelsen yrkade dels Herr Fjellander remiss av densamma till Drätselkammaren, dels ock Herr Westholm att Stadsfullmäktige måtte omedelbart företaga ärendet till avgörande och därvid biträda kommitterades förslag. Herrar Sundström och Hult yttrade sig i ärendet utan särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut framställdes till en början proposition å frågan om Stadsfullmäktige ville i dag avgöra ärendet eller remittera detsamma till Drätselkammaren, varvid Stadsfullmäktige beslöto att nu företaga ärendet till slutligt avgörande.

Härefter biföllo Stadsfullmäktige kommitterades i skrivelsen framställda förslag att ingå till Kungl. Maj:t med underdånig framställning att Kungl. Maj:t på grund av den sjunkande folkmängden och att denna för närvarande understege det minimum, som i lagen förutsattes för skyldigheten, ville medgiva staden befrielse tills vidare från åliggandet att hava kommunal bostadsförmedling anordnad.

§ 53.

Ang. redogörelse från levnadskostnadsundersökningskommittén.

Från den av Stadsfullmäktige tillsatta levnadskostnadsundersökningskommittén hade inkommit följande skrivelse:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Efter uppdrag av Stadsfullmäktige, lämnat den 25 november 1920, tillsatte Beredningsutskottet en kommitté bestående av undertecknad Håkanson, Kamreraren E. Axell och Fru Ida Johansson med Filaren A. Andersson, Förmannen J. V. Råberg och Fru Selma Nilsson med uppgift att genomföra en av Kungl. Socialstyrelsen anbefalld levnadskostnadsundersökning i staden under år 1921 och ställdes genom Stadsfullmäktiges förberörda beslut till kommitténs förfogande för undersökningens genomförande ett anslag å 1 500 kronor.

Ifrågavarande undersökning blev på grund av Kungl. Socialstyrelsens order uppskjuten och igångsatt först under år 1922 samt avslutad under sommaren 1923.

För att egga intresset för bokföringen fastställde kommittén en ersättning av 40 kronor att lika fördelas såsom utgift mellan staden och staten för varje på ett av Kungl. Socialstyrelsen godkänt sätt förd hushållsbok, varjämte för de 3 bäst förda böckerna utfästes 3 premier till respektive 100: —, 75: — och 50: — kronor.

Bokföringen, vilken pågick under ett år under överinseende av instruktörer utsedda av kommittén, slutfördes av 35 personer tillhörande olika tjänstemannaklasser och yrkesgrupper, såsom ingeniörer, konduktörer, maskinställare, grovarbetare, maskinister, snickare m. m., samtliga familjeförsörjare och med en årsinkomst understigande 9 000 kronor.

Efter sedan Kungl. Socialstyrelsen låtit böckerna undergå granskning, vilken utföll så att samtliga böcker godkändes såsom material för levnadskostnadsundersökningen, hava samtliga bokförare erhållit den fastställda ersättningen, och har härutöver i anslutning till samma granskning utdelats 8 premier för de bäst förda böckerna å respektive 100: —, 75: — och 50: — kronor samt 5 stycken å 30: — kronor.

Orsaken till utökningen av antalet premier har varit att Kungl. Socialstyrelsen funnit ifrågavarande böcker vara så väl förda att det fallit sig svårt fastställa ordningen mellan desamma. Av härvid bifogade tablå framgår att å det åt kommittén för undersökningen anvisade anslaget uppkommit ett överskott å 570 kronor 25 öre.

Denna redogörelse avser samtidigt att utgöra en anmälan om att kommittén slutfört sitt uppdrag.

Västerås den 27 mars 1924.

För Levnadskostnadsundersökningskommittén:

H. HÅKANSON

Ragnar Tenow."

Efter föredragning av denna skrivelse beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med vad kommitterade hemställt förklara kommitterades uppdrag fullgjort, varefter skrivelsen lades till Stadsfullmäktiges handlingar.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 3 april 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

Karl Johansson C. A. Ridderström.

Offentligen uppläst den 3 april 1924, betygar:

Ex officio :

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 24 April 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Tärngren, Hiersemann, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice Ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Pers, Hammer, Pettersson, Leontein, Ridderström och Fröken Olga Anderzon.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 54.

Justering.

Uppdrogs åt Herr Thyresson och Fru Grönberg att jämte Herr Ordföranden att justera dagens protokoll.

§ 55.

Kungl. Maj:ts dom ang. bättre rätt till egendomen Carlsberg.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10) hade Drätselkammaren för kännedom överlämnat Kungl. Maj:ts den 11 i samma månad meddelade dom i mål mellan advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Maj:ts och Rikets kammarkollegium för Kungl. Maj:t och Kronan å ena, och Västerås stad å andra sidan samt emellan staden, å ena, och Greve Carl Axel Lewenhaupt, å andra sidan, angående bättre rätt till egendomen Carlsberg m. m.

Efter föredragning av berörda skrivelse och därvid fogade dom beslöto Stadsfullmäktige lägga desamma till handlingarna.

§ 56.

Ang. utdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Västra förstaden.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 maj 1923 anmodat Vatten- och Gasverksstyrelsen avgiva yttrande över en framställning av Hälsovårdsnämnden med förslag att uppdrag måtte lämnas någon styrelse eller beredning att i samråd med vederbörande fastighetsägare utreda möjligheten för avhjälpande av en del sanitära olägenheter inom Västra Förstaden och byggnadsområdet Hemdal, hade sådant yttrande avgivits av Vatten- och Gasverksstyrelsen i till Stadsfullmäktige ställd skrivelse, som överlämnats till Drätselkammaren, varefter Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande april överlämnat handlingarna i ärendet till Stadsfullmäktige (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11); och hade därvid

Drätselkammaren, med instämmande i vad Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att, under förutsättning att all gatumark inom ledningsområdet överlämnades till staden, stadens ledningar för vatten, avlopp och gas skulle utbyggas inom områdena Västra Förstaden samt Granelund och Amandaro i den omfattning Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag närmare angåve, och härför bevilja ett anslag av 89 100 kronor, därav av lånemedel 84 900 kronor och av från år 1923 besparade medel å nyanläggningar vid de tekniska verken 4 200 kronor,

att medgiva, att anslutningsavgifterna finge amorteras under en tid av 10 år med början den 31 december kalenderåret efter det år då anslutning kunnat ske, dock att stadgad ränta skulle erläggas å oguldet kapital från den dag anslutning bleve möjlig, och att i de fall då anslutning till gasledning skedde inom de första 5 åren från sistnämnda dag anslutningsavgiften för gas tillika med därå upplupen ränta finge fördelas på återstoden av den ovan angivna amorteringstiden,

att med åtgärders vidtagande för avhjälpande av de sanitära missförhållandena inom Hemdalsområdet skulle för närvarande anstå,

samt att bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, för så vitt härigenom avsåges att en del av anslaget för ledningsarbetet skulle utgå av lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att förskottera denna del av anslaget genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härigenom överskredes, hade att upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj:t.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Bäckman utan omröstning till alla delar godkänna, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit, varjämte till protokollet antecknades Herr Bäckmans under överläggningen uttalade önskemål, att Brandstyrelsen eller representant för densamma bereddes tillfälle att taga del av förslaget, i vad det avsåge placeringen av brandposterna inom området, innan arbetet med ledningarna påbörjades.

§ 57.

Ang. förvärv av mark till trafikleder från lägenheten Sofieberg.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande april hade Drätselkammaren överlämnat en överlåtelsehandling av den 11 i samma månad, varigenom Grosshandlaren Gust. Laurell i och för reglering för bebyggande av honom tillhöriga lägenheten Sofieberg å Västerås stads västra område överlåtit till staden genom dess Drätselkammare följande till trafikleder avsedda områden att avstyckas från sagda lägenhet, nämligen:

1:o) omkring 900 kvm. att utläggas till vidgning av Köpingsvägen för ett pris av 3 kronor pr. kvm.

2:o) omkring 1 220 kvm. för utläggande av en från norr till söder i Dünavägens fortsättning planerad gata genom lägenheten, som avstodes utan ersättning;

3:o) omkring 1 755 kvm. att utläggas dels till Rusthållarevägen och dels till en från nämnda trafikled till Pistolvägen vid Sofiebergs och Ljungtorps södra gräns planerad gata, varav för omkring 375 kvm. skulle erläg-

gas ett pris av 3 kronor pr. kvm. — nämlingen det område av Rusthållarevägens östra del, som gränsade intill lägenheten Rosenborg — och återstoden eller omkring 1 380 kvm. skulle lämnas utan ersättning; och hade Drätselkammaren, under förklaring att det begärda markpriset vore skäligt, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta godkänna överlåtelsen samt anvisa ett anslag å förslagsvis 3 825 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel för gäldandet av den enligt överlåtelsen ifrågasatta ersättningen.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige efter handlingarnas föredragning utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 58.

Ang. anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande april hade Drätselkammaren, med överlämnande av en av styrelsen för Västerås Arbetareinstitut gjord och av Herr Leontein såsom motion upptagen framställning angående ett anslag å 2 000 kronor för upprätthållande av institutets föreläsningsverksamhet under år 1925, hemställt, att Stadsfullmäktige ville med bifall till framställningen anvisa det begärda anslaget att utgå av uttaxerade medel i 1925 års stat.

Stadsfullmäktige biföllo efter tagen del av handlingarnas innehåll utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 59.

Ang. Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne februari anmodat Drätselkammaren avgiva utlåtande i anledning därav, att Stadsfullmäktiges yttrande infordrats angående servitrisen Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort för år 1923, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 nästlidna mars hemställt, att, enär handlingarna utvisade, att Johansson härstädes varit bosatt alltsedan september månad 1921 med anställning som servitris å Industrihotellet, Stadsfullmäktige ville vid nämnda förhållande förklara att någon invändning icke vore att göra emot att Västerås stad bestämdes hava varit Johanssons rätta mantalskrivningsort för år 1923.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige denna Drätselkammarens hemställan.

§ 60.

Ang. betänkande och förslag rör. läroverks- och landsbibliotek.

Genom resolution den 5 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande inom oktober månads utgång innevarande år över ett av särskilt tillkallade sakkunnige avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarna till Beredningsutskottet och Drätselkammaren för förberedande yttrande.

§ 61.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Genom resolution den 3 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av systembolaget i Västerås gjord ansökning om tillstånd att under åren 1925—1927 i Västerås stad idka handel med rusdrycker enligt gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter.

Stadsfullmäktige beslöto för förberedande utlåtande remittera handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden.

§ 62.

Ang. tillstånd för Bröderna Larsson & C:o att försälja explosiva varor av I klass.

En genom Magistratens resolution den 28 nästlidne mars till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökning till Konungens Befallningshavande i länet av Bröderna Larsson & C:o i Västerås angående tillstånd till försäljning och förvaring av explosiva varor av I klass inom staden beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman remittera till Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

§ 63.

Ang. tillstånd för J. A. Lööf att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne mars till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat en av J. A. Lööf hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i fastigheten N:o 58 vid Stora gatan i Västerås idka handel med begagnade föremål, dock icke ben och lump, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Efter tagen del av handlingarna beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med vad Hälsovårdsnämnden hemställt för sin del tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 64.

Ang. tillstånd för Fanny Elisabet Örtegren att idka handel med begagnade föremål.

En genom Magistratens resolution den 17 innevarande april till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökning hos Konungens Befallningshavande i länet från Fanny Elisabet Örtegren angående tillstånd till handel med begagnade föremål i fastigheten Stora gatan 42 och Hantverkaregatan 1 i Västerås stad beslöto Stadsfullmäktige remittera till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 65.

Ang. tillstånd för Greta Schubert att utskänka pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 14 innevarande april till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av Greta Schubert hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten N:o 29 vid Stora gatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka från och med den 9 innevarande april till och med den 31 december innevarande år, hade Nykterhetsnämnden, som för tids vinnande utan föregående remiss av Stadsfullmäktige upptagit detta

ärende till förberedande handläggning, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

Efter föredragning av handlingarna fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

§ 66.

Ang. tillstånd för John Rundgren att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 1 innevarande april till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av John Rundgren hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att från lokaler inom fastigheten Nygård N:o 12 här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för tids vinnande utan föregående remiss upptagit detta ärende till förberedande handläggning, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström beslut i enlighet med vad Nykterhetsnämnden sålunda föreslagit.

§ 67.

Ang. stämning å staden i anledning av vidtagen stadsplaneändring berörande C. J. Petterssons lägenhet Marielund.

Meddelade ordföranden, att honom delgivits en å staden av C. J. Pettersson utverkad stämning till inställelse inför härvarande Rådstuvurätt den 16 nästkommande juni med yrkande om åläggande av viss ersättningsskyldighet för staden m. m. i anledning av en vidtagen stadsplaneändring, som berörde Pettersson tillhöriga lägenheten Marielund.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna stämningen till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att vidtaga anstalter för utförande och bevakande av stadens talan i målet och med bemyndigande för Drätselkammaren att, därest denna talan vid Rådstuvurätten ginge staden emot, hos Kungl. Maj:ts och Rikets Svea hovrätt och eventuellt hos Kungl. Maj:t fullfölja samma talan ävensom att, därest sådant kunde anses påkallat, träffa förlikning i målet å stadens vägnar.

§ 68.

Ang. ombud vid Sv. Stadsförbundets femte kongress.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande april hade Svenska Stadsförbundets styrelse genom dess verkställande direktör kallat Stadsfullmäktige till Stadsförbundets femte ordinarie kongress, vilken skulle hållas i Hälsingborg den 27 och 28 instundande augusti och därvid meddelat bland annat, att Stadsfullmäktige hade att till kongressen utse fyra ombud.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna skrivelsen till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med de förslag, vartill densamma kunde föranleda.

§ 69.

Ang. uttalande av Stfms. tacksamhet för emottagna arbetet "Göteborg en översikt vid trehundraårsjubiléet 1923".

Antecknades under uttalande av Stadsfullmäktiges tacksamhet till protokollet, att Göteborgs Stadsfullmäktiges jubileumsberedning till Västerås stad överlämnat ett exemplar av det genom jubileumsberedningen enligt Stadsfullmäktiges i Göteborg beslut utgivna arbetet "Göteborg, en översikt vid trehundraårsjubiléet 1923".

§ 70.

Ang. omfattningen av tryckningen av Hälsovårsnämndens m. fl. årsberättelser.

Anmäldes att till Stadsfullmäktige inkommit årsberättelser för 1923 från Hälsovårdsnämnden, Nykterhetsnämnden och Badhusstyrelsen och uppstod i samband härmed fråga huruvida och i vilken omfattning dessa berättelser skulle intagas i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar.

Härom uppstod en stunds överläggning, varunder Herr Sundström, med instämmande av Herrar Falk och Kättström, yrkade att berättelserna skulle läggas till handlingarna och icke befordras till trycket, enligt Herr Kättströms uppfattning i varje fall icke i någon större utsträckning, varemot Herr Zander, med instämmande av Herrar Westholm och Enblom hemställde, att handlingarna skulle i vanlig ordning intagas i Stadsfullmäktigetrycket, därvid dock tilläventyrs en del uteslutningar av vissa tabeller i desamma kunde göras.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena godkände Stadsfullmäktige det av Herr Zander framställda förslaget.

§ 71.

Ang. Stfms. majsammanträde.

I anledning därav, att sista torsdagen i nästkommande maj månad infölle på helgdag, beslöto Stadsfullmäktige att det ordinarie majsammanträdet skulle äga rum onsdagen den 28 nämnda månad.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 1 maj 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

Ida Grönberg Hjalmar Thyresson.

Offentligen uppläst den 1 maj 1924, betygar:

Ex officio :

Theofil Öberg.

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1294.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 Maj 1924.

Närvarande: Vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng och Otto Carlson.

Frånvarande med godkänt förfall voro ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Falk, Pers, Hammer, Leontein, Thyresson, Westholm, Karl Andersson och Dahrné.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 72.

Justering.

Det uppdrogs åt Herrar Pettersson och Hiersemann att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 73.

Ang. Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Föredrogs och lades till handlingarna Hälsovårdsnämndens till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1923 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12).

§ 74.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1923.

Nykterhetsnämndens till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1923 anmäldes och lades till handlingarna (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13).

§ 75.

Ang. Badhusstyrelsens årsberättelse för 1923.

Badhusstyrelsen hade till Stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för 1923; och beslöto Stadsfullmäktige efter anmälan härav lägga samma berättelse till handlingarna (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14).

§ 76.

Ang. de vägar, som skola ingå i den nya vägdelningen.

Till Stadsfullmäktige hade för kännedom överlämnats avskrift av Kungl. Maj:ts utslag på de besvär J. F. Olsson i Apalby m. fl. anfört i fråga om bestämmande av de vägar, vilka vid ny vägdelning inom Västerås stads område skulle såsom allmänna anses m. m. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15).

Stadsfullmäktige beslöto efter tagen del av utslagets innehåll, enligt vilket Kungl. Maj:t icke funnit skäl göra ändring i Konungens Befallningshavandes utslag, i vad detsamma överklagats, lägga detsamma till handlingarna.

§ 77.

Ang. friköp av tomter å Borgås udde.

Sedan Magistraten i Västerås genom resolution den 9 sistlidne februari i anledning av nådig remiss den 4 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges i Västerås yttrande i ett ärende rörande av ett antal tomtinnehavare å Borgås udde vid Strömsholm i särskilda skrivelser gjord underdånig ansökning om friköp av till dem av Hamnstyrelsen för Strömsholms våg upplåtna tomter, hade Stadsfullmäktige den 28 februari 1924 beslutat remittera handlingarna för utlåtande till Hamnstyrelsen för Strömsholms våg och Drätselkammaren; och hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16).

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med vad såväl Hamnstyrelsen för Strömsholms väg som Drätselkammaren hemställt, att, under åberopande av vad Hamnstyrelsen i sitt förberedande utlåtande anfört, i underdånighet hemställa, att de gjorda ansökningarna om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke måtte föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

§ 78.

Ang. ny brandordning

Sedan Brandstyrelsen med skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 mars 1924 i anledning därav att ny brandstadga för riket trätt i kraft den 1 januari innevarande år överlämnat av Brandstyrelsen utarbetat förslag till ny brandordning för staden, hade Stadsfullmäktige den 27 sistlidne mars remitterat förslaget jämte en del därvid fogade handlingar för utlåtande till Drätselkammaren, Beredningsutskottet och Magistraten.

Brandstyrelsen hade därefter till sagda myndigheter avlämnat sitt eget motiverade utlåtande i ärendet genom en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse av den 4 nästlidne april.

De av Stadsfullmäktige begärda utlåtandena hade nu till Stadsfullmäktige inkommit, och förelågo samtliga handlingar i ärendet intagna i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för detta sammanträde under N:o 17.

Ärendet föredrogs punktvis med ledning av Brandstyrelsens förslag, och förekom därvid följande.

Brandstyrelsens förslag till lydelse av § 1, mom. 3 a) godkändes utan omröstning i oförändrat skick.

Beträffande § 5 uppstod överläggning, varunder dels Herr Danielsson yrkade bifall till Brandstyrelsens förslag, dels ock Herr Sundström bifall till Drätselkammarens ändringsförslag, varjämte Herr t. f. Borgmästaren yttrade sig. Stadsfullmäktige beslöto genom begärd och anställd omröstning med 32 nej emot 7 ja, avgivna för Brandstyrelsens förslag, godkänna Drätselkammarens ändringsförslag.

Drätselkammarens förslag till ändrad lydelse av §§ 7, 9 och 11 godkändes utan omröstning, beträffande sistnämnda § efter yrkande av Herr Sundström.

Vidkommande § 14 yrkade dels Herr Bäckman bifall till Brandstyrelsens förslag, dels ock Herrar Sundström och Kättström bifall till Drätselkammarens ändringsförslag, varjämte Herrar t. f. Borgmästaren och Danielsson yttrade sig. Stadsfullmäktige godkände vid framställd proposition å dessa yrkanden utan omröstning Drätselkammarens förslag.

I fråga om § 18 beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström och sedan Herrar Bäckman och Danielsson yttrat sig utan yrkande, utan omröstning godkänna Drätselkammarens ändringsförslag.

Beträffande § 19 beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, sedan Herr t. f. borgmästaren yttrat sig och Herr Danielsson förklarat sig icke hava något att erinra emot de av Magistraten och Drätselkammaren framställda ändringsförslagen, att andra stycket skulle omformulers enligt Magistratens förslag, att fjärde stycket skulle erhålla den av Drätselkammaren föreslagna lydelsen och att femte stycket skulle enligt Magistratens förslag utgå.

På yrkande av Herrar Danielsson och Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna § 20 enligt den förändrade lydelse, som av Drätselkammaren föreslagits med det tillägg häri, som påyrkats av Magistraten.

Beträffande § 21 godkände Stadsfullmäktige, på yrkande av Herr Danielsson och sedan Herr Sundström yttrat sig, utan omröstning det av Magistraten framställda förslaget till ändrad lydelse av paragrafen.

Jämlikt Magistratens förslag, emot vilket Herr Danielsson förklarade sig icke hava något att erinra, beslöto Stadsfullmäktige att § 26 skulle utgå och att till första stycket av § 22 skulle fogas det av Magistraten föreslagna tillägget.

Vidkommande § 27 yrkade dels Herr Bäckman bifall till Brandstyrelsens förslag, dels ock Herrar Edv. Karlsson och Hedberg att denna paragraf skulle jämlikt Beredningsutskottets hemställan utgå, varjämte Herr Danielsson yttrade sig utan yrkande.

Stadsfullmäktige biföllo vid framställlning av proposition å dessa yrkanden utan omröstning Beredningsutskottets förslag.

Vad Magistraten föreslagit i fråga om §§ 28 och 29 blev av Stadsfullmäktige utan omröstning bifallet.

Beträffande § 30 mom. 1 uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Sundström, att Drätselkammarens ändringsförslag måtte godkännas i princip och att Brandstyrelsen måtte erhålla i uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag angående de särskilda detaljföreskrifter, som därutöver kunde anses erforderliga, dels av Herr Hedberg bifall till Beredningsutskottets förslag och dels av Herr Danielsson bifall till Brandstyrelsens förslag med allenast den förändringen, att under rubriken "till ett år" uttrycket "i andra imrör" skulle utgå, varjämte Herrar Bäckman och Edv. Karlsson yttrade sig utan yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de gjorda yrkandena. Herr ordföranden förklarade sig därvid finna frågan

om bifall till Herr Danielssons yrkande vara med övervägande ja besvarad. I anledning härav begärdes votering. Sedan genom ytterligare begärd och anställd omröstning Herr Hedbergs yrkande med 18 ja emot 10 nej, avgivna för Herr Sundströms yrkande, antagits till kontraproposition i huvudvoteringen, godkände Stadsfullmäktige vid anställd huvudvotering med 23 nej emot 5 ja, avgivna för Herr Danielssons yrkande, i enlighet med Herr Hedbergs yrkande Beredningsutskottets förslag till lydelse av ifrågavarande stadgande.

Emot detta beslut anmälde Herr Danielsson sin reservation.

Bifölls utan omröstning Beredningsutskottets ändringsförslag beträffande § 45.

I fråga om § 47 mom. 2 godkände Stadsfullmäktige utan omröstning, på yrkande av Herr Danielsson och sedan Herrar Edv. Karlsson och Sundström yttrat sig utan yrkande, Brandstyrelsens förslag oförändrat.

Sedan beträffande § 50 Herr Sundström yrkat bifall till Drätselkammarens ändringsförslag och Herr Bäckman yrkat bifall till Brandstyrelsens oförändrade förslag, godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Brandstyrelsens förslag.

Efter yttranden av Herrar Danielsson och t. f. borgmästaren godkändes Brandstyrelsens förslag till lydelse av § 52.

Likaledes bifölls utan omröstning efter yttrande av Herr Danielsson Brandstyrelsens förslag till lydelse av § 55 utan det av Drätselkammaren föreslagna tillägget.

Sedan i fråga om § 59 Herr Danielsson förklarat sig intet hava att erinra emot ändring av densamma antingen enligt Drätselkammarens eller Magistratens förslag, blev vid framställd proposition å dessa förslag Drätselkammarens ändringsförslag av Stadsfullmäktige utan omröstning godkänt.

I alla övriga delar godkändes Brandstyrelsens förslag utan förändringar eller tillägg.

Med anledning av att tvenne paragrafer uteslutits skulle därav betingade ändringar i paragrafernas numrering ävensom i förekommande hänvisningar och dylikt verkställas.

Stadsfullmäktige hade alltså för sin del antagit följande

Brandordning för Västerås stad.

Denna brandordning innefattar de föreskrifter, vilka med anledning av samt utöver de allmänna bestämmelserna i brandstadgan den 15 juni 1923 befunnits erforderliga för ordnandet av Västerås stads brandväsen.

I KAP.

Om brandstyrelse.

§ 1.

1 mom. Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhaves av en brandstyrelse, bestående av fem

ledamöter och lika antal suppleanter, valda av stadsfullmäktige. En ledamot och en suppleant böra vara byggnadssakkunniga.

2 mom. Uppdraget att vara ledamot av brandstyrelsen gäller för fyra år, dock att första gången stadsfullmäktige enligt denna brandordning företaga val av ledamöter, tvenne utses under två år. Avgår ledamot under den för honom bestämda uppdragstiden anställes fyllnadsval, och skall den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den avgångne återstått.

Vad sålunda stadgas för ledamot gäller även för suppleant.

3 mom. Ledamot eller suppleant av brandstyrelsen kan ej den vara, som icke uppnått 25 års ålder, ej heller:

a) den, som är anställd i yrkesbrandkåren;

b) den, som icke råder över sig och sitt gods;

c) den, som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning, eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till straffpåföljd, varom sist förmäles, eller den, som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;

d) den, som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan;

4 mom. Den, som av stadsfullmäktige blivit utsedd till ledamot eller suppleant i brandstyrelse må kunna avsäga sig uppdraget:

om han icke är boende inom staden,

om han är ämbets- eller tjänsteman och av sin befattning hindras att fullgöra uppdraget,

om han efter fyra års ledamotskap i styrelsen är i tur att därifrån avgå,

om han uppnått sextio års ålder eller eljest uppgiver hinder, som av stadsfullmäktige godkännes.

§ 2.

1 mom. Brandstyrelsen väljer vid första sammanträdet under kalenderåret inom sig ordförande och vice ordförande för året. Om utgången av dessa val skola magistraten och stadsfullmäktige underrättas. Äro både ordförande och vice ordförande hindrade att bevista sammanträde, utses ordförande för tillfället.

2 mom. Brandstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för honom av vice ordföranden så ofta omständigheterna det påkalla och jämväl när

det begäres av Konungens befallningshavande, magistraten, stadsfullmäktige eller brandchefen.

3 mom. Vid sammanträde må ärende företagas till avgörande så snart tre ledamöter äro tillstädes och äro om beslutet ense.

4 mom. Vid val sker omröstning med slutna sedlar, där så begäres, och skiljer lotten mellan dem, som erhållit lika antal röster. I övrigt verkställes omröstning öppet. Härvid bliver den mening gällande, varom de flesta rösterna förena sig. Äro rösterna på vardera sidan lika många, gäller den mening, som biträtts av ordföranden vid sammanträdet.

5 mom. Vid brandstyrelsens sammanträden skall föras protokoll, vars riktighet granskas senast vid nästa ordinarie sammanträde. Där sådant av behovet påkallas äger dock styrelsen att uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter att verkställa sådan granskning. Protokollen skola, ordnade i nummerföljd för året, förvaras å brandchefsexpeditionen.

6 mom. Brandchefen skall vara närvarande vid brandstyrelsens sammanträden och föredraga förekommande ärenden; ägande brandchefen, som har rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten, att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet.

Då ärende rörande sotning förekommer till behandling vid brandstyrelsens sammanträden, är den skorstensfejare, ärendet berör, skyldig närvara.

§ 3.

Förutom de åligganden, som jämlikt gällande brandstadga eller denna brandordning särskilt åvila brandstyrelsen, tillkommer det styrelsen i allmänhet:

1:o) att övervaka efterlevnaden av brandstadgan, brandordningen och övriga brandväsendet rörande författningar, reglementen och instruktioner m. m.;

2:o) att tillse det instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring finnes av brandchefen upprättad;

3:o) att då befattning såsom brandchef eller vice brandchef eller annat befäl eller underbefäl vid brandstyrkan eller skorstensfejare skall tillsättas, därom utfärda kungörelse och införa densamma i allmänna tidningarna och i de tidningar, vari kommunala meddelanden för staden införas;

4:o) att efter förslag av brandchefen antaga, befordra och avskeda manskap vid avlönad brandstyrka;

5:o) att besluta i fråga om tjänstledighet för befäl och

underbefäl vid brandstyrkan med det undantag, varom i 14 § närmare omförmäles;

6:o) att ådöma brandchef, vice brandchef samt befäl, underbefäl och manskap vid avlönad brandstyrka disciplinär bestraffning för förseelse i tjänsten;

7:o) att efter förslag av brandchefen fastställa föreskrifter angående uniform och tjänstetecken för brandchefen och vice brandchefen samt övrig personal vid brandstyrkan;

8:o) att efter förslag av brandchefen besluta om anskaffande av brandredskap och övrig materiel, vartill anslag beviljats;

9:o) att meddela brandchefen föreskrifter angående förandet av brandväsendets böcker och räkenskaper samt tillse, att desamma föras i enlighet med dessa föreskrifter;

10:o) att före mars månads utgång varje år till stadsfullmäktige avgiva berättelse över föregående års förvaltning;

11:o) att i brandväsendet rörande angelägenheter avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras;

12:o) att med uppmärksamhet följa brandväsendets organisatoriska utveckling; samt

13:o) att i övrigt främja allt, som kan lända till samhällets tryggande mot eldfara.

§ 4.

För handhavandet och redovisningen av brandstyrelsens uppdrag ansvara dess ledamöter gemensamt med den inskränkning att för fattade beslut endast de ledamöter, som i dem deltagit, bliva ansvariga.

2 KAP.

Om brandstyrka, brandchef och vice brandchef.

§ 5.

Brandstyrkan i staden utgöres av:

a) brandchef och vice brandchef,

b) kasernerad yrkesbrandkår,

c) borgarbrandkår, och

d) brandberedskap på högst 40 man av manskapet vid Kungl. Västmanlands regemente, vilken enligt medgivande av regementets myndigheter tills vidare ställts till brandverkets förfogande.

Yrkesbrandkåren skall bestå av minst 2 underbefäl och 20 brandmän, därav minst 2 i brandförmans ställning.

Borgarbrandkåren skall bestå av 1 befäl, 3 underbefäl och 36 man.

Då sådant vid eldsvåda erfordras äger den, som vid släckningen för befälet, att mot lega antaga handräckningsmanskap.

§ 6.

Underbefäl och manskap vid den avlönade brandstyrkan, som omfattar såväl yrkesbrandkåren som borgarbrandkåren, anställes i den ordning och på de allmänna villkor, som av stadsfullmäktige bestämmas.

§ 7.

För att kunna anställas såsom brandchef och vice brandchef i staden erfordras att under minst två år hava innehaft väl vitsordad befattning i befälsställning vid yrkesbrandkår eller på annat sätt förskaffat sig erforderliga meriter på området.

Befattningarna som brandchef och vice brandchef tillsättas på 5 år med ömsesidig rätt till 6 månaders uppsägning.

§ 8.

Förutom vad i brandstadgan, denna brandordning eller eljest särskilt föreskrives åligger det brandchefen:

att vårda sig därom att stadens brandväsen är ändamålsenligt ordnat samt att, då för sådant ändamål anslag av allmänna medel eller förändring eller tillägg i brandordningen äro erforderliga, därom göra framställning till brandstyrelsen;

att avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras i ärenden angående brandväsendet;

att tillse, att brandstyrkan alltid uppgår till fastställt antal och är väl övad;

att upprätta och utfärda instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring;

att genom order lämna meddelanden till brandpersonalen om tillfälliga anordningar o. d., som avse den dagliga tjänstens gång, fördelning till vakter och utryckning, semester, tjänstledighet, fritid, om ändring i författningar, som beröra brandväsendet, om gatuavspärrningar och avstängning av vattenledning m. m.;

att föra namnrulla över brandstyrkan, inventarieförteckning samt övriga erforderliga förteckningar och journaler ävensom i enlighet med av brandstyrelsen meddelade föreskrifter brandväsendets övriga böcker och räkenskaper;

att tillse, att stadens brand- och livräddningsredskap förvaras å därför bestämda ställen samt jämte brandtelegraf och övriga anordningar för alarmering städse äro i gott och fullständigt skick;

att tillse, att brandväsendets byggnader, materiel och utrustning aktsamt begagnas och omsorgsfullt vårdas;

att, så ofta anledning därtill föreligger, besiktiga dels den brand- och livräddningssredskap, som skall av fastighetsägare anskaffas och underhållas, dels ock byggnader, upplagsplatser och dylikt;

att tillse, att anteckning om vad vid brandsyn förekommit införes i den för sådant ändamål inrättade liggaren;

att inom februari månads utgång varje år till brandstyrelsen avgiva berättelse rörande brandstyrkans verksamhet samt övriga förhållanden vid brandväsendet under föregående år;

att tillse, att meddelade föreskrifter om försiktighetsmått till eldsvådas avvärjande iakttagas;

att efter kallelse närvara vid byggnadsnämndens sammanträden för att lämna upplysningar;

att uppgöra och å brandchefsexpeditionen låta förvara förteckning över vilka inrättningar och upplag, som skola betecknas såsom eldfarliga;

att ändamålsenligt fördela stadens brand- och livräddningsredskap mellan de olika brandkårer, av vilka stadens brandstyrka består;

att ansvara för brandsynens riktiga utförande och de med densamma förenade åtgärder; samt

att lämna brandstyrelsen det biträde, styrelsen påkallar.

§ 9.

Vice brandchefen åligger:

att, då brandchefen är hindrad, fullgöra de med brandchefsbefattningen förenade åligganden,

samt att i övrigt utföra vad som åligger honom enligt särskilt reglemente eller instruktion.

§ 10.

Det åligger brandchefen och vice brandchefen samt personalen vid brandstyrkan att noggrant efterleva, ej allenast vad i brandstadgan och brandordningen är stadgat utan ock vad i reglemente och instruktion finnes fastställt och vad i order meddelas.

§ 11.

Brandchefen och vice brandchefen samt personalen vid brandstyrkan skola under tjänstgöring vara iklädda fastställd uniform eller försedda med fastställda tjänstetecken, som bäras synliga.

Uniformer och tjänstetecken anskaffas och underhållas i enlighet med de bestämmelser, som äro eller bliva av stadsfullmäktige fastställda.

§ 12.

Yrkesbrandkåren övas i enlighet med vad reglementet eller instruktionen därom bestämmer.

Borgarbrandkåren bör övas sex gånger årligen.

§ 13.

1 mom. Reglementet för brandchefen, vice brandchefen och personalen vid brandstyrkan skall innehålla såväl dessa personers skyldigheter och rättigheter som ock deras tjänsteåligganden dels i allmänhet, dels inbördes och dels beträffande den egentliga brandtjänsten, allt i den mån bestämmelser därom icke finnas meddelade i brandstadga, brandordning och instruktion.

2 mom. Varje vid brandstyrkan anställd person skall tilldelas ett exemplar av stadens brandordning, brandstadgan, ävensom ett exemplar av gällande reglementen och instruktioner.

§ 14.

Brandchefen och vice brandchefen äga att efter anmälan hos styrelsens ordförande åtnjuta kortare tids permission med den begränsning, som angives i för dem gällande reglemente. Tjänstförrättande brandchefen äger bevilja såväl underbefäl som manskap vid brandstyrkan

tillfällig permission under högst 2 dygn. Då ledighet för brandchefen beviljas av brandstyrelsen skall polismyndigheten därom underrättas. Brandchefen och vice brandchefen må ej samtidigt vara borta från staden.

3 KAP.

Om brand- och livräddningsredskap m. m.

§ 15.

På stadens bekostnad skall tillräcklig och ändamålsenlig brandredskap och redskap för räddande av människoliv anskaffas och underhållas. För brandkårens utryckningar skall finnas nödiga fordon ävensom hästar för transport av ångsprutor m. m.

§ 16.

I staden skall finnas en brandstation, inrymmande tjänstebostäder och logement för yrkesbrandkåren, brandtelegrafcentral, redskapshallar, övnings- och slangtorn, gymnastiksal, verkstäder m. m.

§ 17.

För brandkårens alarmering skall finnas tillräckligt antal brandskåp uppsatta å lämpliga platser samt telefonväxel å brandstationen med anknytningar till yrkesbrandkårens befäl.

Förutom anordningar för alarmering inom brandstationen skall finnas elektrisk ringledning till borgarbrandkårens bostäder och arbetsplatser.

Brandskåpens plats bestämmes av brandstyrelsen på brandchefens förslag, och uppgift å brandskåpens placering meddelas polismyndigheten. Husägare må ej vägra uppsättning av brandskåp eller brandtelegrafledning, dock är staden ersättningsskyldig för den skada, som därigenom kan uppstå å fastigheten.

Brandskåp skall vara lätt tillgängligt, varför den, som erhållit tillstånd att avstänga gatudel framför brandskåp, är skyldig därom ofördröjligen göra anmälan till brandchefen, som lämnar föreskrifter rörande obehindrad tillgång till brandskåpet eller vidtager erforderliga åtgärder.

Brandskåp skall anbringas så eller vid detsamma sådan åtgärd vidtagas, att brandskåpet under den mörka delen av dygnet blir väl belyst.

Å brandskåp skall finnas lätt märkbar skylt samt tydlig anvisning huru från brandskåpet signaleras.

Inom varje egendom skall genom brandchefens försorg anbringas tryckt anvisning på vad sätt och varest alarm skall i händelse av eldsvåda göras.

§ 18.

Vid eldsvåda ävensom vid övningar skall vatten lämnas från stadens vattenledning.

I och för detta samt för att vattenledningen vid eldsvåda skall funktionera på effektivast möjliga sätt skall det samarbete mellan brandverket och ledningen för stadens vattenledningsverk, som härför är nödvändigt, inriktas på skyldighet för vattenledningsverkets ledning att hålla brandchefen underrättad om alla på vattentillgången inverkande omständigheter, såsom avstängningar, inkopplande av nya ledningssträckningar m. m., skyldighet för vissa befattningshavare vid vattenledningsverket att vid eldsvåda stå till brandchefens förfogande o. s. v. samt i övrigt bero på de närmare föreskrifter, varom överenskommelse må träffas mellan brandstyrelsen samt vatten- och gasverksstyrelsen.

Brandposterna och brandbrunnarna skola alltid hållas tillgängliga och i brukbart skick, och deras belägenhet skall vara tydligt utmärkt.

Vid vattendragen skola finnas av brandstyrelsen bestämda uppställningsplatser för mekaniska pumpverk.

Brandvakar skola vintertid upptagas enligt brandchefens anvisningar.

§ 19.

Vakthållning inom brandstationen bestrides hela dygnet om av telegrafvakterna.

Angående anordnande av brandvakt genom polisbetjäning är stadgat i den för polispersonal i Västerås gällande instruktion, enligt vilken det tillkommer patrullerande poliskonstapel att tillse, att allt, som tyder på eller kan föranleda eldfara, i tid upptäckes och förekommes.

Vid större fabriker skola ägarna hålla nattbevakning.

Vid sådan föreställning å teater, där uppträdande från scenen förekommer, skola alltid två man av yrkesbrandkåren närvara.

Betalning för brandvakt skall erläggas med belopp, som av brandstyrelsen bestämmes; för denna ersättnings gäldande ansvarar husägaren.

§ 20.

Gårdsägare vare skyldig ställa sig till efterrättelse av brandchef eller brandsynenämnd givet åläggande att anskaffa brand- och livräddningsredskap.

Varje gård, även om den icke är brandförsäkrad, skall vara försedd med följande brandredskap:

minst en pytsspruta eller kolsyrespruta av typ, som godkännes av brandstyrelsen, eller ock till vattenledningen i gården apterbar slangledning, som av brandchefen vid brandsynen godkännes, minst 2 stycken hinkar, minst en brandhake och minst en flyttbar stege samt å svårbestigliga tak takliggare på lämpliga ställen.

I byggnader innehållande samlingslokaler, fabriker, eldfarliga inrättningar eller eldfarligt upplag, skall finnas den brand- och livräddningsredskap, som av brandchefen eller vid brandsyn föreskrives.

All brandredskap skall vara märkt i oljefärg med kvarrets namn och gårdens nummer samt förvaras å lätt tillgängligt ställe inom fastigheten.

I boningshus av trä skola finnas livräddningslinor, en för varje bostadslägenhet, som är belägen två trappor upp eller högre och ej är försedd med minst två nedgångar.

4 KAP.

Om brandsyn.

§ 21.

Allmän brandsyn förrättas av brandchefen ensam, därvid denne äger bestämma vilka byggnader, lägenheter och annat, som skola synas ävensom tiden härför.

Brandchefen må dock icke meddela beslut om rivning av eldstad, innan han därom hört två sakkunniga personer, vilka jämte två suppleanter för dem årligen skola utses av stadsfullmäktige att vid dylika tillfällen biträda.

Eldstadsbesiktning enligt 10 § 3 mom. 2:a brandstadgan skall förrättas av skorstensfejaren på sätt 23 § i denna brandordning närmare omförmäler.

§ 22.

Vid brandsyn och efterbesiktning gjord anmärkning skall av ordföranden vid förrättningen genast meddelas

husägaren eller den, som härvid företräder honom, samt upptagas i protokoll; skolande så fort ske kan protokollsutdrag mot bevis tillställas husägaren eller hans ombud till närmare underrättelse om anmärkta brister och angående vad han har att iakttaga. I protokollsutdrag skall beträffande tid och sätt för besvär intagas hänvisning till 47 § brandstadgan.

Dessa protokoll och bevis skola sedermera å brandchefsexpeditionen förvaras.

§ 23.

Den i brandstadgan föreskrivna eldstadsbesiktningen, vilken avser att utröna, huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten eller annorstädes finnes brist, som kan medföra eldfara, eller huruvida efter föregående brandsyn eldstad eller rökgång eller dit ledande ventilationsrör anordnats, borttagits eller ändrats, skall skorstensfejaren verkställa i samband med sotning; och åligger det honom att till brandchefen avgiva rapport härom för införande i den i 13 § 2 mom. i brandstadgan föreskrivna liggaren.

§ 24.

Upptäcker skorstensfejaren vid av honom i samband med sotningen verkställd eldstadsbesiktning sådan bristfällighet, som medför synnerlig fara för brand, åligger det honom att omedelbart anmäla förhållandet till brandchefen, vilken snarast möjligt förordnar om särskild brandsyn; och har brandsynenämnden att till avhjälpande av sådan bristfällighet iakttaga föreskrifterna i 11 § i brandstadgan.

§ 25.

I övrigt lända i fråga om brandsyn och efterbesiktningar till noggrann efterrättelse vad brandstadgan i sådant avseende närmare bestämmer.

5 KAP.

Om sotning.

§ 26.

Staden indelas i två sotningsdistrikt, det västra och det östra, åtskilda av Svartån.

Varje sotningsdistrikt uppdelas i distriktets inre och yttre område.

Till sotningsdistriktens inre områden räknas den del av staden, som ligger inom en linje dragen i egendomen

Carlsbergs östra gräns, järnvägslinjen och landsvägen till Köping, yttre gränsen för Hammarby stadshage och Jakobsbergsområdet, landsvägen till Skerike, sockengränsen mellan S:t Ilians och Västerås domkyrkoförsamlingar, Svartån, gränsen mot Rocklunda ägor, yttre gränsen för Blåsboområdet och egnahemsföreningen Vegas bebyggda område, västra och södra gränsen för Skallberget, Skallbergsområdets södra spets till norra spetsen av stadens mark av Gideonsberg, Gideonsbergs norra gräns till Bergslagsvägen, denna väg, vägen från Bergslagsvägen förbi Gideonsbergs huvudgård till järnvägslinjen till Tillberga, denna järnvägslinje, gränsen mellan Emaus gård och Aseas jordområde, egnahemsföreningen Hagas norra gräns, Malmabergs egendoms gränser mot Östra utmarken, därifrån i rak östlig riktning till gränsen mot Badelunda socken samt denna gräns ned till Mälaren.

Till de yttre områdena räknas övrig del av staden.

§ 27.

Skorstensfejare må ej verkställa sotning inom annat distrikt än sitt eget, såframt icke brandstyrelsen efter brandchefens hörande för visst fall annorlunda förordnar.

§ 28.

1 mom. Inom sotningsdistriktens inre områden skola rökgångar och rökrör jämte inomhus befintliga eldstäder, vilka icke användas uteslutande för gas och elektricitet, samt imrör, rensas från sot, fettämnen o. dyl. så ofta och fullständigt som nödvändigt är till förekommande av soteld och annan eldfara, och må tiden från en sotning till nästa icke utsträckas länge än

till två veckor

a) för rökgång jämte köksspisel, pannmur eller annan eldstad, varest kokning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov såsom i värdshus, näringsställe, bageri, rökeri eller annan därmed jämförlig inrättning;

b) i centraluppvärmningsapparat, vari eldas med torv eller ved;

till sex veckor

i rökgångar till köksspislar, fyrugnar och andra eldstäder, vari matlagning eller kokning dagligen förekommer;

till två månader

i rökgångar och rör jämte tillhörande centraluppvärmningsapparat, i vanliga bostadshus, sjukhus och andra liknande anstalter med centraluppvärmning;

till ett år

a) i imrör, som leda från spislar å värdshus och spiskvarter, bryggeri, bageri och annorstädes, där stark eldning äger rum;

b) i kaminer, som användas till rums uppvärmande, samt i badkaminer;

c) i skorstenar och kanaler från ångpanneanläggning;

till tre år

a) i andra imrör;

b) i kakelugnar, som begagnas för rums uppvärmande, börande sotningen härav så vitt ske kan verkställas under tiden 1 maj—1 oktober.

Rökgång från tvättstuga skall sotas inom den tidsfrist brandstyrelsen med stöd av mom. 4 här nedan äger bestämma, dock att tidsfristen icke må sättas kortare än sex veckor eller längre än ett år.

I centraluppvärmningsapparat i kyrkor, skolor, teatrar o. dyl. skall sotning ske minst två gånger under varje eldningssäsong.

Skorstensfejare skall underrätta husägare om förestående kakelugnssotning.

2 mom. Inom sotningsdistriktens yttre områden skall sotning verkställas i rökgångar, rör, spislar, pannmurar och andra eldstäder av vad slag de vara må minst en gång vart tredje år och eljest efter begäran av vederbörande fastighetsägare.

3 mom. Om i anseende till lägenhetsinnehavares bortovaro eller annan orsak eldning i eldstad, vars rökgång med tillhörande imrör efter vad ovan är sagt bör å bestämda tider sotas, ej skett efter senast verkställda sotning behöver sotning därstädes under denna tid icke företagas.

4 mom. Brandstyrelsen äger där så påfordras att efter brandchefens och skorstensfejarens hörande avgöra vilka eldstäder skola hänföras till det ena eller det andra av ovan i 1 mom. nämnda slag ävensom därest med hänsyn till eldstads, rökgångs, imrörs eller det använda bränslets beskaffenhet m. m. för visst fall erfordras jämkning vare sig till skärpning eller till lindring i de här ovan fastställda sotningsfrister, därom besluta.

5 mom. Därest gårdsägare eller hyresgäst påkallar skorstensfejares biträde eljest för sotning vare denne skyldig att, såvitt möjligt är, lämna sådant biträde sist inom utgången av dagen efter den dag, då sådant påkallades.

§ 29.

Om för sotningsarbetes utförande hål å eldstad, rökgång eller mur måste upptagas, åligger det husägaren att ombestyra såväl hålets upptagande som dess igenmurande, och skall skorstensfejaren tillse, att detta arbete utföres på ett mot eldfara betryggande sätt.

§ 30.

Eldstads och rökgångs rengöring medelst s. k. utbränning må ej ske utan skriftligt medgivande av husägaren och tillstånd av brandchefen, som efter skedd besiktning meddelar erforderliga föreskrifter i ärendet. Anmälan om utbränning skall av skorstensfejaren på förhand göras hos polismyndigheten.

§ 31.

Skorstensfejaren är skyldig föra en över distriktets samtliga fastigheter upplagd kontrollbok, vari dag för dag skola antecknas de förrättningar, som verkställts, de felaktigheter eller andra missförhållanden, som därvid iakttagits, samt de åtgärder, som för rättelses vinnande av skorstensfejaren vidtagits. Kontrollboken skall uppvisas, dels för brandchefen å första helgfria dag efter varje kvartals utgång, varöver brandchefen gör anteckning i boken, dels ock för brandchefen och brandstyrelsen så ofta det av dem påfordras.

§ 32.

Skorstensfejaren skall hos sig anställa tillräckligt antal biträden och bland dem så många lämpliga förmän, som personalens storlek och verksamhetens omfattning kräva.

Till biträden må endast användas ärliga, nyktra och i övrigt ordentliga samt för sotningsarbete lämpliga personer; och kan brandstyrelsen förbjuda sotningsarbetes utförande av den, som ej uppfyller nämnda fordringar.

§ 33.

Allt sotningsarbete, som av skorstensfejare verkställes, och vartill inga andra än av honom anställda kunniga arbetare må användas, skall fullgöras, icke allenast med största noggrannhet och ordentlighet samt under omedelbar tillsyn av honom själv eller anställd förman utan ock sålunda, att det så litet som möjligt vållar olägenhet för husvärdar och hyresgäster.

Vid sotning skall iakttagas att sotet uppsamlas i av lägenhetsinnehavaren tillhandahållna eldfasta kärl.

§ 34.

För skada å mur, byggnad, tak eller inredning, som vid sotningsarbete genom oaktsamhet eller oskicklighet av skorstensfejaren eller hans biträden förorsakas, liksom ock för de förseelser mot stadganden i detta kapitel, vilka i följd av bristande tillsyn eller otillräckliga förhållningsorder kunna av biträdena begås, vare skorstensfejaren själv ansvarig.

§ 35.

Skorstensfejaren, vilken icke utan särskilt tillstånd av brandstyrelsen må vara boende utom sitt distrikt eller utöver 48 timmar från staden bortrest, skall hava sin bostad försedd åt gatan med tydlig skylt, utmärkande hans namn och yrke. Skorstensfejaren, som skall hava telefon i sin bostad, skall viss tid varje dag vara att träffa därstädes; och skall under den övriga delen av dygnet i bostaden finnas lämplig person, som mottager och besvarar meddelanden.

§ 36.

Är skorstensfejaren av sjukdom eller annan anledning hindrad att sin tjänst förrätta, skall han därom göra anmälan till brandstyrelsen, som äger förordna lämplig ställföreträdare.

§ 37.

För utfört sotningsarbete erhåller skorstensfejaren betalning enligt antagen och fastställd taxa.

§ 38.

Klagomål över sotningsförrättning anföres skriftligen hos brandchefen.

§ 39.

I reglemente för skorstensfejaren skola införas närmare bestämmelser om hans skyldigheter och rättigheter.

6 KAP.

Om allmänna försiktighetsmått till förebyggande av eldsvåda.

§ 40.

Vad till förebyggande av eldsvåda bör iakttagas med avseende å:

byggnads uppförande och inredning, explosiva varor, eldfarliga oljor, elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring, fartygs byggnad och utrustning, skogseld, hotell- och pensionatrörelse, teatrar, biografer och andra samlingslokaler, automobilgarage, fabriker och verkstäder, tillverkning och försäljning av lampor för kalciumkarbid och acetylengas m. m., därom finnes allt särskilt stadgat.

§ 41.

1 mom. Ej må någon handskas ovarsamt med brinnande, glödande eller eldfarliga föremål under sådana omständigheter, att fara för eldsvåda därigenom kan uppstå.

Det är sålunda förbjudet bland annat:

att använda bart brinnande ljus, tända stickor eller dylikt eller röka tobak i ladugårdar, stall och andra uthus, å vindar samt i garderober och dylika utrymmen;

att lämna uppgjord eld utan vård;

att annorledes än i kärl av icke brännbart material förvara ur eldstäder tagen aska, slagg och sot eller med olja bemängda trasor, trassel o. dyl.;

att utan erforderliga försiktighetsmått och utan polismyndighetens efter brandchefens hörande därtill lämnade tillstånd koka olja, beck, tjära och andra eldfarliga ämnen eller utomhus bära fackla eller bloss.

2 mom. Envar åligger, såvitt i hans förmåga står, tillse att eldstad med därtill hörande rökgångar samt anläggningar och ledningar för belysning eller kraftöverföring, som av honom begagnas, äro utan fel, som kan medföra eldfara och att om sådant fel upptäckes, genast vidtaga åtgärder för dess avhjälpande.

3 mom. I övrigt erinras envar om skyldigheten att ställa sig till efterrättelse vad i gällande författningar finnes föreskrivet till förebyggande av eldfara och till räddning av människoliv och egendom vid eldsvåda.

§ 42.

Vill någon hava upplag eller förråd utöver husbehov av lätt brännbara ämnen såsom ved, kol, virke, hö, halm och dylikt eller av eldfarliga ämnen såsom sprit, olja, karbid, osläckt kalk och dylikt göre ansökan därom hos polismyndigheten, som efter brandchefens hörande har att, därest ansökningen bifalles, meddela de föreskrifter, som för åstadkommande av säkerhet mot eldfara kunna anses erforderliga.

Dylik anmälan skall även göras av husägare eller lägenhetsinnehavare, då eldfarlig inrättning eller eldfarligt varulager skall anordnas, undergår avsevärd förändring eller borttages.

§ 43.

Det åligger husägare att tillse, att gångar å vindar och i källare ej belamras samt att lätt antändbara ämnen ej läggas närmare rökgång än en meter.

7 KAP.

Om förfarandet vid eldsvåda m. m.

§ 44.

1 mom. Envar, som uptäcker eldsvåda eller fara därför, skall meddela detta genom signalering från brandskåp eller genom anmälan till brandstationen eller till brandvakt, vare sig denna är patrullerande polisman eller särskild brandvakt. Har signal givits från brandskåp, skall den signalerande själv kvarstanna i närheten av brandskåpet eller där ställa annan för sig att lämna brandstyrkan besked om, varest eldsvåda utbrutit eller fara därför föreligger.

2 mom. Underrättelse om soteld meddelas på samma sätt, dock må ej signal från brandskåp givas.

§ 45.

1 mom. Utan hinder av eljest gällande föreskrifter äger till brandställe utryckande brandstyrka begagna genaste färdväg och under föreskrivna signaler använda den största färdhastighet, som omständigheterna medgiva, skolande envar gående, ridande eller åkande vika ur vägen för brandmanskap och dess fordon.

2 mom. Avstänges helt eller delvis gata, väg eller annan plats i staden skall brandchefen underrättas om när avstängning inträder och upphör.

§ 46.

Å brandplatsen föres befälet av brandchefen eller i hans frånvaro av högsta närvarande brandbefäl.

§ 47.

Angående brandstyrkans skyldigheter vid eldsvåda utöver vad brandstadgan och denna brandordning angiva. stadgas närmare i reglemente och instruktioner.

§ 48.

Brandchefen är vid eldsvåda berättigad att tillkalla byggnadschefen, föreståndare för gasverk, elektricitetsverk och vattenledningsverk, skorstensfejare samt polisbefäl.

§ 49.

Tillträde till vid eldsvåda avspärrat område är tillåtet endast för brandstyrkans personal, polispersonal, de i brandordningen omnämnda tjänstemännen, så ock för den, som har egendom, bostad eller verksamhet inom sagda område.

I övrigt må icke någon utan särskilt tillstånd av den, som vid släckningen för befälet, vistas inom området.

§ 50.

Envar, som uppehåller sig i av eldfara hotad fastighet, åligger:

att då eld utbryter inom egendomen därom ofördröjligen göra anmälan till brand- och polispersonalen ävensom själv söka släcka elden;

att klargöra den brandredskap, som inom egendomen finnes;

att hålla denna redskap tillhanda på ställen, som äro i hög grad utsatta för eldfara;

att tillse, att luckor, fönster, dörrar o. d. äro stängda;

att bringa lättantändliga och eldfarliga ämnen i säkert förvar och borttaga lättantändliga ämnen från fönstren;

att i övrigt vidtaga åtgärder, som kunna tjäna till förekommande av antändning och till underlättande av eldens släckning.

I övrigt åligger det envar å brandplatsen att ofördröjligen ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som för eldsvådans släckning och dithörande arbeten av brand- och polispersonalen samt vaktpersonalen meddelas.

§ 51.

1 mom. Sedan eldsvåda blivit dämpad, skall, till förekommande av förnyat utbrott av densamma, eftersläckning ske och bevakning anordnas på så sätt och i den utsträckning brandchefen anser nödigt.

2 mom. Då egendom blivit vid eldsvåda så skadad att fara kan uppkomma av lämningarna, skola desamma av brandstyrkan eller eljest tillkallat manskap försättas i sådant skick, att fara icke kan uppstå. (Jmf. brandstadgan § 41.)

§ 52.

Påkallas brandstyrkans biträde för släckning av eldsvåda, som utbrutit i annan kommun, skall brandchefen först inhämta samtycke av brandstyrelsens ordförande eller vice ordförande eller vid förfall för dem av magistratens ordförande innan biträde lämnas.

Oavsett vilken som lämnat tillstånd till utryckningen skall magistratens ordförande därom underrättas.

§ 53.

Ersättning för brandstyrkans biträde vid eldsvåda utom stadens område bestämmes i varje särskilt fall av brandstyrelsen på förslag av brandchefen.

§ 54.

Då brandchefen jämlikt 42 § brandstadgan påfordrar att häst, fordon eller båt skall ställas till brandväsendets förfogande skall ersättning därför utgå efter i staden gängse pris.

§ 55.

Då efter timad eldsvåda polismyndigheten verkställer undersökning rörande orsaken till eldens uppkomst bör i den mån sådant av brandstyrelsen eller brandchefen påkallas, jämväl undersökas om föreskriven brand- och livräddningsredskap vid tiden för eldens utbrott funnits och i vad skick den varit underhållen ävensom huruvida elden kan antagas hava uppkommit till följd av underlåtenhet att fullgöra vid brandsyn lämnat föreläggande eller av försummad sotning.

Avskrift av undersökningsprotokollet bör delgivas brandchefen.

8 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

§ 56.

Gör brandchefen, vice brandchefen eller medlem av avlönad brandstyrka sig skyldig till förseelse i tjänsten, vare underkastad disciplinär bestraffning, bestående av varning, inskränkt permission, skärpt tjänstgöring, mistning av lön, dock högst till ett belopp av 500 kronor, eller avsked.

§ 57.

Den, som gör sig skyldig till förseelse emot vad i denna brandordning under 17 § 4:de stycket, 20, 41 och 42 §§

samt 50 § sista stycket föreskrivits, böte från och med 5 kronor till och med 500 kronor, där icke å förseelsen följer straff enligt allmän lag eller författning.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som utan skäl vägrar brandchefen tillträde, då han vill besiktiga bran- och livräddningsredskap, som skall av fastighetsägare anskaffas och underhållas, eller byggnader, upplagsplatser och dylikt.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige i vederbörlig ordning överlämna den nyantagna brandordningen till Konungens befallningshavande i länet för fastställelse,

varjämte Stadsfullmäktige med bifall till Brandstyrelsens därom i den ovan omförmälda skrivelsen till Stadsfullmäktige den 4 nästlidne april framställda förslag beslöto

dels i fråga om den brandberedskap av Kungl. Västmanlands regemente, som ställts till brandverkets förfogande, tillförbinda staden skyldighet att ersätta statsverket de med denna beredskaps utryckning förenade kostnaderna sådana dessa till arten angivits i den skriftväxling, som förts emellan Brandstyrelsen och regementschefen, och i händelse tvist uppkomme angående beloppet av sådan kostnad hänskjuta tvisten för avgörande genom skiljemän enligt lagen om skiljemän,

dels ock i samband med förslagets överlämnande till Konungens befallningshavande i länet begära befrielse tills vidare från skyldigheten för staden att hava en på allmän medborgerlig plikt grundad allmän brandkår upprättad.

§ 79.

Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1923.

Vatten- och Gasverksstyrelsens till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för år 1923 anmäldes och lades till handlingarna (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 18).

§ 80.

Ang. stadens anslutning till Västmanlands läns vägförening.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 19) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Västmanlands läns vägförening, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att staden skulle ingå som stödjande medlem i vägföreningen samt härför tills vidare erlägga en årsavgift av 500 kronor och att innevarande års avgift skulle utgå av det i budgeten för året avsatta förslagsanslaget.

Efter tagen del av handlingarna i ärendet biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 81.

Ang. mottagande av gatumark inom Västra Förstaden.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I och för fullgörandet av det villkor, som är förenat med en anknytning för områden utanför den stadsplanelagda delen av staden till stadens all-

många ledningsnät eller att all till gator och vägar avsedd mark inom områdena skola till staden utan ersättning avstås och i anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 24 april innevarande år angående utbyggnad av stadens allmänna ledningar inom bland andra områden Hammarby Stadshage har Tomtägareföreningen Västra Förstaden till Drätselkammaren överlämnat handlingar, innefattande överlåtelse å staden av all mark inom föreningens område avsedd för gator och öppna platser.

Med överlåtelsen av sådan mark inom Hammarby stadshage är förenat det villkor att det till torg avsedda området, som begränsas av Fullerövägen, Dünavägen, Idrottsvägen och tomterna N:ris 155 och 156 västra Förstaden skall bibehållas såsom öppen plats och att staden icke må avyttra detta helt eller delvis i annat fall än för reglering av trafikled och skyldighet att i sådant fall upplåta annat likvärdigt område inom samma stadsdel, i följd varav utan medgivande av föreningen eller annan sammanslutning av stadsdelens tomtägare området eller emot detsamma utbytt mark icke må bebyggas.

Då ett antagande av detta villkor är beroende av beslut av Stadsfullmäktige får Drätselkammaren, med överlämnande av föreningens gåvobrev hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna den genom detta gåvobrev gjorda överlåtelsen med därvid fogade ifrågavarande villkor.

Västerås den 8 maj 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av densamma jämte därvid fogade gåvobrev av den 2 maj 1924 beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens i skrivelsen gjorda hemställan.

§ 82.

Ang. ombud vid Svenska Stadsförbundets kongress.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne april uppdragit åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till val av ombud att företräda staden vid Svenska Stadsförbundets femte ordinarie kongress i Helsingborg den 27 och 28 nästkommande augusti valde Stadsfullmäktige nu i enlighet med Beredningsutskottets i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande maj framställda förslag med acklamation till ombud för staden vid ifrågavarande kongress bankdirektören Axel Sundström, handlanden K. Kättström, tapetseraren Carl Bäckman och drätseldirektören Theofil Öberg med handlanden Carl Hedberg, ingeniören Harald Håkanson, ingeniören P. Hiersemann och stadsombudsmannen Ragnar Tenow till suppleanter personligen för de valda ombuden i den ordning dessa och suppleanterna här blivit nämnda.

§ 83.

Ang. värderingsman vid köp av vissa ecklesiastika fastigheter i norra kvarteret.

Sedan Kungl. Maj:t på framställning av Drätselkammaren medgivit staden att inköpa den del av en ecklesiastik lönejord, kallad domprostens kålgård, som enligt gällande stadsplan skulle ingå i byggnadskvarteret Filip, mot en köpeskilling, som till beloppet skulle bestämmas av tre gode män, utsedda på visst sätt och en av staden, dock lägst efter ett pris av 5 kronor pr. kvm. (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 4) samt Stadsfullmäktige i anledning av anmodan av Konungens befallningshavande i länet att utse dylik god man den 28 sistlidne februari uppdragit åt Beredningsutskottet att bereda ärendet, valde Stadsfullmäktige nu i överensstämmelse med Beredningsutskottets i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande maj avgivna förslag till god man för staden i och för nämnda värdering Landstingsdirektören Adam Hult.

§ 84.

Ang. försäljning av mark för reglering av tomten n:o 1 i kv. Irma.

Föredrogs och bifölls utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt gällande indelning av byggnadskvarteret Irma ingår i tomten N:r 1 25, 1 kvadratmeter av i stadens ägo varande tomten N:r 109 västra kvarteret.

I anledning av byggnadsärende beträffande tomten har fråga uppkommit om tomtens reglering i överensstämmelse med gällande indelning, och har ägaren av huvuddelen av tomten förklarat sig vilja inköpa nyssnämnda del av tomten N:r 109 västra kvarteret.

I anledning häraf anhåller Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunna överenskommas och äro för staden antagliga, försälja ifrågavarande tomtdel.

Västerås den 1 maj 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow".

§ 85.

Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 sistlidne mars hade Stadsfullmäktige dels i anledning av en framställning från Drätselkammaren (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 7) angående utdebitering av kostnaderna för innevarande års sommarunderhåll av de allmänna vägarna inom de inkorporerade områdena, f. d. Lundby och S:t Ilians socknar, å de väghåll-

ningsskyldige inom samma områden enligt den för staden gällande delningsgrunden, dels ock på föranledande av en genom Magistraten överlämnad skrivelse från Konungens befallningshavande i länet angående uppgörelse med de väghållningsskyldige i vägfrågan genom ett av de väghållningsskyldige fattat menighetsbeslut och beslut av Stadsfullmäktige, beslutat att vid nämnda sammanträde icke företaga ärendet till slutligt avgörande samt vidare att ärendet i dess helhet skulle av Stadsfullmäktige tagas under närmare omprövning och överlämnas till Magistraten för vidare beredning ävensom att bemyndiga Drätselkammaren att utse en eller flera representanter för staden vid det sammanträde i vägfrågan, som komme att hållas inför Magistraten, med uppdrag tillika för Drätselkammaren att med anledning av vad som vid detta sammanträde kunde förekomma och den beredning i ärendet, som av Magistraten verkställdes, till Stadsfullmäktige inkomma med vidare yttrande och förslag i ämnet.

Med anledning härav hade dels Magistraten med skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande maj överlämnat utdrag av sitt protokoll hållet vid sammanträde den 10 maj 1924 med innehavare av jordbruksfastigheter inom staden i och för åstadkommande av ett menighetsbeslut rörande slutligt ordnande av underhållet av de allmänna vägarna och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna ett inför Magistraten av såväl Drätselkammarens ombud som jordägarne antaget förslag till lösande av berörda fråga, vilket förslag fanns intaget i Magistratens omförmälda protokoll och återgivet i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för nu förevarande sammanträde å sid. 171—173.

Vidare hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande maj i likhet med Magistraten hemställt, att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna den inför Magistraten träffade uppgörelsen beträffande underhållet av de allmänna vägarna inom såväl f. d. Lundby och S:t Ilians socknar som stadens område före inkorporeringen av dessa samt att Drätselkammarens förslag angående utdebitering å de väghållningsskyldige inom det inkorporerade området av kostnaderna för innevarande års sommarvägunderhåll inom samma område icke för närvarande och i avbidan på fastställelse av förenämnda uppgörelse samt ett ikraftträdande av Stadsfullmäktiges beslut i enlighet med detta förslag måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Handlingarna i ärendet funnos intagna under N:r 20 av de tryckta handlingarna för nu förevarande sammanträde.

Efter föredragning av till ärendet hörande handlingar beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla vad Magistraten och Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 86.

Ang. tillstånd för Bröderna Larsson att försälja explosiva varor.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning följande från Beredningsutskottet inkomna hemställan:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 24 april 1924 att till Be-

redningsutskottet för avgivande av förslag till infordrat yttrande överlämna en av Firman Bröderna Larsson & C:o härstädes hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd för firman att försälja och förvara explosiva varor av 1:sta klass inom staden, får Beredningsutskottet, med återställande av handlingarna, i ärendet anföra följande.

Ansökningen avser tillstånd att i firmans butik i fastigheten med adressnummer 35 vid Stora gatan försälja explosiv vara av 1:sta klass och i källare inom fastigheten N:o 23 Aroslund, alternativt inom fastigheten Apalby N:o 1 i förra S:t Ilians socken, hava upplag härav till de kvantiteter, som kunna medgivas och högst vad lagligen är tillåtet.

Enligt Kungl. förordningen den 19 november 1897 angående explosiva varor kan tillstånd, vilket lämnas av Konungens befallningshavande efter vederbörande kommunalmyndighets hörande, meddelas den, som till handels idkande i allmänhet är berättigad att idka handel med explosiv vara av 1:sta klass, och är i avseende å sådan handel föreskrivet, att i handelslokal icke på en gång må förvaras mera än 25 kg. och att handlande med dylik vara därutöver må innehava högst 50 kg. förvarad i upplag, anordnat på visst sätt och beläget inom mindre trafikerad del av kommunen.

Beredningsutskottet har låtit besiktiga den källare å fastigheten N:o 23 Aroslund, som är ifrågasatt till upplag, och har därvid framgått att densamma i avseende å beskaffenhet och läge fyller villkoren. Källaren är jordfast och belägen omkring 50 meter från närmaste bebodda hus samt inom del av staden, som är föga trafikerad.

Vad angår de försiktighetsåtgärder i fråga om förvaringen inom handelslokalen och vid handhavandet av upplaget, som i övrigt äro erforderliga, är detta en teknisk angelägenhet i avsende varå sprängämnesinspektörens anvisningar torde böra inhämtas.

Under hänvisning till det anförda hemställer Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige såsom sitt yttrande ville förklara, att Stadsfullmäktige för sin del icke hava något att erinra emot att medgivande lämnas sökanden att i butiken Stora gatan 35 försälja explosiv vara av I klass och å fastigheten N:o 23 Aroslund hava upplag därav med i lag angivna högsta myckenhet, d. v. s. i butiken 25 kg. och i upplaget 50 kg., dock efter sedan sprängämnesinspektören lämnats tillfälle avgiva utlåtande i ärendet och under förutsättning att av honom tilläventyrs föreslagna försiktighetsåtgärder göras till villkor för medgivandet.

Västerås den 21 maj 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow".

§ 87.

Ang. tillstånd för firman Axel Olssons Eftr. att försälja explosiva varor.

Från Beredningsutskottet hade, jämte i densamma omförmälda handlingar, till Stadsfullmäktige inkommit en skrivelse av följande lydelse:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Genom resolution den 13 innevarande månad har Magistraten för ytt-

rande av Stadsfullmäktige överlämnat en av Erik Sundström såsom innehavare av Firman Axel Olssons Eftr. hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att idka handel med explosiv vara av I klass, vilket ärende Beredningsutskottet, utan avbidan på remiss och i sammanhang med annat liknande ärende, vari särskilt yttrande avgivits, upptagit till förberedande behandling.

I anledning därav att i ansökningen icke närmare angivits platsen för upplaget, varifrån lagret i butiken (denna är belägen uti fastigheten N:o 103 södra kvarteret) skall förnyas och kännedom härom på grund av bestämmelse i Kungl. förordningen den 19 november 1897 angående explosiva varor är en förutsättning för bifall till en ansökan av förevarande slag, har Beredningsutskottet anhållit att ansökningen måtte kompletteras med uppgift härom.

Enligt skrivelse från sökanden, bilagd övriga remisshandlingarna skulle upplaget förläggas till en källare, belägen å Stenby och förut använd till förvaring av dynamit.

Tillika har sökanden överlämnat ett av sprängämnesinspektören avgivet yttrande över ansökningen.

Enär platsen för upplaget uppfyller villkoret enligt förenämnda Kungl. förordning, nämligen att vara belägen inom del av staden, som är mindre trafikerad, får Beredningsutskottet med hänsyn härtill föreslå, att Stadsfullmäktige såsom sitt yttrande ville förklara, att någon erinran icke är att göra emot att medgivande lämnas sökanden att i handelsbutiken i fastigheten N:r 103 södra kvarteret försälja explosiv vara av I klass och å ifrågasatt plats å Stenby hava upplag därav med i lag angivna högsta myckenhet, d. v. s. i butiken 25 kg. och i upplaget 50 kg., och under de villkor i övrigt, som av sprängämnesinspektören föreslagits.

Västerås den 28 maj 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow".

På yrkande av Herr Bäckman fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i överensstämmelse med Beredningsutskottets förslag.

§ 88.

Ang. anslag till arvode åt lärare i manlig slöjd.

En genom Magistratens resolution den 20 innevarande maj till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnad framställning från rektor vid härvarande högre allmänna läroverk angående anslag till arvode åt lärare i manlig slöjd vid läroverket beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 89.

Ang. servitrisen Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort.

Föredrogs Konungens befallningshavandes i länet den 13 innevarande maj givna utslag angående servitrisen Märta Johanssons rätta mantalsskrivningsort år 1923, enligt vilket Konungens befallningshavande i länet förklarat att Johansson skulle för sagda år upptagas i Västerås stads mantalslängd.

Stadsfullmäktige beslöto överlämna utslaget till Drätselkammaren i och för eventuell efterdebiteringsåtgärd.

§ 90.

Ang. pensionärer ur Sundinska understödsfonden.

Föredrogs och intogs i Stadsfullmäktiges protokoll följande till Stadsfullmäktige inkomna handling:

"Protokoll, hållet vid sammanträde med Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen den 24 april 1924.

§ 2.

Efter företagen granskning av inkomna ansökningar om understöd ur fonderna innevarande år, vilka understöd av Stadsfullmäktige bestämts till 10 i vardera klassen, beslöt Nämnden till understödstagare ur fonden för pauvres honteux och medelklassen utse: Lydia Dillman, Agnes Bergh, Johanna Gustava Eriksson, Ulrika Charlotta Lindblad, Emma Kristina Lagerqvist, Anna Karolina Lillberg, Anna Helena Stensson, Emma Eriksson, Henric Lindroth och Ebba Welin samt ur fonden för arbetsklassen: Karl Johan Lundholm, Kristina Katarina Jonsson, Kristina Lovisa Ekstedt, Karl August Eriksson, Klas Alfred Wirström, Kristina Nilsson, Maria Lovisa Nilsson, Matilda Björklund, Engla Matilda Eriksson och Lovisa Jansson.

In fidem :

Eric Plantin."

§ 91.

Ang. tillstånd för Fanny Elisabet Örtegren att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne april till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande remitterat en genom Magistratens resolution den 17 i samma månad till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökning till Konungens befallningshavande i länet från Fanny Elisabet Örtegren angående tillstånd att i fastigheterna Stora gatan 42 och Hantverkaregatan 1 i Västerås idka handel med begagnade föremål, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse den 15 innevarande maj föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ansökningen.

Stadsfullmäktige beslöto tillstyrka bifall till ansökningen i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 92.

Ang. tillstånd för Alfr. Larsson att idka handel med begagnade föremål.

En genom Magistratens resolution den 21 innevarande maj till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökning till Konungens befallningshavande i länet från Alfred Larsson om tillstånd att i fastigheten Hantverkaregatan n:r 1 här i staden idka handel med vissa begagnade föremål beslöto Stadsfullmäktige remittera för förberedande utlåtande till Hälsovårdsnämnden.

§ 93.

Ang. Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalsskrivningsort.

Överlämnades till Drätselkammaren för utlåtande genom Magistratens resolution den 24 innevarande maj till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnade handlingar rörande järnarbetaren Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalsskrivningsort.

§ 94.

Ang. Sven Forsmans entledigande från uppdraget att vara ledamot i lönenämnden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande maj hade läroverksadjunkten Sven Forsman på grund av avflyttning från staden anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot av stadens lönenämnd. Stadsfullmäktige beslöto bifalla framställningen och uppdrogo åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val av annan ledamot i Lönenämnden i den avgångnes ställe.

§ 95.

Ang. lösningsrätt till fastigheterna n:ris 2 kv. Mina och 9 inom kv. Lorenz.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt till Drätselkammaren överlämnade lagfartsbevis har lagfart den 7 april 1924 beviljats å köp av de å stadens grund belägna fastigheterna gården och tomten N:r 2 inom kvarteret Mina och gården och tomten N:r 9 inom kvarteret Lorens, vilka vid köpet betingat en köpeskilling av respektive 238 000 och 32 500 kronor. På grund av fastigheternas natur har staden rätt att lösa desamma.

I avseende å fastigheternas förhållande till gällande stadsplan är att anmärka att av tomten N:r 9 inom kvarteret Lorens mark skall utgå för utläggning av Kopparbergsvägen, och att tomten N:r 2 inom kvarteret Mina redan är reglerad.

Då med reglering av förstnämnda tomt utan olägenhet kan tillsvidare anstå och sistnämnda tomt i regleringsavseende är oberörd av stadsplanen, hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta att icke göra stadens lösningsrätt till fastigheterna gällande i anledning av de nu lagfarna fången av desamma.

Västerås den 8 maj 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige fattade beslut i ärendet utan omröstning i enlighet med vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 96.

Ang. anslag för inrättande av könspoliklinik.

En från Hälsovårdsnämnden inkommen framställning angående anslag för inrättande av könspoliklinik i staden beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 97.

Ang. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1923.

Bordlade Stadsfullmäktige Fattigvårdsstyrelsens till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för år 1923.

§ 98.

Ang. anslag för reparatiner inom fastigheten n:o 38 Jakobsberg.

Överlämnades till Drätselkammaren för utlåtande en framställning från Fattigvårdsstyrelsen angående anslag för reparationer inom fastigheten N:r 38 Jakobsberg.

§ 99.

Ang. tid för Stadsfullmäktiges junisammanträde.

Beslöts att Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträde för nästkommande juni månad skulle hållas fredagen den 20 i sagda månad.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 6 juni 1924.

VIKTOR LARSSON

P. Hiersemann C. G. Pettersson

Offentligen uppläst den 6 juni 1924, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri. 1924.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 20 Juni 1924.

Närvarande: vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Danielsson, Kättström, Pers, Enblom, Tärngren, Fjellander, Wass, Fröken Anderzon och Herr Engdahl.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 100.

Justering.

Uppdrogs åt herrar Leontein och Hammer att jämte herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 101.

Ang. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Anmäldes och lades till handlingarna Fattigvårdsstyrelsens vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde bordlagda berättelse för år 1923 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 21).

§ 102.

Ang. upprättande av reglementeför brandkårens personal samt skorstensfejarne.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) hade Brandstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att den Stadsfullmäktige tillkommande befogenheten att utfärda reglementen för brandchefen, vice brandchefen och övrig personal vid brandstyrkan samt skorstensfejarna skulle utövas av Brandstyrelsen.

Under överläggningen yrkade dels Herr Westholm, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Brandstyrelsen att upprätta förslag till de ifrågavarande reglementena och underställa desamma Stadsfullmäktige för godkännande, dels ock Herr Bäckman, att Stadsfullmäktige själva måtte upprätta berörda förslag.

Vid framställning av proposition å dessa yrkanden fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut enligt Herr Westholms yrkande.

§ 103.

Ang. anslag till slöjdlärarearvode vid högre allm. lärorerket.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj för yttrande till Drätselkammaren remitterat en av rektor vid härvarande högre allmänna läro-

verk gjord och av Magistraten för besluts fattande till Stadsfullmäktige överlämnad framställning, att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett kommunalt anslag å 425 kronor såsom bidrag till arvode åt läraren i manlig slöjd vid läroverket under läsåret 1924—1925 och förbinda sig att bestrida de kostnader, som kunde vara erforderliga för att slöjdläraren för sagda tid skulle åtnjuta dyrtidstillägg på hela sitt arvode efter samma grunder som för övriga statstjänstemän, dock att dessa kostnader för stadens del ej må överskrida 250 kronor, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att den gjorda framställningen icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Under överläggningen yrkade dels Herr Kolmodin, med instämmande av Herrar Thyresson och Hedberg bifall till rektors framställning, dels ock Herrar Westholm och Bäckman bifall till Drätselkammarens hemställan, varjämte Herr Falk föreslog, att Stadsfullmäktige ville bifalla rektors framställning och därjämte uppdraga åt Folkskolestyrelsen att utreda, huruvida och under vilka villkor det måtte kunna beredas tillfälle för lärjungar från Västerås stad vid härvarande högre allmänna läroverk att efter läsåret 1924—1925 åtnjuta slöjdundervisning i stadens folkskolor.

Vid framställning av proposition å berörda yrkanden fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut enligt Herr Falks förslag, varjämte bestämdes, att det beviljade anslaget skulle utgå av uttaxerade medel, i vad det belöpte å innevarande år av det i årets stat avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov.

§ 104.

Ang. reparation av fattigvården tillhörande fastigheten n:o 38 Jakobsberg.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj till Drätselkammaren för yttrande remitterat en framställning från Fattigvårdsstyrelsen angående anslag för reparationer inom den fattigvården tillhörande fastigheten N:o 38 Jakobsberg, hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag å 1 200 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 105.

Ang. reparationer i varmbadhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Badhusstyrelsen, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för en del förbättringsanordningar och reparationer i varmbadhusets I kl. badstu och simhallens nedre värmestuga anvisa 2 800 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 106.

Ang. anslag till en del ledningsanläggningar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 26) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till anläggande av ny gasledning i Källgatan mellan Västgötegatan och Övre Trädgårdsgatan, gas- och vattenledningar i Lovisebergsvägen samt Bågevägen anvisa tillhopa 6 800 kronor att utgå av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet att täcka utgiften genom lån Kungl. Maj:ts prövning och rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida densamma genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att överskridas, ägde upptaga efter därtill lämnat nådigt tillstånd av Kungl. Maj:t.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 107.

Ang. reglering av Svartåns vattenföring.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27) hade Drätselkammaren anmält, att Drätselkammaren vidtagit åtgärd gemensamt med en del övriga intressenter för åstadkommande av reglering av vattenföringen i Svartån samt hemställt, att Stadsfullmäktige måtte godkänna den av Drätselkammaren sålunda vidtagna åtgärden.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 108.

Ang. Kungl. Maj:ts dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommisionen.

Med skrivelse den 5 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) hade Drätselkammaren för Stadsfullmäktiges kännedom överlämnat Kungl. Maj:ts den 2 juni 1924 meddelade dom i mål mellan Västerås stad och Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitté, varigenom staden ålagts viss betalningsskyldighet för under krigstiden inköpt potatis, varvid Drätselkammaren tillika anmält att medel funnes reserverade för gäldande av det ådömda beloppet.

Stadsfullmäktige lade den inkomna skrivelsen till handlingarna.

§ 109.

Ang. bytesavtal för reglering av lägenheten Vargbo litt. c med vidliggande gator.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 24 november 1921 bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren i sammanhang med beslut om inköp åt staden av fastigheten Vargbo litt. D att med ägaren av lägenheten Vargbo litt. C träffa avtal om byte av mark på så sätt att staden av litt. D avhände sig omkring 200 kvm. emot ett vederlag lika till arealen av litt. C, därav 130 kvm. för breddning av landsvägen till Stockholm.

Av anledning att det nu härom upprättade avtalet jämväl avser annan reglering emellan fastigheterna ity att av litt. C överlåtes för sammanläggning med litt. D cirka 150 kvm. i utbyte mot lika stor areal av litt. D att tilläggas litt. C samt jämväl överlåtelse å staden av omkring 855 kvm. mark för ifrågasatta gator utan annat vederlag än befrielse för ägaren av litt. C att gälda ersättning för gatumark till samma gator av litt. D, kräves Stadsfullmäktiges godkännande av de delar av avtalet i avseende varå något bemyndigande för Drätselkammaren icke är lämnat, och får Drätselkammaren därför med överlämnande av avtalet och under hänvisning till detsamma bifogad karta, utvisande å marken regleringens genomförande, anhålla att Stadsfullmäktige ville godkänna avtalet.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow".

ävensom det däri omförmälda avtalet.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning av dessa handlingar utan omröstning godkänna Drätselkammarens framställning.

§ 110.

Ang. inrättande av könspoliklinik.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från Hälsovårdsnämnden angående anslag för inrättande av könspoliklinik i staden, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) hemställt, att Stadsfullmäktige ville med bifall i huvudsak till Hälsovårdsnämndens framställning bevilja förslagsvis dels 7 000 kronor för inredning och utrustning av polikliniklokaler, dels ock 1 500 kronor för upprätthållande av poliklinikverksamheten under tiden 1 juli—31 december 1924, eller tillhopa 8 500 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 111.

Ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare senare halvåret 1924.

I skrivelse den 4 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30) hade Lönenämnden på anförda grunder hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta, att nu gällande bestämmelser för dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, även innefattande folkskolans lärarepersonal, och stadens pensionärer, skulle vara gällande intill utgången av innevarande år.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav på yrkande av Herrar Sundström och Bäckman utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 112.

Ang. pension åt renhållningsarbetaren Gust. Karlsson.

Med överlämnande av till ärendet hörande handlingar hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 30 nästlidne maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31) hemställt, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson från och med den 1 oktober 1924 pension utgående med 65 % å slutavlöningen uti lönestatens 16:de lönegrupp med därå belöpande dyrtidstillägg, att utgå av uttaxerade medel.

Efter föredragning av handlingarna biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 113.

Ang. åtgärder för fortsättande av arbetet med djuphamnsanläggningen.

Föredrogs följande från Drätselkammarens djuphamnsbyggnadskommitté inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 11 innevarande juni avlät djuphamnsbyggnadskommittén till Statens Arbetslöshetskommission en skrivelse, varav avskrift här bifogas.

Anledningen till skrivelsen och dess syftemål framgå av densammas innehåll.

Ehuru kommittén ännu ej erhållit något meddelande från kommissionen med anledning av berörda skrivelse, vill det dock synas, som om densamma ej länt till åsyftat resultat. Kommittén har nämligen erfarit, att Södra Sveriges Statsarbetens arbetsledning vid härvarande djuphamnsbygge erhållit order från Södra Sveriges Statsarbeten att vidtaga alla åtgärder för avveckling av ifrågavarande statliga nödhjälpsarbete till den 1 nästkommande juli. De kontrakt, enligt vilka Södra Sveriges Statsarbeten åtagit sig arbetet, medgiva också ett avbrytande därav, när kommissionen finner sådant påkallat. Det vill sålunda synas, som om Arbetslöshetskommissionen beslutat nedlägga det statliga nödhjälpsarbetet vid Västerås djuphamn.

Emellertid har kommittén i anledning av den uppkomna situationen uppdragit åt två av sina ledamöter att personligen underhandla med kommissionen eller representanter för densamma. Den möjligheten synes nämligen ännu stå öppen, förutsatt att nödhjälpsarbetet kommer att avbrytas i den form det hittills fortgått, att statligt understöd i annan form ännu kan påräknas, såsom t. ex. genom bidrag till arbetet om det fortsättes i form av kommunalt nödhjälpsarbete. Härom kan emellertid för närvarande intet förutsägas, men vill kommittén låta sig angeläget vara att söka på allt sätt verka för en sådan lösning av frågan.

Huru denna sak än utfaller, synes det emellertid nödvändigt, att kommittén erhåller bemyndigande att om så befinnes av omständigheterna påkallat, fortsätta med arbetet såsom ett kommunalt nödhjälpsarbete, åtminstone till en viss utsträckning. Detta huvudsakligen av två skäl. Det ena för att staden må kunna så långt det är möjligt bereda sysselsättning åt de arbetslösa, varvid är att i första hand räkna med, utom de 150 familje-

försörjarne vid djuphamnen, de 27 familjeförsörjarne vid statliga nödhjälpsarbeten å annan ort, vilka även bliva entledigade den 1 nästkommande juli, och oberäknat de anmälda 50 familjeförsörjare, som ej kunnat erhålla något nödhjälpsarbete och dessutom alla arbetslösa ungkarlar. Det andra huvudskälet är, att arbetet som sådant ej synes böra lämnas i det skick, det nu är. Så snart vattenståndet i Mälaren nedgått något, bör området inom fångdammen länspumpas och den påbörjade kajmuren, till vilken alla materialier inköpts och till största delen finnas på arbetsplatsen, färdiggjutas. Därefter kan frågan om utförandet av återstående arbeten bliva föremål för en särskild prövning.

Stadsfullmäktiges föregående beslut om igångsättande och utförande av vissa delar av djuphamnsbyggnaden hava fattats mot bakgrunden av den statliga hjälp, staden haft anledning påräkna och som staden allt hitintills åtnjutit. Då det nu är fråga om fullföljd i begränsad omfattning av dessa arbeten, eventuellt utan eller med minskat understöd från statens sida, anser sig kommittén nödsakad härtill inhämta Stadsfullmäktiges bemyndigande.

Kommittén får sålunda härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville i anslutning till vad ovan anförts, bemyndiga kommittén att, med iakttagande av stadens intressen, vidtaga alla de åtgärder, vilka med anledning av ett avbrytande av nödhjälpsarbetena vid stadens djuphamn från Arbetslöshetskommissionens sida kunna befinnas påkallade, innefattande jämväl befogenhet för kommittén att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:t och eventuellt andra statens myndigheter göra erforderliga framställningar om fortsatt statlig hjälp m. m. i och för fullbordande av de av Stadsfullmäktige beslutade arbetena med djuphamnsanläggningen, att i den omfattning kommittén anser vara oundgängligen nödvändig fortsätta samma arbeten samt att uppdraga åt kommittén att till Stadsfullmäktiges sammanträde under nästkommande augusti månad inkomma med anmälan, om vad kommittén på grund av detta bemyndigande åtgjort, och den framställning, som i anledning härav må vara påkallad.

Västerås den 19 juni 1924.

På Djuphamnsbyggnadskommitterades vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Theofil Öberg".

ävensom en i avskrift därvid fogad skrivelse, så lydande:

Avskrift.

"*Till Statens Arbetslöshetskommission,*

Stockholm.

Då det försports, att Arbetslöshetskommissionen har under övervägande frågan om avveckling inom den närmaste tiden av åtminstone de flesta av

de statliga nödhjälpsarbetena, får Västerås stads djuphamnsbyggnadskommitté härmed till kommissionen rikta en vördsam och enträgen vädjan, att statens nödhjälpsarbeten vid Västerås djuphamnsbyggnad likväl måtte få fortgå tills vidare.

Såsom skäl för denna hemställan tillåter sig kommittén framhålla följande.

Västerås stad är fortfarande betungad med en avsevärd arbetslöshet, vilken torde avspegla sig i nedanstående från stadens arbetslöshetskommitté lämnade uppgifter:

Vid djuphamnen sysselsatta familjeförsörjare	149	
Familjeförsörjare vid statliga nödhjälpsarbeten på annan ort	27	176
Ungkarlar vid statliga nödhjälpsarbeten på annan ort		46
Familjeförsörjare vid av staden själv anordnade nödhjälpsarbeten		21
Anmälda arbetslösa utan allt arbete:		
Familjeförsörjare	50	
Ungkarlar	53	103
	Summa anmälda arbetslösa	346

därav enligt ovan 247 familjeförsörjare och 99 ungkarlar. Dessutom åberopas den av stadens arbetslöshetskommitté denna dag hos kommissionen gjorda framställning om ökat antal platser för stadens arbetslösa vid statliga nödhjälpsarbeten samt den omständigheten, att ett avsevärt antal arbetslösa, då de känna till svårigheten att få hjälp, icke ens anmäla sig till arbetslöshetsorganen.

Det ligger i öppen dag, att, därest nödhjälpsarbetena vid djuphamnen skulle stoppas och samtidigt måhända till följd av avvecklingen av andra statens nödhjälpsarbeten de på främmande ort sysselsatta arbetarna skola hemsändas, staden kommer i en synnerligen svår belägenhet. Dess ekonomi tillåter icke under några förhållanden vidtagande av åtgärder för att bereda alla dessa sysselsättning, bortsett ifrån att det eljes icke finnes någon möjlighet att anordna arbeten i den omfattning, som skulle erfordras. Det måste till och med tagas under mycket noggrann omprövning, huruvida stadens ekonomi tillåter en omedelbar fortsättning av djuphamnsarbetet, om det nu skulle upphöra såsom statligt nödhjälpsarbete.

Staden har nämligen ännu icke övervunnit de ekonomiska svårigheter, som depressionstiden i så hög grad fört med sig för detta samhälle, och varom stadens upprepade framställningar till Arbetslöshetskommissionen och andra statens myndigheter bära vittne. Dessa förhållanden torde vara så väl kända, att de icke nu behöva närmare återupprepas. Viserligen spåras i det approximativa resultatet av årets taxeringar, som i dagarna låtit tala om sig, en ansats till ljusning beträffande skattekraften hos stadens medborgare, i det att det vill synas, som om taxeringarna skulle utmynna i en höjning av bevillningskronorna med omkring 4 000, vilket motsvarar ej

fullt 2 % och med nuvarande skattesats skulle betyda en ökad skatteintäkt till nästa år av 35 000 à 40 000 kronor. Men då å andra sidan vid nästa års budget måste täckas en brist från sist avslutade räkenskapsår å omkring 40 000 kronor i stället för att 1924 års budget hade till godo ett överskott från tidigare räkenskapsår å omkring 170 000 kronor, inses lätt att budgetregleringen för 1925 kommer att erbjuda vida större svårigheter än den för innevarande år.

Från stadens sida har förut vid flere tillfällen framhållits, då det gällt djuphamnsbyggnaden, det statliga intresse, som är knutet vid detta företag och dess fullbordande; och tillåter sig kommittén nu ännu en gång bringa även denna sida av saken i Arbetslöshetskommissionens benägna åtanke. Den för stora delar av landet värdefulla trafikanstalt, som genom Västerås djuphamn kommer till stånd, synes det vara av synnerlig vikt att främja, då på samma gång det allmännas strävan att lindra arbetslösheten härigenom tillgodoses.

Den omständigheten, att den viktigaste delen av arbetet till följd av Mälarens osedvanligt höga vattenstånd för en tid måst avbrytas, torde även böra förtjäna uppmärksamhet, då det gäller att avgöra, om nödhjälpsarbetet vid djuphamnen skall få fortgå.

Djuphamnsbyggnadskommitterade hemställa sålunda, att Arbetslöshetskommissionen ville pröva lämpligt och skäligt att låta de pågående statliga nödhjälpsarbetena vid Västerås djuphamn få tills vidare fortgå.

Västerås den 11 juni 1924.

På Djuphamnsbyggnadskommitténs vägnar:

K. KÄTTSTRÖM

Theofil Öberg".

Härjämte meddelades, att Drätselkammaren denna dag från Statens Arbetslöshetskommission mottagit en skrivelse, enligt vilken kommissionen beslutat, att efter den 30 juni 1924 icke fortsätta med djuphamnsbygget i kommissionens egen regi, varför arbetet nämnda dag komme att överlämnas till staden.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad djuphamnsbyggnadskommittén hemställt.

§ 114.

Ang. representant i "Mälarens regleringskommission".

Herr statsrådet och chefen för Kungl. kommunikationsdepartementet hade i en till staden ställd skrivelse den 6 innevarande juni, under hänvisning till ett vid skrivelsen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden samma dag anmodat staden att utse en representant i den i protokollet omförmälda "Mälarens regleringskommission" samt att till Kungl. Kommunikationsdepartementet inkomma med uppgift å den sålunda utsedde.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet ävensom en skrivelse från Beredningsutskottet av innevarande dag med förslag rörande ifråga-

varande val, utsågo Stadsfullmäktige med acklamation enligt Beredningsutskottets förslag till stadens representant i Mälarens regleringskommission Drätseldirektören Theofil Öberg.

§ 115.

Ang. val av ledamot i Lönenämnden.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj anmodat Beredningsutskottet att upprätta förslag till val av ledamot i Lönenämnden efter Läroverksadjunkten S. Forsman, som entledigats från uppdraget, utsågo Stadsfullmäktige nu med acklamation enligt av Beredningsutskottet avgivet förslag till ledamot i nämnden för tiden intill 1925 års utgång suppleanten i nämnden Rektorn Hj. Thyresson samt till suppleant i Herr Thyressons ställe för samma tid Läroverksadjunkten O. Norrman.

§ 116.

Ang. dag för Stadsfullmäktiges Augustisammanträde.

Beslöts i anledning av att Svenska Stadsförbundets kongress i Hälsingborg komme att hållas vid samma tid, som enligt arbetsordningen Stadsfullmäktige hade att avhålla ordinarie sammanträde under augusti månad innevarande år att nämnda Stadsfullmäktigesammanträde skulle hållas måndagen den 25 augusti.

In fidem :

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 25 juni 1924.

VIKTOR LARSSON

Axel Hammer *Georg Leontein*

Offentligen uppläst den 26 juni 1924, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 25 Augusti 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Enblom, Hammer, Fjellander, Hellman och Fröken Anderzon.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 117.

Justering. Uppdrogs åt Herrar Tärngren och Joh. Andersson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 118.

Ang. inrät. tande av könspoliklinik. Föredrogs och lades till handlingarna en genom Magistratens resolution den 25 nästlidne juni till Stadsfullmäktige för kännedom överlämnad avskrift av skrivelse från Kungl. Socialdepartementet den 6 juni 1924, enligt vilken Kungl. Maj:t icke funnit skäl lämna bifall till Stadsfullmäktiges ansökan om befrielse efter utgången av juni månad 1924 från skyldigheten att anordna könspoliklinik.

§ 119.

Ang. nytt obligationslån. Till Stadsfullmäktige hade för kännedom överlämnats avskrift av skrivelse från Kungl. Finansdepartementet den 13 juni 1924 angående av Kungl. Maj:t meddelat tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32).

Stadsfullmäktige beslöto överlämna handlingen till Drätselkammaren för vidtagande av på Drätselkammaren ankommande åtgärder.

§ 120.

Ang. tillstånd för Alfr. Larsson att idka handel med begagnade föremål. Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne maj till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat en av Alfr. Larsson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i fastigheten Hantverkaregatan n:o 1 här i staden idka handel med vissa begagnade föremål, dock ej

lump, ben och skrot, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande juli föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Stadsfullmäktige fattade efter föredragning av handlingarna i ärendet beslut i överensstämmelse med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 121.

Ang. val av överförmyndare.

En från Magistraten inkommen skrivelse av den 22 nästlidne juli med anhållan att Stadsfullmäktige ville vidtaga på Stadsfullmäktige ankommande åtgärd för val av överförmyndare inom staden beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera till Beredningsutskottet för förberedande behandling.

§ 122.

Ang. oktroj för systembolaget.

Sedan Magistraten genom resolution den 3 april innevarande år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av systembolaget i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att under åren 1925—1927 i Västerås stad idka handel med rusdrycker enligt gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter samt Stadsfullmäktige den 24 i samma månad för förberedande utlåtande remitterat handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 nästlidne juli avgivit det begärda yttrandet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33).

Under överläggningen i ärendet uttalade Herr Pers, utan att dock härvid framställa något yrkande, att han icke vore tillfreds med Nykterhetsnämndens förslag i avseende å höjd utminuteringskvantitet under juni och december månader samt yrkade att i 3:dje stycket under avdelningen II A) i Nykterhetsnämndens förslag uttrycket "oäkta barn" måtte utbytas mot uttrycket "barn utom äktenskapet".

Efter överläggningens slut framställdes proposition i ärendets särskilda delar; och biföllo Stadsfullmäktige därvid utan omröstning i alla hänseenden vad Nykterhetsnämnden föreslagit allenast med den av Herr Pers påyrkade ändringen i 3:dje stycket av avdelningen II A.

§ 123.

Ang. tillstånd för 3 personer att utskänka pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige hade den 27 mars innevarande år till Nykterhetsnämnden för utlåtande remitterat till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande genom Magistratens resolution den 17 i samma månad överlämnade framställningar om tillstånd att från och med den 1 oktober 1924 till och med den 1 oktober 1927 utskänka pilsnerdricka från följande personer, nämligen:

Frithiof Sandberg, avseende utskänkning av pilsnerdricka inom fastigheten n:r 22 södra kvarteret med adressnummer 36 vid Stora gatan, Västeråsautomaten, *Gottfrid Johansson,* avseende utskänkning av pilsnerdricka till spisande gäster i fastigheten n:r 16 vid Stora gatan, Industrihotellet,

samt *Aug. Valfrid Ahlström*, avseende utskänkning av pilsnerdricka till spisande gäster i fastigheten n:r 21 vid Slottsgatan, Centralhotellet.

Nykterhetsnämnden hade i anledning härav i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34) föreslagit att Stadsfullmäktige ville tillstyrka att samtliga sökandena medgåves rätt att under den begärda tiden utskänka pilsnerdricka till spisande gäst (mat utan bestämt pris) dock lördag, dag före helgdag och helgdag efter kl. 6 e. m. endast i samband med intagande av verklig måltid, samt att i intet fall pilsnerdricka finge utskänkas till större kvantitet än högst ⅔ liter pr. person och gång.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herr Westholm med instämmande av Herrar vice ordföranden och Kättström beträffande Sandbergs ansökning att, enär rörelsen å Västeråsautomaten icke syntes fullt anmärkningsfri, i det att erinringar kunde framställas såväl emot serveringen av pilsnerdricka som emot matpriserna, vilka syntes alltför höga, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka tillstånd för nämnda utskänkning endast under ett år med de av Nykterhetsnämnden i övrigt föreslagna villkor, men beträffande de övriga sökandena, att Stadsfullmäktige måtte helt tillstyrka vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition i ärendet fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i överensstämmelse med Herr Westholms yrkande.

§ 124.

Ang. skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer.

Magistraten hade genom resolution den 30 sistlidne juni anmodat Stadsfullmäktige att före den 1 instundande september avgiva yttrande över riksdagens skrivelse till Kungl. Maj:t angående skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer m. m.

Vidare hade Drätselkammaren för tids vinnande utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit detta ärende till förberedande behandling och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35) på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville under åberopande av vad Drätselkammaren i sin berörda skrivelse anfört förklara att Stadsfullmäktige instämde i de förslag och synpunkter, som framförts i de i riksdagen väckta motionerna rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer m. m.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström såsom eget yttrande i ärendet åberopa Drätselkammarens ovanberörda utlåtande.

§ 125.

Ang. försäljning av tomter inom kv. Ofelia.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande augusti hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta bemyndiga Drätselkammaren att mot pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna skäligt bestämma, försälja tomterna inom det å sta-

dens västra område enligt uppgjort förslag till planläggning utlagda byggnadskvarteret Ofelia.

Efter härav tagen del biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herr Sundström Drätselkammarens framställning.

§ 126.

Ang. Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalsskrivningsort.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne maj till Drätselkammaren för utlåtande remitterat genom Magistratens resolution den 24 i samma månad till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnade handlingar rörande järnarbetaren Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalsskrivningsort, hade från Drätselkammaren till Stadsfullmäktige inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom Stadsfullmäktiges remiss den 27 sistlidne maj anmodad avgiva yttrande i frågan rörande järnarbetaren Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalskrivningsort får Drätselkammaren anföra.

Av den handlingarna bifogade polisutredningen framgår, att Andersson under tiden 15 december 1923—8 februari 1924 uppehållit sig i Västerås och trakten däromkring samt därunder försålt diverse kramvaror. Under denna tid logerade Andersson på två olika ungkarlshotell. Den 8 februari 1924 intogs Andersson å Väserås lasarett, där han vistades till den 22 mars samma år, då han transporterades till Örebro lasarett. Hos fattigvårdsstyrelsen i Västerås har inhämtats att innehavarinnan av ungkarlshotellet Lekandria i Västerås, fru Jenny Jonsson, den 8 februari 1924 infunnit sig å fattigvårdsbyrån och anmält att en medellös person vid namn Ernst Konstantin Andersson, troligen hemmahörande i Örebro, och vilken person f. n. bodde i Lekandria, hastigt insjuknat.

Sedan andre stadsläkaren C. Idar undersökt Andersson och utfärdat läkarintyg utvisande, att Andersson vore i trängande behov av lasarettsvård, utfärdade fattigvårdsstyrelsen i Västerås ansvarsförbindelse för denna vård. Enär Andersson innehade åldersbetyg, utvisande att han vore kyrkoskriven i Örebro, anmanade fattigvårdsstyrelsen i Västerås fattigvårdsstyrelsen i Örebro att ersätta lasarettskostnaden. Då kravet ej erkänts av fattigvårdsstyrelsen i Örebro har fattigvårdsstyrelsen i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet hemställt om åläggande för Örebro eller annan kommun, där Andersson prövades äga hemortsrätt, att ersätta berörda kostnader.

Detta mål är ännu oavgjort.

Då av det anförda framgår att Andersson ej vistats i Västerås under sådana förhållanden, att han härstädes bort mantalsskrivas, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville, under åberopande av vad Drätselkammaren anfört, hemställa, att Drätselkammarens i Örebro besvär

rörande Ernst Konstantin Anderssons mantalskrivningsort för år 1924 icke måtte, i vad besvären angå Västerås stad, till någon åtgärd föranleda.

Västerås den 7 augusti 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Eric Plantin".

Efter tagen del av handlingarnas innehåll beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström såsom eget yttrande åberopa, vad Drätselkammaren i sitt förberörda utlåtande sålunda anfört.

§ 127.

Ang. reparationer å hamnen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti hade Hamnstyrelsen meddelat att det i innevarande års budget upptagna anslag för reparationer och underhåll av kajer m. m. vid hamnen vore otillräckligt för kajernas reparerande efter de skador, som åstadkommits av vårens och försommarens osedvanligt höga vattenstånd i Mälaren samt, då skadorna ännu icke tillfullo kunnat överblickas och Hamnstyrelsen sålunda ej vore i stånd att inkomma med preciserat anslagsyrkande, hemställt, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt styrelsen att vidtaga nödiga reparationer av hamnens kajer och därefter till Stadsfullmäktige inkomma med begäran om anslag för täckande av de kostnader, som överstege vederbörligt budgetanslag.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Hamnstyrelsens framställning.

§ 128.

Ang. djuphamnsarbetets fortsättande.

Jämlikt av Stadsfullmäktige den 20 sistlidne juni lämnat uppdrag hade djuphamnsbyggnadskommitterade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) inkommit med redogörelse över av kommitterade vidtagna åtgärder för hamnbyggnadsarbetets fortsättande samt i anslutning till denna sin anmälan hemställt om Stadsfullmäktiges godkännande av de av kommittén vidtagna åtgärderna.

Efter härav tagen del biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning kommitterades framställning.

§ 129.

Ang. tillstånd för Hans Petter Hansson att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 31 sistlidne juli till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en av Hans Petter Hansson gjord framställning till Konungens befallningshavande i länet om tillstånd att i lokaler inom fastigheten Götgatan n:r 10 a här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för tids vinnande utan före-

gående remiss från Stadsfullmäktige upptagit detta ärende till handläggning, med handlingarnas överlämnande i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande augusti föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Stadsfullmäktige fattade efter handlingarnas föredragning utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 130.

Ang. tillstånd för Signe Alice Vikström att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten den 14 nästlidne juli till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av Signe Alice Vikström hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten Kristinagatan 8 här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande augusti föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Efter föredragning av handlingarna fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag.

§ 131.

Ang. inskränkning av antalet exekutionsbetjänter.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 december 1923 till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat ett av Herr Engdahl hos Stadsfullmäktige väckt förslag angående indragning av en exekutionsbetjäntbefattning i staden, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande augusti avgivit det begärda utlåtandet och därvid på anförda skäl förklarat sig icke hava något att invända emot ett bifall till förslaget med det tillägg att ärendet i viss del måtte remitteras till Lönenämnden.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder Herr Borgmästaren hemställde om remiss av ärendet till Magistraten samt Herr Bäckman att ärendet måtte remitteras till Drätselkammaren, och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden för vidare beredning hänskjuta ärendet till Magistraten, Drätselkammaren och Lönenämnden i nämnd ordning.

§ 132.

Ang. bidrag till slöjdundervisningen vid högre allm. läroverket.

Sedan Stadsfullmäktige den 20 sistlidne juni bifallit en av rektor vid härvarande högre allmänna läroverk genom Magistraten hos Stadsfullmäktige gjord framställning därom, att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag å 425 kronor såsom bidrag till arvode åt läraren i manlig slöjd vid läroverket under läsåret 1924—1925 och förbundit sig att bestrida de kostnader, som kunde vara erforderliga för att slöjdläraren för sagda tid skulle åtnjuta dyrtidstillägg på hela sift arvode efter samma grunder, som gällde för övriga statstjänstemän, dock att dessa kostnader för stadens del ej skulle överstiga 250 kronor samt rektor i en till Stadsfullmäktige ställd skrift,

som genom Magistratens resolution den 6 innevarande augusti överlämnats till Stadsfullmäktige för fattande av beslut erinrat, att som villkor för statligt anslag till ifrågavarande undervisning gällde, att vederbörande kommun svarade för halva kostnaden, icke blott för det egentliga arvodet och dyrtidstillägg utan även s. k. tillfällig löneförbättring, samt under framhållande av, att någon ökning i det anslag, som Stadsfullmäktige beviljat den 20 sistlidne juni icke därav påkallades, hemställt, att Stadsfullmäktige ville så till vida ändra sitt berörda beslut, att detsamma dels skulle avse, att för beredande av undervisning i manlig slöjd vid högre allmänna läroverket i Västerås läsåret 1924—1925 i tio veckotimmar skulle anslås 425 kronor, dels ock innehålla förbindelse för staden att för samma ändamål bestrida hälften av kostnaderna för tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg å sammanlagda arvodesbeloppet åt slöjdläraren vid läroverket enligt de för befattningshavare i statens tjänst gällande grunderna, för vilka senare ändamål skulle erfordras ett förslagsvis beräknat belopp av sammanlagt kronor 238: 75, hade Drätselkammaren, som för tids vinnande utan särskild remiss tagit del av den nu gjorda framställningen, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande augusti, enär det endast vore fråga om en ändring i formen av Stadsfullmäktiges beslut och icke begärdes någon förhöjning av det anslag, Stadsfullmäktige redan beviljat, såsom sitt yttrande i ärendet hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bifalla rektors framställning.

Efter föredragning av handlingarna beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning i överensstämmelse med vad Drätselkammaren hemställt bifalla den av rektor nu gjorda framställningen.

§ 133.

Ang. tillstånd för Kungl. Vattenfallsstyrelsen att expropriera mark för elektrisk anläggning.

Genom resolution den 5 innevarande augusti hade Magistraten till Stadsfullmäktige för skyndsamt yttrande överlämnat handlingar rörande av Kungl. Vattenfallsstyrelsen sökt tillstånd att expropriera mark för elektrisk anläggning, vilken expropriation även berörde Västerås stad tillhörigt område.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning överlämna handlingarna i ärendet till Drätselkammaren med bemyndigande för Drätselkammaren att å stadens vägnar avgiva det begärda yttrandet.

§ 134.

Ang ny brandordning.

Sedan Konungens befallningshavande i länet till kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar med begäran om dess yttrande överlämnat av Stadsfullmäktige den 27 maj 1924 antagen och Konungens befallningshavande för fastställelse underställd ny brandordning för Västerås stad samt yttrande av kommitténs sakkunnige, innefattande vissa anmärkningar emot brandordningen, inkommit, hade Ma-

gistraten i anledning av remiss härav genom resolution den 23 innevarande månad anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över berörda anmärkningar.

Efter föredragning av handlingarna och sedan Herr Danielsson yttrat sig i ärendet, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet till Brandstyrelsen för förberedande behandling.

§ 135.

Ang. tillfällig bostadsförmedling.

En i skrivelse till Stadsfullmäktige av Västerås hyresgästförening genom dess styrelse gjord hemställan att åtgärder måtte vidtagas för kommunal bostadsförmedling instundande höstflyttning, hade Herrar Kättström och Eriksson på den socialdemokratiska stadsfullmäktigegruppens vägnar upptagit såsom egen motion under yrkande, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Drätselkammaren att vidtaga de åtgärder, som med anledning av eventuellt inträffade svårigheter på bostadsmarknaden kunde anses erforderliga, med rätt även för Drätselkammaren att tillkalla för uppdraget lämpliga personer att verkställa beslutade åtgärder.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström att, i överensstämmelse med vad som i liknande avseende skett under nästlidet år, överlämna åt Drätselkammaren att vidtaga de åtgärder, som kunde anses lämpligen ankomma på stadens myndigheter.

In fidem:

RAGNAR TENOW

Justerat den 6 september 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

Joh. Andersson. *P. Tärngren*

Offentligen uppläst den 6 september 1924, betygar

Ex officio:

Ragnar Tenow

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 25 September 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro: vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Falk, Pers, Pettersson, Thyresson, Fjellander, Westholm och Lundkvist.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 136.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Enblom och Hedberg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 137.

Ang. telegram till Rådman Åsberg på 50-årsdagen.

Meddelade Herr ordföranden att han i anledning av att Rådmannen V. Åsberg innevarande dag fyllde 50 år till denne å Stadsfullmäktiges vägnar avsänt ett lyckönskningstelegram.

§ 138.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rör. nuvarande lasarettsområdet kv. Olympia.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 mars 1921 med föranledande av nådigt brev den 29 augusti 1919 angående utbyte av den till länslasarettet i Västerås upplåtna mark mot viss staden tillhörig donationsjord m. m. beslutat antaga ett av Byggnadsnämnden upprättat förslag till ändring av stadsplanen jämte särskilda byggnadsbestämmelser för nämnda lasarettsområde, kvarteret Olympia, och berörda beslut blivit underställt Kungl. Maj:t för fastställelse, hade Byggnadsnämnden i anledning av vissa erinringar inom Kungl. Byggnadsstyrelsen vid den förberedande behandlingen av detta fastställelseärende i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 september 1922 föreslagit, att Stadsfullmäktige ville med ändring av sitt beslut den 31 mars 1921 godkänna de av Kungl. Byggnadsstyrelsen föreslagna byggnadsbestämmelserna, återgivna i en vid Byggnadsnämndens skrivelse fogad bilaga samt bemyndiga Byggnadsnämnden att hos Kungl. Byggnadsstyrelsen anhålla om uppskov med ärendets slutliga behandling i avbidan på att detta

ändringsbeslut måtte taga åt sig laga kraft och att detsamma i vederbörlig ordning genom Byggnadsnämnden bleve underställt Kungl. Maj:t för fastställelse.

Den 22 september 1922 hade Stadsfullmäktige vidare beslutat remittera Byggnadsnämndens nyssberörda skrivelse till Drätselkammaren för yttrande.

I anledning härav och sedan föredraganden i stadsplaneärenden hos Kungl. kommunikationsdepartementet i skrivelse till Byggnadsnämndens ordförande den 28 maj 1924, med överlämnande av handlingarna i ärendet, varibland Kungl. Byggnadsstyrelsens utlåtande av den 28 februari 1923, däri Kungl. styrelsen avstyrkt bifall till stadens framställning om fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1921, anhållit om upplysning huruvida, med anledning av vad i sagda av Kungl. Byggnadsstyrelsen avgivna utlåtande anförts, någon åtgärd från stadens sida vore att förvänta, hade Drätselkammaren, som fått handlingarna av Byggnadsnämndens ordförande till sig överlämnade, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 sistlidne juli på anförda skäl och under framhållande av att ärendet borde avgöras i det skick det redan underställts Kungl. Maj:t, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att Byggnadsnämndens ändringsförslag icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) beslöto Stadsfullmäktige, sedan Herr Borgmästaren yttrat sig, på yrkande av Herr Sundström utan omröstning att på de skäl Drätselkammaren i sin skrivelse den 10 juli 1924 anfört, vidbliva sitt beslut av den 31 mars 1921 och att sålunda Byggnadsnämndens ändringsförslag icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

§ 139.

Ang. befrielse för staden från skyldighet att anordna bostadsförmedling.

Föredrogs och lades till handlingarna till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 29 augusti 1924, varigenom Kungl. Maj:t i enlighet med Stadsfullmäktiges ansökan medgivit undantag från tillämpningen i Västerås stad av bestämmelserna i § 9 lagen den 10 mars 1923 angående anordnande av bostadsförmedling genom kommunens försorg.

§ 140.

Ang. fortsatt uthyrning till landstinget av epidemisjukhuset.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 oktober 1923 i anledning av framställning från länets landsting beslutat uppdraga åt Drätselkammaren att träda i underhandling med av Landstinget utsedda delegerade rörande försäljning eller fortsatt uthyrning till Landstinget av stadens epidemisjukhus vid innevarande hyresperiods utgång den 31 december 1924, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38), med överlämnande av ett preliminärt nytt hyresavtal av den 12 augusti 1924, som upprättats under förbehåll av Landstingets och Stadsfullmäktiges godkännande, samt tillkännagivande, att Landstinget vid lagtima möte innevarande år för sin del god-

känt avtalet, hemställt, att Stadsfullmäktige jämväl måtte för Västerås stads del godkänna samma avtal.

Efter föredragning av berörda handlingar ävensom av en genom Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnad skrivelse från Landstinget av den 5 innevarande september, däri Landstinget meddelat, att ifrågavarande hyresavtal enligt bifogat utdrag av Landstingets protokoll för den 2 september 1924 blivit av Landstinget godkänt, samt anhållit, att Stadsfullmäktiges beslut om avalets godkännande måtte meddelas Landstingets epideminämnd, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens i ärendet gjorda hemställan.

§ 141.

Ang. uppgörelse om gatumark för framdragande av ledningar i Eriksborgsgatan.

Med överlämnande av en överenskommelse mellan Drätselkammaren och ägarna av lägenheten Eriksborg av den 6 september 1924 angående överlåtelse till staden av gatumark för Eriksborgsgatans framdragande väster om Gurksaltaregatan, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39) hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna överenskommelsen samt bemyndiga Drätselkammaren att av reserverade köpeskillingsmedel disponera erforderligt belopp för gäldande av i densamma avtalade ersättningar för skada å träd och planteringar, utgörande 1 537 kronor.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 142.

Ang. förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag.

I en till Stadsfullmäktige ställd, till Drätselkammaren ingiven ansökan, som upptagits såsom egen motion av Herr Eng, hade Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a. anhållit att genom stadens medverkan erhålla lån ur statens bostadslånefond till ett belopp av 39 200 kronor att placeras inom 90 % av värdet av ett planerat bostadsbygge samt att under byggnadstiden erhålla byggnadskreditiv till 80 % av samma värde eller stadens borgen för ett dylikt kreditiv.

Drätselkammaren hade nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40), med överlämnande av berörda framställning, avgivit utlåtande i frågan och därvid dels avstyrkt, att staden lämnade sin medverkan till föreningens planer i föreliggande skick, dels ock med tanke på möjlighet för föreningen att omlägga de ekonomiska kalkylerna i enlighet med av Drätselkammaren angivna riktlinjer, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att göra erforderliga framställningar om upptagande ur statens bostadslånefond av ett lån å 30 000 kronor för ett byggnadsföretag av de av föreningen ifrågasatta dimensionerna att utlämnas mot säkerhet i inteckningar i den blivande fastigheten liggande mellan 60 000 och 90 000 kronor, varjämte Drätselkammaren förmält, att den ville återkomma till

frågan om byggnadskreditiv till begränsat belopp, sedan det visat sig, om företaget kunde komma till stånd på de villkor, Drätselkammaren angivit, och om statslån kunde erhållas.

Efter föredragning av berörda handlingar samt av en skrift från föreningen, som Herr Eng upptagit såsom bilaga till motionen, så lydande:

"Till Västerås Stadsfullmäktige.

Som svar å Drätselkammarens yttrande över vår till staden inlämnade ansökan vilja vi anföra följande.

Vill Västerås stad hjälpa sin arbetarebefolkning att erhålla goda bostäder, samtidigt som staden ej vill utsätta sig för större ekonomiska risker, så är det ju inte därför nödvändigt att gå till en sådan ytterlighet i försiktighet att företaget strypes eller blir tillrättalagt endast för den, som disponerar betydligt mer kapital än en vanlig arbetare vanligtvis gör.

Anser staden att en byggnadskostnad av 4 000: — kronor per eldstad är för lågt beräknat, så har föreningen naturligtvis ingenting emot att vid låneberäkningarna utgå från exempelvis 4 200: — kronor per eldstad eller något dylikt, men vill dock påpeka, att i Stockholm har nu slutförts byggen av alldeles liknande slag för kostnader från cirka 4 300: — kronor per eldstad för ett par hus och upp till 4 500: — kronor per eldsad för ett par andra, men dessa hus ha varit 5 vånings stenhus. Det förefaller då föreningen tämligen självklart, att man i Västerås med dess billigare arbetskraft och med hus av reveterat trä skall komma till en kostnad av c:a 4 000: — kronor.

Vad insatsen beträffar har föreningen aldrig föreslagit, att den skall bli 200: — kronor per eldstad, utan har Drätselkammaren här gjort en felräkning. Av våra inlämnade kalkyler framgår, att insatsen per eldstad blir 10 % av dess tomt- och byggnadskostnad eller 430: — kronor. Således för 1 rum och kök 860: — kronor, vilket icke är en så liten summa för en arbetare, att staden borde ha någon anledning att befara, att beloppet vid första bästa påkänning skall lämnas vind för våg av ägaren. Man anser också allmänt att kooperativa föreningar just utgöra en viss garanti i sig själva för långivaren, och därför lämnar man på andra håll, exempelvis i Stockholm, lån till 90 % av fastighetsvärdet till stadens två större kooperativa företag, och har Stockholms stad hittills ej förlorat ett öre på långivningen till dessa båda föreningar.

Att Västerås stad liksom så många andra enskilda och kommunala insitutioner under kristiden gjort förlustbringande affärer, borde ju inte behöva leda till att staden för all framtid avstår från att engagera sig i allmännyttiga företag på ett så viktigt område som bostadsfrågans.

Föreningen yrkar därför att Stadsfullmäktige med beaktande av de synpunkter, som föreningen här framlagt, ville bifalla föreningens framställning om lånebeloppets placering till 90 % av byggnadsvärdet.

Västerås den 24 september 1924.

För Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a.

AXEL VESTLING GUST. HELLSTRÖM

Ovanstående skrivelse upptages såsom bilaga till min den 5/9 till Stadsfullmäktige inlämnade motion.

Västerås den 24/9 1924.

C. O. Eng.";

uppstod en stunds överläggning, och yrkade därunder:

Herr Sundström, med instämmande av Herrar Edv. Karlsson och Kättström bifall till Drätselkammarens förslag,

Herr Eng, med instämmande av Herrar Engdahl och Karl Andersson bifall till motionen samt Herr Karl Andersson, att Stadsfullmäktige, därest Drätselkammarens förslag, att motionen i dess föreliggande skick ej skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, vunne Stadsfullmäktiges bifall, den ändring i Drätselkammarens förslag rörande ansökning om lån ur statens bostadslånefond, att lånebeloppet skulle sättas till 39 200 kronor i stället för av Drätselkammaren föreslagna 30 000 kronor.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, framställdes först proposition å frågan om bifall till motionen eller avslag å densamma enligt Drätselkammarens förslag i dess första del; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 31 ja emot 8 nej, avgivna för bifall till motionen, att motionen i dess föreliggande skick icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Vid härefter framställd proposition å Drätselkammarens förslag i dess senare del angående ansökan om ett bostadslån å 30 000 kronor på sätt Drätselkammaren närmare angivit, å Herr Karl Anderssons ändringsyrkande samt frågan om avslag även i denna punkt, och sedan ordföranden därvid förklarat frågan om bifall till Drätselkammarens förslag vara med övervägande ja besvarad, begärdes votering, varefter utan omröstning till kontraproposition mot Drätselkammarens förslag antogs Herr Karl Anderssons yrkande. Vid anställd omröstning avgåvos 20 ja-röster för Drätselkammarens förslag och 19 nej-röster för Herr Karl Anderssons förslag.

Slutligen gåvo vid denna utgång av omröstningen Stadsfullmäktige på särskild av ordföranden framställd fråga enhälligt sitt bifall till det av Drätselkammaren framställda förslaget om bemyndigande för Drätselkammaren att göra erforderlig framställning om upptagande ur statens bostadslånefond av ett lån å 30 000 kronor, på sätt Drätselkammaren närmare angivit.

§ 143.

Ang. ny brandordning.

Sedan Magistraten till Konungens befallningshavande i länet överlämnat för fastställelse den av Stadsfullmäktige den 27 maj 1924 antagna nya brandordningen för staden samt Konungens befallningshavande i ärendet inhämtat yttrande av "kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar", hade Konungens befallningshavande genom Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat en från sagda kommitté inkommen P. M. för att Stadsfullmäktige måtte få tillfälle fatta det beslut,

vartill de mot den antagna brandordningen i berörda P. M. gjorda erinringarna kunde föranleda.

Stadsfullmäktige hade i anledning härav den 25 nästlidne augusti remitterat ärendet till Brandstyrelsen för förberedande behandling, och hade Brandstyrelsen nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande september avgivit det infordrade utlåtandet.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41) beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Hedberg utan omröstning till alla delar i enlighet med Brandstyrelsens förslag, att i den av Stadsfullmäktige den 27 maj 1924 antagna brandordningen skulle göras följande förändringar:

1) § 1 mom. 3 a) erhåller följande lydelse: "den som är brandchef eller vice brandchef eller anställd i yrkesbrandkåren";

2) i § 12 utbytes ordet "bör" mot ordet "skall";

3) 3:dje stycket i § 19 utgår;

4) i § 20 utbytas orden "brandchef eller brandsynenämnd" mot orden "brandchefen vid brandsyn" och göres till paragrafen följande tillägg: "Sålunda föreskrivna livräddningslinor må kunna ersättas av annan livräddningsanordning (exempelvis fast järnstege), som av brandchefen kan godkännas";

5) i § 22 utbytas orden "av ordföranden vid förrättningen" mot orden "av syneförrättaren";

6) i § 23 inryckas efter ordet "skorstensfejaren" orden "i egenskap av syneman med den skyldighet, som i brandstadgans 11 § 1 mom. säges";

7) i § 24 utbytes ordet "brandsynenämnden" mot ordet "syneförrättaren";

8) i § 33 utbytas orden "eldfasta kärl" mot orden "kärl av icke brännbart materiel";

9) i § 38 utbytes ordet "brandchefen" mot ordet "brandstyrelsen";

varemot vad i övrigt i ovanberörda P. M. erinrats icke skulle föranleda till någon ändring i vad Stadsfullmäktige förut i förevarande ärende beslutat.

§ 144.

Ang. val av överförmyndare.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne augusti för utlåtande till Beredningsutskottet remitterat en skrivelse från Rådhusrätten av den 22 juli 1924 med anhållan, att Stadsfullmäktige ville vidtaga på Stadsfullmäktige ankommande åtgärd för val av överförmyndare i staden, hade Beredningsutskottet avgivit sådant utlåtande i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42).

Beredningsutskottet hade därvid till en början hemställt, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för, att staden skulle utgöra ett överförmyndaredistrikt; och blev denna hemställan nu av Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning bifallen.

Efter detta beslut fattande föredrogs och lades till handlingarna en skrivelse från Rådhusrätten av denna dag, däri Rådhusrätten förklarat, att sedan Stadsfullmäktige icke funnit nödigt att jämlikt 4 § lag om förmynderskap göra framställning om stadens uppdelande i flera överför-

myndaredistrikt, något hinder jämlikt 2 § sagda lag icke förelåge att omedelbart företaga val av överförmyndare i distrikt, omfattande hela staden.

I fråga om val av överförmyndare hade Beredningsutskottet i sitt berörda utlåtande föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till överförmyndare i staden för en tid av 4 år från och med ingången av år 1925 utse f. Postmästaren Viktor Ohlson och till ersättare för denne f. Riksdagsmannen Axel Lundblad.

Herr Bäckman meddelade nu, att med anledning därav att Herr Lundblad undanbett sig att bliva vald till ersättare för överförmyndaren, Beredningsutskottet ånyo sammanträtt och beslutat att med vidhållande av sitt förslag beträffande ordinarie överförmyndare föreslå till ersättare i stället för Herr Lundblad Rådmannen Victor Åsberg.

I anledning av sistnämnda förslag ifrågasattes av Herr Borgmästaren, huruvida Rådman Åsberg såsom ledamot i Rådhusrätten vore behörig att väljas till det förevarande uppdraget, varefter Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman beslöto till nästa sammanträde bordlägga frågan om val av överförmyndare och ersättare för denne.

§ 145.

Ang. inköp fastigheten n:o 5 Erling.

Föredrogs och bifölls utan omröstning på yrkande av Herr Sundström följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren anhåller härmed att Stadsfullmäktige ville godkänna av Drätselkammaren vidtagen åtgärd att åt staden inköpa fastigheten gården och tomten N:r 5 inom byggnadskvarteret Erling för en köpeskilling av 30 000 kronor.

Denna åtgärd avser att skydda den säkerhet staden innehar i form av inteckningar i fastigheten för ett av staden ur statens bostadslånefond förmedlat lån för tomtens bebyggande, vilken säkerhet, i händelse av exekutiv försäljning av fastigheten till annan än staden, skulle mista sitt värde. Utom byggnadslån har även lämnats statsbidrag till ett belopp av 9 600 kronor.

Boningshuset å tomten inrymmer två lägenheter, vardera om två rum och kök jämte hall. Taxeringsvärdet å fastigheten är 38 900 kronor. Före de till staden överlämnade inteckningarna, utgörande säkerhet för ett byggnadslån å f. n. 4 500 kronor, är fastigheten belastad med inteckningar till ett sammanlagt belopp av 29 200 kronor. Den för fastigheten betingade köpeskillingen är, såsom förut nämnts, 30 000 kronor, och skulle densamma gäldas på sådant sätt att staden övertoge betalningsansvaret för intecknad gäld till motsvarande belopp mot skyldighet för säljaren att tillhandahålla köparen samtliga i fastigheten fastställda inteckningar liggande efter köpeskillingen, för så vitt dessa icke redan befinna sig i köparens hand.

Med beräkningen att vid en blivande försäljning staden för fastigheten skulle kunna erhålla en köpeskilling, som möjliggör bostadslånets övertagande av köparen helt eller delvis, varigenom även undvekes risken av en återbetalning av statsbidraget, hemställer Drätselkammaren alltså att Stadsfullmäktige ville besluta

dels godkänna Drätselkammarens åtgärd att åt staden inköpa fastigheten i fråga, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att ånyo försälja densamma för en köpeskilling och under de villkor i övrigt, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga.

Västerås den 11 september 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow".

§ 146.

Ang. provisoriskt taxetillägg å hamnavgifter.

Från Hamnstyrelsen hade inkommit en så lydande framställning:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Genom beslut den 24 november 1921 förordnade Kungl. Maj:t att av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 för tiden intill 1920 års utgång fastställd taxa å hamnavgifter i Västerås fortfarande skulle lända till efterrättelse intill utgången av år 1925 med en obetydligare ändring. Avgifterna i denna taxa av år 1916 äro i stort sett desamma som i de äldre taxor, som sedan den 24 mars 1905 varit gällande, vilket framgår av den utredning, som finnes intagen under N:r 66 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1922.

Efter framställning av Stadsfullmäktige medgav Kungl. Maj:t den 19 januari 1924 att de avgifter, som utginge enligt den av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås med därtill den 4 november 1921 gjort tillägg, finge intill utgången av år 1924 höjas med 40 %.

Ehuru hamnens ekonomiska ställning, särskilt i år med hänsyn till de kostnader, som måste nedläggas för reparation av skador förorsakade av årets starka vårflod, väl skulle motivera en höjning av det provisoriska tillägget från 40 till 50 %, får Hamnstyrelsen, då utsikter ej torde föreligga för bifall till en sådan framställning, hemställa, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att under år 1925 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 40 % å hamnavgifter i Västerås.

Västerås den 23 september 1924.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM

Eric Plantin".

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Hamnstyrelsen sålunda föreslagit.

§ 147.

Ang. revisionsberättelsen över stadens räkenskaper år 1922.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande september hade Magistraten överlämnat revisorernas berättelse över stadens räkenskaper för år 1922 jämte av Magistraten infordrad förklaring från Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen i anledning av samma berättelses innehåll och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige ville låta bero vid de avgivna förklaringarna.

Stadsfullmäktige beslöto bordlägga ärendet.

§ 148.

Ang. tilläggsanslag för alkoholistvård.

En skrivelse från Nykterhetsnämnden av den 15 innevarande september angående tilläggsanslag för innevarande år för alkoholistvård beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 149.

Ang. inköp av den s. k. kappelansåkern.

En skrivelse från Magistraten av den 25 innevarande september, varmed till Stadsfullmäktige överlämnats styrkt avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. ecklesiastikdepartementet av den 5 september 1924 angående försäljning till staden av den s. k. kappelansåkern, och vari Magistraten anmodat Stadsfullmäktige utse god man för köpeskillingens bestämmande, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 2 oktober 1924.

FREDR. FÅHRÆUS.

Carl Hedberg *Axel Enblom*

Offentligen uppläst den 2 oktober 1924, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 30 Oktober 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk. Kättström, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Olga Anderzon, Herrar Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng och Otto Carlson.
Frånvarande med godkänt förfall voro vice Ordföranden Herr Statsrådet Viktor Larsson samt Herrar Pers, Johansson, Kolmodin, Engdahl och Dahrné.
Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 150.

Ang. lyckönskningstelegram till Statsrådet Viktor Larsson.

I anledning därav att Stadsfullmäktiges vice Ordförande Herr Viktor Larsson nyligen blivit utnämnd till ledamot av Konungens Statsråd beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Herr ordföranden till honom avlåta ett lyckönskningstelegram.

§ 151.

Justeringsmän.

Utsågos Herrar Kättström och Falk att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 152.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1922.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september bordlagt Magistratens skrivelse den 19 samma månad med överlämnande av revisorernas berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1922 jämte av Magistraten infordrade förklaringar från Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen i anledning av samma berättelses innehåll. företogs nu detta ärende till förnyad behandling. (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 43.)

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning:

dels bevilja samtliga vederbörande ansvarsfrihet för 1922 års förvaltning och räkenskaper;

dels i anledning av revisorernas hemställan rörande det diverse inkomsters konto, mot vilket 1921 års stadsrevision gjort anmärkning, jämlikt Drätselkammarens av Magistraten tillstyrkta förslag, att den av revisorerna av 1921 års räkenskaper gjorda anmärkningen i nu förevarande avseende

icke skulle föranleda annan åtgärd, än att Stadsfullmäktige medgåvo, att det underskott å kronor 1 943: 70, som ifrågavarande konto enligt verkställd utredning skulle visa, finge avskrivas ur räkenskaperna genom nedskrivning till motsvarande belopp av kapitalkontot;

dels ock i anslutning till nyssberörda beslut att nu till alla delar och jämväl beträffande ifrågavarande av 1921 års revisorer gjorda anmärkning bevilja Drätselkammaren och dess tjänstemän ansvarsfrihet för 1921 års förvaltning och räkenskaper.

§ 153.

Ang. val av överförmyndare.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september, jämte det Stadsfullmäktige fattat beslut därom, att staden skulle utgöra ett överförmyndaredistrikt, beslutat till dagens sammanträde uppskjuta frågan om val av överförmyndare för staden, hade Beredningsutskottet till Stadsfullmäktige avlåtit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid behandling den 25 nästlidne september av ett av Beredningsutskottet avgivet förslag till val av överförmyndare i staden och ersättare för denne, enligt vilket föreslogs till överförmyndare f. Postmästaren Viktor Ohlson och till ersättare Rådmannen Victor Åsberg, ifrågasattes, huruvida den senare på grund av sitt ledamotskap uti Rådhusrätten vore valbar, och blev i anledning härav valet uppskjutet, med uppdrag för Beredningsutskottet att närmare utreda, huru härmed förhölle sig.

Sedan Beredningsutskottet nu genom den person, som för Riksdagens Lagutskott föredragit lagen om förmynderskap, erhållit kännedom om att § 8 i denna lag, vilken innehåller föreskrifter angående behörighet som överförmyndare, måste tolkas så, att arbetsfördelningen inom härvarande Rådhusrätt lägger hinder i vägen för Rådman Åsberg att vara ersättare för överförmyndaren, får Beredningsutskottet, med vidhållande av sitt förslag att Stadsfullmäktige till överförmyndare måtte utse f. Postmästaren Viktor Ohlson, ändra sitt förslag angående ersättare för honom därhän, att härtill måtte av Stadsfullmäktige utses Bankkamreraren R. Beijnoff.

Västerås den 15 oktober 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN

Ragnar Tenow".

I överensstämmelse med vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit valde Stadsfullmäktige med acklamation till överförmyndare för en tid av fyra år från och med 1925 f. Postmästaren Viktor Ohlson samt till ersättare för denne Bankkamreraren R. Beijnoff.

§ 154.

Ang. täckande av brist i Nykterhetsnämndens anslag.

Sedan Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 nästlidne september anmält, att det Nämnden av Stadsfullmäktige beviljade anslaget för år 1924 å 1 000 kronor för vård av alkoholister å statlig anstalt redan blivit överskridet med omkring 700 kronor, samt, enär Nämndens verksamhet i detta fall — närmast jämförlig med fattigvårdens — icke utan sociala vådor torde kunna nedläggas, hemställt, att Stadsfullmäktige ville medgiva att verksamheten måtte få fortsätta, oaktat anslagna medel förbrukats, samt Stadsfullmäktige den 25 nästlidne september remitterat denna framställning till Drätselkammaren för utlåtande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande oktober under åberopande av det skäl, som Nykterhetsnämnden anfört för vidmakthållande av vårdverksamheten, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för täckande av den brist, som under året kunde uppkomma i anslaget härför, anvisa erforderligt belopp att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 155.

Ang. ordnande av bekvämlighetsinrättningarne å Elba och Östra holmen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 44) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en av byggnadschefen uppgjord beräkning av kostnaderna för en del anordningar å Elba och Östra holmen, vilka huvudsakligen avsåge förbättring av bekvämlighetsinrättningarna och under anmälan, att härigenom en del av Hälsovårdsnämnden påtalade hygieniska missförhållanden undanröjdes, samt med meddelande, att Drätselkammaren till den beräknade kostnaden även lagt kostnaden för reparering av gamla badhuset å Elba, beräknad till 300 kronor, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för genomförandet av dessa anordningar med nämnda tillägg anvisa ett förslagsanslag å 3 500 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 156.

Ang. reparation av gården N:o 147 västra kvarteret.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 45) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en kostnadsberäkning av stadens byggnadschef, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för i samma kostnadsberäkning angivna reparationer av fastigheten gården och tomten N:r 147 västra kvarteret anvisa ett förslagsanslag å 7 000 kronor att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 157.

Ang. vattenreningsanläggning i varmbadhuset.

Sedan Badhusstyrelsen till Drätselkammaren för beredning överlämnat en till Stadsfullmäktige ställd framställning angående anvisande av ett anslag å 7 000 kronor för installation av anordningar för rening av vattnet i stora simhallen uti varmbadhuset, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 46) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande anläggning anvisa 7 000 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 158.

Ang. anordnande av tork- och putsrum inom polisstationen.

Med överlämnande av en framställning från Polisnämnden om anslag å 1 400 kronor för anordnande av ett tork- och putsrum inom polisstationen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 47) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa det begärda anslaget att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 159.

Ang. tillstånd för P. A. Karlsson att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten den 11 innevarande oktober till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av P. A. Karlsson hos Konungens Befallningshavande i Västmanlands län gjord framställning om tillstånd att i lokaler inom fastigheten Solhem n:r 6 här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden, som för tids vinnande utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit ärendet till handläggning, med handlingarnas överlämnande, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Efter tagen del av handlingarnas innehåll fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden sålunda föreslagit.

§ 160.

Ang. reglering av sjuksköterskornas löner.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande oktober hade Kungl. Medicinalstyrelsen i anledning av Stadsfullmäktiges framställning till Kungl. styrelsen om godkännande av företagen reglering av husmoder- och sjuksköterskejänsterna vid ålderdomshemmet Karlslund, föreståndarinnebefattningen vid barnhemmet Fridsborg och fyra stadssjuksköterskebefattningar, hemställt, att Stadsfullmäktige ville i vissa avseenden förtydliga och komplettera sin föregående framställning.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Lönenämnden för förberedande utlåtande.

§ 161.

Ang. utvidgade lokaler samt anskaffning av inventarier för tullkammarens behov.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 nästlidne september hade Kungl. Generaltullstyrelsen på anförda skäl anhållit, att Stadsfullmäktige behagade snarast möjligt vidtaga åtgärder för beredande av utvidgade och i övrigt tillfredsställande lokaler för tullkammaren i Västerås samt för anskaffande av de möbler och inventarier, som i sammanhang därmed bleve erforderliga.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Sundström för utlåtande remittera denna framställning till Drätselkammaren.

§ 162.

Ang. tillstånd för P. A. Jonsson att försälja gamla och nya auktionsföremål.

En av auktionsförrättaren P. A. Jonsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord anhållan att i lokal i huset Stora gatan n:r 49 här i staden få försälja gamla och nya auktionsföremål såsom böcker, kläder, möbler och antikviteter m. m., vilken framställning genom Magistratens resolution den 23 innevarande oktober överlämnats till Stadsfullmäktige för yttrande, beslöto Stadsfullmäktige remittera till Hälsovårdsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 163.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter.

En av Herr Sundström vid dagens sammanträde väckt motion angående utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter här i staden beslöto Stadsfullmäktige remittera till Nykterhetsnämnden för yttrande.

§ 164.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Föredrogs en av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning till Stadsfullmäktige från Västmanlands läns sjuksköterskeförening om anslag av stadskassan till föreningens versamhet; och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av motionären remittera framställningen till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 165.

Ang. upplåtelse av området inom kv. Malin till lek- och idrottsplats för flickskolan.

I skriftlig motion hade Herr Thyresson hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta att området i kvarteret Malin måtte upplåtas och iordningställas till en lek- och idrottsplats för Västerås högre elementarläroverk för flickor.

På yrkande av motionären beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren för yttrande.

§ 166.

Ang. danaarv efter f. stadskamreraren Bernh. Carlsson.

I en genom Magistraten till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnad framställning hade Stadskamreraren Oscar Andersson i egenskap av utredningsman i boet efter avlidne f. Stadskamreraren Bernhard Carlsson hemställt, att Stadsfullmäktige ville förklara, att Västerås stad, med avstående av staden enligt Kungl. Resolutionen den 29 oktober 1664 tillkommande rätt till danaarv, godkände ett vid skrivelsen fogat av f. Stadskamre-

raren Carlsson i livstiden upprättat testamente, enligt vilket större delen av hans kvarlåtenskap skulle överlämnas till staden för välgörande ändamål.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarna i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 167.

Ang. arvode till kommunala förtroendemän.

En av Herrar Kättström och Eriksson vid dagens sammanträde väckt motion angående fattande av beslut om arvode till de personer, som bekládde vissa kommunala förtroendeuppdrag i staden, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström remittera till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att införskaffa yttranden från i motionen närmare angivna styrelser och nämnder samt därefter till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande och förslag i ämnet.

§ 168.

Ang. offentligt anbringande av vapen.

En cirkulärskrivelse från Riksheraldikerämbetet av den 8 nästlidne september angående föreskrifter om offentligt anbringande av vapen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk för den åtgärd, som av cirkuläret kunde föranledas, överlämna till Byggnadsnämnden.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 1 november 1924:

FREDR. FÅHRÆUS.

Erik Falk *K. Kättström*

Offentligen uppläst den 1 november 1924, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 27 November 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar V. Larsson, Danielsson och Engdahl.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 169.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Pers och Bäckman att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§170.

Statsrådet Viktor Larsson ang. entledigande från uppdraget att vara Stadsfullmäktig

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande november hade Stadsfullmäktiges vice ordförande Herr statsrådet Viktor Larsson anhållit om entledigande från uppdraget att vara stadsfullmäktig i Västerås, enär han på grund av det statsrådsämbete, han för närvarande bekläddе, vore förhindrad fullgöra nämnda uppdrag.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige bifalla den gjorda framställningen, varjämte beslöts, att anmälan om den i anledning härav uppkomna ledigheten i Stadsfullmäktige skulle göras till Magistraten i och för ny röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige i Herr Larssons ställe.

§ 171.

Ang. val av vice ordf. i stadsfullmäktige.

I anledning därav att, på sätt av nästföregående paragraf i detta protokoll framginge, Stadsfullmäktiges nuvarande vice ordförande Herr Statsrådet Viktor Larsson entledigats från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige, uppkom fråga om val av vice ordförande i Stadsfullmäktige till innevarande års utgång.

Sedan Stadsfullmäktige beslutat upptaga detta ärende till behandling, valde Stadsfullmäktige på förslag av Herr Joh. Andersson med acklamation till vice ordförande i Stadsfullmäktige för återstoden av innevarande år Handlanden K. Kättström, vilken härefter av Herr ordföranden hälsades välkommen och intog plats vid ordförandebordet.

§ 172.

Ang. Förste stadsläkarens evlöning som epidemisjukhusläkare.

Till Stadsfullmäktige hade för kännedom överlämnats avskrift av Kungl. Maj:ts utslag den 25 september 1924 på de besvär Förste stadsläkaren Carl Thunström i underdånighet anfört över Konungens befallningshavandes i Västmanlands län den 20 september 1923 meddelade resolution i fråga om Förste stadsläkarens i Västerås avlöning för handhavande av läkarevården vid epidemisjukhuset i Västerås, varav inhämtades, att Kungl. Maj:t icke funnit anledning göra ändring i Konungens befallningshavandes resolution. Stadsfullmäktiges handlingar n:r 48.)

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige lägga det inkomna utslaget till handlingarna.

§ 173.

Ang. ny instruktion för stadsläkarne m. m.

I skriftlig motion denna dag hade Herrar Kättström och Aron Eriksson, i anledning därav, att Stadsfullmäktige från och med ingången av nästkommande år träffat ny uppgörelse med landstinget angående förhyrande av edpiemisjukhuset och därvid uteslutit den i gällande kontrakt omtvistade klausulen om Förste stadsläkarens skyldighet beträffande vården av de å sjukhuset intagna patienterna, och som Förste stadsläkaren härigenom erhölle en avsevärd minskning i sina enligt instruktionen åliggande arbetsuppgifter, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt Lönenämnden och Drätselkammaren att efter Hälsovårdsnämndens hörande utreda och för Stadsfullmäktige framlägga förslag till sådan ändrad instruktion för Förste stadsläkaren, och, om så visade sig erforderligt, även för Andre stadsläkaren och distriktsläkaren, att en lämplig arbetsfördelning åstadkommes och att den läkarevård, för vilken särskilda arvoden nu utginge, t. ex. vid ålderdomshemmet och folkskolorna, i möjligaste mån inrymdes i vederbörande stadsläkares ordinarie åligganden i stället för den Förste stadsläkaren förut åvilande, från den 1 januari 1925 av landstinget övertagna epidemivården.

På yrkande av Herr vice ordföranden och sedan Herr Borgmästaren yttrat sig i ärendet beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen för yttrande till Hälsovårdsnämnden, Lönenämnden och Drätselkammaren.

§ 174.

Ang. pensionering av Vågmästaren O. Möller.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 49) hade Hamnstyrelsen för Strömsholms våg på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta tillerkänna Vågmästare O. Möller en årlig pensionsersättning av 500 kronor från och med den 1 januari 1925 under Möllers återstående livstid att utbetalas kvartalsvis i förskott av hamnens och vågplatsens inkomster.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet yrkade dels Herr vice ordföranden remiss av ärendet till Drätselkammaren för yttrande, dels ock Herr Zander bifall till framställningen.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning i enlighet med Herr vice ordförandens förslag remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 175.

Ang. tekniska skolans revisionsberättelse för 1923.

Från vederbörande revisorer hade inkommit berättelse över verkställd granskning av räkenskaperna för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning för år 1923 (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 50); och beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning härav i enlighet med revisorernas hemställan bevilja ansvarsfrihet för vederbörande för 1923 års förvaltning och räkenskaper.

§ 176.

Ang. mottagande av gatumark från Malmabergs egendom.

Med överlämnande av en överlåtelsehandling av den 20 nästlidne oktober hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande november, med förmälan att genom nämnda överlåtelsehandling ägaren av egendomen Malmaberg å stadens östra område överlämnat den mark av fastigheten, som enligt förslag till planläggning av denna del av stadsområdet skulle utläggas till gator, utan vederlag men mot skyldighet för staden att, i den mån tomter utmed gatudelarna bleve bebyggda och i enlighet med de bestämmelser, som härför gällde, möjliggöra tomternas anslutning till stadens allmänna ledningar, anhållit, att Stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande avtal.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 177.

Ang. godkännande av testamente efter f. stadskamreraren Bernh. Carlsson och mottagande av donation.

Sedan Magistraten till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnat en framställning av stadskamreraren Oscar Andersson i egenskap av utredningsman i boet efter avlidne f. stadskamreraren Bernh. Carlsson med hemställan, att Stadsfullmäktige ville förklara att Västerås stad med avstående av staden enligt Kungl. resolutionen den 29 oktober 1664 tillkommande rätt till danaarv ville godkänna ett vid skrivelsen fogat av f. stadskamreraren Bernh. Carlsson i livstiden upprättat testamente, enligt vilket större delen av hans kvarlåtenskap skulle överlämnas till staden för välgörande ändamål, samt Stadsfullmäktige den 30 nästlidne oktober överlämnat handlingarna i ärendet till Drätselkammaren för utlåtande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 51) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att staden skulle avstå från rätten till danaarv efter den avlidne, att för stadens del godkänna testamentet, samt att, under uttalande av stadens tacksamhet för de genom testamentet till staden donerade medlen, mottaga dessa till förvaltning genom Drätselkammaren.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 178.

Ang. köp och försäljning av tomten N:o 4 Erling

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande november hade Drätselkammaren, med förmälan att staden genom köpekontrakt den 11 augusti 1920 till svarvaren Valfrid Danielsson avhänt sig tomten n:r 4 inom det å Kristiansborgs ägor utlagda byggnadskvarteret Erling för en köpeskilling av 3 385 kronor 63 öre, varav 2 200 kronor gäldats genom revers med inteckningsrätt i tomten och resterande erlagts kontant, att å den oguldna köpeskillingen samt ersättning för gata och ledningar, vilken enligt bestämmelse i köpekontraktet skulle utgå utöver köpeskillingen med 1 400 kronor, ränta pr. 31 december innevarande år vore ogulden till ett belopp av 684 kronor 50 öre, att ägaren av tomten anhållit, att staden ville återköpa fastigheten och därvid av den kontant erlagda köpeskillingen gottgöra sig den å den oguldna köpeskillingen upplupna oguldna räntan, hemställt, att Stadsfullmäktige, med hänsyn till att annan utväg för staden att få såväl denna ränta som räntan å ersättningen för gata och ledningar — vilken senare Drätselkammaren ansåge staden icke böra eftergiva — betald, icke syntes stå öppen, ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunde befinnas vara för staden antagliga, återförvärva tomten ifråga och att därefter försälja densamma.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 179.

Ang. anslag till flickläroverket.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 52) hade Drätselkammaren för besluts fattande överlämnat en framställning från styrelsen för härvarande högre elementarläroverk för flickor angående kommunalt anslag till läroverket för treårsperioden 1925—1927 till enahanda belopp, som under innevarande treårsperiod utgått, och hade Drätselkammaren, under förklaring, att Drätselkammaren intet hade att erinra mot bifall till framställningen, och under erinran, att hittills utgående årsanslag utgjorts dels av 7 447 kronor, motsvarande räntan efter en räntefot av 5½ % å 135 000 kronor, fördelade med 115 000 kronor å stadens utgifter för skolhusbygget, 15 000 kronor å värdet av skolhusets tomt samt 5 000 kronor motsvarande värdet å gymnastikhustomten, dels av 1 650 kronor, utgörande den efterskänkta årsräntan efter samma räntefot å stadens fordran av läroverket, stor 30 000 kronor, dels av bidrag till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg, utgörande hälften av det belopp staten för samma ändamål årligen anvisade, dels ock slutligen bidrag till samma lärarinnors pensionsavgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, dels anslå under vart och ett av åren 1925—1927 ovannämnda belopp, 7 447 och 1 650 kronor, dels bidraga för samma tid till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter med, vad anginge ålderstilläggen, halva det belopp staten årligen härtill ansloge, och vad anginge pensionsavgifterna enligt Stadsfullmäktiges förenämnda beslut den 31 mars 1910 och grunderna i nådiga kungörelsen den 23 december

1910, dels ock härvid bestämma, att dessa bidrag i första rummet skulle utgå av den efterskänkta räntan, 1 650 kronor, och till återstående del av uttaxerade medel i respektive års stater.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 180.

Ang. utvidgning av hamnområdet.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 februari innevarande år på framställning av Hamnstyrelsen bemyndigat samma styrelse att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om behövlig utvidgning av stadens hamnområde, samt sådan framställning blivit av Hamnstyrelsen gjord och yttranden av åtskilliga myndigheter i ärendet avgivits, hade Konungens befallningshavande i länet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande november, med överlämnande av till ärendet hörande handlingar och under hänvisning till en skrivelse från Kungl. Kommerskollegium av den 2 nästlidne oktober och Hamnstyrelsens i anledning av samma skrivelse den 11 innevarande november avgivna yttrande, anmodat Stadsfullmäktige att ånyo yttra sig i ärendet, varvid därjämte tre till ärendet hörande kartor bifogats.

Sedan handlingarna i ärendet föredragits och Herr vice ordföranden närmare redogjort för desammas innehåll, beslöto Stadsfullmäktige på Herr vice ordförandens förslag, att för sin del instämma i och tillstyrka, vad Hamnstyrelsen i sitt i ärendet den 11 innevarande november avgivna yttrande anfört.

§ 181.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne oktober till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat en av Herr Sundström väckt motion med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens befallningshavande ville dels förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås tills vidare finge å I klass restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge försiggå till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall, Konungens befallningshavande prövade sådant lämpligt, på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid, hade Nykterhetsnämnden i avgivet yttrande den 18 innevarande november förklarat, att Nämnden intet hade att erinra emot bifall till motionen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström i enlighet med Nykterhetsnämndens tillstyrkan bifalla den i ämnet väckta motionen.

§ 182.

Ang. ändrad lönestat för 3:dje rådmannen.

Sedan Stadsfullmäktige den 22 februari 1923 till Magistraten för yttrande remitterat Magistratens i samband med budgetbehandlingen för samma år gjorda framställning att 3:dje rådmannen måtte i lönehänseende jämnställas med brottmålsrådmannen och civilrådmannen, i vilket ärende Lönenämnden förut avgivit yttrande, hade Magistraten genom resolution

den 21 innevarande november överlämnat en skrivelse i ämnet av rådmannen Gunnar Hedenström för fattande av beslut, och hade Magistraten därvid för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter meddelande härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet för vidare yttrande till Lönenämnden och Drätselkammaren.

§ 183.

Ang. fortsatta arbeten vid djuphamnsbygget.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 53) hade Drätselkammaren, med överlämnande av inkomna handlingar från Drätselkammarens djuphamnsbyggnadskommitterade angående fortsatt arbete vid stadens djuphamn hemställt, att Stadsfullmäktige ville, på sätt djuphamnsbyggnadskommittén i sin skrivelse föreslagit, besluta *dels* anslå av lånemedel 150 000 kronor till utförande av fyllningsarbeten bakom djuphamnens kajmur och muddring utanför kajen, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning, i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tills vidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga, *dels ock* bemyndiga Drätselkammaren att förskottsvis utbetala de kostnader, förslagsvis 25 000 kronor, som erfordrades för rivning av fångdammen vid djuphamnen.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herrar vice ordföranden och Hult bifall till vad Drätselkammaren föreslagit, varjämte Herrar Hellman och Pers yttrade sig utan särskilt yrkande.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å bifall till och avslag å Drätselkammarens framställning, och beslöto Stadsfullmäktige därvid utan omröstning till alla delar bifalla, vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 184.

Ang. särskilda sakkunniges betänkande rör. läroverks- och landsbibliotek.

Sedan Magistraten genom resolution den 5 april innevarande år anmodat Stadsfullmäktige att avgiva yttrande över ett av särskilt tillkallade sakkunnige avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek samt Stadsfullmäktige den 24 samma april månad anmodat Drätselkammaren och Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förberedande utlåtande i ämnet, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 54).

Drätselkammaren hade därvid, under meddelande att kammaren och Beredningsutskottet utsett en gemensam delegation för förberedande av ifrågavarande ärende, med överlämnande av det yttrande nämnda beredningsdelegation avgivit, hemställt, att Stadsfullmäktige ville däri instämma.

Beredningsutskottet hade jämväl åberopat samma beredningsdelegations yttrande och hemställt, att Stadsfullmäktige ville göra detta till sitt eget utlåtande över förslaget, under uttalande tillika av det allmänna omdöme, att, därest den framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område skulle påkalla en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i

avseende å den rent tekniska utformningen — således ej ekonomiska — syntes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna.

Efter föredragning av handlingarna i detta ärende uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herr vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag, dels av Herrar Thyresson, Westholm och Sund bifall till Beredningsutskottets förslag, dels av Herr Pers, under framhållande av att i de förberedande yttrandena allt för litet beaktats de fördelar, som vore förenade med en reform enligt de sakkunniges förslag, återremiss av ärendet till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för förnyat yttrande, dels av Herr Falk, med vilken Herr Thyresson härefter förenade sig, att Stadsfullmäktiges beslut i ärendet måtte formuleras sålunda, att Stadsfullmäktige med anledning av det till Stadsfullmäktige för yttrande remitterade betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek ville som ett allmänt omdöme uttala, att i den mån den framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område påkallade en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i avseende å den rent tekniska utformningen syntes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna, samt att, vad den ekonomiska sidan beträffade, Stadsfullmäktige ansåge sig för närvarande icke kunna uttala annat, än att det under nuvarande förhållanden syntes Stadsfullmäktige omöjligt att ålägga kommunen att bestrida en så stor del av lokalanskaffnings- och driftkostnader, som sakkunniges mening tycktes vara, dels ock av Herr Bäckman bordläggning av ärendet till nästkommande sammanträde.

Sedan Herr Pers återtagit sitt yrkande om återremiss framställdes proposition å Herr Bäckmans yrkande om bordläggning av ärendet och frågan, huruvida detsamma skulle i dag företagas till slutligt avgörande; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning bordlägga ärendet.

§ 185.

Ang. tillstånd för P. A. Jonsson att försälja gamla och nya auktionsföremål.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne oktober till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat en av auktionsförrättaren P. A. Jonsson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i fastigheten Stora gatan n:r 49 här i staden försälja gamla och nya auktionsföremål, över vilken ansökan Magistraten genom resolution den 23 oktober 1924 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande november föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut i överensstämmelse med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 186.

Ang. tillstånd för Joh. Albin Lager att försälja vissa begagnade föremål.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande november hade Hälsovårdsnämnden, sedan Magistraten genom remiss den 31 nästlidne oktober för yttrande överlämnat till Stadsfullmäktige en av Johan Albin Lager

hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att från lokaler inom fastigheten n:r 1 vid Smedjegatan här i staden idka handel med sådana föremål, som omförmäldes i Kungl. förordningen den 28 maj 1918 angående handel med vissa begagnade föremål, med förmälan att ansökningen icke omfattade tillstånd att idka handel med lump, skrot och ben, och att Hälsovårdsnämnden för ärendets snabbare handläggning upptagit detsamma till förberedande prövning, föreslagit Stadsfullmäktige att tillstyrka bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet fattade Stadsfullmäktige beslut i överensstämmelse med Hälsovårdsnämndens förslag.

§ 187.

Ang. Ernst Konstantin Anderssons rätta mantalsskrivningsort.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens befallningshavandes i länet den 14 innevarande november givna utslag, vilket Magistraten samma dag överlämnat till Stadsfullmäktige för kännedom, varigenom Konungens befallningshavande förklarat, att skäl icke funnes för järnarbetaren Ernst Konstantin Anderssons mantalsskrivning iom Västmalands län år 1924.

§ 188.

Ang. ny gymnastiklokal för högre allm. läroverket.

Genom resolution den 25 innevarande november hade Magistraten till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnat en framställning från rektor vid härvarande högre allmänna läroverk, att Stadsfullmäktige ville gå i författning om en normalbestämmelserna fyllande, ny eller väsentligen förbättrad gymnastiklokal vid högre allmänna läroverket i Västerås.

Efter upläsning av ifrågavarande framställning beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera densamma till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 2 december 1924:

FREDR. FÅHRÆUS.

And. Pers *Carl Bäckman*

Offentligen uppläst den 2 december 1924, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri. 1925.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll.

Den 29 December 1924.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Handlanden K. Kättström samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, O. Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, Otto Carlson och Dahrné.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk och G. Lindström samt Fröken Olga Anderzon.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Rådmannen Victor Åsberg.

§ 189.

Ang. val av ny Stadsfullmäktigeledamot.

Föredrogs till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Magistratens protokoll för den 19 innevarande december, utvisande att vid nämnda dag hållen röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige efter den avgångne ledamoten Stadsfullmäktiges vice ordförande Herr Statsrådet Viktor Larsson, till stadsfullmäktig utsetts Tapetseraren G. Lindström för tiden intill den 1 januari 1927, vilket skulle här antecknas.

§ 190.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Zander och Danielsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 191.

Ang. bestämmande av tidningar för införande av kallelser till allmänna rådstugan och Stadsfullmäktige.

Företogs till behandling fråga om bestämmande av de tidningar, i vilka kallelser till allmänna rådstugan och stadsfullmäktige under nästkommande år skulle införas; och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande av Herr vice ordföranden att sådana kallelser skulle införas i tidningarna Västmanlands Folkblad, Westmanlands Allehanda och Vestmanlands Läns Tidning.

§ 192.

Ang. läroverks- och landsbibliotek.

Företogs till fortsatt behandling det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne november bordlagda ärendet angående yttrande över ett av särskilda sakkunnige avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek (Stadsfullmäktiges handlingar n:ris 54 och 56).

I detta ärende hade Magistraten genom resolution den 5 april innevarande år anmodat Stadsfullmäktige avgiva anbefallt yttrande över ifråga-

varande sakkunnigebetänkande, varefter Stadsfullmäktige den 24 samma april månad uppdragit åt Drätselkammaren och Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förberedande utlåtanden i ämnet.

De av nämnda myndigheter infordrade utlåtandena hade till Stadsfullmäktiges senaste sammanträde avgivits och funnos intagna i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för nämnda dag under n:r 54.

Drätselkammaren hade därvid, under meddelande att kammaren och Beredningsutskottet utsett en gemensam delegation för förberedande av ifrågavarande ärende och med överlämnande av det yttrande nämnda beredningsdelegation avgivit, hemställt, att Stadsfullmäktige ville däri instämma.

Beredningsutskottet hade jämväl åberopat samma beredningsdelegations yttrande och hemställt, att Stadsfullmäktige ville göra detta till sitt eget utlåtande över förslaget, under uttalande tillika av det allmänna omdöme att, därest den framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område skulle påkalla en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i avseende å den rent tekniska utformningen — således ej ekonomiska — syntes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna.

Vid behandlingen av ifrågavarande ärende den 27 nästlidne november hade bland annat Herr Falk yrkat, att Stadsfullmäktiges beslut i ärendet måtte formuleras sålunda, att Stadsfullmäktige med anledning av det till Stadsfullmäktige för yttrande remitterade betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek ville som ett allmänt omdöme uttala, att i den mån den framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område påkallade en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i avseende å den rent tekniska utformningen syntes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna, samt att, vad den ekonomiska sidan beträffade, Stadsfullmäktige ansåge sig för närvarande icke kunna uttala annat, än att det under nuvarande förhållanden syntes Stadsfullmäktige omöjligt att ålägga kommunen att bestrida en så stor del av lokalanskaffnings- och driftkostnader, som sakkunniges mening tycktes vara.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet yrkades dels av Herr Bäckman, med instämmande av Herr vice ordföranden, bifall till Beredningsutskottets förslag, dels ock av Herrar Pers och Hedberg bifall till det av Herr Falk vid föregående sammanträde framställda förslaget.

Vid överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena ävensom å Drätselkammarens förslag; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 26 ja emot 18 nej, avgivna för bifall till Herr Falks förslag, vilket förslag utan omröstning antagits till kontraproposition, att avgiva utlåtande i ärendet i överensstämmelse med Beredningsutskottets förslag.

Emot Stadsfullmäktiges beslut anmälde Herr Pers sin reservation och hänförde sig därvid till följande före protokollets justering avgivna skriftliga yttrande:

"Emot detta stadsfullmäktiges beslut anför jag min reservation. Jag anser bibliotekssakkunnigas förslag så gott, att det borde vinna stadsfullmäktiges oförbehållsamma anslutning. Särskilt måste jag vända mig emot

den motivering, som majoriteten anfört i fråga om utförbarheten av ett sammanförande under gemensam ledning av stifts- eller läroverksbiblioteket och stadsbiblioteket, nu kallat Arbetareinstitutets bibliotek. Uppgifterna om vad som skulle stått i läroverkets yttrande återfinnas icke där, framför allt icke i den tillspetsade form som det givits i referatet. Jag hemställer att vederbörande, som har att beakta fullmäktiges ståndpunkt, tager kännedom om, vad läroverkskollegiet verkligen yttrat. I ett offentligt andragande som det förevarande torde sättet att gå till väga vara anmärkningsvärt, helst vid det förhållandet att den bristande överensstämmelsen mellan vad läroverkskollegiet yttrat och fullmäktigemajoritetens framställning därav två särskilda gånger vid frågans behandling framhållits i stadsfullmäktige.

Jag anhåller att min reservation icke skiljes från fullmäktiges yttrande.

Västerås den 3 januari 1925.

And. Pers"

§ 193.

Ang. Kungl. Maj:ts brev rör. ordnande av väghållningsskyldigheten i staden.

Till Stadsfullmäktige hade för kännedom överlämnats styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 13 november 1924, enligt vilken Kungl. Maj:t till efterrättelse fastställt Stadsfullmäktiges beslut den 27 maj 1924 att godkänna ett av Drätselkammaren uppgjort och av jordägare och jordinnehavare den 10 maj 1924 antaget förslag till överenskommelse ifråga om underhållet av de allmänna vägarna inom staden (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 57).

I detta ärende hade därjämte från Drätselkammaren inkommit en så lydande skrivelse:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Drätselkammaren får härmed, sedan för kännedom till Stadsfullmäktige överlämnats Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 13 nästlidne november, varigenom fastställelse meddelats å Stadsfullmäktiges beslut den 27 maj innevarande år att godkänna ett av Drätselkammaren upprättat förslag till överenskommelse ifråga om underhållet av de allmänna vägarna inom staden, meddela, att Drätselkammaren i anledning av denna fastställelse återkallat av Drätselkammaren anförda och på Konungens Befallningshavandes i länet avgörande beroende besvär över av Magistraten den 30 april 1918 och 14 januari 1924 meddelade beslut rörande vägunderhållet (jmfr. Stadsfullmäktiges handlingar innevarande år n:r 1).

Vidare vill Drätselkammaren, enär Stadsfullmäktiges beslut den 31 januari 1924 angående bemyndigande för Drätselkammaren att av vederbörande jordägare uttaga av staden förskotterade kostnader för de väghållningsskyldige åliggande underhåll av vägar inom förre S:t Ilians och

Lundby socknar, genom förberörda nådiga fastställelse icke kräver verkställighet, hemställa, att Stadsfullmäktige i anslutning till sitt beslut den 27 maj 1924 angående uppskov härmed tillsvidare ville förklara beslutet vara förfallet.

Västerås den 11 december 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow".

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav dels lägga det inkomna Kungl. brevet till handlingarna, dels ock godkänna, vad Drätselkammaren i förberörda skrivelse hemställt.

§ 194.

Ang. dispositionen av Strömsholms hamnplats vid Borgås udde samt friköp av tomter därstädes.

Till Stadsfullmäktige hade för kännedom överlämnats styrkt avskrift av en skrivelse från Kungl. Jordbruksdepartementet till Domänstyrelsen, enligt vilken Kungl. Maj:t, som funnit gjorda ansökningar om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke föranleda till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, anbefallt Kammaradvokatfiskalsämbetet att, efter förhandlingar med städerna Västerås och Köping, vidtaga de åtgärder för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å de till hamnplatsen Strömsholms våg upplåtna områden å Borgås udde, som kunde av omständigheterna påkallas, varefter advokatfiskalsämbetet hade att med anmälan om vad av ämbetet i saken åtgjorts; till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till den ytterligare anstalt för områdenas disposition, vartill utgången av de nämnda förhandlingarna eller eljest de av ämbetet vidtagna åtgärderna kunde föranleda.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den inkomna skrivelsen till handlingarna (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 58).

§ 195.

Ang. djuphamskommitténs upphörande.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 59) hade djuphamnskommittén föreslagit, dels att Stadsfullmäktige måtte förklara kommitténs uppdrag vara fullgjort, dels att Stadsfullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag, huru de medel, som för utredningskostnaderna i fråga om Västerås djuphamn tagits i anspråk, lämpligen borde gäldas, dels ock att Stadsfullmäktige ville på stadens trafikkommitté överflytta uppdraget att med Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg förhandla angående järnvägstrafiken till och från djuphamnen.

Kommittén hade tillika anmält, att i fråga om sista delen av kommitterades förslag Herrar Kättström och Paul Anderson inom kommittén reser-

verat sig under uttalande därav, att uppdraget i stället borde lämnas till stadens ekonomiskt förvaltande myndighet, Drätselkammaren, eller den myndighet, Drätselkammaren kunde befinna lämpligen böra handhava spörsmålet.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning dels i de två första punkterna bifalla kommitterades förslag, dels ock i sista punkten i överensstämmelse med av Herrar vice ordföranden och Pers framställt yrkande bifalla ovanberörda inom kommittén avgivna reservation.

§ 196.

Ang. lönebestämmelser rör. folkskolans lärarepersonal för år 1925.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 60) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för år 1925 antaga följande

LÖNEBESTÄMMELSER RÖRANDE FOLK- OCH SMÅSKOLANS SAMT HÖGRE FOLKSKOLANS LÄRAREPERSONAL FÖR ÅR 1925.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:
   1) lagstadgad minimilön,
   2) statens dyrtidstillägg,
   3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
   4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura, i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits,
   5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
   6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:
   för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits,
   för skolköksläraarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits,
   för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare, varjämte Lönenämnden förmält, att Nämnden beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare framställt särskilt förslag.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Lönenämndens hemställan.

§ 197.

Ang. värdesättning av naturaförmåner för år 1925.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 61) hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att för år 1925 skulle i fråga om värdesättning av naturaförmåner för befattningshavare och ersättning vid avsaknad av dylika förmåner gälla följande bestämmelser:

a) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skall ske med belopp för:

1 rum och kök	kr.	375: —
2 „ „ „	„	625: —
3 „ „ „	„	875: —
4 „ „ „	„	1 100: —
bostad i logement jämte därmed följande förmåner	„	240: —

b) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

1 rum och kök	kr.	160: —
2 „ „ „	„	220: —
3 „ „ „	„	290: —
4 „ „ „	„	350: —

c) att jordbruksförvaltarens in natura förmån av bostad och bränsle jämväl för år 1925 skall värdesättas till 1 500 kronor, och att ett mot detta värde svarande belopp skall avdragas å jordbruksförvaltarens kontanta avlöninng;

d) att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skall utgå med belopp för:

1 rum och kök	kr.	450: —
2 „ „ „	„	725: —
3 „ „ „	„	1 000: —
4 „ „ „	„	1 250: —

e) att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp, varierande efter bostadens storlek, och som angivits under b) här ovan;

f) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skall härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är beräknad;

g) att trädgårdslärarna i Skepparbacks-, Herrgårds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode å 1 000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda, arvodet skall kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

h) att ersättning för felande rum jämte bränsle i in natura förmån till personalen vid folkskolorna skall utgå med 300 kronor.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 198.

Ang. dyrtidstillägg för första halvåret 1925.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 62) hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att de den 28 december 1922 av Stadsfullmäktige antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, skulle fortfarande gälla intill den 1 juli 1925.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 199.

Ang. vissa ändringar i lönestatens allmänna villkor och bestämmelser.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 63) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta förtydliga bestämmelserna i mom. 2 och 3 a) av de allmänna villkoren och bestämmelserna för tillämpningen av nu gällande lönestat för stadens befattningshavare genom att antaga följande tillägg till och ändring i desamma:

2:dra mom. 2:dra stycket skall lyda: "Befattningshavare beviljad tjänstledighet räknas i lönehänseende såsom semester för så lång tid, som semesterledighet för kalenderåret tillkommer honom, dock icke i fråga om tjänstledighet på grund av sjukdom enligt punkt 3 a) här nedan, som varar högst tre månader, i följd varav sådan tjänstledighet med nämnda tidsbegränsning icke utgör hinder för åtnjutande av semester med bibehållande av samtliga löneförmåner";

3:dje mom. a) bibehålles i nuvarande lydelse med den ändring, att efter orden: "äger han" inskjutas orden: "för varje kalenderår" och att orden: "efter sjukdomens början" utgå.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 200.

Ang. anmälan från arbetslöshetskommittén rör. arbetslösheten i staden under åren 1914—1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 64) hade Arbetslöshetskommittén, med överlämnande av dels en tablå över stadens utgifter för arbetslöshetens bekämpande under åren 1914—1924, dels ock en uppgift över arbetslöshetens omfattning i staden den 15 innevarande december, förklarat sig vilja i händelse av försämring av nuvarande läget få till Stadsfullmäktige inkomma med de framställningar, som kunde vara av nöden.

Efter yttranden av Herrar Edv. Karlsson, Engdahl, vice ordföranden och Hellman beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Edv. Karlsson och vice ordföranden lägga skrivelsen till handlingarna.

§ 201.

Ang. meddelande från Kungl. Socialdepartementet rör. den nya barnavårdslagen.

Ett från Kungl. Socialdepartementets byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden inkommet meddelande angående den nya barnavårdslagen, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att efter samråd med Fattigvårdsstyrelsen och nuvarande Barnavårdsnämnden inkomma till Stadsfullmäktige med de förslag, vartill ifrågavarande meddelande kunde giva anledning.

§ 202.

Ang. omorganisation av stadsrevisionen samt val av revisorer för år 1925.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 65) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att revisionen av stadens räkenskaper från och med räkenskapsåret 1925 omläggas sålunda:

att antalet revisorer skulle vara 7 med lika antal suppleanter, valda var och en som personlig suppleant för en revisor och tjänstgörande allenast vid hinder för denne;

att årligen skulle ställas till revisionens förfogande ett anslag av 4 050 kronor;

samt att revisorerna skulle erhålla i uppdrag att antingen bland sig eller utomstående utse 2 sifferrevisorer att träda i funktion från och med år 1925 och med den fördelning av arbetet sinsemellan, som av revisionen bestämdes.

Beredningsutskottet, som på Drätselkammarens anmodan yttrat sig i förevarande ärende, hade anslutit sig till Drätselkammarens förslag och tillika avgivit förslag angående val av revisorer av 1925 års räkenskaper.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder dels Herr Sundström yrkade bifall till Drätselkammarens förslag, dock med den jämkning att Stadsfullmäktige för närvarande endast ville för år 1925 ställa ett anslag till revisionens förfogande av 3 000 kronor och att frågan om vidare anslag skulle anstå och slutligen behandlas i samband med den vilande frågan om arvoden till kommunala förtroendemän i staden i allmänhet, dels Herr vice ordföranden yrkade bifall till Drätselkammarens förslag i dess helhet, dels ock Herr Leontein, med instämmande av Herr Hedberg, yrkade bifall till Drätselkammarens förslag med den ändring, att de sifferrevisorer, revisorerna hade att utse, finge vara två eller tre.

Sedan Herr vice ordföranden förklarat sig icke hava något att erinra emot Herr Leonteins ändringsförslag samt tillika hemställt, att Stadsfullmäktige i händelse av bifall till Drätselkammarens förslag måtte besluta att det belopp, som för år 1925 skulle ställas till stadsrevisionens förfogande, skulle utgå av för revisionsändamål disponibla medel i 1925 års budget, framställdes proposition å de under överläggningen gjorda yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning till alla delar bifalla Drätselkammarens förslag med de av Herrar Leontein och vice ordföranden gjorda tilläggen.

Härefter företogs val av revisorer för 1925 års räkenskaper och förvaltning; och utsågo Stadsfullmäktige i överensstämmelse med Beredningsutskottets förslag

utskottets förslag, dock med en del ändringar i detsamma, vilka Beredningsutskottet efter föregående behandling av ärendet sedermera vidtagit och nu av Herr Bäckman framfördes, med acklamation

till ordinarie revisorer: Kaptenen Georg Robsahm, Folkskolläraren G. Leontein, Direktören C. Tour, Kassören M. A. Hedberg, Bankdirektören E. Axell, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson och Muraren G. Dahlfors, samt

till suppleanter för dessa: för Herr Robsahm Bankkamreraren S. Ljungqvist, för Herr Leontein, Folkskolläraren David Sjöholm, för Herr Tour Kamreraren Rikard Landstätt, för Herr Hedberg Expeditören Bror Lindberg, för Herr Axell Svavaren Viktor Karlsson, för Herr Johansson f. Postmästaren V. Ohlson och för Herr Dahlfors Disponenten O. Johansson.

Härjämte beslöts på yrkande av Herr Bäckman, att Expeditören Bror Lindberg skulle vara revisorssuppleant även för 1924 års räkenskaper i stället för från orten avflyttade Försäkringstjänstemannen Bäcktröm.

§ 203.

Ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 66) hade Beredningsutskottet, med överlämnande av en framställning i ämnet med därvid fogade handlingar från Västerås stads sparbank, hemställt, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med fastställt reglemente för nämnda sparbank utse 15 huvudmän i densamma.

Med bifall till vad sålunda föreslagits valde Stadsfullmäktige härefter jämlikt Beredningsutskottets avgivna valförslag med acklamation till huvudmän för Västerås stads sparbank:

för år 1925: Tubdragaren Karl Andersson, Ingenjören Paul Anderson och Brandchefen A. Danielsson;

för åren 1925—1926: Domprosten Fredr. Fåhræus, Folkskoleinspektören Em. Granér och Kassören M. A. Hedberg;

för åren 1925—1927: Kamreraren Joh. Häggström, Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson och Byggmästaren Edv. Karlsson;

för åren 1925—1928: Handlanden K. Kättström, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist och Bankdirektören Axel Sundström; samt

för åren 1925—1929: Bankkassören Joh. Tideström, Rektorn Hj. Thyresson och Drätseldirektören Theofil Öberg.

§ 204.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 67) hade Beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter med innevarande års utgång eller i följd av att mandat då utlöpte.

Med ledning av och i överensstämmelse med detta förslag med däri av utskottet efter anmälan av dess ordförande sedermera gjorda ändringar företogo Stadsfullmäktige nu dessa val och fattade beslut på sätt i §§ 205—231 här nedan närmare förmäles.

Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 205.

Hamnstyrelsen. Återvaldes till ledamot i stadens Hamnstyrelse för åren 1925—1929 Hamnarbetaren C. J. Hellström och till suppleant för åren 1925—1927 Grosshandlaren Aug. Nissen.

§ 206.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg. Återvaldes till ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för åren 1925—1927 Herr Statsrådet V. Larsson och till suppleant för samma tid Ingenjören Paul Anderson.

§ 207.

Brandstyrelsen. Med bifall till Beredningsutskottets förslag, att sedan ny brandordning för staden fastställts, i anledning därav helt ny brandstyrelse skulle utses, valde Stadsfullmäktige till ledamöter i Brandstyrelsen för åren 1925—1928 Fabrikören Joh. Svensson, Kaptenen G. Robsahm och Förmannen Joh. Andersson samt för åren 1925 och 1926 Fabrikören J. Keijser och Tapetseraren Carl Bäckman.

Till suppleanter i styrelsen för åren 1925—1928 valdes Majoren Karl Alexandersson, Muraren G. Dahlfors och Byggmästaren J. Alb. Fredriksson samt för åren 1925 och 1926 Folkskolläraren I. Fröier och Målaremästaren C. Johansson.

Tillika valde Stadsfullmäktige i enlighet med Beredningsutskottets förslag till sakkunnige vid brandsyn för år 1925 Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Muraren G. Dahlfors samt till deras suppleanter för samma tid Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Kakelugnsmakaren Hilmer Lundgren.

§ 208.

Fattigvårdsstyrelsen. Inom Fattigvårdsstyrelsen företogos följande val:

2:dra distriktet:

Till distriktschef och ledamot intill utgången av år 1925 efter Fru Maria Kumlin, vilken på begäran entledigades från uppdraget, utsågs vice distriktschefen Handlanden Emil Kumlin, till vice distriktschef och vårdare för samma tid Exekutionsbetjänten Hugo Carlsson samt till vårdare efter Herr Kumlin Fru Ellen Fellers likaledes till 1925 års utgång.

3:dje distriktet:

Till distriktschef och ledamot intill utgången av år 1925 efter Kassören R. Danielsson, som på grund av avflyttning från staden entledigades från uppdraget, utsågs vårdaren i distriktet Förmannen C. O. Nordin, till vice distriktschef intill 1927 års utgång efter Förmannen K. J. Eklund, som likaledes avsagt sig och nu entledigades från uppdraget, vårdaren i 4:de distriktet Kaptenen P. R. Tersmeden, samt till vårdare intill utgången av år 1925 dels i stället för ovannämnde Nordin, Rättaren Karl Eugen Wång, dels ock på grund av ökat antal understödstagare inom distriktet, ytterligare Tidskrivaren Axel Pettersson och Lärarinnan Elsa Margareta Ringdahl.

4:de distriktet:

Till vårdare efter Förmannen J. A. Larsson, som avsagt sig och entledigades från uppdraget, utsågs Byggnadssnickaren Joh. Ivar Sahlström, samt till vårdare efter Kaptenen P. R. Tersmeden, vilken överflyttat till 3:dje distriktet, Fru Anna Nyberg, båda intill utgången av år 1925.

12:te distriktet:

Till distriktschef och ledamot intill utgången av år 1927 efter Slaktaren Erik Johansson, vilken på begäran entledigades från uppdraget, utsågs vårdaren i distriktet Järnsvarvaren Georg Jansson, samt till vårdare intill utgången av år 1925 efter Herr Jansson, Transpotören Hugo Avelin.

§ 209.

Badhusstyrelsen.

Återvaldes till ledamöter i Badhusstyrelsen för åren 1925—1928 Ingenjören C. Henning och Brandchefen A. Danielsson samt till suppleant för samma tid Järnsvarvaren G. Jansson.

§ 210.

Planteringsnämnden.

Återvaldes till ledamöter i Planteringsnämnden för åren 1925—1927 Redaktören And. Pers, Lektorn M. Floderus, Ingenjören H. Håkanson, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier och Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson samt efter Häradshövdingen C. Uggla, som undanbett sig fortsatt uppdrag, Svarvaren G. F. Lundberg.

§ 211.

Taxeringsnämnderna.

Sedan till en början beslutats, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av 1925 års taxeringsnämnder skulle vara tre, med tre suppleanter med undantag för 11:te distriktet, där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika många suppleanter, valdes till ledamöter och suppleanter för år 1925 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes, att varje ledamot skulle hava sin särskilda suppleant:

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Järnarbetaren R. Söderqvist.

Suppleanter: Bokbindaren Rob. Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Filaren R. Hult, Grosshandlaren Fritiof Sandberg och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Gjutaren Axel Larsson, Bankkamreraren J. Hult och Grosshandlaren G. Laurell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Engdahl och Sågverksägaren A. Norén.
Suppleanter: Skomakaremästaren A. Vikerman, Tubdragaren Karl Kvist och Cigarrhandlaren S. Nyvelius, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Förmannen J. V. Råberg och Fanjunkaren S. Dahlberg.
Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Sergeanten K. A. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Handlanden Charles Anderson.
Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Förmannen Joh. Andersson och Handlanden John Björkstedt, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Kassören M. A. Hedberg.
Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Kamreraren R. Beijnoff och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.
Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Skohandlaren Arvid Nilsson och Metallarbetaren C. F. Flodell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Bergiind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.
Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Handlanden J. E. Willebrand och Byggnadssnickaren K. J. Pettersson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, Körsnären Alb. Grönberg och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg.
Suppleanter: Grundläggaren J. A. Lövgren, Guldsmeden C. E. Tengström och Plåtarbetaren Emil Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Snickaren J. B. Björklund, Målaremästaren John Lidman och Matvaruhandlaren Arthur Åsberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren K. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredr. Wetter, Ingenjören Ernst Lööf och Lantbrukaren Jakob Pettersson.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Carlstedt, Lantbrukaren A. Engström, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lantbrukaren J. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

§ 212.

Pensionsnämnderna.

Valdes till ledamot i Pensionsnämnden i distriktet för äldre stadsområdet till och med utgången av år 1927 Fröken Olga Lindgren efter Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson, vilken på begäran entledigades från uppdraget.

§ 213.

Ombud vid mantalsskrivningen.

Valdes till ombud vid mantalsskrivningen år 1925 Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Snickeriförmannen Hugo Svensson och f. Maskinisten C. F. Huggare.

§ 214.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Till ledamöter i Brandstodskommittén för fast egendom för år 1925 valdes Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Byggmästaren Axel Hammer, med Ingenjören Paul Anderson och Byggmästaren Fritz Eklund som suppleanter.

§ 215.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1925 valdes Ingenjören H. Håkanson, Direktören K. Hägwall, Tapetseraren Carl Bäckman, Studieledaren G. Hirdman, Grosshandlaren E. Andersson, Direktören E. Falk och Häradshövdingen B. Malmström med Parkföreståndaren C. F. Thelander och Ingenjören S. Norberg som suppleanter.

§ 216.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för åren 1925 och 1926 Brandchefen A. Danielsson, Domprosten Fredr. Fåhræus och Tapetseraren Carl Bäckman.

§ 217.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond valdes för åren 1925 och 1926 Fabrikören C. A. Palmén och Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt efter avlidne Domkyrkosysslomannen A. Johansson Komministern E. Enochsson intill utgången av år 1925.

§ 218.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för åren 1925—1926 valdes Fabrikören C. A. Palmén, Fabrikören Fr. Jansson, Järnsvarvaren C. O. Eng och Komministern E. Enochsson.

§ 219.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1925 och 1926 Fabrikören J. Svensson och Fru Ida Fröström-Johansson.

§ 220.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Återvaldes till ledamöter i styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning för åren 1925—1928 Drätseldirektören Theofil Öberg, Direktören A. Lindén och Järnsvarvaren G. Jansson.

§ 221.

Styrelsen för högre allm. läroverket för flickor i Västerås.

Återvaldes till ledamöter i styrelsen för högre allmänna läroverket för flickor i Västerås för åren 1925 och 1926 Drätseldirektören Theofil Öberg och Fru Agnes Söderqvist.

§ 222.

Västerås systembolags styrelse.

Till ledamot i styrelsen för Västerås systembolag för åren 1925—1927 valdes Förmannen J. Andersson med f. Maskinisten C. F. Huggare som suppleant.

§ 223.

Revisor av Västerås arbetareinstituts räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västerås arbetareinstituts räkenskaper för åren 1925 och 1926 Ingenjören F. O. Berling med Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist som suppleant.

§ 224.

Revisorer av styrelsens för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning räkenskaper.

Återvaldes till revisorer av styrelsens för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning räkenkaper för åren 1925—1926 Direktören C. Tour och Bankdirektören E. Axell med Ingenjören Harald Håkanson och Kassören M. A. Hedberg som suppleanter.

§ 225.

Revisorer av Västerås högre allm. läroverks byggnadsfonds räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för åren 1925 och 1926 Lantbruksingenjören A. V. Nordin.

§ 226.

Revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för åren 1925—1926 Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

§ 227.

Revisor av flickskolans räkenskaper.

Återvaldes till revisor av Västerås elementarläroverks för flickor räkenskaper för åren 1925—1926 Folkskolläraren I. Fröier.

§ 228.

Sakkunnige vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till att såsom sakkunnige gå Rådstuvurätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1925 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Hamnkaptenen J. R. Benson, Sjökaptenen C. G. Söderström, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Handlanden K. Kättström samt Maskiningenjören G. Wallenius.

§ 229.

Arbetslöshetskommittén.

Återvaldes till ledamöter i Arbetslöshetskommittén för år 1925 Muraren G. Dahlfors, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Byggmästaren Edv. Karlsson, Bankdirektören Axel Sundström, Byggnadschefen G. Smitt, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Ingenjören Paul Anderson, Överingenjören Magnus Schenström, Tubdragaren Karl Andersson och Skulptören Gust. Sund med Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingenjören Gust. Lundberg, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredr. Wetter som suppleanter.

§ 230.

Kommittén för bevakning av stadens intressen ifråga om Mälarens öppnande för den större sjöfarten.

Beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Beredningsutskottets förslag förklara, att den av Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för bevakande av stadens intressen i fråga om Mälarens öppnande för den större sjöfarten fullgjort sitt uppdrag, och sålunda skulle upphöra.

§ 231.

Trafikkommittén.

Med anmälan, att Statsrådet Viktor Larsson avsagt sig ledamotskapet i Trafikkommittén, hade Beredningsutskottet föreslagit, att Stadsfullmäktige ville godkänna avsägelsen, ävensom besluta att någon ny ledamot icke skulle tillsättas.

Med godkännande av avsägelsen valde Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden till ledamot i kommittén i den avgångnes ställe Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 232.

Ang. pension åt f. vågmästaren O. Möller.

Sedan Hamnstyrelsen för Strömsholms våg i skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 november 1924 (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 49) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta tillerkänna Vågmästaren O. Möller en årlig pensionsersättning av 500 kronor från och med den 1 januari 1925 under Möllers återstående livstid att utbetalas kvartalsvis i förskott av hamnens och vågplatsens inkomster, hade Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november beslutat remittera framställningen till Drätselkammaren för yttrande.

Drätselkammaren hade nu i avgivet utlåtande den 13 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 69) på anförda skäl tillstyrkt bifall till Hamnstyrelsens förslag med det förbehåll, att pensionsersättningen skulle utgå, så länge Västerås och Köpings städer disponerade över hamnplatsen på sätt för närvarande ägde rum.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning för sin del bifalla Hamnstyrelsens framställning med det förbehåll, som av Drätselkammaren föreslagits.

§ 233.

Ang. fastställelse av ny brandordning.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 26 november 1924, varigenom Konungens Befallningshavande, under medgivande tills vidare att allmän brandkår icke skulle upprättas i staden, fastställt det av Stadsfullmäktige den 17 maj och den 25 september 1924 antagna förslaget till ny brandordning för Västerås stad.

§ 234.

Ang. övertagande av regementets väghållning.

Med skrivelse den 4 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 70) hade Drätselkammaren överlämnat dels transumt av Kungl. Maj:ts brev den 31 oktober 1924 angående bemyndigande för Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement att med Västerås stad träffa avtal i fråga om stadens övertagande för all framtid av all den Kungl. Maj:t och Kronan för regementet såsom ägare av mark inom stadens ej planlagda område åliggande vägunderhållningsskyldighet mot en ersättning av 53 000 kronor, dels ock det i anledning av nämnda bemyndigande samt Stadsfullmäktiges beslut den 27 mars 1924 med Arméförvaltningen ingångna avtalet.

Stadsfullmäktige beslöto lägga berörda skrivelse med därvid fogade bilagor till handlingarna.

§ 235.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne oktober till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren för yttrande remitterat en av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning från Västmanlands läns sjuksköterskeförening om kommunalt anslag till föreningens verksamhet, hade nu de infordrade yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 71).

Hälsovårdsnämnden hade i skrivelse den 5 innevarande december förordat, att Stadsfullmäktige ville bevilja föreningen ett anslag av stadskassan å 500 kronor för år 1925.

Drätselkammaren hade i utlåtande den 11 innevarande december föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för föreningens verksamhet under år 1925 anvisa ett anslag å 500 kronor att utgå av de lönemedel, som inbesparades genom vakans av en av de stadssjuksköterskebefattningar, vilkas innehavare vore berättigade till ersättning för lämnad sjukvård.

Drätselkammaren hade tillika förmält, att inom Drätselkammaren reservationer i ärendet anförts dels av Herr Westholm, vilken yrkat avslag å framställningen, dels ock av Herr Keijser, som påyrkat, att framställningen borde bifallas, utan att anslaget gjordes beroende av tillsättandet av den ifrågavarande vakanta stadssjuksköterskebefattningen.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Keijser, med vilken Herr Pers och Fru Grönberg förenade sig, bifall till Drätselkammarens förslag med den ändring, som avsåges i Herr Keijsers reservation, dels av Herrar Sundström, Wass, Fjellander och Fru Lange bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat, dels ock av Herr Westholm avslag å framställningen.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, varvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Keijsers yrkande vara med övervägande ja besvarad.

I anledning härav begärdes votering, varefter och sedan frågan om bifall till Drätselkammarens förslag utan omröstning antagits till kontraproposi-

tion, Stadsfullmäktige genom anställd omröstning med 36 ja emot 8 nej fattade beslut i överensstämmelse med Herr Keijsers yrkande, varjämte Stadsfullmäktige på förslag av Herr vice ordföranden utan omröstning beslöto att det beviljade anslaget skulle utgå av uttaxerade medel i 1925 års stat.

§ 236.

Ang. anslag för förflyttning av badplats å Östra holmen.

Till Stadsfullmäktige hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det badställe för damer, som funnits anordnat på Östra holmen, har icke varit välbeläget. Stället har dels varit svårtillgängligt — vägförbindelsen dit har till en del bestått av spång — dels ock varit så närbeläget badplatsen, använd av herrar, att en för de badande besvärande uppmärksamhet från den manliga badpubliken icke kunnat undgås. Då härjämte badplatsens årliga iordningställande på grund av isgångens skadegörelse på badhytten och vägförbindelser åsamkat staden kostnader, har Drätselkammaren ansett en förflyttning av badplatsen till annat ställe å holmen vara en välbetänkt åtgärd och härför redan vidtagit åtgärder. Valet av ny plats har utfallit till förmån för den gamla badplatsen motliggande udden närmast ösetrut, dit redan badhytten förflyttats.

Kostnaderna för den nya badplatsens iordningställande, inberäknat kostnaden för platsens avstängning genom ett staket, är av Drätselkammaren beräknade till 1 500 kronor.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å detta belopp att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 11 december 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow"

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning vad Drätselkammaren hemställt.

§ 237.

Ang. köp och försäljning av fastigheten n:o 8 Engelbrekt.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande december hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skriftlig anhållan från Trävarbetaren P. E. Andersson därom, att staden måtte återköpa honom tillhöriga obebyggda fastigheten tomten n:r 8 inom byggnadskvarteret Engelbrekt å

Kristiansborgs ägor, samt under förmälan att vid stadens försäljning av fastigheten kontant erlagts 1 132 kronor 47 öre och att vid återköp staden härav kunde gottgöra sig upplupen ränta å ogulden köpeskilling och vid försäljningen avtalad ersättning för väg och ledningar, utgörande den 31 december 1924 tillhopa 678 kronor 8 öre, vilket i annan ordning torde vara uteslutet, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som vore för staden antagliga, inköpa ifrågavarande fastighet samt därefter åter försälja densamma.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 238.

Ang. tillstånd för Bröderna Larsson & C:o och Erik Sundström att försälja explosiva varor av I klass.

Genom resolution den 23 innevarande december hade Magistraten, med överlämnande av till ärendet hörande handlingar, infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av underdåniga besvär, vilka anförts av kruthandlaren Vilh. Söderlund över Konungens Befallningshavandes i länet den 9 september 1924 meddelade beslut att bevilja delägaren i handelsfirman Bröderna Larsson & C:o Henning Larsson och Handlanden Erik Sundström tillstånd att i Västerås stad driva handel med explosiva varor av första klass.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden överlämna handlingarna i ärendet till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att å Stadsfullmäktiges vägnar avgiva det infordrade yttrandet.

§ 239.

Ang. provisorisk förhöjning av hamntaxan.

Föredrogs och lades till handlingarna en till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. Kommunikationsdepartementet till länsstyrelsen i Västmanlands län av den 12 innevarande december, enligt vilken Kungl. Maj:t medgivit, att de avgifter, som utginge enligt den av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 fastställda taxan å hamnavgifter i staden Västerås med därtill den 4 november 1921 gjort tillägg, finge höjas med fyrtio procent.

§ 240.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1923.

Genom resolution denna dag hade Magistraten till Stadsfullmäktige för fattande av beslut överlämnat av vederbörande revisorer avgiven berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1923 och därvid tillkännagivit, att förklaringar från vederbörande direkt komme att överlämnas till Stadsfullmäktige.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige bordlägga berättelsen för att upptaga ärendet till vidare behandling sedan vederbörandes förklaringar till Stadsfullmäktige inkommit.

§ 241.

Ang. fastställande av utgifts- och inkomststaten för år 1925.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande december hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1925, över vilket förslag Beredningsutskottet avgivit utlåtande den 16 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarna i detta ärende, vilka funnos intagna under n:ris 55 och 68 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll, samt efter det under en stunds överläggning om en del allmänna synpunkter rörande budgetförslaget, varunder, utan att dock särskilda yrkanden framställdes, Herrar Sundström, Pers, Bäckman, vice ordföranden, Engdahl och Hedberg yttrade sig, fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

UTGIFTERNA:

Dyrtidstillägg.

I anslutning därtill, att nu gällande bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämlikt tidigare denna dag fattat beslut antagits att tillsvidare gälla intill den 1 juli 1925, godkände Stadsfullmäktige att, såsom i budgetförslaget skett, erforderliga belopp för dyrtidstillägg skulle under förutsättning av oförändrade bestämmelser för hela budgetåret, beräknas efter ett indextal av 175.

Arvoden.

Godkändes Drätselkammarens uttalande beträffande anslag av arvodesnatur.

Telefoner.

Med bifall till Beredningsutskottets därom framställda förslag, till vilket Herrar Bäckman och Engdahl yrkade bifall, beslöto Stadsfullmäktige, att stadens anslag till sådana telefoner, vilka voro uppsatta i befattningshavarens bostad, icke skulle utgå med högre belopp, vad abonnementet beträffade, än som svarade mot lägsta årsavgiften, och skulle respektive specialstater rättas i enlighet härmed.

Räntor.

Beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Drätselkammarens förslag, att järnvägsmedelsfonden även för år 1925 skulle lämnas oförräntad.

Fattigvården.

Beträffande det av Fattigvårdsstyrelsen framställda förslaget, att befattningen som tillsyningsman skulle uppföras på fast stat och uppföras i 22:dra lönegruppen, hade Drätselkammaren, som intet hade att erinra emot befattningens uppförande på fast stat, men funnit högre lönegrupp än den, som i avseende å lön motsvarade nu utgående avlöning eller den 18:de, icke böra komma ifråga, föreslagit, att den gjorda framställningen måtte remitteras till Lönenämnden för utlåtande; och blev detta Drätselkammarens förslag av Stadsfullmäktige bifallet.

Likaledes bifölls Drätselkammarens förslag att anslag för siffergranskning av fattigvårdens räkenskaper uppfördes såsom förslagsanslag.

Antecknades till protokollet, att Drätselkammaren, utan att föreslå någon ändring härutinnan i Fattigvårdsstyrelsens statförslag, i ändamål att Fattigvårdsstyrelsen måtte taga frågan under övervägande, ifrågasatt, huruvida icke en utgiftsbesparing kunde vinnas genom minskning av antalet biträden å barnhemmet Fridsborg.

Med iakttagande av de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna godkände Stadsfullmäktige det för stadens fattigvård upprättade utgiftsförslaget.

Folkskolan och högre folkskolan.

I enlighet med Drätselkammarens hemställna avslogo Stadsfullmäktige Folkskolestyrelsens framställning om anslag dels till inrättande av s. k. hjälpklasser och dels till anordnande av dricksfontäner i en del skolhus.

Däremot bifölls Folkskolestyrelsens framställning om anslag till indragning av ledningar uti Hammarby skola enligt Drätselkammarens förslag på det sätt, att anslaget, utgörande 4 770 kronor, anvisades att uttaxeras under fem år och att sålunda för första årets uttaxering i 1925 års stat skulle upptagas ett anslag å 954 kronor.

Med godkännande av de jämkningar Drätselkammaren i övrigt föreslagit, varvid särskilt beträffande nedsättningen i anslaget till förbrukningsartiklar för flickslöjden av Drätselkammaren framhållits, att med något utsträckt skyldighet för icke obemedlade att för sina barn ersätta sådana förbrukningsartiklar, särskilt när det gällde förfärdigade nyttighetsartiklar, det av Drätselkammaren föreslagna mindre anslagsbeloppet måste anses tillräckligt, fastställdes det upprättade förslaget till utgiftsstat för stadens folkskolor.

Beträffande utgifterna för högre folkskolan godkändes jämväl Folkskolestyrelsens förslag allenast med den av Drätselkammaren föreslagna ändringen, att framställningen om särskilt anslag till arvode för läkarevård avslogs.

Allmänt läroverk.

Enligt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades av uttaxerade medel för år 1925 ett anslag å 900 kronor till högre allmänna läroverket i Västerås för bestridande av terminsavgifter till ljus- och vedkassan, helt eller delvis, för mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad.

Arbetareinstitutet.

Beviljades på yrkande av Herrar Leontein och Bäckman jämlikt Beredningsutskottets förslag för upprätthållande av Västerås arbetareinstituts biblioteksverksamhet för år 1925 av uttaxerade medel ett anslag av 13 000 kronor.

Tekniska skolan.

Jämlikt Drätselkammarens hemställan beslöto Stadsfullmäktige, som den 29 december 1922 avgivit utfästelse av visst innehåll för erhållande av statsbidrag till undervisningen i Västerås stads anstalter för yrkesundervisning även för läsåret 1925—1926, fastställa det uppgjorda statförslaget för ifrågavarande läroanstalt, avseende tiden 1/7 1925—30/6 1926 med ett uttaxerat belopp av stadens medel å 25 800 kronor samt att för verksamheten under senare delen av läsåret 1924—1925 och förra delen av läsåret 1925—1926 eller sålunda kalenderåret 1925 skulle avsättas ett anslag av uttaxerade medel i 1925 års budget å 26 400 kronor.

Hälso och sjukvård.

Med iakttagande av den ändring, som av Drätselkammaren föreslagits, och det tillägg, som betingades av Stadsfullmäktiges förut denna dag fattade beslut angående anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening, fastställdes Hälsovårdsnämndens utgiftsförslag.

Gator och vägar.

Beviljades av Drätselkammaren begärda anslag för år 1925 å 12 000 kronor till mindre gatuarbeten och 29 000 kronor till väghållningskostnader.

Planteringar. Utgifterna under titeln planteringar fastställdes till alla delar i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Avloppsledningar. Godkändes Vatten- och Gasverkssyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens avloppsledningar.

Hamnen. Jämlikt Beredningsutskottets hemställan beslöto Stadsfullmäktige för yttrande till Lönenämnden remittera Hamnstyrelsens förslag, att befattningen som kranmaskinistförman skulle uppföras på fast stat.

Under förbehåll om den jämkning, som kunde påkallas i anledning av Stadsfullmäktiges blivande beslut i nyssberörda fråga, blev det av Hamnstyrelsen upprättade förslaget till utgiftsstat för hamnen och hamnmaskinerierna, vilket av Drätselkamamren lämnats utan anmärkning, av Stadsfullmäktige godkänt.

Renhållningsverk och svingård. Lantegendomar och skogar. Utgifterna för renhållningsverket och svingården samt lantegendomar och skogar skulle upptagas i budgeten med iakttagande av de ändringar i Lantegendomsnämndens förslag, vilka i Drätselkammarens budgetförslag vidtagits, i sammanhang varmed antecknades, att Drätselkammaren i och för eventuell åtgärd från Lantegendomsnämndens sida anmärkt, att särskilt renhållningsverket belastats med utgifter, som borde, då de avsåge ändamål, som vore gemensamma även för lantbruket, fördelas på de olika förvaltningsgrenarna, i överensstämmelse med vad som skedde i budgeten för stadens tekniska verk.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna godkände Stadsfullmäktige de upprättade utgiftsförslagen för stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning enligt Drätselkammarens tillstyrkan i och för nyanläggningar och nyanskaffningar för stadens tekniska verk anvisa av lånemedel dels för anskaffande av vattenmätare 4 000 kronor och dels till nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar 15 000 kronor, eller tillhopa 19 000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning, i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Kall- och varmbadhusen. De upprättade förslagen till utgiftsstat för stadens kall- och varmbadhus fastställdes med de förändringar däri, vilka av Drätselkammaren föreslagits.

Brandväsendet. Enligt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige till Lönenämndens avgörande hänskjuta den av Brandstyrelsen framförda frågan, huruvida brandmannen K. S. Johansson vore berättigad åtnjuta ett ålderstillägg.

I övrigt och med iakttagande därav, att jämväl frågan om anslaget till beklädnadsförmån för brandmännen vore beroende på särskilt beslut efter förslag av Lönenämnden, godkände Stadsfullmäktige utgiftsstaten för stadens brandväsen med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna.

Stadshotellet.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att av 1924 års förslagsanslag skulle anvisas förslagsvis 5 000 kronor till en del redan vidtagna reparationer i stadshotellet.

Magistraten och Rådstuvurätten.

Efter det Rådmannen Åsberg yttrat sig och förordat de ändringar Magistraten föreslagit i Drätselkammarens förslag beträffande utgiftsstaten för Magistraten och Rådstuvurätten beslöto Stadsfullmäktige *dels* beträffande 3:dje rådmannen, att avlöningen i avbidan på definitivt beslut i anledning av framställning om löneförhöjning åt denne tjänsteman, skulle uppföras enligt nu gällande lönestat, *dels* till Lönenämnden för utlåtande remittera framställningen om anslag till skrivbiträde åt stadsnotarien, *dels* att anslaget till semesterarvoden skulle uppföras enligt Drätselkammarens förslag med förslagsvis 1 500 kronor, *dels och* i övrigt godkänna det av Drätselkammaren upprättade utgiftsförslaget.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för kronouppbörds- och exekutionsväsendet i sammanhang varmed bestämdes, att arvode till mantalsskrivningsombud skulle under nästkommande år utgå efter en krona 40 öre pr. sammanträdes- eller arbetstimme.

Polisväsen och fångvård.

Antecknades, att Drätselkammaren i sitt betänkande i och för eventuell åtgärd från vederbörande myndigheters sida fäst uppmärksamheten på spörsmålet, huruvida icke någon personalindragning kunde äga rum vid stadens poliskår, varvid särskilt framhållits, att antalet befattningshavare i befälsställning syntes relativt stort.

Avslogs Magistratens framställning, att ett anslag till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen, motsvarande den ersättning staden hade att uppbära från statsverket för tillhandahållande av reservpolisstyrka, skulle ställas till Magistratens förfogande.

Jämlikt Drätselkammarens förslag skulle Polisnämndens framställning om anslag för år 1925 till fortsatt utbildning av polismännen såsom automobilförare icke föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

I övrigt fastställdes utgiftsstaten för polisväsendet enligt Drätselkammarens förslag.

Pensionsnämnden.

Utgiftsstaten för stadens pensionsnämnder godkändes i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, i följd varav anslaget till skrivhjälp åt ordföranden i Västerås stads pensionsnämnd skulle upptagas med ett från 800 till 1 200 kronor förhöjt belopp, varemot arvodet till Nämndens ledamöter skulle utgå med oförändrat belopp av 4 kronor pr. sammanträdesdag.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Bifölls Beredningsutskottets förslag, att anslaget till bostadstelefon åt stadsinspektoren för år 1925 icke skulle utgå.

Byggnadsnämnden.

Godkändes utgiftsstaten för Byggnadsnämnden i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Sociala ändamål.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades för år 1925 till främjande av nedan angivna sociala ändamål följande anslagsbelopp att upptagas till uttaexring i den föreliggande staten, nämligen:

Västerås Arbetsstuga ..... kr. 3 000: —

samt dessutom 2 000: — kronor av Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål inkomster.

Västerås Barnkrubba ..... kr. 2 500: —
Västerås Barnhem ..... „ 500: —
Västerås Natthärbärge ..... „ 300: —
Västmanlands läns arbetsförmedling ..... „ 3 200: —
därav såsom extra kr. 300: —

Västerås sjukkassors fortsättningskassa enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål eller med en krona för varje inom staden mantalsskriven medlem samt under det ytterligare villkor, att bidraget icke skulle utgöra en kassans tillgång under annan förutsättning, än att det skulle tillgodokomma i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, förslagsvis ..... kr. 2 500: —

Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr. sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar enligt de villkor, varom Stadsfullmäktige fattat beslut den 28 november 1918 samt det ytterligare villkor, att bidraget icke skulle utgöra en vederbörande kassas tillgång under annan förutsättning än att det komme till användning såsom sjukdagsbidrag till i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, förslagsvis ..... kr. 10 000: —

Barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 600: — kronor samt till föreningen Vita Bandet ett belopp motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget eller 600: — kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till barnhemmet Sparvboet ..... kr. 1 200: —

Frälsningsarméns slumverksamhet i Västerås, hyresbidrag ..... „ 450: —

Friluft- och folkkonserter, till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ..... „ 2 000: —

Arosgårdens verksamhet ..... „ 3 500: —

Nykterhetsnämndens verksamhet ..... „ 2 550: —
därav 500: — kronor att disponeras såsom arvode för tillsyningsman, 50: — kronor för förvaltning och upplysningsverksamhet och 2 000: — kronor för bestridande av kostnader för vård av alkoholister å anstalt.

Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet .... „ 1 500: —

Föreningen Västerås skollovskolonier ..... „ 7 000: —

Västerås gymnastikförening, under de villkor, som för anslagets utgående hittills föreskrivits ..... „ 600: —

Taxeringsnämnderna. I fråga om anslag till taxeringsarbetet år 1925 beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag och ett av Herr vice ordföranden gjort tilläggsyrkande, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamö-

terna i taxeringsnämnderna skulle utgå efter en krona 40 öre pr. sammanträdestimme, dock högst 7 kronor pr. sammanträdesdag; och beräknades anslaget för detta ändamål till 2 000 kronor; att till biträde åt ordförandena anslå 800 kronor, till lokalhyra med lyse, värme och städning 150 kronor, till annonsering m. m. högst 200 kronor samt till skrivmateriel och diverse högst 125 kronor.

Aktieteckning i Mimer m. m.

Jämlikt Dräselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige, att med anslag till gäldande av 5:te årets amortering av kostnad för aktieförvärv i Byggnadsaktiebolaget Mimer samt motsvarande nedskrivning av stadens aktieinnehav ävensom av 4:de årets amortering av kostnad för uppförande av bostadshus i kvarteret Arvid skulle under år 1925 anstå.

Förslagsanslaget.

Frågan om bestämmande av förslagsanslagets belopp uppsköts till dess inkomsterna fastställts och uttaxeringen bestämts.

INKOMSTERNA:

Fattigvård.

Fattigvårdens inkomster skulle upptagas i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Folkskolan.

Med iakttagande av den jämkning, som vidtagits i Drätselkammarens budgetförslag, godkändes det uppgjorda inkomstförslaget för stadens folkskolor och högre folkskolan.

Hälso- och sjukvård.

Inkomsterna å Hälsovårdsnämndens stat skulle upptagas enligt Nämndens förslag med det tillägg, som gjorts i Drätselkammarens budgetförslag.

Hamnen.

Det uppgjorda inkomstförslaget för stadens hamn och hamnmaskinerierna godkändes oförändrat.

Renhållningsverk och svingård samt lantegendomar o. skogar.

Inkomststaterna för de under Lantegendomsnämnden lydande verken godkändes i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Stadsfullmäktige godkände i oförändrat skick enligt Drätselkammarens tillstyrkande det av Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjorda förslaget till inkomststater för stadens tekniska verk.

I sammanhang härmed fastställde Stadsfullmäktige att tillämpas efter avläsningen för 1924 års 4:de kvartal enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag beträffande en del av de elektriska taxorna följande förändrade taxebestämmelser, nämligen:

Taxa I.

Tariff för kraft. Växelström, normalspänning 6 000 volt.
(För större abonnenter med kontinuerlig drift.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av kr. 90: — per maximal kilowatt och år,
b) ett förbrukningspris av:
   4 öre kwt. för de första 50 000 kwt.;
   3,5 „ kwt. för de följande 50 000 kwt.;
   3 „ kwt. för all ström därutöver.

Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, är 20 kilowatt. Betalning utgår för följande minimibelopp:

a) 80 % av den effekt, som av abonnenten för året rekvirerats;

b) en förbrukningsavgift motsvarande 1 800 timmars användningstid per driftsår av det effektbelopp, för vilket grundpris enligt förestående bestämmelser skall utgå.

För del av år beräknas grundpris efter kr. 1: 75 per kilowatt och vecka, därvid påbörjad vecka räknas som hel sådan. Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Enligt denna taxa uttagen ström får även användas för belysningsändamål i de fabrikslokaler, inom vilka kraften användes.

Vid tillfällen, då Vattenfallsstyrelsen på grund av lågvatten i Dalälven inskränker kraftleveransen, skall, om Vatten- och Gasverksstyrelsen med hänsyn till elektricitetsverkets driftförhållanden finner anledning så besluta, förbrukningspriset utgå efter 5 öre kilowattimmen.

Taxa 2.

Tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindre abonnenter med intermittent drift.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

de första 3 000 kw.-timmarna med 22 öre per kw.-timme,
de följande 5 000 kw.-timmarna med 18 öre per kw.-timme,
all ström därutöver med 15 öre per kw.-timme.

Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25 kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström, i vilket fall han ej är skyldig att erlägga nämnda minimiavgift.

Taxa 3.

Kombinerad tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindre och större abonnenter med kontinuerlig drift.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av kr. 100: — per maximal ansluten kilowatt och år samt

b) en förbrukningsavgift av 6 öre kilowattimmen.

Minsta belopp, varom avtal kan träffas, är 0, 5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om styrelsen därtill finner anledning, sättas lägre.

Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Taxa 7.

Värmetariff. Likström och lågspänd växelström.
(För värmeändamål.)

För energi till värmeändamål, som endast tillhandahålles nattetid:

a) en grundavgift av kr. 30: — per maximal ansluten kilowatt och år samt

b) en förbrukningsavgift av 2 öre per kilowattimme.

Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, skall motsvara 0, 5 kw.

För undvikande av missbruk skall mätare, som in- och urkopplar strömmen samt registrerar maximalbelastning och förbrukning, uppsättas. För dylik mätare kall reglementerad hyra erläggas.

Till grund för bestämmande av effektbeloppets storlek för varje år räknas den högsta belastning, som under något av kvartalen registrerats. Eventuell tilläggsavgift beräknas vid avläsningen för årets sista kvartal.

Styrelsen äger rätt att göra de undantag i taxans användning, som drift och ledningsnät kunna påfordra.

Varm- och kallbadhusen.

Med iakttagande av den av Drätselkammaren föreslagna ändringen beträffande varmbadhuset fastställdes inkomststaten för varm- och kallbadhusen enligt Badhusstyrelsens förslag.

Byggnadsnämnden.

Byggnadsnämndens förslag till inkomstberäkning godkändes.

Brandväsendet.

Inkomststaten för stadens brandväsen godkändes enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Uttaxering.

Med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag och med godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkortningssumman, beslöto Stadsfullmäktige att för täckande av bristen i 1925 års budget för stadens borgerliga kommun skulle uttaxeras å den år 1924 till bevillning taxerade inkomsten nio procent, motsvarande enligt äldre beräkning 9 kronor pr. bevillningskrona.

Förslagsanslaget.

Slutligen godkände Stadsfullmäktige i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet på det sätt, att de vidtagna förändringarna skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta kommer att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomsterna. Den härför erforderliga justeringen uppdrogs det åt Drätselkammaren att verkställa.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG

Justerat den 8 januari 1925.

FREDR. FÅHRÆUS.

A. Danielsson *J. A. Zander*

Offentligen uppläst den 8 januari 1925, betygar:

Ex officio:

Theofil Öberg

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri. 1925.

HANDLINGAR

N:o 1.

Drätselkammarens skrivelse ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar,

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar med Västerås stad från och med 1918 års ingång uppkom fråga om ordnandet av vägunderhållet å stadens allmänna vägar, då i och med inkorporeringen en del sådana vägsträckor, som förut tillhört Norrbo och Tuhundra häraders väghållningsdistrikt, lades inom stadens område.

Då enligt för staden gällande bestämmelser underhållet av de allmänna vägarna åvilar stadens fastighetsägare efter det areala innehavet i åker och äng och sålunda icke stadskommunen som sådan samt enligt Drätselkammarens uppfattning inkorporeringsbreven häri icke gjort någon ändring, lät Drätselkammaren på Stadsfullmäktiges uppdrag föranstalta om igångsättande av ny vägdelning å de allmänna vägarna. Därjämte anhöll Drätselkammaren hos Magistraten, för att vägunderhållet skulle ombesörjas under tiden till dess denna nya vägdelning komme att träda i tillämpning, om åläggande för jordägarna inom de inkorporerade socknarna att under tiden underhålla sina gamla vägstycken på de vägar, som genom inkorporeringen tillagts stadsområdet, mot blivande vidräkning efter vägdelningens genomförande.

Själva vägdelningsärendet har genom åtgärder från jordägarehåll blivit ytterligt utdraget och är ännu långt ifrån bragt till slut. Förrättningsmännens beslut i anledning av invändning från jordägarna i de inkorporerade socknarna — som hävdade den uppfattningen, att genom inkorporeringsbreven stadskommunen som sådan ålagts skyldighet att ombesörja underhållet av ifrågavarande vägsträckor — att den gamla vägdelningsgrunden skulle gälla även för de fastigheter, som tillkommit genom inkorporeringen, fastställdes av Konungens Befallningshavande genom utslag den 30 juni 1919. Detta utslag överklagades av jordägarna, men blev genom Kungl. Maj:ts i regeringsrätten den 20 december 1921 givna utslag fastställt. Kungl. Maj:ts utslag är delgivet Stadsfullmäktige och finnes intaget i de tryckta handlingarna för år 1922 under N:o 5.

Sedermera hava en del jordägare, som i vägdelningen påyrkat upptagande såsom allmänna vägar av en del vägar, som förut varit enskilda eller för närvarande icke ens funnits utlagda, då deras yrkande ej vunnit vare sig förrättningsmännens eller efter besvär Konungens Befallningshavandes bifall, hos Kungl. Maj:t fullföljt talan i denna del. Kungl. Maj:ts beslut föreligger ännu ej, vilket utgör hinder för vidare åtgärder tills vidare i vägdelningsärendet.

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

I den förstnämnda frågan eller angående ordnandet av vägunderhållet i avbidan på den nya vägdelningens trädande i tillämpning meddelade Magistraten den 30 april 1918 beslut av innehåll i huvudsak, att, ehuru det efter inkorporeringen åläge jordägarna inom de inkorporerade socknarna att i likhet med de förutvarande fastighetsägarna i staden underhålla stadens allmänna vägar, men då utredning för närvarande icke kunde vinnas, om vilket vägunderhåll borde åläggas fastighetsägarna inom de inkorporerade socknarna, Drätselkammarens yrkande icke kunde bifallas, utan ålades i stället staden i dess helhet att intill dess ny vägdelning skett och vunnit fastställelse ombesörja underhållet av de allmänna vägarna inom de inkorporerade socknarna. På grund av Stadsfullmäktiges bemyndigande den 30 maj 1918 har Drätselkammaren anfört besvär hos Konungens Befallningshavande i länet över Magistratens berörda beslut. Drätselkammarens skrivelse med begäran om detta bemyndigande jämte Magistratens beslut återfinnas i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 30 maj 1918 under N:o 48. Handlingarna i detta besvärsmål hava genom Konungens Befallningshavandes resolution den 28 oktober 1918 remitterats till Drätselkammaren med anmodan till Drätselkammaren att till Konungens Befallningshavande överlämna styrkt avskrift av de för Västerås stad gällande bestämmelserna angående underhållet av de till staden hörande allmänna vägarna. Då emellertid samtidigt på sätt ovan omförmälts fråga uppstått, huruvida dessa bestämmelser vore tillämpliga å jordägarna inom de inkorporerade socknarna, vilket för målets avgörande syntes vara av grundläggande betydelse, hava handlingarna i avbidan därpå blivit kvarliggande hos Drätselkammaren. Och då, sedan Kungl. Maj:ts dom i slutet av år 1921 fallit, Drätselkammaren omedelbart vidtog åtgärder för att på överenskommelsens väg nå ett tillfredsställande resultat med avseende å det provisoriska underhållet, har ifrågavarande besvärsmål ännu ej fullföljts.

Den 9 februari 1922 beslöt nämligen Drätselkammaren hos Magistraten anhålla om utlysande av ett sammanträde med väghållningsskyldige inom förutvarande S:t Ilians och Lundby socknar och representanter för staden för överläggning beträffande ett provisoriskt ordnande av väghållningsskyldigheten i anledning av Kungl. Maj:ts merberörda utslag den 20 december 1921.

På grund av Stadsfullmäktiges bemyndigande den 23 februari 1922 för Drätselkammaren att representera staden vid nämnda sammanträde och att vidtaga övriga erforderliga åtgärder för tillgodoseende av stadens intressen i vägfrågan förde Drätselkammaren genom utsedda delegerade såväl vid sammanträdet inför Magistraten som ock sedermera å vägdelningssammanträden och sammanträden med kommitterade för jordägarna långvariga och segslitna förhandlingar med dessa. Dessa förhandlingar ledde slutligen till en preliminär överenskommelse, som på ett mycket talrikt besökt sammanträde inför förrättningsmännen enhälligt antogs av de närvarande jordägarna och Drätselkammarens delegerade och sedermera vid Drätselkammarens sammanträde den 14 september 1922 godkändes av Drätselkammaren under förutsättning av Stadsfullmäktiges gillande.

Berörda överenskommelse, varav en avskrift bifogas, gick i huvudsak ut på, att jordägarna med behörig hänsyn tagen till alla på saken inverkande ekonomiska omständigheter — såsom värdet av naturaunderhåll, stats-

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

bidrag och vägskatt — icke genom inkorporeringen skulle belastas med större vägtunga, än om inkorporeringen ej ägt rum samt att jordägarna skulle omedelbart åtaga sig vägunderhåll enligt en provisoriskt verkställd vägdelning efter överenskommelsens riktlinjer, varjämte efter den definitiva vägdelningen vidräkning skulle ske med jordägarna såväl med avseende å ersättning för det underhåll, som utförts från inkorporeringen till dess den provisoriska vägdelningen började tillämpas som beträffande eventuella olikheter mellan den provisoriska och den definitiva vägdelningen. Under den gångna tiden har vidare med avseende på vägunderhållets verkställande så förfarits, att, då Drätselkammaren överklagat Magistratens beslut om åläggande för staden att i avbidan på den nya vägdelningen på stadens gemensamma bekostnad utföra vägunderhållet och sedan ett av Magistraten verkställt försök att få arbetet utfört genom entreprenad misslyckats, Magistraten med Drätselkammarens medgivande anlitat stadens jordbruksförvaltare att ombesörja väghållningen för vederbörandes räkning och stadskassan förskotterat härför erforderliga kostnader, varom även Drätselkammaren tidigare lämnat Stadsfullmäktige underrättelse. Sedan efter åtskilligt dröjsmål den provisoriska vägdelningen uppgjorts och densamma givit det för jordägarna gynnsamma och för Drätselkammaren tämligen överraskande resultat, att så gott som endast de mindre vägarna skulle komma att indelas på dessa, medan till allra största delen huvudvägarna, i den mån de icke indelades på den äldre stadsjorden, skulle komma på stadens gemensamma konto, sökte emellertid jordägarna vid delfåendet av densamma tillvinna sig ytterligare fördelar och uttalade sitt missnöje med densamma i olika punkter. Särskilt gjorde de anspråk på att få avgiftsfritt hämta för väghållningen erforderligt grus i stadens grustag vid Malma. Protokoll vid jordägarnas sammanträde kom Drätselkammaren till handa och behandlades vid sammanträde i slutet av december 1923, varvid Drätselkammaren — med bortseende från övriga klagomål, som närmast rörde väghållarnas inbördes förhållanden och givetvis komme att genom vidräkning i samband med den definitiva vägdelningen läggas till rätta — i fråga om grushämtning förklarade, att, då det vid överenskommelsen, enligt vad vid förhandlingarna förekommit, förutsatts, att väghållarna finge avhämta av staden anvisat grus utan att staden toge betalt för detsamma *som naturprodukt,* och då avgifterna för grushämtning i stadens grustag vore satta så, att de endast skulle nätt och jämt täcka stadens självkostnader för grustagets skötsel och öppethållande, därest jordägarna icke ansåge sig vilja betala den fastställda avgiften i stadens grustag, Drätselkammaren ville åt dem anvisa plats i närheten å grusåsen vid Malma för upptagande av eget grustag utan något ersättningsanspråk från stadens sida.

Vid behandling av detta Drätselkammarens beslut hava jordägarna emellertid enligt protokoll vid deras föreningssammanträde den 5 innevarande januari förklarat sig icke vilja åtaga sig något provisoriskt vägunderhåll utan vilja avvakta den slutliga vägdelningens resultat.

Drätselkammaren, som den 10 januari 1924 haft ärendet till behandling, har därvid med anledning av jordägarnas beslut, varigenom de uppenbarligen brutit den ingångna överenskommelsen, vilken det eljes givetvis varit Drätselkammarens mening att, trots dess för staden ogynnsamma resultat förorda till antagande av Stadsfullmäktige, beslutat förklara sig å

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

stadens vägnar fri från samma överenskommelse, vadan densamma vore till alla delar förfallen, samt i följd härav *dels* att i vägdelningsförrättningen påyrka, att delningen skedde efter den i Kungl. Maj:ts utslag den 20 december 1921 angivna grund och sålunda komme att omfatta samtliga allmänna vägar, *dels* att till Magistraten göra anmälan om den uppkomna situationen med framhållnde av, att det i fråga om vägunderhållet för den närmaste tiden icke syntes stå annan utväg öppen, än att Magistraten såsom hittills läte — närmast genom försök med entreprenad — för vederbörandes räkning utföra vägunderhållet, *dels ock* hos Konungens Befallningshavande fullfölja den av Drätselkammaren väckta frågan om vägunderhållets utförande tills vidare av de gamla väglottsinnehavarna.

Med anledning av Drätselkammarens nyssberörda anmälan till Magistraten har emellertid denna myndighet genom beslut den 14 januari 1924 endast hänvisat till sitt beslut den 30 april 1918 och i anslutning till detsamma förelagt staden att genom Drätselkammarens försorg låta framföra erforderliga mängder grus i god tid samt verkställa nödig grusning å de allmänna vägarna under tjällossningen instundande vår. Då enligt Drätselkammarens uppfattning ett sådant beslut särskilt efter tillkomsten av Kungl. Maj:ts utslag den 20 december 1921 icke är lagligen grundat, av skäl varför Drätselkammaren redogjort vid behandlingen av frågan om överklagande av Magistratens liknande beslut den 30 april 1918, måste Drätselkammaren överklaga även det senast fattade Magistratsbeslutet, och frågan om åtgärder för väghållningen för den närmaste tiden är sålunda därmed icke löst.

Med vad här ovan anförts har Drätselkammaren velat för Stadsfullmäktige anmäla, vad i förevarande fråga förekommit och får Drätselkammaren därvid hemställa

dels att Stadsfullmäktige måtte godkänna de åtgärder Drätselkammaren i ärendet vidtagit och särskilt att anföra besvär över Magistratens beslut den 14 januari 1924 rörande det interimistiska vägunderhållet,

dels ock att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att på grundvalen av Kungl. Maj:ts utslag den 20 december 1921 hos jordägarna eventuellt genom anlitande av vederbörande myndigheter, därest godvillig uppgörelse ej kan ernås, uttaga kostnaderna för det vägunderhåll, som Magistraten genom Drätselkammarens befattningshavare och med medel, som förskjutits av stadskassan, låtit eller komme att låta för vederbörande väghållningsskyldiges räkning utföra allt sedan den 1 januari 1918, då inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar trädde i kraft.

Västerås den 17 januari 1924.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

ÖVERENSKOMMELSE.

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

Mellan Västerås stads drätselkammare, å ena, samt Lundby och S: t Ilians jordbrukareförening för jordinnehavarnas räkning, å andra sidan, är under förutsättning av godkännande av stadsfullmäktige i Västerås samt de enskilda jordinnehavarna inom f. d. Lundby och S: t Ilians socknar följande överenskommelse rörande vägunderhållet träffad,

1.) Det förslag rörande beräkning av de vägsträckor, vilka vid den pågående vägdelningsförrättningen skola tilldelas jordinnehavarna inom stadsområdet till allmänt underhåll, som uppgjorts av särskilda kommitterade och förelagts de väghållningsskyldige och som grundar sig därpå, att jordinnehavarna inom nämnda socknar genom den nya vägdelningen skola vidkännas samma väghållningsbesvär, som om socknarna icke blivit inkorporerade, även om andra vägstycken bliva dem tilldelade, godkännes å ömse sidor.

2.) Jordinnehavarna inom de inkorporerade socknarna skola efter samma grund, varpå ovannämnda överenskommelse är fotad, gottgöra staden för det genom stadens försorg utförda vägunderhållet å de inkorporerade vägarna under tiden efter inkorporeringen till och med 1922 års utgång.

3.) a.) För tiden därefter och intill dess den nya vägdelningen trätt i tillämpning, skola jordinnehavarna interimistiskt åtaga sig underhållet in natura å de vägsträckor, vilka på grund av överenskommelsen i punkt 1 komma att fördelas på de inkorporerade socknarnas jordinnehavare enligt en provisoriskt verkställd vägdelning.

b.) Sedan den nya vägdelningen blivit avslutad, skall den omedelbart och oberoende av eventuella besvär träda i tillämpning på det sätt, att jordinnehavarna genast tillträda sina nya vägstycken.

c.) Så snart vägdelningen vunnit laga kraft, skall vidräkning verkställas rörande ej mindre gottgörelsen enligt punkt 2 här ovan än även det interimistiskt verkställda underhållet, varvid uppskattningen av väghållningsbesväret i den nya vägdelningen och vars och ens definitiva vägstycken skall ligga till grund och jämföras i fråga om gottgörelsen i punkt 2 med den faktiska kostnaden å ifrågavarande vägsträckor och beträffande det interimistiskt utförda vägunderhållet med de vägstycken, var och en underhållit enligt den provisoriska och eventuellt den icke laga kraftägande definitiva vägdelningen.

d.) Enligt nämnda vidräkning uppkommande skuld för jordinnehavarna må, därest jordinnehavarna så önska, återgäldas under loppet av fyra år, sedan den blivit uträknad, och erläggas till större eller mindre del genom tjänstbarheter i form av gruskörning till stadens egna vägar efter gängse pris enligt särskild för varje fall träffad överenskommelse.

Avskrift.

BETÄNKANDE,

avgivet av den vid sammanträde för vägdelning inom Västerås stad den 9 juni 1922 tillsatta kommitté med uppdrag att utarbeta förslag om i vilken utsträckning staden såsom kommun bör deltaga i det allmänna vägunderhållet.

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

Av därtill särskilt utsedda ledamöter inom kommittén har en utredning gjorts angående kostnaderna för vägunderhållet såväl inom nuvarande Norrbo och Tuhundra härad som inom Västerås stad. Därvid har beträffande landsbygden använts uppgifter, som hämtats dels ur tillgängliga vägdelningshandlingar och dels från respektive åren 1919 och 1921 verkställda väguppskattningar inom Norrbo och Tuhundra härad, under det att vad angår kostnaderna för vägunderhållet inom Västerås stad en beräkning utförts i så noggrann överensstämmelse som möjligt med de priser, vilka tillämpats vid förberörda väguppskattningar.

Tillika har med ledning av denna utredning en beräkning verkställts angående beloppet av de väghållningskostnader, som i händelse inkorporering ej ägt rum, skulle påvila de med staden nu införlivade socknarna. Efter den fördelning mellan de olika socknarnas väghållningsskyldige, som framgår av handlingarna till senast utförda vägdelningar från tiden före inkorporeringen, och sedan avdrag gjorts för utgående statsbidrag, men en vägskatt av 10 öre pr fyrk tillagts för Lundby socken och S:t Ilians sockens västra del, hava de sålunda beräknade kostnaderna befunnits utgöra för S:t Ilians sockens östra del 5 483: 70 kronor samt för Lundby socken och S:t Ilians sockens västra del 11 255: 54 kronor eller sammanlagt för de inkorporerade socknarna *16 739: 24 kronor.*

Den enligt ovanstående uppskattade kostnaden för underhållet av de allmänna vägarna inom Västerås stads nuvarande område — dock med undantag av de allmänna vägarna inom gällande stadsplan, vilka enligt särskilt åtagande underhållas av staden — uppgår till 43 275: 03 kronor. Med tillämpande av den för staden gällande delningsgrund — eller innehavet av åker och äng — och med tillhjälp av arealuppgifter, som återfinnas i beskrivningar, upprättade i Rikets allmänna kartverk, har beräknats, att av sistnämnda belopp på S:t Ilians sockens östra del belöper för 744, 7 hektar av berörda ägoslag 10 307: 67 kronor, på Lundby socken och S:t Ilians sockens västra del för 1 725, 9 hektar 23 888: 81 kronor och på det ursprungliga området för Västerås stad för 655, 9 hektar 9 078: 55 kronor — eller på Lundby och S:t Ilians socknar tillsammans *34 196: 48 kronor.*

En ökning av väghållningsbördan skulle således enligt ovanstående drabba de inkorporerade socknarna motsvarande *17 457: 24 kronor,* därest underhållet av samtliga allmänna vägar komme att å jordägarna fördelas.

I förestående utredning hava ej medtagits de till intagande i delningen föreslagna vägarna Hovdesta—Nordanby och Apalby—stadsplanegränsen.

Utgående från att inkorporeringen ej bör för jordägarna inom socknarna Lundby och S:t Ilian medföra ett ökat väghållningsbesvär, hava kommitterade samstämmigt funnit lämpligt föreslå, att från delningen undantagas av vägarna närmast det planlagda området så långa sträckor, som sammanlagt enligt den till grund för ovanstående utredning lagda värderingen motsvara den beräknade ökningen 17 457: 24 kronor, och att dessa vägsträckors underhåll för framtiden ombesörjes av staden.

Enär tveksamhet uppstått, huruvida enligt gällande bestämmelser vissa ecklesiastika fastigheter rätteligen kunna efter inkorporeringen åläggas allmänt vägunderhåll, finner sig kommittén härjämte böra föreslå, att det väghållningsbesvär, som i förhållande till arealen av åker och äng skulle belö-

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

på på dessa fastigheter, övertages av staden i det fall att desamma vid vägdelningen eller — i händelse av besvär häröver — genom utslag, som vinner laga kraft, komma att från sådant underhåll befrias.

Västerås den 26 augusti 1922.

Enligt uppdrag:

RAGNAR GREBIUS.
Distriktslantmätare.

Bestyrkes i tjänsten:

Ragnar Grebius.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

Avskrift av avskrift.

Protokoll, hållet vid Jordbrukareföreningens i Lundby och S:t Ilian sammanträde å Västerås stadshotell den 10/12 1923.

Sammanträdet öppnades av hr Lundblad.

De närvarande antecknades och befunnos vara följande: Lundblad, Västerås, Thalin, Johannisberg, Jansson, Lista, Andersson, Önsta, Olsson, Apalby, Rörick, Bjärby, Eriksson, Hammarby, Karlsson, Skälby, Laggberg, Gryta, Eklund, Rönnby, Linderborg, Kanik-Lundby, Goth, Åby, Blomkvist, Tunby, Johansson, Tunby, Magnusson, Hacksta, Ridderström, Vallby, Karlstedt, Torp, Vretlund, Boda, Lundqvist, Åby, Andersson, Bäckby, Andersson, Fredriksberg, Allan Malmström, Vedbo (gm. fullmakt), Olsson, Rönnby, Karlsson, Hovdesta, Pettersson, Hovdesta, Eriksson, Hovdesta.

Föreningen hade sammankallats med anledning av att vägdelningsförrättningsmännen uppgjort ett provisoriskt vägdelningsförslag, avsett att gälla till dess den laga vägdelningen ägt rum och trätt i kraft. Före sammanträdets början hade förrättningsmännen lantmätaren Grebius och nämndemännen A. Blom och C. Melin tillfälle att för de närvarande klargöra vägdelningsförslaget.

Av olika personer framställdes frågor, vilka besvarades av hr. Grebius, och vilka frågor gåvo uttryck för åtskilligt missnöje med förslaget. På särskild framställning av hr Thalin på Johannisberg angående graderingen av södra landsvägen i Lundby socken medgåvo förrättningsmännen, att anmärkningen var befogad, emedan en avsevärd ökning i biltrafiken på denna vägsträcka ägt rum, sedan uppdelningen verkställdes. Hr Grebius an-

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby ock S:t Ilians socknar.

såg, att om staden ville åtaga sig att under provisoriet grusa en vägsträcka av 500 meter å denna väg, skulle saken kunna ordnas på detta sätt. Hr Magnusson i Hacksta framhöll, att även på vägsträckan Köpingsvägen—Lundby kyrka biltrafiken ökats i betydlig grad, vilket gjort vägen mycket svårhållen, jämfört med vägen Lundby kyrka—Tönsta—Ösby—Köpingsvägen. Hr Karlstedt hade samma uppfattning och förmenade att vägen Tönsta—Bäckby—Dingtunagränsen även var lågt graderad.

Förrättningsmännen avlägsnade sig nu, och Jordbrukareföreningens möte vidtog, och förslaget blev föremål för en ingående diskussion.

Såsom huvudintryck av diskussionen framgick, att ingen var fullt tillfredsställd med förslaget, och skulle detsamma endast kunna antagas såsom gällande för kort tid och såsom provisorium och med det bestämda villkoret, att grus får tagas i stadens nuvarande grustag utan avgift. Detta motiveras därmed, att då jordbrukarnas väghållningsbesvär sorterade under andra väghållningsdistrikt, förekom ej någon grusavgift, utan skötsel och vård av grustag underhölls av vägkassemedel.

De innehavare av ecklesiastika boställena, som voro närvarande, förklarade sig, på grund av den tydning Västerås stad hittills rörande väghållningsbesväret inom Västerås stad, däri ecklesiastik jord är fritagen från vägunderhållningsskyldighet, nödsakade mot vägdelningsförslaget för sin del göra invändning, men enade sig om att då det nu endast gäller provisorium grusa sig tilldelade väglotter mot ersättning. Mot vägbroar och trummor vände sig ett flertal talare, främst arrendatorn C. L. Goth i Åby, se bil. Under provisoriet skall enligt de närvarandes beslut bilskattemedel, som tilldelas Västerås stad delas i proportion till vägunderhållet.

Jordbrukarna uttalade sig enhälligt för att Västerås stad vid den definitiva vägdelningen såsom gemensam samhällighet tilldelas för allmänt underhåll alla större vägar utan någon avkortning. Detta så mycket mer nu som hela landet runt nu pågår en utredning och strävan om att större och mycket trafikerade vägar underhållas av större samfälligheter. Det kan ifrågasättas, om icke den s. k. södra landsvägen, som visserligen äger beteckning bygdeväg, men i egenskap av trafikled från hela Barkarö socken, delar av Rytterns och Dingtuna socknar till Västerås stad med lantmannaprodukter är att betrakta som stor landsväg, och yrka vi därför, att även denna väg underhålles av Västerås stad.

De närvarande beslöto att avskrift av protokollet skulle tillställas drätselkammaren, och utsågos att justera dagens protokoll hrr Eriksson, Hammarby, och Jansson, Lista.

Västerås den 10 december 1923.

AXEL LUNDBLAD.

H. Thalin.

Justerat:

J. Jansson G. H. Eriksson.

Rätt avskrivet intyga:

F. Hedman. Agda Jonsson.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. Ottilia Söderström.

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

Avskrift.

Bilaga.

Undertecknad, som i likhet med ett stort flertal jordbrukare inom f. d. S: t Ilians socken, blivit hörd å sammanträde i Västerås, där även vägdelningsförrättningsmännen lantmätaren Grebius, häradsdomaren Melin och nämndemannen Blom voro närvarande och redogjorde för sitt förslag för provisorisk vägdelning i Lundby och S: t Ilians socknar, får härmed såsom mitt särskilda yttrande anföra följande:

På min öppna fråga, varför upptaxeringsskillnaden emellan stora landsvägen åt Skultuna och den s. k. södra landsvägen i Lundby var så liten, svarades: Den breda vägbanan å Skultunavägen behöver icke grusas i sin helhet. Detta svar tillfredsställer mig icke. Vägarna kunna icke, och få icke bedömas uteslutande från breddsynpunkt. Det kan väl icke framställas någon jämförelse mellan dessa vägar från trafiksynpunkt med mindre än att man beräknar Skultunavägen minst dubbelt trafikerad.

Detta synas uppskattningsmännen hava förbisett, varför jag i detta avseende yrkade avslag.

En annan punkt i förslaget vill jag även vända mig emot, och det är underhåll av broar och vägtrummor. Hur mycket pr sträckmeter har jag fått i avdrag för underhåll av broar, och får jag någon garanti att nuvarande byggnadssätt å broar med trävirke som tak äger fortfarande giltighet.

Åby, Västerås den 15 december 1923.

C. L. GOTH.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

Avskrift av avskrift.

Protokoll, hållet vid sammanträde med Lundby och S: t Ilians Jordbrukareförening på Västerås stadshotell den 5/1 1924.

Sammanträdet öppnades av hr Lundblad och utsågs till sekreterare hr. Thalin på Johannisberg.

De närvarande antecknades och befunnos vara följande: Lundblad, Västerås, Thalin, Johannisberg, Jansson, Lista, Andersson, Önsta, Olsson, Apalby, Rörick, Bjärby, Eriksson, Hammarby, Karlsson, Skälby, Linderborg, Kanik-Lundby, Goth, Åby, Blomkvist, Tunby, Johansson, Tunby, Magnusson, Hacksta, Ridderström, Vallby, Carlstedt, Torp, Vretlund, Boda, Andersson, Bäckby, Andersson, Fredriksberg, Olsson, Rönnby, Jäderlund, Uppåker,

N:o 1.

Ang. väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

Andersson, Vallby, Falk, Krista, Nordin, Skälby, Pettersson, Tönsta, Fredell, Ösby, Falk, Ösby, Ekenberg, Galltegen, Pettersson, Önsta, Pettersson, Vallby.

Herr Lundblad föredrog protokollet från föregående sammanträde samt Drätselkammarens i Västerås svar å detta, jämte en del papper från föregående sammanträden.

Därefter vidtog en livlig diskussion om Drätselkammarens svar, vilket av samtliga betecknades såsom ofullständigt i det att det icke lämnat svar på föreningens framställning i form av protokollsutdrag av den 10/12 1923.

I denna framställning framhölls *dels* uttalande från ecklesiastika boställsinnehavarna att de skulle åtaga sig gruskörning endast mot betalning, *dels* den felaktiga uppskattningen av vägarna, som även erkändes av förrättningsmännen, *dels* bilskattemedlens fördelande under provisoriet, *dels* anmärkningar mot broar och trummor samt till sist och huvudsakligast föreningens framställning om att utan ersättning få taga grus i stadens grustag.

På begäran uppläste ordföranden magistratens beslut av den 30 april 1918.

Föreningen beklagade, att Drätselkammaren i skrivelsen av den 22/12 1923 visat så liten förståelse gent emot framställningen rörande fritt grus, då föreningen hävdar den uppfattningen att stadens grustag jämväl är föreningens grustag, och att den kostnad, grustaget kräver för att leverera tjänligt väghållningsämne bekostas av Jordbrukareföreningen i form av skattedragare till Västerås stad i lika hög grad som andra samhällsmedlemmar, och att grusningen ju gäller stadens egna vägar.

Då det synes otänkbart att komma till ett samförstånd, till fromma för alla parter, så anser nu Jordbrukareföreningen enhälligt att åtagande av ett provisorium icke är möjligt, utan avvakta vi den slutliga definitiva vägdelningens resultat.

Till att underskriva protokollet utsågos hrr Lundblad, Thalin och Olsson, Apalby.

Till justeringsmän utsågos hrr Eriksson, Hammarby, och Jansson, Lista.

Västerås den 5 januari 1924.

AXEL LUNDBLAD. J. F. OLSSON. HARALD THALIN.

Justerat:

G. H. Eriksson. *J. Jansson.*

Rätt avskrivet intyga:

F. Hedman. Agda Jonsson.

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

N:o 2.

Beredningsutskottets utlåtande angående tillsättande av en trafikkommitté m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 27 december 1923 hava Stadsfullmäktige för yttrande till Beredningsuskottet överlämnat en avsägelse från Herr Falk av ledamotskapet i Stadsfullmäktiges spårvägskommitté samt en av honom väckt motion angående tillsättandet av en trafikkommitté med i motionen närmare angivna riktlinjer för dess uppdrag, i vilken kommitté skulle ingå såväl den hittillsvarande spårvägskommittén som ock kommittén för utredning om järnvägsförbindelser från staden norr ut och väster ut, och får Beredningsutskottet i anledning av denna remiss nu anföra följande.

Beredningsutskottet finner den i motionen antydda åtgärden att sammanföra utredningen av samtliga staden berörande trafikproblem till en av Stadsfullmäktige vald kommitté vara en lämplig åtgärd och vill således förorda en sådan. Även om kommitténs utredning i första hand kommer att inriktas på att föreslå en lösning av de trafikfrågor, som i motionen angivits såsom varande särskilt aktuella, bör detta icke medföra att de större trafikfrågorna — åstadkommande av nya järnvägsförbindelser med staden, ej minst såsom en förutsättning för utnyttjandet av den nya djupahamnen — skjutas åsido mera än som betingas av de nuvarande ekonomiska förhållandena, eller eljest nödigt är. Det åt kommittén lämnade uppdraget i fråga om lösande av stadens trafikfrågor, såväl de, som äro begränsade till stadsområdet och staden intilliggande landsbygd, som frågan om stadens förbindelse med avlägsna orter, bör vara så vidsträckt som möjligt — sålunda bör åt kommittén överlåtas att taga ställning till spörsmålet, huruvida de interna trafikproblemen böra lösas genom spårvägar eller på annat sätt — och torde med hänsyn till vad ovan anförts åt kommittén böra givas sådan sammansättning, att denna i någon mån utgör en garanti för statsmakternas gehör för de trafikfrågor, vilkas tillrättaläggande är beroende på statsmakternas bistånd i någon form, samtidigt varmed ock bör tillses att i så stor utsträckning, som möjligt är, kommittén tillgodogöres den sakkunskap och det intresse, som med hänsyn till frågornas stora vikt kan förefinnas inom samhället.

Med tanke härpå och för inrymmande av större möjlighet för kommittén att verkställa utredningarna genom arbetsutskott, eventuellt flera — en uppdelning av de interna och externa trafikfrågorna emellan två arbetsutskott kan kommittén möjligen finna lämplig — föreslår Beredningsutskottet att så stort antal ledamöter som tolv väljas i kommittén.

Med det anförda som motivering hemställer Beredningsutskottet alltså att Stadsfullmäktige i enlighet med motionen ville besluta,

N:o 2.

Ang. tillsättande av en trafikkommitté m. m.

dels upplösa förutvarande spårvägskommittén och kommittén för utredning om järnvägsförbindelser från staden norr ut och väster ut,

dels tillsätta en kommitté, förslagsvis benämnd stadens trafikkommitté, med uppdrag att i den mån för stadens utveckling kräves ett ordnande i vad på staden kan ankomma av trafikmedlen, vare sig det gäller trafiken inom staden och med närmaste landsbygd eller fjärrtrafiken, verkställa utredningar och förelägga Stadsfullmäktige förslag härtill,

dels ock att till ledamöter i denna kommitté utse följande tolv personer, nämligen:

Landshövdingen Walter Murray, Direktören Erik Falk, Borgmästaren John Karlsson, Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, Direktören Axel Sundström, Redaktören Anders Pers, Direktören Arthur Lindén, Handlanden K. Kättström, Ingeniörerna Harald Håkanson och P. Hiersemann, Grosshandlaren Hakon Swenson och Redaktören Emil Olovson.

För den händelse Stadsfullmäktige bifalla Beredningsutskottets förslag här ovan och besluta upplösa förutvarande spårvägskommittén erfordras intet särskilt beslut i anledning av motionärens avsägelse av ledamotskapet i denna kommitté.

Västerås den 16 januari 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Allt närmare kommer den dag, då åtgärder från stadens sida *måste* vidtagas för att av staden vidtagna föranstaltningar skola kunna bliva till gagn, utan, att den enskilde, som endast mera tillfälligtvis drager nytta därav, skulle komma att vid sådana tillfällen alltför högt betungas. Jag åsyftar dels den nya begravningsplatsen vid Hovdestalund, som inom den allra närmaste tiden kommer att upplåtas för begravning av stadens avlidna invånare, dels det nya länslasarettet, som om något år står färdigt att till vård mottaga patienter från stad och landsbygd.

Det fanns väl en tid, då man tänkte sig, att stadens centrum skulle kunna medelst elektrisk spårväg förbindas med såväl begravningsplatsen som lasarettet, och hava stadsfullmäktige jämväl gentemot landstinget utfäst sig att draga en spårvägslinje på det sätt, att resor å densamma lämpligen kunde företagas mellan stadens järnvägsstation och lasarettet eller omvänt,

N:o 2.

Ang. tillsättande av en trafikkommitté m. m

Numera kan väl ingen anse det vara för stadens ekonomiska bärkraft möjligt att gå i författning om anläggande av spårvägslinjer för att på så sätt möjliggöra för stadens invånare eller till staden utifrån anländande att därav begagna sig för färder inom staden eller till dess utkanter.

Det finnes emellertid ett annat fortskaffningsmedel, som utan dyra linjekostnader kan insättas på de vägsträckor, vilkas trafik kräver fortskaffningsmedel av större transportförmåga än enskilda fordon, nämligen automobilomnibussen.

Man ser redan nu under torgdagar och även eljest, hurusom automobiler, avsedda för ett flertal passagerare, söka sig in till staden även från ganska avlägset liggande orter, och även inom staden finnes f. n. åtminstone en linje trafikerad, om ock ej daglig trafik förekommer. Vi hava ock sett, hurusom åtgärder äro föreslagna att sätta en till staden ledande huvudväg genom länet i stånd att bära tyngre landsvägstrafik, varigenom biltransporten av både resande och gods till och från staden skulle högst väsentligt underlättas.

Det finnes sålunda utom de inledningsvis berörda, mera interna trafikfrågorna för staden jämväl sådana av större betydelse, vilka dock otvivelaktigt böra av Västerås stad noga uppmärksammas, och, enär det synes mig som om något längre dröjsmål från stadens sida att i en del fall taga ställning redan nu icke bör ifrågakomma, hemställer jag, att Stadsfullmäktige ville besluta

att till en trafikkommitté — uti vilken såväl den hittillsvarande spårvägskommittén som ock kommittén för utredning av frågan om järnvägsförbindelse norrut lämpligen borde ingå — uppdraga att utreda och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag rörande i första hand ordnandet av reguljär trafik mellan stadens centrum och begravningsplatsen vid Hovdestalund, ävensom senare mellan järnvägsstationen och det nya länslasarettet, och att även i övrigt bevaka stadens intressen i fråga om ordnandet av kommunikationsleder mellan staden och däromkring liggande landsbygd.

Västerås den 22/12 1923.

ERIK FALK.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Betr. Spårvägskommittén.

Uti inledningsanförandet vid årets Arosmässa yttrades bl. a., att det samhälle vore att prisa som lyckligt, vilket icke hade ordnat sig för spårvägsdrift på gatorna, särskilt där passagerna voro trånga och det skrymmande spårvägssättet av den anledningen mera, än nödvändigt vore, hämmade cirkulationen.

N:o 2.

Ang. tillsättande av en trafikkommitté m. m.

Undertecknad, som delar denna uppfattning, och som alltmera kommit till övertygelse därom, att Västerås stad icke borde lägga ner ett dyrbart kapital för ordnande av trafikleder, vilkas bärighet måste anses tvivelaktig, kan icke, enligt sin åsikt, längre stå kvar som ordförande i och ledamot av Västerås stads spårvägskommitté, utan anhåller att bliva från uppdraget befriad fr. o. m. utgången av innevarande år.

Västerås den 22 december 1923.

ERIK FALK.

N:o 3.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar år 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna och tillstyrka ett förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen att med bibehållande i övrigt av de allmänna bestämmelserna för anknytning till stadens ledningar avgiften för ledningsanknytningen måtte för år 1924 bestämmas skola utgå med 1 krona 10 öre pr kvm. tomtyta med i förslaget närmare angiven uppdelning av denna avgift på de olika slagen av ledningar.

Västerås den 17 januari 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För åren 1922 och 1923 har anslutningsavgiften till stadens allmänna ledningar utgått efter 1 kr. 20 öre per kvm. tomtyta. I sin skrivelse till Stadsfullmäktige rörande anslutningsavgiftens storlek för år 1923, skrivelsen intagen i Stadsfullmäktiges handlingar för samma år å sid. 47, anförde Vatten- & Gasverksstyrelsen, att på grund av sänkta arbetspris berörda av-

N:o 3.

Ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar år 1924.

gift jämlikt skedda beräkningar skulle kunna sänkas med några ören, men att denna minskning i arbetspris möjligen kunde komma att under året bortelimineras till följd av då rådande tendens till stegrade materialpris och att med anledning härav någon sänkning för år 1923 ej borde företagas, vilket också blev Stadsfullmäktiges beslut. Vid förnyade beräkningar rörande rådande förhållanden för år 1924 har det visat sig, att prissänkning inträffat å en del material och att denna sänkning tillsammans med berörda sänkning av arbetsprisen utgör 10 öre. Då för närvarande någon tendens till prisstegringar knappast torde vara att befara, torde ledningsavgiften böra sänkas från 1: 20 till 1: 10.

Ledningsavgiften för varje slag av ledningar visas i det efterföljande för åren 1923 och 1924.

	1923	1924
Avloppsledning	48 öre	44 öre
Vattenledning	37 „	34 „
Gasledning	24 „	22 „
Elektrisk ledning	11 „	10 „
Summa	120 öre	110 öre

På grund av det anförda får Vatten- & Gasverksstyrelsen föreslå,

att 1924 års anslutningsavgift till stadens allmänna ledningar bestämmes till 1 krona och 10 öre per kvm. tomtyta, med fördelning mellan de olika ledningsslagen enligt de i ovanstående under år 1924 upptagna siffrorna, men att i övrigt de allmänna bestämmelserna rörande villkoren för anslutning till stadens ledningar bibehållas oförändrade.

Västerås den 17 januari 1924.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 4.

Magistratens resolution ang. val av god man för saluvärdering av vissa ecklesiastika jordar, som skulle av staden förvärvas.

Resolution.

Bilagda avskrift av ecklesiastikdepartementets ämbetsskrivelse samt till ärendet hörande kartor överlämnas till stadsfullmäktige, som hava att utse god man för den i skrivelsen omförmälta värdesättningen och att med protokollsutdrag över det skedda valet i sinom tid hit inkomma.

Västerås Rådhus den 9 Februari 1924.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Avskrift av ämbetsskrivelse till länsstyrelsen i Västerås.

Jämlikt bemyndigande av stadsfullmäktige i Västerås har drätselkammaren därstädes anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes medgiva att staden finge med äganderätt förvärva de inom staden belägna ecklesiastika lönejordarna tomten nr 68 a norra kvarteret, benämnd domprostens kålgård, och andel av tomten nr 119 i samma kvarter, vilka lönejordar vore anslagna å lön, den förra åt domprosten och den senare åt domkyrkosysslomannen i staden.

Till stöd för ansökningen har anförts hvudsakligen följande. Enligt den för staden gällande, av Kungl. Maj:t den 14 maj 1915 fastställda stadsplanen skulle, i enlighet med en ansökningen bifogad, av stadsingenjören Gösta Smitt år 1923 upprättad karta, 161 kvadratmeter av förstnämnda tomt och 193, 6 kvadratmeter av sistberörda tomtdel utläggas till Vasagatan. Återstående delar av lönejordarna — 1.211 kvadratmeter av tomten nr 68 a och 159, 4 kvadratmeter av ifrågavarande andel av tomten nr 119 — skulle ingå i byggnadskvarteret Filip. Den i nämnda kvarter ingående delen av tomten nr 68 a utgjorde visserligen till ytinnehållet en hel byggnadstomt, men med hänsyn till tomtens figur och läge i förhållande till närliggande tomter och gator måste vid en blivande tomtindelning av kvarteret ytterligare regleringar av tomten vidtagas. Tomtdelen av nr 119 utgjorde redan före gatumarkens frånskiljande icke en full byggnadstomt och bleve det därefter så mycket mindre. Sagda tomtdel skulle såsom förgårdsmark tilläggas den i stadens ägo varande tomten nr 68 b inom norra kvarteret. Det lämp-

N:o 4.
Ang. val av god man för saluvärdering av vissa ecklesiastika jordar, som skulle av staden förvärvas

ligaste vore därför, att staden förvärvade båda ifrågavarande fastigheter i deras helhet.

I ärendet hava yttranden avgivits av vederbörande kyrkoråd, domkyrkokommissionen i Västerås samt vederbörande domkyrkosysslоman och domprost ävensom den 23 juli 1923 av länsstyrelsen i Västerås, den 1 augusti 1923 av domkapitlet därstädes och den 31 augusti 1923 av kammarkollegiet.

Kammarkollegiet har i sitt yttrande anfört, bland annat. Beträffande de delar av ifrågavarande löningsjordar, som vore avsedda att utläggas till gata, torde jämlikt bestämmelserna i 1 kap. 14 § första stycket i lagen om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917 Västerås stad kunna påfordra att desamma skulle till staden avstås, varvid de i samma kapitels § 20 lämnade föreskrifter skulle iakttagas. Vad angår den i byggnadskvarteret Filip ingående tomtmarken hade i ansökningen uppgivits att domkyrkosysslomannens löningsjord efter verkställd tomtindelning icke komme att utgöra hel tomt. För sådant fall stadgades i fastighetsbildningslagen 1 kap. 18 §, att staden vore berättigad lösa dylik tomtdel. Jämlikt stadgandet i andra stycket av nämnda paragraf torde sagda befogenhet inträda så snart tomtindelning av kvarteret fastställts.

I en underdånig av länsstyrelsen den 6 november 1923 överlämnad skrivelse har sedermera drätselkammaren i anledning av kammarkollegiets yttrande anhållit, att för undgående av de kostnader och det mångskriveri, som skulle bliva förenade med ett anlitande av den av kollegiet förordade omvägen för förvärvet av en del av jorden, ansökningen måtte avgöras — eventuellt beträffande formen för värderingen av marken i enlighet med ett av kollegiet framställt förslag genom värderingsmän — i det skick den förelåge, således utam särskiljande av frågan om förvärv av gatumark samt efter utläggning av sådan mark, återstående del inom kvrteret Filip av domkyrkosysslomannens lönejord.

Sedermera har byggnadsstyrelsen den 21 november 1923 avgivit yttrande i ämnet och därvid anfört, bland annat. I fråga om olägenheten av skilda expropriationsförfaranden beträffande olika delar av den i drätselkammarens sistberörda framställning avsedda marken ville byggnadsstyrelsen framhålla, att sagda olägenhet torde kunna ej oväsentligt minskas, därest erforderliga värderingar verkställdes av samma värderingsmän samt vid ett och samma tillfälle.

Kungl. Maj:t, som finner ansökningen i vad densamma avser rätt för Västerås stad att med äganderätt förvärva ovan omförmälda åt domkyrkosysslomannen anslagna löningsjord ävensom den del av domprostens kålgård, som är avsedd att ingå i Vasagatan i Västerås, icke föranleda något Kungl. Maj:ts yttrande, medgiver härigenom, att den del av domprostens löningsjord, som skall ingå i byggnadskvarter, må till Västerås stad försäljas mot en köpeskilling, som skall utgå i enlighet med föreskrifterna i lagen om expropriation den 12 maj 1917 och till beoppet bestämmas av tre gode män, av vilka länsstyrelsen och domkapitlet, å ena sidan, samt staden, å andra sidan, var för sig utse en och domaren i orten den tredje, dock lägst efter ett

N:o 4.
Ang. val av god man för saluvärdering av vissa ecklesiastika jordar, som skulle av staden förvärvas

pris av fem kronor per kvadratmeter. Tillika föreskriver Kungl. Maj:t, att staden skall bestrida lagfarts- och övriga med ifrågavarande markförvärv förenade kostnader ävensom att länsstyrelsen skall verkställa försäljningen genom avslutande av köpekontrakt och, efter det köpeskilling blivit behörigen gulden, utfärdande av köpebrev.

Beträffande dispositionen av de inflytande köpeskillingsmedlen, vilka skola av länsstyrelsen genom betryggande placering göras räntebärande, äger kammarkollegiet att på därom av länsstyrelsen efter vederbörandes hörande gjord framställning förordna.

Detta får jag, på nådigste befallning, meddela länsstyrelsen till efterrättelse och för vederbörandes underrättande. Två till ärendet hörande kartor bifogas för att tillställas vederbörande. Stockholm den 31 december 1923.

SAM. CLASON

C. F. Vougt.

Bestyrkes; Västerås slott i landskontoret den 12 januari 1924.
På tjänstens vägnar:
Axel Rudberg

N:o 5.

Drätselkammarens skrivelse med meddelanden ang. arbetet med stadens djuphamsanläggning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna av Drätselkammarens djuphamnskommitté avgiven redogörelse för de kostnader, som hittills varit förenade med den del av djuphamnsanläggningen vid Carlsberg, som utförts såsom ett statligt nödhjälpsarbete, och dessa kostnaders förhållande till av staden anvisade och i övrigt tillgängliga medel ävensom ett meddelande från Statens Arbetslöshetskommission angående statligt bidrag för fullföljande av hamnanläggningen genom uppförande av kajmur och kommitténs beslut i anledning härav, och får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville i likhet med Drätselkammaren godkänna de åtgärder, som enligt de överlämnade handlingarna vidtagits av djuphamnskommittén.

Västerås den 22 februari 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 5.
Ang. arbetet med stadens djuphamns-anläggning.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Drätselkammarens djuphamnsbyggnadskommitté får härmed lämna följande meddelande rörande det arbete, som åt kommittén överlämnats.

Den 21 December 1922 anslogo Stadsfullmäktige på Drätselkammarens begäran ett belopp av 260,000 kronor för gäldande av stadens beräknade andel i kostnaderna för den del av djuphamnsanläggningen, som enligt av Statens Arbetslöshetskommission fattat preliminärt beslut skulle utföras såsom ett statligt nödhjälpsarbete. Det ifrågasatta arbetet skulle omfatta byggande av en tillfartsväg till Djuphamnen, anläggning av ett järnvägsspår från Stockholm—Västerås—Bergslagens huvudlinje Västerås—Köping ned till hamnplanen, en del schacktnings- och fyllnadsarbeten för hamnplanen och den blivande kajen samt fångdamm ävensom en del makadamslagning. Enligt Drätselkammarens beräkningar skulle entreprenadbeloppet till Södra Sveriges Statsarbeten, motsvarande 25 % av arbetskostnaden, uppgå till 83,000 kronor, vartill skulle komma kostnaden för materialier, beräknad till 170,000 kronor, ävensom någon kostnad för egen arbetsledning m. m. omkring 7,000 kronor, eller tillhopa 260,000 kronor. Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 Mars 1923 anmälde Drätselkammaren, att anläggningsplanen på grund av underhandlingar med Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg så till vida ändrats, att tillfartsvägen skulle — i stället för korsning i plan — föras på en viadukt över järnvägen och att härav komme att föranledas en kostnadsökning, som kunde beräknas till omkring 30,000 kronor. Stadsfullmäktige godkände också förändringen. Något särskilt anslag varken begärdes eller beviljades emellertid då i avvaktan på förbrukningen av det förut beviljade anslaget. Redan i det kontrakt, som uppgjordes med Södra Sveriges Statsarbeten den 19 Mars 1923, gavs det kontrakterade arbetet något större omfattning än som avsågs vid anslagsäskandet i December 1922, i det att det entreprenadbelopp staden skulle erlägga uppgick till 90,325 kronor.

För att utröna, huruvida det sålunda anslagna eller anmälda medelsbehovet skulle förslå till täckande av de på staden belöpande kostnaderna för den del av arbetet, som här är i fråga, har verkställts en ingående undersökning. Det har därvid visat sig, att de uppgjorda beräkningarna i stort sett hålla streck. Det förhållandevis mindre överskridande, som, på sätt nedan angives kan väntas komma att ske, har sin grund dels i att arbetet — givetvis på grund av det betydande statsbidraget till stadens fördel, då allt vad som utförts ändock lämpligen nu måste komma till utförande — fått en något större omfattning, än som från början beräknats, dels däri att fångdammen på grund av i förväg oberäkneliga naturförhållanden måst förstärkas, och dels däri att järnvägsspåret försetts med ett ej beräknat sidospår och vidare på grund av Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägs fordran på rangerbangård måst läggas på en annan nivå än från början tänkts samt slutligen utlagts av vana järnvägsbyggare med högre betalning och utan statsbidrag i stället för av nödhjälpsarbetare.

I övrigt hava förekommit eller kunna beräknas till arbetets avslutande förekomma en del förändringar i de utförda massorna, vilka enligt bestämmelse i kontraktet medföra avdrag eller tillägg till entreprenadsumman,

N:o 5.
Ang. arbetet med stadens djuphamns-anläggning.

ävensom en del extra kostnader för bergsprängning och andra tillkommande arbeten. Härutinnan må särskilt framhållas, att schaktningen å hamnplanen, som enligt kontraktet skulle omfatta 15,200 m³ — hela hamnplaneschaktningen har beräknats till 50,000 m³ — i verkligheten omfattat omkring 23,200 m³, motsvarande ett tillägg till entreprenadsumman av 6,000 kronor utom ökad kostnad för material och transporter m. m., att bergsprängningen dragit en extra arbetskostnad för stadens del av cirka 6.000 kronor, att å lerschaktning torde uppkomma en minskning i arbetslönekostnaden på stadens del av omkring 22,500 kronor, samt att schaktning av pinnmo för kajen kan beräknas omfatta 7,000 m³ mera massa än enligt kontraktet, motsvarande en ökad kostnad i stadens arbetslöneandel av 7,000 kronor.

Nedanstående uppställning torde upplysa om förhållandet mellan från början beräknade och verkliga kostnader såsom de nu kunna ses.

Anslagna medel:

Entreprenadsumma, beräknad	83,000: —	
Materialkostnader m. m.	177,000: —	260,000: —
Anmält medelsbehov för ändring av tillfartsvägen		30,000: —
	Kronor	290,000: —

Verkliga och för arbetets avslutande nu beräknade kostnader:

Entreprenadsumma cirka	90,000: —
Tillkommer andel i statsarbetens arbetsledning	8,000: —
Materialkostnader m. m. cirka	195,600: —
Kostnad för överbyggnad av järnvägsövergången	9,000: —
Diverse egna arbetsledningS- och organisationskostnader	8,000: —
Kronor	310,600: —

Avgår vid avräkning med Södra Sveriges Statsarbeten för över- och underarbeten av kommittén f. n. beräknad minskning i entreprenadsumman cirka	2,500: —
Kronor	308,100: —

Om arbetet sålunda slutföres enligt den kontrakterade arbetsplanen skulle utom beviljande av förut anmälda 30,000 kronor enligt ovanstående beräkningar krävas ett tilläggsanslag av cirka 18,000 kronor. Då emellertid å ena sidan enligt kontraktet Södra Sveriges Statsarbeten kan avbryta arbetet när som helst och redovisa det i befintligt skick och å andra sidan, på sätt kommittén genom protokollsutdrag anmält, Södra Sveriges Statsarbeten åtagit sig utförande av kajmuren, vilket skulle medföra ett statsbidrag till denna av ungefär det belopp, vartill tilläggsanslaget skulle uppgå, och härtill kommer, att kommitténs beräkningar, ehuru utförda så gott sig göra låter med hänsyn till nu föreliggande förhållanden, ej kunna göra anspråk på full tillförlitlighet, då de äro beroende av slutuppgörelsen med Södra Sveriges Statsarbeten och en del naturförhållanden, som äro omöjliga att i förväg bedöma, kan det måhända för närvarande vara tillräckligt att Stadsfullmäktige underrättas om denna kommitténs anmälan, så att

N:o 5. *Ang. arbetet med statens djuphamns-anläggning.*

Stadsfullmäktige må redan nu bliva förtrogna med den eventualiteten att tilläggsanslag tilläventyrs kan bliva erforderligt för nu förevarande del av djuphamnsarbetet. Därvid kan tilläggas den måhända överflödiga erinringen, att sagda del av arbetet icke på något sätt utgör ett avslutat helt, utan skall närmast åtföljas av arbetet med den också beslutade kajmuren, samt att åtskilliga arbeten därjämte, såsom muddring, fullständiga spåranordningar samt lossnings- och lastningsanordningar — beroende av Stadsfullmäktiges vidare beslut — skola utföras innan hamnen kan användas för sitt avsedda ändamål.

Västerås den 20 Februari 1924.

På Djuphamnsbyggnadskommitténs vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Theofil Öberg.

Utdrag av protokoll, hållet vid Djuphamnsbyggnadskommitténs i Västerås sammanträde den 15 Februari 1924.

§ 136.

Föredrogs följande från Statens Arbetslöshetskommission inkomna skrivelse:

"Stockholm den 11 februari 1924.

Till Västerås stads Drätselkammare, Västerås.

Med anledning av Eder framställning av den 24 sistlidne november meddelas härmed, att Arbetslöshetskommissionen beslutat uppdraga åt Statsarbeten att i samband med de pågående arbetena med djuphamnen utföra i framställningen omförmälda kajmur i armerad betong, under förutsättning bl. a. att staden beträffande detta nya arbete erlägger 75 % av arbetskostnaderna.

Närmare meddelande rörande detta och övriga villkor för arbetet kommer att tillställas Eder genom Södra Sveriges Statsarbeten.

Slutligen fästes Eder uppmärksamhet på att Statsarbeten under nuvarande förhållanden sannolikt icke kunna slutföra arbetena i djuphamnen. Kommissionen torde fördenskull nödgas vid vårens inbrott taga spörsmålet om ett helt nedläggande av dessa arbeten under övervägande.

På Arbetslöshetskommissionens vägnar:

ALLAN CEDERBORG.

G. H. Nordström":

ävensom ett med skrivelse från Södra Statsarbeten den 12 innevarande Februari i två exemplar överlämnat förslag till kontrakt rörande det i ovanintagna skrivelse omförmälda kajarbetet.

N:o 5.
Ang. arbetet med stadens djuphamns-anläggning.

Efter genomgående av handlingarna och sedan Ingenjören Håård på framställd fråga förklarat, att med uttrycket specialarbetare i kontraktet förstodes — icke specialarbetare i social mening — utan tekniska specialarbetare eller sådana, som ej hänvisades till arbetet bland de arbetslösa utan sådana, som toges ur den fria arbetsmarknaden och betalades högre än nödhjälpsarbetarna, beslöto kommitterade godkänna kontraktsförslaget; och blev detsamma å stadens vägnar av kommitténs ordförande och undertecknad underskrivet, varpå båda exemplaren överlämnades till Ingenjör Håård för erhållande av Södra Sveriges Statsarbetens underskrift.

Som ovan

Vid protokollet:

THEOFIL ÖBERG.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Brandstyrelsen får härmed överlämna av stadens brandchef uppgjord berättlse över brandkårens verksamhet under år 1923.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad (kyrkoskrivna folkmängden) uppgick den 31 december 1923 till 30 021 personer, utvisande en minskning sedan föregående år av 356. Stadens planlagda område utgjorde cirka 180 har och det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5 934 har. Antalet registerförda fastigheter uppgick till 2 485, därav 665 inom och 1 820 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för vilka bevillning erlagts	kronor	96 653 600: —
för vilka bevilling icke erlagts ..	„	8 035 500: —
Summa	kronor	104 689 100 :—

vilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1922 visar en ökning av kronor 229 000: —.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Personal.

Brandkårens kasernerade styrka har under det gångna året utgjorts av:

1 brandchef,
1 vice brandchef,
2 brandmästare,
1 förste brandförman,
1 andre brandförman,
1 maskinist (andre brandförman),
1 brandman (tillika verkstadsförman),
16 brandmän.

S:a 24 man.

Under året har ingen förändring inträffat bland kasernerade kårens personal.

Tjänstetiden för fasta kårens personal var vid årets slut:

Brandchefen		6	år (förut vice brandchef i 12 år)
Vice brandchefen		6	,,
Brandmästarna	över	18	år
1:ste brandförmannen	,,	18	,,
2:dre brandförmannen	,,	13	,,
Maskinisten	,,	15	,,
1 brandman	,,	17	,,
2 brandmän	,,	13	,,
1 brandman	,,	12	,,
2 brandmän	,,	8	,,
2 brandmän	,,	6	,,
1 brandman		6	,,
2 brandmän		5	,,
4 brandmän	över	4	,,
1 brandman		4	,,
1 brandman	över	2	,,

Medelåldern för manskapet var den 31 december 1923 34½ år, högsta levnadsåldern $49^{3}/_{12}$ år, lägsta $23^{10}/_{12}$ år.

Hälsotillståndet har varit tillfredsställande.

Brandmästarna och manskapet ha åtnjutit fridygn vart 5:te dygn och under sommaren 15 dygns semester.

Brandkårens reserv, som är boende utom stationen och kallas medelst elektriska ringledningar, består av:

2 ångsprutchefer
2 maskinister
2 eldare
18 man

S:a 24 man

Övningar och arbeten.

Dagordnig för fasta kåren :

7. 30—8. 30 f. m. gymnastik.
8. 30—9 f. m. frukost.
9 f. m.—2 e. m. arbetstjänst och exercis.
2 e. m. fördelning till redskapen.

Vakthållning vid offentliga föreställningar och dylikt har av brandkåren utförts 67 gånger.

Under året hava i regel dagligen 2 man varit sysselsatta med snickeriarbete, 5 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriarbete, 2 man med skrädderiarbete och 5 man som telegrafposter, med brandskåpsprovning, ledningsarbete å brandtelegrafen, eldning, vedsågning, renhållning, putsning av redskap, ambulanskörning, automobilskötsel m. m.

I verkstäderna hava arbeten utförts för brandkårens, poliskårens, Västerås stads och Renhållningsverkets med fleras räkning till ett sammanlagt värde av kronor 14 989: 01.

Fördelningen av arbetet å de olika verkstäderna :

Smedjan	6 845: 16
Snickeriverkstaden	2 022: 21
Skomakareverkstaden	2 177: 78
Skräddareverkstaden	2 847: 86
Brandtelegrafen	1 096: —
Summa kr.	14 989: 01
Härav avgår för material	6 485: 82
Vinsten å verkstäderna utgör således .... kr.	8 503: 19

Av ovannämnda arbeten äro för brandkårens egen räkning utförda arbeten å beklädnaden, brandtelegrafen, underhåll av brandredskapen m. m. upptagna till ett värde av kr. 4 616: 36, varå en vinst av kr. 2 380: 43 uppstått.

Hästar.

Drätselkammarens 5 hästar stå på stall vid brandstationen och kunna av brandkåren disponeras vid behov.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Brandredskap.

Å brandstationen ha följande brandfordon stått fullt utrustade:

Till första utryckningen : 1 redskapsautomobil,
1 automobil med mek. stege och motorpump,
1 manskapsautomobil (även användbar som lastbil),
1 Penta-Revolverspruta (vid utryckning till förstäderna),

I reserv: 1 redskapsvagn,
1 mekanisk stege,
2 ångsprutor,
Redskaps-, slang- och kolkärror samt handkraftssprutor.

Under året har inköpts 502 m. tryckslang och 20 par slangkopplingar.

Brandtelegrafen.

Ett brandskåp har uppsatts vid Västmanlands regementes kaserner.

Brandtelegrafen omfattar 5 distrikt med tillsammans 40 brandskåp, varav 29 tillhöra staden och 11 enskilda inrättningar. Inga större fel ha under året uppstått å brandtelegrafledningarna. Allt arbete å linjenätet har verkställts av brandkårens personal. Brandtelegrafledningarnas längd utgör omkring 29 000 meter.

Vattenledningen.

Under året hava 3 st. nya brandposter anbringats å vattenledningsnätet, och är hela antalet nu 303, därav 47 enskilda.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets material och inventarier är, enligt uppgjord inventarieförteckning kronor 114 092: 50.

Avlöningar.

Under året har ingen förändring inträtt i avlöningsförhållandena. Dyrtidstillägget har enligt Stadsfullmäktiges beslut fortfarande följt Kungl. Socialstyrelsens indextal i enighet med förut fastställda grunder.

Brandkårens manskapsbibliotek

omfattar 510 band, och utgör det bokförda värdet av detsamma kronor 1 736: 80.

Stadens tidningar hava, som förut varit fallet, av respektive redaktioner godhetsfullt lämnats till befäl och manskap.

Ambulansen.

Den hälsovårdsnämnden tillhöriga, å brandstationen uppställda ambulansautomobilen har rekvirerats 229 gånger, därav för sjukdomsfall 197 gånger och för olycksfall 32 gånger.

Brandkårens utryckningar och eldsvådor 1923.

Antalet utryckningar under det gångna året utgör 38.

Brandkåren har varit alarmerad:

för eldsvåda	18	gånger
„ trängrök och förmodad eldsvåda	8	gånger
„ inspektion m. m.	3	gånger
„ soteld	9	gånger
Summa	38	gånger

Brandkårens reserv har ej varit kallad till eldsvåda. Endast en eldsvåda var av den omfattningen, att slangledningar behövde användas; övriga elsvådor släcktes med mindre redskap.

Brandskadeersättningen, som blivit utbetald, uppgår till kr. 40 265, därav för fast egendom kr. 30 465 och för lös egendom kr. 9 800.

Alarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp	6	gånger
Telefonmeddelande	28	„
Bud	4	„
Summa	38	gånger

Samtliga brandskåp hava provats en gång i veckan. Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hava provats varje morgon och kväll och ringledningarna till brandkårens reserv en gång dagligen.

Statistiska uppgifter angående eldsvådor och alarmeringar m. m. jämte tabellariskt sammandrag för år 1923 (se bil. I, II) bifogas.

Västerås den 16 februari 1924.

A. DANIELSSON.
Brandchef.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Januari	2	11,30 f. m.	S. V. B. Järnvägsområde	Acetylengasverk	Brandskåp
2	„	8	12,05 e. m.	Akademivägen 9	Måleriverkstad	Telefon
3	„	17	6,45 e. m.	Floragatan 23	Bostad	„
4	Februari	9	5,39 e. m.	Skultunavägen	Ullspinneri	„
5	„	9	7,35 e. m.	Hammarbygatan 4	Boningshus	„
6	„	10	10,30 f. m.	Nordanby gård	Bagarstuga	„
7	„	11	7,45 f. m.	Västra Bergsgatan 8	Automobilgarage	„
8	„	14	9,50 e. m.	Sandgärdet 12	Bostad	„
9	„	16	8,30 e. m.	Hamnmagasin n:o 3	Kafferosteri	„
10	„	23	9,30 e. m.	Stora gatan 26 B	Bostad	„
11	„	24	5,30 e. m.	Pilgatan 3	Boningshus	„
12	„	24	6,50 e. m.	Västgötegatan 16	Kontorslokal	„
13	„	27	9,15 e. m.	Karlsgatan 26	Boningshus	„
14	„	28	1,25 e. m.	Stora gatan 30	Butikslokal	„
15	Mars	10	11,30 f. m.	Vasagatan 26	Boningshus	Bud
16	„	14	4,55 e. m.	Borgåsund, Strömsholm	„	Telefon
17	„	15	6,20 e. m.	Karlsbergs gård	„	„
18	„	16	8,17 e. m.	Malmabergsgatan 23	„	„
19	„	31	8,20 e. m.	Almelund 3	„	„
20	April	18	2,55 e. m.	Mariaberget	Gräsmark	„
21	„	19	9,25 f. m.	Stadshagsvägen 42	Bostad	„

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1923. N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar (Kronor)	Anmärkningar
Explosion	—	—	Explosion i en generator på grund av gnistbildning vid karbidpåfyllning. Eld i generatorn och taket, släcktes med Kustosapparater.
Vårdslöshet vid eldning	—	—	Vid eldning i en spis hade använts fotogén, varvid papp m. m. antänts. Elden var vid kårens ankomst släckt.
Oförsiktighet m. bensin	Städernas Allmänna B. B.	415: —	Vid handsktvätt i bensin intill ett brinnande gaskök, hade bensinen fattat eld, som antänt tak och vägg. Släcktes med kolsyresprutor.
Varmgång i axellager...	—	—	Eld i ull och avfall intill ett kardverk. Släckt med kolsyresprutor.
Soteld	—	—	
Överhettning av bakugn	Västmanlands läns nya brandstodsbolag.	50: —	Eld i bottnen mellan bagarstugan och ovanliggande sädesgolv. Släckt med kolsyresprutor och några pytsar vatten.
Obekant	—	—	I förgasaren på en automobil hade eld uppstått. Var vid kårens ankomst släckt med filtar.
Soteld	—	—	
Förmodad eldsvåda ...	—	—	Regn av gnistor och flagor på skorstenen; ingen eldfara.
Trängrök	—	—	
Soteld	—	—	
Trängrök	—	—	
Soteld	—	—	
Överhettning från kamin	—	—	En i nischen inmurad, överputsad stock hade fattat eld. Släckt med kolsyrespruta.
Soteld	—	—	
Barns lek med eld.....	Västmanlands läns brandstodsbolag. Allmänna Brand	30,000: — 9,800: —	Efter tillstånd utryckte en avdelning av kåren med automobilmotorsprutan. Huset var då till större delen förstört av elden. Släckningen, som påbörjats av ortsbefolkningen, verkställdes med 2 ledningar från motorsprutan. Eftersläckning till kl. 9 e. m.
Trängrök	—		
Soteld	—	—	
„	—	—	
Obekant	—	—	Eld i en rishög och gräs. Släcktes med pytssprutor.
„	—	—	Eld i en del skräp intill en kokspis. Släcktes genast.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
22	Juni	13	10,50 f. m.	Stora gatan 70	Automobil	Telefon
23	Juli	6	1,50 f. m.	Kopparbergsvägen 14	Plåtslageriverkstad	Brandskåp
24	„	6	7,15 e. m.	Stora gatan 18	Kontorsrum	Telefon
25	„	7	3 e. m.	Jakobsbergsgatan	Folkskola	„
26	„	8	8,40 e. m.	Nygatan 15	Bostad	Bud
27	„	11	10,40 f. m.	Källgatan 17	—	Brandskåp
28	„	24	2,48 e. m.	Köpmangatan 3	Boningshus	Telefon
29	„	28	3,35 e. m.	V. Förstaden 149 Köpingsv.	Bostad	„
30	Augusti	18	6,36 f. m.	Venersborg. Gästgivarev.	Boningshus	Brandskåp
31	Sept.	15	9,05 f. m.	Köpmangatan 1	Butik	Telefon
32	„	16	8,08 e. m.	Skomakaregatan 1	Tryckeri	Bud
33	Oktober	18	11,07 f. m.	Stjernhöksgatan 2	Boningshus	Brandskåp
34	November	20	10,15 e. m.	Smedjegatan 15	„	Bud
35	December	10	3 e. m.	Jakobsbergsgatan 9	„	Telefon
36	„	21	2 e. m.	Götgatan 10	„	„
37	„	21	3,23 e. m.	Västmannagatan 25	„	„
38	„	28	12,45 e. m.	Svenska Metallverken	—	Brandskåp

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1923.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar (Kronor)	Anmärkningar
Obekant	—	—	Eld i förgasaren å bilen. Släcktes av chauffören.
Troligen självantändning	—	—	En tunna med kimrök hade fattat eld. Släckt av tillskyndande personer.
Trängrök	—	—	
Anlagd eld	—	—	På flera ställen å vinden hade eld anlagts. Släcktes innan någon skada hann åstadkommas.
Elektrisk ström	—	—	Genom kortslutning i en fördelningsdosa hade en vägg blivit antänd. Elden var vid kårens ankomst släckt.
Fel vid brandskåpsprovning	—	—	Utryckningen föranledd av otydlig signatur vid brandskåpsprovning.
Förmodad vindseldsvåda	—	—	Rök å vinden; ingen eldfara.
Elektrisk ström	—	—	Kortslutning vid en lamphållare. Släcktes genast.
„ „	—	—	Kortslutning i en belysningsledning å vinden. Släckt omedelbart.
Trängrök	—	—	
Förmodad vindseldsvåda	—	—	
Inspektion	—	—	Inspektion av Brandstyrelsen.
Elektrisk ström	—	—	Eld i belysningsledning. Strömmen bröts.
Soteld	—	—	
Barnens lek med eld	—	—	Eld i papper och skräp å vinden. Vid ankomsten släckt.
Soteld	—	—	
Kontakt	—	—	Kontakt vid brandskåpsprovning.

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Anledning till elden eller utryckningar åren 1905—1923.

	1905—1922	1923	Summa
Anlagd eld	9	1	10
Felaktig rökgång, eldstad eller anordning därvid	17	1	18
Självantändning	12	1	13
Explosioner	9	1	10
Eldfarliga oljor och dylikt	4	1	5
Gnistor	20	—	20
Bristande tillsyn vid eldning	8	—	8
Bar eld i beröring med brännbara ämnen	13	—	13
Annan oförsiktighet och okynne	36	3	39
Glödande kol, aska, sot och slagg	17	—	17
Tobaksrökning	11	—	11
Elektrisk ström	33	4	37
Överhettning av eldstäder, torkgaltar, kafferostningsapparater	23	1	24
Varmgång i axellager, remskivor o. dyl.	2	1	3
Åskslag	2	—	2
Obekant	34	4	38
Summa	250	18	268
Soteldar	219	9	228
Trängrök, eldsken m. m.	84	8	92
Inspektion, kontakt, falskt allarm	44	3	47
Summa	597	38	635

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Lägenhet och plats, där eld utbrutit eller orsak till utryckningar under åren 1905—1923.

	1905—1922	1923	Summa
Automobiler och motorcyklar i det fria	5	1	6
Bagerier, bryggerier, kvarnar	5	—	5
Boktryckerier	1	—	1
Bostäder, kök och vindar	63	8	71
Byggnader under uppförande	7	—	7
Elektriska ledningar utomhus	4	—	4
Fartyg i hamnen	1	—	1
Garage	—	—	1
Handelslokaler	4	1	5
Hotell	4	—	4
Kafferosterier	4	—	4
Kontorslokaler, skolor m. m.	2	1	3
Källare	6	—	6
Mekaniska verkstäder, gjuterier o. a. (ej spec.) fabriker och verkstäder	47	4	51
Oljekokerier och oljefabriker	4	—	4
Restauranter och kaféer	2	—	2
Samlings- och nöjeslokaler (kyrkor, teatrar, biografer, cirkus o. dyl.)	6	—	6
Skeppsvarv, hamnanläggningar och broar	3	—	3
Skogs- och gräsmark	18	1	19
Snickare- och möbelverkstäder, sågverk	5	—	5
Stall, höskullar och logar	11	—	11
Upplag av kol, torv, ved, bräder, tjära, sopor och avfall	26	—	26
Uthus, magasin, vedbodar, tvättstugor	22	1	23
Summa	250	18	268
Soteldar	219	9	228
Trängrök, eldsken m. m.	84	8	92
Inspektion, kontakt, falskt allarm	44	3	47
Summa	597	38	635

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Sammandrag av utryckningar åren 1905—1923.

År	Eldsvådor	Soteldar	Förmodad eldsvåda	Inspektion Kontakt Falskt allarm	Summa
1005	6	7	—	5	18
1906	5	6	1	2	14
1907	11	12	1	1	25
1908	5	5	2	9	21
1909	18	4	—	2	24
1910	10	9	3	5	27
1911	7	5	1	1	14
1912	11	3	1	3	18
1913	11	4	3	1	19
1914	13	5	4	1	23
1915	9	9	5	—	23
1916	13	9	5	2	29
1917	8	15	13	2	38
1918	25	19	6	1	51
1919	21	39	4	3	67
1920	25	34	14	3	76
1921	25	16	8	2	51
1922	27	18	13	1	59
1923	18	9	8	3	38
Summa	268	228	92	47	635

N:o 6.

Brandchefens årsberättelse för 1923.

Brandskadersättningar.

År	Brandskadeersättningens belopp			Hela försäkrings-beloppet
	För fast egendom	För lös egendom	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1900—1909	45,398: 43	129,649: 30	175,047: 73	8,352,150: —
1910	2,143: —	605: —	2,748: —	198,300: —
1911	990: —	—	990: —	121,400: —
1912	7,640: —	4,589: —	12,229: —	423,150: 50
1913	3,308: —	22,713: 50	26,021: 50	146,121: —
1914	21,200: —	7,083: 75	28,283: 75	76,500: —
1915	7,829: 89	4,124: 90	11,954: 79	81,500: —
1916	31,145: 24	118,595: —	149,740: 24	3,524,200: 50
1917	14,861: —	12,971: 50	27,832: 50	380,216: —
1918	100,221: 70	10,707: 86	110,929: 56	365,700: —
1919	220,476: 22	718,519: 07	938,995: 29	5,970,900: —
1920	12,620: 02	4,132: —	16,752: 02	1,674,410: —
1921	202,004: 90	158,460: 40	360,465: 30	1,349,076: —
1922	308,146: 71	104,836: 28	412,982: 99	1,992,470: —
1923	30,465: —	9,800: —	40,265: —	93,000: —
Summa	1,008,450: 11	1,306,787: 56	2,315,236: 67	24,749,094: —

N:o 7.

Drätselkammarens skrivelse ang. särskild utdebitering av vägkostnader inom f. d. Lundby och St. Ilians socknar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 31 januari innevarande år förelåg en av Drätselkammaren avgiven redogörelse för läget av frågan om väghållningen inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar samt de åtgärder Drätselkammaren i detta ärende vidtagit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1). Det förslag, som av Drätselkammaren i anslutning till denna redogörelse samtidigt framlades, blev av Stadsfullmäktige godkänt, och innebar detta godkännande bland annat bemyndigande för Drätselkammaren att på grundvalen av ett utslag av Kungl. Maj:t den 20 december 1921, varigenom fastslagits, att de inkorporerade socknarnas jordägare vore väghållningsskyldige och att det areala innehavet av åker och äng fortfarande skulle utgöra delningsgrunden för väghållningsskyldigheten inom staden och sålunda jämväl vid den pågående vägdelningen, hos jordägarna inom socknarna eventuellt genom anlitande av vederbörande myndigheter, därest godvillig uppgörelse ej kunde ernås, uttaga kostnaderna för det vägunderhåll, som Magistraten genom Drätselkammarens befattningshavare och med medel, som förskjutits av stadskassan, låtit eller komme att låta utföra för de väghållningsskyldiges räkning sedan den 1 januari 1918.

Sedan detta beslut fattats hava ombud för Drätselkammaren och de väghållningsskyldige varit inkallade till överläggningar inför Landshövdingen Walter Murray, utan att de väghållningsskyldige härvid intagit en annan ställning i vägfrågan — åtminstone i huvudsak — än den, som föranlett tryggandet av den överenskommelse, som preliminärt träffats, och enligt vilken väghållningen från den 1 januari 1924 skulle enligt en provisorisk vägdelning övertagas in natura av de väghållningsskyldige. Även om Drätselkammaren i anledning av Stadsfullmäktiges uttalande angående lämpligheten av fortsatta underhandlingar icke för sin del kommer att ställa sig helt avvisande till ett erbjudande inom den allra närmaste tiden från de väghållningsskyldige om en uppgörelse på basis av den preliminära överenskommelsen, har Drätselkammaren nu ansett tiden vara inne att vidtaga åtgärder för ett verkställande delvis av det bemyndigande, som lämnats Drätselkammaren och varför i ingressen tll denna skrivelse redogjorts.

Vid en av Magistraten efter begäran av Drätselkammaren hållen auktion å sommarunderhållet innevarande år av vägarna inom de inkorpore-

N:o 7.

Ang. särskild utdebitering av vägkostnader inom f. d. Lundby och St. Ilians socknar.

rade områdena, har detta underhåll övertagits av olika personer för ett sammanlagt enterprenadbelopp av 39 875 kronor, vilket belopp staden skall genom Magistraten förskjuta. För åtgärden att för innevarande år utdebitera detta belopp å de väghållningsskyldige efter den genom Kungl. Maj:ts förberörda utslag fastställda delningsgrunden för vägunderhållet eller det areala innehavet av åker och äng möter, enligt vad Drätselkammaren inhämtat, icke något hinder. För genomförandet av denna åtgärd kräves allenast ett beslut av Stadsfullmäktige, ett beslut, som torde gå i verkställighet oberoende av huruvida besvär över detsamma kommer att anföras eller icke.

Med den anmärkning att Drätselkammaren verkställt en utredning av de kostnader, som varit förenade med ombesörjandet av vägunderhållet på sätt ovan nämnts från den 1 januari 1918 till och med år 1924, visande en slutsumma av omkring 199 000 kronor, och att ett beslut angående utdebitering av kostnaderna för åren före innevarande år kan i det läge vägfrågan nu befinner sig lämpligen uppskjutas något, hemställer Drätselkammaren för närvarande,

att Stadsfullmäktige i anslutning till sitt förut fattade beslut ville besluta, att kostnaden för innevarande års sommarunderhåll av de allmänna vägarna inom de inkorporerade områdena, utgörande 39 875 kronor, skall påföras de väghållningsskyldige inom samma områden enligt delningsgrunden för vägunderhållet eller det areala innehavet av åker och äng som särskild utskyld till staden, vilket beslut skall verkställas i den för uttagande av skatter till kommunen fastställda ordningen.

Västerås den 6 mars 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 8.

Drätselkammarens yttrande ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne februari av den av Herr Wass såsom egen motion upptagna framställningen från Västerås Gymnastikförening om ett kommunalt anslag å 800 kronor till föreningens verksamhet under innevarande år får Drätselkammaren, med erinran att med anslagen till föreningen under åren 1920—1923 varit förbundna villkoret att revisionen av föreningens räkenskaper skedde under samarbete med en av Drätselkammaren utsedd revisor och förklaring att Drätselkammaren vill fästa samma villkor vid ett eventuellt nytt anslag och ämnar utöva tillsyn över att detta villkor kommer att från föreningens sida efterlevas bättre än som skett vid revisionen av föreningens räkenskaper för de senaste åren, hemställa

att Stadsfullmäktige ville för föreningens verksamhet under innevarande år anvisa ett anslag å 600 kronor att under ovan angivna villkor ifråga om revisionen av föreningens räkenskaper utgå av det i budgeten för året avsatta anslaget för diverse och oförutsedda utgifter.

Västerås den 6 mars 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Herrar Stadsfullmäktige,

Västerås.

Undertecknade, Västerås Gymnastikförening, ha i vördsam skrivelse av den 19 sistlidne november ingått till Herrar Stadsfullmäktige med hemställan, att i likhet med under åren 1920, 1921, 1922 och 1923 erhålla bidrag till verksamheten för den frivilliga gymnastikens utbredning i Västerås.

N:o 8.

Ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

Dessa bidrag ha av Herrar Stadsfullmäktige välvilligt beviljats med kronor 1 000: — för de trenne första åren och med kronor 800: — för år 1923.

Tack vare detta kommunala understöd hava de frivilliga gymnastikövningarna kunnat vinna allt större anslutning från Stadsmedborgarnas sida i det att avgifterna ha kunnat modereras allt efter deltagarnas betalningsförmåga. För arbetslösa har föreningen till och med varit i stånd att meddela avgiftsfri gymnastik.

Som det torde vara Herrar Stadsfullmäktige bekant genom de årliga återkommande massuppvisningarna i gymnastik, vilka alltid livligt uppmärksammats från allmänhetens sida, har föreningen verksamt arbetat för att allt flera medborgare må komma i åtnjutande av gymnastiska kroppsrörelser såsom en stärkande motvikt mot det ensidiga dagliga arbetet, och har föreningen bland annat såsom ett led i dess propagandaverksamhet förra året med stora ekonomiska uppoffringar på ett hedrande sätt idrottsligt representerat Västerås stad i den stora allmänna gymnastikfesten i Göteborg, där föreningen, bland 8 000 gymnaster församlade från alla delar av Sverige, deltog med ej mindre än tre avdelningar ; en manlig, en kvinnlig och en arbetareavdelning.

Föreningen, som just i år påbörjat sitt 25:te verksamhetsår, hade tänkt sig slå ett stort slag för gymnastikens ytterligare frammarsch i Västerås, har nu erfarit att något bidrag till dess verksamhet ej upptagits i stadens budget, vilket möjligen kan bero på att till följd av ett beklagligt missförstånd föreningens ansökan blivit för sent ingiven, och står föreningen därför inför den eventualiteten att i saknad av medel i stället nödgas inskränka sin allmännyttiga verksamhet.

I föreningens avdelningar deltaga för närvarande c:a 450 gymnaster, vilket antal vid ostörd verksamhet under året helt säkert skulle komma att ökas högst väsentligt. Utan understöd torde det emellertid bliva omvända förhållandet. Detta vore beklagligt för Västerås vidkommande, enär alla städer i Västerås storlek och även mindre med beaktande av gymnastikens nytta för dess innevånare lämna rätt så avsevärda kommunala bidrag. Vi närsluta härjämte officiell uppgift från Svenska Gymnastikförbundet över dessa anslag.

Västerås Gymnastikförening vågar härmed ånyo vädja till Herrar Stadsfullmäktige, att ej helt undandraga den gymnastiska rörelsen i Västerås det kommunala stödet, utan får föreningen vördsamt hemställa hos Herrar Stadsfullmäktige att för innevarande år på förutvarande villkor bevilja ett anslag av kronor 800: —, eller i likhet med föregående år, till stödjandet av den frivilliga gymnastiken i samhället.

Västerås den 20 februari 1924.

VÄSTERÅS GYMNASTIKFÖRENING

dess styrelse.

Ludv. Keijser *Elisabeth Arvedson* *Ernst Jansson*
Oscar Wass *V. Abeen* *Rudolf Åhlén*
Birger Personne

Upptages som egen motion :

Oscar Wass.

N:o 8.

Ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

Utdrag ur Svenska Gymnastikförbundets uppgifter för år 1922 rörande kommunala bidrag till frivillig gymnastisk verksamhet.

Karlskrona	Kr.	500:	—
Falkenberg	„	400:	—
Varberg	„	250:	—
Arlöv	„	500:	—
Eslöv	„	700:	—
Hälsingborg	„	2 300:	—
Kristianstad	„	1 000:	—
Lund	„	1 000:	—
Malmö	„	4 400:	—
Ängelholm	„	300:	—
Jönköping	„	1 200:	—
Västervik	„	300:	—
Stockholm	„	21 000:	—
Eskilstuna	„	2 000:	—
Södertälje	„	1 300:	—
Borås	„	2 000:	—
Trollhättan	„	400:	—
Örebro	„	2 000:	—
Köping	„	200:	—
Västerås	„	1 000:	—

Ovanstående uppgifter gälla för år 1922. Senare ha emellertid förändringar inträtt och har därvid t. ex. Örebro ökat sitt anslag från kr. 2 000: — till kr. 3 000: —. Nytillkommet anslag gäller Hudiksvall med kr. 1 200.

N:o 9.

Drätselkammarens skrivelse ang. stadens övertagande av Västmanlands regementes väghållningsskyldighet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige beslöto den 25 november 1923 lämna Drätselkammaren bemyndigande att genom utsedda delegerade träda i underhandlingar med Kungl. Arméförvaltningens Fortifikationsdepartement i frågan om stadens övertagande av den Kungl. Västmanlands Regemente åliggande vägunderhållningsskyldigheten emot en ersättning, som kunde av staden godkännas, samt därefter inkomma till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag i ämnet.

Detta Stadsfullmäktiges beslut var föranlett av en skrivelse från Fortifikationsdepartementet, däri dels gjordes gällande att det vägunderhåll, som hittills fullgjorts av regementet och som avsett en sträcka av Pilgatan, omkring 800 meter österut ifrån järnvägsövergången i densamma, icke ålegat regementet utan staden, dels ock framställdes krav på att staden från och med den 1 januari 1924 skulle övertaga detta underhåll och ersätta staten kostnaderna för detsamma under hela den tid det dessförinnan ombesörjts av regementet.

Dylika förhandlingar hava förts emellan delegerade för Drätselkammaren och Fortifikationsdepartementet och lett till en preliminär uppgörelse, som Drätselkammaren härmed underställer Stadsfullmäktiges omprövning.

I ärendet tillåter sig Drätselkammaren anföra följande.

Vad till en början angår frågan, vilken — staden eller regementet — vägunderhållet ålegat, har utgångspunkten för uppgörelsen varit att detsamma åvilat och fortfarande åvilar regementet.

Den uppgörelse, som vid förberörda underhandlingar träffats, innebär att staden skulle förbinda sig att från och med innevarande år övertaga det regementet åliggande underhållet, och att staten som motprestation skullle lämna staden dels en ersättning på en gång av 50 000 kronor, dels ock ett årligt underhållsbidrag av 200 kronor, vilket senare skulle utgå tillsvidare och intill dess staden som sådan av en eller annan orsak tilläventyrs komme att övertaga den skyldighet att hålla vägar inom stadsområdet, som för närvarande åvilar stadsjorden såsom särskilt onus.

Drätselkammarens egen ställning till den av Drätselkammarens delegerade träffade preliminära överenskommelsen är, att densamma kan av

N:o 9. *Ang. stadens övertagande av Västmanlands regementes väghållningsskyldighet.*

Stadsfullmäktige godkännas. Även om det kan ifrågasättas, att förhållandena påkallat ett större vederlag än det erbjudna, särskilt i betraktande av den stora engångsutgift för staden, som Pilgatans omläggning till stensatt gata föranleder, vilket torde bliva en naturlig följd av stadens övertagande av underhållsskyldigheten och den dryga kostnad underhållet för närvarande kräver, har Drätselkammaren låtit sina betänkligheter emot att antaga erbjudandet fara, då annan uppgörelse icke synes vara genomförbar, och därför att staden med hänsyn till behovet av att få Pilgatan iordningställd på ett tillfredsställande sätt, icke bör undandraga sig att göra en avsevärd uppoffring.

I detta sammanhang vill Drätselkammaren erinra, att staden redan vidtagit omfattande åtgärder för förbättring av en del av regementets vägstycke, i det att vägen avschaktats och planerats i den s. k. Sommarrobacken och där försetts med ordentliga sidodiken samt ovanför nämnda backe omlagts och rätats, arbeten som dragit en sammanlagd kostnad av omkring 57 800 kronor.

Herr Bäckman har för sin del utan att reservera sig emot Drätselkammarens beslut att förorda erbjudandets antagande förbehållit sig handlingsfrihet vid ärendets avgörande i Stadsfullmäktige.

Under åberopande av det anförda hemställer Drätselkammaren alltså,

att Stadsfullmäktige för sin del ville biträda en överenskommelse mellan staden och vederbörande statsmyndighet, innebärande, att staden från och med år 1924 övertager det Kungl. Västmanlands Regemente åliggande vägunderhållet mot dels en gottgörelse en gång för alla av 50 000 kronor och dels ett årligt bidrag av 200 kronor att utgå tills vidare och med den eventuella begränsning i tid, som här ovan närmare angivits.

Västerås den 13 mars 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hos Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har gjorts anmärkning mot de utgifter, som underhållet av den s. k. Pilgatan i Västerås förorsakat Kungl. Maj:t och Kronan. Av den utredning, som departementet i anledning härav låtit verkställa, har framgått, att stadsfullmäktige den 27. januari 1910 beslutat, att tills vidare från samtliga ägare eller innehavare av jord utom stadens planlagda område, som vore eller bleve taxerad såsom "annan fastighet", med undantg för Kungl. Västmanlands regemente, övertaga dem åliggande underhåll av de till allmänt underhåll

N:o 9.

Ang. stadens övertagande av Västmanlands regementes väghållningsskyldighet.

indelade vägar inom stadens område samt efter de för utgörande av kommunalutskylder i stad gällande grunder utgöra detta underhåll.

Det underhåll, som i enlighet med stadsfullmäktiges anförda beslut ansetts tillkomma regementet, synes därefter hava sammanförts till att omfatta en sammanhängande sträcka av Pilgatans fortsättning från den planlagda delen av staden.

Grunderna till stadsfullmäktiges beslut har fortifikationsdepartementet trott sig återfinna i kommitterades angående vägunderhållet inom staden utlåtande den 7. november 1904, vari kommitterade anfört, att den jord, som av staden överlämnats för mötesplats åt regementet, icke komme att utgöra några kommunalutskylder till staden, och att, sedan regementet ditflyttats, underhållet av vägen intill mötesplatsen till följd av ökad trafik torde bliva än kostsammare än förut, varför kommitterade ansåge, att samma åt regementet upplåtna jord utom stadens planlagda område borde behållas vid dess dåvarande vägunderhållsskyldighet motsvarande förpliktelser.

Det av stadsfullmäktige beslutade undantagandet för regementets vidkommande synes ej överensstämmande med den i kommunalförordningen hävdade grundsatsen om alla kommunmedlemmars lika rätt, så att ingen enskild medlem mer än andra betungas. Den omständigheten att kommunalutskylder för den åt regementet upplåtna marken icke utgå till samma omfattning som för annan fast egendom lärer ej kunna utgöra skäl för att regementet skall bibehållas vid en skyldighet, från vilken andra kommunmedlemmar befriats. Vidkommande trafiken å ifrågavarande väg kan väl antagas, att densamma i någon mån ökats genom regementets förläggning till Viksäng, men i betraktande därav, att vägen utgör en del av den allmänna landsvägen mellan Västerås och Stockholm samt förstnämnda stads huvudförbindelse med den österut belägna landsorten, kan ökningen ej vara annat än ytterst ringa i förhållade till trafiken i dess helhet och följaktligen ej utgöra skäl för stadens befrielse från underhållsskyldighet av denna väg, då staden i övrigt åtagit sig enahanda skyldighet från andra ägare eller innehavare av "annan fstighet" utom stadens planlagda område.

I anledning av den förekomna anmärkningen och på grund av vad ovan anförts, får Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement hemställa, att stadsfullmäktige måtte från och med den 1. januari 1924 övertaga den underhållsskyldighet av vägar, som hittills bestritts av Kungl. Västmanlands regemente såsom ägare eller innehavare av jord utom stadens planlagda område.

Därjämte vill departementet hemställa, att stadsfullmäktige måtte utse ombud för att med ombud från departementet underhandla om ersättning åt Kronan för fullgörandet av den väghållsskyldighet under innevarande och sistförflutna år, som rättelige bort åligga staden.

Skulle stadsfullmäktige anse sig icke kunna omedelbart bifalla, vad departementet sålunda hemställt, vill departementet föreslå, att fullmäktige

N:o 9.

Ang. stadens övertagande av Västmanlands regementes väghållningsskyldighet.

måtte genom ombud förhandla med departementet angående ordnandet av väghållningsfrågan i hela dess vidd.

Stockholm den 10. oktober 1923.

B. de CHAMPS

M. Morton.

Hj. Leth

Angående underhåll av väg.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 10.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Kungl. Maj:ts dom ang. bättre rätt till egendomen Carlsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren överlämnar härmed för kännedom Kungl. Maj:ts den 11 innevarande April meddelade dom i mål emellan advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Maj:ts och Rikets kammarkollegium för Kungl. Maj:t och Kronan och Västerås stad samt emellan staden och Greve Carl Axel Lewenhaupt angående bättre rätt till egendomen Carlsberg.

Västerås den 15 April 1924.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Kungl. Maj:ts

Dom i det till Kungl. Maj:ts överseende från Dess och Rikets Svea Hovrätt genom ordentligt sökande komna mål mellan *dels* advokatfiskalsämbetet vid Kungl. Maj:ts och Rikets kammarkollegium för Kungl. Maj:ts och Kronan, sökande, samt Västerås stad, svarande, *dels ock* staden, sökande, samt kammarherren greve Carl Axel Lewenhaupt, utebliven, svarande.

Handlingarna i målet visa följande:

Genom nådigt brev den 28 juli 1646 har Drottning Kristina förklarat, att hon "af gunst och nåde, så och i anseende af den kostnadt och thet arbete de därpå användt", "undt och Confirmerat" sina "undersåter i Wästeråhs, wäster sijden om åhn boendes". "Väster Stohagen, som tillförende hafver varit under Slåttet, och mellan Hammarby ägor och sjön belägen", "till åkermark och utrymme att njuta, bruka och behålla" under villkor

N:o 10.

Ang. bättre rätt till egendomen Carlsberg.

"att de åhrligen dess afgående räntealfradt till Slottet richtigt erläggia och betala skola".

Advokatfiskalsämbetet har i stämning, som den 23 augusti 1919 delgivits staden, vid rådstuvurätten i Västerås anfört: Drätselkammaren i Västerås hade å stadens vägnar på sin tid — med förmälan, att Lewenhaupt den 18 december 1899 enhållit lagfart å viss del av Nya eller Västra Stohagsjorden, nämligen dels lägenheten Dalslund om 221,26 ar, dels ock lantstället Carlsberg om 2218,78 ar samt ett jordområde om 524,508 ar lagt till Carlsberg, ävensom därutöver innehade ännu mera av samma jord, allt benämnt Carlsberg och utgörande enligt en av kommissionslantmätaren K. W. Ahlberg år 1904 upprättad karta med tillhörande beskrivning, efter avdrag av 80 ar till Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg exproprierad mark, tillhopa 3167,60 ar — mot Lewenhaupt anhängiggjort talan om bättre rätt till all den mark utav Nya eller Västra Stohagsjorden, som av honom innehades. Denna rättegång hade slutgiltigt avgjorts genom Kungl. Maj:ts dom den 7 oktober 1910, varigenom drätselkammarens talan ogillats. Efter år 1899 hade beträffande ifrågavarande jord i lagfartshänseende inträffat de förändringar, att lagfart meddelats den den 22 juli 1912 för skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands landstingsområde å ett jordområde av 24500 kvadratmeter och därefter å särskilda tider för angivna personer och bolag å med n:ris 1—7, 11, 13, 16, 17 a, 17 b, 18 a, 18 b, 19—25, 26 och 26 a betecknade tomter, varefter staden den 3 april 1916 erhållit lagfart å återstoden av ifrågavarande område. Västra Stohagen vore icke att betrakta såsom av Kronan till staden donerad jord och Kronan hde icke avhänt sig äganderätten till jorden. Denna vore icke heller att anse såsom upplåten under ständig besittningsrätt, utan allenast med dispositionsrätt under obestämd tid, vilken dispositionsrätt numera måste anses hava förfallit. Å lägenheten Dalslund hade emellertid den 10 juli 1876 lagfart enligt 1875 års lagfartsförordning meddelats och nuvarande innehavare av lägenheten torde alltså till sitt fredande från klander kunna åberopa tjuguårig hävd enligt förordningen den 22 april 1881. Å återstoden av Carlsberg hade den första lagfarten enligt 1875 års förordning meddelats först den 18 december 1899. På grund av vad sålunda anförts yrkade advokatfiskalsämbetet, att rådstuvurätten måtte, under förklaring, att Kronan vore att framför staden anse såsom ägare till det för staden den 3 april 1916 lagfarna återstående område av Carlsberg, varom i stämningen förmälts, tillika förklara samtliga å ifrågavarande område meddelade lagfarter och i detsamma medgivna inteckningar vara utan kraft och verkan ävensom förplikta staden att till Kronans fria disposition avträda området i fråga.

Sedan staden, med företeende av en karta, betecknad "Kopia af Karta öfver lägenheten Karlsberg å Västerås stads område, upprättad åren 1897—1898 af J. R. Kökerits; kompletterad år 1911 af Per Svedberg, distriktslandtmätare", anfört, att staden vore ägare till, bland annat, å kartan med n:ris 12, 14 och 15 betecknade tomter, vilka till hela sin areal låge inom lägenheten Dalslund, har advokatfiskalsämbetet förklarat sig återkalla den instämda talan i avseende å sistberörda tomter jämte all övrig mark, som enligt nämnda karta tillhört lägenheten Dalslund.

N:o 10.

Ang. bättre rätt till egendomen Carlsberg.

Staden har å sin sida, med förmälan att staden av Lewenhaupt köpt den fasta egendomen, varom i målet vore fråga, till rådstuvurätten instämt Lewenhaupt för att såsom stadens hemulsman värja fånget, därvid staden i händelse av bifall till Kronans talan yrkade återgång a v "Lewenhaupts köp" samt återbetalning av köpeskillingen med avdrag för å egendomen nedlagda kostnader, för vilka ersättning skäligen kunde Lewenhaupt tillerkännas.

Rådstuverätten, varest parterna framställt anspråk på ersättning för rättegångskostnaderna, staden gent emot Kronan jämväl för de kostnader, som staden kunde förpliktas att gottgöra Lewenhaupt, och gent emot den sistnämnde för de Kronans kostnader, som staden tilläventyrs kunde nödgas vidkännas, har genom utslag den 7 mars 1921 utlåtit sig: Rådstuvurätten funne på grund av vad i målet förekommit, att åt innehållet i däri av parterna åberopade Drottning Kristinas nådiga brev den 28 juli 1646 måste givas den tolkning, som från stadens sida i målet gjorts gällande, eller att Kronan genom berörda nådiga brev visserligen icke avhänt sig den formella äganderätten till den så kallade Västra Stohagsjorden genom upplåtelse av densamma till stadens på västra sidan om ån boende invånare "till åkermark och utrymme att njuta, bruka och behålla", under villkor att de årligen "dess afgående wretz afradt till Slottet richtigt erläggia och betala skole", men däremot besittningsrätten för all framtid till nämnda jord på i nådiga brevet sålunda föreskrivna villkor. Vid sådant förhållande och då denna besittningsrätt vore att betrakta såsom en på angivet sätt villkorlig äganderätt, av beskaffenhet, bland annat, att kunna såsom fast egendom lagfaras och intecknas, och denna dess karaktär icke genom senare dispositioner från Kronans sida, vidtagna enligt av advokatfiskalsämbetet åberopade Kungl. brev, blivit rubbad, samt staden såsom nuvarande innehavare av den del av samma jord, varom i målet vore fråga, eller egendomen Carlsberg, fortfarande, enligt vad i målet blivit visat, erlade å egendomen vilande avrad, bleve advokatfiskalsämbetets i målet förda talan av rådstuvurätten till alla delar ogillad. Vid denna utgång av målet förpliktades Kronan att ersätta ej mindre staden dess kostnader därå med tvåtusen tvåhundrafemtio kronor än även Lewenhaupt, som av staden instämts såsom dess fångesman till egendomen, för i målet havda kostnader med trehundra kronor.

Hovrätten, där såväl advokatfiskalsämbtet som staden efter vad fullföljt talan — staden med yrkande att, därest advokatfiskalsämbetets talan skulle bifallas, stadens under samma förutsättning vid rådstuvudrätten mot Lewenhaupt framställda yrkanden måtte vinna bifall — har enligt dom den 12 januari 1923 funnit ej skäl att göra ändring i rådstuvurättens utslag samt ålagt Kronan att ersätta staden dess utgifter å målet i hovrätten med etthundrafemtio kronor jämte vad staden visade sig hava erlagt för hovrättens dom.

I hovrättens dom hava såväl advokatfiskalsämbetet som staden sökt ändring, staden med enahanda yrkande som i hovrätten.

Enligt vad de från hovrätten inkomna handlingarne utvisa har staden den 2 februari 1923 hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län nedsatt ej allenast fullföljdsavgift, etthundrafemtio kronor, utan ock

N:o 10.
Ang. bättre rätt till egendomen Carlsberg.

enahanda belopp till säkerhet för den kostnadsersättning, som Kungl. Maj:t kunde komma att tillerkänna motparten.

Kungl. Maj:ts dom är med Dess Högsta Domstol besluten, given Stockholms slott den 11 april 1924.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas handlingarne i detta mål.

Kungl. Maj:t finner det vara i målet ostridigt, att äganderätten till de jordområden, beträffande vilka advokatfiskalsämbetet fullföljt talan, tillkommer Kronan.

Genom den förebragta utredningen är emellertid styrkt, att desamma genom brevet den 28 juli 1646 blivit mot viss årlig avgäld till enskilda personers brukande upplåtna under ständig besittningsrätt, och det har icke ådagalagts något förhållande, som kan anses hava medfört, att denna upplåtelse upphört att vara mot Kronan gällande.

På grund härav prövar Kungl. Maj:t rättvist faställa domstolarnas beslut, i vad därigenom advokatfiskalsämbetets yrkande att staden måtte förpliktas avträda områdena till Kronan lämnats utan bifall.

Då den sålunda upplåtna rätten till ifrågavarande inom staden belägna områden är av beskaffenhet att utgöra föremål för lagfart,

samt, beträffande de i egendomen fastställda inteckningarna, det icke ens uppgivits, att de däråa grundade rättigheter skulle befinna sig i stadens egen hand,

finner Kungl. Maj:t, lika med domstolarna, ej heller yrkandet att ifrågavarande lagfarter och inteckningar skulle förklaras ogiltiga, förtjäna bifall.

Vid denna utgång av målet i fråga om Kronans talan i huvudsaken erfordras ej yttrande i anledning av stadens fullföljda talan mot Lewenhaupt.

Beträffande rättegångskostnaderna fastställer Kungl. Maj:t hovrättens dom.

Kronan förpliktas att med etthundrafemtio kronor ersätta staden dess utgifter å målet hos Kungl. Maj:t, och berättigas staden att återbekomma de av staden nedsatta beloppen, tillhopa trehundra kronor.

Ett exemplar av Kungl. Maj:ts dom översändes till rådstuvurätten för anteckning i lagfartsprotokollet därom att äganderätten till ifrågakomna jordområden tillkommer Kronan. Det vederbörande hava att ställa sig till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts Sekret.
(Sigill.)

Ivan Björklund.

N:o 11.

Drätselkammarens skrivelse ang. utdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Västra förstaden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 31 Maj 1923 hava Stadsfullmäktige anmodat Vatten- och Gasverksstyrelsen avgiva yttrande över en framställning av Hälsovårdsnämnden med förslag att uppdrag måtte lämnas någon styrelse eller beredning att i samråd med vederbörande fastighetsägare utreda möjligheten för avhjälpande av en del sanitära olägenheter inom Västra förstaden och byggnadsområdet Hemdal.

Sådant yttrande har av Vatten- och Gasverksstyrelsen nu avlämnats till Drätselkammaren, innefattande detta ett förslag angående utbyggnad av stadens allmänna ledningar inom närmare angivet område av Västra förstaden samt områdena Granelund och Amandaro och en hemställan att några åtgärder beträffande Hemdalsområdet f. n. icke måtte vidtagas.

Med instämmande uti de skäl, som Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört för sitt förslag och under det uttalande, att Drätselkammaren anser den i skrivelsen berörda frågan, huruvida en utbyggnad av de föreslagna ledningarna bör komma till utförande såsom ett kommunalt nödhjälpsarbete kunna framdeles tagas under övervägande för så vitt förhållandena påkalla en prövning härav, får Drätselkammaren härmed överlämna förslaget och därvid hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta.

att, under förutsättning att all gatumark inom ledningsområdet, överlämnas till staden, stadens ledningar för vatten, avlopp och gas skola utbyggas inom områdena Västra förstaden samt områdena Granelund och Amandaro i den omfattning förslaget närmare anger,

att härför bevilja ett anslag av 89,100 kronor, därav av lånemedel 84,900 kronor och av från år 1923 besparade medel å nyanläggningar vid de tekniska verken 4,200 kronor,

att medgiva att anslutningsavgifterna må amorteras under en tid av 10 år med början den 31 December kalenderåret efter det år då anslutning kan ske, dock att stadgad ränta skall erläggas å oguldet kapital från den dag anslutning blir möjlig,

N:o 11.

Ang. utdragning av vatten-, avloppsoch gasledningar inom Västra förstaden.

och att i de fall då anslutning till gasledning sker inom de första 5 åren från sistnämnda dag anslutningsavgiften för gas tillika med därå upplupen ränta må fördelas på återstoden av den ovan angivna amorteringstiden,

att med åtgärders vidtagande för avhjälpande av de sanitära missförhållandena inom Hemdals-området skall f. n. anstå,

samt att bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, för så vitt härigenom avses att en del av anslaget för ledningsarbetet skall utgå av lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att förskottera denna del av anslaget genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härigenom överskrides, hade att upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj:t.

Västerås den 7 April 1924.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige av den 8 maj 1923 har Hälsovårdsnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt nåoon styrelse eller beredning att i samråd med vederbörande fastighetsägare utreda möjligheterna för avhjälpande av de sanitära missförhållanden, som vore rådande vid speciellt Sveavägen inom Västra förstaden samt inom Hemdalsområdet, och beslöto Stadsfullmäktige med anledning härav att remittera berörda skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen för yttrande.

Med ledning av under förra sommaren förrättad syn å nämnda platser får Vatten- och Gasverksstyrelsen till en början anföra, att de sanitära förhållandena inom Hemdalsområdet icke torde behöva kräva ett omedelbart ingripande, vilket däremot kan anses påkallat för större delen av Västra förstaden, som till väsentliga delar utgör ett tätt bebyggt område, genomkorsat av öppna, under sommaren illaluktande diken, vilka till största delen löpa utefter husraderna. Så är ej förhållandet inom Hemdal, ty det dike, som där emottager avloppsvätskan, går ej så nära husen samt står efter en jämförelsevis kort sträcka i förbindelse med stadens avlopp. Styrelsen föreslår därför f. n. ej några åtgärder rörande Hemdal.

Med tanke på de sanitära missförhållanden, som under senaste åren allt starkare gjort sig gällande inom Västra förstaden, blev under åren 1921—1922 i form av nödhjälpsarbete en större kulvert dragen från Köpingsvägen

till Mälaren. Efter tillkomsten av denna kulvert kan numera avlopp beredas för större delen av berörda stadsområde. N:o 11.

Ang. utdragning av vatten-, avloppsoch gasledningar inom Västra förstaden.

Frågan om ledningar till Västra förstaden har även av annan anledning varit föremål för förberedande undersökning i det att Drätselkammarens särskilda kommittérade för beredande av nödhjälpsarbeten haft ärandet under överläggning och i samråd med chefen för stadens tekniska verk vidtagit en del utredningar i tanke att ledningsarbetena skulle ordnas som kommunala nödhjälpsarbeten.

Styrelsen har nu låtit undersöka, i vilken omfattning anslutning kan påräknas från de enskilda, för det fall staden utbygger ledningar, och framgår av till styrelsen inkomna ansökningar med åtföljande teckningslistor, att inom Västra förstaden ett så gott som allmänt intresse föreligger för utbyggande av vatten- och avloppsledningar, ty med undantag av endast ett ringa fåtal hava samtliga bebyggda tomter antecknats till anslutning, varemot, synbarligen med tanke på att kunna spara anslutningsavgiften, endast ett mindre antal fastigheter antecknats även för gasledning. Inom områdena Granelund och Amandaro, vilka tillhöra samma ledningssystem, hava samtliga fastighetsägare hemställt om utdragning av såväl vatten- och avlopps- som gasledningar. Då sålunda enskilt bidrag kan påräknas i avsevärd utsträckning, i varje fall så stor, att nämnvärd driftförlust ej behöver befaras, och då härtill kommer att en ledningsutbyggnad inom berörda områden skulle hälsas välkommen i flera avseenden, ej minst genom beredande av arbetsförtjänst för en tid framåt åt en hel del personer, som i annat fall ev. stå utan arbete, vill styrelsen föreslå, att anläggningen kommer till utförande. Densamma skulle omfatta ledningars framdragande

dels inom Västra förstadens område utom de nästan utan undantag obebyggda tomterna utefter den genom områdets västra del gående St. Ursulavägen jämte några därintill gränsande tomter, beroende på att avlopp ej kan beredas för desamma till ovanberörda kulvert, samt

dels områdena Granelund och Amandaro.

Under hänvisning till fastighetsägarnas i regel starkt begränsade ekonomi har Tomtägareföreningen Västra förstaden i sin skrivelse till styrelsen hemställt, att bidraget till ledningarna får amorteras under en tid av 10 år med början 1 år efter ledningsarbetets igångsättande samt att, för det fall att även gasledning utbygges, anslutningsavgiften för denna må räknas från den dag, då fastighet tillkopplats ledningen. Rörande amorteringstiden hava Stadsfullmäktige i allmänna bestämmelserna för ledningars utbyggande redan fastslagit, att inbetalningarna må, efter Stadsfullmäktiges medgivande, uppdelas på en tid av 10 år, och vill därför styrelsen i förevarande fall, där det i stor utsträckning gäller personer med starkt begränsade ekonomiska resurser, föreslå betalningstiden till 10 år samt att med amorteringens påbörjande får anstå på sätt styrelsen i det efterföljande föreslår, dock under iakttagande att förräntningen av anslutningsavgiften skall räknas från anslutningsdagen. Vad åter beträffar framställningen rörande tillkoppling till gasledning, anser styrelsen att ett frångående från de allmänna bestämmelserna, vilka stadga, att den enskilde skall ersätta staden ränta å utlagt

N:o 11.

Ang. utdragning av vatten-, avloppsoch gasledningar inom Västra förstaden.

kapital för tiden från ledningsutbyggande till dagen, då fastighet anslutes, medför betänkliga konsekvenser.

Då upprättade rentabilitetskalkyler tala för, att även inom Tomtägareföreningen Västra förstadens område gasledning bör nedläggas samtidigt med övriga rör — av hela anläggningskostnaden kr. 211,400 belöper sig nämligen på gasledningen för Västra förstaden endast 26,200 kr. —, har styrelsen i sitt förslag även räknat med ledning för gas, men innebär detta på inget sätt någon skyldighet för den enskilde att koppla sin fastighet även till gasledningen. I de fall, där anslutning till gas ej sker omedelbart, ökas vid ev. blivande anslutning kostnaden med ränta under tiden från gatuledningens utbyggande till anslutningsdagen,beröpande sig denna ränta för en ordinär tomt på 1000 kvm. och efter nuvarande avgift för gasanslutning av 22 öre per kvm. tomtyta endast till kr. 19: 20 per år. För dem, som sålunda önska vänta ett eller annat år med anslutning till gas, ökas alltså icke avgiften i nämnvärd grad. Erfarenhetsrön ur praktiken giva dock vid handen, att gasen med sina många fördelar är välkommen i hemmen och anslutning därför i regel göres, så snart ledning framdrages. Det är därför också troligt att fastighetsägarne inom ifrågavarande områden mycket snart skola finna med sin egen ekonomiska fördel förenligt att ansluta sig till gasledningen, i vilket fall ju ifrågavarande räntetillägg stannar vid en obetydlighet. För att också i möjligaste mån underlätta gasanslutning, har styrelsen i det efterföljande föreslagit, att i de fall, då anmälan till gas sker inom de första 5 åren, räknat från den dag, då anslutning till ledningen hade kunnat ske, för gasledningen upplupen ränta må tillika med anslutningsavgiften fördelas på den tid, som återstår för amortering av vatten- och avloppsledningarna. Skulle gasledning ej nu nedläggas, är det troligt att förr eller senare, kanske redan efter ett eller annat år, krav uppställas på utdragande av dylik, men att då ånyo uppriva gatorna skulle vara synnerligen motbjudande och därjämte fördyra anläggningskostnaden för gasledningen, så att denna måhända icke bleve ekonomiskt bärande. Skall över huvud taget gasledning här komma till utförande, bör den sålunda nedläggas samtidigt med övriga rör.

Inbegripet gasrör omfattar anläggningen i sin helhet:

3,745	m.	21 till 9″ avloppsrör,
7,960	„	9 „ 1½″ järnrör för vatten och gas,
56	st.	nedstignings- och spolbrunnar för avloppen,
31	„	brandposter och ventiler samt
10	„	sifoner för gasldningen.

Anläggningskostnaden är beräknad till 211,400 kr. Hela anslutningsbara tomtområdet omfattar cirka 180,000 kvm., varav en del ännu ej bebyggts. Till anslutning nu tecknad tomtyta utgör cirka 130,000 kvm. Efter nu gällande anslutningsavgifter, nämligen 78 öre per kvm. tomtyta för vatten och avlopp samt 22 öre för gas, skulle anslutningsavgifterna för tecknat område, dock med en anslutning till den del detta avser Västra förstaden av 70 % till gasledningen, uppgå till 122,300 kr., och skulle alltså stadens bidrag motsvara 89,100 kr. Å anslag till nyanläggningar vid tekniska ver-

N:o 11.

Ang. utdragning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Västra förstaden.

ken har från år 1923 uppstått en besparing av kr. 4,294: 92. Om härav användes 4,200 kr. skulle ett anslag av 84,900 kr. erfordras.

Upprättade rentabilitetsberäkningar utvisa, att anläggningen redan från första början skulle bliva ekonomiskt bärande, förutsatt att även gasledning utbygges och anslutning till densamma sker i nyss angiven omfattning. I varje fall synes såsom ovan framhållits något nämnvärt underskott ej behöva befaras. I den mån området ytterligare bebygges, ökas givetvis den ekonomiska bärkraften.

På grund av

dels att en större kulvertledning för ifrågavarande områden numera är anlagd till Mälaren,

dels att ett utbyggande av avloppsledningar inom berörda områden undanröjer nu befintliga sanitära olägenheter,

dels att framdragning av vattenledning bereder eldsläckningsmöjlighet för brandkåren, även ledes ett förhållande, som är värt beaktande,

dels att anläggningen för en tid framåt bereder en välbehövlig arbetsförtjänst för en hel del personer, som i annat fall ev. komma att sakna arbete,

dels ock slutligen att anläggningen icke synes behöva innebära ekonomisk risk för staden, får styrelsen, med återställande av remisshandlingen, hemställa:

att Stadsfullmäktige, under förutsättning att gatumarken överlämnas till staden, ville besluta om utbyggande av vatten-, avlopps- och gasledningar inom Tomtägareföreningen Västra förstadens område samt områdena Granelund och Amandaro i förut närmare beskriven omfattning och för detta ändamål bevilja ett anslag av ..... kr. 89,100: —
varav av lånemedel ..... „ 84,900: —
och av från år 1923 besparade medel å nyanläggningar vid tekniska verken ..... „ 4,200: —
samt medgiva sökandena, att de enskilda bidragen få amorteras på en tid av 10 år, med början den 31 december kalenderåret efter det år då anslutning kan ske, dock att stadgad ränta skall erläggas å oguldet kapital från den dag då anslutning kan erhållas, ävensom att i de fall, då anslutning till gasledning sker inom de första 5 åren efter den dag, då anslutning hade kunnat ske, anslutningsavgiften för gas tillika med för gasledningen upplupen ränta får fördelas på den för vatten- och avloppsledningarna återstående amorteringstiden;

och slutligen att med åtgärders vidtagande i sanitärt hänseende inom Hemdalsområdet för närvarande får anstå.

Västerås den 10 april 1924.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 11.

Ang. utdragning av vatten-, avloppsoch gasledningar inom Västra förstaden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan under en längre tid sanitära missförhållanden i avloppshänseende varit rådande inom de västra och östra förstadsområdena har Hälsovårdsnämnden vid förrättad syn funnit, att speciellt avloppsförhållandena vid Sveavägen inom Västra förstaden och inom Hemdalsområdet tarva snar rättelse, varför Hälsovårdsnämnden hemställer,

att Stadsfullmäktige ville uppdraga till någon dess styrelse eller särskilt tillsatt beredning att i samråd med vederbörande fastighetsägare utreda möjligheterna för de sanitära olägenheternas avhjälpande och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i ämnet.

Västerås den 8 Maj 1923.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1924 Den 28 Maj. V

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna årsberättelse rörande den allmänna hälso- och fosterbarnsvården under år 1923, ävensom sådana berättelser för samma år från 1:ste och 2:dre stadsläkaren och stadsdistriktsläkaren, köttbesiktningsbyrån, bostadsinspektrisen samt hälsopolisen.

Västerås den 1 mars 1924.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON

Eric Plantin.

I. Hälsovårdsnämnden och dess verksamhet.

Ledamöter: Borgmästare J. Karlsson, ordf., 1:ste stadsläkare C. Thunström, v. ordf., Veterinär M. Jonsson, Apotekare O. Oest, Vaktmästare G. P. Tärngren, Byggnadssnickare F. O. Pettersson, Byggmästare F. Eklund.

Suppleanter: Länsveterinär J. Jakobsson, Bankdirektör A. Sundström, Byggmästare K. J. Karlsson, Regementsläkare G. Wingren, Sjukvårdare J. O. Wass.

Sekreterare: E. Plantin.

Tjänstemän och övrig personal: 1:ste stadsläkare C. Thunström, 2:dre stadsläkare C. Idar, Stadsdistriktsläkare L. Bladini. Föreståndare för köttbesiktningsbyrån: Veterinär M. Jonsson. Kemist: Kemiska stationen.

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

1:ste tillsyningsman: E. Berggren. Tillsyningsmän: C. A. Holtz, L. E. Jansson, P. K. Forsberg.
Bostadsinspektris: Lisa Bruér.
Stadssjuksköterskor: för bemedlade: Anna Ekström, en plats vakant; för obemedlade: Elin Carlsson, en plats vakant.

Nämndens ordinarie sammanträden, 3:dje onsdagen i var månad. 14 sammanträden under året. Handlingarna protokollförda i 188 §§. Diarieförda ärenden 111.

Nämnden har under året fungerat såsom sjukhusstyrelse för Landstingets epidemisjukhus.

Tillsyningsmännen:

Summarisk redogörelse för tillsyningsmännens arbeten under året, uppgjord av 1:ste tillsyningsmannen, bifogas.

Bostadsinspektionen:

Bostadsinspektrisens årsredogörelse bifogas.

Köttbesiktningsbyrån:

Föreståndarens årsberättelse bifogas.

II. Befolkningsförhållanden inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början.	30 377 (14 832 m. o. 15 545 kv.)
2. Antalet under året levande födda (kyrkoskrivna).	455 (219 m. o. 236 kv.)
3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna).	277 (141 m. o. 136 kv.)
4. Antal döda barn under ett års ålder (kyrkoskrivna).	22 (15 m. o. 7 kv.)
5. Särskilt stor dödlighet inom viss stadsdel.	Ej förekommit.

III. Allmän hälsovård.

A. Vattentillgång.

1. Behovet av dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, grävda brunnar, rörbrunnar, (antal), vattenledning (filtrerat ytvatten, grundvatten).	Grundvatten från 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås utom staden.

2. Vattnets godhet, mängd.	Utmärkt, riklig.
3. Under året iakttagna missförhållanden och i anledning därav vidtagna åtgärder.	Inga.

B. Avledning av spill- och grundvatten.

1. Under året iakttagna missförhållanden beträffande avledning av spillvatten, förorening av vattendrag, avdikningar av vattensjuka områden inom eller i närheten av samhället samt i anledning därav vidtagna åtgärder.	Avloppsförhållandena inom förstadsområdena fortfarande otillfredsställande. Kunna endast avhjälpas genom utdragning av stadens avloppsnät, vilket under året endast skett i ringa utsträckning.
2. Samhällets kloaknät, dess omfattning.	Allmänna ledningar .... 41 038 m. Enskilda ledningar .... 8 209 „ 49 247 m.

C. Renhållning.

a. Latrinrenhållning.	
1. System.	I stadens centralare delar hämtning genom stadens renhållningsverk. I yttre områdena renhållning genom resp. gårdsägares försorg.
2. Missförhållanden ; vidtagna åtgärder.	Anmärkningar av tillsyningsmännen 47. Intet åtal erforderligt.
3. Antalet våningsklosetter. Av dessa antal vattenklosetter. Antal egendomer med vattenklosetter.	Våningsklosetter 1 564, därav W. C. 1 564 i 315 fastigheter.
4. Bortforsling genom gårdsägares försorg ; genom av samhället antagen entreprenör ; genom samhällets eget renhållningsverk.	Genom renhållningsverket i 1 279 gårdar ; genom gårdsägarne i 407 gårdar (de sistnämnda utom stadsplanen).
5. Särskilda upplagsplatser för latrin ; olägenheter samt åtgärder med anledning därav.	Renhållningsverkets pudrettfabrik. Bör förflyttas utom stadsplanen.
6. Latrinens tillgodogörande (direkt försäljning, pudrettberedning).	Torvpudretten användes dels för stadens eget lantbruk, dels försäljes.

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

b. Renhållning av gård och gata.	
1. Uppsamling och bortforsling av sopor, köksavfall m. m. Eget renhållningsverk.	Tredelningssystem. Bortforsling inom stadsplanen genom renhållningsverket.
2. Särskilda upplagsplatser.	Å stadens lantegendomar.
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande (bränning) av sopor etc.	Svinmaten till stadens svingård; skräpsopor till hamnfyllningar, gödselsopor till stadens lantbruk.
4. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Av tillsyningsmännen anmälda missförhållanden 169, varav 2 föranlett till ingripande av Nämnden och 1 till åtal.
c. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga.	
1. Svinhus.	Svinhus 21, därav inom stadsplanen 0, utom 21.
2. Fähus.	Fähus 16, därav inom stadsplanen 0, utom 16.
3. Stall.	Stall 124, därav inom stadsplanen 79, utom 45.
4. Olägenheter och bristfälligheter vid dessa; åtgärder med anledning därav.	Anmärkta missförhållanden 12, varav 2:ne ej författningsenliga och f. ö. misskötta stall utdömts.
5. Svinhållning förbjuden.	Inom stadsplanen.
D. Begravningsplats.	
Anmärkningsvärda missförhållanden etc.	Nuvarande otillräcklig.
Nyanläggning, utvidgning, andra åtgärder.	Nyanläggning ett stycke utom staden har under året pågått.
E. Fabriker och näringar.	
1. Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar; åtgärder med anledning därav.	En underjordisk läskedrycksfabrik förbjuden.
2. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan samt nämndens beslut i anledning därav.	Ny mejeribyggnad, tillstyrkt.

3. Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke, ävensom åtgärder med anledning av lagen rörande arbetarskydd den 9 juni 1912.	1:ste tillsyningsmannen, förordnad sam tillsynsorgan ; har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.
F. Bostäder.	
1. Antal med boningshus bebyggda tomter (egendomar) vid årets slut.	1 681.
2. Genom kommunens eller enskildas försorg under året tillkomna arbetarbostäder.	Under året ha av enskilda uppförts 16 boningshus, varav 7 lägenheter à 1 rum och kök, 23 lägenheter à 2 r. o. k., 5 st. à 3 r. o. k., 2 st. à 4 r. o. k.
3. Särskilda bostäder för lungsiktiga.	Inga.
4. Under året tillkomna härbärgen och asyler.	Inga.
5. Bostadsinspektionen.	
a. Organisation.	Bostadsinspektris.
b. Under året utfört arbete.	Inspektionsbesök : 1 883. Olägenheter avhjälpta i 183 fall. 5 lägenheter utdömda.
G. Samlingslokaler.	
Utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet.	
1. Skolor.	Intet särskilt att anföra.
2. Nöjes- och andra samlingslokaler.	Intet särskilt att anföra.
H. Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.	I stadens varmbadhus ha serverats 63 923 bad. Därav för skolbarn : Billighetsbastubad ..... 2 701 Fria simundervisningsbad 9 474 12 175 Folkbad ((Billighetsbadstu) 17 330
I. Födoämnen och njutningsmedel.	
1. Köttbesiktningstvång (enl. lagen ang. köttbesiktning och slakthus den 10 oktober 1913).	Ja.

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

2. Frivillig köttbesiktning.	Nej.
3. Offentligt slakthus.	Nej.
4. Slakterier ; därav under offentlig kontroll (exportslakterier m. fl.).	6 st., därav inga under offentlig kontroll.
5. Ordnad mjölkkontroll.	Ja.
6. Matvaruberedning och matvaruhandel. Här anmärkes, vilka fabriker, försäljningsställen och dylikt under året nytillkommit eller förbättrats.	a. Nej. b. Vid årets början 6, nedlagda 2, nytillkomna 0, antal vid årets slut 4. c. Vid årets början 19, nedlagda 0, nytillkomna 6, antal vid årets slut 25. d. Vid årets början 30, nedlagda 3, nytillkomna 4, antal vid årets slut 31. e. Vid årets början 2, nedlagda 0, nytillkomna 0, antal vid årets slut 2. f. Vid årets början 75, nedlagda 2, nytillkomna 1, antal vid årets slut 74. g. Vid årets början 29, nedlagda 1, nytillkomna 4, antal vid årets slut 32. h. Vid årets början 86, nedlagda 3, nytillkomna 7, antal vid årets slut 90.
Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder beträffande:	
a. Offentligt slakthus.	
b. Andra slakterier.	
c. Korvfabriker och charkuterier.	Anmärkningar 17, alla rättade.
d. Bagerier och konditorier.	Anmärkningar 27, alla rättade.
e. Mejerier.	Inga anmärkningar.
f. Mjölkmagasin.	Anmärkningar 41, därav föreläggande från Nämnden om ändring i 22 fall, 1 åtal för underhaltig mjölk.
g. Kött- och charkuteributiker.	Anmärkningar 17, alla rättade. 3 köttransporter ha föranlett åtal.
h. Övriga försäljningsställen för matvaror.	Anmärkningar 13, varav 8 föranlett särskilt föreläggande av Nämnden.

7. Bryggerier och läskedrycksfabriker.	Bryggerier 2, läskedrycksfabriker 4, härav 1 underjordisk utdömd.
8. Översikt av under året beslagtagna födoämnen.	

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		Tuberkulos	Trikiner	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Kött av					
nötkreatur	7	—	—	—	7
häst	1	—	—	—	1
svin	1	—	—	—	1
får, get.....	—	—	—	—	—
Inälvor.....	20	7	—	1	12
Korv	1	—	—	—	1
Andra födoämnen	2	—	—	—	2

9. Tillsyn av matserveringsställen.	27 inspektioner av tillsyningsmännen, därav 2 anmälda anmärkningar.
10. Livsmedelskontrollens anordning, kostnaderna för densamma.	Mjölk- och matvaruprov undersökas å kemiska stationen. Kostnad kr. 1 703: 60.
11. Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel.	Ingen anmälan till Nämnden inkommen.
K. Åtgärder i anledning av lagen angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918.	
1. Polikliniker, särskilda läkare etc.	Uppskov med inrättande av poliklinik beviljad för året. Stadsdistriktsläkaren ensam förordnad såsom behandlingsläkare.
2. Iakttagna missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder.	Intet att anföra.

N:o 12. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.*

L. Åtgärder i anl. av lag den 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av lungsot.	
1. Antal lägenheter i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum.	23.
2. Övriga åtgärder.	Desinfektion å epidemisjukhuset av kläder etc. på särskild begäran. Anslag till dispensären 4 000 kr.
M. Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning den 2 juni 1916.	
1. Ympningens anordnande.	2:dre stadsläkaren förordnad såsom offentlig vaccinatör.
2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn.	Föreläggande enligt lag.
3. Övriga åtgärder.	Kostnadsanslag till offentlig vaccination 100 kronor.
N. Kommunala vårdanstalter.	
1. Försörjningsanstalter och ålderdomshem.	Fattigvårdsinrättning med särskilt sjukhus.
2. Barnhem, barnasyler, barnkrubbor.	1 mindre barnasyl.
3. Andra vårdanstalter (utom epidemisjukhus).	Inga.
O. Spädbarns- och fosterbarnsvård.	Se bilaga från Fosterbarnsnämnden.
P. Hälso- och sjukvårdspersonal.	
1. Tjänstebefattningar hos hälsovårdsnämnden : Bostadsinspektör, veterinär, kemist, bakteriolog, botanist, antal tillsyningsmän, desinfektörer, barnavårdsinspektriser m. fl.	1 veterinär : föreståndare för köttbesiktningsbyrån ; 1 förste tillsyningsman ; 3 tillsyningsmän ; 1 bostadsinspektris ; 2 stadssjuksköterskor.
2. Laboratorier för hälsovårdsärenden.	Västerås kemiska station.

R.	*Kvacksalveri och olaga medikamentsförsäljning.*	Ej anmälda.
S.	*Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.*	Intet att anföra.

Bilagor:

1. Översikt över dödsorsakerna enl. dödsbevisen (Med.-styr. cirk. $^{9}/_{12}$ 1901).
2. Översikt över några av de viktigaste dödsorsakerna (Med.-styr. cirk. $^{9}/_{12}$ 1901.
3. Uppgift om sinnessjuka (Med.-styr. cirk. $^{12}/_{4}$ 1916).
4. Redogörelse ang. fosterbarnsvården (Med.-styr. råd och anvisningar. 1904).
5. Årsberättelse från köttbesiktningsbyrån.
6. Förste tillsyningsmannens årsberättelse.
7. Bostadsinspektrisens årsberättelse.

Västerås den 1 mars 1924.

CARL THUNSTRÖM

V. ordf.

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1923.

1.	I 2 § 1 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enl. 2 § 1 och 2 mom.[1]) vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Skarlakansfeber 59 Difteri ..... 65 Paratyfus .... 1 Barnförlamning 8 Sömnsjuka .... 1 134 Inga särskilda åtgärder av Nämnden behövliga.
2.	Från läkare till nämnden enl. 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	134.
3.	Förekomst av spetälska och åtgärder däremot enl. 2 § 6 mom.	Ej.
4.	Åtgärder enl. 3 § 1 och 2 mom. för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	Alla isolerade å sjukhus.
5.	Åtgärder enl. 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	76 patienter intagna å epidemisjukhusets observationsavdelning såsom misstänkta för sjukdom enl. § 2 mom. 1.
6.	Åtgärder för a) smittrening enl. 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enl. 6 och 7 §§.	Vanliga desinfektionsåtgärder i hemmen.
	b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Cyanvätebehandling mot ohyra verkställd i 52 fall, omfattande 124 rum. En privat uppförd cyankammare inrättad vid auktionskammaren.
	c) utbildning av härför erforderlig personal.	1:ste tillsyningsmannen.
7.	Framställning enl. 9 § om kungörelse från predikstolen om utbruten smittosam sjukdom.	Ej förekommit.

[1]) Hänvisningar till §§ och mom. avse, där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

8.	Åtgärder enl. 10 § ang. skolor, offentliga tillställningar m. m.	Ej förekommit.
9.	Åtgärder enl. 11 § till förekommande av onödiga folksamlingar.	Ej förekommit.
10.	Uppgifter enl. 12 § till länsstyrelsen ang. smittosam sjukdom och ovanlig dödlighet bland råttor.	Ej förekommit.
11.	Åtgärder enl. § 15 ang. pest och kolera.	Ej förekommit.
12.	Ådömda straff enl. 28 § för tredskande mot hälsovårdsnämndens beslut jämlikt 3 § angående någons intagande å sjukvårdsinrättning eller isolering eller ställande under observation m. m.	Ej förekommit.
13.	Föreläggande av vite enl. 29 §.	Ej förekommit.
14.	Förordnande enl. 31 § 2 mom. av åklagare.	Ej förekommit.
15.	Anförda besvär enl. 32 § över hälsovårdsnämnds beslut.	Ej förekommit.
16.	Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.	—

Västerås den 1 mars 1924.

CARL THUNSTRÖM

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Årsberättelse från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1923.

I.

Befolkningsförhållandena inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	26 830,	därav	13 060	mk.	och	13 770	kv.
i S:t Ilians församling	2 130,	„	1 039	„	„	1 091	„
i Lundby församling	1 470,	„	733	„	„	684	„
Summa	30 377,	„	14 832	„	„	15 545	„

vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	26 531,	„	12 837	„	„	13 694	„
i S:t Ilians församling	2 067,	„	1 012	„	„	1 055	„
i Lundby församling	1 455	„	756	„	„	699	„
Summa	30 053,	„	14 605	„	„	15 448	„

2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	381,	„	183	„	„	198	„
i S:t Ilians församling	37,	„	23	„	„	14	„
i Lundby församling	37,	„	13	„	„	24	„
Summa	455,	„	219	„	„	236	„

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	237,	„	116	„	„	121	„
i S:t Ilians församling	27,	„	19	„	„	8	„
i Lundby församling	13,	„	6	„	„	7	„
Summa	277,	„	141	„	„	136	„

4. Antal döda barn under 1 års ålder (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	17,	„	13	„	„	4	„
i S:t Ilians församling	3,	„	1	„	„	2	„
i Lundby församling	2,	„	1	„	„	1	„
Summa	22,	„	15	„	„	7	„

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället. Särskilt stor dödlighet bland späda barn.

Härvid intet att anmärka.

II.

Allmänna sjukvården.

1. I § 2 mom. 1 och 6 i epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom samhället under året:

I epidemihänseende har sjukligheten under året varit ovanligt låg, och antalet fall enl. nämnda § har nedgått till endast 4,5 pro mille av folkmängden.

Difteri:

Härav ha förekommit endast 65 fall, inberäknat 4 bacillbärare. Beträffande fördelningen av fallen pr månad, så inträffade största antalet, 18, i januari. För övrigt i medeltal 4—5 pr månad, utom i november, då inga fall förekommo.

Som vanligt ha i allmänhet bacillprov tagits på ej insjuknade medlemmar i de sjukas familjer, resulterande i upptäckten och isolering av ovan anförda 4 bacillbärare.

Sjukdomen har i allmänhet varit av lindrig art, utom i 2 fall, som ledde till döden.

Antalet av mig undersökta difteriprov ha under året uppgått till 1 079, därav 1 286 å på sjukhuset intagna och för övrigt 211 insända från staden och 212 från landet.

Skarlakansfeber:

Härav ha förekommit 59 fall, i medeltal 3—4 pr. månad utom i december, då antalet insjuknade uppgick till 24, beroende på en mindre epidemi inom ett kompani vid regementet, där 17 st. insjuknade.

Sjukdomen i allmänhet rätt lindrig. (Endast 1 dödsfall, träffande en å annan ort insjuknad och vårdad.)

Paratyfus B.

Endast 1 fall, lindrigt, smittad å annan ort.

Akut barnförlamning:

Härav ha förekommit 8 fall, med 3 dödsfall (där förlamningen varit lokaliserad till andningscentra). De övriga ha kvarlämnat relativt lindriga förlamningar.

Epidemisk hjärnhinneinflammation:

1 fall inträffat, som inom ett par dagar ledde till döden.

Sömnsjuka:

1 fall, ledande till döden, inremitterat till epidemisjukhuset.

2. Övriga sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder.

Ett i allmänhet gott hälsotillstånd har under året varit rådande.

Av *influensa* ha anmälts 147 fall, inträffade under årets 5 första och 2 sista månader. Intet dödsfall.

Kikhosta har förekommit tämligen jämnt duggande, inalles anmälda 136 fall, därav 4 dödsfall.

Av *lunginflammation* ha anmälts 67 fall, med 26 dödsfall, de senare huvudsakligen träffande ålderstigna personer.

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Lungsäcksinflammation, 10 fall anmälda.

Av *akuta mag- och tarminflammationer* anmälda 95, därav 3 dödsfall.

För *tuberkulosens* bekämpande ha av Stadsfullmäktige anslagits 4 000 kronor för året såsom bidrag till tuberkulosföreningens dispensärverksamhet. I *lungsot* ha avlidit 22 personer och i *annan tuberkulos* 14.

Av *könssjukdomar* ha anmälts 90 fall av i Västerås skrivna personer, och av dessa ha 66 uppgivit sig smittade i Västerås, de övriga 24 å annan ort. Antalet dylika sjukdomar synes fortfarande i stadigt nedgående varje år. (För 1922 voro 124 anmälda, därav 92 infekterade i Västerås och de övriga 32 å annan ort.) Av under året uppspårade 32 smittokällor ha 26 kunnat anträffas och befordras till behandling.

III.

Förhållandet i allmänhet med:

1. Apoteksväsendet: Intet att anmärka.
2. Barnmorskeväsendet: Intet att anmärka.
3. Skyddskoppympningen: Några fall av försummad ympning ha genom Hälsovårdsnämnden förmåtts till ympning. — 2:dre stadsläkaren har varit förordnad såsom offentlig vaccinatör.
   Enligt inkomna uppgifter ha inalles 495 barn skyddsympats.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande.

1. För hälso- och sjukvård.
   a.) Med tjänsten förenade inspektioner och dylikt.
   b.) Av Konungens Befallningshavande infordrat yttrande angående av Västerås stad begärt uppskov med könspoliklinik.
2. För rättsmedicinskt ändamål.
   Anmodan från K. Med.-styrelsen att verkställa undersökning och avgiva utlåtande angående viss persons sinnesbeskaffenhet.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa.
Antalet sinnesjuka uppgår till 88, därav 43 m. och 45 kv.
Antalet sinnesslöa uppgår till 19, därav 14 m. och 5 kv.

VI—VII.

Intet att anföra.

VIII.

Inom samhället bosatt personal av:

1. Läkare:
   E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare,
   G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare,

O. Ohlin, provinsialläkare,
C. Thunström, 1:ste stadsläkare,
C. Idar, 2:dre stadsläkare,
L. Bladini, stadsdistriktsläkare,
G. Wingren, regementsläkare,
E. Strömberg, bataljonsläkare,
P. Lundgren, f. d. lasarettsläkare (avliden under året),
E. Björklund, t. f. lasarettsläkare till 1 sept.,
L. Norrlin, lasarettsläkare, inflyttad 1 sept.,
G. Nilsson, lasarettsunderläkare,
M. Sjögren, läkare vid tuberkulossjukhuset,
G. Holm, fängelseläkare.

2. Tandläkare:
F. A. Malmström, C. V. Luthman, E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E. Nyström, Hj. Luttrop (skoltandläkare).

3. Sjukgymnaster, legitimerade:
Major G. Nordencreutz, Fru Tora Wittbom, Fru Ella Hartelius (avflyttad under året), Fröken Elisabet Arvedson, Löjtnant B. Personne, Fru Eva Personne, Löjtnant O. Clarholm.

4. Fältskärer:
E. A. Strömberg.

5. Barnmorskor:

a.) Distriktsbarnmorskor: Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Berggren, Fru Anna Ågren.

b.) Kommunalt anställda: Fröken Augusta Björkegren för Badelunda socken, Fröken Elisabeth Wahlberg för Barkarö socken.

c.) Enskilt praktiserande: Fru Anna Maria Eriksson, f. d. distriktsbarnmorska, pensionerad, Fru Teresia Sofia Andersson, inflyttad d. $^{15}/_{5}$.

6. Sjuksköterskor:

a.) Kommunalt anställda:
Stadssköterskor (för bemedlade sjuka): Anna Ekström (godkänd); (för obemedlade sjuka) Elin Karlsson (godkänd);
å fattigvårdsinrättningen: Anna Forslund, Elin Ramkvist, Alice Svärd (godkända), Irene Pihlblad (ej godkänd);
å barnasylen: Maria Hellström (godkänd).

b.) Dispensärsköterska: Märta Lundell (godkänd)

c.) I enskild sjukvårdstjänst: Judit Lindberg, Gunhild Gustafsson, Ester Bergman, Klara Sjöholm, Greta Pettersson, Maja Nyberg, Göta Segerstedt (ingendera godkänd).

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Översikt av gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen.
3. Sammandrag av utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Uppgifter angående medicinalpersonalen i staden.
5. Översikt av anmälda fall av smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till uppgiven smittningsort.
6. Översikt över smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till ålder och kön.
7. Uppgifter från sundhetsinspektören i Västerås enligt diariet över könssjuka.
8. Årsberättelse från Epidemisjukhuset för 1923.

9 o. 10. 2:dre stadsläkarens och distriktsläkarens årsrapporter.

11. Badtablå från varmbadhuset.

Västerås den 5 mars 1924.

CARL THUNSTRÖM

1:ste stadsläkare.

Ämbetsberättelse från andre stadsläkaren i Västerås för år 1923.

I. Distriktet.

1. Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år nämligen I, II, III, IV (numera uppdelat i 2, IV och XII) och VIII fattigvårdsdistrikten.

2. Invånarantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av hela stadens folkmängd, som den 31 december 1922 utgjorde 30 377 personer.

II. Allmänna sjukvården.

1. Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

2. Angående övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad år 1923. Några särskilda åtgärder med hänsyn till dessa ha ej behövt företagas.

III. Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. Offentlig skyddskoppympning har företagits å 412 förut ej ympade personer.

2. För rättsmedicinskt ändamål har en person vid två olika tillfällen varit föremål för undersökning och utlåtande.

IV. Sinnessjuka och sinnesslöa.

Angående dessa hänvisas till 1:ste stadsläkarens ämbetsberättelse.

V. Insikten om betydelsen av och intresset för digivning lämnar fortfarande mycket övrigt att önska. Däremot torde beredningen av mjölkblandningar o. d. för späda barn numera skötas bättre än förr. Vanföreställningarna om engelska sjukans natur och betydelse äro fortfarande mycket utbredda liksom tron på kloka gummors förmåga att med sina smörjor bota densamma.

Förtroendet för kvacksalvare av diverse slag är fortfarande stort och ger ofta anledning till mer eller mindre sorgliga erfarenheter.

VI. Intet av vikt att anföra.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem jämte Bil. C.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad år 1923.

Västerås den 31 januari 1924.

C. IDAR

2:dre stadsläkare.

Årsberättelse från distriktläkaren i Västerås för år 1923.

I.

1. Distriktets omfattning är oförändrad sedan föregående år.

2. Invånarantalet uppgår till närmare hälften av stadens folkmängd, som under året något minskats.

II.

1. Angående anmälningspliktiga sjukdomar se förste stadsläkarens årsberättelse.

2. Allmänna hälsotillståndet har varit lika gott som 1922, vilket varit synnerligen lyckligt i betraktande av de svåra ekonomiska förhållandena, som visat sig bl. a. i att antalet personer, som genom fattigvården erhållit läkarevård och medicin, varit minst dubbelt mot 1922, ehuru även detta år var präglat av svår arbetslöshet.

III—VI.

Intet att anmärka.

Berättelsen åtföljes av följande bilaga: Översikt över gängse sjukdomar.

Västerås den 31 januari 1924.

LENNART BLADINI
Stadsdistriktsläkare.

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1923.

Sjukhuset tillhör Västerås stad men förhyres av landstinget sedan 1 jan. 1920.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: inga.

Mathållning: oförändrad.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Utrangerade inventarier och persedlar ersatta.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrade.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Ett par ombyten av sköterske- och köksbiträden.

Följande viktigare åtgärder hava blivit föreslagna: Inga.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: ———

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.

Antal[1]) ordin. sängar vid årets slut	Antal[2]) patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade[3])	Medeltal vårdade för dag[4])	Högsta antalet vårdade någon dag av året	Medellängd av sjukhusvistelsen dagar[5])		Dagavgift		Intagna	Underhållsdagar
	Intagna	Avlidna						Kr.	öre		
96	398*)	8	10,256	28	45	25	Halvenskilt rum	5	—	4	62
							Allm. sal fr. annat län.....	4	—	1	2

[1]) Antal, enl. vilket statsbidragets storlek beräknas.

[2]) Till patienter räknas även sådana personer, som intagits med stöd av epidemilagen 3 § 3 mom.

[3]) Inräknas även underhållsdagar för friska personer, som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till 10,339.

[4]) Medeltalet erhålles om antalet underhållsdagar divideras med det antal dagar, sjukhuset varit öppet under året.

[5]) Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

*) Häri inberäknade 34 kvarliggande fr. 1922.

II. Inkomster.

	Kronor
1. Anslag av landsting	81,283: 35
4. Statsbidrag för sjukhusets drift	19,610: 65
5. Patientavgifter	369: 50
6. Räntor och andra inkomster.....	14: 29
Summa inkomster	101,277: 79

III. Utgifter.

		Kronor	Kostnad pr underhållsdag, öre
1.	Avlöningar (i stat upptagna) vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	21,211: 69	207
2.	Läkemedel (för inre och yttre behandling)	1,972: —	19
3.	Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	130: —	1
4.	Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	350: —	3
5.	Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar[1]	70: —	1
6.	Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial[1]	3,291: 85	32
7.	Patienters utspisning	8,383: 21	82
8.	Annat kosthåll	5,011: —	49
9.	Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	11,614: 63	113
10.	Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	2,428: 16	24
11.	Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	193: 38	2
12.	Fastighets (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	664: 42	7
13.	Ny-, till- och ombyggnader samt reparationer för särsk. anslag	—	—
14.	Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	45,957: 45	448
	Summa utgifter	101,277: 79	988[2]

[1]) Har för underhåll eller nyanskaffning medel utgått av särskilt anslag, skall detta angivas i särskild not.

[2]) Här anföres h e l a kostnaden per underhållsdag, sedan utgifter för ny, till- och ombyggnad frånräknats.

A n m. Inkomster och utgifter skola såvitt möjligt avse redogörelseåret, vadan inkomst- och utgiftssummor böra stämma med varandra.

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Grundlön Kronor	Andra förmåner
1 Läkare	1910	5,250	
1 Syssloman	1921	810	
1 Husmoder	1919	800	Fritt vivre + 2 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
2 Sköterskor	1905—1908	700	Fritt vivre + 3 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
1 Sköterska	1918	700	Fritt vivre + 1 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
3 Sköterskebiträden	1922—23	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Kokerska	1920	480	Fritt vivre + 1 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
2 Köksbiträden	1923	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Tvättföreståndерska	1922	420	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Tvättbiträde	1922	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg,
1 Dräng	1915	600	Fritt vivre + 3 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
1 Vaktmästare	1917	1,400	Fri bostad, värme, lyse + dyrtidstillägg + 2 ålderstillägg à 150 kr.
Extra personal vid behov	—	Dagavlöning	

V. Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.

Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.	Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv
a. **I. Epidemilagen avsedd sjukdom.**					b. **Andra sjukdomar**[1])				
Scarlatina	43	53	—	—	Angina tonsillaris	25	62	—	—
Difteria	38	71	1	1	Abscessus „	4	4	—	—
Tyfus abdominalis	6	4	—	—	„ pharyngis	1	—	—	—
Paratyfus	1	—	—	—	Pseudocroup	2	2	—	—
Polyonyelitis ant. ac.	9	3	2	—	Morbilli	1	—	—	—
Meningitis epidem.	1	—	—	—	Pneumonia ac.	1	—	—	—
Encephalitis letharg	5	5	1	1	Paresis facialis	—	1	—	—
					Rheumatism. artic. ac.	—	1	—	—
					Myitis abdominis	—	1	—	—
					Hysteria	—	1	—	—
					Meningitis tuberculosa	1	1	1	1

[1]) Här upptagas fall, vilka intagits såsom misstänkta för sjukdom, som i a sägs, men vilka sedermera befunnits vara fall av annan sjukdom.

VI. Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas föra smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.

Sjukdom, varav smitta misstänkts föreligga	Intagna	
	m.	kv.
Misstänkta för difteri	5	5
„ „ Scarlatina	1	4
„ „ Tyfoid	—	2

VII. Utförda operationer.

Operation	Patientens ålder			Operation, utgång		
	under 15 år	15—55 år	över 55 år	god	mindre god	dålig
Intubotion	2	—	—	2	—	—
Tracheotomi	1	—	—	1	—	—

Västerås den 1 mars 1924.

CARL THUNSTRÖM

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Årsberättelse från Västerås stads Ålderdomshems sjukhus för år 1923.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: I sjukhusets närhet har uppförts en ligghall för tuberkulösa med 10 st. liggstolar, vettande åt söder och försedd med uppvärmt rum för filtar och dylikt.

Mathållning: Till den ordinarie utspisningsstaten (se Bil.!) har för tuberkulosavdelningen gjorts ett tillägg (se Bil.!). Dessutom erhålla vissa sjuka särskild dietportion.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Mindre kompletteringar.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Sjukhusets tuberkulosavdelning (19 sängar) har under året av K. Medicinalstyrelsen avsynats och godkänts för erhållande av statsbidrag.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Ytterligare ett kvinnligt biträde anställt.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Att söka erhålla statsbidrag för tuberkulosavdelningen.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.

Avd.	Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhusvistelsen
	Intagna	Avlidna				antalet vårdade någon dag under året		
I	111	43	12,414	40	34	40	28	90
II	45	10	5,683	19	15	19	7	100
III	19	2	5,804	16	16	17	14	166
S:ma	175	55	23,901	75	65	73	50	119

II och III. Inkomster och utgifter.

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uplysningar här lämnas.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare			Lön, Kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska	Avd.	I	744: —	+ dyrtidstillägg enl. K. Socialstyrelsens index + fritt vivre
2. Sjuksköterska	„	II	600: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
3. Sjuksköterska	„	III	600: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
4. Sköterskebiträde	„	I	360: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
5. Sköterskebiträde	„	I	360: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
6. Sköterskebiträde	„	I	360: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
7. Sköterskebiträde	„	II	360: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
8. Sköterskebiträde	„	III	360: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre
9. Manl. biträde	„	III	840: —	+ dyrtidstillägg som ovan + fritt vivre

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

Uppgift angående intagna sjukdomsfall ävensom döda. Bil. C.

Västerås den 31 januari 1924.

C. IDAR

2:dre stadsläkare.

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Redogörelse för hälsovårdstillsyningsmännens i Västerås verksamhet år 1923.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal			
	Vid årets början	Nedlagda under året	Tillkomna under året	Vid årets slut
Slakterier	6	2	—	4
Korvfabriker	19	—	6	25
Charkuteributiker	29	1	4	32
Bagerier	26	2	3	27
Karamellfabriker	4	1	1	4
Brödbutiker	12	1	—	11
Mejerier	2	—	—	2
Mjölkbutiker	75	2	1	74
Smör-, ägg- och ostbutiker	2	—	—	2
Speceributiker	61	1	3	63
Fiskbutiker	3	—	2	5
Frukt- och grönsaksbutiker	8	1	2	9
Näringsställen	52	5	6	53
Rak- och frisérsalonger	10	1	2	12
Lump-, hud- och benupplag	10	1	—	9

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder.

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Slakterier, korvfabriker och charkuterier	17	—	—
Bagerier och konditorier	27	1	—
Mjölkbutiker	41	22	1
Speceributiker	13	8	—
Näringsställen	2	—	—
Raksalonger	1	1	1
Torghandeln	1	—	—
Köttransporter	3	—	3
Saluhållna, obesiktigade köttvaror	1	—	1
Stall, fähus och svinhus	12	3	—
Gårdsrenhållning	169	2	1
Latrinrenhållning	47	3	—
Bristande delning av avskrädesämnen	75	45	7
Avstjälpningsplatser och avloppsdiken	7	2	—
Summa	416	87	14

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Mjölkkontroll.

Under året fortlöpande, av tillsyningsmännen inköpta prov å saluhållen mjölk och grädde ha undersökts å Kemiska stationen i Västerås, varvid följande resultat uppnåtts:

	Antal			Fetthalt	
	Undersökta	Överstigande minimifetthalten	Understigande minimifetthalten	Högsta %	Lägsta %
Oskummad mjölk	669	626	43	7,5	1,7
Tunn grädde	431	408	23	41,7	10,2
Tjock grädde	269	267	2	53,7	22,4
Summa	1,369	1,301	68	—	—

För kontroll av pasteuriseringsskyldighet, som under ett par veckors tid ålagts viss leverantör, har därjämte undersökts en del mjölkprov.

En butiksinnehavare, vilken saluhållit mjölk, som vid tre särskilda tillfällen under loppet av 30 dagar tagna och undersökta prov visat lägre fetthalt än lagstadgade 3 %, ställdes till åtal för förseelsen men frikändes, enär upplysning lämnats att mjölken, varav proven tagits, härledde från olika leverantörer.

Undersökning av vatten.

Ur gårdsbrunnar inom tvenne fastigheter å stadens norra utgårdar upphämtat vatten har varit föremål för kemisk analys och befunnits i hög grad förorenat. På grund härav har Hälsovårdsnämnden utfärdat förbud mot vattnets användande till hushållsförbrukning.

Under år 1923 av tillsyningsmännen oskadliggjorda födoämnen.

Kött av	Antal beslag	Kassationsorsak		
		Tuberkulos	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Nötkreatur	7	—	—	7
Häst	1	—	—	1
Svin	1	—	—	1
Inälvor	20	7	1	12
Korv	1	—	—	1
Andra födoämnen	2	—	—	2
Summa	32	7	1	24

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Desinfektioner utförda år 1923.

Månad	Desinficerade		Förbrukad		Orsaker						
	Rum	Kök	Formalin gram	Formalinlamppor st.	Tuberkulos	Difteri	Skarlakansfeber	Nervfeber	Ep. hjärnfeber	Barnförlamning	Övriga ors.
Januari	18	6	6,200	3	2	18	3	—	—	—	—
Februari ...	5	—	1,800	1	2	2	—	—	—	—	—
Mars	5	3	2,300	2	1	5	1	—	—	—	—
April	9	5	4,800	2	1	5	6	—	—	—	1
Maj	7	4	3,100	1	1	5	1	1	—	—	—
Juni	5	5	3,400	1	1	3	1	—	1	1	1
Juli.....	11	1	3,600	—	2	5	3	—	—	1	—
Augusti.....	6	3	2,200	3	2	—	1	1	—	2	—
September..	10	6	6,100	2	3	4	3	—	—	—	2
Oktober ...	22	10	11,800	3	7	6	8	—	—	1	—
November...	8	—	2,600	1	1	—	6	—	—	1	—
December...	8	1	3,200	—	—	—	5	—	1	—	2
Hela året ...	114	44	51,100	19	23	53	38	2	2	6	6

Utrotande av ohyra medelst cyanväte har verkställts i 52 fall, varvid 124 rum behandlats.

En utav Hälsovårdsnämnden under året godkänd cyankammare inom gården n:r 49 Stora gatan har tagits i bruk en gång.

Som kommunalt tillsynsorgan enligt lag om arbetarskydd har undertecknad på Nämndens uppdrag tjänstgjort. Tillsynen omfattar 17 besök, fördelade på 14 dagar.

De inspekterade arbetsställena äro:

Hantverk	9
Handel	7
Övrig verksamhet	1

Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör, har ej iaktagits.

Tjänsteskrivelser, som avlåtits under året, uppgå till 36,

därav till Hälsovårdsnämnden	8
„ annan myndighet	6
„ åklagaren	7
„ fastighetsägare m. fl.	11
„ yrkesinspektören	4

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Diariet över till Nämnden inkomna handlingar upptar 111 ärenden.

Sammandrag av tillsyningsmännens arbeten under redogörelseåret bifogas.

Västerås i januari 1924.

ERNST BERGGREN

Sammandrag av hälsovårdstillsyningsmännens arbeten år 1923.

Besökta platser i o. f. tillsyn	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Hela året
Gårdar och avträden	1,581	1,539	1,425	1,278	1,587	1,448	1,091	1,361	1,444	1,641	1,621	1,147	17,163
Stall	164	166	164	146	176	156	105	149	143	144	146	105	1,764
Svinhus	18	16	13	14	21	9	9	14	14	12	17	5	162
Fähus	19	26	22	16	25	12	12	16	13	17	20	7	205
Bagerier	28	29	25	30	31	29	10	26	27	31	25	28	319
Mejerier och mjölkbutiker	101	112	85	102	103	83	80	92	101	103	103	104	1,169
Charkuterier	183	178	221	183	187	211	152	170	189	207	240	184	2,305
Slakterier och Korvfabriker	169	167	192	162	175	175	141	141	158	177	220	156	2,033
Salubodar	51	57	45	49	58	38	39	47	59	68	60	63	634
Godsmagasin	2	4	5	4	5	2	1	4	3	4	5	3	42
Spisningslokaler	2	—	2	—	4	4	—	—	6	4	4	1	27
Raksalonger	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	4
Lump-, ben- och hudupplag	16	12	17	25	30	25	9	22	18	22	19	12	227
Avstjälpningsplatser	3	—	5	4	5	9	5	5	6	2	4	2	50
Avloppstrummor och diken	5	1	7	16	27	24	27	18	20	13	13	—	171
Arbetsställen för minderåriga	1	1	1	—	—	1	—	—	4	—	—	5	13
Övriga uppdrag:													
Delgivet nämndens protokoll	10	—	5	3	—	8	3	5	1	14	2	19	70
Anhållande av födoämnen	5	1	4	2	2	6	8	6	—	—	—	—	34
Biträtt å Köttbesiktningsbyrån	26	29	27	24	26	27	20	30	24	25	27	25	310
Tillsyn över torghandeln	9	8	7	6	9	7	7	9	9	9	7	12	99
Utfört desinfektioner	24	5	7	13	8	7	11	6	12	23	7	8	131
Inköp av matvaruprov för undersökn.	94	143	81	161	122	139	31	167	81	146	101	119	1,385
Diverse arbeten	34	31	42	42	35	40	28	34	35	36	34	42	433

Redogörelse för bostadsinspektionens arbete 1923.

Div. förfrågningar	Klagomål	1:sta besök	Återbesök	Olägenheter avhjälpta	Läg. utdömda
101	114	503	1,380	183	5

Under år 1923 utfördes 1 997 inspektioner sålunda fördelade: första gången besökta lägenheter 503, återbesök och besök på grund av speciellt uppdrag 1 380 och besök på grund av klagomål 114. Desutom hava 101 förfrågningar av olika slag gjorts.

Bokföring å byrån samt de förhandlingar, som därstädes föras mellan bostadsinspektionen och husvärdar eller hyresgäster, är ej upptaget i denna statistik.

Bostadsbeståndets beskaffenhet synes stå på samma nivå som 1922, då husägarna fortfarande vilja kasta kostnaderna för reparationsarbetena på hyresgästerna, som ej alltid vilja eller kunna sörja härför. Hälsovårdsnämnden har ej heller under året ålagt husägarna reparationsskyldighet i större utsträckning, utan förbättringar ha så gott som endast utförts i den ringa skala, som kunnat åstadkommas genom förhandlingar mellan bostadsinspektionen och husägarna.

Bostadsknappheten är ännu märkbar, och bostadsinspektionen påträffar här och var familjer, som på grund av omöjligheten att erhålla egen bostad nödgas innebo hos föräldrar eller släktingar. De under året tillkomna nybyggnaderna hava ej varit av den betydenhet, att de avsevärt avhjälpt den brist på smålägenheter, som förefinnes. Då dessutom det finnes en hel del mindervärdiga lägenheter, som borde utdömas, är behovet av nytillkommande lägenheter stort.

Västerås i januari 1924.

LISA BRUÉR
Bostadsinspektris.

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Översikt av dödsorsakerna i Västerås

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön									Summa mankön
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder	
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6
Ros	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Scharlakansfeber	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Difteri	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kikhosta	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Akut barnförlamning	—	1	2	—	—	—	—	—	—	3
Tuberkulos a) Lungsot	—	—	—	1	2	7	—	1	—	11
b) Annan tuberkulos	1	2	—	1	—	3	1	—	—	8
Syfilis, förvärvad	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Blodbildande organens och blodets sjukdomar	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kronisk alkoholsjukdom	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Sockersjuka	—	—	—	1	—	1	1	—	—	3
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	1	6	—	7
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	2	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	—	—	—	2	1	5	—	8
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	1	1	—	1	—	—	—	1	—	4
Akut lunginflammation	—	1	—	—	—	1	3	9	1	15
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Akut mag- och tarminflammation	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Tarmhinder och tarmbråck	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	2	5	2	—	9
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Kräfta	—	—	—	—	—	1	6	12	—	19
Svulster av andra slag	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Olyckshändelse eller våda	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Självmord	—	—	—	—	—	2	4	—	—	6
Annan dödsorsak, förblödning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnsjuka	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Summa	13	11	4	4	2	23	28	54	2	141

N:o 12.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1923.

under år 1923, enligt dödsbevisen.

Kvinnkön									Summa kvinnkön	Summa summarum
under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder		
4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	12
—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	15
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2
2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	2	7	2	—	—	11	22
—	4	—	—	—	1	—	1	—	6	14
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	1	4	—	5	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	5
—	—	—	—	—	—	1	6	1	8	15
1	—	—	—	—	—	—	4	—	5	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	1	1	1	1	9	—	13	21
—	1	—	—	—	—	—	12	—	13	21
—	—	—	—	—	—	1	3	—	4	8
—	1	—	—	—	—	2	8	—	11	26
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	11
—	1	—	—	—	1	—	3	—	5	7
—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	4
—	—	—	—	—	—	13	9	—	22	41
—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	4
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	4
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	7
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
8	8	—	2	3	13	29	72	1	136	277

N:o 12. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.*

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1923 kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka...	88	—	88	43	45	60	28	51	34	3	1	—	—	—	21	5	61
Summa		88		88		88		88			88						
B. Sinnesslöa ...	19	—	19	14	5	19	—	11	6	2	6	—	4	6	2	—	1
Summa		19		19		19		19			19						

Redogörelse angående fosterbarnsvården i Västerås stad för år 1923.

A) *I enskild bostad* vårdade fosterbarn:

Antal vid årets början anmälda 46
Tillkomna under året 11
Summa 57

Avlidna under året:
före fyllda 1 år 0
efter fyllda 1 år 0
Summa 0

Avgångna av annan anledning:
före fyllda 7 år 6
efter fyllda 7 år 10
Summa 16

Hela antalet under året avgångna 16
Antal vid årets slut vårdade:
under 1 år gamla 2
1—7 år gamla 39 41
Summa 57

B) *I särskild anstalt* vårdade:

Antal vid årets början anmälda		8
Tillkomna under året		1
	Summa	9

Avlidna under året:

före fyllda 1 år		0
efter fyllda 1 år		0
	Summa	0

Avgångna av annan anledning:

före fyllda 7 år		1
efter fyllda 7 år		3
	Summa	4

Hela antalet under året avgångna		4
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla		0
1—7 år gamla		5
	Summa	9

C) Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn vid redogörelseårets slut 46.

D) Fosterlegans storlek pr månad:
i enskild bostad: högst 70: —, lägst 25: —,
i barnavårdsanstalt: högst 25:—, lägst 10: —.

E) Hava föreläggganden meddelats enligt 7 § 1? Nej!

F) Hava föreläggganden mdedelats enligt 7 § 2? Nej!

G) Hava försummelser beivrats enligt 10 §? Nej!

H) Hava försummelser beivrats enligt 11 §? Nej!

I) Finnes inom staden särskild fosterbarnsnämnd? Ja!

K) Äro särskilda biträden enligt 12 § förordnade och i så fall huru många? 3.

L) Finnes inom staden anstalt, varom i 18 § sägs, och i sådant fall vem är där anställd såsom läkare? Sådan anstalt finnes ej.

Västerås den 28 februari 1924.

IDA GRÖNBERG.
Fosterbarnsnämndens ordförande.

N:o 12.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1923.

Översikt av gängse sjukdomar

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Scharlakansfeber	2	—	1	—	2	1	6	—	1	—
Difteri (och strypsjuka)	18	—	3	—	8	1	4	—	8	—
Kikhosta	—	—	4	—	12	—	4	—	8	1
Influensa	27	—	24	—	27	—	15	—	6	—
Nervfeber + Paratyphus	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnsjuka	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Akut inflamm. i luftstrupe och luftrör	54	—	69	1	75	1	60	—	60	1
Akut lunginflammation	4	2	5	3	4	1	12	6	6	2
Lungsäcksinflammation	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—
Akut mag- och tarminflammation	3	—	14	—	8	1	8	—	14	1
Smittsam ögonsjukdom	—	—	—	—	3	—	8	—	10	—
Summa	109	2	121	4	139	5	118	7	116	5

Sammandrag av summariska utdrag ur dagböcker,

Antal barnmorskor som avlämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Misfall	Födda barn											
											Levande födda				Dödfödda					
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna			
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Tvillingbörd	Trillingbörd
6	521	443	71	7	145	376	21	509	261	248	245	241	5	2	4	—	7	5	9	—

Uppgifter den 31 dec. 1923 angående läkare och tandläkare

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Provinsialläkaredistrikt E. provinsialläkaredistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Antal leg. läkare						Tandläkare, praktiserande	
	Civila läkare med tjänstårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv.
Västerås stad	9	1	—	11	—	11	7	—

i Västerås år 1923.

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Juni		Juli		Augusti		September		Oktober		November		December		Summa	
Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
1	—	3	—	1	—	4	—	8	—	6	—	24	—	59	1
5	—	4	—	1	—	5	—	7	1	—	—	2	—	65	2
5	—	18	—	17	—	16	—	16	2	10	1	26	—	136	4
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	24	—	147	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
1	—	3	—	2	1	—	—	—	—	1	1	1	1	8	3
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
33	1	24	—	27	—	21	1	27	1	51	2	60	—	561	8
4	1	10	4	2	—	—	—	3	—	5	2	12	5	67	26
—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	2	—	1	—	10	—
8	—	8	1	4	—	12	—	8	—	2	—	6	—	95	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—
67	2	71	5	55	1	58	1	70	4	92	6	156	6	1,172	48

förda av barnmorskorna i Västerås stad under år 1923.

Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer										Barnaföderskor, förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 22, första stycket)	Barnaföderskor förlösta och vårdade å förlossningshem (Regl. § 22, andra och femte styckena
			Uttagande av efterbörden		Vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av		Skarpa instrument använda av			
Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare		
517	4	—	—	4	—	—	—	12	—	1	—	—	3	—

samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor				Sjuksköterskor				Anmärkningar
						Distriktssköterskor				
m.	kv.	Distrikts-	Kommunalt anställda	Anställda å förlossningsanstallt	Enskilt praktiserande	anställda av landsting	anställda av kommun	Dispensärsköterskor	i ensk. sjukvårdstjänst	
3	3	3	2	—	2	—	2	1	—	

N:o 12.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Summarisk förteckning upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1923.

A. *Vaccination.*

Utdragets n:r	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer som fullgjort ympningsplikt på grund av	
			framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskoppympning
1	Västerås	D:r G. Fjellander, Västerås	5	
2	»	» » » »	1	
3	»	» » » »	1	
4	»	D:r C. Thunström »	12	
5	»	D:r C. Idar »	32	1
6	»	» » » »	412	
7	»	D:r G. Wingren »	6	
8	»	D:r O. Ohlin »	17	
9	»	D:r D. Öhrn, Krylbo	2	
10	»	D:r R. Källander, Ramnäs	1	
11	»	D:r E. Tretow, Västerhaninge	2	
12	»	D:r N. Sandberg, Filipstad	1	
13	»	D:r Carlberg, Lindesberg	1	
14	»	D:r Wallerström, Arboga	1	
			Summa 494	1

B. *Revaccination.*

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 14 journalutdrag över förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 15 mars 1924.

CARL THUNSTRÖM
1:ste stadsläkare.

Uppgifter för år 1923 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt diariet.

Enligt § 9							Enligt § 10		§ 11	Uppgifter om smittkällor							§ 12	Antal intyg enligt	
Antal inkomna anmälningar enl. § 9	Antal av dessa behandlade enl.			Resultat Antal som			Antal anmälningar enl. § 10	Behandlade enl. § 17	Anmälningar enl. § 11	Antal anmälda smittkällor	Antal anmälningar om smittkälla behandlade enligt			Resultat Antal som			Antal anmälningar enligt § 12		
	§ 13	§ 16	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	återgått till behandling					§ 13	§ 14	§§ 21—22	ej anträffats	styrkt smittfrihet	påbörjat behandling		§ 14	§ 15
6	1	2	—	3	—	3	—	—	90	32	10	9	—	4	2	26	—	24	2

Övriga uppgifter eller iakttagelser av intresse meddelas i särskild bilaga.

Västerås den 10 januari 1924.

CARL THUNSTRÖM
Sundhetsinspektör.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad år 1923 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort	Syphilis congenita			Syphilis acquisita									Gonorrhoea			Ulcus molle		
				Primaria			Secundaria			Summa								
	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:ma
Stockholms stad	—	—	—	2	—	2	—	1	1	2	1	3	9	1	10	—	—	—
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Hallands län stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Örebro län stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västmanlands län stad	—	1	1	1	—	1	1	1	2	2	1	3	42	15	57	3	2	5
Västmanlands län landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kopparbergs län landb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Gävleborgs län stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västernorrlands län stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Danmark stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Andra länder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Obekant	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Summa	—	1	1	3	—	3	1	3	4	4	3	7	61	16	77	3	2	5

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad under år 1923 med hänsyn till ålder och kön.

Sjukdom	Summa	Den smittades kön	Den smittades ålder										
			under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
Syphilis	4	män	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—
	4	kvinnor	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—
Gonorrhoea	61	män	—	—	—	3	13	19	21	4	1	—	—
	16	kvinnor	—	1	—	2	2	5	6	—	—	—	—
Ulcus molle	3	män	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
	2	kvinnor	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1923.

Byråns verksamhet har fortgått i likhet med närmast föregående år, och någon personaländring har icke ägt rum.

Tillförseln har varit i stadig ökning, i synnerhet i fråga om fläsk, beroende på de jämförelsevis låga fläskpriserna. Kvaliteten av det införda köttet har varit rätt god. Som vanligt har tuberkulos hos nöt och septikämi och pyämi hos kalvar varit de förnämsta kassationsorsakerna.

Antalet hela och halva kroppar, som inlämnats för besiktning, ha varit 23 028, därav ha 671 varit föremål för anmärkning.

179 hela kroppar ha av olika anledningar kasserats och oskadliggjorts.

Vikten av det kasserade köttet har uppgått till 13 927 kg.

12 hela och 1 halvt kött ha först efter sterilisering utlämnats. Som ägarna i flera fall vägrat mottaga detsamma, har köttet överlämnats till de arbetslösas förening, som med tacksamhet mottagit detsamma.

Beträfande tillförseln under de olika månaderna och beslagsorsakerna hänvisas till närslutna bilagor.

Västerås den 1 mars 1924.

MARTIN JONSSON.

Denna rapport avser följande veterinärers verksamhet såsom besiktningsmän: Martin Jonsson, Julius Jakobsson.

Västerås den 25 januari 1924.

MARTIN JONSSON.
Stadsveterinär.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av														
	Storboskap		Större kalv		Mindre kalv		Får, get		Svin		Spädgris		Häst		Föl
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/1	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1
Januari	170	9	195	7	405	21	64	1	109	439	1	—	31	1	—
Februari ...	174	11	216	12	393	13	64	4	117	553	3	—	34	—	—
Mars	202	28	311	14	466	19	133	4	175	715	2	—	34	2	—
April	172	11	238	4	486	15	68	2	144	705	2	—	27	—	—
Maj	170	11	285	7	427	15	66	1	104	646	3	—	22	—	—
Juni	189	27	376	14	400	12	118	1	105	691	2	—	31	2	—
Juli	122	17	333	9	398	11	85	4	116	415	5	—	13	—	—
Augusti.....	178	16	349	9	308	12	241	9	93	636	1	—	24	—	—
September..	187	12	297	13	349	9	299	5	93	694	3	—	26	2	—
Oktober ...	213	17	238	13	423	19	360	10	122	832	2	—	46	—	—
November...	224	30	257	10	550	14	275	10	143	1,029	6	—	41	3	—
December...	192	30	256	8	444	22	105	9	330	519	55	—	23	4	—
	2,193	219	3,351	120	5,049	182	1,878	60	1,651	7,874	85	—	352	14	—

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Antal besiktade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning																						
	Storboskap						Kalv					Får, get			Svin				Häst				
	Lunga	Hjärta	Lever	Juver	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärja	Lever	Tunga	Huvud
Januari	35	35	42	33	165	42	5	5	14	8	5	—	—	—	—	—	—	1	3	3	3	2	—
Februari	26	26	30	21	160	27	4	4	15	7	4	—	—	—	—	—	—	—	5	5	5	—	1
Mars	27	27	33	20	202	27	1	1	16	6	—	—	—	—	—	—	2	—	4	4	4	1	2
April	20	21	28	19	168	22	3	3	11	8	2	—	—	—	5	5	7	4	4	5	5	2	1
Maj	33	35	35	26	157	37	3	3	15	5	3	—	—	—	1	1	2	2	2	2	2	1	—
Juni	28	29	30	25	185	28	—	—	7	8	—	—	—	—	8	8	11	3	3	3	3	1	2
Juli	22	22	29	18	123	25	1	1	13	8	1	—	—	—	20	20	21	1	—	—	—	1	—
Augusti	23	25	27	17	172	26	2	2	18	12	2	3	3	3	4	4	7	—	—	—	—	—	—
September	29	29	35	29	176	29	1	1	9	8	2	—	—	—	6	6	9	2	2	2	2	1	—
Oktober	32	32	44	31	198	36	—	—	4	18	—	—	—	—	—	—	4	3	6	6	7	5	—
November	35	35	42	28	219	30	1	1	5	23	1	—	—	—	5	5	9	9	3	4	5	1	2
December	33	33	41	25	178	35	1	1	6	26	1	—	—	—	2	2	10	51	1	1	1	—	—
Summa	343	349	416	292	2,103	364	22	22	133	137	21	3	3	3	51	51	82	76	33	35	37	15	8

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar		Godkända efter särskild behandling		Helt förstörda		Summa djur, varå beslag gjorts	
		Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade
Storboskap	2,412	408	—	9	—	40	—	457	—
Större kalv	3,471	59	—	—	—	5	—	64	—
Mindre kalv	5,231	18	—	—	—	120	—	138	—
Får eller get	1,938	5	—	—	—	2	—	7	—
Svin	9,525	150	—	4	—	7	—	161	—
Spädgris	85	1	—	—	—	4	—	5	—
Häst	366	30	—	—	—	1	—	31	—
Föl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	23,028	671	2,86	13	0,04	179	0,70	863	3,69

N:o 12.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1923.

Beslagsrapport A. från köttbesiktningsbyrån

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, get			
	Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd		
		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Codkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia)	1	—	—	1	—	—	—	—	49	—	—	49	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—	—	39	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis)	—	216	9	9	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	—	243	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4
Traum-, mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl.)	22	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	15	15	—	—	49	49	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infl. i leder, slemsäckar och senskidor	95	95	—	—	3	3	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Blödningar (Kontusioner och benbrott)	23	23	—	—	2	2	—	—	4	4	—	—	1	1	—	—
Abscessbildning	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystabildning	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar	53	28	—	25	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
Utmärgling	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—
Förskämning	2	—	—	2	2	1	—	1	27	6	—	21	1	—	—	1
Abnorm lukt	1	—	—	1	2	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Förorening	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	457	408	9	40	62	57	—	5	138	18	—	120	17	11	—	6

i Västerås för år 1923.

N:o 12.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1923.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbar organbesiktning De förändrade organen förstörda				
	Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd							
Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Storboskap	Kalv	Får, Get	Svin	Häst
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
42	37	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
46	46	—	—	1	1	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	15	—	—	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	6	—	4	2	—	—	2	6	5	—	1	—	—	—	—	7	1	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
10	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
156	145	4	7	5	1	—	4	30	29	—	1	—	—	—	—	142	1	—	—	4

N:o 12.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1923.

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ									Kött				
	Lunga	Hjärta	Brösthinna	Lever	Bukhinna	Njure	Juver	Tunga	Huvud	Delar	Kroppar			Summa vikt kg.
										Vikt i kg.	1/1	1/2	Vikt kg.	
Storboskap...	74	1	232	60	219	287	13	4	9	3,776	36	4	5,952	9,728
Större kalv...	1	1	5	4	5	95	—	—	—	28	5	—	257	285
Mindre kalv .	2	2	124	2	124	255	—	—	—	18	116	4	2,114	2,132
Får, get	—	—	2	—	2	4	—	—	—	4	2	—	27	31
Svin	—	—	15	—	13	23	11	—	3	437	7	—	447	884
Spädgris.....	—	—	3	—	3	6	—	—	—	3	3	—	25	28
Häst	2	—	1	—	1	6	—	—	—	674	1	—	165	839
Föl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	79	4	382	66	367	646	24	4	12	4,940	170	8	8,987	13,927

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg. (Före behandlingen)
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	
Storboskap	8	1	1,751	1,222	8	1	1,751
Svin	4	—	294	136	4	—	294
Summa	12	1	2,045	1,358	12	1	2,045

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 13.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1923.

Nämndens ledamöter hava under året varit: Bankdirektören Axel Sundström, ordförande, Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson, vice ordförande, Advokaten Ernfrid Browaldh, Andre stadsläkaren Carl Idar, Kamreraren Carl Frithz, Fru Ida Johansson, Fattigvårdssyssloman Axel Norén samt Marmorarbetaren Gustaf Karlsson.

Nämndens vice ordförande Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson har varit Nämndens tillsyningsman för övervakning av alkoholister och övervakare av det allmänna nykterhetstillståndet inom staden.

Nämndens sekreterare har varit notarien vid stadens kansli Eric Plantin.

Sammanträden.

Nämnden har till ordinarie sammanträden sammanträtt tredje helgfria måndagen i varje månad och till extra sammanträden vid behov. En särskild delegation, bestående av Nämndens vice ordförande och ledamoten Norén samt sekreteraren har vid behov sammanträtt mellan Nämndens ordinarie sammanträden för utredande av föreliggande ärenden.

Det har genom annons i stadens tidningar tillkännagivits, att Nämndens tillsyningsman varit att träffa varje dag å detektiva polisens station för emottagande av anmälningar till Nämnden och för att besvara frågor rörande Nämndens arbete.

Under året har Nämnden avhållit 11 ordinarie sammanträden.

Nämnden har vid systembolagets i staden sammanträden varit representerad av sin vice ordförande.

Utredningar och yttranden m. m.

Under året har Nämnden avgivit 14 yttranden i till Nämnden remitterade ärenden. 11 yttranden angående försäljning av pilsnerdricka, 1 angående fortsatt giltighetstid efter den 30 juni 1924 av Kungl. förordningen angående rusdryckers förverkande i vissa fall, 1 angående utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter samt 1 angående val av suppleanter inom Nämnden. Vidare torde det i detta sammanhang böra påpekas, att Nämnden genom sin vice ordförande varit representerad vid den av Centralförbundet för socialt arbete anordnade kursen i Stockholm den 3 och 4 maj 1923. Under år 1923 har Nämnden för sin verksamhet erhållit ett statsanslag å 200 kronor.

N:o 13.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1923.

Motboksindragningar.

Indragning av motböcker har under år 1923 endast i ett fall varit föremål för Nämndens behandling. Denna möjligen något egendomliga omständighet har sin förklaring däri, att dessa frågor utredas hos systembolaget genom den av staden och systembolaget gemensamt avlönade tillsyningsmannen, och systembolaget efter skedd utredning beslutar om indragning av motböcker där så erfordras. Systembolagets omsorgsfulla handhavande av dessa frågor har gjort allt ingripande från Nämndens sida obehövligt. Såsom nedan i berättelsen omförmäles hava under år 1923 ej mindre än 713 motböcker av olika anledningar blivit indragna.

Enligt alkoholistlagen behandlade personer.

Från föregående år till 1923 kvarstodo ej slutgiltigt behandlade	12 st.
Under 1923 nyanmälda	13 „
Summa	*25 st.*

Av de från år 1922 kvarstående

hava dömts till internering	2 st.
avflyttat till Amerika	1 „

Av de nyanmälda

har i ett fall frivillig internering förekommit	1 st.
avflyttat till annan ort	2 „

Av samtliga

hava till ett nyktert levnadssätt återförts	10 st.
för vidare behandling till år 1924	9 „
Summa	25 st.

Samtliga här ovan nämnda personer hava under hela föregående år eller delar därav stått under Nämndens övervakning. De hava av Nämndens tillsyningsman antingen blivit besökta eller ock på annat sätt upplysningar om deras levnadssätt införskaffats vid sammanlagt 216 tillfällen. Sålunda har en person besökts ej mindre än 42 gånger, en 23, en 19, en 13, två 12, en 11, två 10, en 9, två 8, två 7, en 6, två 4, tre 2 och fem 1 gånger

I övrigt har tillsyningsmannen verkställt utredningar i 14 andra ärenden, varför sammanlagda antalet av tillsyningsmannen verkställda utredningar under året uppgår till 230.

Beträffande övervakningen av alkoholister har denna under år 1923 bedrivits intensivare än något annat år. Då verksamheten år 1923 lämnat ett gott resultat torde det vara tydligt att just övervakningen är själva kärnpunkten av Nämndens alkoholistvårdande verksamhet.

N:o 13.
Nykterhets-nämndens årsberättelse för 1923.

Uppgifter angående ikraftvarande motböcker med systembolaget härstädes.

Den $^{1}/_{1}$ 1923 voro i kraft följande motböcker:

för män	11 431	st.
för kvinnor	678	„
Summa	12 109	st.

Av dessa voro 530 för män med begränsad inköpsrätt och för kvinnor 485 med begränsad inköpsrätt.

För enbart vin funnos 15 motböcker för män och 1 för kvinnor.

Under året hava ansökningar om motbok inkommit från sådana som förut aldrig haft motböcker:

män	352	st.
kvinnor	61	„
Summa	413	st.

Av samtliga inkomna ansökningar hava avslagits:

för män	86	st.
för kvinnor	11	„
Summa	97	st.

Under året hava indragits:

för män	684	st.
för kvinnor	29	„
Summa	713	st.

Under året hava utlämnats, dels till nya kunder dels ock till personer från annat kontrollområde eller eljest:

för män	608	st.
för kvinnor	67	„
Summa	675	st.

I kraft varande motböcker den $^{31}/_{12}$ 1923:

för män	11 363	st.
för kvinnor	716	„
Summa	12 079	st.

Inom kontrollområdet har under år 1923 åtalats för fylleri 211 personre, därav i Västerås 163 och på övriga orter 48.

Fyllerifallen fördela sig så, att

1	varit	dömd	7	gånger
2	„	dömda	5	„
3	„	„	4	„
6	„	„	3	„
20	„	„	2	„
179	„	„	1	gång.

N:o 13.
Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1923.

De här i staden anhållna hava uppgivit att de berusat sig: 3 å stadshotellet, 13 å Klippan, 1 å stadspaviljongen samt 20 å andra och tredje klassens utskänkning å stadshuset.

Utminuteringskvantiteten har, inberäknad extra tilldelning, pr månad och motbok under året varit 1,24 liter mot 1,37 liter föregående år.

Samma utminuteringskvantitet över hela landet utgör i medeltal under samma tid 1,93 liter, lägst i Skellefteå med 0,46 liter och högst i Vaxholm med 2.82 liter.

Det torde böra omförmälas att utminuteringskvantiteten i länets städer varit minst i Västerås. I Sala har den uppgått till 1,39, i Köping till 1,74 och i Arboga till 1,61 liter pr motbok.

Under år 1923 hava följande förseelser mot rusdrycksförordningarna blivit åtalade här i staden:

Olaga försäljning av spritdrycker	20 st.
„ tillverkning av spritdrycker	1 „
„ försäljning av pilsnerdricka	3 „
Förtäring av spritdrycker å förbjudna lokaler ..	10 „
Summa	34 st.

Översikt över det allmänna nykterhetstillståndet inom staden.

Enligt 64 § i gällande rusdrycksförordning åligger det Nykterhetsnämnden att övervaka det allmänna nykterhetstillståndet inom samhället samt, om något därvid är att anmärka, till vederbörande göra framställning om nykterhetsbefrämjande åtgärder.

Under det senast gångna året har Nämnden icke haft någon anledning att göra några framställningar om nykterhetsbefrämjande åtgärder, då nykterhetstillståndet inom samhället varit rätt tillfredsställande. Rusdrycks-konsumtionen har inom kontrollområdet — Västerås inberäknat — sjunkit från 1,37 till 1,24 liter pr motboksindivid. Konsumtionssiffran rörande utminuteringen håller sig glädjande nog tämligen låg inom kontrollområdet och lägre än i något annat kontrollområde i länet. Den understiger även medelsiffran, som för alla rikets kontrollområden är 1, 93.

Hembränningen synes under år 1923, liksom under år 1922, vara i avtagande och har endast förekommit ett fall. Insmugglad sprit har ej, åtminstone så vitt det kunnat utrönas, härstädes förekommit i någon större omfattning, även om det försports att å vissa platser skulle finnas och försäljas dylik vara. Två personer, en man och en kvinna, hava emellertid anträffats och ställts under åtal för försäljning av smuggelsprit.

Den skattefria spriten användes allt fortfarande såsom berusningsmedel av en del personer, men har under året ej anträffats någon som olagligen till förtäring avyttrat skattefri sprit. Dylik förtäring synes emellertid ske i så ringa omfattning att några särskilda åtgärder för förhindrandet härav icke påkallats.

Däremot synes olåga handel med spritdrycker — även med på systembolaget inköpt sprit — fortfarande förekomma. Det har redan omnämnts att under år 1923 20 personer härstädes ställts under åtal för i ett eller

annat avseende olaglig försäljning av spritdrycker. Svårigheten att kunna beivra sådan försäljning är synnerligen stor, då detektiva polisens personal, som har sig ålagt att övervaka den olovliga försäljningen, är allt för lätt igenkänd av försäljarna, varför dessa mycket väl kunna skydda sig för upptäckt.

Menlig inverkan på det allmänna nykterhetstillståndet har den förekommande förtäringen av rusdrycker å kafélokaler, där förtäring av rusdrycker ej är tillåten. Under år 1923 hava ej mindre än 10 personer blivit ertappade och dömda för det de å sådana kaféer förtärt spritdrycker.

Alla här ovan påpekade förhållanden inverka i viss mån på det allmänna nykterhetstillståndet, men torde varje förhållande i och för sig icke hava så särdeles stor betydelse för det allmänna nykterhetstillståndet.

Västerås den 11 april 1924.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 14.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1923.

N:o 14.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får över verksamheten och förvaltningen under år 1923 härmed avgiva nedanstående

Berättelser:

A. VARMBADHUSET.

Badhuset har liksom föregående år hållits stängt alla sön- och helgdagar samt den 1 maj, påsk- och julafton. Dessutom har under juli månad verksamheten varit nedlagd för diverse reparationer m. m. under 12 arbetsdagar, då den del av personalen, som icke erfordrades för dessa arbeten, samtidigt erhöll sin semester.

Antalet baddagar har utgjort 290 och antalet serverade bad 63 923 st. utgörande i medeltal pr dag 220,43. Motsvarande siffror föregående år utgjorde 289 baddagar, med 67 881 serverade bad och 234,88 bad i medeltal pr dag.

I förestående antal bad ingå dels fria bad för simundervisning till ett antal av 9 474 st., dels ock billigare bad för arbetslösa 1 591 st.

Verksamheten framgår av nedanstående

Tabell

med parallellsiffror för år 1922, utvisande antal serverade bad av olika slag vid badanstalten.

N:o 14.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1923.

	Antal serverade bad					
	under år 1922			under år 1923		
	herrar	damer	Summa	herrar	damer	Summa
I kl. karbad	2,292	2,380	4,672	2,085	2,156	4,241
I „ d:o med massage	447	244	691	332	269	601
I „ halvbad	65	27	92	40	6	46
II „ karbad	2,087	2,998	5,085	2,225	2,962	5,187
II „ d:o med massage	672	880	1,552	837	688	1,525
II „ sitt- och halvbad	50	35	85	31	21	52
I „ badstu utan borstning	1,960	547	2,507	1,799	476	2,275
I „ d:o med borstning	2,463	168	2,631	2,405	149	2,554
I „ d:o med massage	28	—	28	28	—	28
Simhall med värmestuga, vinter	6,770	4,558	11,328	6,111	4,621	10,732
d:o för skolungdom	1,667	1,339	3,006	1,844	1,373	3,217
Elektriskt ljusbad	89	87	176	80	58	138
d:o med borstning	16	6	22	16	5	21
d:o med massage	56	10	66	54	14	68
Fangobad	—	—	—	25	—	25
Kolsyrebad	43	1	44	—	—	—
Billighetsbadstu	8,958	4,496	13,454	10,702	4,971	15,673
Simhall med solbad, sommar	2,040	1,812	3,852	1,404	1,058	2,462
Elementarskolorna, billighetsbadstu	1	18	19	1	10	11
Folkskolan, d:o	1,270	1,444	2,714	1,349	1,341	2,690
Svenska Metallverken, d:o	621	244	865	42	24	66
Seminariet,	—	500	500	—	485	485
Simsällskapet	315	—	315	755	6	761
Arbetslösa	4,007	117	4,124	1,515	76	1,591
Avgiftsfria bad för simundervisning	4,918	5,135	10,053	4,779	4,695	9,474
Summa	40,835	27,046	67,881	38,459	25,464	63,923

Som av förestående tabell framgår har badfrekvensen ökat å följande bad: II kl. karbad med 102, simhall för skolungdom med 211, billighetsbadstu med 2 219, elektriskt ljusbad med 2 och Simsällskapet med 446 bad; å samtliga övriga badformer har uppstått en minskning, varav simhall med solbad har att uppvisa icke mindre än 1 390 bad, antagligen beroende på den kyliga väderleken under sistlidne sommar.

Inkomster under år 1923.

Badavgifter	54 171: 15
Diverse inkomster	60: 65
Olycksfallsförsäkring	481: 02
Kostnad för åvatten. Återförda medel	109: 62
Kronor	54 822: 44
Den beräknade inkomsten var Kronor	71 000: —

N:o 14.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1923.

Utgiftsstat för år 1923 jämte verkliga utgifter:

	1923 års utgiftsstat	Verkliga utgifter
10:de årets kostnad för inledning av åvatten	500: —	500: —
Avlöningar och provisioner	32 397: 16	31 242: 02
Bränsle	17 000: —	16 447: 68
Underhåll av linne och nyanskaffning	1 500: —	1 325: 40
Underhåll av inventarier	1 000: —	933: 70
a) Underhåll av fastigheten	1 000: —	1 535: 87
b) „ „ „ , extra	3 950: —	3 958: 95
Underhåll av pannor och ledningar	1 200: —	1 567: 07
Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1 000: —	603: 20
Renhållning och städning	200: —	111: 03
Skriv- och trycksaker	500: —	589: 70
Badingredienser	450: —	329: 60
Läkararvode och medicin	100: —	95: —
Telefon	275: —	259: 20
Brandförsäkringspremie	250: —	239: 57
Olycksfallspremie	200: —	200: —
Förbrukningsartiklar	3 000: —	2 788: 61
Utskylder	2 200: —	1 695: —
Oförutsedda utgifter	272: 60	308: 59
Elektrisk belysning	1 800: —	1 805: 50
Summa Kronor	68 794: 76	66 535: 80

Då de avgiftsfria skolbaden ej medräknas bliver medelinkomsten för varje försålt bad 100,6 öre, under år 1922 utgjorde denna medelinkomst 100,9 öre, och utgifterna, driftkostnaden för varje serverat bad likaledes i medeltal fördelat å följande poster

	År 1922	År 1923
Avlöningar	60, 11 öre	57, 37 öre
Bränsle	32, 36 „	30, 26 „
Belysning	3, 27 „	3, 31 „
Linne	4, 87 „	2, 43 „
Förbrukningsartiklar	5, 40 „	5, 12 „
Övriga omkostnader	15, 82 „	23, 62* „
Summa	121, 83 öre	122, 11 öre

Medelförlusten å varje serverat bad har sålunda utgjort 21, 51 öre.

Av det för år 1923 beviljade anslaget ..... kr. 68 794: 76
har tagits i anspråk ..... „ 66 535: 80

*) Häri ingå reparationskostnader å fastigheten till ett belopp av kronor 3 958: 95.

vadan å beräknade utgiftsbeloppet inbesparats .... kr. 2 258: 96
Som framgår av förestående redovisning är dock de badandes antal fortfarande i minskning, varför, om från
utgifterna .... kr 66 535: 80
dragas inkomsterna .... „ 54 822: 44
har å verksamheten uppstått en förlust av .... Kronor 11 713: 36

Denna förlustsiffra torde dock för året böra minskas med värdet av vid årsskiftet inneliggande betalt kollager för c:a .... kr. 2 000: —
vadan årsförlusten uppgår till .... Kronor 9 713: 36

B. KALLBADHUSET.

Kallbadhuset öppnades den 1 juni och stängdes den 8 september. Antalet baddagar har utgjort 100. För badfrekvensen var sommaren i hög grad ogynnsam med ofta regnigt väder och ovanligt låg temperatur.

De badandes antal har utgjort:

Betalande	12 824
Fribad för skolungdom	7 526
eller sammanlagt	20 350 personer.

Inkomster:

Badavgifter	2 175: 75	
Simsällskapet, hyra	79: 87	
Återlämnad material	59: 16	2 314: 78

Utgifter:

Avlöningar	1 416: —	
Kommunalutskylder	23: 75	
Brandpremie	126: —	
Tryckning av biljetter	90: —	
Annonser	32: 70	
Diverse driftkostnader	112: 96	
Vartill kommer underhåll och reparationer	1 357: 82	3 159: 23

Västerås den 15 april 1924.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG

B. Falk

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 15.

Kungl. Maj:ts utslag ang. de vägar, som skola ingå i den nya vägdelningen.

Avskrift.

Avskrift av utslag på besvär av J. F. Olsson i Apalby m. fl. i fråga om bestämmande av de vägar, vilka vid ny vägdelning inom Västerås stads område skulle såsom allmänna anses, m .m.

Kungl. Maj:ts

utslag på de besvär, J. F. Olsson i Apalby, A. G. Andersson i Önsta, Sigfrid Laggberg i Gryta, C. A. Blomkvist och J. A. Johansson, båda i Tunby, Aug. Eklund och C. J. Olsson, båda i Rönnby, J. Jansson i Lista, J. W. Lundquist i Åby, Gottfrid Pettersson i Hovdesta, K. E. Jäderlund i Uppåker samt And. Larsson i Rocklunda i underdånighet anfört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 1 mars 1923 meddelade utslag i fråga om bestämmande av de vägar, vilka vid ny vägdelning inom Västerås stads område skulle såsom allmänna anses m. m. i anledning av vilka besvär Kungl. Maj:ts befallningshavande efter vederbörandes hörande den 4 december 1923 avgivit infordrat utlåtande;

Givet i Regeringsrätten den 26 mars 1924.

Sedan distriktslantmätaren R. Grebius den 21 mars 1922 erhållit Kungl. Maj:ts befallningshavandes förordnande att i laga ordning verkställa ny vägdelning inom Västerås stads område, underställde Grebius med skrivelse den 23 september 1922 Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning ett av honom med biträde av gode män upprättat förslag rörande sådana i samband med vägdelningen uppkomna frågor, som omförmäldes i 41 § lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Enligt vad i förslaget anförts hade förrättningsmannen och gode männen funnit vägen från Hovdesta förbi Apalby till Nordanby och vägen från nämnda väg vid Apalby till stadsplanegränsen ej äga så stor vikt för den allmänna samfärdseln, att de borde ingå i vägdelningen.

N:o 15.

Ang. de vägar, som skola ingå i den nya vägdelningen.

De väghållningsskyldige i nämnda stad hördes över förslaget vid sammanträde inför magistraten i staden, varjämte magistraten avgav infordrat yttrande.

Genom överklagade utslaget har Kungl. Maj:ts befallningshavande till efterrättelse fastställt det underställda förslaget med ändring i viss del, varom nu ej är fråga.

I de underdåniga besvären hava klagandena, under anförande att omförmälda två vägar borde ingå i vägdelningen, yrkat upphävande av Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag, i vad därigenom bestämts, vilka vägar skulle i delningen intagas.

K u n g l. M a j: t har i nåder låtit Sig föredragas ovan berörda besvär och finner ej skäl att göra ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag, i vad det överklagats. Det länder vederbörande till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts sekret:
(L. S.)

Hugo Landelius.

Bestyrkes
å tjänstens vägnar:

Edvard Söderberg.

Rätt avskrivet betygar ex officio:

H. Cronholm

N:o 16.

Drätselkammarens och Hamnstyrelsens för Strömsholms våg yttranden ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan genom nådig remiss den 9 februari 1924 Stadsfullmäktige anmodats avgiva yttrande över en underdånig framställning från en del personer bosatta å Borgås udde vid Strömsholm om rätt att friköpa åt dem därstädes upplåtna tomter samt Stadsfullmäktige den 28 i samma månad beslutat överlämna handlingarna i ärendet för utlåtande till Hamnstyrelsen för Strömsholms Våg och Drätselkammaren, får Drätselkammaren med återställande av remisshandlingarna och av berörda styrelse avgivna yttrande, vilket senare avser jämväl en senare överlämnad liknande friköpsansökan, föreslå, att Stadsfullmäktige ville med instämmande uti detta yttrande hemställa att framställningarna icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Västerås den 1 maj 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten i Västerås har genom resolution den 9 nästlidne februari i anledning av nådig remiss den 4 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges i Västerås yttrande i ett ärende rörande av ett antal tomtinnehavare å Borgås udde vid Strömsholm i särskilda skrivelser gjord underdånig ansökning om friköp av till dem av hamnstyrelsen för Strömsholms våg upplåtna tomter, och hava Stadsfullmäktige vid föredragning av detta ärende den 28 februari 1924 beslutat remittera handlingarna för utlåtande till hamnstyrelsen för Strömsholms våg och Västerås stads Drätselkammare.

Vidare har till hamnstyrelsen under hand överlämnats ytterligare en liknande friköpningsansökning från Hanna Pettersson, varöver Magistra-

N:o 16.
Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

ten i Västerås genom resolution den 7 innevarande mars i anledning av nådig remiss den 1 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges yttrande.

Efter tagen kännedom om innehållet av de remitterade handlingarna får nu hamnstyrelsen för Strömsholms våg för sin del i ärendet anföra följande.

Den rätt, varmed Västerås och Köpings städer förfoga över Borgås udde är givetvis icke sådan, att städernas myndigheter kunna med annan och bättre rätt, än som hittills ägt rum, upplåta tomterna å området. Städernas egen rätt till området är måhända, på sätt Kungl. Kammarkollegium framhållit, tvivelaktig och icke större, än att upplåtelsen kan från Kronans sida återkallas. En sådan eventuell förändring i dispositionen av området torde dock icke kunna ske utan vidare. Framför allt måste städerna vid en återkallelse av upplåtelsen resa anspråk på ersättning för värdet av gjorda anläggningar samt på, att städerna tillhöriga byggnader inlösas. Även om Strömsholms våg icke numera, åtminstone på samma sätt och i samma omfattning som vid tiden för upplåtelsen, kan sägas tillgodose ett behov för städerna och deras borgerskap, så torde det väl icke med fog kunna bestridas, att den hamnplats, som här genom städernas försorg hålles vid makt, fyller ett för den allmänna samfärdseln viktigt ändamål. Något större ekonomiskt intresse för städerna att upprätthålla ifrågavarande trafikanstalt, kan väl knappast förefinnas, men då å andra sidan någon anmärkning mot det sätt, varpå städerna hittills ombesörjt denna angelägenhet, icke framförts, och då städernas myndigheter på grund av tradition och vunnet intresse för saken ej torde hava något emot att även hädanefter handhava densamma, synes knappast någon grundad anledning för närvarande föreligga för Kronan att återkalla den en gång gjorda upplåtelsen.

Kungl. Kammarkollegium gör visserligen gällande, att en del av området genom de gjorda tomtupplåtelserna disponerats för ett för donationen direkt främmande ändamål, varav man tilläventyrs skulle hava anledning förmoda, att upplåtelsen till städerna av denna del av området möjligen enligt Kammarkollegii mening borde återkallas. Hamnstyrelsen vill dock framhålla, att tomtupplåtelserna icke äro så främmande för donationsändamålet. De hava ägt rum från en mycket tidig tidpunkt av hamnplatsens tillvaro och hava från början skett i ändamål att bereda boplatser för sådana personer, vilkas bosättning i omedelbar närhet av hamnplatsen varit ett för rörelsen därstädes viktigt önskemål. Detta ändamål tjänar det till tomter upplåtna området allt fortfarande. Det ligger ju i öppen dag, att rörelsen vid en hamnplats icke kan betjänas utan tillgång till mänsklig arbetskraft av skilda slag och allt efter rörelsens livaktighet av större eller mindre omfattning. De arrendeavgifter, som städerna betingat sig vid tomtupplåtelserna, hava jämte hamnavgifterna använts till hamnanordningarnas upprätthållande och bestridande av nödvändiga utgifter i övrigt för hamnens skötsel. De mindre belopp av hamnplatsens inkomster, som under en del år tillgodokommit städerna, måste anses såsom en ringa gottgörelse för tidigare gjorda direkta uppoffringar och det oavlönade besvär, städernas förtroendemän haft för ombesörjandet av hamnplatsens angelägenheter. Under sådana förhållanden synes icke heller anledning före-

N:o 16.
Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

ligga att, så länge upprätthållandet av hamnplatsen skall vara en städernas angelägenhet, från deras disposition undantaga någon del av det donerade området. Skulle sådant ändock ifrågasättas från Kronans sida, vore det enligt styrelsens mening bäst, om en fullständig avveckling av nuvarande organisation komme till stånd.

Beträffande tomtinnehavarnes framställning om rätt att friköpa de till dem upplåtna tomterna så kan det visserligen — under förutsättning av att den gjorda upplåtelsen till städerna kommer att fortbestå — tänkas, att sådana friköp äga rum under samverkan mellan Kronan och städerna. Det synes dock hamnstyrelsen, som tillräckliga skäl för en dylik åtgärd knappast skulle vara till finnandes. Den indelningsplan, enligt vilken tomterna upplåtits, är mycket gammal och, om den också i anseende till de relativt korttidiga upplåtelserna icke heller nu kan sägas vara alldeles oanvändbar, skulle den icke, åtminstone vad större delen av området beträffar, under några förhållanden kunna läggas till grund för försäljning av tomter. Vad tomtinnehavarnes framhållande av den otrygghet, varmed deras besittningsrätt är förenad, angår, måste deras farhågor betraktas såsom överdrivna. Hamnstyrelsen har icke veterligen i något fall så förfarit, att en dylik farhåga därav kunnat motiveras. Och dess ställning som ansvarigt offentligt organ torde innebära full garanti för, att någon ohemul åtgärd gent emot tomtinnehavarne icke heller för framtiden kommer att vidtagas. En eventuell åtgärd i ändamål att ytterligare tillgodose tomtinnehavarne i deras anspråk på trygghet, som, om också icke för närvarande genomförbar på grund av den mindre lämpliga indelningen, i en framtid kan övervägas, är att övergå till upplåtelser med tomträtt. Mot tomtinnehavarnes anmärkning därom, att tomtavgifterna tid efter annan höjts, må endast erinras, att de höjningar som skett icke ens motsvara den allmänna sänkningen i penningevärdet, som under tiden försiggått.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg hemställer, att Stadsfullmäktige ville under åberopande av vad styrelsen här ovan anfört i underdånighet hemställa, att de gjorda ansökningarne om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke måtte föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

En kartekopia över hamnplatsens område, upptagande därå varande tomter att biläggas remisshandlingarne överlämnas härjämte.

Västerås och Köping den 30 april 1924.

På Hamnstyrelsens för Strömsholms våg vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Till Konungen.

Undertecknade gårdsägare i Borgåsund av Kolbäcks socken och Västmanlands län få härmed i underdånighet anhålla, att få inköpa de tomter, på vilka våra hus äro uppförda.

Jämlikt nådigt brev av den 17 april 1788, varav bifogas en avskrift,

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

upplåts till Västerås och Köpings städer från Strömsholms Kungsgårds ägor ett större område för inrättande av faktori och våg att tjäna Strömsholms kanal vid fraktfart. Området, beläget mellan sjön Freden och Hammarviken av Mälaren på den rullstensås, som under namn av Strömsholmsåsen här går fram, var delvis obehövligt för sitt ändamål. Med tillstånd av vederbörande städer byggdes snart nog på sluttningen boningshus, som synes mycket gamla. Sedermera tillkommo byggnader på flere ställen. Platsen kartlades och indelades i tomter, som fingo arrenderas. Nya gårdar uppbyggdes, vadan samhället nu är tätt bebyggt. Förnämligast är det hantverkare, som slagit sig ned här. De ha haft sin utkomst från de närbelägna större samhällena Strömsholms stuteri, slott och ridskola samt gårdarna Strömsvik, Kungsladugården och en del av den närgränsande Rytterns socken. Även fiskare och pensionärer samt mindre affärsmän kommo också hit. Läget vid sjö, hamn och järnvägsstation är ypperligt. En tid var visserligen tomtavgiften till städerna ej så hög, men numera vid nya kontrakts utfärdande har man fördubblat, ja till och med tredubblat densamma. Det oaktat ha vi en mycket osäker ställning. Antag, att vi en dag bleve ålagda att taga bort våra hus! Vi ha då ingenting att försvara oss med, och vi måste ikläda oss stora förluster utan eget förvållande. Vare sig staten eller de nämnda städerna synes oss böra ha något synnerligt intresse av att fortfarande äga och disponera området ifråga, som endast utgöres av grus och sand, dit vi från annat håll fört litet matjord för potatissängar och plantering av några bärbuskar och fruktträd. För oss åter skulle en tillerkänd äganderätt mot inlösen av tomterna till ortens pris hälsas med den största tillfredsställelse. Området är kartlagt och tomterna numrerade samt ytinnehållet lätt att finna. Svårigheter torde därför icke möta att få frågan närmare utredd, om skäl förefinnes.

På grund av det sagda och då vi hört att på andra ställen statens tomter upplåtits till enskilda med full äganderätt våga vi alltså i underdånighet hemställa om köp av nedannämnda numrerade tomter.

Borgåsund, Strömsholm den 15 december 1922.

Underdånigst

(Underskrifter)

Avskrift.

Hamnstyrelsen vid Strömsholms våg upplåter härmed av den Västerås och Köpings städer förlänade mark å Borgås Udde åt Skomakeriarbetaren Gust. Olsson den på karta av S. A. Forsling år 1893 över sagde mark med n:r 6 bemärkta tomt, omfattande 273 kvadratmeter, med rätt för Olsson att hava de byggnader, som där nu finnas eller efter styrelsens godkännande kunna där uppföras, kvarstående under tiden från och med den 1 januari 1917 till och med utgången av år 1934 så vitt städernas dispo-

N:o 16.
Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

sitionsrätt över platsen därunder fortfar, mot en årlig tomtavgift av trettio (30) kronor, som inom varje års slut till städernas uppbördsman å platsen erlägges, samt under villkor i övrigt;

att om ifrågakommer uppförande å tomten av nytt hus eller vid äldre hus någon tillbyggnad, först till Hamnstyrelsen avlämnas dels ett exemplar av karta över tomten, utppagande de äldre däråvarande byggnader, och varå ifrågastälde till- eller nybyggnads läge är utmärkt, samt dels byggnadsritning, som enligt däråvarande angiven $^1/_{100}$ skala utvisar plan, genomskärning samt fasad, samt avvaktas styrelsens bifall till byggnadsföretaget samt följes vid detsammas utförande den med styrelsens godkännande försedda ritningen, varöver styrelsens ombud å platsen äger vaka;

att byggnad å platsen ej får till handelsrörelse användas;

att snygghet och ordning iakttages samt de föreskrifter, som i avseende däråvarande av styrelsen eller dess ombud meddelas, villigt efterkomma samt att årsavgiften ordentligen erlägges, allt vid äventyr, om något uraktlåtes, att hamnstyrelsen äger återtaga tomten och låta därifrån vräka befintlig byggnad.

Strömsholms våg den 12 december 1916.

På Hamnstyrelsens vägnar:

J. W. Ödman.

Med förestående kontrakt förklarar jag mig till alla delar nöjd, försäkras.

Strömsholm den 15 december 1916.

Gustaf Olsson.

Bevittnas av:

J. Alb. Fredriksson. O. Möller.

Rätt avskrivet, betygar:

Em. Carlson. Ernst Carlsson.

Avskrift av avskrift.

Gustaf etc.

Wi hafve i nåder låtit Oss föredragas Eder underdåniga skrifvelse af d. 14 nästvekne December, hvarutinnan till Wår nådiga pröfning och stadfästelse insändes en efter af Eder fogad anstalt författad ny charta öfver den plats, som vid det, till underdånigt följe af Wår den 23 Julii

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

1779 till Eder aflåtne nådiga skrifvelse i Oktober månad samma år hafda sammanträde med fullmäktige från Westerås och Köpings Städer, blifvit, på Strömsholms Kungsgårds egor å den så kallade Borgås-udden emellan Sjön Frehn och Hammarviken utsedd till inrättande af faktorier och våg för effekter och vahror, hvilka när Strömsholms Slussverks Canal blifver färdig, der kunna komma att till vidare transport uppläggas. Och som Wi, i anledning af Eder härvid gjorda underdåniga hemställande, funnit i nåder godt att bifalla det den af vederbörande utsedda och på förenämnde af Eder insända charta utmärkte platsen må till ofvan berörda behof upplåtas och användas, samt likaledes vele hafva beviljadt den å merberörda charta utsatte och å andra sida om den ifrån bokstäfverna A och B gående skiljelinien belägna mark nyttjande till det af Westerås magistrat serskilt anmäldte plantagebehof; Så gifve Wi Eder sådant till egen och vederbörandes underdåniga efterrättelse härigenom i nåder tillkänna i hvilket afseende oftenämnde charta äfven härhos till Eder varder återsänd. Hvarmed Wi befalle etc.

Stockholms Slott d. 17 April 1788.

Gustaf

E. Ruuth

Till Herr R R och Öfverståthållaren Baron Sparre ang. plats för faktorierne vid Strömsholm.

Retteligen afskrifvet ur Handels och Finans Expeditionens Registratur för år 1788, betygas Stockholm i Kungl. Riksarkivet den 31 Maji 1892

Ex officio:

Wiktor Granlund
Arkivarie.

Rätt avskrivet, betygar:

Em. Carlson Ernst Carlsson.

Domänstyrelsens underdåniga utlåtande.

Överlämnande infordrade underdåniga yttranden av vederbörande domänintendent och länsstyrelse får domänstyrelsen för egen del anföra, att styrelsen icke för närvarande har någon dispotitionsrätt till ifrågavarande tomtområden och att emellertid — oavsett det intresse för områdenas bibehållande, som vederbörande städer kunna äga — styrelsen, med hänsyn till den stora betydelsen för det allmänna, som Borgås udde, varå tomterna äro belägna, enligt vad i ärendet framhållits, i sin helhet synes hava,

anser sig icke kunna tillstyrka den gjorda framställningen om tomternas friköpande.

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

Rikets allmänna kartverk, Ekonomiska avd.: Strömsholmsbladet, därå ifrågavarande tomtlägenheter vid Borgåsund angivits, överlämnas tillika.

I ärendets handläggning hava deltagit byråchefen Söderlind, föredragande, och t. f. byråchefen Aminoff.

Stockholm den 3 mars 1923.

Underdånigst

Karl Fredenberg.

Emil Holmström.

Till Konungen.

I underdånig skrift den 15 december 1922 hava G. Olsson och ett antal övriga å Borgås udde inom Strömsholms kungsgård i Kolbäcks socken av Västmanlands län boende lägenhetshavare hemställt om Eders Kungl. Maj:ts nådiga medgivande till av dem nu innehavda tomtområdens förvärvande medelst äganderätt.

För avgivande av underdånigt yttrande med anledning härav får jag i djupaste underdånighet anföra följande.

Ifrågavarande tomtområden äro belägna å södra sluttningen av i sydlig riktning fortlöpande så kallade Strömsholmsåsen, vilken, här avbruten av Hammarviken av sjön Mälaren och viken Freden av samma sjö förenande Borgåsundet, i samma riktning och å andra sidan nämnda sund närmast fortsätter över jämväl Kronan tillhöriga marker.

Medelst landsvägsbro och därinvid löpande järnvägsbro över sundet förmedlas lands- och järnvägsförbindelse från norr därom belägna trakter över färjled och järnvägsbro vid Qvicksund med Södermanland.

Borgåsund är — viken Freden oansett — jämväl att betrakta såsom Kolbäcksåns åminne i sjön Mälaren och såsom sådant även som Strömsholms kanals begynnelsepunkt och stapelort, för vilken åtskilliga anordningar, kajer, upplagsplatser, våg, magasin och bostadshus med mera finnas såväl å sundets norra som södra delar utförda.

Borgås udde med därå nu angivna tomtområden avgränsas mot öster och viken Freden av förbemälda landsväg, mot väster och Hammarviken av järnvägslinjen och en förgrening av landsvägen mot Strömsviks kronoegendom och Strömsholms hingstdepå; — densamma intager således en från samfärdselsynpunkt högeligen betydande och värdefull belägenhet och utgör, så att säga, det centrum, från vilket nu omförmälda, viktiga förbindelseleder utgå.

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

Med hänsyn till nu anförda, efter mitt underdåniga förmenande, för det allmänna betydliga värde, som Borgås udde på grund av belägenhet måste anses innehava, synes mig tanken på ett avhändande från Kronans sida av angivna tomtområden, vilka gemensamt bilda Borgås udde, böra föranleda till de allvarligaste betänkligheter, varjämte det icke torde vara förmätet att förutsätta, att denna knutpunkt och rätten att däröver fritt förfoga i framtiden kunna komma att ernå en betydelse, varom man måhända nu icke kan bilda sig en tillräcklig uppfattning.

Det må ju anses förklarligt, att i den underdåniga skriften angivna personer önska att medelst äganderätt bliva i åtkomst av sina mot tomtlega nu disponerade områden och att desamme finna en — om ock i den underdåniga skriften säkerligen överdriven — viss osäkerhet vidlåda det nu nyttjade upplåtelsesättet, i fråga om deras å tomterna befintliga, fasta redbarheter; det förefaller mig dock såsom visst, att Eders Kungl. Maj:ts nådiga ord skulle härutinnan betaga dem all oro och hos dem föranleda känsla av okvald besittning av sina områden, så länge därmed förbundna villkor vederbörligen uppfyllas.

På grund av vad jag sålunda i underdånighet andragit får jag i djupaste underdånighet hemställa,

> *att* Eders Kungl. Maj:t utan nådigt avseende vid sökandenas underdåniga hemställan om deras nu mot tomtlega disponerade områdens förvärvande medelst äganderätt, täcktes nådigst försäkra tomtinnehavarna å Borgås udde mot avhysning, innan verkställigheten därav blivit Eders Kungl. Maj:ts nådiga prövning underställd.

Uppsala den 11 januari 1923.

Underdånigst

Bengt B:son Wolffram.

I detta av domänintendenten i Västmanlands län avgivna yttrande instämmer i underdånighet Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Underdånigst

På länsstyrelsens vägnar:

C. G. Ihrfors C. R. Borgling

Västerås slott i landskontoret den 30 januari 1923

Till Kungl. Domänstyrelsen.

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

Jag får härmed vördsamt återställa remissakten n:o S. II: 135 av den 18 sistlidne januari rörande underdånig ansökan från Carl Olof Pettersson i Strömsholms våg, Strömsholm, att få köpa av honom innehavda tomterna n:o 8 och n:o 9 a å s. k. Strömsholms våg av Strömsholms kronopark i Västerås revir samt härvid närsluta eget och vederbörande jägmästares underdåniga utlåtanden.

Då av nådiga brevet av den 17 april 1788 framgår, att s. k. Strömsholms våg upplåtits till städerna Västerås och Köping endast för inrättande av faktorier och våg för effekter och varor, som fraktas å Strömsholms slussverks kanal samt, vad beträffar den å andra sidan en å i nådiga brevet åberopad, här ej tillgänglig karta angiven linje A—B belägen mark, till "plantagebehov", torde dock kunna ifrågasättas, huruvida nämnda städer böra fortfarande få disponera rätten till den mark, som av städerna numera synes hava upplåtits till tomter, sålunda för andra ändamål än som förutsättas och äro angivna i berörda nådiga brev.

Örebro den 10 februari 1923.

Adolf Welander.

Kammarkollegii underdåniga utlåtande.

Av ett syneprotokoll den 15 oktober 1779 inhämtas, bland annat, följande. Sedan Kungl. Maj:t "till vigare och mindre kostsam utförsel av Västmanlands och Kopparbergs läns bergslags effecter med mera vidtagit den författning av en canalgrävning ifrån siön Barken ned till Strömsholms kongsgård och therifrån vidare till hammarviken af mälaren", samt Kungl. Maj:t varit betänkt att åt städerna Västerås och Köpings handlande och borgerskap, som betjänade bergslagen "med factorie till besagde effecters emottagande och afsändning till Stockholm jämväl retour vahrors befordrande upplåta tjänlig plats på Strömsholms kongsgårds ägor till nödige factorie inrättningar med kastningsbod och Bonings utrymme", hade Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 23 juli 1779 uppdragit åt direktionen över kanalgrävningen och slussbyggnaden att i närvaro av representant för kungsgården samt tillkallade fullmäktige för städerna utse en sådan "plats och lägenhet" och därefter underställa förslaget Kungl. Maj:ts prövning. Vid den till följd härav den 15 oktober 1779 verkställda syn ansågs hinder ej föreligga för nämnda städer att "få intaga och nyttja ifrån Bårgås Broens norra ända både stranden och åsen, hvarå hus för stalldrängarna och flere gjerningsmän vore bygde och nu stående", och borde städerna "överenskomma med ägarne till husen på åsen antingen att flytta them till de platser, som utvisas kunde eller samma Hus sig tillhandla, med vilken kostnad Kongl. Maj:t icke kunde i någor måtto besväras". Städernas full-

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

mäktige förklarade sig nöjda och villiga "at tidigt förut innan siöfarten genom Grafven och slussarne öppnas besörja och gå i författning om alt hvad till deras Factoriers bestridande så väl våginrättning som Lastage plats och Bodar samt Boning hörer". Därefter förklarades det vara städernas egen sak att "sig emellan öfverenskomma och afhandla om plattsens intagande antingen gemensamt eller till fördelning, som the bäst och för them bekvämligast finnas kunde".

Genom nådigt brev den 17 april 1788, varav en avskrift finnes bilagd handlingarna i förevarande ärende, medgavs att det av vederbörande utsedda och på karta utmärkt området å den s. k. Borgåsudden mellan sjön Freden och Hammarviken finge upplåtas till städerna Västerås och Köping för inrättande av faktorier och våg för effekter och varor, vilka "enär Strömsholms Slussvärks Canal blifver färdig, der kunna komma, at till vidare transport upläggas". Därjämte upplåts visst markområde till "det av Vesterås magistrat särskilt anmälte Plantage behof".

Omförmälda karta upprättades 1781 av lantmätaren Pehr Billschier. Enligt därå meddelad beskrivning utgör det till båda städerna upplåtna området i areal $14^3/_4$ tunnland.

Av länsstyrelsen i Västerås fastställdes den 11 april 1876 reglemente angående förvaltningen av våg- och lastageplatsen Borgås udde. I enlighet med däri meddelad föreskrift utses av stadsfullmäktige i Västerås och Köping särskild hamnstyrelse för berörda plats.

Enligt av magistraten i Västerås under år 1895 i ärende rörande städernas donationsjordar meddelade uppgifter utgjorde ifrågavarande områdes areal 8,5469 hektar, därav då tagits i anspråk för bryggor, upplagsplatser och vägar 3,5993 hektar och för tjugunio byggnadstomter 2,0431 hektar. Av tomterna uppgåves städerna använda för egna byggnader en tomt och för fattighus en tomt. Tjugufyra vore upplåtna till besittning på viss tid, ej överstigande 20 år mot viss "platsavgift". Tre vore odisponerade. Den av området städerna tillförda nettoinkomst beräknades till 500 kronor för vardera staden.

För ett bedömande av den föreliggande framställningen torde man i första hand hava att granska den rätt, varmed Västerås och Köpings städer numera kunna anses innehava det ifrågavarande till Strömsholms kungsgård hörande område. Såvitt kollegium kan finna måste denna rätt numera anses ganska tvivelaktig. Syftet med den förevarande genom 1788 års brev gjorda donationen var, såsom framgår av det föregående, den att bereda nämnda städer utrymme att vid den här öppnade nya trafikleden utöva sina genom näringslagstiftningen vid sagda tid för stadssamhällen monopoliserade handelsrättigheter. I och med de helt ändrade samhällsekonomiska förhållanden, som inträtt genom näringstvångets hävande under nästförflutna århundrade, lärer behovet för städerna såsom sådana att hava tillgång till här ifrågavarande slag av "faktorier" eller nederlag samt platser för varuvågar ha förfallit. Till belysning härav kan ju i viss mån tjäna den omständigheten, att en avsevärd del av det här berörda området — eller de till enskilda personer upplåtna bostadstomterna — sedermera av städerna disponerats för ett för donationen direkt främmande ändamål.

N:o 16.

Ang. friköp av tomter vid Borgås udde.

Att döma av den i hamnstyrelsens upplåtelsehandlingar intagna klausulen "såvitt städernas dispositionsrätt över platsen därunder fortfar" synes också städerna själva vara medvetna om den otillräckliga rättsgrunden för deras innehav av nämnda tomtområden. Kollegium får slutligen erinra, att ett kronans anspråk å återbekommande av en till stad (Uddevalla) upplåten fastighet blivit under väsentligen likartade omständigheter godkänt av domstolarna. Kollegium tillåter sig härutinnan hänvisa till Kungl. Maj:ts dom den 5 april 1910 (N. J. A. ref. 67).

Innan vidare åtgärder vidtagas i ärendet, lärer Eders Kungl. Maj:t vilja däri inhämta yttranden av Västerås och Köpings städer och hemställer kollegium, det täcktes Eders Kungl. Maj:t, sedan sagda yttranden inkommit, bereda kollegium tillfälle att avgiva det vidare utlåtande i ärendet, vartill omständigheterna kunna föranleda.

I handläggningen av ärendet har deltagit, förutom undertecknade, kammarrådet Klockhoff.

Stockholm den 16 januari 1924.

Underdånigst

Hj. Nerman.

Tom Wohlin.
föredragande.

Otto Adelborg.

N:o 17.

Brandstyrelsens förslag till ny brandordning samt vederbörandes yttranden däröver.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom utlåtande till det av Brandstyrelsen i skrivelse den 26 nästlidne mars överlämnade förslaget till ny brandordning för staden får Brandstyrelsen anföra följande.

Enligt nya brandstadgan för riket, som trätt i kraft den 1 januari 1924, skola de föreskrifter, som utöver vad stadgan innehåller i fråga om ordnandet av en stads brandväsen, sammanföras i en brandordning, som antages av Stadsfullmäktige och fastställes av Konungens Befallningshavande.

Den för staden nu gällande brandordningen är av år 1907 och i anledning av stadens utveckling samt brandväsendets omorganisering — brandkårens alltmera betonade karaktär av yrkesbrandkår och brandredskapens allt större fulländning — i åtskilliga delar redan föråldrad. Då härtill kommer att den nya brandstadgan för riket innehåller ändrade bestämmelser för brandväsendets ordnande samt brandordning skall anpassa sig till dessa är en delvis omarbetning av den nu gällande brandordningen utesluten. Behovet av en ny brandordning för staden har redan länge förelegat, därom Brandstyrelsens åtgärd att redan under år 1920 tillsätta en kommitté för utarbetande av sådan bär vittne. Anledningen till att kommitténs arbete härmed icke forcerats har varit kännedomen om att en ny brandstadga för riket vore att emotse och att med fastställande av ny brandordning borde anstå i avbidan härpå.

Brandstyrelsen har ansett en mera detaljerad redogörelse för förslagets bestämmelser paragraf efter paragraf icke vara erforderlig då i allmänhet innehållet klarlägger ändamålet med bestämmelserna. Allenast i fråga om de större nyheterna torde en mera ingående redogörelse påfordras.

Förslaget innebär bland annat att staden skulle befrias från skyldigheten att hava allmän brandkår grundad på medborgerlig tjänstgöringsplikt och närmast motsvarande den nuvarande allmänna brandstyrkan upprättad, något som förutsätter att den avlönade brandstyrkan är av den storlek att stadens trygghet mot skada av brand är tillfredsställande. Befrielse från denna skyldighet medgives av Konungens Befallningshavande, som vid prövning av ansökan härom har att tillse att nämnda förutsättning är för handen. Den allmänna brandkåren skulle enligt förslaget er-

N:o 17.
Ang. ny brandordning

sättas med en utökad reservkår, som enligt brandstadgan skall kallas *borgarbrandkår*, samt en brandberedskap av Kungl. Västmanlands regemente. Nuvarande reservkåren utgöres av 26 man inklusive befäl och skulle komma att bestå av 40 man. Beredskapen vid regementet är under viss förutsättning, varom mera nedan, ställd till brandverkets förfogande på grund av en överenskommelse med nuvarande regementschefen. Vid det förhållande att överenskommelsen nära ansluter sig till innehållet i Kungl. förordningen den 31 december 1915 angående användandet av militär personal för en del ändamål, däribland eldsläckning, kan antagas att även om överenskommelsen endast är bindande under nuvarande regementschefens tjänstetid densamma likväl icke kommer att upphävas av efterträdarna i tjänsten.

Enligt bestämmelse i förenämnda Kungl. förordning skall innan militär handräckning lämnas efter begäran av annan myndighet än polismyndighet för släckande av eldsvåda utfästelse avgivas att ersätta skada eller förlust å persedlar och material och övriga kostnader, som genom handräckningen kunna uppstå, och är enligt överenskommelsen angående brandberedskapen vid regementet förutsatt att utfästelse av staden avgives att ersätta kostnader av angivna slag uppstående under utryckning av beredskapen ävensom att, i händelse av tvist rörande beloppet, låta detta bestämmas genom skiljenämnd enligt lagen om skiljemän. Beträffande innebörden i uttrycket "Övriga kostnader" hänvisar Brandstyrelsen till det uttalande, som gjorts i skriftväxling rörande överenskommelsen, vilken skriftväxling, som i sig innesluter överenskommelsen, här bifogas. Brandstyrelsens hemställan om godkännande av förslaget till ny brandordning innebär även en hemställan om avgivandet av förberörda utfästelse.

Den utökade reservkåren (borgarbrandkåren) och beredskapen vid regementet skulle för Konungens Befallningshavande utgöra grunden för ett medgivande av befrielse för staden från att hava allmän brandkår upprättad.

Brandstyrelsen anser sig böra något utforma denna grund. Den allmänna brandstyrkan (brandkåren) grundad på medborgerlig plikt är en kvarleva från äldre tider då i avseende å medlen att bekämpa elden primitiva förhållanden voro rådande. Brandredskapen utgjordes då av handdrivna sprutor, för vilkas skötsel och användning många armar behövdes. I och med den fortgående fulländningen av brandredskapen — övergången från handdrivna till maskindrivna och slutligen motordrivna sprutor — har den allmänna brandstyrkans betydelse såsom effektiv faktor vid släckning av eld alltmer förlorat i värde. Detta värde förringas än ytterligare genom liten övning, brist på lämpligt befäl, avsaknad av disciplin och de täta förändringarna inom leden, allt medförande att ett insättande av den allmänna brandstyrkan vid en större eldsvåda mera medför förvirring än bringar reda i eldsläckningsarbetet. Nu angivna förhållande har gjort det till ett önskemål, att kunna förlägga tyngdpunkten i eldsläckningsväsendet till de övriga formerna av brandkår — yrkesbrandkåren och borgarbrandkåren — och få dessa allt mera utvecklade.

Då såsom förut framhållits genom stadens utveckling och inkorporeringen av förstäder och landsbygd brandkårens utryckningsområde avse-

N:o 17.
Ang. ny brandordning

värt utökats och därmed även brandriskerna ökats, har Brandstyrelsen ansett sig kunna vinna större trygghet genom nedan nämnda omorganisation av reservkåren, vilken förändring skulle medföra betydligt större fördelar och icke draga mera årlig kostnad än exempelvis utökning av yrkesbrandkåren med en brandman.

Reservkåren (borgarbrandkåren) föreslås utökad från nu i staten upptagna 26 man till 40 man, därav en chef och tre förmän. Kåren skulle indelas i *tre grupper,* varje grupp bestående av en förman, två maskinister två eldare och åtta man. Varje dylik grupp skulle turvis (med ombyte t. ex. var månad) utgöra en *första reserv.* Denna första reserv skulle, då yrkesbrandkåren utryckt till eldsvåda inkallas till brandstationen, dock först på order av tjänstgörande brandchefen. Detta manskaps uppgift blir att genast iordningställa reservkårens redskap för utryckning och därefter avvakta vidare order. För den händelse reservkårens medverkan vid eldsläckningen erfordras kan då den till stationen inryckta första reserven medförande redskapen omedelbart ingripa och den övriga delen av kåren alarmeras att inträffa direkt vid eldstället, en anordning, som medför en betydlig och viktig tidsvinst. — Skulle under yrkesbrandkårens släckningsarbete ytterligare en eldsvåda uppstå — kanske på långt avstånd — inom staden kan en sådan till brandstationen inryckt första reserv utrycka till det nya eldstället och där igångsätta släckningsarbete, till dess befäl ur yrkesbrandkåren hinner anlända och övertaga ledningen.

Med hänsyn till de stora vägsträckor brandkåren numera kan få utrycka, har Brandstyrelsen tänkt sig att reservkårens slangmaterial skall fortskaffas till eldstället med en slangvagn dragen av hästar eller eventuellt bogserad av automobil, varigenom vinnes större hastighet vid utryck ningen och manskapet framkommer till eldstället utan att såsom nu vara ansträngt av en lång språngmarsch med de tunga och otympliga slangkärrorna.

För brandsynens förrättande är enligt förslaget staden indelad i två synedistrikt. Brandstyrelsen har nämligen ansett att en synenämnd för hela staden skulle medföra alltför lång tid för synegången. Två samtidigt arbetande synenämnder, en för den del av staden, som är tätare bebyggd, i förslaget det inre området, och en för den del av staden, som har landsbygds karaktär, i förslaget det yttre området, möjliggör en begränsning av synetiden. Bestämmelsen uti § 21 mom. 9 i förslaget förutsätter att brandchefen vid ett deltagande i synegången inom yttre distriktet, som från hans sida är en frivillig angelägenhet, skall tjänstgöra såsom ordförande i nämnden för detta distrikt. För möjligheten att sammansätta en brandsynenämnd på annat sätt än enligt huvudregeln i § 10 mom. 2 i brandstadgan åberopar Brandstyrelsen undantagsbestämmelsen enligt dess 50 §.

Beträffande brandsynen förtjänar i övrigt uppmärksammas att överlämnandet av eldstadsbesiktningen åt skorstensfejare att utföras i samband med sotning förenklar brandsynenämndernas arbete, då härigenom eldstadsbesiktningen vid brandsynen i regel blir överflödig. Emot att låta allmänna brandsynen, förrättad av brandsynenämnderna, allenast omfatta under-

sökning enligt § 10 mom. 3 1:o) och 3:o) uti brandstadgan torde icke möta något hinder. N:o 17. *Ang. ny brandordning*

För att härefter övergå till det kapitel i förslaget, som innehåller bestämmelser angående sotning, innehålles häri en del nyheter. Utom indelningen av sotningsdistrikten i yttre och inre områden, för vilken indelning karaktären av landsbygd och tätare bebyggd del av stadens område varit avgörande, och vilken indelning i övrigt sammanfaller med indelningen för brandsyn, torde bestämmelserna angående sotningsfristerna påkalla det största intresset. Sålunda innebär förslaget bland annat den ändring från nuvarande bestämmelser, att sotningsfristen för sotning av rökgångar till kökspisar, fyrugnar och andra eldstäder, vari matlagning eller kokning dagligen förekommer, förkortats till en månad från två månader för stadens bebyggda utomplansområden.

Då eldningsintensiteten är avgörande för behovet av sotning och någon skillnad häri icke förefinnes mellan det stadsplanelagda området och det bebyggda utomplansområdet har anledning icke förelegat att bibehålla olika tidsbestämmelser för dessa områden ingående i det inre sotningsområdet. För den föreslagna enhetligheten i detta hänseende kan vidare åberopas den omständigheten att soteld, som oftast uppkommer under andra månaden efter verkställd sotning, och att tätare sotning således blir en befogad skyddsåtgärd även om den åsamkar fastighetsägaren inom utomplansområdena större kostnad för sotningen än han för närvarande har att bära — med nuvarande taxa skulle merkostnaden uppgå till 3 kronor 72 öre pr eldstad och år.

Ett godkännande av förslaget angående utökningen av reserven (borgarbrandkåren) medför en årlig merutgift för staden av 2 450 kronor, motsvarande ungefär avlöningen till en brandman, enligt följande uppställning:

Föregående kostnad för reserven		2 530: —
Föreslagen årlig kostnad:		
1 chef	300: —	
3 förmän à 200: —	600: —	
1 1:ste maskinist	300: —	
5 maskinister à 150: —	750: —	
6 eldare à 100: —	600: —	
24 man à 75: —	1 800: —	
Övningar och eldsvådor	1 000: —	
Telefon till chefen	80: —	
Kol och underhåll av sprutor	100: —	
	5 530: —	
Avgår kostnader för allmänna brandstyrkan	550: —	
	Kronor 4 980: —	
Årlig merkostnad	Kronor 2 450: —	

N:o 17.

Ang. ny brandordning

Av uppställningen, jämförd med den för brandverket fastställda staten, framgår, att Brandstyrelsen föreslår en genomgående ökning av arvodena för de olika uppdragen inom reserven. Den större betydelse denna brandkår i det nya brandordningsförslaget tillagts, det mera än förut självständiga uppträdande vid eldsvåda, som i vissa fall förutsättes förekomma från dess sida samt härav föranlett större ansvar påkallar, enligt Brandstyrelsens åsikt, en höjning av arvodena. Samtidigt med att arvodet anpassas att motsvara arbetets art och betydelse, bland annat tvånget till tjänstgöring, vinner hos reserven den uppfattning insteg att den utgör en viktig del av en samhällsfunktion, något som rent psykologiskt sett icke bör förbises och underskattas.

Utökningen av reserven (borgarbrandkåren) medför ett engångsanslag av Brandstyrelsen beräknat till 1 200 kronor, därav till ringledningar och klockor 600 kronor, för kaskar, skärp m. m. 300 kronor och för omändring av en redskapsvagn till slangvagn 300 kronor.

Arvodena till den byggnadssakkunnige ledamoten i brandsynenämnden för inre distriktet och till ledamöterna i brandsynenämnden inom yttre distriktet för brandsynen torde icke kräva högre anslag än som för närvarande finnes för samma ändamål upptaget i brandverkets budget.

Därest Stadsfullmäktige i princip delar den uppfattning, som i brandordningsförslagets § 11 mom. 2 kommit till synes, eller att staden skall anskaffa och underhålla tjänstekläder åt såväl befäl som manskap, en princip som Brandstyrelsen, med hänsyn till arten av brandpersonalens arbete, tvånget att bära uniform och den stora slitningen av denna under den aktiva tjänsten, anser riktig, tillkommer ytterligare en merutgift, som för närvarande icke kan fixeras. Denna blir en budgetfråga till nästkommande år och merutgiften för uniform för befälet är beroende på bestämmelser, som Stadsfullmäktige efter förslag av Lönenämnden kunna komma att fatta.

Sedan Brandstyrelsen nu genomgått huvudpunkten i förslaget till ny brandordning hemställer Brandstyrelsen, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels antaga förslaget i det skick det föreligger av Brandstyrelsen utarbetat och därefter söka Konungens Befallningshavandes fastställelse därå,

dels i fråga om den brandberedskap av Kungl. Västmanlands regemente, som ställts till brandverkets förfogande, tillförbinda staden skyldighet att ersätta statsverket de med denna beredskaps utryckning förenade kostnaderna sådana dessa till arten angivits i den skriftväxling, som förts emellan Brandstyrelsen och regementschefen, och i händelse tvist uppkommer angående beloppet av sådan kostnad hänskjuta tvisten för avgörande genom skiljemän enligt lagen om skiljemän,

dels ock i samband med förslagets överlämnande till Konungens Befallningshavande i länet begära befrielse tills vidare från skyldigheten för staden att hava en på allmän medborgerlig plikt grundad allmän brandkår upprättad.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

Brandstyrelsen överlämnar utom vad förut angivits såsom fogat till detta utlåtande en inom Kungl. Kommunikationsdepartementet utarbetad normaltyp för brandordning, vilken i vissa delar tjänat som mönster för det nya brandordningsförslaget.

Västerås den 4 april 1924.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON

Ragnar Tenow.

Till Översten och chefen för Kungl. Västmanlands regemente.

Enligt den under föregående år promulgerade nya brandstadgan för riket (Svensk författningssamling 1923 N:r 173) vars bestämmelser trätt i kraft i och med ingången av detta år, skall stad hava sitt brandväsen så ordnat, att det med hänsyn till samhällets storlek, bebyggelse m. fl. faktorer tillfredsställer skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand.

Brandväsendet skall vara byggt på en brandstyrka, vilken kan vara av olika slag, antingen en fast anställd kasernerad yrkesbrandkår eller en s. k. borgarbrandkår bestående av ej kasernerad personal, något övad och indelad i tjänst i händelse av eldsvåda, eller ock en kombination av båda dessa slag av brandstyrkor samt därjämte en genom allmän värnplikt bildad s. k. allmän brandkår.

Tillika finnes föreskrift inryckt i stadgan därom att Konungens Befallningshavande, vilken myndighet det tillkommer att hava överinseende över brandväsendet såväl i stad som på land, äger befria stad från skyldigheten att upprätta allmän brandkår, därest den andra brandstyrkan anses innebära tillräcklig trygghet.

Erfarenheten har visat, att den allmänna brandkåren, vilken är en kvarleva från äldre tider — det gamla brandväsendet har varit byggt på sådan kår — på grund av liten övning, brist på lämpligt befäl, avsaknad av disciplin och de täta förändringar inom leden, varit ett alltför tungrott och osäkert vapen i kampen mot elden.

Vad Västerås stad angår finnes en fast yrkesbrandkår, kasernerad i brandstation, och en reservkår, något övad och motsvarande vad som i nya brandstadgan kallas borgarbrandkår samt den allmänna brandkåren, vartill höra i staden mantalsskrivna arbetsföra personer emellan 18—50 års ålder.

Brandstyrelsen i Västerås, som f. n. på grund av den nya brandstadgan för riket är sysselsatt med att utarbeta ny brandordning för staden, har härvid övervägt under vilka förutsättningar staden skulle kunna medgivas befrielse från skyldigheten att hava en allmän brandkår upprättad och i detta avseende tänkt sig möjligheten härav, därest genom överenskommelse med regementets myndigheter skulle så kunna ordnas, att en av-

N:o 17.
Ang. ny brandordning

delning av regementet bleve avdelad såsom hjälp åt stadens brandstyrka i händelse en eldsvåda av större omfattning utbröte. Denna avdelning, till storleken högst 40 man, skulle tjänstförrättande brandchefen i staden, antingen i dess helhet eller delvis, kunna påkalla såsom hjälp vid en eldsvåda utan anlitande av den omgång, som bestämmelserna uti Kungl. Förordningen den 31 december 1915 angående användande av militär personal till upprätthållande av allmän ordning samt för eldsläckning och andra dylika ändamål innebära. Denna omgång innebär en fara för dröjsmål genom svårigheten att under vissa tider på dygnet och under sådan tid inträffad eldsvåda anträffa de personer, som äga rekvirera militärhjälp, en svårighet, som Brandstyrelsen vill hava undanröjd.

Upprinnelsen till detta förslag är att finna i Brandstyrelsens kännedom om att vid regementet finnes ständigt avdelad en eldsläckningsberedskap à 15 man, vilken, enligt skrivelse den 26 juli 1919 från dåvarande chefen för regementet, ställts till Brandstyrelsens förfogande, och den nära till hands liggande åtgärden att utöka denna beredskap till högst 40 man.

Med det tillägg att enligt nya brandstadgan för riket regementets område såsom liggande inom stadsområdet i olikhet med vad förut varit fallet är tillförsäkrat det brandskydd, som staden lämnar sitt övriga område, vilket givetvis innebär en uppoffring för staden, som genom ett tillmötesgående från regementsmyndigheternas sida i här ifrågasatt ordning skulle avtrubbas, får Brandstyrelsen vördsamt anhålla om meddelande, huruvida och under vilka villkor en manskapsstyrka å intill 40 man skulle kunna avdelas vid regementet och kunna hållas i beredskap att av tjänstförrättande brandchefen i staden direkt påkallas såsom eldsläckningshjälp, då behov härav föreligger.

Skulle dessa villkor komma att inrymma skyldighet för staden att ersätta vid sådan hjälps lämnande uppkommen skada å personal eller egendom, där sådan skada ej på grund av gällande bestämmelser ersättes i annan ordning, kommer Brandstyrelsen att för sin del tillstyrka stadens beslutande myndighet att antaga ett dylikt villkor.

Västerås den 14 januari 1924.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON

Ragnar Tenow.

N:o 17.
Ang. ny brandordning.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Härmed har jag äran översända svar å skrivelsen av den 14. sistlidna januari samt

tjf. regementsintendentens skrivelse jämte därå av mig gjord anteckning angående tolkning av uttrycket "övriga kostnader" i Nåd. förordningen den 31. december 1915, § 2.

Västerås den 1. februari 1924.

AXEL KLINGENSTIERNA
Regementschef.

John Lundqvist.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Till svar å skrivelsen av den 14. dennes har jag äran härmed meddela följande.

Regementet, som, enligt Brandstyrelsens uttalande, på grund av nya brandstadgan för riket inom sitt område kan påräkna det brandskydd, som staden lämnar sitt övriga område, vill å sin sida givetvis så långt ske kan tillmötesgå det önskemål, som från Brandstyrelsen uttalats beträffande eldsläckningshjälp.

Jämlikt § 6 av Kungl. förordningen av den 31. december 1915 ang. användande av militär personal till upprätthållande av allmän ordning samt för eldsläckning och andra dylika ändamål kan från regementet vid släckning av mera betydande brand biträde av militärhandräckning lämnas även på framställning av annan myndighet än den, som enligt § 2 nämnda förordning därtill är behörig eller av enskild person, under förutsättning att vederbörande vare sig genom på förhand gjord eller vid tillfället lämnad utfästelse förbundit sig gottgöra skada eller förlust på persedlar och material samt övriga kostnader, som kunna uppstå vid lämnande av sådant biträde.

I enlighet härmed möter således under angiven förutsättning intet hinder för regementschef att på framställning av brandchef lämna militärhandräckning.

Vad beträffar det uti Kungl. förordningen omnämnda villkoret rörande ersättning för handräcknings ställande till förfogande, synes detta i föreliggande fall böra innefatta en på förhand gjord utfästelse och även innehållande en bestämmelse, att om i något fall vederbörande myndighet icke vill godkänna av regementet gjord värdering av uppkommen skada eller förlust på persedlar och material samt övriga kostnader, som kunna uppstå vid lämnande av militärhandräckning, skall frågan om ersättning hänskjutas till skiljenämnd i enlighet med lagen om skiljemän av den 28. oktober 1887.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

Beträffande storleken av brandhjälpen finnes med nuvarande härordning i regel 40 man tillgängliga vid regementet, vilka efter erhållen framställning kunna ställas till brandchefens förfogande. Endast i händelse av epidemi eller annan motsvarande nu ej överskådlig anledning torde svårighet kunna uppstå att lämna handräckning till ovannämnda styrka. Någon särskild avdelad beredskap inom etablissementet för ifrågavarande ändamål synes icke erforderlig.

På grund av vad ovan framhållits torde stadens beslutande myndighet böra på förhand utfästa sig att utgiva ersättning för ur regementet utgången militärhandräckning på sätt som ovannämnda Kungl. förordningen § 6 säges samt även förbinda sig att i händelse av tvist ang. ersättnings storlek låta frågan hänskjutas till skiljenämnd i enlighet med lagen om skiljemän.

Sedan dessa utfästelser blivit gjorda, kan ur regementet på av tjänstförrättande brandchefen gjord rekvisition för släckning av mera betydande brand en militärhandräckning om högst 40 man lämnas, dock med reservation beträffande handräckningens storlek i händelse av epidemi eller annan nu ej överskådlig anledning.

Närmare bestämmelser angående sättet för rekvisition av här avsedd militärhandräckning samt dennes utrustning torde lämpligen bliva före mål för samarbete mellan regementet och brandchefen.

Västerås den 1. februari 1924.

AXEL KLINGENSTIERNA
Regementschef.

John Lundqvist.

Till Chefen för Kungl. Västmanlands regemente.

I anledning av begärt förtydligande av uttrycket "övriga kostnader", som kunna ifrågakomma för Västerås stad att ersätta regementet i händelse av lämnad militärhandräckning vid brandsläckning. får jag vördsamt framhålla, att då uttrycket är direkt hämtat ur Nåd. förordningen den 31. december 1915 § 2, är Kassaförvaltningen förhindrad fastställa uttryckets tolkning.

Emellertid torde med "övriga kostnader" i dylikt fall avses sådana ökade kostnader, vilka kunna tänkas uppstå i samband med tjänstgöring utanför regementets etablissement, exempelvis för transporter, ändrad utspisning, eventuell förläggning o. dyl., och kan i uttrycket icke inrymmas kostnader för traktamenten, timpenning eller annan dylik ersättning till

befäl eller manskap, då sådan ersättning icke, enligt nu gällande avlöningsreglementen, utgår under tjänstgöring inom regementets förläggningsort.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

Västerås den 30. januari 1924.

C. Birger Kjellström
Tjf. Regementsintendent.

Mot vad tjf. regementsintendenten anfört har jag intet att erinra, ej heller något att därtill tillägga.

Västerås den 1. februari 1924.

AXEL KLINGENSTIERNA
Regementschef.

FÖRSLAG
till brandordning för Västerås stad.

Denna brandordning innefattar de föreskrifter, vilka med anledning av samt utöver de allmänna bestämmelserna i brandstadgan den 15 juni 1923 befunnits erforderliga för ordnandet av Västerås stads brandväsen.

1 KAP.
Om brandstyrelse.

1 §.

1 mom. Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhaves av en brandstyrelse bestående av fem ledamöter och lika antal suppleanter valda av stadsfullmäktige. En ledamot och en suppleant böra vara byggnadssakkunniga.

2 mom. Uppdraget att vara ledamot av brandstyrelsen gäller för fyra år, dock att första gången stadsfullmäktige enligt denna brandordning företaga val av ledamöter, tvenne utses under två år. Avgår ledamot under den för honom bestämda uppdragstiden anställes fyllnadsval och skall den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den avgångne återstått.

Vad sålunda stadgas för ledamot gäller även för suppleant.

3 mom. Ledamot eller suppleant av brandstyrelse kan ej den vara, som icke uppnått 25 års ålder, ej heller:

a) den, som är anställd i yrkesbrandkåren;

b) den, som icke råder över sig och sitt gods;

c) den, som är förklarad ovärdig att i rikets tjänst vidare nyttjas eller eljest på grund av honom ådömd straffpåföljd icke må utöva allmän befattning, eller genom utslag, vilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till

N:o 17. *Ang. ny brandordning*

straffpåföljd, varom sist förmäles, eller den, som är ställd under framtiden för brott, vilket kan medföra sådan påföljd;

d) den, som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan.

4 mom. Den, som av stadsfullmäktige blivit utsedd till ledamot eller suppleant i brandstyrelse må kunna avsäga sig uppdraget:

om han icke är boende inom staden,

om han är ämbets- eller tjänsteman och av sin befattning hindras att fullgöra uppdraget,

om han efter fyra års ledamotskap i styrelsen är i tur att därifrån avgå,

om han uppnått sextio års ålder eller eljest uppgiver hinder, som av stadsfullmäktige godkännes.

2 §.

1 mom. Brandstyrelsen väljer vid första sammanträdet under kalenderåret inom sig ordförande och vice ordförande för året. Om utgången av dessa val skola magistraten och stadsfullmäktige underrättas. Äro både ordförande och vice ordförande hindrade att bevista sammanträde, utses ordförande för tillfället.

2 mom. Brandstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för honom av vice ordföranden så ofta omständigheterna det påkalla och jämväl när det begäres av Konungens befallningshavande, magistraten, stadsfullmäktige eller brandchefen.

3 mom. Vid sammanträde må ärende företagas till avgörande så snart tre ledamöter äro tillstädes, och äro om beslutet ense.

4 mom. Vid val sker omröstning med slutna sedlar, där så begäres, och skiljer lotten mellan dem, som erhållit lika antal röster. I övrigt verkställes omröstning öppet. Härvid bliver den mening gällande, varom de flesta rösterna förena sig. Äro rösterna på vardera sidan lika många gäller den mening, som biträtts av ordföranden vid sammanträdet.

5 mom. Vid brandstyrelsens sammanträden skall föras protokoll, vars riktighet granskas senast vid nästa ordinarie sammanträde. Där sådant av behovet påkallas äger dock styrelsen att uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter att verkställa sådan granskning. Protokollen skola, ordnade i nummerföljd för året, förvaras å brandchefsexpeditionen.

6 mom. Brandchefen skall vara närvarande vid brandstyrelsens sammanträden och föredraga förekommande ärenden; ägande brandchefen, som har rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten, att där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet.

Då ärende rörande sotning förekommer till behandling vid brandstyrelsens sammanträden är den skorstensfejare ärendet berör skyldig närvara.

3 §.

Förutom de åligganden, som jämlikt gällande brandstadga eller denna brandordning särskilt åvila brandstyrelsen, tillkommer det styrelsen i allmänhet:

N:o 17.
Ang. ny brandordning

1:o) att övervaka efterlevnaden av brandstadgan, brandordningen och övriga brandväsendet rörande författningar, reglementen och instruktioner m. m.;

2:o) att tillse det instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring finnes av brandchefen upprättad;

3:o) att då befattning såsom brandchef eller vice brandchef eller annat befäl eller underbefäl vid brandstyrkan eller skorstensfejare skall tillsättas, därom utfärda kungörelse och införa densamma i allmänna tidningarna och i de tidningar vari kommunala meddelanden för staden införas;

4:o) att efter förslag av brandchefen antaga, befordra och avskeda manskap vid avlönad brandstyrka;

5:o) att besluta i fråga om tjänstledighet för befäl och underbefäl vid brandstyrkan med det undantag, varom i 14 § närmare omförmäles;

6:o) att ådöma brandchef, vice brandchef samt befäl, underbefäl och manskap vid avlönad brandstyrka disciplinär bestraffning för förseelse i tjänsten;

7:o) att efter förslag av brandchefen fastställa föreskrifter angående uniform och tjänstetecken för brandchefen och vice brandchefen samt övrig personal vid brandstyrkan;

8:o) att efter förslag av brandchefen besluta om anskaffande av brandredskap och övrig materiel, vartill anslag beviljats;

9:o) att meddela brandchefen föreskrifter angående förandet av brandväsendets böcker och räkenskaper samt tillse, att desamma föras i enlighet med dessa föreskrifter;

10:o) att före mars månads utgång varje år till stadsfullmäktige avgiva berättelse över föregående års förvaltning;

11:o) att i brandväsendet rörande angelägenheter avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras;

12:o) att med uppmärksamhet följa brandväsendets organisatoriska utveckling; samt

13:o) att i övrigt främja allt, som kan lända till samhällets tryggande mot eldfara.

4 §.

För handhavandet och redovisningen av brandstyrelsens uppdrag ansvara dess ledamöter gemensamt med den inskränkning att för fattade beslut endast de ledamöter, som i dem deltagit, bliva ansvariga.

2 KAP.

Om brandstyrka, brandchef och vice brandchef.

5 §.

Brandstyrkan i staden utgöres av:

a) kasernerad yrkesbrandkår,

b) borgarbrandkår, och

N:o 17.
Ang. ny brandordning

c) brandberedskap på högst 40 man av manskapet vid Kungl. Västmanlands regemente, vilken enligt medgivande av regementets myndigheter tills vidare ställts till brandverkets förfogande.

Yrkesbrandkåren skall utom av brandchef och vice brandchef bestå av minst 2 underbefäl och 20 brandmän, därav minst 2 i brandförmans ställning.

Borgarbrandkåren skall bestå av 1 befäl, 3 underbefäl och 36 man.

Då sådant vid eldsvådan erfordras äger den, som vid släckningen för befälet, att mot lega antaga handräckningsmanskap.

6 §.

Underbefäl och manskap vid den avlönade brandstyrkan, som omfattar såväl yrkesbrandkåren som borgarbrandkåren, anställes i den ordning och på de allmänna villkor, som av stadsfullmäktige bestämmes.

7 §.

För att kunna anställas såsom brandchef och vice brandchef i staden erfordras att under minst två år hava innehaft väl vitsordad befattning i befälsställning vid yrkesbrandkår.

Befattningarna som brandchef och vice brandchef tillsättas på 5 år med ömsesidig rätt till 6 månaders uppsägning.

8 §.

Förutom vad i brandstadgan, denna brandordning eller eljest särskilt föreskrives åligger det brandchefen:

att vårda sig därom, att stadens brandväsen är ändamålsenligt ordnat samt att, då för sådant ändamål anslag av allmänna medel eller förändring eller tillägg i brandordningen äro erforderliga, därom göra framställning till brandstyrelsen,

att avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras i ärenden angående brandväsendet;

att tillse, att brandstyrkan alltid uppgår till fastställt antal och är väl övad;

att upprätta och utfärda instruktion rörande brandstyrkans tjänstgöring;

att genom order lämna meddelanden till brandpersonalen om tillfälliga anordningar o. d., som avse den dagliga tjänstens gång, fördelning till vakter och utryckning, semester, tjänstledighet, fritid, om ändring i författningar, som beröra brandväsendet, om gatuavspärrningar och avstängning av vattenledning m. m.

att föra namnrulla över brandstyrkan, inventarieförteckning samt övriga erforderliga förteckningar och journaler ävensom i enlighet med av brandstyrelsen meddelade föreskrifter brandväsendets övriga böcker och räkenskaper;

N:o 17.
Ang. ny brandordning

att tillse, att stadens brand- och livräddningsredskap förvaras å därför bestämda ställen samt jämte brandtelegraf och övriga anordningar för alarmering städse äro i gott och fullständigt skick;

att tillse, att brandväsendets byggnader, materiel och utrustning aktsamt begagnas och omsorgsfullt vårdas;

att, så ofta anledning därtill föreligger, besiktiga dels den brand- och livräddningsredskap, som skall av fastighetsägare anskaffas och underhållas, dels ock byggnader, upplagsplatser och dylikt;

att tillse, att anteckning om vad vid brandsyn förekommit införes i den för sådant ändamål inrättade liggaren;

att inom februari månads utgång varje år till brandstyrelsen avgiva berättelse rörande brandstyrkans verksamhet samt övriga förhållanden vid brandväsendet under föregående år;

att tillse, att meddelade föreskrifter om försiktighetsmått till eldsvådas avvärjande iakttagas;

att efter kallelse närvara vid byggnadsnämndens sammanträden för att lämna upplysningar;

att uppgöra och å brandchefsexpeditionen låta förvara förteckning över vilka inrättningar och upplag, som skola betecknas såsom eldfarliga;

att ändamålsenligt fördela stadens brand- och livräddningsredskap mellan de olika brandkårer, av vilka stadens brandstyrka består;

att ansvara för brandsynens riktiga utförande och de med densamma förenade åtgärder; samt

att lämna brandstyrelsen det biträde, styrelsen påkallar.

9 §.

Vice brandchefen åligger:

att biträda brandchefen i allt vad som rör tjänsten;

att, då brandchefen är hindrad, fullgöra de med brandchefsbefattningen förenade åligganden.

10 §.

Det åligger brandchefen och vice brandchefen samt personalen vid brandstyrkan att noggrant efterleva, ej allenast vad i brandstadgan och brandordningen är stadgat utan ock vad i reglemente och instruktion finnes fastställt och vad i order meddelas.

11 §.

Brandchefen och vice brandchefen samt personalen vid brandstyrkan skola under tjänstgöring vara iklädda fastställd uniform eller försedda med fastställda tjänstetecken, som bäras synliga.

Uniformer och tjänstetecken anskaffas och underhållas på stadens bekostnad i enlighet med de bestämmelser, som äro eller bliva av stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden fastställda.

N:o 17.

Ang. ny brandordning

12 §.

Yrkesbrandkåren övas i enlighet med vad reglementet eller instruktionen därom bestämmer.

Borgarbrandkåren bör övas sex gånger årligen.

13 §.

1 mom. Reglementet för brandchefen, vice brandchefen och personalen vid brandstyrkan skall innehålla såväl dessa personers skyldigheter och rättigheter som ock deras tjänsteåligganden dels i allmänhet, dels inbördes och dels beträffande den egentliga brandtjänsten, allt i den mån bestämmelser därom icke finnas meddelade i brandstadga, brandordning och instruktion.

2 mom. Varje vid brandstyrkan anställd person skall tilldelas ett exemplar av stadens brandordning, brandstadgan, ävensom ett exemplar av gällande reglementen och instruktioner.

14 §.

Brandchefen och vice brandchefen äga att efter anmälan hos styrelsens ordförande åtnjuta kortare tids permission med den begränsning, som angives i för dem gällande reglemente. Tjänstförrättande brandchefen äger bevilja såväl underbefäl som manskap vid brandstyrkan tillfällig permission under högst 2 dygn. Då ledighet för brandchefen beviljas av brandstyrelsen skall polismyndigheten därom underrättas. Utan brandstyrelsens medgivande må ej brandchefen och vice brandchefen samtidigt vara borta från staden.

3 KAP.

Om brand- och livräddningsredskap m. m.

15 §.

På stadens bekostnad skall tillräcklig och ändamålsenlig brandredskap och redskap för räddande av människoliv anskaffas och underhållas. För brandkårens utryckningar skall finnas nödiga fordon ävensom hästar för transport av ångsprutor m. m.

16 §.

I staden skall finnas en brandstation, inrymmande tjänstebostäder och logement för yrkesbrandkåren, brandtelegrafcentral, redskapshallar, övnings- och slangtorn, gymnastiksal, verkstäder m. m.

17 §.

För brandkårens alarmering skall finnas tillräckligt antal brandskåp uppsatta å lämpliga platser samt telefonväxel å brandstationen med anknytningar till yrkesbrandkårens befäl.

Förutom anordningar för alarmering inom brandstationen skall finnas elektrisk ringledning till borgarkårens bostäder och arbetsplatser.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

Brandskåpens plats bestämmes av brandstyrelsen på brandchefens förslag och uppgift å brandskåpens placering meddelas polismyndigheten. Husägare må ej vägra uppsättning av brandskåp eller brandtelegrafledning, dock är staden ersättningsskyldig för den skada, som därigenom kan uppstå å fastigheten.

Brandskåp skall vara lätt tillgängligt, varför den, som erhållit tillstånd att avstänga gatudel framför brandskåp, är skyldig därom ofördröjligen göra anmälan till brandchefen, som lämnar föreskrifter rörande obehindrad tillgång till brandskåpet eller vidtager erforderliga åtgärder.

Brandskåp skall anbringas så eller vid detsamma sådan åtgärd vidtagas, att brandskåpet under den mörka delen av dygnet blir väl belyst.

Å brandskåp skall finnas lätt märkbar skylt samt tydlig anvisning huru från brandskåpet signaleras.

Inom varje egendom skall genom brandchefens försorg anbringas tryckt anvisning på vad sätt och varest alarm skall i händelse av eldsvåda göras.

18 §.

Vid eldsvåda ävensom vid övningar skall vatten lämnas från stadens vattenledning.

I händelse vattenledningen delvis avstänges, brandpost befinnes felaktig eller ny brandpost anbringas, skall härom ofördröjligen anmälan göras till brandchefen.

Vid underrättelse om eldsvåda skall rörnätsförmannen genast begiva sig till brandstället för att tillhandagå brandchefen med nödiga upplysningar med avseende å vattenledningens begagnande och verkställa de avstängningar, som av brandchefen anbefallas.

Brandposterna och brandbrunnarna skola alltid hållas tillgängliga och i brukbart skick och deras belägenhet skall vara tydligt utmärkt.

Vid vattendragen skola finnas av brandstyrelsen bestämda uppställningsplatser för mekaniska pumpverk.

Brandvakar skola vintertid upptagas enligt brandchefens anvisningar.

19 §.

Vakthållning inom brandstationen bestrides hela dygnet om av telegrafvakterna.

Den staden enligt 9 § 4 mom. i brandstadgan åliggande skyldighet att genom polisbetjäning anordna brandvakt fullgöres på sådant sätt, att den inom varje polisdistrikt tjänstgörande polisbevakningen under patrullering såväl dag som natt noga skall iakttaga och söka avvärja all anledning till eldfara.

Vid större fabriker skola ägarna hålla nattbevakning.

Vid föreställning å teatern skola alltid två man av yrkesbrandkåren närvara.

Vid sådan tillställning, varom förmäles i 13 § ordningsstadgan för rikets städer äger polismyndigheten efter brandchefens hörande bestämma att brandvakt skall anordnas.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

Betalning för brandvakt skall erläggas med belopp, som av brandstyrelsen bestämmes; för denna ersättnings gäldande ansvarar husägaren.

20 §.

Gårdsägare vare skyldig ställa sig till efterrättelse av brandchef eller brandsynenämnd givet åläggande att anskaffa brand- och livräddningsredskap.

Varje gård även om den icke är brandförsäkrad skall vara försedd med följande brandredskap:

minst en pytsspruta eller kolsyrespruta av typ, som godkännes av brandstodsbolagen, minst 2 stycken hinkar, minst en brandhake och minst en flyttbar stege samt å svårbestigbara tak takliggare på lämpliga ställen.

I byggnader, innehållande samlingslokaler, fabriker, eldfarliga inrättningar eller eldfarligt upplag, skall finnas den brand- och livräddningsredskap, som av brandchefen eller vid brandsyn föreskrives.

All brandredskap skall vara märkt i oljefärg med kvarterets namn och gårdens nummer samt förvaras å lätt tilgängligt ställe inom fastigheten.

I boningshus av trä skola finnas livräddningslinor, en för varje bostadslägenhet, som är belägen två trappor upp eller högre och ej är försedd med minst två nedgångar.

4 KAP.

Om brandsyn.

21 §.

Allmän brandsyn förrättas en gång årligen under tiden 1 september—1 maj å dagar, som närmare bestämmas av brandstyrelsen. Kungörelse om brandsyn skall genom brandchefens försorg införas minst 14 dagar före första synedagen i de tidningar, vari de kommunala meddelandena för staden intagas.

Brandchefen äger därjämte när anledning därtill yppas att förordna om särskild brandsyn.

Tid för efterbesiktning bestämmes av brandstyrelsen och kungöres på sätt om brandsyn är stadgat.

Staden indelas i två brandsynedistrikt, det inre och yttre distriktet.

Till inre distriktet räknas den del av staden, som ligger inom en linje dragen i egendomen Carlsbergs östra gräns, järnvägslinjen och landsvägen till Köping, yttre gränsen för Hammarby stadshage och Jakobsbergsområdet, landsvägen till Skerike, sockengränsen mellan S:t Ilians och Västerås domkyrkoförsamlingar, Svartån, gränsen mot Rocklunda ägor, yttre gränsen för Blåsboområdet och egnahemsföreningen Vegas bebyggda område, västra och södra gränsen för Skallberget, Skallbergsområdets södra spets till norra spetsen av stadens mark av Gideonsberg, Gideonsbergs norra gräns till Bergslagsvägen, denna väg, vägen från Bergslagsvägen förbi Gideonsbergs huvudgård till järnvägslinjen till Tillberga, denna järnvägslinje,

gränsen mellan Emaus gård och Aseas jordområde, egnahemsföreningen Hagas norra gräns, Malmabergs egendoms gränser mot Östra utmarken, därifrån i rak östlig riktning till gränsen mot Bädelunda socken samt denna gräns ned till Mälaren. N:o 17. *Ang. ny brandordning*

Till yttre distriktet räknas övrig del av staden.

Allmän brandsyn och efterbesiktning förrättas inom inre distriktet av en nämnd bestående av brandchefen, eller den han i sitt ställe förordnar av brandkårens befäl, såsom ordförande och protokollsförare, skorstensfejaren eller hans verkmästare i det sotningsdistrikt synen eller besiktningen pågår samt av en av byggnadsnämnden i staden för en tid av tre år i sänder utsedd byggnadsakkunnig person.

Allmän brandsyn och efterbesiktning förrättas inom yttre distriktet av en av brandstyrelsen utsedd nämnd på 2 personer, därav, för så vitt brandchefen ej själv deltager i förrättningen, en skall tjänstgöra som ordförande.

Den byggnadssakkunnige ledamoten i nämnden för brandsyn och efterbesiktning inom inre distriktet och ledamöterna i nämnden för brandsyn och efterbesiktning inom yttre distriktet åtnjuta ersättning med belopp, som för varje år av stadsfullmäktige bestämmes.

22 §.

Vid brandsyn och efterbesiktning gjord anmärkning skall av ordföranden vid förrättningen genast meddelas husägaren eller den, som härvid företräder honom, samt upptagas i protokoll; skolande så fort ske kan protokollsutdrag mot bevis tillställas husägaren eller hans ombud till närmare underrättelse om anmärkta brister och angående vad han har att iakttaga.

Dessa protokoll och bevis skola sedermera å brandchefsexpeditionen förvaras.

23 §.

Den i brandstadgan föreskrivna eldstadsbesiktningen, vilken avser att utröna, huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten eller annorstädes finnes brist, som kan medföra eldfara, eller huruvida efter föregående brandsyn eldstad eller rökgång eller dit ledande ventilationsrör anordnats, borttagits eller ändrats, skall skorstensfejaren verkställa i samband med sotning; och åligger det honom att till brandchefen avgiva rapport härom för införande i den i 13 § 2 mom. i brandstadgan föreskrivna liggaren.

24 §.

Upptäcker skorstensfejaren vid av honom i samband med sotningen verkställd eldstadsbesiktning sådan bristfällighet, som medför synnerlig fara för brand, åligger det honom att omedelbart anmäla förhållandet till brandchefen, vilken snarast möjligt förordnar om särskild brandsyn; och har brandsynenämnden att till avhjälpande av sådan bristfällighet iakttaga föreskrifterna i 11 § i brandstadgan.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

25 §.

I övrigt lända i fråga om brandsyn och efterbesiktningar till noggrann efterrättelse vad brandstadgan i sådant avseende närmare bestämmer.

26 §.

Den, som är missnöjd med beslut vid brandsyn, äger att överklaga detsamma i stad hos polismyndigheten inom fjorton dagar efter det han därav skriftligen undfått del.

5 KAP.

Om sotning.

27 §.

Det åligger husägare tillse att erforderlig sotning äger rum.

28 §.

Skorstensfejare må ej verkställa sotning inom annat distrikt än sitt eget, såframt icke brandstyrelsen efter brandchefens hörande för visst fall annorlunda förordnar.

29 §.

Staden indelas i två sotningsdistrikt, det västra och det östra, åtskilda av Svartån.

Varje sotningsdistrikt uppdelas i distriktets inre och yttre område.

Sotningsdistriktens inre och yttre områden sammanfalla med inre och yttre området för brandsyn på sätt dessa senare närmare angivits under 21 §.

30 §.

1 mom. Inom sotningsdistriktens inre områden skola rökgångar och rökrör jämte inomhus befintliga eldstäder, vilka icke användas uteslutande för gas och elektricitet, samt imrör, rensas från sot, fettämnen o. dyl. så ofta och fullständigt som nödvändigt är till förekommande av soteld och annan eldfara, och må tiden från en sotning till nästa icke utsträckas längre än

till två veckor

a) för rökgång jämte köksspisel, pannmur eller annan eldstad, varest kokning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov såsom i värdshus, näringsställe, bageri, rökeri eller annan därmed jämförlig inrättning;

b) i centraluppvärmningsapparat, vari eldas med torv eller ved;

till en månad

a) i rökgång från tvättstuga, där eldning ofta förekommer;

b) i rökgångar till köksspislar, fyrugnar och andra eldstäder, vari matlagning eller kokning dagligen förekommer;

till två månader

i rökgångar och rör jämte tillhörande centraluppvärmningsapparat, i vanliga bostadshus, sjukhus och andra liknande anstalter med centraluppvärmning;

till tre månader

i imrör, som leda från spislar å värdshus och spiskvarter, bryggeri, bageri och annorstädes, där stark eldning äger rum;

till ett år

a) i andra imrör,

b) i kaminer, som användas till rums uppvärmande, samt i badkaminer;

c) i skorstenar och kanaler från ångpanneanläggning;

till tre år

i kakelugnar, som begagnas för rums uppvärmande, börande sotningen härav så vitt ske kan verkställas under tiden 1 maj—1 oktober.

I centraluppvärmningsapparat i kyrkor, skolor, teatrar o. dyl. skall sotning ske minst två gånger under varje eldningssäsong.

Skorstensfejare skall underrätta husägare om förestående kakelugnssotning.

2 mom. Inom sotningsdistriktens yttre områden skall sotning verkställas i rökgångar, rör, spislar, pannmurar och andra eldstäder av vad slag de vara må minst en gång vart tredje år och eljest efter begäran av vederbörande fastighetsägare.

3 mom. Om i anseende till lägenhetsinnehavares bortovaro eller annan orsak eldning i eldstad, vars rökgång med tillhörande imrör efter vad ovan är sagt bör å bestämda tider sotas, ej skett efter senast verkställda sotning behöver sotning därstädes under denna tid icke företagas.

4 mom. Brandstyrelsen äger där så påfordras att efter brandchefens och skorstensfejarens hörande avgöra vilka eldstäder skola hänföras till det ena eller det andra av ovan i 1 mom. nämnda slag ävensom därest med hänsyn till eldstads-, rökgångs, imrörs eller det använda bränslets beskaffenhet m. m. för visst fall erfordras jämkning vare sig till skärpning eller till lindring i de här ovan fastställda sotningsfrister, därom besluta.

5 mom. Därest gårdsägare eller hyresgäst påkallar skorstensfejares biträde eljest för sotning vare denne skyldig att, såvitt möjligt är, lämna sådant biträde sist inom utgången av dagen efter den dag då sådant påkallades.

N:o 17.

Ang. ny brandordning

31 §.

Om för sotningsarbetes utförande hål å eldstad, rökgång eller mur måste uptagas, åligger det husägaren att ombestyra såväl hålets upptagande som dess igenmurande, och skall skorstensfejaren tillse, att detta arbete utföres på ett mot eldfara betryggande sätt.

32 §.

Eldstads och rökgångs rengöring medelst s. k. utbränning må ej ske utan skriftligt medgivande av husägaren och tillstånd av brandchefen, som efter skedd besiktning meddelar erforderliga föreskrifter i ärendet. Anmälan om utbränning skall av skorstensfejaren på förhand göras hos polismyndigheten.

33 §.

Skorstensfejaren är skyldig föra en över distriktets samtliga fastigheter upplagd kontrollbok, vari dag för dag skola antecknas de förrättningar, som verkställts, de felaktigheter eller andra missförhållanden, som därvid iaktagits, samt de åtgärder, som för rättelses vinnande av skorstensfejaren vidtagits. Kontrollboken skall uppvisas dels för brandchefen å första helgfria dag efter varje kvartals utgång, varöver brandchefen gör anteckning i boken, dels ock för brandchefen och brandstyrelsen så ofta det av dem påfordras.

34 §.

Skorstensfejaren skall hos sig anställa tillräckligt antal biträden och bland dem så många lämpliga förmän, som personalens storlek och verksamhetens omfattning kräva.

Till biträden må endast användas ärliga, nyktra och i övrigt ordentliga samt för sotningsarbete lämpliga personer; och kan brandstyrelsen förbjuda sotningsarbetes utförande av den, som ej uppfyller nämnda fordringar.

35 §.

Allt sotningsarbete, som av skorstensfejare verkställes, och vartill inga andra än av honom anställda kunniga arbetare må användas, skall fullgöras, icke allenast med största noggrannhet och ordentlighet samt under omedelbar tillsyn av honom själv eller anställd förman utan ock sålunda, att det så litet som möjligt vållar olägenhet för husvärdar och hyresgäster.

Vid sotning skall iakttagas att sotet uppsamlas i av lägenhetsinnehavaren tillhandahållna eldfasta kärl.

36 §.

För skada å mur, byggnad, tak eller inredning, som vid sotningsarbete genom oaktsamhet eller oskicklighet av skorstensfejaren eller hans biträden förorsakas, liksom ock för de förseelser mot stadganden i detta kapitel, vilka i följd av bristande tillsyn eller otillräckliga förhållningsorder kunna av biträdena begås, vare skorstensfejaren själv ansvarig.

37 §.

Skorstensfejaren, vilken icke utan särskilt tillstånd av brandstyrelsen må vara boende utom sitt distrikt eller utöver 48 timmar från staden bortrest, skall hava sin bostad försedd åt gatan med tydlig skylt, utmärkande hans namn och yrke. Skorstensfejaren, som skall hava telefon i sin bostad, skall viss tid varje dag vara att träffa därstädes; och skall under den övriga delen av dygnet i bostaden finnas lämplig person, som mottager och besvarar meddelanden.

38 §.

Är skorstensfejaren av sjukdom eller annan anledning hindrad att sin tjänst förrätta, skall han därom göra anmälan till brandstyrelsen, som äger förordna lämplig ställföreträdare.

39 §.

För utfört sotningsarbete erhåller skorstensfejaren betalning enligt antagen och fastställd taxa.

40 §.

Klagomål över sotningsförrättning anföres skriftligen hos brandchefen.

41 §.

I reglemente för skorstensfejaren skola införas närmare bestämmelser om hans skyldigheter och rättigheter.

6 KAP.

Om allmänna försiktighetsmått till förebyggande av eldsvåda.

42 §.

Vad till förebyggande av eldsvåda bör iakttagas med avseende å:

byggnads uppförande och inredning, explosiva varor, eldfarliga oljor, elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring, fartygs byggnad och utrustning, skogseld, hotell- och pensionatrörelse, teatrar, biografer och andra samlingslokaler, automobilgarage, fabriker och verkstäder, tillverkning och försäljning av lampor för kalciumkarbid och acetylengas m. m. därom finnes allt särskilt stadgat.

43 §.

1 mom. Ej må någon handskas ovarsamt med brinnande, glödande eller eldfarliga föremål under sådana omständigheter, att fara för eldsvåda därigenom kan uppstå.

Det är sålunda förbjudet bland annat:

att använda bart brinnande ljus, tända stickor eller dylikt eller röka tobak i ladugårdar, stall och andra uthus, å vindar samt i grderober och dylika utrymmen;

att lämna uppgjord eld utan vård;

N:o 17.
Ang. ny brandordning

att annorledes än i kärl av icke brännbart material förvara ur eldstäder tagen aska, slagg och sot eller med olja bemängda trasor, trassel o. dyl.;

att utan erforderliga försiktighetsmått och utan polismyndighetens efter brandchefens hörande därtill lämnade tillstånd koka olja, beck tjära och andra eldfarliga ämnen eller utomhus bära fackla eller bloss.

2 mom. Envar åligger, såvitt i hans förmåga står, tillse att eldstad med därtill hörande rökgångar samt anläggningar och ledningar för belysning eller kraftöverföring, som av honom begagnas, äro utan fel, som kan medföra eldfara och att om sådant fel upptäckes, genast vidtaga åtgärder för dess avhjälpande.

3 mom. I övrigt erinras envar om skyldigheten att ställa sig till efterrättelse vad i gällande författningar finnes föreskrivet till förebyggande av eldfara och till räddning av människoliv och egendom vid eldsvåda.

44 §.

Vill någon hava upplag eller förråd utöver husbehov av lätt brännbara ämnen, såsom ved, kol, virke, hö, halm och dylikt eller av eldfarliga ämnen såsom sprit, olja, karbid, osläckt kalk och dylikt göre ansökan därom hos polismyndigheten, som efter brandchefens hörande har att, därest ansökningen bifalles, meddela de föreskrifter, som för åstadkommande av säkerhet mot eldfara kunna anses erforderliga.

Dylik anmälan skall även göras av husägare eller lägenhetsinnehavare, då eldfarlig inrättning eller eldfarligt varulager skall anordnas, undergår avsevärd förändring eller borttages.

45 §.

Det åligger husägare att tillse, att gångar å vindar och i källare ej belamras samt att brännbara ämnen ej läggas närmre rökgång än en meter.

7 KAP.

Om förfarandet vid eldsvåda m. m.

46 §.

1 mom. Envar, som upptäcker eldsvåda eller fara därför, skall meddela detta genom signalering från brandskåp eller genom anmälan till brandstationen eller till brandvakt, vare sig denne är patrullerande polisman eller särskild brandvakt. Har signal givits från brandskåp, skall den signalerande själv kvarstanna i närheten av brandskåpet eller där ställa annan för sig att lämna brandstyrkan besked om, varest eldsvåda utbrutit eller fara därför föreligger.

2 mom. Underrättelse om soteld meddelas på samma sätt, dock må ej signal från brandskåp givas.

47 §.

1 mom. Utan hinder av eljest gällande föreskrifter äger till brandställe utryckande brandstyrka begagna genaste färdväg och under föreskrivna

signaler använda den största färdhastighet, som omständigheterna medgiva, skolande envar gående, ridande eller åkande vika ur vägen för brandmanskap och dess fordon.

2 mom. Avstänges helt eller delvis gata, väg eller annan plats i staden skall brandchefen underrättas om när avstängning inträder och upphör.

48 §.

Å brandplatsen föres befälet av brandchefen eller i hans frånvaro av högsta närvarande brandbefäl.

49 §.

Angående brandstyrkans skyldigheter vid eldsvåda utöver vad brandstadgan och denna brandordning angiva, stadgas närmare i reglemente och instruktioner.

50 §.

Brandchefen är vid eldsvåda berättigad att tillkalla byggnadschefen, föreståndare för gasverk, elektricitetsverk och vattenledningsverk, skorstensfejare samt polisbefäl.

51 §.

Tillträde till vid eldsvåda avspärrat område är tillåtet endast för brandstyrkans personal, polispersonal, de i brandordningen omnämnda tjänstemännen, så ock för den, som har egendom, bostad eller verksamhet inom sagda område.

I övrigt må icke någon utan särskilt tillstånd av den, som vid släckningen för befälet, vistas inom området.

52 §.

Envar, som uppehåller sig i av eldfara hotad fastighet, åligger:

att då eld utbryter inom egendomen, därom ofördröjligen göra anmälan till brand- eller polispersonalen ävensom själv söka släcka elden;

att klargöra den brandredskap, som inom egendomen finnes;

att hålla denna redskap tillhanda på ställen, som äro i hög grad utsatta för eldfara;

att tillse, att luckor, fönster, dörrar o. d. äro stängda;

att bringa lättantändliga och eldfarliga ämnen i säkert förvar och borttaga lättantändliga ämnen från fönstren;

att i övrigt vidtaga åtgärder, som kunna tjäna till förekommande av antändning och till underlättande av eldens släckning.

I övrigt åligger det envar å brandplatsen att ofördröjligen ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som för eldsvådans släckning och dithörande arbeten av brand- och polispersonalen samt vaktpersonalen meddelas.

53 §.

1 mom. Sedan eldsvåda blivit dämpad, skall, till förekommande av förnyat utbrott av densamma, eftersläckning ske och bevakning anordnas på sätt och i den utsträckning brandchefen anser nödigt.

N:o 17. *Ang. ny brandordning*

2 mom. Då egendom blivit vid eldsvåda så skadad att fara kan uppkomma av lämningarna, skola desamma av brandstyrkan eller eljest tillkallat manskap försättas i sådant skick, att fara icke kan uppstå. (Jmf. brandstadgan 41 §).

54 §.

Påkallas brandstyrkans biträde för släckning av eldsvåda, som utbrutit i annan kommun, skall brandchefen först inhämta samtycke av brandstyrelsens ordförande eller vice ordförande eller vid förfall för dem av magistratens ordförande innan biträde lämnas.

Oavsett vilken som lämnat tillstånd till utryckningen skall magistratens ordförande därom underrättas.

55 §.

Ersättning för brandstyrkans biträde vid eldsvåda utom stadens område bestämmes i varje särskilt fall av brandstyrelsen på förslag av brandchefen.

56 §.

Då brandchefen jämlikt 42 § brandstadgan påfordrar att häst, fordon eller båt skall ställas till brandväsendets förfogande skall ersättning därför utgå efter i staden gängse pris.

57 §.

Då efter timad eldsvåda polismyndigheten verkställer undersökning rörande orsaken till eldens uppkomst bör i den mån sådant av brandstyrelsen eller brandchefen påkallas, jämväl undersökas om föreskriven brand- och livräddningsredskap vid tiden för eldens utbrott funnits och i vad skick den varit underhållen ävensom huruvida elden kan antagas hava uppkommit till följd av underlåtenhet att fullgöra vid brandsyn lämnat föreläggande eller av försummad sotning.

Avskrift av undersökningsprotokollet bör delgivas brandchefen.

8 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

58 §.

Gör brandchefen, vice brandchefen eller medlem av avlönad brandstyrka sig skyldig till förseelse i tjänsten, vare underkastad disciplinär bestraffning, bestående av varning, inskränkt permission, skärpt tjänstgöring, mistning av lön, dock högst till ett belopp av 500 kronor, eller avsked.

59 §.

Den, som överträder i denna brandordning meddelad föreskrift, böte från och med 5 kronor till och med 500 kronor där icke å förseelsen följer straff enligt allmän lag eller författning.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som utan skäl vägrar brandchefen tillträde, då han vill besiktiga brand- och livräddningsredskap, som skall av fastighetsägare anskaffas och underhållas, eller byggnader, upplagsplatser och dylikt.

N:o 17.

Ang. ny brandordning

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 sistlidne mars remitterade Stadsfullmäktige Brandstyrelsens förslag till ny brandordning till Drätselkammaren m. fl. myndigheter för utlåtande.

Drätselkammaren får nu i anledning därav i ärendet anföra följande.

I ändamål att vinna större smidighet i fråga om organisationens gestaltning beträffande överbefälet vid brandkåren samt större frihet i personvalet då det gäller besättandet av dessa tjänster vill Drätselkammaren för sin del förorda följande ändringar i §§ 5, 7 och 9, nämligen:

§ 5 första och andra styckena erhålla följande ändrade lydelse:

"Brandstyrkan i staden utgöres av:

a) Brandchef och vice brandchef,

b) kasernerad yrkesbrandkår,

c) borgarbrandkår, och

d) brandberedskap etc. etc. enl. Brandstyrelsens förslag — — — — förfogande.

Yrkesbrandkåren skall bestå av minst 2 underbefäl och 20 brandmän, därav minst 2 i brandförmans ställning."

§ 7 första stycket erhåller i slutet följande tillägg: — — — — "eller på annat sätt förskaffat sig erforderliga meriter på området."

§ 9 erhåller följande ändrade lydelse:

"Vice brandchefen åligger:

att, då brandchefen är hindrad, fullgöra de med brandchefsbefattningen förenade åliggandena,

samt att i övrigt utföra vad som åligger honom enligt särskilt reglemente eller instruktion."

Emot vad Brandstyrelsen eljes föreslagit i organisatoriskt hänseende genom det nya brandordningsförslaget har Drätselkammaren icke funnit anledning till erinran och förordar särskilt, vad som enligt § 5 tredje stycket föreslagits beträffande borgarbrandkåren och dess omfattning. Det synes icke vara annat än välbetänkt och även ekonomiskt fördelaktigt, att som Brandstyrelsen föreslagit stödja eldsläckningsberedskapen på en ej allt för stor yrkesbrandkår, och en jämförelsevis stor borgarbrandkår jämte en värdefull brandberedskap av manskap från det här förlagda regementet — om och så länge denna nu kan stå till buds — i stället för att hava en större yrkesbrandkår samt en praktiskt taget alldeles oövad beredskap grundad på allmän medborgerlig plikt.

Då enligt förslagets § 11 andra stycket skulle i brandordningen uttryckligen fastslås, att brandpersonalens uniformering är en direkt kostnadsangelägenhet för staden, synes det Drätselkammaren, som om Brandstyrelsen här gått in på ett område som mera berör lönestaten än brandordningen. Drätselkammaren vill i detta sammanhang erinra, att brandcheferna och brandmästarna — i likhet med det högre polisbefälet (från och med överkonstapel) — för närvarande äro skyldiga att själva hålla

N:o 17.
Ang. ny brandordning

sig uniform och att vid den nu gällande lönestatens utarbetande, den kostnad, som beräknades motsvara nämnda skyldighet, inräknades vid lönesatsens bestämmande. Skulle en mot sagda anordning stridande bestämmelse i brandordningen införas bleve följden härav antingen en lönereglering, som icke tillkommit i den för dylika frågors behandling numera antagna ordningen, eller ock om man ville undvika detta, att lönestaten för de befattningar, som berördes av bestämmelsen, skulle bliva föremål för omarbetning. Drätselkammaren, för vilken det synts riktigast, att brandordningen icke innehåller några på avlöningsförhållandena direkt inverkande bestämmelser vid sidan av lönestaten, får fördenskull hemställa, att § 11 andra stycket får följande lydelse:

"Uniformer och tjänstetecken anskaffas och underhållas i enlighet med de bestämmelser, som äro eller bliva av Stadsfullmäktige fastställda."

Drätselkammaren har vid granskningen av föreliggande förslag ansett sig oförhindrad att framhålla sina synpunkter även i andra delar av förslaget än som äro av ekonomisk innebörd, i all synnerhet när det gäller bestämmelser av mera allmänt intresse och då brandstadgan skulle gripa in på andra myndigheters än Brandstyrelsens verksamhetsområden.

Drätselkammaren har uppmärksammat innehållet i § 14 sista meningen, enligt vilken Brandstyrelsen skulle kunna lämna sitt medgivande till en samtidig frånvaro från staden av både brandchefen och vice brandchefen. Ehuru bestämmelsen i fråga finnes i nu gällande brandordning och sålunda ej är någon nyhet och även återfinnes i en av sakkunniga utarbetad handledning för uppsättande av brandordningar, är Drätselkammaren av den meningen, att, om staden skall hava och avlöna både en brandchef och en vice brandchef, vilken senares huvuduppgift enligt brandstadgan för riket skall vara att vid förfall inträda i brandchefens alla funktioner, det icke är för mycket begärt, att endera av dem ständigt skall finnas åtminstone inom staden. Denna princip lärer också Brandstyrelsen, i varje fall under de senare åren hava följt. Drätselkammaren hemställer därför, att ifrågavarande bestämmelse må erhålla följande lydelse:

"Brandchefen och vice brandchefen må ej samtidigt vara borta från staden."

I 18 §:ens andra och tredje stycken har föreslagits bestämmelser, vilka ingripa på andra stadens verksamhetsområden än brandverkets. Syftet med bestämmelserna i fråga eller att stadens vattenledning skall vid eldsläckning stå till förfogande i den utsträckning, det över huvud taget är möjligt samt att brandledningen skall äga kännedom om alla åtgärder med avseende på vattenledningen, är fullkomligt riktigt. Endast det har förefallit för Drätselkammaren tveksamt, huruvida det över huvud taget är lämpligt att i en specialförfattning, som denna för brandverket, införa stadganden om åligganden för andra stadens styrelser och funktionärer. I varje fall skulle bestämelserna, sådana de i förslaget formulerats, för att få erforderlig effekt, kompletteras med motsvarande föreskrifter i andra kommunala författningar (i förevarande fall reglementet för stadens tekniska verk och instruktionerna för en del av dess tjänstemän). Inför denna tveksamhet vill Drätselkammaren till övervägande framföra ett ändrings-

N:o 17.
Ang. ny brandordning

förslag av innehåll, att det allmänt framhåller det samarbete från olika förvaltningsgrenars sida, som här måste äga rum. Antages ett sådant förslag, skulle någon ändring eller komplettering av andra kommunala författningar ej erfordras. Effekten av bestämmelsen skulle enligt Drätselkammarens bestämda övertygelse ej heller bliva mindre. Drätselkammarens ändringsförslag i förevarande avseende innebär,

att i § 18 de föreslagna andra och tredje styckena utgå och ersättas med ett stycke av följande lydelse:

"I och för detta samt för att vattenledningen vid eldsvåda skall funktionera på effektivast möjliga sätt, skall det samarbete mellan brandverket och ledningen för stadens vattenledningsverk, som härför är nödvändigt, inriktas på skyldighet för vattenledningsverkets ledning att hålla brandchefen underrättad om alla på vattentillgången inverkande omständigheter, såsom avstängningar, inkopplande av nya ledningssträckningar m. m., skyldighet för vissa befattningshavare vid vattenledningsverket att vid eldsvåda stå till brandchefens förfogande o. s. v., samt i övrigt bero på de närmare föreskrifter, varom överenskommelse må träffas mellan Brandstyrelsen samt Vatten- och Gasverksstyrelsen."

För tydligare angivande av syftemålet med stadgandet torde § 19, 4:de stycket böra omformuleras och erhålla följande lydelse:

"Vid sådan föreställning å teater, där uppträdande från scenen förekommer, skola alltid två man av yrkesbrandkåren närvara." — Utan denna ändring skulle t. ex., vilket dock icke är meningen, kunna påfordras brandvakt vid biografföreställning å teatern, då ingen människa vistas å scenen.

Enligt föreslagen bestämmelse i 20 § skulle kolsyrespruta få ersätta vanlig pytsspruta såsom brandredskap för gårdarna, dock att kolsyresprutan skulle vara av typ, som godkändes av brandstodsbolagen. Det synes dock Drätselkammaren, som om brandstodsbolagen, vare sig de äro fullt enskilda eller av mera allmän organisation, icke böra givas någon direkt myndighet enligt brandordningen — det är för övrigt ej sagt att de vilja åtaga sig någon här ifrågasatt granskningsskyldighet — utan bör godkännandet av spruttypen i detta fall ankomma på stadens brandstyrelse. Drätselkammaren hemställer därför, att ordet "brandstodsbolagen" utbytes mot ordet "brandstyrelsen". Vidare synes det Drätselkammaren, som skulle pytsspruta även kunna få ersättas med en slagnledning, som kan kopplas på vattenledningen.

Drätselkammaren föreslår därför, att 20 § 2:dra stycket erhåller följande lydelse:

"Varje gård etc. — — — — — — brandredskap:
minst en pytsspruta eller kolsyrespruta av typ, som godkännes av brandstyrelsen, eller ock till vattenledningen i gården apterbar slangledning, minst 2 stycken hinkar etc. — — — — — — ställen."

Drätselkammaren ifrågasätter, huruvida icke lämpligen den av Brandstyrelsen i § 21 första stycket föreslagna tiden för brandsyn är väl lång, 1

N:o 17. *Ang. ny brandordning*

september—1 maj, och i stället kan bestämmas till tiden mellan 1 januari och 1 juni, vilket också mera överensstämmer med nu rådande förhållanden.

De bestämmelser om sotning, som förefinnas i förslagets 30 §, finner Drätselkammaren väl rigorösa. Vid det av brandchefens årsberättelser framgående förhållandet, att antalet soteldar — som ju ifrågavarande bestämmelser äro avsedda att förhindra — inskränker sig till ett årligt medeltal av 9 à 10, synes det icke finnas anledning att såsom här ifrågasatts skärpa nu gällande bestämmelser, vilket skulle medföra större ökade utgifter för sadens fastighetsägare (däribland även staden själv) än som rimligen kan anses svara mot den ökade tryggheten mot eldfara. Enligt vad Drätselkammaren inhämtat hava i nyligen fastställda brandordningar lindrigare sotningsbestämmelser införts än vad här föreslagits (Norrköping har 6 veckors sotningsfrist för köksspislar, medan här föreslagits en månad). En nyhet i förslaget, som ej synes fullt motiverad, är att s. k. imrör även skola sotas. Drätselkammaren föreslår på grund av det anförda följande förändringar i 30 §, 1 mom.:

I det inledande stycket utgå orden: "samt imrör";

Rubriken "till en månad" utbytes mot "till sex veckor" och bortgår den därunder insatta satsen: "i rökgång från tvättstuga, där eldning ofta förekommer".

Rubriken "till två månader" utbytes mot "till tre månader under eldningsperioden."

Rubriken "till tre månader" med tillhörande text utgår.

Under rubriken "till ett år", utgår 1:sta punkten "a) i andra imrör" och utbytas mot: "a) i rökgångar från vanliga tvättstugor".

Enligt § 47 mom. 2 skall brandchefen underrättas om avstängning av gata och när sådan avstängning upphör, men intet är föreskrivet om vem det åligger att giva underrättelsen. Då det icke är tillåtet att verkställa avstängning av allmän trafikled utan Magistratens tillstånd, synes det enklast, att brandchefen göres underkunnig om dylika åtgärder genom Magistratens försorg, något som emellertid torde kunna ske utan föreskrift i brandordningen genom en enkel hänvändelse från brandstyrelsen till Magistraten. Drätselkammaren ifrågasätter på grund härav, huruvida icke lämpligen förevarande mom. i förslaget kan helt uteslutas.

Beträffande § 50 kan i huvudsak erinras detsamma som ovan anförts rörande bestämmelserna i § 18. Drätselkammaren framlägger till övervägande följande ändringsförslag.

"Brandchefen bör vid eldsvåda, när han så finner erforderligt, i och för samråd anmoda stadens byggnadschef, föreståndaren för vattenledningsverk, gasverk och elektricitetsverk, skorstensfejare samt polisbefäl att infinna sig vid brandstället. Nämnda befattningshavare böra underrättas vid varje större eldsvåda."

Till § 55, som handlar om ersättning för biträde vid eldsvåda utom staden, bör enligt Drätselkammarens förmenande fogas följande tillägg:

"Om denna bestämmelses innehåll bör vederbörande brandbefäl före utryckningen underrätta den, som påkallar brandkårens biträde."

N:o 17.
Ang. ny brandordning

Drätselkammaren har fäst sig vid den mycket allmänna avfattningen av ansvarsbestämmelserna i § 59, som om de tolkas formalistiskt och utan hänsyn till avsikten, skulle kunna medföra bötesansvar för exempelvis sådana fall, att stadgans bestämmelser om brandverkets organisation av brandstyrelsen eller andra på minsta sätt åsidosättes. Det synes mera överensstämmande med ifrågavarande ansvarsbestämmelses avsikt om därvid en hänvisning sker till de särskilda föreskrifter i brandordningen, vilkas överträdande skall vara belagt med ansvarspåföljd. Drätselkammaren föreslår därför, att § 59 första stycket erhåller följande ändrade lydelse:

"Den, som gör sig skyldig till förseelse emot vad i denna brandordning under § 17, 4:de stycket, §§ 20, 43, 44 och 52 sista stycket föreskrivits, böte från och med etc. — — — — — — — — författning."

I övriga här ovan ej omförmälda delar har Drätselkammaren för sin del intet att erinra emot det föreliggande förslaget till ny brandordning och de yrkanden Brandstyrelsen i sin skrivelse i ämnet till Stadsfullmäktige av den 4 nästlidne april framställt.

Herr Bäckman har inom Drätselkammaren reserverat sig, i vad Drätselkammarens förslag avser förändringar av §§ 18, 47 mom. 2, 50.

Västerås den 8 maj 1924.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM

Theofil Öberg

N:o 17.

Ang. ny brandordning

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet, som genom beslut av Stadsfullmäktige den 27 mars 1924 anmodats avgiva yttrande över det förslag till ny brandordning för staden, som av Brandstyrelsen utarbetats, får nu, sedan detta förslag varit föremål för Drätselkammarens yttrande och detta senare till Beredningsutskottet överlämnats, i ärendet anföra följande.

Under 2 kap. i förslaget hava intagits bestämmelser rörande sammansättningen av brandstyrkan. Den förändring, som dessa bestämmelser innebär, är av Brandstyrelsen så starkt motiverad att Beredningsutskottet i likhet med Drätselkammaren tillstyrker densamma. Då de ändringar, som Drätselkammaren föreslagit, i lydelsen av §§ 5, 7 och 9, äro tillkomna i avsikt att förbehålla staden handlingsfrihet beträffande karaktären av de högre befälsbefattningarna — nu är såvitt Beredningsutskottet har sig bekant någon ändring härutinnan icke ifrågasatt — och den möjlighet som dessa ändringar avse att skapa eller att framdeles kunna förändra befattningen som vice brandchef till en mindre yrkesbetonad befattning än f. n. är beroende på den prövning, som då allt efter förhållandena kan beslås frågan av de kommunala myndigheterna och den myndighet, som i sista hand har att övervaka brandskyddet eller Konungens Befallningshavande, har Beredningsutskottet icke funnit anledning att i detta sammanhang från sitt tillstyrkande utesluta Drätselkammarens ifrågavarande ändringar.

De ändringar och tillägg Drätselkammaren förordat uti lydelsen av §§ 11, 14, 18, 19 mom. 4, 20 och 21 tillstyrker Beredningsutskottet.

§ 27 i förslaget stadgar åliggande för husägare att tillse att erforderlig sotning äger rum. Denna bestämmelse, för vars överträdelse husägaren blir förvunnen till böter, synes Beredningsutskottet vara överflödig vid betraktande av att sotningen inom de tidsfrister, som bliva fastställda, åligger skorstensfejarna som en tjänsteangelägenhet. Beredningsutskottet föreslår därför att bestämmelsen måtte uteslutas.

Då det är en angelägenhet av stor vikt att få tidsfristerna för sotningen väl avvägda har Beredningsutskottet för en så allsidig belysning som möjligt av spörsmålet, huruvida de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna i bestämmlsrena härom äro befogade, berett stadens skorstensfejare tillfälle att inför Utskottet framföra sina synpunkter i denna fråga. Härvid har framhållits att utsträckningen av tidsfristen för sotning av köksspislar till 6 veckor kommer att medföra risker för soteld. Erfarenheten vore att soteld i allmänhet uppkomme omkring 26 dygnet efter föregående sotning. Denna omständighet och den benägenhet, som under krisåren uppkommit att elda i s. k. sparspislar och med åtdragna spjäll och som fortfarande hölle i sig medförande stor sotanhopning, talade för att tidsfristen för sotningen icke borde vara längre än 30 dagar. Vad anginge tidsfristen för sotning av rökgång till tvättstuga, av Drätselkammaren föreslagen till ett år, vore behovet av sotning beroende av i vilken utsträckning tvättstugan användes. Det gåves fall, då tvättstugor användes av ett 30-tal familjer, exempelvis i bostadshusen å kvarteren Ivar, Kåre m. fl., där sotning minst

N:o 17.
Ang. ny brandordning

en gång i månaden vore förutsättningen för att tvättstugan över huvud taget skulle kunna begagnas. Att fastställa sotningsfristen för i dylik utsträckning använda tvättstugor till ett år vore att skapa en bestämmelse, som icke skulle kunna tillämpas. I de fall imrör stode i förbindelse med rökgång inginge i sotningen av rökgången även rengöring av imröret. Bestämmelser angående sotning av imrör borde emellertid finnas och vore särskilt av behovet påkallade i avseende å imrör från spislar å värdshus och liknande inrättningar, vari samlades lätt antändbara oljor och fettämnen. Möjligen kunde tidsfristen för sotning av dylika utsträckas till ett år och för sotning av andra imrör till tre år.

På grund av den befogenhet, som är Brandstyrelsen enligt § 30 mom. 4 i förslaget tillagd att skärpa eller lindra tidsfristerna för sotning, och att en åtgärd i ena eller andra riktningen, vad angår sotning av rökgångar till spislar och andra eldstäder, vari matlagning eller kokning dagligen förekommer, må bero på den erfarenhet, som vinnes, har Beredningsutskottet ansett sig kunna tillstyrka Drätselkammarens förslag att utsträcka tidsfristen härför för hela det tätare bebyggda stadsområdet till 6 veckor.

Den olika användningen av tvättstugor synes böra föranleda att bestämmelsen angående sotning av rökgångar från sådana givas viss tänjbarhet efter bestämmelser, som Brandstyrelsen med stöd av nyss anförda mom. äger utfärda.

Vad beträffar sotning av imrör utan förbindelse med rökgång har Beredningsutskottet följt den anvisning, som av skorstensfejarna givits.

Någon anledning att, såsom Drätselkammaren föreslagit, ändra tidsfristen för sotning av centraluppvärmningsapparater med tillhörande rökgångar frå två till tre månader, har Beredningsutskottet icke funnit föreligga. Med kännedom om vanan att uppbränna allt möjligt skräp i dylika anordningar och den nersotning som detta medför synes den av Brandstyrelsen föreslagna tidsfristen böra bibehållas.

Beredningsutskottet hemställer beträffande sotningsfristen alltså, *att* i inledningen under § 30 orden "samt imrör" kvarstå, *att* vad Drätselkammaren föreslagit beträffande rubriken "till en månad" måtte bifallas, *att* rubriken "till två månader" enligt Brandstyrelsens förslag må kvarstå oförändrad, *att* rubriken "till tre månader" utgår, *att* under rubriken "till ett år" orden "i andra imrör" ersättas med orden under rubriken "till tre månader", *att* under rubriken "till tre år" först inskjutas orden "i andra imrör samt", och *att* efter orden "1 maj—1 oktober" såsom särskild mening inskjutes följande bestämmelse: "Rökgång från tvättstuga skall sotas inom den tidsfrist Brandstyrelsen med stöd av mom. 4 här nedan äger bestämma dock att tidsfristen icke må sättas kortare än sex veckor eller längre än ett år."

Uttrycket uti § 45 "brännbara ämnen" är alltför obestämt, varför Beredningsutskottet föreslår dess utbyte mot orden "lätt antändbara ämnen".

Drätselkammaren har föreslagit att § 47 2 mom. måtte utgå.

Med hänsyn till vikten av att vederbörande brandbefäl underrättas angående avstängning av gata anser Beredningsutskottet att bestämmelsen härom måtte kvarstå och i anslutning till nuvarande ordning för dylikt

N:o 17. *Ang. ny brandordning*

meddelande erhålla följande formulering: "Den, som erhållit tillstånd att helt eller delvis avstänga gata, väg eller annan plats inom staden, skall omedelbart underrätta brandchefen om avstängningens inträdande och upphörande."

Vid val emellan den av Drätselkammaren och Brandstyrelsen föreslagna lydelsen av § 50 har Beredningsutskottet funnit sig böra förorda den senare. Vikten av närvaron under en eldsvåda av de i paragrafen omnämnda personerna bör göra kallelsen av dessa till en rätt för brandchefen, något som mera tydliggör det nödvändiga uti att kallelsen hörsammas.

I alla övriga delar instämmer Beredningsutskottet i Drätselkammarens utlåtande och förslag.

Västerås den 14 maj 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige.

Såsom yttrande över det av brandstyrelsen upprättade förslag till brandordning för Västerås stad får magistraten, som haft tillfälle taga del av de yttranden i ärendet, som avgivits såväl av drätselkammaren som beredningsutskottet, anföra följande rörande innehållet i nedannämnda paragrafer:

§ 1. 3 mom. a: Ordet "yrkesbrandkåren" bör lämpligen utbytas mot ordet "brandkåren", då det icke kan anses lämpligt, att medlem av borgarbrandkåren eller, därest Drätselkammarens förslag till lydelse av 5 § bifalles, brandchef eller vice brandchef äro ledamöter i brandstyrelsen.

§§ 5, 7 och 9. Vidkommande dessa paragrafer anser magistraten att brandstyrelsens förslag är det lämpligaste och mera överensstämmande med brandstadgans bestämmelse att en vice brandchef *skall* finnas anställd i kåren, och finner magistraten det vara naturligt att i en stad av Västerås stads storlek vice brandchefen skall vara yrkesutbildad.

§ 11. Magistraten ansluter sig till brandstyrelsens förslag med den ändring dock av formuleringen att orden "efter förslag av lönenämnden" böra utgå.

§ 14. Vidkommande innehållet i sista stycket anser visserligen magistraten den av drätselkammaren i detta hänseende uttalade principen vara riktig, men då det torde kunna förutsättas, att brandstyrelsen icke utan synnerligen tvingande skäl, komme att bevilja samtidig ledighet, synes det magistraten onödigt att frångå brandstyrelsens förslag.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

§ 18. Magistraten ansluter sig till det av drätselkammaren framställda förslaget.

§ 19. Beträffande andra punktens lydelse anser magistraten denna med hänsyn till gällande polisinstruktion böra vara följande: "Angående anordnande av brandvakt genom polisbetjäning är stadgat i den för polispersonal i Västerås gällande instruktion, enligt vilken det tillkommer patrullerande poliskonstapel att tillse, att allt, som tyder på eller kan föranleda eldfara, i tid upptäckes och förekommes." Vidkommande fjärde stycket instämmer magistraten i drätselkammarens förslag. Magistraten anser att femte stycket bör utgå, då polismyndigheten oavsett bestämmelse i brandordningen äger att förordna brandvakt.

§ 20. Beträffande denna paragraf ansluter sig magistraten till drätselkammarens förslag dock med den förändring att efter ordet "slangledning" bör tilläggas "som av brandchefen vid brandsynen godkännes".

§ 21. De två sista punkternas innehåll torde ej stå i överensstämmelse med brandstadgans föreskrifter, därest icke länsstyrelsen jämlikt 50 § brandstadgan efter särskild framställning medgiver avvikelse i berörda hänseende. Bestämmelserna i brandstadgans § 10 mom. 4 och § 11 mom. 2 synes magistraten böra vara tillämpliga beträffande Västerås och brandsyn sålunda förrättas av brandchefen ensam samt eldstadsbesiktning uppdragas åt skorstensfejaren i samband med sotningen. Till följd härav bör jämlikt 11 § 2 mom. årligen av stadsfullmäktige utses två personer jämte suppleanter, som hava att biträda brandchefen så snart fråga om rivning av eldstad uppkommer. Vid sådant förhållande synes stadens uppdelning i brandsynedistrikt obehövlig. Enligt magistratens förslag skulle alltså § 21 erhålla följande lydelse:

"Allmän brandsyn förrättas av brandchefen ensam, därvid denne äger bestämma vilka byggnader, lägenheter och annat, som skola synas ävensom tiden härför.

Brandchefen må dock icke meddela beslut om rivning av eldstad, innan han därom hört två sakkunniga personer, vilka jämte två suppleanter för dem årligen skola utses av stadsfullmäktige att vid dylika tillfällen biträda.

Eldstadsbesiktning enligt 10 § 3 mom. 2:a brandstagan skall förrättas av skorstensfejaren på sätt § 23 i denna brandordning närmare omförmäler."

§ 26. Magistraten anser denna paragraf helt kunna uteslutas. I stället för denna paragraf bör till först stycket av § 22 fogas följande tillägg:

"I protokollsutdrag skall beträffande tid och sätt för besvär intagas hänvisning till 47 § brandstadgan."

§ 27. Magistraten anser att denna bestämmelse bör bibehållas såsom en erinran till husägaren, att det åligger honom att påkalla sotning, vilken i vissa fall med den föreslagna utsträckta sotningsfristen kan bliva erforderlig tidigare än brandordningen eljest bestämmer.

N:o 17.
Ang. ny brandordning

§§ 28, 29. Av formella skäl synes dessa paragrafer böra byta plats så att den föreslagna paragraf 29 blir paragraf 28 och tvärt om. Därest magistratens förslag till lydelse av § 21 härovan godtages bör i den av brandstyrelsen föreslagna § 29 (enligt magistratens förslag § 28) intagas motsvarande bestämmelser om inre och yttre distrikt, som nu finnas intagna i § 21 härovan.

§ 30. Magistraten anser att brandstyrelsens förslag till lydelse av denna paragraf i oförändrat skick är det lämpligaste förslaget.

§ 47. Beträffande punkt 2 i denna paragraf anser magistraten i likhet med beredningsutskottet att brandstyrelsens förslag bör antagas dock med beredningsutskottets formulering.

§ 50. Magistraten vill vidkommande denna paragraf erinra att bestämmelser härutinnan för polisbefälet redan förut finnas i gällande instruktion, däri befälet ålägges skyldighet att närvara vid eldsvåda, men anser magistraten likvisst lämpligt att brandstyrelsens förslag antages.

§ 52. Första attsatsen i denna paragraf bör utgå, enär sådant stadgande redan finnes intaget i § 46.

§ 55. Magistraten ansluter sig härutinnan till drätselkammarens och beredningsutskottets förslag.

§ 59. I likhet med drätselkammaren anser magistraten att bötesbestämmelser icke på sätt brandstyrelsen föreslagit generaliseras, utan bör de förseelser, som anses böra drabbas av ansvar, specifikt angivas. Magistraten föreslår att bötesansvar bestämmes för förseelse mot föreskrifterna i § 17 fjärde stycket, §§ 20, 27, 43, 44, 45, och 52 sista stycket.

Emot bestämmelserna i övrigt i den föreslagna brandordningen har magistraten inet att erinra.

Västerås rådhus den 20 maj 1924.

På magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG

H. Cronholm

N:o 18.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- & Gasverksstyrelsen får härmed avgiva Styrelseberättelse för år 1923.

Av samma skäl som styrelsen anförde vid avgivande av 1922 års styrelseberättelse, nämligen att ett upprepande av samtliga utgifts- och inkomstposter ävensom en detaljering av driftssiffrorna syntes onödigt, har styrelsen endast medtagit huvudresultaten.

Efterföljande sammanställning utvisar inkomster, utgifter och behållning enligt budgeten och enligt verkligheten.

	Inkomster		Utgifter		Behållning	
	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.
Vattenv.	143,700: —	144,967: 01	133,356: 96	123,945: 56	10,343: 04	21,021: 45
Gasv.	308,900: —	340,853: 99	308,900: —	340,853: 99	—	—
El.-v.	618,500: —	601,464: 70	410,943: 59	380,917: 04	207,556: 41	220,547: 66
	1,071,100: —	1,087,285: 70	853,200: 55	845,716: 59	217,899: 45	241,569: 11
Avloppsledningarna, avgår					50,600: —	34,513: 93
				Återstår Kronor	167,299,45	207,055: 18

Den verkliga behållningen från verken blev sålunda kr. 207 055: 18 eller kr. 39 755: 73 större än som beräknats. Orsaken härtill är att finna uti minskade utgifter. Utan undantag understego utgifter för räntor de beräknade, beroende på lägre rörelsekapital och mindre kostnader för nyanläggningar. I början av år 1922 utgjorde verkens rörelsekapital över 1 000 000 kr., under år 1923 i medeltal endast 300 000 kr. Vid tiden för budgets upprättande kunna slutvärdena av de nyanläggningar, som äro under utförande, endast approximativt bestämmas, vilket gjorde att räntekostnaderna för nytillkommande ledningar m. m. för 1923 insattes med något för höga värden.

Ringare behov av nya mätare samt sänkta pris å dylika utgjorde också med avseende på gas- och elektricitetsverken en bidragande faktor till det erhållna resultatet.

Vattenverkets vinst var beräknad till 10 343 kr. men blev 21 021 kr. Om också underhållskostnader och utgifter till löner blevo något större än de beräknade, ernåddes dock detta bättre resultat genom ökad inkomst med cirka 1 000 kr. samt minskade utgifter förutom för räntor även för driften, vartill kom minskad avskrivning å fordringar.

Utgifterna för avloppsledningar voro efter avdrag av inkomster för vattenklosetter beräknade till 50 600 kr., men stannade vid 34 514 kr., beroende, förutom av förutnämnda orsaker rörande minskade utgifter, även därpå att avgiften för klosetter omfattar 5 kvartal i stället för ett år. Des-

N:o 18.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1923.

sa avgifter, vilka förut upptogos en gång pr år, uttagas nu kvartalsvis. Dylik årsavgift avsåg tid från 1 oktober det ena till 1 oktober det andra året. Detta gjorde att efter omläggning av betalningsterminerna avgifterna för fjärde kvartalet 1922 tillgodoräknades år 1923, som på så sätt erhöll ett bättre resultat med något över 8 000: — kronor.

Dels med anledning av ökat marknadsvärde å koks och tjära och dels på grund av bättre koksutbyte än som beräknades har försäljningen av koks och tjära lämnat ett avsevärt bättre resultat. Det ökade koksutbytet härrörde sig därav, att antalet i drift varande ugnar på grund av gott gasutbyte i regel kunde hållas nere i 2 mot förut 3 st., medförande besparing i koks till undereldning. Detta i förening med minskade omkostnader å en del utgiftsposter hade till följd, att verkets kolkonto kunde nedskrivas med icke mindre än 39 800: — kr. I början av året kvarstod å gasverkets förlust från kristiden kr. 74 517: 68, som sålunda kunde nedskrivas till i runt tal 34 700 kronor.

Ehuru elektricitetsverkets bruttoinkomster med cirka 17 000 kr. understego de beräknade erhölls dock på grund av minskade utgifter för drift och räntor ökad nettovinst. Denna var beräknad till kr. 207 556: 41, men blev 220 547: 66 eller alltså i runt tal 13 000 kr. utöver den i budgeten insatta.

Efterföljande sammanställning utvisar 1923 års ledningsarbeten samt kostnaderna för dessa och nyanskaffade inventarier, däri även inberäknat vattenmätare:

Serviser och diverse utsträckningar av ledningar	8 423: 05
Vattenledning mellan gamla vattenverket vid Svartån och Skultunavägen	13 949: 64
Kulvert i Tegnérgatan mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan	95 780: 45
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Västmanna-, Svante- och Floragatorna	20 732: 02
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Lantvärns-, Hammarby- och Drottninggatorna	14 435: 28
Inventarier och vattenmätare	5 394: 93
	Kronor 158 715: 37

Då till ovanstående anvisade medel utgöra kr. 163 010: 29 har sålunda en besparing å kr. 4 294: 92 uppstått. Jämlikt beslut av Stadsfullmäktige skall av denna besparing användas kr. 4 200 till ledningsanläggningar i Västra Förstaden.

Av under året uppfordrad vattenmängd 1 028 675 kbm. — 1922 1 012 875 kbm. — åtgick 852 586 kbm. till hushållsbehov, 122 089 kbm. till industriella och resten, 54 000 kbm., till allmänna behov och förluster. Största under en dag uppfordrade vattenmängd uppgick till 5 317 kbm. Största under en dag uppfordrad vattenmängd uppgick till 5 317 kbm.

Gastillverkningen uppgick till 953 690 kbm. mot 859 654 kbm. 1922. Ökningen motsvarar 94 036 kbm. eller 10,9 %. Av tillverkad gas åtgick

726 723 kbm. till kokgas, resten till gatubelysning och förluster, samt gasverkets eget behov. Största gasförbrukningen under ett dygn uppgick till 3 370 kbm.

Från Statens Kraftverk uttogos 3 219 438 kilowattimmar ström. Härav åtgick till enskilda belysningsbehov 1 046 692 samt kraftbehov 1 287 261 kilowattimmar, resten åtgick till gatubelysning, transformerings- och andra förluster samt för elektricitetsverkets eget behov.

Anslutningen till verket beräknades vid årets slut till 5 325 kilowatt, vilket rent matematiskt beräknat motsvarar närmare 7 300 hästkrafter.

Den 31 december utestående mätare:

för vatten	706	st.
„ gas	4 111	„
„ elektrisk ström	8 141	„
Avnämare av vatten enligt kontrakt uppgick till	569	„
och av elektrisk ström enligt kontrakt till	891	„
Antalet utestående transformatorer uppgick till	60	„

motsvarande 1 828, 9 kilovoltampère.

Västerås den 10 maj 1924.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING

Gerh. Geston

STYRELSEBERÄTTELSE FÖR ÅR 1923.

Merkantila uppgifter.

Gemensamma förvaltningen.

	Enl. budget	Enl. bokslutet
Löner	78 118: 04	78 049: 96
Diverse utgifter såsom läkararvode, sjukhjälp, försäkringar, kontorsutensilier, telefon, renhållning, värme m. m.	31 700: —	30 427: 42

Vattenverket.

Inkomster:

Vatten och mätarehyror	142 000: —	143 051: 01
Skötsel och underhåll av brandposter	1 200: —	1 200: —
Installationsarbeten	500: —	716: —
Kronor	143 700: —	144 967: 01

N:o 18. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1923.*

Utgifter:

	Enl. budget	Enl. bokslutet
Driftkostnader	24 200: —	20 256: 25
Underhållskostnader	11 400: —	13 314: —
Avlöningar och pensioner	27 453: 96	28 368: 93
Diverse utgifter	8 300: —	8 153: 22
Räntor och amortering	60 503: —	53 748: 46
Avskrivning av fordringar	1 500: —	104: 70
	133 356: 96	123 945: 56
Inkomster utöver utgifter	10 343: 04	21 021: 45
Kronor	143 700: —	144 967: 01

Avloppsledningarna:

Inkomster:

Avgifter för vattenklosetter	36 250: —	44 786: 34
Utgifter utöver inkomster	50 600: —	34 513: 93
Kronor	86 850: —	79 300: 27

Utgifter:

Driftkostnader	11 000: —	12 188: 73
Underhållskostnader	7 000: —	9 189: 54
Avlöningar	12 350: —	12 087: 88
Diverse utgifter	2 700: —	2 719: 20
Räntor och amortering	53 800: —	43 114: 92
Kronor	86 850: —	79 300: 27

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	41 600: —	41 426: 36
Gas, mätarehyror, koks och tjära	266 700: —	298 377: 63
Installationsarbeten	600: —	1 050: —
Kronor	308 900: —	340 853: 99

Utgifter:

Driftkostnader	134 934: —	175 832: 50
Underhållskostnader	26 000: —	34 007: 91
Avlöningar och pensioner	67 085: —	60 909: 14
Diverse utgifter	16 700: —	15 080: 07
Räntor och amortering	58 181: —	52 630: 75
Inköp av gasmätare	3 000: —	422: 50
Avskrivning av fordringar	3 000: —	1 971: 12
Kronor	308 900: —	340 853: 99

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	37 900: —	39 053: 95
Elektrisk ström och mätarehyror	580 000: —	561 614: 39
Installationsarbeten	600: —	796: 36
Kronor	618 500: —	601 464: 70

N:o 18.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1923.

Utgifter:

	Enl. budget	Enl. bokslutet
Driftkostnader	126 800: —	111 895: 49
Underhållskostnader	46 500: —	48 817: 24
Avlöning och pensioner	58 988: 59	60 687: 81
Turbinhusdriften	7 200: —	3 668: 34
Diverse utgifter	35 150: —	37 571: 28
Räntor och amortering	120 305: —	107 481: 47
Inköp av elektriska mätare	12 000: —	5 152: 87
Avskrivning av fordringar	4 000: —	5 642: 54
	410 943: 59	380 917: 04
Inkomster utöver utgifter	207 556: 41	220 547: 66
Kronor	618 500: —	601 464: 70

Västerås den 10 maj 1924.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING

Gerh. Geston

N:o 19.
Ang. stadens anslutning till Västmanlands läns vägförening.

N:o 19.

Drätselkammarens skrivelse ang. stadens anslutning till Västmanlands läns vägförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av en skrivelse från Västmanlands läns Vägförening med hemställan att staden måtte såsom stödjande medlem ansluta sig till föreningen får Drätselkammaren, under hänvisning till det program för föreningens verksamhet, som de skrivelsen bifogade stadgarna närmare angiva, och att ett förverkligande av detta program med hänsyn till den stora väghållningsskyldighet, som åvilar staden, och den stora trafiken på stadens vägnät bör omfattas såsom ett stadens önskemål och med meddelande att årsavgiften för medlemskapet enligt mellan Drätselkammaren och föreningen träffad preliminär uppgörelse tills vidare bestämts till 500 kronor, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att staden skall ingå såsom stödjande medlem i vägföreningen samt härför tills vidare erlägga en årsavgift av 500 kronor och att innevarande års avgift skall utgå av det i staten avsatta förslagsanslaget.

Västerås den 8 maj 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow.

Till Västerås stads Drätselkammare.

Med ändamål att inom Västmanlands län dels verka för vägväsendets förbättring utan oskäligt betungande av de väghållningsskyldige, dels arbeta för höjandet av intresset för vägarnas ändamålsenliga underhåll, dels ock ägna uppmärksamhet åt frågor, vilka på ett eller annat sätt sammanhänga med fordringarna på ett gott vägnät och en välordnad vägtrafik har Västmanlands Läns Vägförening bildats. Föreningens stadgar, varav en avskrift bifogas, torde i övrigt klarlägga de arbetsuppgifter, som föreligga under den närmaste tiden, och den organisation, som är tänkt som lämplig för föreningens verksamhet.

N:o 19.

Ang. stadens anslutning till Västmanlands läns vägförening.

Automobilens allmänna införande som trafikmedel å våra vägar har ju verkat revolutionerande. Vägfrågan har kommit fram som en brännande fråga för dagen. Nödvändigheten av denna frågas omhändertagande på ett för samhället gagneligt sätt är ock allmänt erkänd av alla för saken intresserade.

Föreningen vill vara en kraftigt arbetande sammanslutning. Den har ock omfattats med stort intresse av vägstyrelser, bolag, föreningar och enskilda. Ernåendet av ett lyckligt resultat av föreningens uppgifter kräver anslutning icke minst av vägintresserade myndigheter i de samhällen, som böra gå främst i reformarbetet å våra vägar, nämligen städerna och med dem jämförbara samhällen. Därför vädja vi till Eder att inträda i vår förening i den fasta förhoppningen, att Ni ville lämna Eder kraftiga medverkan till realiserandet av föreningens program.

Ej minst tätt bebyggda, större samhällen med sin i allmänhet mycket stora väghållningsskyldighet måste ha behov av ett centralorgan, där man kan finna sakkunnigt biträde och dit man kan vända sig med önskemål i ett eller annat avseende rörande vägfrågor. Särskilt städerna ha ju väghållningsskyldighet å in- och utfartsvägar för en betydande och synnerligen slitande trafik. Tillkomsten av en sådan förening som Västmanlands Läns Vägförening måste för dem vara välkommen. Inträde uti och ekonomiskt understöd av vägföreningen skola i längden säkert visa sig som välbetänkta och ekonomiskt gagneliga åtgärder.

Västerås den 29 mars 1924.

Västmanlands Läns Vägförening:

WALTER MURRAY

O. Dahlström

STADGAR

för Västmanlands Läns Vägförening

provisoriskt antagna vid konstituerande sammanträde i Västerås den 13 oktober 1923.

§ 1.

Föreningen har till ändamål att inom Västmanlands län dels verka för vägväsendets förbättring utan oskäligt betungande av de väghållningsskyldige, dels arbeta för höjandet av intresset för vägarnas ändamålsenliga underhåll, dels ock ägna uppmärksamhet åt frågor, vilka på ett eller annat sätt sammanhänga med fordringarna på ett gott vägnät och en välordnad vägtrafik.

N:o 19.

Ang. stadens anslutning till Västmanlands läns vägförening.

§ 2.

Detta mål vill föreningen uppnå:

1) genom ett möjligast intimt samarbete med länets vägstyrelser och vederbörande myndigheter samt med envar som intresserar sig för en förbättrad väghållning;

2) genom ett stödjande och uppmuntrande arbete bland de väghållningsskyldiga i övrigt med klarläggande av den ekonomiska möjligheten och fördelen av en rationellt utförd väghållning;

3) genom att i pressen och annorledes dels rikta den allmänna uppmärksamheten på väghållningens praktiska betydelse och angelägenheten av en tidsenlig reformering av vägväsendet dels ock verka för ökad kännedom om vägarnas allmänna betydelse samt om deras riktiga behandling med utnyttjande av de från övriga delar av riket samlade erfarenheterna;

4) genom medverkan till anskaffande på ändamålsenligaste sätt av redskap och materiel för väghållning samt till införande av lämpliga trafikfordon;

5) genom möten, där samlade erfarenheter kunna framläggas och diskuteras;

6) genom att stå medlemmar och myndigheter till tjänst med yttranden, utredningar och förslag i frågor rörande vägväsendet;

7) genom vidtagande i övrigt av sådana åtgärder, som kunna gagna föreningens ändamål.

För främjandet av de syften, föreningen sålunda satt sig före, anställer föreningen i sin tjänst en fackman på vägväsendets område, benämnd vägkonsulent, vilken skall hava till uppgift att ställa sin sakkunskap till föreningens förfogande samt att, i den mån förhållandena det medgiva, på sätt styrelsen för föreningen bestämmer tillhandagå vägstyrelser, städer, köpingar samt vederbörande myndigheter med råd och upplysningar i frågor, som angå eller äga betydelse för vägväsendet.

N:o 20.

Drätselkammarens och Magistratens skrivelse ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 mars 1924 förelåg till behandling ett förslag av Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta låta utdebitera kostnaderna för innevarande års sommarunderhåll av de allmänna vägarna inom förra Lundby och S:t Ilians socknar, utgörande 39 875 kronor, å de väghållningsskyldige inom samma områden såsom en särskild utgift till staden enligt gällande delningsgrund för vägunderhållet inom stadsområdet.

Av anledning att frågan om ordnandet av väghållningsskyldigheten inom nämnda del av stadens område kommit i ändrat läge därigenom att de väghållningsskyldige genom sin förening "Lundby och S:t Ilians jordbrukareförening" i skrivelse till Landshövdingen W. Murray förklarat sig vilja ombesörja vägunderhållet i huvudsaklig överensstämmelse med ett skrivelsen bifogat förslag till överenskommelse med staden samt att Magistraten på anmodan av Konungens Befallningshavande beslutat kalla vederbörande representanter för staden och samtliga väghållningsskyldige inom stadsområdet till gemensam sammankomst i syfte att på grundval av förenämnda förslag åstadkomma en uppgörelse innefattande jämväl ett menighetsbeslut i vägfrågan för att därefter fastställas av Kungl. Maj:t, hade Stadsfullmäktige beslutat dels att icke företaga ärendet till avgörande, dels att ärendet i dess helhet skulle av Stadsfullmäktige tagas under närmare omprövning och överlämnas till Magistraten för vidare beredning, dels ock att bemyndiga Drätselkammaren att utse en eller flera representanter för staden vid det sammanträde i vägfrågan, som komme att hållas inför Magistraten, med uppdrag tillika för Drätselkammaren att med anledning av vad vid detta sammanträde kunde förkomma och den beredning av ärendet, som av Magistraten verkställdes, till Stadsfullmäktige inkomma med vidare yttrande och förslag i ämnet.

Sedan Drätselkammaren enligt detta bemyndigande utsett dylika representanter har sammankomst inför Magistraten för åstadkommande av ett menighetsbeslut ägt rum den 10 innevarande månad, och har Magistraten överlämnat protokoll häröver och därvid hemställt, att den vid sammankomsten träffade uppgörelsen måtte av Stadsfullmäktige godkännas.

Denna uppgörelse, vilken finnes intagen i Magistratens protokoll, ansluter sig i sina huvudgrunder till den vid Drätselkammarens skrivelse till

N:o 20.

Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

Stadsfullmäktige den 17 januari 1924 fogade och en gång träffade preliminära överenskommelsen (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 1/1924).

Genom en fastställelse av menighetsbeslutet samt ett ikraftträdande av ett Stadsfullmäktiges beslut i enlighet med Magistratens hemställan kommer Drätselkammarens förenämnda förslag angående utdebitering av vissa väghållningskostnader att förfalla.

I ärendet hemställer Drätselkammaren i likhet med Magistraten att Stadsfullmäktige för sin del ville godkänna den inför Magistraten träffade uppgörelsen beträffande underhållet av de allmänna vägarna inom såväl förra Lundby och S:t Ilians socknar som stadens område före inkorporeringen av dessa samt att Drätselkammarens förslag angående utdebitering å de väghållningsskyldige inom det inkorporerade området av kostnaderna för innevarande års sommarvägunderhåll inom samma område icke för närvarande och i avbidan på fastställelse av förenämnda uppgörelse samt ett ikraftträdande av Stadsfullmäktiges beslut i enlighet med detta förslag måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 21 maj 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige.

Magistraten får härmed överlämna utdrag av sitt protokoll hållet vid sammanträde med innehavare av jordbruksfastigheter inom staden i och för åstadkommande av ett menighetsbeslut rörande slutligt ordnande av underhållet av de allmänna vägarna i staden.

Magistraten anser sig böra meddela att det beslut, som närmare omförmäles i protokollsutdraget, har fattats efter föregående förhandlingar mellan representanter för väghållningsskyldige jordbrukare och drätselkammaren, därvid slutligen full enighet vunnits om frågans lösande.

Då magistraten nu överlämnar ärendet till stadsfullmäktige hemställer magistraten att stadsfullmäktige ville för sin del godkänna det inför magistraten antagna förslaget till lösande av frågan.

Den v stadsfullmäktige äskade beredning, som omförmäles i stadsfullmäktiges protokoll för den 27 mars 1924 torde genom de av magistraten sålunda vidtagna åtgärder få anses utförd.

Västerås rådhus den 20 maj 1924.

På magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG

H. Cronholm

N:o 20.
Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

Utdrag av protokoll, hållet hos magistraten i Västerås å rådhuset den 10 maj 1924.

§ 297.

Den 26 sistlidne mars hade till magistraten inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Magistraten i Västerås.

Närlagda handlingar, innefattande dels en till undertecknad landshövding inkommen skrivelse med ett därtill fogat uttalande av Lundby och S:t Hians jordbrukareförening, dels ock ett förslag till provisorisk överenskommelse mellan Västerås stad och dess väghållningsskyldige innehavare av jord angående vägunderhållet, överlämnas härmed till Eder med anmodan att kalla vederbörande representanter för staden samt väghållningsskyldige inom densamma till gemensam sammankomst i syfte att på grundval av sagda förslag åstadkomma en uppgörelse, innefattande jämväl ett menighetsbeslut i frågan. Därest en sådan uppgörelse, grundad på ett menighetsbeslut kommer till stånd, har Ni att insända handlingarna och Edert protokoll i ämnet till Konungens Befallningshavande för utverkande av Kungl. Maj:ts fastställelse å överenskommelsen.

Västerås slott i landskansliet den 24 mars 1924.

WALTER MURRAY."

Vid skrivelsen funnos fogade de i densamma omförmälta handlingar.

Med anledning härav hade magistraten överlämnat skrivelsen jämte tillhörande handlingar till stadsfullmäktige i Västerås med anhållan att stadsfullmäktige ville utse representant för staden vid det sammanträde magistraten komme att utsätta för åstadkommande av ett menighetsbeslut i frågan.

Från stadsfullmäktige hade därefter inkommit följande protokollsutdrag:

"Utdrag av protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 27 mars 1924.

§ 46.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige i anslutning till förut fattat beslut ville besluta att kostnaden för innevarande års sommarunderhåll av de allmänna vägarne inom de inkorporerade områdena, utgörande 39 875 kronor, skulle påföras de väghållningsskyldige inom samma områden enligt delningsgrunden för vägunderhållet eller det areala innehavet av åker och äng som särskild utskyld till staden, vilket beslut skulle verkställas i den för uttagande av skatter till kommunen fastställda ordningen.

N:o 20.

Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

I sammanhang härmed föredrogos en del från Magistraten till Stadsfullmäktige inkomna handlingar, som berörde frågan om vägunderhållet.

Konungens Befallningshavande i länet hade i skrivelse till Magistraten den 24 innevarande mars, med överlämnande av en del handlingar innefattande dels en till Landshövdingen i länet inkommen skrivelse med därvid fogat uttalande av Lundby och S:t Ilians jordbrukareförening, dels ock ett förslag till överenskommelse mellan Västerås stad och dess väghållningsskyldige innehavare av jord inom f. d. Lundby och S:t Ilians socknar angående vägunderhållet, anmodat Magistraten att kalla vederbörande representanter för staden samt väghållningsskyldige inom densamma till gemensam sammankomst i syfte att på grundval av sagda förslag åstadkomma en uppgörelse innefattande jämväl ett menighetsbeslut i frågan, ävensom att, därest en sådan uppgörelse, grundad på ett menighetsbeslut komme till stånd, att insända handlingarna och Magistratens protokoll i ämnet till Konungens Befallningshavande för utverkande av Kungl. Maj:ts fastställelse å överenskommelsen.

Berörda handlingar hade Magistraten med skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande mars överlämnat med anhållan att Stadsfullmäktige ville utse representant för staden vid det sammanträde, Magistraten komme att utsätta för åstadkommande av ett menighetsbeslut i frågan, varjämte Magistraten anhållit om meddelande om vem eller vilka, som utsetts till representanter, varvid remisshandlingarna skulle till Magistraten återställas.

Efter föredragning av samtliga handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström att icke i dag företaga ärendet till slutligt avgörande, samt dels att ärendet i dess helhet skulle av Stadsfullmäktige tagas under närmare omprövning och överlämnas till Magistraten för vidare beredning, dels ock att bemyndiga Drätselkammaren att utse en eller flere representanter för staden vid det sammanträde i vägfrågan som enligt Magistratens skrivelse komme att hållas inför Magistraten, med uppdrag tillika för Drätselkammaren att med med anledning av vad som vid detta sammanträde kunde förekomma och den beredning av ärendet, som av Magistraten verkställdes, till Stadsfullmäktige inkomma med vidare yttrande och förslag i ämnet.

Härvid skulle särskilt antecknas, att beslutet om att ärendet skulle tagas under närmare omprövning och överlämnas till Magistraten för vidare beredning var enhälligt.

Som ovan

In fidem:

Theofil Öberg

Justerat och offentligen uppläst den 3 april 1924; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg."

N:o 20.

Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

Drätselkammaren hade därefter vid sammanträde den 3 nästlidne april utsett representanter i enlighet med stadsfullmäktiges beslut till antal av tre nämligen drätselkammarens vice ordförande handlanden Knut Kättström, veterinären Martin Jonsson och drätseldirektören Theofil Öberg. Tillika med utdrag av protokollet för drätselkammarens sammanträde den 3 berörda april hade drätselkammaren jämväl överlämnat följande betänkande i avskrift varande detsamma så lydande:

"*Avskrift.*

Betänkande.

Se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar 1924 N:r 1 sid. 5—7.

Magistraten hade härefter låtit utfärda en så lydande kungörelse:

"*Underhåll av stadens allmänna vägar.*

Alla ägare eller innehavare av jord på vilken vilar underhållsskyldighet av stadens *allmänna* vägar, såväl inom det inkorporerade området som inom stadens gamla område, kallas att sammanträda inför magistraten å rådhuset lördagen den 10 maj 1924 klockan 11 f. m. för att fatta beslut i frågor som stå i samband med nu pågående vägdelning.

Handlingar i ärendet finnas tilgängliga å stadsnotariens expedition å rådhuset under vanlig mottagningstid.

Västerås rådhus den 23 april 1924.

Magistraten."

Denna kungörelse hade dels varit anslagen å magistratens anslagstavla å rådhuset från och med den 23 nästlidne april dels varit intagen i Västmanlands Läns Tidning, Westmanlands Allehanda och Västmanlands Folkblad och hade magistraten därjämte i rekommenderade försändelser översänt kungörelsen till samtliga vägunderhållningsskyldige ävensom till Konungens befallningshavande i Västmanlands län, domkapitlet i Västerås och Uppsala nuiversitets ombudsman.

Under anslagstiden hade från drätselkammaren inkommit ett förslag till ordnande av frågan om underhållet av stadens vägar, vilket förslag enligt uppgift från drätselkammaren vore uppgjort i samförstånd med representanter för de underhållsskyldige.

Då nu ärendet denna dag klockan 11 förmiddagen företogs till handläggning inför magistraten inställde sig följande personer:

N:o 20.

Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

För vägarna inom det inkorporerade området:

För Västerås stad	handlanden Knut Kättström och drätseldirektören Theofil Öberg.
„ Rocklunda nr 1	arrendatorn A. Larsson
„ Önsta nr 1 och 2	arrendatorn G. Andersson
„ Tunby nr 2 och 3	arrendatorn J. A. Johansson
„ Tunby nr 1	arrendatorn K. A. Blomkvist
„ Apalby nr 1	lantbrukaren J. F. Olsson
„ Hovdesta nr 1	lantbrukaren G. E. Pettersson
„ Hovdesta nr 4	lantbrukaren A. V. Karlsson
„ Hovdesta nr 3	lantbrukaren G. T. Eriksson
„ Rönnby nr 2	lantbrukaren A. A. Eklund
„ Åby nr 2	lantbrukaren K. L. Goth
„ Lista nr 1 och 2	lantbrukaren J. Jansson
„ Vallby nr 1	lantbrukaren K. J. Andersson
„ Vallby nr 4	arrendatorn G. Pettersson
„ Vallby nr 3	arrendatorn J. V. Ridderström
„ Bjärby nr 1 och Vallby nr 2	arrendatorn K. J. Rörich
„ Bäckby nr 1	lantbrukaren A. R. Andersson
„ Tjur eller Hellby nr 1	arrendatorn E. O. Johansson
„ Skälby nr 4 och Karlshäll nr 1	lantbrukaren J. H. Nordin, såsom uppgivet ombud för sin fader P. J. Nordin.
„ Gilltuna nr 1	arrendatorn J. G. Eriksson
„ Bärby litt. A.	lantbrukaren L. A. Andersson
„ Torp nr 1	arrendatorn C. P. Carlstedt
„ Tönsta	lantbrukaren J. A. Pettersson
„ Ösby nr 1	lantbrukaren C. H. Fredell
„ Ösby nr 2	lantbrukaren G. E. Falk
„ Önsta nr1 och 2	lantbrukaren J. A. Pettersson
„ Ingelsta nr 1	arrendatorn E. H. Johansson
„ Hammarby nr 1—4	arrendatorn G. H. Eriksson
„ Hacksta nr 1	arrendatorn K. A. Magnusson, enligt företedd fullmakt från ägaren Johannes Magnusson
„ Boda nr 1	arrendatorn G. A. Vretlund
„ Krista (Norrgården)	lantbrukaren J. A. Gustafsson, såsom uppgivet ombud för fadern A. Gustafsson
„ Krista nr 1	arrendatorn C. H. Falk
„ Prästgården nr 1 och Krista nr 2	lantbrukaren G. Hellman enligt företedd fullmakt från arrendatorn Brita Hellman
„ Kanick-Lundby nr 1	arrendatorn J. Linderborg
„ Johanisberg nr 1—7 och Gränsta nr 1 och 2	arrendatorn H. Thalin
„ Bärby litt. B. (Galttegen)	lantbrukaren K. F. Ekenberg.

N:o 20.
Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

Härovan uppräknade närvarande uppropades och antecknades efter en den 24 november 1923 upprättad provisorisk indelning av de allmänna vägarna inom det inkorporerade området, i vilken indelning funnes antecknat vars och ens areala innehav av åker och äng.

För vägarna inom gamla stadsområdet:

För Västerås stad	stadsförvaltaren Ture Dahlström samt förut omnämnda representanter för staden
„ Aktiebolaget Svenska Metallverken	disponenten Sven Boman
„ Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget	fanjunkaren E. Eklund
„ Malmaberg	stensättaren J. A. Andersson
„ Blåsboområdet	grosshandlaren Claes Flodin.

Härjämte tillstädeskom, såsomkonsistorieombud enligt av domkapitlet utfärdad fullmakt konsistorienotarien F. Engelmark.

Sedan ovanintagna kungörelse angående detta sammanträde samt landshövdingen Murrays ovanintagna skrivelse till magistraten blivit upplästa meddelade magistratens ordförande vad magistraten vidare i ärendet åtgjort.

För de närvarandes kännedom upplästes härefter Kungl. Maj:ts den 26 mars 1924 meddelade utslag på besvär av J. F. Olsson i Apalby m. fl. i fråga om bestämmande av de vägar, vilka vid ny vägdelning inom Västerås stads område skulle såsom allmänna anses m. m.

Härefter föredrogs det förslag till ordnande av frågan om underhållet av stadens vägar som härovan omförmälts och var detta förslag av följande lydelse:

”A). Beträffande de vägar, som tillkommit genom inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar.

1:o) a). Det av särskilda kommitterade vid pågående vägdelningsförrättning avgivna den 26 augusti 1922 dagtecknade, av distriktslantmätaren R. Grebius å kommitterades vägnar underskrivna förslag rörande beräkning av de vägsträckor, vilka vid vägdelningsförrättningen skola tilldelas jordägarne till allmänt underhåll, vilket förslag grundar sig därpå, att jordägarne inom socknarne genom den nya vägdelningen skola vidkännas samma väghållningsbesvär, som om socknarne icke blivit inkorporerade, godkännes.

b). I följd härav skall i vägdelningen så vitt de inkorporerade socknarne angår, till fördelning på jordägarne efter för staden gällande delningsgrund — det areala innehavet av åker och äng — upptagas de vägsträckor, vilka i enlighet med ovan omförmälda kommitteförslag till fördelning på naturavägh̊allarne upptagits i en av distriktslantmätaren Grebius verkställd, nedan närmare omförmäld provisorisk vägdelning av den 24 november 1923.

c). I övrigt skall underhållet av de genom inkorporeringen tillkomna allmänna vägarna — i den mån icke tilläventyrs genom ändrade förhållan-

N:o 20.

Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

den (förändring till gata) eller eljes deras underhåll tillkommer andra fastighetsägare eller skall på annat sätt utgöras — bliva en stadens gemensamma angelägenhet, för stadens samtliga sktskyldiga innevånare.

d). Skulle de ecklesiastika boställen, för vilka väghållning upptages i vägdelningen, därifrån tilläventyrs befrias, må dem tilldelade vägstycken icke fördelas på övriga väghållningsskyldiga jordägare, utan i enlighet med vad i meranämnda kommittéutlåtande föreslagits, övertagas av staden på sätt ovan i punkt c). sägs.

2:o) Jordägarne inom de inkorporerade socknarna skola efter samma grund, varpå bestämmelserna i punkt 1:o) äro fotade, gottgöra staden för det genom Magistratens föranstaltande och på stadskassans förskjutande bekostnad utförda vägunderhållet å de inkorporerade vägarna till den del desamma fördelas på jordägarne, under tiden från inkorporeringen till och med 1924 års utgång.

3:o a). För tiden därefter och intill dess den nya vägdelningen trätt i tillämpning skola jordägarne interimistiskt åtaga sig underhållet in natura å de vägsträckor, som enligt punkt 1:o) b) ovan skola fördelas på dem i överensstämmelse med den ovan omnämnda provisoriska vägdelningen av den 24 november 1923.

b). Sedan den nya vägdelningen blivit avslutad, skall den omedelbart och oberoende av eventuella besvär träda i tillämpning på det sätt, att jordägarne genast efter eventuellt pågående underhållssäsong tillträda sina nya vägstycken.

c). Den samfällda kostnad, som enligt punkt 2:o) skall gottgöras stadskassan och som fastställes efter granskning av en nämnd av fem personer, valda 2 av Drätselkammaren, 2 av Lundby och S:t Ilians jordbrukareförening och 1 av Magistraten, skall i enlighet med vägdelningsgrunden, arealen i åker och äng, återgäldas till stadskassan under åren 1925—1930 med en sjätteel för varje år att inbetalas inom mars månads utgång, vederbörande väghållare obetaget att på en gång eller eljes tidigare lämna ifrågavarande gottgörelse. Gottgörelsen må till större eller mindre del erläggas genom tjänstbarheter i form av gruskörning till stadens vägar efter gängse pris enligt särskild för varje fall träffad överenskommelse.

d). Så snart vägdelningen vunnit laga kraft, skall vidräkning genom Magistraten verkställas rörande det enligt punkt 3:o) a) här ovan interimistiskt verkställda underhållet, i vilket hänseende uppskattningen av väghållningsbesväret i den nya vägdelningen av vars och ens definitiva vägstycken skall ligga till grund och jämföras med de vägstycken var och en underhållit enligt den provisoriska och eventuellt den icke laga kraftägande definitiva vägdelningen.

4:o). För de nuvarande jordägare eller innehavare, vilka tillträtt sina fastigheter senare än inkorporeringen skett, göres det förbehåll, att ovanstående bestämmelser icke skola medföra någon förpliktelse för dem, i vad den avser tiden före deras tillträde till respektive jordinnehav.

5:o). Beträffande vintervägunderhållet åtaga sig jordägarne att efter av Magistraten verkställd indelning i ploglag och förordnande av plogfogdar m. m. ombesörja underhållet mot den ersättning från stadskassan, som inför Magistraten bestämmes.

N:o 20.
Ang. överenskommelse rörande vägunderhållet.

B.) Beträffande stadens allmänna vägar som funnits före inkorporeringen skall gälla, att den väghållningsskyldiga jorden inom det gamla stadsområdet icke i följd av den lättnad, som beretts jordägarne i de inkorporerade socknarna, må påläggas ökad vägtunga utan bibehållas vid det väghållningsbesvär som skulle i ny vägdelning hava fördelats på denna jord därest inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar icke ägt rum."

Efter uppläsande härav hemställde drätseldirektören Öberg att samtliga närvarande ville för sin del godkänna förslaget och antaga detsamma till framtida efterrättelse.

Efter yttrande av Herr Thalin och sedan i anledning härav Herr Öberg lämnat önskade upplysningar, förklarades överläggningen avslutad.

På av ordföranden framställd fråga huruvida någon hade något att mot förslaget erinra svarades enhälligt nej.

Tillfrågade huruvida det sålunda upplästa förslaget godkändes och antoges till framtida efterrättelse svarades enhälligt ja.

Härefter tillkännagavs att protokollet över detta sammanträde komme att offentligen uppläsas torsdagen den 15 innevarande maj klockan 1 eftermiddagen å rådhuset härstädes.

In fidem:

H. CRONHOLM

Att detta protokoll blivit offentligen uppläst den 15 maj 1924, betygar

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG

H. Cronholm

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1924.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1924 Den 20 Juni. VIII.

N:o 21.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed överlämnas Västerås stads fattigvårdsstyrelses berättelse över dess verksamhet under år 1923.

Västerås den 27 maj 1924.

För Fattigvårdsstyrelsen:

I tjänsten:

AXEL NORÉN

Berättelse.

Jämlikt reglementet för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen avgiva berättelse över sin verksamhet under år 1923.

Fattigvårdsstyrelsen har under året haft 12 ordinarie och 1 extra sammanträde. Vid sammanträdena har handlagts 665 ärenden.

Förvaltningsutskottet har för behandling av frågor rörande Ålderdomshemmet och särskilt brådskande ärenden haft 34 sammanträden, varvid 316 protokollförda ärenden avhandlats.

Den slutna fattigvården.

Ålderdomshemmets behov av livsförnödenheter har såsom föregående år tillgodosetts av leverantörer, antagna genom kvartalsvis infordrade anbud. Vid utspisningen har i huvudsak följts fastställd utspisningsstat. Till denna har för tuberkulosavdelningen gjorts ett supplement.

Extra förplägnad har bestått vid flera tillfällen av enskilda personer och korporationer.

Vid årets större högtider ha samkväm med extra förplägnad anordnats.

Gudstjänster ha hållits i regel varannan söndag samt andaktsstunder två gånger i veckan.

N:o 21.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

För tuberkulosavdelningen har uppförts ligghall och har tuberkulosavdelningen slutgiltigt godkänts för landstings- och statsbidrag till driftkostnaderna. Sådant bidrag erhålles från och med 1 juli.

Under berättelseåret har Ålderdomshemmets föreståndare C. A. Larsson avgått med pension efter en lång och förtjänstfull tjänst.

Till föreståndare har antagits vik. föreståndaren Gustav Severin Pihl, som tillträder tjänsten som ordinarie den 1 januari 1924.

I samband med tillsättandet av ny föreståndare genomfördes vissa organisatoriska förändringar beträffande hemmets ledning och skötsel.

Därigenom att antalet intagna under året betydligt ökat har förut påtalade köksavdelningens och torkningsförhållandenas otillfredsställande anordning i samma grad gjort sig kännbar. Det är därför styrelsen synnerligen angeläget, att ännu en gång påpeka behovet av att denna angelägenhet snarast ordnas.

Trädgårdsanläggningar och park ha under året anlagts kring Ålderdomshemmet, huvudsakligen med hemmets egen arbetskraft.

Barnhemmets angelägenheter hava handhafts av en inom fattigvårdsstyrelsen utsedd delegation, som därstädes sammanträtt flera gånger under året.

Hemmets behov av livsförnödenheter har tillgodosetts på samma sätt som för Ålderdomshemmet.

Den öppna fattigvården.

Fattigvårdssamhället än numera uppdelat i 12 distrikt med disriktschef, som tillika är ledamot av fattigvårdsstyrelsen, samt erforderligt antal vårdare. Distriktsråden, som självständigt besluta om understöd till ordinarie understödstagare, ha vardera sammanträtt en gång i månaden. Tillsyningsmannen har två gånger under året undersökt samtliga ordinarie understödstagares ekonomiska m. fl. förhållanden i syfte att reglera understödstilldelningen i överensstämmelse med förefintligt fattigvårdsbehov och gällande taxa. Då anledning till erinran mot distriktsrådens understödstilldelning förefinnes, avgöres sådan fråga i fattigvårdsstyrelsen. Härvid har med hänsyn till såväl understödstagarnes eget bästa som ock med hänsyn till ekonomiska synpunkter, det visat sig vara av största betydelse, att sådana regelbundet återkommande undersökningar verkställas, beträffande såväl ordinarie som tillfälliga understödstagare. Inalles ha gjorts 2 037 hembesök i sådant syfte.

Understödskostnaderna ha icke kunnat nedbringas utan värt om stigit avsevärt. Orsaken härtill är att söka i den alltjämt rådande arbetslösheten. Det vill synas, som om ett konstant överskott av arbetskraft finnes, som längre eller kortare tider nödgas vara utan sysselsättning.

Fattigvårdsstyrelsen har i möjligaste mån sökt bistå med anskaffande av arbete samt till Stadsfullmäktige gjort framställlning om anordnande av kommunalt nödhjälpsarbete.

Nnderstöden ha huvudsakligast bestått i kontanta penningar, hyresbidrag, ved, kläder och begravningshjälp m. m. Till ledning för understöds-

tilldelningen har tjänat en av fattigvårdsstyrelsen fastställd taxa. De ordinarie understöden bestämmas för en månad och de tillfälliga understöden, som utdelas direkt av fattigvårdsbyrån, för i regel en vecka i sänder. Denna senare anordning har givetvis förorsakat ett betydande merarbete, men också i sin mån bidragit att nedbringa de tillfällig understödskostnaderna.

Under året ha 31 personer erhållit kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård för vård å någon Kungl. Pensionsstyrelsens vårdanstalt, 5 personer ha erhållit bidrag till yrkesutbildning och 11 personer ha vårdats vid badort uteslutande på fattigvårdsstyrelsens bekostnad.

Sedan numera avtal om intagning av försumliga försörjningspliktiga på Långmora arbetshem träffats mellan vederbörande landsting, har härmed möjlighet givits att beivra försumligheter i görligaste utsträckning.

Fattigvårdsstyrelsen har mottagit att förvalta en donationsfond på 118 185: 11 kronor, benämnd "Johan Gustav Berglunds donationsfond". Räntan härav skall årligen till julen utdelas i poster om 1 000: — kronor.

Fattigvårdens förvaltningsgöromål hava handhafts på fattigvårdsbyrån, dit även inspektionen av fattigvårdens utackorderade barn överflyttats. Samtliga tillfälliga understöd utanordnas på byrån.

Samkväm med fattigvårdsstyrelsen och vårdarna, varvid förekommit föredrag och diskussion i aktuell fattigvårdsfråga, ha hållits två gånger under året.

Beträffande uppgifter och förhållanden i övrigt hänvisas till efterföljande tablåer och tabeller.

Västerås i maj 1924.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM
Ordförande.

Axel Norén

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

Fattigvårdsstyrelsen har under år 1923 utgjorts av:
Komministern Axel Enblom, ordförande.
Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, v. ordförande.
Fru Maria Kumlin, Kassören R. Danielsson, Förmannen J. V. Råberg, Guldsmeden E. Tengström, Sjukbesökaren E. Keijser, Folkskollärarinnan Unda Bohman, Matvaruhandlanden F. H. Berglind, Fru Ida Grönberg, Verkstadsarbetaren Oskar Blomkvist, Lindaren Fredrik Vetter och Slaktaren Erik Johansson.

N:o 21.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Fattigvårdsstyrelsens befattningshavare:

På fattigvårdsbyrån:

Axel Norén, sysslоman och sekreterare sedan 1 januari 1920.
Fröken Elin Isaksson, kontorsbiträde sedan 1 mars 1922.
Carl E. Scott, tillsyningsman sedan 1 januari 1922.

Vid Ålderdomshemmet:

Gustav Severin Pihl, föreståndare, tillträdde som vikarie 1 april 1923.
Johan Viktor Eriksson, vaktmästare sedan 24 oktober 1921.
Henrik Forslund, maskinist sedan 1 mars 1920.
Olga Lundberg, husmoder.
Anna Forslund, sköterska,
Alice Svärd, sköterska,
Irene Pihlblad, sköterska,
Elin Ramkvist, sköterska.
Predikant: Komminister Ernst Enochsson.

Läkare:

Dokor Carl Idar, läkare vid Ålderdomshemmet och för norra stadsdelens understödstagare.
Doktor L. Bladini, läkare för fattigvårdens barnhem och södra stadsdelen samt S:t Ilian och Lundby.

TABELL ÖVER INLAGOR I FATTIGVÅRDSMÅL:

a) Till främmnde kommuner avlåtna anmaningar och svar på anmaningsskrivelser 1923:

	1920	1921	1922	1923
Anmaningsskrivelser	65	106	129	112
Svar å anmaningsskrivelser	80	76	104	96
Summa	145	182	233	208

b) Till Konungens befallningshavande i länet:

	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923
Ansökningar hos K. B.	63	44	43	50	19	46	86	95	81
Påminnelser	56	54	33	39	108	138	154	253	264
Förklaringar	54	36	50	56	129	167	174	198	211
Summa	173	134	126	145	256	351	414	546	556

I 17 mål ha länsstyrelseutslagen överklagats och svaromål i 24 av främmande kommuner överklagade utslag avgivits i Kammarrätten.

Dessutom har från fattigvårdsbyrån under året utgått 1 448 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 21.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Uppgift å antalet understödstagare samt deras fördelning rörande ålder och kön m. m. enligt utdrag av statistisk redogörelse till Statistiska Centralbyrån:

	Män	Kvinnor	Summa
Direkt understödda barn:			
Barn i äktenskapet	64	54	118
Barn utom äktenskapet	56	61	117
Äldre personer:			
Ogifta äldre personer	171	225	396
Gifta „ „	471	499	970
Änklingar, änkor eller frånskilda	61	365	426
Tillhörande, indirekt understödda barn	639	638	1277
Summa	1462	1842	3304

Beträffande understödets beskaffenhet fördelar det sig sålunda:

Intagen på fattigvårdsanstalt	325
„ „ sinnessjukanstalt	51
„ „ anstalt för kroniskt sjuka	2
„ „ annan sjukvårdsanstalt	255
Utackorderade i enskilt hem	192
Understöd i hemmet	2 454
På annat sätt understödda	25
Summa	3 304

Orsakerna till understödet utgöra:

Sjukdom i	698 fall
Otillräcklig arbetsförmåga i	187 „
Arbetslöshet i	448 „
Dryckenskap i	2 „
Lättja och liknöjdhet i	13 „
Talrik familj	7 „
Den försörjningspliktiges död i	66 „
„ „ avvikande i	75 „
Andra orsaker i	1 „

Understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd den 31 dec. 1923 utgör 11 %.

N:o 21.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Vård har under året lämnats:

	Antal personer			
	1920	1921	1922	1923
Å lasarett och därmed likställda vårdanstalter	119	127	231	221
„ sanatorium	46	34	29	34
„ sinneslöanstalter	12	14	17	18
„ hospital	21	23	29	33
„ epileptikerhem	1	1	1	1
„ Eugeniahemmet	1	5	4	4
„ vanföresanstalt	1	6	4	5
Summa	201	210	315	316

Stadens fosterbarn.

Såsom inspektör över fosterbarnsvården för år 1923 har fattigvårdssysslomannen tjänstgjort. Dels genom resor och dels genom upplysningar, som kunnat vinnas från annat håll, har kontroll över de utackorderade barnens skötsel och vård utövats.

Den 31 dec. 1922 utgjorde de ifrågavarande barnen ett antal av 167 st., fördelade på 140 hem. Under året hava avförts 24 barn, av vilka 2 återtagits av målsman eller vunnit inträde på anstalt samt 22 st. avgått efter fyllda 15 (16) år. Under samma tid hava tillkommit 25 barn, vadan alltså de utackorderde brnens antal den 31 dec. 1923 utgjorde 168, därav 80 pojkar och 88 flickor; 28 barn tillhöra annat fattigvårdssamhälle. Barnen äro fördelade på 140 hem. Av dessa hem äro 61 belägna inom Västerås stad eller på dess område, 4 i annat stadssamhälle samt 103 på landsbygden, företrädesvis i Västmanlands län.

Efter den kännedom, som vunnits om dessa hem dels genom personliga besök och dels genom från tillförlitligt håll inhämtade upplysningar, kunna betecknas såsom

Mycket goda ..... 147 hem
Goda ..... 21 „ .

Utackorderingsavgiften för de den 31 dec. 1923 kvarvarande utackorderade barnen utgör i medeltal per månad och barn 20: — kronor.

Fördelning av understöd per ordinarie understödstagare:

År	Antal ordinarie understödstagare	Understödsbelopp	Understöd i genomsnitt pr individ och år
		Kronor	Kronor
1915	666	56,597: —	86: 50
1916	652	62,203: —	100: 30
1917	740	97,935: —	132: —
1918	725	145,383: —	200: 50
1919	779	182,318: —	234: 40
1920	789	184,754: 11	234: 04
1921	1,251	201,605: —	161: 13
1922	1,938	203,827: 68	105: 18
1923	1,324	202,502: 73	152: 95

Sammandrag av utgifterna för den öppna fattigvården under åren 1915—1923.

År	Bruttoutgifter	Inkomster	Nettoutgifter	Utgifterna fördelade pr invånare	
				Folkmängd	Netto
	Kronor	Kronor	Kronor		Kronor
1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	21,941	4: 70
1916	111,985: 28	3,208: 34	108,766: 94	23,227	4: 68
1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	24,403	5: 88
1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	25,408	9: 20
1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	28,571	11: 05
1920	372,198: 11	8,610: 23	363,587: 88	30,633	11: 90
1921	411,528: 47	2,249: 99	409,278: 58	30,662	13: 35
1922	430,977: 09	4,417: 27	426,559: 82	30,377	14: 06
1923	520,382: 68	32,652: 24	487,730: 44	30,021	16: 24

N:o 21.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Ordinarie understöd i kontanter och in natura under år 1923 fördelat distriktsvis.

	Antal hushåll	Antal personer	Understödskostnad distriktsvis under året	Understödskostnad pr hushåll	Understödskostnåd pr person
Distrikt n:o 1	42	66	18,002: 50	428: 63	272: 80
„ „ 2	32	55	16,521: 61	516: 30	300: 40
„ „ 3	43	96	27,023: 25	626: 12	281: 50
„ „ 4	72	146	41,194: —	572: 10	282: 15
„ „ 5	22	35	8,820: 50	400: 93	252: 01
„ „ 6	48	71	20,899: 75	414: 58	294: 36
„ „ 7	29	48	15,673: 60	540: 50	326: 53
„ „ 8	49	96	26,055: 12	531: 74	271: 40
„ „ 9	23	34	11,629: 50	505: 63	342: 04
„ „ 10	15	22	6,132: 50	408: 83	278: 75
„ „ 11	14	22	5,510: —	393: 57	250: 45

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna understödstagarnas antal under år 1923:

Kvarvarande sedan år 1922	134	
Under året intagna	191	325
Under året avgångna genom döden	59	
Under året avgångna genom utskrivning	126	185
Vid årets slut kvarvarande		140

därav 68 män, 67 kvinnor och 5 barn.

Av under året intagna personer tillhöra 21 män, 10 kvinnor och 5 barn annat fattigvårdssamhälle.

De å hemmet intagna understödstagarna voro till ålder och civilstånd

	Män			Kvinnor			Sm:a
	Ogift	Gifta	Änkl.	Ogift	Gifta	Änkor	
Barn under 16 år	12	—	—	13	—	—	25
Understödstagare mellan 16—20 år	6	—	—	8	—	—	14
„ „ 20—30 „	22	1	—	23	4	—	50
„ „ 30—40 „	9	4	—	13	6	2	34
„ „ 40—50 „	18	2	1	3	7	1	32
„ „ 50—60 „	7	5	—	6	5	1	24
„ „ 60—70 „	14	5	6	8	6	10	49
„ „ 70—80 „	7	2	15	12	4	12	52
„ „ 80—90 „	2	5	6	5	2	20	40
„ över 90 år	—	—	—	2	—	3	5
Summa	97	24	28	93	34	49	325

Dessa 325 understödstagare hava åtnjutit vård under sammanlagt 48 057 underhållsdagar, varå 23 911 dagar belöpa sig å 123 män och 125 kvinnor, som vårdats å hemmets sjukavdelningar.

N:o 21.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Den äldste av under året vårdade män var änklingen Johan Erik Johansson, född 1834, och bland kvinnor änkan Beata Maria Rosenblad, född 1829.

Med avseende på hälsotillstånd och arbetsförmåga:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnesjuka eller sinnesslöa	10	13	23
Blinda eller litet seende	1	2	3
Lama eller ofärdiga	7	3	10
Ständigt sängliggande	71	88	159
Ålderstigna och sjuka	14	22	36
Minderåriga barn	12	13	25
Mindre arbetsföra:			
Ålderstigna och sjukliga	17	6	23
Sinnessjuka eller sinnesslöa	10	7	17
Arbetsföra	7	22	29
Summa	149	176	325

Understödstagarnas syselsättning har bestått:

dels i arbeten för gårdens behov såsom vävning, sömnad, stickning, tvätt, skurning, vedsågning, snickeri, måleri, div. schaktnings- och planteringsarbeten samt trädgårds- och lantbruksgöromål,

dels i arbeten åt privata personer, såsom fjäderspritning, klippning av mattrasor, vedsågning, mangling och säcklagning m. m.

Tablå över leveranspris å de för fattigvårdens behov inköpta större artiklarna åren 1915—1923.

Varor	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Rågmjöl	28: —	27: 16	32: 37	27: 05	51: 37	39: —	37: 25	24: 75	19: 75
Rågsikt	34: 50	—	24: 10	—	69: 50	69: —	52: 25	34: 25	29: 75
Vetemjöl	35: 10	32: 75	38: —	46: —	70: 05	79: —	61: 75	39: 50	41: —
Korngryn	35: 96	33: 85	36: —	63: 25	69: 25	44: —	47: 75	29: 50	25: 75
Ärter	45: 30	42: 10	42: —	—	66: 15	42: 50	32: —	27: —	36: 75
Fläsk	150: —	180: —	268: 50	305: —	368: 50	440: —	320: —	225: —	195: —
Sill	29: —	61: —	79: 75	58: —	81: —	80: —	47: 67	35: 50	32: 75
Havregryn	42: 60	40: —	43: 25	70: 25	86: 20	84: —	60: 75	40: 75	38: 88
Risgryn	30: 21	37: 15	41: 45	—	94: 60	150: —	77: —	52: —	51: —
Kaffe	125: —	162: —	206: 35	390: —	368: 35	268: —	170: —	188: 75	337: 50
Socker	60: —	65: —	62: 75	88: 15	118: 08	165: —	160: —	132: —	98: 38
Br. Bönor	47: —	—	32: —	—	196: —	88: —	56: 33	65: 50	46: 50
Margarin	127: 25	160: —	113: 25	—	385: —	335: 50	302: —	176: 25	154: —
Farrin	54: 33	58: 25	54: —	78: 50	118: 50	160: —	137: —	131: —	88: —

N:o 21.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Sammandrag av Ålderdomshemmets ekonomi under åren 1915—1923.

År	Understödstagare			Bruttokostnad för år	Inkomster	Nettokostnad för år	Underhållskostnad	
	Antal	Antal underhållsdagar	Medeltal pr dag				För understödstagare pr år	För understödstagare pr dag
				Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915	161	31389	86	26,762: 84	1,352: 10	25,410: 74	295: 47	0: 80
1916	141	30719	84	30,658: 13	1,324: 90	29,323: 23	349: 09	0: 95
1917	136	32694	90	34,359: 73	1,276: 19	32,083: 54	367: 59	1: —
1918	156	35110	96	67,992: 64	1,235: 47	66,757: 17	695: 18	1: 90
1919	188	32418	89	83,665: 77	6,383: 28	77,282: 49	868: 33	2: 38
1920	199	31064	84	124,518: 71	11,331: 19	113,187: 52	1,347: 47	3: 61
1921	181	32900	91	99,487: 23	21,072: 25	78,414: 98	861: 70	2: 37
1922	283	43611	121	138,533: 12	35,862: 10	102,671: 02	1,144: 91	3: 15
1923	325	48057	132	116,186: 03	49,707: 52	66,478: 51	880: 19	2: 42

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaden av såväl inre som yttre fattigvården åren 1915—1923.

År	Bruttokostnad		Summa	Nettokostnad		Summa
	Inre fattigvården	Yttre fattigvården		Inre fattigvården	Yttre fattigvården	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915...	26,762: 84	104,901: 02	131,663: 86	25,410: 74	102,977: —	128,388: 10
1916...	30,658: 13	111,985: 28	142,643: 41	29,323: 23	106,863: 50	136,186: 73
1917...	34,359: 73	152,733: 40	187,093: 13	33,083: 54	143,400: 71	186,484: 25
1918...	67,992: 64	237,125: 09	305,117: 73	66,757: 17	233,817: 17	300,574: 70
1919...	83,665: 77	322,480: 29	406,146: 06	77,282: 49	314,763: 97	392,046: 46
1920...	124,518: 97	372,198: 11	496,717: 08	113,187: 78	363,587: 88	476,775: 66
1921...	99,487: 23	411,528: 47	511,015: 70	78,414: 98	409,278: 58	487,693: 56
1922..	138,533: 12	430,977: 09	569,510: 21	102,671: 02	326,559: 82	529,230: 84
1923...	116,186: 03	520,382: 68	636,568: 71	66,478: 51	487,730: 44	554,208: 95

Tabell, som utvisar huru hela kostnadssumman fördelas på invånare och bevillningskrona.

	På varje kyrkoskriven invånare		På varje bevillningskrona	
	Antal invånare	Netto	Antal bevillningskronor	Netto
		Kronor		Kronor
År 1915 enligt 1914 års taxering...	21,941	5: 85	129,804	1: 01
„ 1916 „ 1915 „ „	23,237	5: 86	145,280	1: 07
„ 1917 „ 1916 „ „	24,403	7: 66	197,761	1: 08
„ 1918 „ 1917 „ „	25,408	11: 83	379,490	1: 26
„ 1919 „ 1918 „ „	28,571	13: 71	419,136	1: 07
„ 1920 „ 1919 „ „	30,633	15: 56	565,794	0: 84
„ 1921 „ 1920 „ „	30,662	16: 66	454,494	1: 13
„ 1922 „ 1921 „ „	30,377	18: 75	294,147	1: 94
„ 1923 „ 1922 „ „	30,021	21: 20	222,748	2: 48

N:o 21.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Kommunens anslag till fattigvården.

	Mantalsskrivna invånare	Kommunens anslag Kronor	Fördelad på varje	
			mantalsskriven invånare	bevillningskrona
			Kronor	Kronor
År 1915	32,029	125,100: 20	5: 43	0: 96
„ 1916	24,307	138,685: 73	5: 74	0: 96
„ 1917	25,779	157,760: 49	6: 12	0: 79
„ 1918	28,864	245,810: 17	8: 51	0: 65
„ 1919	28,949	422,380: 59	14: 59	1: 01
„ 1920	29,346	568,675: 65	19: 38	1: 01
„ 1921	30,647	527,684: 63	17: 22	1: 15
„ 1922	30,156	556,931: 54	18: 47	1: 89
„ 1923	29,630	544,314: 50	18: 37	2: 44

Tablå över antalet understödstagare i förhållande till folkmängden i rikets största städer åren 1915—1923.

År	Stockholm %	Göteborg %	Malmö %	Norrköping %	Hälsingborg %	Gävle %	Örebro %	Västerås %	Eskilstuna %	Jönköping %	Uppsala %	Borås %	Rikets samtliga städer %
1915	8,89	5,81	7,46	11,49	6,81	5,80	13,73	6,31	4,02	6,40	5,07	9,01	6,94
1916	7,96	5,34	7,43	10.50	6,64	5,52	12,91	5,45	4,05	7,24	5,16	8,67	6,58
1917	8,53	5,11	8,66	12,80	6,86	5,12	12,52	5,95	3,78	8,72	5,24	9,42	6,88
1918	7,69	5,59	7,93	15,—	7,42	6,—	13,07	5,91	4,40	8,89	5,13	9,78	6,96
1919	6,89	5,36	7,35	12,33	7,49	6,43	11,71	5,76	4,49	5,35	4,98	8,94	6,44
1920	6,29	4,49	6,44	10,17	6,54	5,51	8,95	5,59	4,61	6,43	4,50	7,15	5,82
1921	6,35	4,45	6,29	10,01	6,83	6,81	7,90	6,80	5,06	7,19	4,35	9,02	6,02
1922	6,60	4,80	6,57	10,16	6,75	6,73	8,89	9,91	—	8,12	4,49	—	—
1923	—	5,19	5,81	—	6,29	6,46	7,66	10,—	—	8,74	4,36	—	—

Tablå över kommunens anslag till fattigvården fördelat på mantalsskriven innevånare och bevillningskrona i några av rikets städer åren 1922—1923.

År	Stockholm		Göteborg		Malmö		Norrköping		Hälsingborg		Gävle	
	på invånare	på bev.-kr	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr-	på invånare	på bev.-kr.
1922	2,33	1,20	15,37	0,97	13,68	—	19,97	1,35	13,32	—	16,84	1,09
1923	2,61	1,25	15,31	1,19	13,30	0,91	—	—	13,82	—	13,39	1,22

N:o 21.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

År	Örebro		Västerås		Eskilstuna		Jönköping		Uppsala		Borås	
	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.	på invånare	på bev.-kr.
1922	13,34	0,76	18,47	1,89	—	—	13,16	1,33	9,26	0,63	—	—
1923	13,48	1,—	18,37	2,44	—	—	13,60	1,63	9,58	0,81	—	—

Redogörelse över Fattigvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1923.

DEBET:

Tillgångar vid årets början:

Fastigheter	632 596: 01	
Inventarier	55 662: 20	
Utlånade fondmedel	43 066: 02	
Fordringar hos främmande kommuner	23 876: 69	
Fordringar hos Landstinget	36 260: 77	
Hos Drätselkammaren reserverade medel	11 738: 99	
Kontant i kassan	5 613: 15	1 008 813: 83

Inkomster under året:

Uttaxerade medel	544 314: 50	
Ersättning från Landstinget för anstaltsvård	27 356: —	
Diverse inkomster	5 296: 24	
Ålderdomshemmet, inkomst av betalande patienter, från landstinget, främmande kommuner samt diverse inkomster	49 707: 52	626 674: 26

Värdeökningar under året:

Värdeökningar, som motsvaras av utgifter (Kapitalavbetalning å andelar i stadens obligationslån.)	6 479: 57	
Andra värdeökningar	60 000: —	66 479: 57

Skulder vid årets slut:

Fondmedel	162 985: 54	
Obligationslån	649 884: 87	
Lånemedel att sammanslås med blivande obligationslån	62 600: —	
Av Drätselkammaren förskotterade medel	21 334: 05	896 804: 46
Summa kronor		2 598 772: 12

KREDIT:

Skulder vid årets början:

Donationsmedel		43 695: 84	
Obligationslån		656 364: 44	
Andra lånemedel		62 600: —	
Av främmande kommuner förskotterade medel		295: 17	762 955: 45

Utgifter under året:

Löner och arvoden	14 724: 44		
Räntor och amorteringar	41 394: 79		
Understödskostnader	345 695: 75		
Utackorderade barn m. m.	31 905: 36		
Barnhemmet Fridsborg	11 055: 67		
Anstaltsvård	42 509: 33		
Diverse utgifter	33 097: 34	520 382: 68	

Ålderdomshemmet:

Löner, arvoden och dyrtidstillägg	23 655: 10		
Pensioner	2 682: 99		
Hushållet	39 029: 38		
Renhållning	897: 87		
Underhåll av sängkläder, linne och andra förbrukningsartiklar	4 985: 82		
Anskaffning av inventarier	3 687: 77		
Underhåll av fastigheter	2 950: —		
Beklädnad och diverse utgifter	7 525: 06		
Bränsle, lyse och vatten	17 597: 93		
Sjukvårdsartiklar och medicin	4 485: 30		
Begravningskostnader	1 305: 50		
Flitpengar	908: —		
Trädgård och planteringar	1 139: 91		
Byggnad av liggghall	5 335: 40	116 186: 03	636 568: 71

Tillgångar vid årets slut:

Fastigheter		892 596: 01	
Inventarier		55 705: 70	
Utlånade fondmedel		161 573: 20	
Fordringar av landstinget och staten		51 268: 91	
Reserverade medel hos Drätselkammaren		4 240: 65	
Fordringar av främmande kommuner		33 863: 49	1 199 247: 96
	Summa kronor		2 598 772: 12

N:o 21.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1923.

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder:

	Behållning vid årets början	Under året		Behållning den 31 dec. 1923
		Inkomster	Utgifter	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Malmströmska fonden	10,000: —	550: —	550: —	10,000: —
Beate Lovise Vougts fond	10,093: 82	520: —	593: 90	10,019: 92
Anders Nordlövs fond	131: 65	6: 58	—	138: 23
P. Bilchiers fond	262: 48	317: 62	—	580: 10
Hedda Hoffmans fond	629: 85	31: 50	21: —	640: 35
S. Elisabet Sjöbergs fond	4,801: 10	230: 05	264: 05	4,767: 10
Anna Sjöbergs fond	175: 81	8: 79	—	184: 60
Alex. Mossbergs fond	370: 52	18: 53	5: —	384: 05
Ulrika Godenii fond	1,812: 70	90: 60	82: 50	1,820: 80
Johanna Hallströms fond	2,500: —	125: —	121: 75	2,503: 25
Anna H. Almströms fond	4,076: 62	200: —	233: 27	4,043: 35
Regina Möllers fond	5,000: —	250: —	250: —	5,000: —
Ulrika K. Anderssons fond	611: 71	30: 59	26: 70	615: 60
C. G. Vretmans o. h. h. fond	3,197: 39	126: 94	150: —	3,174: 33
Joh. Gust. Berglunds fond	—	120,105: 91	1.024: 75	119,081: 16

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 22.

Brandstyrelsens skrivelse ang. upprättande av vissa reglementen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt den av Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj antagna brandordningen för staden förutsättes att reglementen skola finnas upprättade för brandchefen, vice brandchefen och övrig personal vid brandstyrkan samt skorstensfejarna, innefattande bestämmelser utöver de, som kunna finnas intagna i brandstadgan och brandordningen, rörande dessa befattningshavares och övrig personals skyldigheter och rättigheter samt tjänsteåligganden i allmänhet.

Den nya brandstadgan, närmare bestämt dess § 2 mom. 3, stadgar härom, att Stadsfullmäktige äga utfärda dylika reglementen.

Med hänsyn till det detaljartade i de förhållanden, som genom sådana reglementen närmare skola gestaltas, har Brandstyrelsen förmodat att Stadsfullmäktige helst såge att detta detaljarbete avlastades från Stadsfullmäktiges arbetsuppgifter och får därför med underförstående av att ett bifall till Brandstyrelsens begäran här nedan icke innebär en beskäring av Stadsfullmäktiges beslutanderätt i fråga om anslag till brandväsendet och dess upprätthållande i den omfattning, som av Stadsfullmäktige anses nödig, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att den Stadsfullmäktige tillkommande befogenheten att utfärda reglementen av antytt slag skall utövas av Brandstyrelsen.

Västerås den 3 juni 1924.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON

Ragnar Tenow.

N:o 23.
Ang. anslag till slöjdlärarearvode vid högre allm. läroverket.

N:o 23.

Drätselkammarens utlåtande ang. anslag till slöjdlärarearvode vid högre allm. läroverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 27 sistlidne maj hava Stadsfullmäktige för yttrande till Drätselkammaren remitterat en av rektor vid härvarande högre allmänna läroverk gjord och av Magistraten för besluts fattande överlämnad framställning angående beviljande av ett kommunalt anslag såsom bidrag till arvode åt läraren i manlig slöjd vid läroverket under läsåret 1924—1925, och får Drätselkammaren i anledning härav i ärendet anföra följande.

Av framställningen framgår att statsmedel för dylik undervisnings upprätthållande gjorts beroende av att kommunalt anslag beräknat på visst sätt härför ställes till förfogande.

Ett bifall till framställningen skulle innebära ett frångående av hittills udantagslöst tillämpade grunder i avseende å anskaffning av medel för undervisningen vid de högre allmänna läroverken eller att dessa skola i statlig ordning anvisas och ett införande av den nya principen att kostnaderna för undervisningen skola fördelas emellan stat och kommun samt beträffande ytterligare en del av statsförvaltningens uppgifter bana vägen för den redan å andra områden härav manifesterade benägenheten hos statsmakterna att å kommunerna avlasta utgifter för rent statliga ändamål.

Drätselkammaren anser det vara hög tid att resa en kommunal opinion emot denna tillsyneskomna tendens och i all synnerhet när den, såsom här är ifrågasatt, berör en statlig verksamhet för vars utövande kommunerna måste ikläda sig stora kostnader — att tillgodose lokalbehovet är en kommunal angelägenhet.

Då Drätselkammaren alltså här nedan föreslår ett avvisande av framställningen har detta ståndpunktstagande icke sin grund uti någon ringaktning för slöjden såsom undervisningsämne utan är detta uteslutande dikterat av det principiella skälet att undervisningen, även omfattande övningsämnen vid de högre allmänna läroverken, är en statlig angelägenhet, varför kostnaden därför bör bestridas genom statlig medelsanskaffning.

Drätselkammaren hemställer med stöd av det anförda, att Stadsfullmäktige måtte besluta att den gjorda framställningen icke skall föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow

Till Magistraten i Västerås.

N:o 23.

Ang. anslag till slöjdlärarearvode vid högre allm. läroverket.

Härjämte översändes en till Stadsfullmäktige ställd ansökan om visst anslag för arvode åt lärare i manlig slöjd vid högre allmänna läroverket i Västerås.

Västerås den 15 maj 1924.

GOTTFRID KALLSTENIUS
Rektor.

Resolution.

Överlämnas till Stadsfullmäktige för fattande av beslut.

Västerås rådhus den 20 maj 1924.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG

H. Cronholm

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Innevarande års Riksdag har beslutat för nästa budgetår nedsätta anslaget för slöjdundervisningen vid allmänna läroverk från 42 500 kr till 21 000 kronor. Samtidigt har Riksdagen medgivit, att som bidrag till arvode åt manlig lärare i manlig slöjd må av detta anslag utgå ett belopp av högst 42 kr. 50 öre per veckotimme läsåret 1924—1925 med villkor, att vederbörande kommun tillskjuter minst samma belopp.

Vid härvarande läroverk har sedan många år undervisning i manlig slöjd lämnats av slöjdläraren A. Svensson 10 timmar i veckan. För att möjliggöra, att denna undervisning nästa läsår bedrives i samma utsträckning, kräves alltså enligt Riksdagens beslut ett kommunens anslag för sagda tid av minst 425 kronor. Huruvida något bidrag av kommunen kräves, och i ty fall huru stort, för att slöjdläraren dessutom skall få åtnjuta sitt vederbörliga dyrtidstillägg, kan icke bedömas, förr än grunderna för beräkning av dyrtidstillägg under nästa budgetår blivit fastställda.

På grund av vad jag anfört får jag vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville dels besluta att såsom bidrag till arvode för undervisningen i manlig slöjd vid högre allmänna läroverket i Västerås läsåret 1924—

N:o 23.

Ang. anslag till slöjdlärarearvode vid högre allm. läroverket.

1925 anslå ett belopp av 425 kronor, dels förbinda sig att bestrida de kostnader, som kunna vara erforderliga för att slöjdläraren därstädes för sagda tid skall få åtnjuta dyrtidstillägg på hela sitt arvode efter samma grunder som för övriga statstjänare, dock att dessa kostnader för stadens del icke må överskrida 250 kronor.

Västerås den 15 maj 1924.

GOTTFRID KALLSTENIUS
Rektor vid högre allmänna läroverket i Västerås.

N:o 24.

Drätselkammarens utlåtande ang. reparation av en fattigvården tillhörande byggnad å Jakobsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom yttrande över den till Drätselkammaren genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 nästlidne maj remitterade framställningen från Fattigvårdsstyrelsen angående anslag för reparationer inom fastigheten N:r 38 Jakobsberg får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag å 1 200 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow

N:o 24.

Ang. reparation av en fattigvården tillhörande byggnad å Jakobsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid besiktning av fattigvårdens fastighet n:r 38 Jakobsberg hava följande reparationer befunnits vara erforderliga:

Reparation av stuprör, strykning av rör, rännor och plåthuv	68: —
Reparation av taket	30: —
Reparation av fönster m. m.	38: —
Ny vattenvärmare i tvättstugan	105: —
Diverse reparationer av brädfordring och väggar m. m.	259: —
Diverse träreparationer och rödfärgning av uthuset	75: —
Oljemålning av huvudbyggnaden	500: —
Rökning mot ohyra	125: —
Summa Kronor	1 200: —

Med stöd härav får fattigvårdsstyrelsen hemställa det Stadsfullmäktige måtte till bestridande av sagda reparationer bevilja ett förslagsanslag på 1 200: — kronor.

Västerås den 26 maj 1924.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM
Ordförande.

Axel Norén

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse ang. vissa reparationer i varmbadhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige, som härmed efter beredning av Drätselkammaren överlämnas till Stadsfullmäktige för avgörande, har Badhusstyrelsen under erinran om den behandling en i samband med fastställande av staten för varmbadhuset för innevarande år av styrelsen framförd

N:o 25.

Ang. vissa reparationer i varmbadhuset.

begäran om ett anslag för väggförbättringar uti badhusets I:sta klass badstu och simhallens nedre värmestuga rönt, hemställt, att antingen detta anslag, 2 800 kronor, för förbättringar av samtliga bad- och värmestugor eller ock 1 200 kronor för reparation av simhallens nedre värmestuga måtte anvisas, och får Drätselkammaren, med vitsordande av det stora behovet av genomgående reparationer inom angivna avdelningar i badhuset, föreslå, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa det större anslaget att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I förslag till utgiftsstat för varmbadhuset innevarande år hade badhusstyrelsen upptagit ett extra anslag å 2 800 kronor till kakelbeklädnad i I kl. badstu och simhallens nedre värmestuga. Under motivering att dessa arbeten icke kunde komma till utförande förr än under sommaren föreslog Drätselkammaren, att anslaget ej måtte upptagas i staten utan skulle bero på förnyad framställning från Styrelsen om med hänsyn till stadens ekonomiska möjligheter särskilt anslag för ändamålet kunde beviljas. Vid behandling av ärendet blev detta även Stadsfullmäktiges beslut.

Med anledning därav, och då det ordinarie anslaget för underhåll av fastigheten icke förmår bära dessa kostnader, får Styrelsen anhålla, att Stadsfullmäktige måtte bevilja förut begärda extra anslag av kronor 2 800: — till ovan angivna ändamål för att därmed på en gång få samtliga bad- och värmestugor i ett hygieniskt, prydligt och såsom det visat sig bestående skick. Kan denna Styrelsens anhållan icke i sin helhet beviljas anhålles i varje fall att medel måtte ställas till Styrelsens förfogande för att nödig reparationsåtgärd måtte kunna företagas i simhallens nedre värmestuga, vartill erfordras omkring 1 200 kronor.

Västerås den 17 maj 1924.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG

B. Falk

N:r 26.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till en del ledningsanläggningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen har till Drätselkammaren med begäran om Drätselkammarens yttrande överlämnat en till Stadsfullmäktige ställd framställning angående anslag till ledningsarbeten i Källgatan, Lovisebergs- och Bågevägen, avseende nedläggning i närmare angivna sträckningar av dessa trafikleder av gas- och vattenledning, och får Drätselkammaren såsom sitt yttrande föreslå, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa 6 800 kronor att utgå av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet att täcka utgiften genom lån Kungl. Maj:ts prövning och rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida detsamma genom tillfälligt lån, som Drätselkammmaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom överskrides, äger upptaga efter därtill lämnat nådigt tillstånd av Kungl. Maj:t.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det har visat sig att gasledningen i Källgatan i sträckningen mellan Västgöte- och Övre Trädgårdsgatorna numera endast i ringa omfatttning förmår framsläppa gas, beroende på sättningar och andra defekter hos ledningen, vilken är synnerligen gammal och till stor del upprostad. Ständiga klagomål hava också anförts från enskilda över bristande gastillförsel, och får styrelsen med anledning härav föreslå, att ny ledning nedlägges. Kostnaden härför är beräknad till 3 000: —kronor.

Även från Nygård och Blåsbo hava upprepade gånger besvär anförts över otillräcklig gastillgång, vilket härrör sig därav, att de rör, som förbin-

N:o 26.

Ang. anslag till en del ledningsanläggningar.

da dessa områden med stadens nät, ej ensamma förmå framsläppa tillräcklig mängd gas. Olägenheten kan avhjälpas i Nygård genom förening av gasröret i Lovisebergsvägen med ledningen i Norra Ringvägen, å Blåsbo genom förbindning av Bågevägens från Norra Ringvägen utlagda ledning med röret i Blåsbovägen. Å båda dessa sträckor, vilkas längder motsvara resp. 50 och 80 m., saknas nu rör, men efter nedläggning av dylika erhållas s. k. ringledningar, medförande tillfredsställande frammatning av gas. Då å sistnämnda två sträckor icke heller vattenledning finnes, bör, för undvikande av dubbel grävning, samtidigt med gasröret även vattenrör nedläggas, medförande med avseende på vattentillförsel enahanda fördelar som för gasen. Kostnaderna äro beräknade till 1 300: — kr. för Lovisebergsvägen samt 2 500: — kr. för Bågevägen.

På grund av det anförda får Styrelsen hemställa om anslag att utgå av lånemedel

till gasledning i Källgatan i angiven sträckning	kr.	3 000: —
„ gas och vattenledningar i Lovisebergsvägen i angiven sträckning	kr.	1 300: —
till gas- och vattenledningar i Bågevägen i angiven sträckning	„	2 500: —
eller sammanlagt	kronor	6 800: —

Västerås den 4 juni 1924.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING

Gerh. Geston

N:o 27.

Drätselkammarens skrivelse ang. reglering av Svartåns vattenföring.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 maj 1915 beslöto Stadsfullmäktige giva Vatten- och Gasverksstyrelsen bemyndigande att å stadens vägnar deltaga i underhandlingar avseende att få till stånd ett samarbete med därav intresserade i och för en reglering av vattenföringen i nedre delen av Svartån samt att, sedan sådant samarbete kommit till stånd, förelägga Stadsfullmäktige förslag i ämnet.

Med stöd av detta Stadsfullmäktiges beslut och sedan frågan legat nere till år 1918 beslöt Drätselkammaren den 14 mars samma år utse ombud vid ett utlyst möte med intressenter i en dylik vattenreglering med uppdrag för detta ombud att bevaka stadens rätt, omfattande detta uppdrag även bemyndigande att tillförbinda staden att deltaga i kostnaden för regleringen, vilken enligt en då föreliggande utredning för stadens vidkommande och fördelad å stadens fallhöjd, omkring 3, 5 meter, skulle utgöra i runt tal 9 000 kronor.

Den aktion, som på basis av detta förslag inleddes med Aktiebolaget Svenska Metallverken som en av huvudintressenterna, ledde emellertid av formella skäl ej till något resultat.

Sedermera har emellertid nyssnämnda bolag genom utslag av Österbygdens Vattendomstol tillerkänts rätt till viss uppdämning av Hörendesjön, en uppdämning som emellertid icke medgiver en tillfredsställande reglering av vattentillgången i Svartån.

I skrivelse till Drätselkammaren den 1 april innevarande år har bolaget anhållit att Drätselkammaren för staden ville förena sig med bolaget och övriga intresserade i en förnyad framställning till vederbörande domstol om en erforderlig vattenregleringsgenomförande, samtidigt varmed bolaget erbjudit sig bekosta samtliga å staden såsom medsökande belöpande kostnader för själva domstolsförfarandet. De kostnader, som staden i övrigt har att vidkännas i förhållande till nyttan för staden genom en reglering och till fallhöjden av stadens vattenfall äro enligt nu föreliggande utredning uppskattade till omkring 7 000 kronor.

Då förutsättning enligt gällande vattenlag för stadens tvångsanslutning till regleringens geomförande är för handen och alltså med hänsyn härtill enbart bolagets erbjudande att bestrida domstolskostnaderna utgöra skäl för en frivillig anslutning från stadens sida — och oavsett detta förhållande fördelen av ett bättre reglerat vattenflöde i Svartån redan nu ur hygienisk

N:o 27.
Ang. reglering av Svartåns vattenföring.

synpunkt är påtaglig och härtill kommer att uttagning av fulla kraften av stadens vattenfall vid turbinhusbron är en framtidsmöjlighet, som bättre kan utnyttjas genom en reglering, har Drätselkammmaren för staden redan och på grund av ärendets brådskande beskaffenhet gemensamt med bolaget och andra intressenter låtit till Österbygdens Vattendomstol ingiva den av bolaget föreslagna ansökningen.

Med överlämnande av bolagets ovannämnda skrivelse, ansökningen till domstolen samt de ekonomiska kalkyler, varpå denna grundas, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna den av Drätselkammaren i ärendet vidtagna åtgärden.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow

Avskrift.

Till Västerås stads Drätselkammare,

Västerås.

År 1918 sökte som bekant en del av ägarne till vattenverk vid Svartån erhålla en bättre vattentillgång under lågvattenperioden genom en ökad uppdämning av 0,75 m. i Hörendesjön och Långsjön. Häradsrätten lämnade ock efter syn sitt tillstånd härtill, men blev detta beslut av högre instanser senare upphävt, då Häradsrätten icke varit lagenligt sammansatt. Sedan dess har denna kraftfråga vilat, men synes oss tidpunkten för dess återupptagande nu vara inne. Härför tala flera skäl; som ett av dem må anföras att förfarandet i hög grad förenklas, så länge man kan använda sig av den utredning, som förebragtes i syneärendet år 1918.

Genom den nya vattenlag, som tillkommit efter förra syneärendets behandling, har i ett visst avseende möjligheterna att ernå en högre uppdämning underlättats, nämligen genom bestämmelserna om tvångsdelaktighet, vilka i korthet innebära att, därest mer än hälften av den beräknade båtnaden av en vattenuppdämning belöper å egendom, som tillhör sökandena, äro även de övriga vattenverksägare, som hava gagn av företaget, skyldiga att deltaga i detsamma. Härigenom uppnås två fördelar, nämligen dels att kostnaderna omedelbart kunna fördelas å flera medkontrahenter, dels ock

N:o 27.
Ang. reglering av Svartåns vattenföring.

att domstolen vid avvägandet av den nytta och skada, som vållas av företaget, har att räkna med den nytta, som tillskyndas icke blott sökandena utan även de övriga utbyggda vattenverk, som enligt vad ovan sagts, äro skyldiga deltaga i företaget.

Med denna framställning avse vi nu att rikta en anhållan till Västerås stad att fortfarande förena sig med oss uti en förnyad ansökan till vederbörande domstol om företagets genomförande. Liknande framställningar hava av oss gjorts även till vissa andra vattenverksägare.

Då vi skulle sätta värde på att hava Västerås stad såsom medsökande, vilja vi samtidigt härmed förklara oss villiga att själva bära de kostnader för själva förfarandet inför Domstolen, som eljest eventuellt skulle fallit på Stadens del att bestrida.

Vi avvakta med intresse meddelanden om Drätselkammarens ställning till vårt förslag.

Västerås den 1 april 1924.

Aktiebolaget Svenska Metallverken

ERIK FALK

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström Ottilia Söderström

Till Österbygdens Vattendomstol.

Genom lagakraftvunnet utslag den 12 oktober 1921 har Österbygdens Vattendomstol meddelat undertecknade Aktiebolaget Svenska Metallverken rätt att i utloppet från Hörendesjön med dammfästen å nyssnämnda bolag tillhöriga hemmanet Fors (registerbeteckning 3[1]) i Väster-Färnebo socken, Västmanlands län, verkställa dämning under tiden från den 10 maj till den 1 november till höjd, motsvarande basen av den vid Nystnäs udde inslagna järndubb (höjdläge 61, 57 m. ö. h.) och under återstoden av året 0, 23 m. högre (höjdläge 61, 80 m. ö. h.). I samband med fastställandet av dessa dämningsgränser föreskrevs bland annat att för vattnets avbördande skulle i dammen insättas två flodutskov, det ena med fri bredd av minst 2, 5 m., det andra med fri bredd av minst 1, 7 m. (Före ombyggnaden av ifrågavarande damm motsvarades det andra flodutskovet av vattenintag till en såg.) Ifrågavarande arbete är numera verkställt och avsynat.

Då ovan angivna dämningsgränser emellertid icke medgiva en ur vattenkraftssynpunkt tillfredsställande reglering av vattentillgången i Svart-

N:o 27.
Ang. reglering av Svartåns vattenföring.

ån, få undertecknade, ägare av följande vattenfall i Svartån, nämligen vid Hörnsjöfors, Svanå, Skultuna och Västerås stad, härmed vördsamt anhålla om rätt att vid ovannämnda dammbyggnad hålla vattnet uppdämt:

i Hörendesjön

under tiden 1 juli—1 oktober till höjd 62, 02 m. ö. h.
under tiden 1 november—1 juli: 62, 32 m. ö. h.

Under oktober månad skulle vattenståndet successivt få höjas från 62, 02 m. till 62, 32 m. ö. h.

i Långsjön

under tiden 1 juli—1 oktober till höjd 62, 12 m. ö. h.
under tiden 1 november—1 juli 62, 42 m. ö. h.

Under oktober månad skulle vattenståndet successivt få höjas från 62, 12 m. till 62, 42 m. ö. h.

Därjämte får undertecknade Aktiebolaget Svenska Metallverken anhålla att vid framtida behov få använda det vid dammbyggnaden i Fors befintliga utskovet invid högra stranden som vattenintag till vattenverk, såsom tidigare varit anordnat på denna plats.

Då nu begärd vattenreglering skulle medföra gagn för samtliga vattenfall i Svartån mellan Hörendesjön och Mälaren, få vi ävenledes yrka att samtliga dessa vattenverk tillförbindas att taga del i regleringsföretaget jämlikt bestämmelserna i 3 kap. Vattenlagen om vattenreglering med tvångsdelaktighet.

Till stöd för detta yrkande få vi hänvisa till den utredning ang. vattenverk och fallhöjder m. m., som innehålles i här nedan omförmälda betänkande jämte därvid fogade beskrivning över vattenverken ävensom Bil. C.

De vattenverk, som sålunda skulle beröras av det nu ifrågasatta företaget, äro följande:

Fallhöjd:		*Ägare:*
Hörnsjöfors	3,2 meter	A.-B. Svenska Metallverken.
Svanå, övre	7,4 „	Allm. Svenska Elektriska A.-B.
„ nedre	6 „	„ „ „ „
Harakers kvarn.....	4,4 „	And. Erik Söderlund & Lars Peter Larsson.
Skultuna.....	17,7 „	A.-B. Svenska Metallverken.
Forsby	3,7 „	Fru Hilda Schartaus sterbhus.
Åkesta	3,2 „	„ Johanna Kristina Odelberg.
Västerås kvarn	4 „	Greve H. Falkenberg, Södertälje.
Västerås stads fall	3,6 „	Västerås stad.
	53,2 „	

De marker, som skulle tillskyndas skada genom högre dämning, äro belägna inom Väster-Färnebo och Karbennings socknar, och vattendraget genomgår i sitt lopp från Hörendesjön till Mälaren Fläckebo, Haraker, Skultuna och Skerike socknar ävensom Västerås stad tillhöriga områden.

N:o 27.
Ang. reglering av Svartåns vattenföring.

Regleringen skulle därjämte möjligen utöva någon inverkan på det ovanför Långsjön belägna, outbyggda vattenfallet vid Örbäcksby, vilket äges av byamän i Örbäck i Karbennings socken.

Till vidare upplysning om företaget bifogas ett betänkande, som av oss sammanförts från utredningar och kartor, vilka tidigare avgivits dels av f. d. Statens Lantbruksingeniör A. V. Nordin, dels ock av AB. Vattenbyggnadsbyrån, Stockholm.

Till detta betänkande äro förutom en kort beskrivning av vattenverken i Svartån fogade:

Bil. A. Översiktskarta över Svartåns hela vattensystem.

Bil. B. Generalkarta över Svartåns nederbördsområde vid Hörnsjöfors.

Bil. C. Profilritning, utvisande fallförhållandena från Hörendesjön vid Hörnsjöfors ned till Mälaren vid Västerås.

Bil. D. Karta i 21 blad jämte översiktskarta över låglända marker omkring sjöarna Hörendesjön och Långsjön.

Bil. E. Längd över marker, vilka skulle tillskyndas skada och intrång genom högre dämning vid Hörnsjöfors damm.

Bil. F. Intyg angående ortens uppskattade markvärden.

Bil. G. Kostnadsförslag för vissa ändringsarbeten vid Hörnsjöfors.

N:o 28.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Kungl. Maj:ts dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren överlämnar härmed för kännedom Kungl. Maj:ts den 2 juni 1924 meddelade dom i mål emellan Västerås stad och Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitterade, varigenom med fastställelse av Kungl. Hovrättens utslag den 23 februari 1923 staden ålagts utgiva 23 782: 94 kronor för av Folkhushållningskommissionen till stadens livsmedelsnämnd under år 1918 levererad potatis jämte ränta därå med 5 % från den 13 mars 1920 ävensom ersätta motpartens rättegångskostnader med 2 050 kronor och meddelar Drätselkammaren härvid samtidigt att av de medel, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 30 december 1919 ut-

N:o 28.

Ang. dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

taxerats i 1920 års stat för täckande av uppkommen brist — däri inberäknat vad staden kunde åläggas utgiva för förenämnda potatisparti — uti livsmedelsnämndens räkenskaper, fortfarande finnes reserverat erforderligt belopp för gäldandet av staden genom domen ålagd ersättningsskyldighet.

Västerås den 5 juni 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow

KUNGL. MAJ:TS Dom i det till Kungl. Maj:ts överseende från Dess och Rikets Svea hovrätt genom ordentligt sökande komna mål mellan Västerås stad, sökande, samt Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitterade, svarande.

Handlingarna i målet visa följande:

Folkhushållningskommissionen av juni 1919 har efter stämning vid rådstuvurätten i Västerås yrkat åläggande för staden att till kommissionen utgiva 27 501 kronor 2 öre jämte 6 procent ränta därå från den 17 november 1919, tills betalning skedde. Till stöd för kravet har kommissionen åberopat en den 17 november 1919 av folkhushållningskommissionens varuförmedlingsbyrå utställd kontokurant, vari stadens livsmedelsnämnd å ena sidan påförts under den 7 december 1918 i särskilda poster dels för tillsammans 660 641 kilogram matpotatis efter 21, 5 öre för kilogram 142 037 kronor 83 öre och dels för diverse kostnader i Kristinehamn för nämnda potatisparti 3 303 kronor 22 öre eller tillsammans 145 341 kronor 5 öre, under den 30 april 1919 för 30 000 kilogram sättpotatis jämte lådor sammanlagt 6 600 kronor, under den 24 maj 1919 för viss myckenhet matpotatis jämte omlastning 20 521 kronor 32 öre samt under den 17 november 1919 6 procent ränta under 340 dagar å förberörda belopp om 145 341 kronor 5 öre med 8 236 kronor 4 öre, tillhopa således 180 698 kronor 41 öre, och å andra sidan gottskrivits, under den 4 april 1919 121 558 kronor 11 öre, under den 6 och den 18 juni 1919 sammanlagt 6 600 kronor, under den 24 juli 1919 20 521 kronor 32 öre och under den 17 november 1919 ”6 % ränta 223 dagar” med 4 517 kronor 96 öre eller sammanlagt 153 197 kronor 39 öre, utvisande kontokuranten sålunda ett saldo nämnden till last å omstämda beloppet.

N:o 28.

Ang. dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

Staden har med bestridande av kravet i målet anfört: Av den i kontokuranten upptagna myckenheten matpotatis om 660 641 kilogram — vilken levererats från folkhushållningskommissionen till nämnden i anledning av nämndens rekvisition av den 11 oktober 1918 och i början av december 1918 med järnväg ankommit till Västerås — hade en del, uppgående till 99 349 kilogram, befunnits vara frostskadad, och hade sistnämnda myckenhet vid avyttring inbringat allenast 1 955 kronor 27 öre. Då kommissionen genom underlåtenhet att iakttaga kommissionen enligt rekvisitionen åliggande skyldigheter i fråga om sättet för leveransen varit vållande till den skada, nämnden sålunda lidit, hade nämnden vid erläggande av likvid för potatispartiet gjort avdrag med skillnaden mellan å ena sidan värdet av berörda myckenhet om 99 349 kilogram, beräknat efter 23, 7 öre per kilogram, därav 22 öre motsvarade det i kontokuranten debiterade priset och 1, 7 öre fraktkostnader, och å andra sidan nyssnämnda, vid försäljning influtna belopp 1 955 kronor 27 öre, eller således med 21 590 kronor 44 öre. Därjämte hade nämnden, enär nämnden, som våren 1918 från kommissionen inköpt 25 000 kilogram sättpotatis, vid försäljning av detta parti gjort en förlust av 4 192 kronor 50 öre, vid berörda likvid ytterligare avdragit skillnaden mellan nämnda förlustbelopp å 4 192 kronor 50 öre och ett av kommissionen i ersättning för samma förlust i vad den berott av prisskillnad lämnat belopp av 2 000 kronor eller sålunda 2 192 kronor 50 öre, utgörande alltså det vid likviden avdragna beloppet sammanlagt 23 782 kronor 94 öre. Detta belopp ansåge staden fortfarnde sig icke vara skyldig att gälda. Enär vidare kommissionen icke varit berättigaad att å köpeskillingen för matpotatispartiet tillgodoräkna sig ränta, bestrede staden motpartens räntekrav och således jämväl skyldighet att utgiva återstoden av det enligt kontokuranten oguldna omstämda beloppet, motsvarande skillnaden mellan de i densamma upptagna räntebeloppen, 8 236 kronor 4 öre och 4 517 kronor 96 öre. Därest emellertid staden skulle anses betalningsskyldig för omstämda beloppet eller del därav, yrkade staden, att kvittningsrätt måtte tillerkännas densamma ej mindre för ett belopp av 1683 kronor 50 öre, utgörande den del av förberörda förlustbelopp å 4 192 kronor 50 öre, som icke grundade sig på någon försäljningsförlust utan därpå, att av den levererade sättpotatisen en myckenhet av 5 000 kilogram på grund av förskämming varit osäljbar, än även, enär staden icke vore skyldig att för ovanförstnämnda parti om 660 641 kilogram matpotatis erlägga likvid efter 22 öre per kilogram utan endast efter den prissättning, som skett och fastställts av vederbörande regleringsmyndigheter och som grundats på ett inköpspris av 21 öre per kilogram, med ytterligare 6 600 kronor.

Sedan under målets handläggning vid rådstuvurätten staden påkallat vittnesförhör med handlanden Carl Johan Svensson, samt folkhushållningskommissionen av juni 1919 såsom jäv mot Svensson anfört, att denne vid tiden för leveransen av ifrågakomna parti matpotatis varit ledamot av nämnden och på grund därav kunde av målets utgång vänta nytta eller skada, har rådstuvurätten genom beslut den 6 september 1920, enär Svensson såsom ledamot av nämnden vid den tid, då ifrågavarande leverans ägt rum, kunde vänta nytta eller skada av målets utgång, förklarat Svensson jävig att vittna i målet.

N:o 28.

Ang. dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

Rådstuvurätten, varest å ömse sidor yrkats ersättning för kostnaderna å målet, har genom utslag den 4 april 1921 utlåtit sig: Genom förordningen den 23 augusti 1918 angående reglering av potatisförbrukningen hade Kungl. Maj:t för att åstadkomma den hushållning med landets förråd av potatis, som då av förhållandena betingats, förordnat, ej mindre att potatis av 1918 års skörd skulle vara under beslag, än även att potatis ej finge, utan tillstånd av folkhushållningskommissionen eller å dess vägnar, försäljas eller eljest mot vederlag överlåtas annorledes än till kommissionen eller av densamma godkänd uppköpare. I anledning härav hade kommissionen den 26 augusti 1918 utfärdat särskild instruktion för livsmedelsnämnderna angående anskaffande, lagring och ransonering av potatis. Enligt denna instruktion hade nämnden icke ägt rätt uppköpa potatis utom nämndens område och hade tillika bestämts, att, därest den kvantitet, som nämnden skulle uppköpa, icke kunde erhållas av odlarna inom nämndens område, nämnden hade att härom göra anmälan hos livsmedelsstyrelsen, som därefter meddelade, huru nämnden skulle komma i besittning av den felande mängden. Likaledes hade kommissionen den 31 juli 1918 utsänt särskilt meddelande till livsmedelsnämnderna angående uppköp i vissa fall av potatis. Under hänvisning till sistnämnda meddelande hade kommissionens potatisavdelning i skrivelse den 1 september 1918 erinrat stadens livsmedelsnämnd, att nämnden icke med någon sannolikhet kunde påräkna att få disponera potatis, som blivit uppköpt utom nämndens livsmedelsdistrikt, såvida avtal icke träffats före sådden. På grund härav hade nämnden, som genom livsmedelsstyrelsen erhållit en del mindre poster potatis från länet och från Växjö distrikt, frånsett vad av enskilda konsumenter intagits, icke genom egen försorg kunnat anskaffa det behov, som ytterligare hade behövts för staden enligt gällande regleringsplan. Nämndens varuförmedling hade därför den 11 oktober 1918 från livsmedelsstyrelsen för ransoneringens genomförande utöver den kvantitet potatis, som till staden inkommit, rekvirerat 3 425 000 kilogram potatis, av vilken kvantitet 2 969 000 kilogram önskats levererade omedelbart och 461 000 kilogram under våren 1919, och hade därvid nämnden förbundit sig att på anfordran ställa erforderligt kapital för inköp, transport och emballage till förfogande samt att godkänna ett efter vissa grunder beräknat pris å potatisen, allt bland annat under förutsättning att leverans skulle ske banfritt säljarens station eller, där sjötransport förekomme, cif lossningshamn, varvid stationen eller hamnen anvisades av kommissionen, som även bestämde den ordning, vari transporten skulle ske, att vid den station eller hamn, där leverans skedde, kontrollerades varans vikt och kvalitet av livsmedelsstyrelsens eller, där nämnd så önskade, nämndens ombud, som därvid hade att under vissa angivna förutsättningar godkänna varan, samt att lastning å järnvägsvagn verkställdes med iakttagande av nödiga försiktighetsåtgärder under transporten och att nämnden skulle underrättas i god tid före framkomsten om varje vagns avsändande. Den 21 november 1918 hade livsmedelsstyrelsens varuförmedlingsbyrå meddelat nämnden, att nämnden skulle genom byrån från kommissionens potatisavdelning erhålla 1 150 ton dansk potatis till ett pris av cirka 21 öre banfritt Kristinehamn samt att transporten komme att ordnas av kommissionen. — Utöver vad sålunda från de i hithörande

N:o 28.

Ang. dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

ämne då för tiden gällande författningar och från i övrigt i målet åberopade skrivelser antecknats vore i målet dels ostridigt dels ock styrkt, att de uti den till stöd för kravet åberopade kontokurant upptagna poster matpotatis under tiden från den 2 till den 4 december 1918 utlastats 109 963 kilogram från fartyget Hera, 251 825 kilogram från fartyget Blenda, 225 255 kilogram från fartyget Tora och 73 598 kilogram från fartyget Svea, utgörande tillhopa 660 641 kilogram och 58 vagnslaster, att potatispartierna vid ankomsten till Kristinehamn varit av genomgående god beskaffenhet, att, då varmvagnar för transporten icke kunnat erhållas, potatisen i vagnarna, som varit dels täckta, dels öppna, emballerats med halm och beträffande de öppna täckts med presenningar, att av nämnda vagnar med potatis 9 vagnar anlänt till järnvägsstationen i Västerås den 4 december 1918 med tåg klockan 5.25 eller 5. 39 eftermiddagen, 4 vagnar den 5 december med tåg nyssnämnda tid, 8 vagnar den 6 december med tåg nyssagda tid och 17 vagnar sistnämnda dag klockan 8. 38 eftermiddagen, 6 vagnar den 7 december med tåg klockan 5. 25 eller 5. 39 eftermiddagen och 12 vagnar sistnämnda dag med tåg klockan 8. 38 eftermiddagen samt 2 vagnar den 8 december med tåg klockan 5. 25 eller 5. 39 eftermiddagen, att nämnden genom vederbörande speditör i Kristinehamn den 3, 4 och 5 nyssberörda december telegrafiskt underrättats om avsändandet av potatisen, att vagnarna med potatis, av vilka en del inställts i mekaniska verkstaden i Västerås och därvarande lokstallar, lossats, de, som ankommit den 4 och 5 december, under veckan till och med lördagen den 7 december, och de, som ankommit den 6 december och följande dagar, i två omgångar, med uppehåll på grund av kyla, mellan den 12 och 17 december och med början den 9 berörda december, samt att vid utlossningen ur vagnarna befunnits, att en del av potatisen varit frusen. — Detta med vad mera handlingarna innehölle hade rådstuvurätten tagit i övervägande. Även om leveransen av ifrågakomna potatis enligt i målet åberopade rekvisition den 11 oktober 1918 skolat ske cif Kristinehamn, hade kommissionen enligt livsmedelsstyrelsens meddelande den 21 november 1918 åtagit sig transportens ordnande från utlossningshamnen till Västerås. På grund härav måste kommissionen oavsett nyssberörda bestämmelsen i rekvisitionen anses ansvarig för den skada å potatisen, som uppkommit under transporten till Västerås. I målet kunde emellertid icke anses tillförlitligen styrkt, att den frostskada, som uppkommit å potatisen, uppkommit under transporten emellan Kristinehamn och Västerås, utan kunde denna skada likaväl antagas hava uppkommit under tiden från vagnarnas ankomst till Västerås och innan de utlastats. I varje fall hade nämnden först den 31 berörda december i skrivelse till kommissionens potatisavdelning, under förmälan att sortering påginge och utan angivande av huru stort parti som skadats, förklarat sig icke villig att taga den ekonomiska förlusten, som uppstode genom erhållen frostskadad potatis, och förbehållit sig att i sinom tid framkomma med ersättningsanspråk, varefter nämnden den 24 mars 1919 vid likviderandet av potatispartiet avdragit dels skillnaden i värde mellan 99 349 kilogram potatis, som uppgivits vara frostskadad, eller 23 545 kronor 71 öre och det belopp 1 955 kronor 27 öre, som erhållits vid försäljning av samma skadade potatis eller 21 590 kronor 44 öre,

N:o 28.

Ang. dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

och dels ock uppgiven förlust å sättpotatis våren 1918 med 2 192 kronor 50 öre eller således tillhopa 23 782 kronor 94 öre. — Enär ifrågakomna mellan livsmedelsstyrelsen för kommissionen och nämnden avslutade köp med hänsyn till sättet för ifrågavarande organisationers ordnande icke kunde anses såsom handelsköp enligt 4 § i lagen om köp och byte av lös egendom, samt enligt de då gällande bestämmelserna för folkhushållningsorganisationen livsmedelsnämnd vore att betrakta som en förvaltande myndighet, utövande vissa funktioner för kommuns räkning, och staden således vore ansvarsskyldig för de förbindelser, som nämnden vid utövande av dessa funktioner iklätt sig, ty och som nämnden underlåtit att utan oskäligt uppehåll giva kommissionen meddelande, att densamma ville tala å det fel, som genom frostskada kunde hava under transporten till Västerås uppkommit å ifrågavarande potatispartier, samt staden icke heller styrkt sig vara berättigad vare sig till ersättning för skada å sättpotatis våren 1918 till högre belopp än som uppburits eller att utbekomma ersättning för förlust i prisskillnad å nu ifrågakomna danska potatis med 6 600 kronor, än mindre haft något att erinra emot de uti den till stöd för kravet åberopade kontokurant upptagna priser för potatisen eller för å densamma i Kristinehamn uppkomna kostnader, alltså och då vid det förhållande att nämnden varit skyldig att omedelbart vid anfordran tillhandahålla för potatisinköp och densammas transporterande erforderliga medel, den fordrade ränteersättningen icke kunde anses oskälig, prövade rådstuvurätten rättvist förplikta staden att genast mot kvitto till folkhushållningskommissionen av juni 1919, vilken enligt kungl. brev den 6 juni 1919 övertagit förutvarande folkhushållningskommissionens avveckling, utgiva 23 782 kronor 94 öre samt ränta efter sex procent, beräknad under 340 dagar å 145 341 kronor 5 öre eller 8 236 kronor 4 öre, med avdrag för sex procent ränta å 121 558 kronor 11 öre under 223 dagar 4 517 kronor 96 öre eller således i ränta 3 718 kronor 8 öre, ävensom därutöver sex procent ränta å utdömda beloppet 23 782 kronor 94 öre från den 17 november 1919 till dess full betalning skedde. Staden skulle härjämte ersätta kommissionen kostnaderna å denna rättegång med 2 000 kronor.

Hovrätten, där staden fullföljt talan mot rådstuvurättens ovannämnda beslut och utslag, har i dom den 23 februari 1923 yttrat: Vidkommande jävsanmärkningen mot av staden till vittne åberopade handlanden Svensson funne hovrätten ej skäl till ändring i rådstuvurättens därom meddelade beslut. Vad anginge själva saken, så enär, även om antagas finge, att nämnden i behörig ordning och tid framställt anmärkning om fel i det i målet ifrågakomna matpotatisparti samt att folkhushållningskommissionen försummat att till fullo uppfylla de skyldigheter, som enligt åberopade rekvisitionshandlingen den 11 oktober 1918 ålegat kommissionen till undvikande av att potatis bleve frostskadad, i målet likväl icke kunde anses utrett, att eller i vilken omfattning på grund av sådan försummelse skada ägått nämnda potatisparti; ty och som staden icke styrkt sig berättigad vare sig att i ersättning för förlust vid försäljning av i målet omförmäld sättpotatis bekomma högre belopp än uppburna 2 000 kronor eller att kvittningsvis få räkna sig till godo de därutinnan yrkade beloppen 1 683 kronor 50 öre och 6 600 kronor, men vid ifrågakomna köp — vilket icke vore att anse

N:o 28.

Ang. dom i stadens rättegång mot Folkhushållningskommissionen ang. potatisleverans.

såsom handelsköp — viss tid för köpeskillingens erläggande, såvitt visats, icke avtalats, i följd varav, och då vid angivna förhållanden nämnden icke vore skyldig utgiva ränta för längre tid än från stämningsdagen eller efter högre räntefot än 5 procent, ränta icke bort i kontokuranten påföras nämnden eller för tiden från stämningsdagen utdömas efter högre räntefot än nyss nämnts, prövade hovrätten rättvist allenast på det sätt ändra rådstuvurättens domslut, att vad staden hade att i omstämda hänseenden utgiva av hovrätten bestämdes till tjugutretusen sjuhundraåttiotvå kronor 94 öre jämte ränta därå efter fem procent om året från stämningsdagen, den 13 mars 1920, till dess betalning skedde. Beträffande kostnaderna å målet vid rådstuvurätten funne hovrätten ej skäl till ändring i motvädjade utslaget. Parterna skulle var för sig vidkännas sina utgifter å målet i hovrätten.

I hovrättens dom har staden i underdånighet sökt ändring, som folkhushållningskommissionens avvecklingskommitterade bestritt.

Staden har den 5 mars 1923 hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län nedsatt ej allenast fullföljdsavgift, etthundrafemtio kronor, utan ock enahanda belopp till säkerhet för den kostnadsersättning, som Kungl. Maj:t kunde komma att tillerkänna motparten.

Kungl. Maj:ts dom är med Dess Högsta Domstol besluten; given Stockholms slott den 2 juni 1924.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas handlingarna i detta mål och prövar rättvist fastställa hovrättens dom.

Folkhushållningskommissionens avvecklingskommitterade äga hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län såsom ersättning för sina kostnader å målet hos Kungl. Maj:t lyfta det av stden till säkerhet i sådant avseende nedsatta belopp, etthundrafemtio kronor; skolande staden till nämnda kommitterade utgiva femtio kronor såsom ytterligare ersättning för samma kostnader. Det vederbörande hava att ställa sig till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts Sekret
(Sigill)

Gunnar Ramstedt.

N:o 29.

Drätselkammarens utlåtande ang. inrättande av könspoliklinik.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande av Hälsovårdsnämndens till Drätselkammaren för yttrande av Stadsfullmäktige den 27 nästlidne maj remitterade framställning angående anslag för inrättande av könspoliklinik får Drätselkammaren, med anmälan att Kungl. Maj:t numer avslagit stadens begäran om anstånd med fullgörandet av skyldigheten att hava poliklinik inrättad, hemställa, att Stadsfullmäktige med bifall i huvudsak till Hälsovårdsnämndens framställning ville bevilja anslag förslagsvis dels 7 000 kronor för inredning och utrustning av poliklinikiokaler, dels ock med avdrag av 150 kronor motsvarande värdet av bostadsförmån för andra halvåret, vilken inkluderas i de övriga utgifterna 1 500 kronor för upprätthållande av poliklinikverksamheten under tiden 1 juli—31 december innevarande år att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 12 juni 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 februari innevarande år hava Stadsfullmäktige i anledning av förslag från Hälsovårdsnämnden beslutat att ingå till Kungl. Maj:t med hemställan om befrielse för staden fortfarande efter instundande juni månads utgång och tillsvidare från skyldighet att inrätta könspoliklinik i staden samt därjämte anmodat Hälsovårdsnämnden att vidtaga erforderliga förberedande åtgärder för polikliniks inrättande, för den händelse Stadsfullmäktiges framställning i ämnet icke skulle vinna Kungl. Maj:ts bifall.

På grund av denna anmodan och då i tidningspressen varit synlig uppgift om att Kungl. Medicinalstyrelsen avstyrkt bifall till stadens framställ-

N:o 29.

Ang. inrättande av könspoliklinik.

ning finner Hälsovårdsnämnden skäl föreligga att redan nu för Stadsfullmäktige framlägga förslag till polikliniken inrättande.

Nämnden ville föreslå att polikliniken inrymmes i fastigheten Norra kvarteret N:r 1 med adressnummer Stora torget 4. Lokalen, som har ingång från Polisgränden, är belägen i andra våningen och omfattar 2 smärre väntrum, 1 mottagnings- och behandlingsrum och 1 sköterskerum. Beträffande sköterska vid kliniken torde sådan befattning ej böra uppföras på ordinarie stat, utan har inom Hälsovårdsnämnden ifrågasatts att vid återbesättande av en av de f. n. vakanta stadssjuksköterskejänsterna mot särskilt arvode förena sköterskebefattningen vid polikliniken med stadssjuksköterskejänsten. I avvaktan på denna frågas lösning kommer Hälsovårdsnämnden att begära ett förslagsanslag för befattningens behövliga uppehållande.

Kostnaderna för poliklinikens anordnande uppdelas dels i en engångskostnad för lokalernas inredning och anskaffning av inventarier, dels en årlig budgetskostnad.

Engångskostnaderna äro följande:

Lokalinredning:

Ändring av trappuppgången från Polisgränd samt anslutning med en mindre trappa	kr.	85: —
Bortrivning av kakelugnen i väntrummet samt insättning av en kamin	„	130: —
Nytt golv i väntrummet, 20 kvm. à 5 kronor	„	100: —
Nytt dörrparti mellan vänt- och mottagningsrummet	„	75: —
Toliett i mottagningsrummet	„	230: —
Avdelning av rummet mot Stora torget med vägg- och dörrparti	„	245: —
Diverse murningsarbeten	„	180: —
En kakelugn av gammalt kakel inkl. beslag	„	175: —
Vask av fajans med ledningar och väggskydd	„	400: —
Korkmattor i alla rum inkl. list och inläggning	„	738: —
Målning	„	500: —
Inledning av gas	„	150: —
Diverse och oförutsett	„	422: —
Summa Kronor		3 430: —

Inventarier:

2 dussin trästolar à 55 kronor pr dussin	kr.	110: —
2 bord till väntrummen à 50 kr.	„	100: —
2 laborationsbord à 50 kr.	„	100: —
Skrivbord, (rulljalousi) jämte stol	„	300: —
Skåp för diverse	„	150: —
Skruvstol, avdelningsskärm	„	65: —

N:o 29.
Ang. inrättande av könspoliklinik.

Undersökningsbänk	„	300: —
Mikroskop	„	450: —
Instrumentskåp	„	175: —
Instrument	„	800: —
Rullbord	„	80: —
Rullgardiner, 5 st. à 10: —	„	50: —
Belysningsarmatur	„	200: —
Gaskök för två lågor	„	15: —
5 dussin handdukar à 20: — kr. pr dussin	„	100: —
½ dussin vita rockar för läkaren à 20: — kr. pr styck	„	120: —
½ dussin vita rockar för sköterskan à 20: — kr. pr styck	„	120: —
Diverse smärre attiraljer	„	365: —
Summa kronor		3 600: —
Summa engångskostnader Kronor		7 030: —

Årlig kostnad:

Hyra för lokal, av Hälsovårdsnämnden uppskattad till c:a ..	kr.	1 000: —
Uppvärmning och lyse	„	400: —
Lön till sköterska, förslagsvis (häri inräknat fri bostad, värme och lyse, värderat till 300 kronor.)	„	900: —
Städning	„	480: —
Förbrukningsartiklar och diverse, förslagsvis	„	520: —
Summa årlig kostnad, förslagsvis	kr.	3 300: —

Hälsovårdsnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige, i händelse dess framställlning om anstånd med poliklinikens inrättande ej vinner Kungl. Mj:ts bifall, ville dels för anordnande av poliklinikiokaler och anskaffning av inventarier anslå ett belopp av 7 030 kronor, dels ock för uppehållande av poliklinikens verksamhet under tiden 1 juli—31 december 1924 anslå ett belopp av förslagsvis 1 650 kronor.

Västerås den 26 maj 1924.

För Hälsovårdsnämnden:

CARL THUNSTRÖM
V. ordf.

Eric Plantin.

N:o 29.
Ang. inrättande av könsgoliklinik.

Utdrag av protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 27 maj 1924.

§ 96.

En från Hälsovårdsnämnden inkommen framställning angående anslag för inrättande av könspoliklinik i staden beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

Som ovan
In fidem :
THEOFIL ÖBERG

N:o 30.

Lönenämndens skrivelse ang. dyrtidstidstillägg åt stadens befattningshavare för senare halvåret 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 27 december 1923 skola de av Stadsfullmäktige den 28 december 1922 antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer vara gällande till den 1 juli 1924.

Stadsfullmäktige hava alltså att vid innevarande månads sammanträde fatta beslut angående bestämmelser i hithörande ämne för tiden efter denna dag.

Lönenämnden, som på grund av för Nämnden fstställt reglemente berett ärendet, får nu däri anföra följande.

De beräkningar, som legat till grund för avsättning av medel i innevarande års stat för dyrtidstillägg till stadens förenämnda befattningshavare — avsättningen har skett för hela löpande budgetåret efter ett medelindextal av 175 — hava visat sig riktiga. Den förutsättning, som av Stadsfullmäktige tidigare ansetts utgöra enda skälet för en ändring i hittills gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg eller ett stadens iråkade ekonomiska nödläge, är alltså fortfarande — och lyckligtvis — icke för han-

N:o 30.
Ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare för senare halvåret 1924.

den. Med den anmärkning att i och med en stabilisering av levnadsomkostnaderna, vilken synes alltmera inträda, även närmar sig för ett avgörande frågan om omläggning av lönesystemet — något som även förutsattes vid antagandet av nu gällande lönestat — på sådant sätt att de rörliga tilläggen försvinna för att uppgå i ändrade grundlöner och att i denna väg oberoende av den ekonomiska situaionen förändring i nuvarande löneförhållanden kan inträda, får Lönenämnden hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att nu gällande bestämmelser för dyrtidstillägg till stadens befattningshavare även innefattande folkskolans lärarepersonal och pensionärer skola vara gällande intill utgången av innevarande år.

Västerås den 4 juni 1924.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow

N:o 31.

Lönenämndens skrivelse ang. beviljande av pension åt renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed till Stadsfullmäktige för avgörande överlämna en framställning från Lantegendomsnämnden om pensionering av renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson och därvid, enär förslaget härom ansluter sig tilll de principer, som av Stadsfullmäktige från fall till fall följts vid pensionering av stadens befattningshavare, och som härleda sig av det förslag till pensionering av sådana, som av den s. k. löneregleringsoch pensionskommittén avgavs under år 1914 — Stadsfullmäktiges handlingar N:r 1/1915 — hemställa, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna bemälde Karlsson från och med den 1 oktober 1924 pension utgående med 65 %

N:o 31.

Ang.beviljande av pension åt renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson.

å slutavlöningen uti lönestatens 16:de lönegrupp med därå belöpande dyrtidstillägg, att utgå av uttaxerade medel.

Västerås den 30 maj 1924.

För Lönenämnden:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow

Till Lönenämnden i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed överlämna renhållningsarbetaren Gustaf Karlssons till Lönenämnden ställda framställning om utverkande av pension för Karlsson från och med den 1 oktober 1924 samt med vitsordande av de av Karlsson i framställlningen lämnade upplysningar hemställa, att Lönenämnden ville utverka pension för Karlsson från och med den 1 oktober innevarande år med 65 % av slutavlöningen, kronor 2 001: —, i 16:de lönegruppen jämte därå belöpande dyrtidstillägg.

Västerås den 23 maj 1924.

För Lantegendomsnämnden:

MARTIN JONSSON

Eric Plantin.

Till Lönenämnden i Västerås.

Stadsfullmäktige i staden ha den 25 oktober 1923 beslutat tilldela mig sjukavlöning under tiden 1 oktober 1922—30 september 1923.

Jag anställdes i stadens tjänst den 1 november 1894 och är född den 29 september 1865. Enligt det förslag till pensionsstat för stadens befattningshavare, som tillämpas, är jag berättigad till pension efter 30 tjänste- och 60 levnadsår. I tjänsteåren fattas således endast en månad och i levnadsåren omkring ett år. Då jag emellertid, som bilagda läkareintyg utvisar, är för all framtid urståndsatt att förrätta min tjänst, får jag vörd-

N:o 31.
Ang. bevilljande av pension åt renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson.

samt hemställa, att Lönenämnden ville åt mig utverka pension med fulla belopp jämte därå belöpande dyrtidstillägg från och med den 1 oktober innevarande år.

Västerås den 14 maj 1924.

GUSTAF KARLSSON
Renhållningsarbetare.

Att renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson, född den 22/9 1865, från Västerås på grund av kronisk höftledsinflammation för all framtid är oförmögen till arbete, intygas.

Västerås den 13/5 1924.

CARL THUNSTRÖM
Leg. Läkare.

Västerås, A. F. Bergbs Boktryckeri. 1924.

N:o 32.

Kungl. brev ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån.

Till länsstyrelsen i Västmanlands län.

Å särskilda sammanträden under åren 1921—1923 hava stadsfullmäktige i Västerås beslutat följande utgifter, att gäldas med lånemedel, nämligen för:

1.	Restaurering av högre allmänna läroverkets huvudbyggnad	kronor	55 000: —
2.	Avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan	„	84 000: —
3.	Utbyte av avlopps-, vatten- och gasledningar i viss del av Källgatan samt anläggande av vatten- och gasledningar i viss del av Glasgatan	„	14 000: —
4.	Utsträckning av Herrgärdsgatans avlopp till korsningen mellan Knuts- och Kassörsgatorna	„	2 100: —
5.	Framdragande av jordkabel för 6 000 volt mellan ringledningen till Malmaberg och transformatorn för Freja- och Hagaföreningarna	„	4 400: —
6.	Uppförande av nytt kallbadhus	„	60 000: —
7.	Stensättning med tuktad smågatsten av Stora torgets västra del	„	56 500: —
8.	Utökning av det stensatta området å hamnplanen	„	20 000: —
9.	Stensättning av viss del av Engelbrektsgatan	„	15 000: —
10.	Ordnande och stensättning i viss utsträckning av Karlsgatan	„	15 000: —
11.	Igenläggande av Persbobäcken i Norra Ringvägen m. m.	„	28 000: —
12.	Omläggning, vidgning och rätning av viss del av Skultunavägen	„	40 000: —
13.	Vattenmätare m. m.	„	6 000: —

N:o 32.

Ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån.

14.	Serviser och mindre ledningsanläggningar	kronor	20 000: —	
15.	Gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen	„	25 300: —	
16.	Om och tillbyggnad av ålderdomshemmets vid Karlslund sjukhus	„	62 200: —	
17.	Anläggning av vatten-, gas- och avloppsledningar till fastigheterna inom kvarteren Engelbrekt, Erling och Erland å Kristiansborgs område	„	20 605: —	
18.	Anläggande av gas-, vatten- och avloppsledningar i vissa delar av Västmanna-, Svante- och Floragatorna	„	21 596: 85	
19.	Anläggande av vatten-, avlopps- och gasledningar i Lantvärns-, Hammarby- och Drottninggatorna ..	„	14 600: —	
20.	Påbörjande av anläggning av en djuphamn i Västerås (nödhjälpsarbete)	„	200 000: —	
21.	Anskaffande av vattenmätare och varaktiga inventarier för vatten-, gas- och elektricitetsverken ..	„	4 000: —	
22.	Anläggande av serviser och diverse mindre ledningssträckningar för nyssnämnda verk	„	13 000: —	
23.	Anläggande av ledningar inom viss del av byggnadsområdena Solhem och Freja	„	18 000: —	
24.	Inköp av fastigheten N:o 86 västra kvarteret	„	20 000: —	
25.	Uppförande av en lärarbostad vid Rosenlunds skola	„	20 000: —	
26.	Utbyggande av stadens ledningsnät inom Valsborg m. fl. områden	„	21 800: —	
27.	Inköp av gården N:o 39 norra kvarteret	„	125 000: —	
		eller tillhopa kronor	986 501: 85	

Genom beslut den 1 september 1922 har Kungl. Maj:t ej mindre lämnat staden Västerås tillstånd att för täckande delvis av de under 1—18 här ovan antecknade utgifter å tillhopa 550 101 kronor 85 öre avyttra ett belopp av 169 170 kronor 67 öre, som av ett staden genom Kungl. Maj:ts beslut den 13 april 1922 medgivet 40-årigt obligationslån å 2 000 000 kronor icke tagits i anspråk, än även medgivit, att samma utgifter finge till återstående belopp av 380 931 kronor 18 öre framdeles bestridas genom upptagande av amorteringslån, varom beslut skulle i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Västmanlands län med utlåtande den 12 april 1924 jämte magistratens i Västerås yttrande överlämnad skrift har drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av stadsfullmäktiges å sammanträde den 25 oktober 1923 fattade beslut, anhållit *ej mindre* om tillstånd för staden att till bestridande dels av vad som återstode oguldet av de under 1—18 angivna utgifterna eller 380 931 kronor 18 öre, dels av de under 19—47 antecknade utgifterna å tillhopa 436 400 kronor, dels av kostnader för uppläggande av berörda obligationslån å 2 000 000 kronor samt kapitalrabatt därå, tillsammans 43 282 kronor 95 öre, dels

N:o 32.

Ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån.

ock av under den närmaste tiden förestående utgifter upplägga ett obligationslån å 1 000 000 kronor, att genom årliga avbetalningar gäldas under en tid av 40 år från lånets upptagande, med rätt för staden att, sedan 10 år av lånets amorteringstid förflutit, till fullo inbetala detsamma eller genom ökade amorteringar påskynda dess slutliga återbetalning, *än även* om medgivande att till täckande av nyssnämnda utgiftsbelopp å 380 931 kronor 18 öre, 436 400 kronor och 43 282 kronor 95 öre omedelbart avyttra obligationer till ett sammanlagt belopp av 861 000 kronor.

Efter anmodan har svenska stadsförbundets finansråd avgivit yttrande i ärendet den 14 maj 1924.

Av ansökningen och därvid fogad utredning har inhämtats, att staden för de tekniska verken tillämpar en amorteringsplan, enligt vilken för de olika anläggningarna bestämts olika amorteringstider, beroende på anläggningarnas beräknade varaktighet, samt att de enligt planen till stadens kassa ingående amorteringsbeloppen avsättas, i den mån de ej åtgå till amortering till motsvarande delar av stadens lån, till en fond, avsedd till förnyelse av anläggningarna.

Kungl. Maj:t bifaller på det sätt den gjorda ansökningen, att staden Västerås må mot tryckta eller graverade obligationer upplägga ett lån å en miljon kronor, att genom årliga avbetalningar gäldas under loppet av högst trettio år, allt räknat från den dag, då någon del av de till upplåningen hörande obligationer blivit avyttrad, dock att obligationer skola hava avyttrats senast den 13 juni 1925, vid äventyr att medgivandet till upplåningen skall anses hava förfallit.

Därjämte medgiver Kungl. Maj:t att för täckande av här ovan angivna, redan beslutade utgifter, till den del desamma ej guldits med förut berörda 169 170 kronor 67 öre, obligationer må avyttras omedelbart till ett sammanlagt belopp av åttahundrasextioettusen kronor, varemot å återstående beloppet etthundratrettioniotusen kronor obligationer icke må försäljas, med mindre därom i behörig ordning fattat beslut blivit, efter underställning, av Kungl. Maj:t godkänt.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 13 juni 1924.

K. J. BESKOW

Bengt Arfwidson

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Olga Gjörloff.

N:o 33.

Nykterhetsnämndens yttrande ang. förnyad oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed återställa det till Nämnden av Stadsfullmäktige den 24 april innevarande år remitterade ärendet rörande tillstånd för systembolaget i staden att under åren 1925—1927 bedriva detaljhandel med rusdrycker inom staden, och får nämnden därvid anföra.

Då de nu gällande bestämmelserna för systembolagets oktroj i stort sett visat sig tillfredsställande, finner Nämnden lämpligt att i huvudsak till förlängning förorda, vad som redan nu är föreskrivet.

Nämnden finner dock ej längre skäl föreligga att begränsa oktrojtiden för en tid av två år utan föreslår, att systembolagets framställning om treårig oktrojtid bifalles.

Som redan påpekats tillstyrker Nämnden att de nuvarande bestämmelserna om en månatlig utminuteringskvantitet av två liter bibehållas, men har under detta ärendes utredning från systembolagets sida framhållits, att omkring 50 % av de till ett antal av c:a 8,000 st. pr år uppgående ansökningar om s. k. extra tilldelning till systembolaget inkomma under de månader, då midsommar- och julhelg inträffa, nämligen juni och december månader, varför enligt systembolagets mening en utökning av utminuteringskvantiteten angivna månader skulle i hög grad underlätta systembolagets prövning, huruvida motboksinnehavare bör beviljas extra tilldelning angivna månader.

Denna systembolagets mening vill Nykterhetsnämnden i så mån biträda att Nämnden föreslår, att systembolaget medgives rätt att till motboksinnehavare under juni och december månader efter särskild prövning utlämna fyra liter för var och en av angivna månader.

Systembolagets förnyade framställning om rätt för systembolaget att, därest förhållandena skulle påfordra, efter förnyad framställning hos Stadsfullmäktige, under oktrojtiden förflytta andra klassens utskänkningsställe till södra kvarteret (Vasarestauranten), tillstyrkes av Nämnden även för den nu förordade oktrojtiden.

Nämnden kan däremot icke tillstyrka bifall till systembolagets framställning om åtta utskänkningsställen i stället för nuvarande sju.

Nykterhetsnämnden får därför tillstyrka Stadsfullmäktige att besluta, att systembolaget i staden medgives rätt att under åren 1925, 1926 och 1927 utöva detaljhandel med spritdrycker och vin under följande förbehåll:

N:o 33.

Ang. förnyad oktroj för systembolaget.

I. att nämnda rätt skall avse:

1:o) två utminuteringsställen för utminutering av spritdrycker och vin, belägna:

ett vid eller i närheten av Stora torget och

ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

2:o) sju utskänkningsställen för spritdrycker och vin, belägna:

a) tre i norra kvarteret, med rätt för systembolaget att, därest förhållandena sådant skulle påfordra, efter förnyad framställning hos Stadsfullmäktige, under oktrojtiden förflytta andra klassens utskänkningsställe till södra kvarteret (Vasarestauranten),

b) två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde,

c) ett å ett utvärdshus, och

d) en s. k. rörlig rättighet, att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

II. att i fråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och å utskänkningsställe förtära rusdrycker skall gälla följande bestämmelser:

A. *Beträffande utminuteringen* den i 48 § 1:sta stycket rusdrycksförsäljningsförordningen stadgade maximikvantitet vid utminuteringen av spridrycker av fyra liter i kalendermånaden, inskränkes till två liter, dock med rätt för systembolaget att under juni och december månader, efter särskild prövning, till motboksinnehavare utlämna fyra liter för var och en av angivna månader.

Därest motboksinnehavare underlåter att under en månad uttaga den honom tillkommande kvantitet spritdrycker, äger dock systembolaget efter prövning i varje särskilt fall, rätt att en följande månad tilldela sådan motboksinnehavare fyra liter.

Sådan utminutering må till den, som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll, endast ske med halva maximikvantiteten pr månad samt bör utminutering över huvud taget icke ske till annan än den, som fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för oäkta barn.

B. *Beträffande utskänkningen:* till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker, må icke ånyo utskänkas sådana drycker å samma ställe förrän efter fyra timmar.

I fråga om utskänkningen av spritdrycker och vin skall i övrigt gälla vad Kungl. föordningen den 14 juni

N:o 33.
Ang. förnyad oktroj för systembolaget.

1917 angående försäljning av rusdrycker föreskriver samt de bestämmelser, som av Kungl. kontrollstyrelsen kunna utfärdas.

Härjämte föreslår Nykterhetsnämnden att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för, att systembolaget tillhåller föreståndare för bolagets egna utskänkningsställen ävensom innehavare av överlåtna rättigheter att tillse, att till personer, som ej fyllt 21 år, i regel ej utskänkes spritdrycker.

Västerås den 28 juli 1924.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Resolution.

Remitteras till Stadsfullmäktige för yttrande, som med remisshandlingen förväntas.

Västerås Rådhus den 3 april 1924.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Resolution.

Remitteras till magistraten i Västerås, som anmodas häröver höra stadsfullmäktige där i staden samt att med deras och eget yttrande hit inkomma och remisshandlingarna då tillika återställa.

Västerås slott i landskansliet den 1 april 1924.

WALTER MURRAY.

Emil Lindström.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län.

N:o 33.

Ang. förnyad oktroj för systembolaget.

Härmed får Systembolaget i Västerås, som bildats och består av undertecknade bolagsmän och som har till uteslutande ändamål att efter därtill i behörig ordning erhållen rättighet i Västerås stad idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter, vördsamt anhålla om rättighet att inom Västerås stads kommun utöva detaljhandel med de i § 1 av Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1925—1927.

Intyg om delegarnes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för, hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet bifogas.

Västerås den 24 mars 1924.

C. A. Palmén.	*J. R. Keijser.*	*Johan Svensson.*
M. Jonsson.	*Otto Oest.*	*John Hygrell.*
Gustav Holm.	*Thor Richter.*	*Theofil Öberg.*

Redogörelse

för hur Systembolaget i Västerås ämnar bedriva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden åren 1925—1927.

Verksamheten skall avse försäljning — utminutering och utskänkning — av spritdrycker och vin.

Beträffande den begärda oktrojtiden, är det naturligt, att bolaget för att mera rationellt kunna ordna sin affärsverksamhet, i ansökningen upptagit den längsta oktrojtid, som lagen medgiver. Det är också lättare och ändamålsenligare för bolagets styrelse att ordna med i nykterhetens intresse erforderliga restriktiva bestämmelser och en ändamålsenlig tillämpning av ransoneringssystemet, därest bolagets verksamhet kan organiseras för en längre tid och om det ej behöver inrikta sitt arbete på endast ett eller två verksamhetsår. Jämväl med hänsyn till nödvändiga uppgörelser om överlåtande av rättigheter och organisation av den egna utskänkningsrörelsen är den längre oktrojtiden av naturliga skäl att föredraga. Tillräcklig erfarenhet synes även under de senaste åren hava vunnits över nu rådande förhållanden å ifrågavarande område, för att betänkligheterna emot en längre oktrojtid kunna bortfalla. Det må i detta hänseende erinras att vid senaste oktrojmedgivande Nykterhetsnämnden och Stadsfullmäktige tillstyrkt 2 års oktroj i stället för tidigare endast ett år och att de skäl, som därvid anförts, gott kunna gälla även för en treårig oktrojtid.

N:o 33. *Ang. förnyad oktroj för systembolaget.*

Bolaget innehar för närvarande för detaljhandeln med rusdrycker i Västerås dels två utminiteringsrättigheter för spritdrycker och vin, dels sju utskänkningsrättigheter för spritdrycker och vin, nämligen tre, som utövas i stadshotellsbyggnaden och av vilka två äro sammanslagna till den av bolaget själv bedrivna II och III klass serveringen, en å restaurant Klippan eller Möllers salong, en i Stadsparken, en å ön Elba och en s. k. rörlig rättighet.

För expeditionens behöriga ombesörjande torde det, såsom för närvarande är medgivet, vara nödvändigt förutse två utminuteringsställen för spritdrycker och vin.

Vad utskänkningsställenas antal beträffar och då först de för spritdrycker, varmed även utan vidare följer rättighet att utskänka vin, innehar bolaget som ovan nämnts för närvarande sju, av vilka en av dem, som utövas i stadshotellfastigheten, (II kl.) får överflyttas till södra kvarteret (Vasarestauranten). Detta medgivande torde, av skäl, som tidigare anförts, även av Nykterhetsnämnden, böra kvarstå även för nästa oktrojperiod. Men då härtill kommer, att någon ny rättighet ej får medgivas under oktojtiden och nära fyra år komma att förflyta till dess utgång, torde det, med hänsyn till att nya förhållanden inom denna tid kunna tänkas uppkomma, som betinga inrättandet av ytterligare en restaurant eller värdshus, vara lämpligt att förutse ytterligare därutöver en rättighet.

Bolaget avser sålunda för bedrivande av sin verksamhet två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt åtta utskänkningsställen för spritdrycker och vin.

I sammanhang härmed vill bolaget nämna, att den ifrågasatta nya utskänkningsrättigheten icke är ämnad att tagas i anspråk, innan omständigheterna sådant påfordra, samt att bolagets förfarande att sålunda icke genast för allmänheten öppna alla de försäljningsställen, å vilka bolaget förklarat sig önska bedriva sin rörelse, enligt bolagets förmenande överensstämmer med författningens mening, samt för övrigt jämväl förestavas av nödvändigheten att i händelse tillfälliga eller oförutsedda legitima behov av utskänkning av något slag av rusdrycker skulle yppa sig under den tid, för vilken bolaget erhåller rättighet till detaljhandel med dylika drycker, kunna tillmötesgå sådana behov.

Vidkommande grunderna för försäljningsställenas förläggning synes, utöver vad ovan nämnts, sannolikt icke någon förändring i de nuvarande förhållandena vara av behovet påkallad beträffande nu utövade rättigheterna. Därför synes det dock icke vare sig nödvändigt eller lämpligt att utan vidare fastslå de nuvarande lokalerna såsom givna, enär det icke är uteslutet, att förhållanden kunna komma att inträffa, vilka göra en eller annan förändring nödvändig.

Försäljningsställenas belägenhet angivas fördenskull sålunda:

1:o) *Utminuteringsställena för spritdrycker och vin:*

ett vid eller i närheten av Stora torget och *ett* vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

N:o 33.

2:o) *Utskänkningsställena för spritdrycker och vin:*

tre inom norra och södra kvarteren, *två* inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde, *ett* å ett utvärdshus, *ett* eventuellt i någon å central plats nytillkommande restaurantlokal samt *en* s. k. rörlig rättighet, att användas för mera tillfälliga eller oförutsedda behov.

Ang. förnyad oktroj för systembolaget.

Ifråga om alla utskänkningsställena skall gälla, att de ej förläggas inom eller invid kasernområde eller lägerplats och att de ej heller förläggas så nära eller anordnas så, att de kunna verka störande för förut befintliga gudstjänst- eller andaktslokaler.

Att grunderna för förläggningen av vissa försäljningsställen icke kunnat av bolaget angivas närmare än som skett, har sin orsak däri, att bolaget anser det olämpligt att i förväg binda sig för vissa lokaler eller fastigheter eller ifråga om förhyrning vara beroende av vissa fastighetsägare.

Å utskänkningsställena för spritdrycker och vin avser bolaget utskänkning i den omfattning, som Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker medgiver samt med iakttagande av de föreskrifter Kungl. Kontrollstyrelsen kan finna nödigt meddela.

Beträffande ransoneringen för utminuteringen och restriktionsbestämmelserna för utskänkningen få vi framhålla såsom vår bestämda uppfattning, att dessa förhållanden böra vara lika överallt i landet och anordnas efter Kungl. Kontrollstyrelsens för hela riket gällande föreskrifter, framför allt i de fall, där inskränkningar utöver de i lagen stadgade befinnas erforderliga. Även om den formella befogenheten därtill icke kan förmenas Stadsfullmäktige, synes det föga tilltalande att den kommunala myndigheten inom det samhälle, där bolaget har sitt säte, begagnar sig av denna formella rätt så vitt det gäller att införa särskilda bestämmelser för hela bolagets kontrollområde, som ingripa på den individuella ransoneringen. Det finnes, enligt vår mening, icke heller något skäl, varför personer inom detta bolags försäljningsområde, såsom under de senare åren varit fallet, skulle medgivas inköpa mindre kvantitet spirituosa än vad som medgives i övriga orter i landet och framförallt i angränsande städer med deras inköpsområden. På sätt det hittills varit ordnat har exempelvis en person i en socken inom Västerås kontrollområde fått inköpa endast hälften mot vad en hans granne i angränsande socken inom annat område kunnat få köpa under eljest fullkomligt lika betingelser. Lika litet synes det oss finnas något bärande skäl för att frångå, vad de lagstiftande myndigheterna efter omsorgsfullt övervägande funnit vara en lämplig maximikvantitet. Systembolaget har haft en del mindre goda erfarenheter om de svårigheter beträffande övervakning och kontroll av den enskilda konsumtionen, vartill olikheten mellan närliggande kontrollområden givit direkt anledning.

I tillämpliga delar bör det ovan sagda gälla om ransoneringen vid utskänkningen, en sak, som i detalj ordnas för hela landet av Kungl. Kontrollstyrelsen, för närvarande i nära överensstämmelse med de önskemål, Stadsfullmäktige härom på senare tiden uttalat.

Utom två eller eventuellt tre utskänkningsrättigheter för spritdrycker och vin, vilka bolaget har för avsikt att självt utöva, ämnar bolaget överlåta,

N:o 33. *Ang. förnyad oktroj för systembolaget.*

övriga utskänkningsrättigheter till enskilda personer, men vill bolaget förbehålla sig rätt, att, om så av dess styrelse prövas lämpligt, självt utöva ytterligare någon eller några rättigheter.

C. A. Palmén. *J. R. Keijser.* *Johan Svensson.*
M. Jonsson. *Otto Oest.* *John Hygrell.*
Gustav Holm. *Thor Richter.* *Theofil Öberg.*

N:o 34.

Nykterhetsnämndens yttrande ang. tillstånd för en del personer att utskänka pilsnerdricka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed återställa de till Nämnden av Stadsfullmäktige den 27 mars innevarande år remitterade framställningar om tillstånd att från och med den 1 oktober 1924 till och med den 1 oktober 1927 utskänka pilsnerdricka, nämligen:

Från Frithiof Sandberg, Gottfrid Johansson och Aug. Valfrid Ahlström.

Frithiof Sandbergs ansökan avser att inom fastigheten n:o 22 i södra kvarteret med adressnummer 36 vid Stora gatan, automaten, utskänka pilsnerdricka, Gottfrid Johanssons, att i fastigheten n:o 16 vid Stora gatan, industrihotellet, till spisande gäster utskänka pilsnerdricka, samt Aug. Valfrid Ahlströms, att i fastigheten n:o 21 vid Slottsgatan, centralhotellet, ävenledes till spisande gäster utskänka pilsnerdricka.

Beträffande samtliga angivna framställningar får nykterhetsnämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville tillstyrka att sökandena medgivas rätt att under den begärda tiden utskänka pilsnerdricka till spisande gäst (mat utan bestämt pris) dock lördag, dag före helgdag och helgdag efter kl. 6 e. m. endast i samband med intagande av verklig måltid. I intet fall får dock pilsnerdricka utskänkas till större kvantitet än högst 2/3 liter pr person och gång.

Västerås den 28 juli 1924.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 35.

Drätselkammarens utlåtande ang. infordrat yttrande rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten i staden genom resolution den 30 sistlidna juni anmodat Stadsfullmäktige att före den 1 instundande september avgiva yttrande över Riksdagens skrivelse till Kungl. Maj:t angående skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer m. m., har Drätselkammaren för tids vinnande utan föregående remiss från Stadsfullmäktige upptagit detta ärende till förberedande behandling och får härvid anföra.

Drätselkammaren instämmer till fullo i vad som anföres i de i Riksdagens skrivelse återgivna motionerna rörande bidrag till skattelindring även till skattetyngda stadskommuner och vill särskilt betona att de nu för landskommunerna gällande bestämmelserna för att kunna erhålla understöd, nämligen att kommun under det löpande året måste för kyrko-, folkskole- och fattigvårdsärenden lägst utdebitera kronor 5: 50 för 100 kronors inkomst, icke böra bliva gällande i händelse bidragsrätten utsträckes även till stadskommunerna. Bidraget bör icke ställas beroende av utgifterna inom några särskilda grenar inom kommunalförvaltningen utan utdelas med hänsyn till kommunens skattetryck, kommunal- och landstingsskatt.

Härvid skulle måhända kunna göras den invändningen att en kommun genom drivande av en prispolitik med låga taxor för elektrisk ström, gas och dylikt skulle kunna genom uttaxering för kommunens affärsdrivande verk illojalt höja kommunalskatten och därigenom orättmätigt komma i åtnjutande av skatteutjämningsmedel. Åtgärder till förhindrande härav torde väl bliva en uppgift för lagstiftningen.

Vad beträffar Västerås stad torde man kunna säga att förhållandet i nämnda hänseende är helt omvänt, då ju stadens beslutande myndigheter sedan flera år tillbaka genom rätt kraftiga taxor å elektrisk ström och gas sökt begränsa uttaxeringen.

Drätselkammaren hemställer att Stadsfullmäktige ville, under åberopande av vad Drätselkammaren anfört, förklara att Stadsfullmäktige instämma i de förslag och synpunkter, som framförts i de i Riksdagen väckta motionerna rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer m. m.

Västerås den 7 augusti 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 35.

Ang. infordrat yttrande rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer.

Resolution.

Överlämnas till magistraten i Västerås med anmodan att i ärendet inhämta yttrande av stadsfullmäktige i staden och att därmed jämte eget utlåtande hit inkomma före den 10 nästa september.

Västerås slott i landskontoret den 23 juni 1924.

På tjänstens vägnar:

KARL FR. JOHANSSON.

Resolution.

Remitteras till Stadsfullmäktige för yttrande, som med remisshandlingen förväntas före den 1 sept. 1924.

Västerås Rådhus den 30 juni 1924.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Avskrift.

N:o 93.

Godkänd av första kammaren den 10 april 1924.

Godkänd av andra kammaren den 10 april 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skatteutjämning för synnerligt skattetyngda städer m. m.

(Statsutskottets utlåtande n:o 31.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 49), har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t begära en skyndsam utredning rörande möjligheten för synnerligt skattetyngda städer att komma i åtnjutande av

N:o 35.

Ang. infordrat yttrande rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer.

skatteutjämning samt att vid understöds bestämmande hänsyn måtte tagas till det totala kommunala skattetrycket.

Till stöd för förslaget har i motionen anförts följande:

"Vid 1917 års riksdag beslutades med anledning av en kungl. proposition att för 1918 å extra stat ställa ett förslagsanslag å 600,000 kronor till Kungl. Maj:ts disposition, att efter närmare angivna grunder utbetalas till synnerligen skattetyngda landskommuner, vars sammanlagda kommunal-, landstings- och vägskatt uppginge till minst 10 kronor per 100 kronors inkomst. Motsvarande anslag beviljades de närmast därefter följande riksdagarna.

Riksdagen godkände 1921 ett förslag till förordning angående understöd åt synnerligen skattetyngda landskommuner. Städerna ställdes också då utanför möjlighet att erhålla bidrag, oaktat 25 procent av den progressiva kommunalskatten, utjämningsandelen, användes till utjämning av skattetrycket olika kommuner emellan. Också de mest skattetyngda stadskommunerna få alltså bidraga till skattelindring åt landskommuner, av vilka somliga ha det finansiellt bättre ställt än dessa städer.

Att skattetrycket vilar hårt på ett stort antal städer, torde framgå av nedanstående uppgifter angående kommunalutskylderna 1923. Den efter stadsnamnet förekommande siffran anger summan av kommunalskatt och landstingsskatt.

Oskarshamn	14: 50	Ludvika	11: 40	Motala	10: 70
Avesta	13: 90	Eskilstuna	11: 30	Boden	10: 66
Södertälje	13: 70	Västervik	11: 28	Ystad	10: 63
Huskvarna	13: 25	Värnamo	11: 23	Vimmerby	10: 56
Kristinehamn	12: 30	Torshälla	11: 20	Vetlanda	10: 60
Lysekil	12: 25	Uddevalla	11: 19	Arboga	10: 50
Köping	12: —	Jönköping	11: —	Luleå	10: 46
Tidaholm	11: 90	Sala	11: —	Skänninge	10: 45
Nyköping	11: 68	Strömstad	10: 95	Haparanda	10: 41
Västerås	11: 50	Nässjö	10: 90	Norrtälje	10: 30
Söderhamn	11: 50	Hudiksvall	10: 89	Tranås	10: 30
Trosa	11: 50	Landskrona	10: 88	Kalmar	10: 15
Katrineholm	11: 50	Söderköping	10: 79	Mariefred	10: 05

Ovanstående siffror torde ge en bild av de ekonomiska svårigheter, som ett stort antal städer för närvarande ha att brottas med. Skattetrycket vilar ofta hårdare på de i dessa städer skattskyldiga än på i synnerhet skattetyngda landskommuner bosatta. Genom det nuvarande taxeringsförfarandet bli arbetare och löntagare beskattade för hela sin inkomst i högre grad än andra skattskyldiga. Det torde ej vara ovanligt att en banvakt, en småskollärarinna, en telefonarbetare, en lantarbetare eller en hantverkare i landskommuner beskattas hårdare än välmående hemmansägare.

För de mest skattetyngda städerna måste det framstå som ett önskemål, att även de erhålla möjlighet att bli delaktiga i skatteutjämningen. De medel, som användas i detta syfte, utdebiteras till väsentlig del i städer. Att då utan vidare hindra alla städer från att få bidrag av dessa medel måste för städerna framstå som en orättvisa.

Skall emellertid ett beslut om synnerligen hårt skattetyngda stadskommuners möjlighet att få bidrag av skatteutjämningsmedel bli av någon prak-

N:o 35.

Ang. infordrat yttrande rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer.

tisk betydelse, måste grunderna för utbetalande av dylika understöd ändras. De gällande bestämmelserna stipulera, att kommun för att kunna erhålla understöd måste under det löpande året för kyrko-, folkskole- och fattigvårdsärenden lägst utdebitera 5: 50 kronor för 100 kronors inkomst.

Att på detta sätt särskilja inom den kommunala förvaltningen grenar, som tillgodose statsändamål, från övrig kommunal verksamhet torde icke vara motiverat. Städernas utgifter för rättsväsen, polisskydd och sundhetsväsen tillgodose statsändamål, och i lika hög grad är detta fallet med de utgifter, städerna måste ikläda sig för sociala ändamål såsom arbetslöshetens bekämpande, vidare sjukvård, renhållning, brandväsen, stadens reglering och andra för det allmänna hälsotillståndet i samhället vitala förvaltningsgrenar.

Vad som för övrigt de senaste åren i stor utsträckning bidragit till att öka skattetrycket i vissa städer, är den stora arbetslösheten. Dess bekämpande har både direkt och indirekt vållat dessa städer ekonomiska svårigheter. Dels har arbetslöshetens bekämpande framtvingat stora kommunala anslag, dels ha skatterestantierna vuxit.

Vid 1921 års riksdag motionerade i andra kammaren herrar Viktor Larsson, A. J. Bärg, Jakob Pettersson och W. Kant om sådana ändringar i det då framlagda författningsförslaget, att understöd måtte kunna utgå till alla slag av primärkommuner samt att vid understöds bestämmande hänsyn måtte tagas endast till det totala kommunala skattetrycket. I motiveringen till denna motion, till vilken vi be att få hänvisa, utvecklas utöver vad jag ovan framhållit en rad skäl, som tala för en dylik reform. Statsutskottet avstyrkte motionen med motivering, att ett beslut i föreslagen riktning måste föregås av en allsidig och ingående utredning.

Denna utredning har emellertid ännu icke kommit till stånd. För de mest skattetyngda städerna är det alltjämt lika önskvärt, att dessa erhålla möjlighet att bli delaktiga i skatteutjämningen."

I det vid propositionen n:r 202 med förslag till förordning angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner fogade statsrådsprotokollet över finansärenden den 18 mars 1921 anförde föredragande departementschefen i fråga om skatteutjämning i städerna, bland annat, att med hänsyn till den ökade betydelse, som skatteutjämningen erhölle genom den kommunala progressivskattens användande i viss utsträckning för dylikt ändamål, och då även städernas invånare betalade utjämningsandel av kommunal progressivskatt, spörsmålet, huruvida städerna fortfarande borde vara undantagna från understödsrätten, framträdde med en viss styrka. Vad som emellertid framförallt karaktäriserade det kommunala livet i våra städer, vore den mångsidiga verksamhet, som bedreves av städerna genom deras s. k. affärsdrivande verk m. m. och vars resultat avspeglades i budgeterna och följaktligen även i den kommunala beskattningen. Som följd härav ställde sig ock frågan om understöd i skatteutjämningsväg rätt annorlunda för städerna än för landskommunerna. Huruvida eller på vad sätt dylik anordning skulle kunna tillämpas jämväl för städernas del, syntes departementschefen icke kunna bedömas utan särskild, omfattande utredning, och syntes det för den skull departementschefen lämpligast, att användandet av skatteutjämningsprincipen åtminstonde tillsvidare begränsades till landskommunerna.

N:o 35.
Ang. infordrat yttrande rörande skatteutjämning för synnerligen skattetyngda städer.

Såsom i motionen framhålles och enligt vad riksdagens vederbörande utskott för övrigt under hand inhämtat, har nyssberörda utredning ännu icke kommit till stånd. Att så sker snarast möjligt, synes emellertid riksdagen i likhet med motionärerna önskvärt. Utan att taga ställning till frågan huruvida och under vilka förutsättningar städerna må tillerkännas skatteutjämning, får riksdagen sålunda anhålla, det täckes Eders Kungl. Maj:t låta snarast möjligt verkställa utredning rörande möjligheten för synnerligt skattetyngda städer att komma i åtnjutande av skatteutjämning.

Stockholm den 10 april 1924.

Med undersåtlig vördnad.

Bestyrkes:

Västerås slott i landskontoret den 26 juni 1924.

På tjänstens vägnar:

KARL FR. JOHANSSON.

N:o 36.

Djuphamnsbyggnadskommitterades skrivelse ang. djuphamnsarbetets fortsättande.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 20 sistlidne juni beslöto Stadsfullmäktige med bifall till en av djuphamnsbyggnadskommitterade gjord framställning bemyndiga kommittén att, med iakttagande av stadens intressen, vidtaga alla de åtgärder, vilka med anledning av ett avbrytande av nödhjälpsarbetena vid stadens djuphamn från arbetslöshetskommissionens sida kunde befinnas påkallade, innefattande jämväl befogenhet för kommittèn att å stadens vägnar hos Kungl. Maj:t och eventuellt andra statens myndigheter göra erforderliga framställningar om fortsatt statlig hjälp m. m. i och för fullbordande av de av Stadsfullmäktige beslutade arbetena med djuphamnsanläggningen samt att i den omfattning kommittén ansåge vara oundgängligen nödvändig fortsätta samma arbeten

Djuphamns-byggnads-kommitterades skrivelse ang. djup-hamnsarbetets fortsät-tande.

ävensom att uppdraga åt kommittén att till Stadsfullmäktiges sammanträde under innevarande augusti månad inkomma med anmälan, om vad kommittén på grund av detta bemyndigande åtgjort och den framställning, som i anledning härav kunde vara påkallad.

Sedan kommitterade genom personlig hänvändelse till Arbetslöshetskommissionen erfarit, att Södra Sveriges Statsarbetens verksamhet skulle avvecklas och dess arbeten vid djuphamnen nedläggas till den 1 juli 1924, men att utsikter förefunnes, att Kungl. Maj:t enligt Riksdagens beslut och i likhet med vad som tidigare skett vid avvecklingen av Norrlands statsarbeten, komme att på framställning av staden bevilja bidrag till arbetets fortsättande under stadens regi med samma fördelning av kostnaderna mellan staten och staden, som hitintills ägt rum, beslöto kommitterade vid sammanträde den 25 sistlidne juni till Kungl. Maj:t avlåta en skrivelse med hemställan att Kungl. Maj:t måtte medgiva, att statsunderstöd till ifrågavarande arbetens fortsättande i stadens hand finge under de villkor Kungl. Maj:t kunde finna skäligt föreskriva, utgå efter sådana grunder, att fördelningen av kostnaderna mellan staten och staden bleve densamma som före den 1 juli 1924.

Inför utsikten av en gynnsam utgång av denna stadens framställning beslöto kommitterade samtidigt att fortsätta djuphamnsarbetena under byggnadschefens omedelbara ledning och med anlitande av en del av de underordnade arbetskrafter, Södra Sveriges Statsarbeten haft i sin tjänst, och vilka blivit uppsagda till den 1 juli, samt med fortsatt karaktär av nödhjälpsarbete, så att arbetslönerna skulle utgå efter oförändrade grunder.

På stadens underdåniga framställning har visserligen ännu icke meddelande ingått om Kungl. Maj:ts definitiva beslut, men ingående överläggningar hava förts mellan representanter för Arbetslöshetskommissionen och djuphamnsbyggnadskommittén, varefter enligt vad meddelanden i tidningarna givit vid handen Arbetslöshetskommissionen i avgivit utlåtande hos Kungl. Maj:t tillstyrkt bidrag i huvudsaklig överensstämmelse med vad från stadens sida begärts.

Med anmälan om vad kommittén sålunda åtgjort får kommittén hemställa om Stadsfullmäktiges godkännande av dessa av kommittén vidtagna åtgärder.

Västerås den 15 augusti 1924.

På Djuphamnsbyggnadskommittens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Theofil Öberg.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri, 1924.

N:o 37.

Drätselkammarens yttrande ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 september 1922 remitterade Stadsfullmäktige för yttrande till Drätselkammaren ett förslag av Byggnadsnämnden i skrivelse den 15 september 1922 angående vissa ändringar uti de av Stadsfullmäktige den 31 mars 1921 antagna och av Byggnadsnämnden genom underdånig skrivelse den 17 november samma år för fastställelse till Kungl. Maj:t överlämnade byggnadsbestämmelserna för byggnadskvarteret Olympia, utgörande del av gamla lasarettsområdet.

De av Byggnadsnämnden föreslagna ändringarna hava föranletts därav att Kungl. Byggnadsstyrelsen, till vilken ärendet av Kungl. Maj:t remitterats, meddelat Byggnadsnämnden, att Styrelsen icke kunde tillstyrka fastställelse av bestämmelserna, enär dessa icke vore i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag till sådana, som förut upprättats, och vars antagande gjorts till villkor för Kungl. Maj:ts medgivande enligt nådigt brev den 9 augusti 1919 för överlåtelse åt staden av gamla lasarettsområdet. Sedermera i avgivet yttrande den 28 februari 1923 har Kungl. Byggnadsstyrelsen ock fullföljt denna sin tillkännagivna avsikt.

I anledning därav att föredraganden i stadsplaneärenden inom Kungl. Kommunikationsdepartementet anhållit om meddelande, huruvida ett beslut av Stadsfullmäktige i enlighet med Byggnadsnämndens ändringsförslag, vilket skulle innebära ett samförstånd med Kungl. Byggnadsstyrelsen, vore att förvänta, har Drätselkammaren nu upptagit ärendet för slutbehandling och får härvid anföra följande.

Av Byggnadsnämndens skrivelse synes framgå, att Nämndens ändringsförslag har sin förklaring mera uti en önskan om samförstånd med Kungl. Byggnadsstyrelsen för samförståndets egen skull än ett underkännande av den kritik Byggnadsnämnden själv presterat emot det förslag till bestämmelser, som ursprungligen upprättats, och som utgjort skäl för Byggnadsnämnden att först föreslå avvikelser häri (se Stadsfullmäktiges handlingar n:r 91 år 1920).

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia

Dessa skäl, och till dem kan läggas den erinran att gällande bestämmelser i stadens byggnadsordning vad angår trähus med mera än en våning som regel medgiva inredning av högst en tredjedel av vinden, och således beträffande dylika byggnader är i överensstämmelse med det förslag, som Byggnadsstyrelsen värnar, synes Drätselkammaren vara av sådan styrka att vad Byggnadsstyrelsen i ärendet anfört icke bör föranleda ändring i Stadsfullmäktiges en gång fattade beslut.

Men icke enbart stadsplane- och byggnadstekniska skäl kunna åberopas för ett beslut i denna riktning utan även ekonomiska. En inskränkning uti rätten att inreda vind i den generella utsträckning, som är av Byggnadsstyrelsen föreslagen — gällande för alla hus och oavsett om de äro uppförda i en eller två våningar — skulle givetvis försvåra en försäljning av tomter och kringskära stadens möjlighet att kompensera sig för de stora utgifter, som för staden bliva förenade med genomförandet av bytet av gamla lasarettsområdet mot området för nytt lasarett å Östra utmarken.

Under antagande att Kungl. Maj:t icke kan vara så bunden av det ursprungliga förslaget, att en ändring häri, betingad av sakskäl, icke kan medgivas, finner Drätselkammaren ärendet böra avgöras i det skick, det redan underställts Kungl. Maj:t, och får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta, att Byggnadsnämndens ändringsförslag icke skall föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 10 juli 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt Kungl. brev den 29 augusti 1919 (se Stadsfullmäktiges handlingar 1919 n:r 81) föreskrevs bland annat såsom villkor för överlåtelse till staden av det gamla länslasarettet jämte därtill hörande område i utbyte emot mark å stadens östra utmark avsedd för nytt länslasarett, att Stadsfullmäktige skulle gå i författning om att i den ordning stadsplanelagen föreskreve särskilda byggnadsbestämmelser med avseende å utnyttjande av det gamla lasarettsområdet bleve antagna i *huvudsaklig* överensstämmelse med ett under den förberedande behandlingen av detta ärende avgivet förslag av Kungl. Byggnadsstyrelsen.

Detta förslag innehöll utom en del bestämmelser, varom här icke är fråga, bestämmelser därom att vinden i byggnad, som vore avsedd att uppföras å den del av området, som finge utnyttjas till bostadsändamål, icke

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet kvarteret Olympia.

finge inredas till mera än 1/3, samt att ritningar till byggnad innan densamma av Byggnadsnämnden fastställdes skulle för godkännande underställas Kungl. Byggnadsstyrelsen.

Vid Stadsfullmäktiges behandling den 31 mars 1921 av detta stadsplaneärende beslöto Stadsfullmäktige i anslutning till yttrande av Byggnadsnämnden (Stadsfullmäktiges handlingar n:r 91 år 1920) med avvikelse från dessa byggnadsbestämmelser dels i fråga om utnyttjande av vindsutrymmet antaga samma bestämmelser, som härom vore gällande inom övriga delar av stadsområdet, eller att i stenhus hela vinden och i trähus högst ½ finge inredas, dels ock att bestämmelsen angående ritningarnas behandling först av Byggnadsstyrelsen och sedan av Byggnadsnämnden skulle utgå ur byggnadsbestämmelserna. Såsom skäl för denna sistnämnda avvikelse är av Byggnadsnämnden åberopat, att en tillämpning av en sådan föreskrift skulle innebära ett onödigt fördröjande av en byggnadsansökan och i övrigt stå i strid med den befogenhet, som enligt lag vore tillerkänd Byggnadsnämnden.

Sedan Stadsfullmäktiges beslut i stadsplaneärendet i hela dess vidd blivit underställt Kungl. Maj:t för nådig fastställelse samt Byggnadsstyrelsens utlåtande därefter infordrats, har Byggnadsnämnden genom här bifogade promemoria erhållit kännedom därom, att vid den förberedande behandlingen inom Byggnadsstyrelsen av ärendet den meningen gjorts gällande, att nämnda av Stadsfullmäktige antagna avvikelser uti byggnadsbestämmelserna vore i strid med föreskrifter i förenämnda nådiga brev därom, att byggnadsbestämmelserna skulle vara i huvudsaklig överensstämmelse med Byggnadsstyrelsens ursprungliga förslag, och att med anledning härav det vore att förvänta att Byggnadsstyrelsen icke skulle tillstyrka desamma. Även om meningarna härom kunna vara delade, har Byggnadsnämnden ansett den föreliggande meningsskiljaktigheten böra föranleda en ändring av Stadsfullmäkiges beslut i den riktning, att samstämmighet vunnes med innehållet uti det nådiga brevet och får med anledning härav föreslå,

att Stadsfullmäktige ville med ändring av sitt beslut godkänna de av Kungl. Byggnadsstyrelsen föreslagna byggnadsbestämmelserna, återgivna å härvid fogade bilaga, samt bemyndiga Byggnadsnämnden, att hos Kungl. Byggnadsstyrelsen anhålla om uppskov med ärendets slutliga behandling i avbidan på att detta ändringsbeslut måtte taga åt sig laga kraft och att detsamma i vederbörlig ordning genom Byggnadsnämnden bleve underställt Kungl. Maj:t för fastställelse.

Västerås den 15 september 1922.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON

Ragnar Tenow

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia.

"1) Å de med svart punktering betecknade kvartersdelarna må byggnad icke uppföras.

2) Å de med A eller B betecknade kvarteren eller kvartersdelarna, vilka äro avsedda för bostadsändamål, må byggnad icke uppföras till större höjd än 8 meter och icke innehålla mer än 2 våningar, förutom till 1/3 inredd vind. Uthus må icke uppföras till mera än 3 meters höjd.

3) Källare under byggnad räknas såsom våning, om övervarande bjälklags golv är beläget högre än 1, 5 meter över angränsande markens medelnivå.

4) Å de med A betecknade kvarteren eller kvartersdelarna, avsedda för fristående eller kopplade byggnader, må byggnad icke uppföras närmare grannes gräns än 6 meter, såvida det icke sker i samband med uppförande av dylik byggnad å granntomten på sådant sätt, att husen verka såsom en sammanhängande byggnad. Tomt må icke bebyggas till mer än ¼ av tomtens ytinnehåll.

5) Å de med B betecknade kvartersdelarna, avsedda för sammanbyggda eller kopplade hus, må tomt icke bebyggas till mer än ¼ av tomtens ytinnehåll.

6) Uthus må icke uppföras närmare grannes tomtgräns än 3 meter, såvida det icke sker i samband med byggande av dylikt hus å granntomten på sådant sätt, att byggnaderna verka såsom en sammanhängande byggnad.

7) Å här ifrågavarande område må icke byggnader uppföras eller inredas för industriell anläggning, som icke är hänförlig till hantverkeri.

8) Å det med C betecknade kvartersområdet må inga andra byggnader uppföras än byggnader för kronans räkning.

9) Vid bebyggandet av tomterna inom de med A eller B betecknade kvarteren må ritningar tilll byggnader icke av Byggnadsnämnden fastställas, förrän desamma, beträffande läget å tomten samt yttre anordning, blivit på framställning av Byggnadsnämnden av Byggnadsstyrelsen godkända."

P. M.

ang. till Kungl. Byggnadsstyrelsen för granskning remitterat ärende rörande beslut om ändring i stadsplanen och särskilda byggnadsbestämmelser för kvarteret Olympia i Västerås.

Genom nådigt brev den 29 augusti 1919 hava stadsfullmäktige i Västerås, såsom villkor för överlåtelse till staden av det nuvarande lasarettsområdet, kv. Olympia, förständigats, att skyndsamligen fatta beslut om ändring i stadsplanen för sistnämnda område ävensom om särskilda bestämmelser i avseende å sättet för användande av byggnadskvarteren inom samma område, allt i huvudsaklig överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen med underdånigt utlåtande den 13 augusti 1919 till Kungl. Maj:t överlämnat, av arkitekterna C. Johansson och E. Hahr samt byggnadschefen G. Smitt uppgjort förslag.

Vid sammanträde den 31 mars 1921 hava stadsfullmäktige beslutat antaga förslag till ändring av stadsplanen jämte särskilda byggnadsbestämmelser för ifrågavarande område, närmare åskådliggjort å en till ärendet

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia.

hörande av byggnadschefen G. Smitt upprättad karta, beskrivning och bestämmelseförslag.

Vid med anledning av nådig remiss företagen granskning av ärendet har inom byggnadsstyrelsens stadsplanebyrå framställts följande anmärkningar.

Mot själva stadsplanekartan är intet att erinra. Densamma synes vara upprättad i full överensstämmelse med förutnämnda av arkitekterna Johansson och Hahr samt byggnadschefen G. Smitt upprättade kartförslaget.

Beträffande de särskilda byggnadsbestämmelserna hava däremot avvikelser från det tidigare godkända förslaget gjorts i sådan utsträckning att stadsplanebyrån för sin del icke kan finna att förslaget står i huvudsaklig överensstämmelse med förutnämnda nådiga brev. Sålunda har bestämmelsen om vinds inredande uteslutits och i stället hänvisats till stadens byggnadsordning, vilket i förevarande fall synes vara mindre lämpligt.

Bestämmelsen i § 9 att ritningar till byggnader inom området icke må av byggnadsnämnden fastställas, förrän desamma blivit av byggnadsstyrelsen godkända, har tillkommit uteslutande för att möjliggöra en statlig kontroll över att bebyggandet av området sker på ett med hänsyn till slottsbyggnaden värdigt sätt. Visserligen finnes ingen anledning att befara, att Västerås stads byggnadsnämnd, med de tjänstemän, som för närvarande stå till dess förfogande, skulle komma att tillstädja ett olämpligt bebyggande av området, men, då dessa bestämmelser avse att för framtiden betrygga ett ur utseendesynpunkt lämpligt bebyggande, har det ansetts önskligt, att kontroll över byggnads yttre anordning jämväl utövades från byggnadsstyrelsen. I avseende å den nu nämnda avvikelsen från det nådiga brevet torde byggnadsstyrelsen alltså icke kunna väntas förorda stadsfullmäktiges beslut.

Beträffande slutligen den ävenledes i fullmäktiges beslut omnämnda tomtindelningen kommer denna givetvis icke att bliva föremål för Kungl. Maj:ts prövning i samband med fastställelse av det föreliggande stadsplaneförslaget. Vid upprättandet av det till nådiga brevet hörande skissförslaget voro emellertid kvarterens tomtindelning och byggnadernas placering, med hänsyn till deras samverkan med slottet, föremål för ett noggrant studium. Ett väsentligt frångående av den sålunda angivna indelningen bör därför göras beroende av ett förnyat studium angående de särskilda byggnadernas placering och områdets bebyggande i sin helhet, varför byggnadsstyrelsen sannolikt kommer att förbehålla sig rätten till granskning av eventuellt förslag till sådan förändrad tomtindelning.

Vad i handlingarna framhålles, angående att viss föreskrift i byggnadsordningen skulle lägga hinder i vägen för en tomtindelning på angivet sätt, synes endast innebära, att åsyftade föreskrift är mindre lämplig för ifrågavarande område, varför antingen densamma bör ändras eller ock bestämmelseförslaget kompletteras med bestämmelse angående rätt till indelning av mindre tomter än vad byggnadsordningen sålunda föreskriver.

Enligt av stadsarkitekten E. Hahr uttalad önskan har denna P. M. upprättats, och har ärendet t. v. förklarats vilande inom bygggnadsstyrelsen, för

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia.

den händelse vederbörande myndigheter i Västerås skulle önska taga ärendet under förnyad behandling, innan styrelsen avger sitt und. utlåtande. I nu föreliggande skick torde emellertid förslaget icke komma att av styrelsen tillstyrkas.

Stockholm den 12 april 1922.

GUSTAF LINDEN
t. f. föredragande inom styr:s stpl. byrå.

Till Ordföranden i Byggnadsnämnden i Västerås.

Med överlämnande av handlingarna i ärende rörande ändring i stadsplanen för kvarteret Olympia i Västerås m. m. får jag härmed äran anhålla om upplysning, huruvida med anledning av vad byggnadsstyrelsen i sitt den 28 februari 1923 i ärendet avgivna utlåtande anfört någon åtgärd från stadens sida är att förvänta.

Stockholm den 28 maj 1924.

W. HILARION WISTRAND
extra föredragande.

Till Konungen.

Sedan Eders Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 29 augusti 1919, bland annat, förständigat stadsfullmäktige i Västerås att, såsom villkor för överlåtelse till staden av dåvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia, skyndsamligen fatta beslut om ändring i stadsplanen för nämnda område ävensom om särskilda bestämmelser i avseende å sättet för användande av byggnadskvarteren inom samma område, allt i huvudsaklig överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen med underdånigt utlåtande den 13 augusti 1919 till Eders Kungl. Maj:t överlämnat, av arkitekterna C. Johansson och E. Hahr samt byggnadschefen G. Smitt uppgjort förslag, hava stadsfullmäktige i Västerås vid sammanträde den 31 mars 1921 beslutat antaga förslag till ändring i Västerås stadsplan i vad avsåge nämnda kvarter jämte särskilda byggnadsbestämmelser för ifrågavarande område, närmare åskådliggjort å en av byggnadschefen Smitt upprättad karta jämte tillhörande beskrivning och bestämmelseförslag, vilket förslag stadens byggnadsnämnd genom underdånig skrivelse den 12 november 1921 underställt Eders Kungl. Maj:ts prövning.

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia.

Genom nådig remiss den 17 januari 1922 anbefalld att häröver avgiva utlåtande får byggnadsstyrelsen i underdånighet anföra följande.

Mot själva stadsplanekartan, som synes vara upprättad i full överensstämmelse med förutnämnda, av arkitekterna Johansson och Hahr samt byggnadschefen Smitt upprättade kartförslag, har styrelsen intet att erinra.

Beträffande de särskilda byggnadsbestämmelserna hava däremot avvikelser från det tidigare godkända förslaget gjorts i sådan utsträckning, att styrelsen för sin del icke kan finna, att det föreliggande förslaget kan sägas stå i huvudsaklig överensstämmelse därmed. Sålunda har den del av mom. 2 i de i nådiga brevet intagna bestämmelserna, som handlar om vinds inredande, uteslutits i det nu underställda förslaget och i stället har hänvisats tilll stadens byggnadsordning, vilket i förevarande fall synes vara mindre lämpligt. Därjämte har bestämmelsen i mom. 9, att ritningar till byggnader inom området icke finge av byggnadsnämnden fastställas, förrän desamma blivit av byggnadsstyrelsen godkända, helt uteslutits i det underställda förslaget. Denna bestämmelse har från början tillkommit uteslutande för att möjliggöra en statlig kontroll över att bebyggandet av området sker på ett med hänsyn till slottsbyggnaden värdigt sätt. Visserligen finnes ingen anledning att befara, att Västerås stads byggnadsnämnd med de tjänstemän, som för närvarande stå till dess förfogande, skulle komma att tillstädja ett olämpligt bebyggande av området, men då dessa bestämmelser avse att för framtiden betrygga ett ur utseendesynpunkt lämpligt bebyggande, ansågs det önskligt, att kontroll över byggnads yttre anordning jämväl utövades från byggnadsstyrelsen.

Beträffande slutligen den ävenledes i fullmäktiges beslut omnämnda tomtindelningen vill styrelsen, ehuru denna indelning icke är föremål för Eders Kungl. Maj:ts prövning i detta sammanhang, framhålla, att vid upprättandet av det till ovanberörda nådiga brev hörande skissförslaget voro kvarterens tomtindelning och de särskilda byggnadernas placering med hänsyn till deras samverkan med slottet föremål för ett synnerligen noggrant studium. Ett väsentligt frångående av den sålunda angivna indelningen måste därför göras beroende av ett förnyat studium av de särskilda byggnadernas placering och områdets bebyggande i sin helhet.

I varje fall torde icke de i handlingarna angivna skälen för ett frångående av den antydda tomtindelningen var tillräckligt bärande, nämligen att viss föreskrift i stadens byggnadsordning skulle lägga hinder i vägen för en tomtindelning på angivet sätt. Detta förhållande synes endast innebära, att åsyftade byggnadsordnings föreskrift är mindre lämplig för ifrågavarande område, varför antingen densamma bör ändras eller ock bestämmelseförslaget kompletteras med bestämmelse angående rätt till indelning av tomter än vad byggnadsordningen sålunda föreskriver.

Dessa här ovan anförda anmärkningar hava under hand delgivits byggnadsnämnden i Västerås, vilken i anledning härav uttalat önskan om att med ärendets behandling inom byggnadsstyrelsen tillsvidare måtte få anstå, enär byggnadsnämnden hade för avsikt föreslå stadsfullmäktige att förevarande framställning om fastställelse av förslaget i fråga skulle återkallas. Byggnadsstyrelsen anser sig emellertid icke böra längre avvakta

N:o 37.

Ang. stadsplaneändring och byggnadsbestämmelser rörande nuvarande lasarettsområdet, kvarteret Olympia.

en dylik åtgärd från stadens sida, så mycket mindre som styrelsen erfarit, att det torde vara osäkert, huruvida stadsfullmäktige komme att besluta sig för vad sålunda ifrågasatts.

På grund av vad sålunda anförts får byggnadsstyrelsen i underdånighet avstyrka bifall till den gjorda framställlningen.

Remissakten jämte karta bifogas.

I ärendets slutliga handläggning har jämväl byråchefen Lovén deltagit.

Stockholm den 28 februari 1923.

Underdånigst

CARL MÖLLER

Gustaf Linden

Sten Zethelius

N:o 38.

Drätselkammarens skrivelse ang. fortsatt uthyrning till landstinget av stadens epidemisjukhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 oktober 1923 i anledning av framställning från länets landsting beslutat uppdraga åt Drätselkammaren att själv eller genom utsedda delegerade träda i underhandlingar med av Landstinget utsedda delegerade rörande försäljning eller fortsatt utarrendering till Landstinget av stadens epidemisjukhus vid nuvarande arrendeperiods utgång den 31 december 1924, hava sådana underhandlingar förts och lett till upprättande av ett nytt preliminärt arrendeavtal.

Med överlämnande av berörda avtal, som upprättats under förbehåll av Landstingets och Stadsfullmäktiges godkännande, samt med tillkännagivande, att Landstinget vid lagtima möte innevarande år för sin del godkänt avtalet, får Drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige jämväl måtte för Västerås stads del godkänna samma avtal.

Drätselkammaren anmäler tillika att den i nuvarande arrendeavtal förekommande bestämmelsen om Förste stadsläkarens tjänstgöring såsom sjukhusets läkare mot avlöningsbidrag från Landstinget till staden i det nya

N:o 38.

Ang. fortsatt uthyrning till Landstinget av stadens epidemisjukhus.

avtalet borttagits och att frågan om ordnandet av läkarevården å sjukhuset alltså bliver en angelägenhet, som uteslutande tillkommer Landstingets epideminämnd att ombesörja.

Västerås den 4 september 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

FÖRSLAG

till

HYRESAVTAL.

Emellan Västmanlands läns landstings delegerade, å ena, och Västerås stads Drätselkammare, å andra sidan, är under förbehåll av Landstingets och Stadsfullmäktiges godkännande följande avtal träffat.

1:o) Västerås stad uthyr till Landstinget från och med 1925 års ingång och under en tid av intill fem år stadens epidemisjukhus med allt vad till fastigheten hörer mot en årlig hyra av trettiosextusen (36 000) kronor, som erlägges med ½ den 1 april och ½ den 1 oktober varje år.

2:o) Staden är skyldig att utan särskild gottgörelse från Landstingets sida erlägga å fastigheten belöpande onera, utskylder och brandstodsavgifter, underhålla byggnaderna och till dessa hörande anläggningar, vilket underhåll skall avse byggnadernas vidmakthållande i fullgott skick med nuvarande anordningar, varemot om anordningar eller omändringar därutöver av Landstingets myndigheter påkallas, utförandet därav skall bero på särskild överenskommelse mellan Landstingets epideminämnd och Drätselkammaren.

3:o) Skötsel av tomten med trädgård och park, dock ej sådana arbeten, som kunna räknas till nyanläggningar, samt å fastigheten vilande gaturenhållning utföres och bekostas av Landstingets epideminämnd.

4:o) Skulle eld eller annan skada övergå fastigheten helt eller delvis, äger Epideminämnden uppsäga avtalet till omedelbart upphörande, och skall, i händelse Epideminämnden önskar att avtalet skall fortbestå, hyresbeloppet jämkas med hänsyn till skadans omfattning.

5:o) I god tid före den tidpunkt, då Landstinget vid nya lasarettets färdigställande eller eljest är berett att enligt därom förut träffad överenskommelse överlämna de gamla lasarettsbyggnaderna i Västerås till stadens disposition, vid vilken tidpunkt detta hyresavtal skall upphöra att gälla, skola underhandlingar upptagas mellan Lndstingets epideminämnd och Drätselkammaren om försäljning av epidemisjukhusfastigheten till landstinget eller fortsatt hyresavtal.

N:o 38.

Ang. fortsatt uthyrning till Landstinget av stadens epidemisjukhus.

6:o) Skulle vid detta avtals upphörande Västerås stad själv övertaga epidemivården i staden är staden skyldig återlösa de inventarier, som landstinget enligt punkt 2:o) av det under åren 1920—1924 gällande kontraktet tillöst sig, efter de grunder, varom i sagda punkt närmare stadgas.

7:o) Staden avstår från sitt anspråk på gottgörelse från Landstinget för ränta och amortering av en ny tvättinrättning m. m., som utförts under hyrestiden 1920—1924, efter en högre anläggningssumma än Landstingets epideminämnd medgivit, i vad angår tiden intill 1924 års utgång, och skall för den nya avtalstiden enligt detta kontrakt något särskilt belopp i detta hänseende icke utgå.

8:o) Tvister på grund av detta avtal skola hänskjutas till avgörande av skiljemän i enlighet med bestämmelserna i lagen om skiljemän.

Västerås den 12 augusti 1924.

För Västmanlands läns landsting:

L. L. LORICHS J. O. RYDIN ERIK JONSSON

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM

Theofil Öberg.

N:o 39.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppgörelse om gatumark för framdragande av ledningar i Eriksborgsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 30 augusti 1923 anslogo Stadsfullmäktige medel för utbyggande av stadens ledningsnät inom områdena Valsborg, Anderslund m. fl. områden, samtidigt varmed Stadsfullmäktige såsom förutsättning härför godkände en överenskommelse mellan Drätselkammaren och ägarna av tomter inom områdena innefattande överlåtelse åt staden av gatumark.

Vad angår Eriksborgsgatan förutsattes då, att ledningar skulle utläggas allenast uti gatudelen öster om Gurksaltaregatan, varför i överlåtelsen icke ingick någon gatumark för Eriksborgsgatan väster om Gurksaltaregatan.

N:o 39.

Ang. uppgörelse om gatumark för framdragande av ledningar i Eriksborgsgatan.

Nu hava emellertid ägare av tomter utmed Eriksborgsgatans västra sträckning anmält sig för anslutning för tomterna till de allmänna ledningarna, och har av denna orsak, och enär ledningsarbetenas utförande i ett sammanhang är att föredraga, såsom förutsättning för denna anslutning överenskommelse träffats med berörda tomtägare angående avstående av erforderlig gatumark.

Innehållet i denna överenskommelse ansluter sig till innehållet uti den av Stadsfullmäktige förut godkända huvudöverenskommelsen.

Den verkställda värderingen av genom ledningarna förorsakad skada å träd och planteringar har fastslagit ett ersättningsbelopp att gäldas av staden å 1 537 kronor, varav omedelbart skulle utbetalas 887 kronor.

I den mån ledningarna utläggas skall till staden återgäldas den avtalade kontanta köpeskillingen för gatumarken, och är utfästelse av en del tomtägare å överenskommelsen gjord angående gäldandet av en del härav redan den 1 nästkommande januari.

Med överlämnande av överenskommelsen hemställer Dräselkammaren, att Stadsfullmäktige ville godkänna densamma samt bemyndiga Drätselkammaren att av reserverade köpeskillingsmedel disponera erforderligt belopp för gäldandet av i densamma avtalade ersättningar.

Västerås den 11 september 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

ÖVERENSKOMMELSE.

Emellan undertecknade, ägare av lägenheten Eriksborg, och Drätselkammaren i Västerås för Västerås stad är följande avtal träffat angående överlåtelse av gatumark för Eriksborgsgatan väster om Gurksaltaregatan.

Undertecknade överlåta å Västerås stad den mark av förutnämnda fastighet, som åtgår för utläggande däremellan och området Ryttersborg av Eriksborgsgatan till en bredd av 7 meter, utgörande denna mark i areal omkring 734 kvm., därav halva arealen utan ersättning och återstående del för en köpeskillling efter 3 kronor pr kvm. av ettusenetthundra (1 100) kronor att av staden gäldas den 1 januari 1925.

Förutom ersättning för marken erlägger staden gottgörelse för den skada å träd och planteringar, som förorsakas av nedläggning i gatudelen av ledningar, enligt en av Länsträdgårdsmästaren Viktor Larsson och Stadsträdgårdsmästaren Anders Follmer i juli 1924 verkställd värdering.

Tillträdet till den överlåtna marken sker allt efter som ledningar i den-

N:o 39.

Ang. uppgörelse om gatumark förframdragande av ledningar i Eriksborgsgatan.

samma nedlägges med rätt för överlåtarna att intill dess markområdet tages i anspråk för gata utan ersättning nyttja detsamma.

Västerås den 6 september 1924.

Västerås stad genom Drätselkammaren:

Axel Sundström *Anna Berggren*

Ragnar Tenow *A. G. Svärd*

Förmyndare för Erik Ragnar

Erda Berggren

Dagny Grane

Bevittnas:

C. A. Tibblin *J. A. Wallin*

Enär genom förestående överlåtelse Västerås stad erlagt ersättning för mark, som det ålegat oss undertecknade, ägare av tomter inom området Ryttersborg, att konstnadsfritt tillhandahålla staden, förbinda vi oss härigenom att till staden den 1 januari 1925 antingen kontant eller medelst revers löpande med 5 % ränta och med inteckningsrätt i våra respektive fastigheter inbetala: jag G. B. Andersson, ägare av fastigheten tomten N:r 1 b Ryttersborg 336 kronor, jag A. F. Johansson, ägare av tomten N:r 2 Ryttersborg 227 kronor och jag J. O. Eriksson, ägare av tomten N:r 3 Ryttersborg 169 kronor, utgörande ersättning för respektive 112, 76 och 56 kvm. gatumark.

Västerås den 6 september 1924.

Bevittnas:

C. A. Tibblin *J. A. Wallin*

N:o 40.

Drätselkammarens yttrande över en motion av herr Eng ang. förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan en härstädes nyligen bildad förening, kallad Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsförening i Västerås u. p. a., gjort framställning, upptagen såsom egen motion av Herr C. O. Eng, därom att staden skulle förmedla ett lån till föreningen ur statens bostadslånefond å 39 200 kronor med säkerhet i inteckningar liggande närmast före 90 % av byggnadskostnaden och ställa sig som garant för ett kreditiv intill 80 % härav under byggnadstiden samt begäran framförts till Drätselkammaren om detta ärendes skyndsamma behandling, får Drätselkammaren, utan att avvakta remiss, i ärendet nu anföra följande.

Den av föreningen upprättade ekonomiska kalkylen för företaget har Drätselkammaren närmare granskat, och är denna därvid befunnen vara väl optimistiskt uppgjord.

Huvudgarantin för att ett byggnadsföretag av angivet slag skall skötas rätt är, att intressenterna i företaget från början binda sig vid detsamma med så stora egna insatser, att icke företaget vid första motighet för detsamma lämnas vind för våg. Av kalkylen framgår, att varje företagares egen insats på en byggnadskostnad pr eldstad av 4 000 kronor skulle bliva 200 kronor. Angivna förutsättning kan alltså icke sägas vara för handen. Att under dylika förhållanden och med Drätselkammarens erfarenhet om den risk, som förut varit förenad med stadens förmedling av statlig bostadssubvention och de förluster staden härför åsamkats — utgörande nära 1 000 000 kronor om avskrivningarna för Aktiebolaget Arbetarebostäder och Bostadsaktiebolaget Mimer häri inberäknas — ytterligare förorda investering av nytt kapital med staden såsom lånegarant i ett byggnadsföretag så planlagt som det förevarande, skulle icke innebära en tillbörlig aktsamhet om stadens ekonomi. Drätselkammaren kan alltså för sin del icke annat än avstyrka att staden lämnar medverkan till förverkligandet av föreningens planer i föreliggande skick.

För att emellertid klarlägga, att detta Drätselkammarens ståndpunktstagande har sin uteslutande grund uti den ekonomiska planläggningen av företaget och icke är beroende på någon meningsskiljaktighet med förenin-

N:o 40.

Ang. förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag.

gen angående den väg, som föreningen beträtt för att lösa bostadsfrågan, vill Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren funnit stadens medverkan kunna givas föreningen för ett byggnadsföretag under vissa förutsättningar, vilka kunna sammanfattas uti en minskning av stadens risk för i företaget genom staden förmedlat lån, möjliggjord genom företagarnas större egna insatser i företaget.

Med beräkning att primärkredit kan uppbringas för 60 000 kronor av fastighetens värde, således även tomtkostnaden inberäknad, och att staden förmedlar lån ur bostadslånefonden på 30 000 kronor härutöver, vilket sålunda skulle ligga inom omkring 80 % av det beräknade byggnadsvärdet eller 75 % av totalvärdet, skulle företagarnas egna insatser motsvara överskjutande byggnadskostnad, vad denna nu kan bliva, och detta senare utgöra förutsättning för stadens medverkan.

Drätselkammaren vill därför samtidigt med att Drätselkammaren hemställer att föreningens framställning i dess nuvarande form icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, i ändamål att tiden inom vilket bidrag ur statens bostadslånefond icke må försittas, och med tanke på möjlighet för föreningen att omlägga de ekonomiska kalkylerna i enlighet med de av Drätselkammaren angivna riktlinjerna, föreslå, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att göra erforderliga framställningar om upptagande ur statens bostadslånefond av ett lån å 30 000 kronor för ett byggnadsföretag av de av föreningen ifrågasatta dimensionerna att utlämnas mot säkerhet i inteckningar i den blivande fastigheten liggande emellan 60 och 90 000 kronor. Till frågan om byggnadskreditiv till begränsat belopp vill Drätselkammaren återkomma, sedan det visat sig om företaget kan komma till stånd på de villkor Drätselkammaren här ovan angivit, och statslån kan erhållas.

Västerås den 18 september 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Undertecknade, som erhållit Drätselkammarens uppdrag att yttra oss över Västerås Hyresgästförenings ansökan om kommunalt understöd för planerad byggnadsverksamhet, få härmed som vårt yttrande anföra följande:

Den väg, som Hyresgästföreningen nu slagit in på, nämligen att genom bostadsbyggande söka avhjälpa bostadsbristen, synes oss vara den enda rätta. Däremot har föreningen väl optimistiskt uppgjort den ekonomiska planen härför, och kan därför ej av oss biträdas.

Sålunda är beräknat en primär kredit av upp till 60 % av byggnadskostnaden. Var skall ett sådant lån erhållas? Oss veterligt lämna ej bankerna lån till högre belopp än 50 % av taxeringsvärdet utan borgen.

N:o 40.

Ang. förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag.

Så är beräknat en sekundärkredit å 35 %, således upp till 95 %, som staden skulle kläda borgen för. Föreningen eller dess medlemmar komma således att ej svara för mera än 5 % av fastighetsvärdet, vilket synes oss vara en allt för låg insats för att sporra till fortsatt intresse och skötsel av företaget.

Byggnadskostnaden är nog ej för högt beräknad, utan torde få anses som minimum. Men redan med denna kostnad är man uppe i en hyra på i medeltal 275: — kr. pr eldstad. Och dessutom skall hyresgästen svara för inre reparationer. Kostnaden för reparationer i A.-B. Arbetarebostäder uppgick år 1923 till kr. 25: — pr rum. Jämfört härmed skulle årshyran i Hyresgästföreningens hus uppgå till kr. 300: — pr eldstad. Att under sådana omständigheter få någon att teckna sig för lägenheter synes ganska tvivelaktigt, då hyrorna i den allmänna marknaden äro betydligt lägre. Hyresgästföreningens medlemmar ha ju förut i regel motsatt sig varje hyresökning, om än så berättigad.

Onera, skatter m. fl. omkostnader ha på senare tiden visat sig överstiga det av föreningen beräknade 1 %.

Då de ekonomiska förutsättningarna således synas oss alltför svaga, våga vi ej föreslå, att staden medverkar till ifrågavarande byggnadsföretags igångsättande.

Västerås den 17 september 1924.

GÖSTA SMITT E. EDV. KARLSSON

Till Västerås Stadsfullmäktige.

Man kan i allmänhet säga om så gott som alla svenska städer att de lida och alltid lidit av otillfredsställande bostadsförhållanden.

De breda befolkningslagren ha aldrig nått upp till den minimistandard beträffande bostaden, som vid sociala utredningar åter och åter påyrkats. Att så är fallet erkännes av alla politiska partiriktningar, men så fort något skall göras för att råda bot på detta så otroligt viktiga samhällsonda, kommer man med tusen undanflykter om, att frågan ej av det ena eller andra skälet kan lösas just då, utan den bör skjutas på framtiden.

Krigs- och kristid ha tillspetsat och aktualiserat hela detta problem till den grad, att det på de flesta platser måst tagas under behandling.

I landets huvudstad har man givit sig i kast med bostadsbyggandet på allvar, och kommunen har där mött varje ärligt försök från den enskilde eller sammanslutningar med en hjälpande hand.

Bil. I visar de resultat som av vår systerförening i nämnda stad uppnåtts efter endast ett par års verksamhet. Här har den kommunala hjälpen med endast ringa uppoffring för kommunen dock resulterat i goda och förebildliga anläggningar.

Förhållandena i Västerås på detta område äro relativt komplicerade

N:o 40.

Ang. förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag.

därigenom att staden *dels* lider av bostadsbrist, om också ej i samma utsträckning som Stockholm, *dels ock* samtidigt av arbetslöshet.

Den omsvängning av de ekonomiska konjunkturerna, som för närvarande är skönjbar, kommer dock att medföra dels minskad arbetskraft, men också en ökad bostadsbrist, dels genom inflyttande ny arbetskraft, men kanske mest genom en höjning av den nuvarande bostadsstandarden.

En sådan vid alla högkonjunkturer lätt iakttagbar uppflyttning i större bostäder gör lätteligen slut på även den största bostadsreserv, och hur mycket värre bör då ej förhållandena bliva, när en sådan ej finnes, utan i stället en stor del av stadens innevånare bo i för 10 år sedan av bostadsinspektionen utdömda bostäder. Man frågar sig, varför inte staden hellre lägger ner en med så ringa framgång bedriven verksamhet som bostadsinspektionen, när denna inte ens kan förmå kommunen *själv* att riva så usla lägenheter och försöka skaffa nya.

Trots att föreningen anser att det riktigaste i nuvarande situation hade varit att bygga upp ett så stort antal hus att de kunnat definitivt häva rådande bostadsbrist, ha vi valt att gå fram mera blygsamt och försiktigt, och önska av ovanstående skäl utverka stadens medverkan till uppförande av ett reveterat trähus i kvarteret ..... innehållandne 28 eldstäder med 12 lägenheter.

Beräknade kostnader för huset i sin helhet, för de olika lägenheterna och för varje eldstad, samt nödvändiga avgifter pr lägenhet framgår av bifogad bilaga II.

"NYBYGGNAD

för

Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a.

Tomtkostnad 28 eldstäder à	kr.	300: —	Kr.	8,400: —
Byggnadskostnad pr eldstad enl. här gjord fördelning:				
Grund och källare	„	600: —		
Stomme, bjälklag och yttertak ...	„	2,100: —		
Värme- och sanitetsanläggningar	„	800: —		
Inredning och diverse.....	„	500: —		
	Kr.	4,000: — × 28	„	112,000: —
			Summa Kronor	120,400: —

Utgifter:

10 % insats kr. 12,200 —,		
35 % sek. lån (excl. tomt) kr. 39,200 —, 5 % ränta och amortering under 30 år blir 6 1/2 % å kr. 39,200: —	Kr.	2,548: —
C:a 60 % bottenlån kr. 69,000: — à 5 1/4 %	„	3,967: 50
Onera, skatter m. m., men excl. inre reparationer 1 % å kr. 120,400: —	„	1,204: —
	Summa Kr.	7,719: 50

Pris och hyresförteckning:

N:o 40.

Ang. förmedlande av lån ur statens bostadslånefond för ett kooperativt byggnadsföretag.

N. b.		*Pris:*	*Insats:*	*Årlig avgift:*
1.	1 rum och kök	8,900: —	900: —	570: —
2.	1 „ „ „	8,900: —	900: —	570: —
3.	2 „ „ „	12,350: —	1,250: —	790: —
4.	2 „ „ „	12,350: —	1,250: —	790: —
5.	1 „ „ „	8,900: —	900: —	570: —
6.	1 „ „ „	8,900: —	900: —	570: —
	1 tr.			
Lika som vån. n. b.		60,300: —	6,100: —	3,860: —
	Kronor	120,600: —	12,200: —	7,720: —

Hyra pr eldstad c:a kr. 275: —"

Huset är löst så att det avser att tillfredsställa verkligt högt ställda fordringar på en god arbetarebostad. Vi ha således värmeledning, varmt och kallt vatten samt duschrum i varje lägenhet. Husets utseende i övrigt framgår av medföljande ritningar och beskrivning.

Undertecknad förening hemställer därför, att genom stadens medverkan erhålla lån ur statens bostadslånefond till ett belopp av *Kronor trettioniotusentvåhundra (39 200: —)*, att placeras inom 90 % av ovan beskrivna fastighets värde, samt att under byggnadstiden erhålla byggnadskreditiv till 80 % av samma värde, eller stadens borgen för ett dylikt kreditiv.

Västerås den 5 september 1924.

För Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås u. p. a.

AXEL VESTLING GUST. HELLSTRÖM

Förestående framställning upptager jag som egen motion.

C. O. ENG

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1924.

N:o 41.

Brandstyrelsens yttrande i anledning av erinringar angående den nya brandordningen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 25 nästlidne augusti anhållit om Brandstyrelsens yttrande över av vissa sakkunnige avgivet utlåtande, innefattande en del anmärkningar emot den av Stadsfullmäktige den 27 maj 1924 antagna nya brandordningen för staden får Brandstyrelsen nu med återställande av remisshandlingarna i ärendet anföra följande.

Huvudanmärkningen riktar sig emot, att enligt brandordningen icke någon på allmän värnplikt grundad brandkår (allmän brandstyrka) skulle finnas i staden.

Brandstyrelsen vidhåller sin uppfattning att genom den enligt den antagna brandordningen utökade reserven (borgarbrandkåren) och vid Kungl. Västmanlands regemente inrättade brandberedskapen är, så länge regementet existerar, tillräckligt sörjt för brandsäkerheten inom staden för att ett medgivande om befrielse från skyldigheten att hava en allmän brandstyrka upprättad skall kunna lämnas. Till Brandstyrelsens motivering för denna sin åsikt, återgiven i den skrivelse, varmed Styrelsens förslag till brandordning till Stadsfullmäktige överlämnades — vilken skrivelse icke synes vara delgiven de sakkunnige — kan läggas att behovet av handräckningsmanskap är tillgodosett genom den befogenhet, som enligt § 5 i brandordningen tillagts brandchefen att uttaga dylikt manskap. I och med inrättandet i staden av en fast anställd brandkår har den allmänna brandstyrkan (värnpliktskåren enligt gammal beteckning) faktiskt varit på avskrivning utom på papperet. Brandstyrelsens mening, att tidpunkten är inne att helt avskriva densamma är stadgad genom den erfarenhet, som vunnits därom, att allenast ett fåtal personer tillhörande värnpliktskåren i allmänhet plägat hörsamma en inkallelse till tjänstgöring. Utvägen att råda bot härpå genom tillämpning över lag av straffbestämmelser för utevaro skulle göra tjänstgöringen särdeles impopulär. Brandstyrelsen kan i detta sammanhang icke underlåta den anmärkningen, att ett tillmötesgående av de sakkunnigas krav i detta stycke skulle vara att allt för mycket låta samhällets beslutanderätt kringskäras av de ensidiga krav på brandskydd, som på senare tider framförts av brandförsäkringsbolagen. Att dessa kommit

N:o 41.

Ang. den nya brandordningen.

till synes uti de sakkunnigas inlaga har sin naturliga förklaring däruti, att samtliga de sakkunnige äro anställda såsom tjänstemän hos olika försäkringsbolag.

Under hänvisning till vad Brandstyrelsen nu och förut beträffande denna detalj i brandordningen anfört, hemställer Brandstyrelsen, att Stadsfullmäktige måtte förklara, att de av de sakkunnige ifrågasatta tilläggen till §§ 5, 12 och 17 icke måtte föranleda någon ändring i Stadsfullmäktiges förut beträffande dessa delar av brandordningen fattade beslut.

Ifrågasatt komplettering av 40 § med uppräkning av de otaliga stadganden, paragrafen avser, finner Brandstyrelsen vara en onödig belastning och avstyrker förty likaledes bifall härtill.

De sakkunnige hava såsom önsklig framhållit en intagning i brandordningens 5 kap. av 34 § i den handledning för utarbetande av brandordningar, som utgivits genom Kungl. Kommunikationsdepartementets försorg. Däri innehållas bestämmelser om vissa skyldigheter för skorstensfejaren och Byggnadsnämnden i fråga om avsyning av rökgångar. Vid det förhållande, att dessa bestämmelser mer äro hemmahörande uti instruktionen för skorstensfejaren och i den nya byggnadsordning, som på grund av en väntad ny byggnadsstadga för riket måste så småningom antagas, anser Brandstyrelsen nämnda önskemål icke i detta sammanhang böra beaktas.

Övriga föreslagna tillägg och ändringar äro i huvudsak en logisk följd av de ändringar i Brandstyrelsens ursprungliga förslag, som efter yrkanden av Drätselkammaren och Magistraten vidtogos och alltså att anse såsom en formell justering av dessa. För så vitt de innebära annat än formella ändringar har Brandstyrelsen icke något att erinra.

Brandstyrelsen tillstyrker alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att § 1 mom. 3 a) skall erhålla följande lydelse: ”den som är brandchef eller vice brandchef eller anställd i yrkesbrandkåren”,

att i § 12 ordet ”bör” skall ubytas mot ordet ”skall”,

att § 19, 3:dje stycket skall utgå,

att i § 20 orden: ”brandchef eller brandsynenämnd” utbytas mot orden: ”brandchefen vid brandsyn” och till paragrafen göres ett tillägg, så lydande: ”Sålunda föreskrivna livräddningslinor må kunna ersättas av annan livräddningsanordning (exempelvis fast järnstege), som av brandchefen kan godkännas”,

att i § 22 orden: ”av ordföranden vid förrättningen” skola utbytas mot: ”av syneförrättaren”,

N:o 41.

Ang. den nya brandordningen.

att i § 23 efter ordet "skorstensfejaren" skall inryckas orden: "i egenskap av syneman med den skyldighet, som i brandstadgans 11 § 1 mom. säges",

att i § 24 ordet "brandsynenämnden" skall utbytas mot "syneförrättaren",

att i § 33 orden: "eldfasta kärl" utbytas mot "kärl av icke brännbart material",

samt att i § 38 ordet "brandchefen" skall utbytas mot "brandstyrelsen".

Västerås den 15 september 1924.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON

Ragnar Tenow

R E S.

Remitteras till Stadsfullmäktige för yttrande, som med remisshandlingen förväntas.

Västerås Rådhus den 23 augusti 1924.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON

H. Cronholm

Till Magistraten i Västerås.

Med anledning av en utav "kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar" avgiven P. M. över granskning av det för fastställelse hit ingivna förslaget till brandordning för Västerås får Konungens befallningshavande, med överlämnande av nämnda P. M. och förslag, anmoda magistraten att lämna stadsfullmäktige tillfälle fatta det beslut, vartill de mot förslaget gjorda erinringarna kunna föranleda.

Västerås slott i landskansliet den 22 augusti 1924.

WALTER MURRAY

Alb. Norberg

N:o 41.

Ang. den nya brandordningen.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län,

Västerås.

I anledning av Eder skrivelse av den 14 nästlidne juli till "Kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar" med begäran om yttrande över bilagt förslag till brandordning för Västerås stad, vilket förslag härmed återgår, hava undertecknade, av nämnda kommitté för ändamålet utsedda sakkunniga, genomgått och granskat ifrågavarande förslag till brandordning, varvid de brandskyddstekniska synpunkterna huvudsakligen uppmärksammats. Av granskningen föranledda erinringar återfinnas i bilagda P. M.

Stockholm den 20 aug. 1924.

HENNING HAMMARSKJÖLD K. A. JANZON WILHELM GRANELI

P. M.

rörande förslag till brandordning för Västerås.

§ 1.

3 mom. Enligt 5 § innefattas ej brandchef och vice brandchef i yrkesbrandkåren. Då det enligt 2 §, 6 mom. förutsättes, att brandchefen ej kan vara ledamot av brandstyrelsen, bör i 1 §, 3 mom. bland dem, som ej kunna vara ledamot eller suppleant angivas

a) den som är brandchef eller vice brandchef eller anställd i yrkesbrandkåren;

b) — — — — — — — — — — —

§ 5.

En på medborgerlig plikt grundad allmän brandkår skulle enligt denna paragraf ej upprättas. Vi vilja på det bestämdaste avstyrka godkännande härav. Staden Västerås utmärker sig för ett sådant byggnadssätt, att en omfattande brand ingalunda är utesluten. Erfarenheten från en mångfald större eldsvådor i jämförliga orter bekräftar, att vid dylika tillfällen en betydande manskapsstyrka erfordras, främst till förhindrande av antändning genom flygeld. Även å platser, där reservmanskap från regementen kan påräknas, har man därför funnit rådligt bibehålla den allmänna brandkåren såsom en sista reserv. Så exempelvis i Växiö, Jönköping, m. fl. platser. 5 § bör därför givas följande lydelse:

"Brandstyrkan i staden utgöres av:

— — — — — — — — — — —

brandverkets förfogande.

e) allmänna brandkåren.

N:o 41.

Ang. den nya brandordningen.

Yrkesbrandkåren skall bestå av — och 36 man.

Allmänna brandkåren skall bestå av minst 200 man, vilka jämte erforderligt befäl uttagas bland de enligt brandstadgan tjänstepliktiga för en tid av fyra år i sänder, varjämte en var annan tjänstepliktig vare skyldig att biträda vid släckning av eldsvåda enligt de föreskrifter, som meddelas av vederbörande brandbefäl.

Då sådant vid eldsvåda — — — — — — — — handräckningsmanskap.

Angående av förestående förslag föranledda tillägg till §§ 12 och 17, se nedan.

§ 12.

Antalet övningar med borgarbrandkåren bör vara fastställt till *minst* 6 om året, och ordet "bör" alltså utbytas mot "skall". I denna paragraf torde lämpligen böra införas:

"Allmänna brandkåren kallas till övning minst en gång om året på tid, som senast 8 dagar förut kungöres i de tidningar, i vilka stadens kungörelser vanligen införas.

Den som vill vinna befrielse från tjänstgöring vid allmänna brandkåren söke det hos brandstyrelsen".

§ 17.

Efter andra stycket i denna paragraf torde böra intagas bestämmelse, huru allmänna brandkåren alarmeras, förslagsvis:

"Då brandchefen vid eldsvåda anser nödigt tillkalla allmänna brandkåren, gives brandsignal genom klämtning i stadens kyrktorn."

§ 19.

Tredje stycket.

Anordnande av nattbevakning torde ej kunna åläggas någon annat än efter brandsyneförfarande enligt 12 § i brandstadgan.

§ 20.

Första stycket.

Då enligt § 21 brandchefen ensam förrättar allmän brandsyn, bör uttrycket "brandchef eller brandsynenämnd" utbytas mot "brandchefen vid brandsyn".

Sista stycket.

Följande tillägg bör införas:

"Sålunda föreskrivna livräddningslinor må kunna ersättas av annan livräddningsanordning (exempelvis fast järnstege), som av brandchefen kan godkännas."

§§ 21—24. (Om brandsyn)

Meningen synes vara, att brandsynen skall uppdelas så att eldstadsbesiktningen verkställes av skorstensfejaren och brandsynen i övrigt av brandchefen, dock att om eldstadsbesiktningen föranleder åtgärd enligt 11 §, 2 mom. i brandstadgan sådan åtgärd skall ankomma på brandchefen vid extra brandsyn.

N:o 42.

Ang. den nya brandordningen.

Det synes då nödvändigt att förtydliga bestämmelsen i § 23 sålunda: "Den i brandstadgan föreskrivna — — — — — — — — skall skorstensfejaren *i egenskap av syneman med den skyldighet, som i brandstadgans 11 §, 1 mom. säges,* verkställa i samband med sotning; — — — liggaren."

Då någon brandsynenämnd icke finnes, böra i 22 § orden "av ordföranden vid förrättningen" utbytas mot "av syneförrättaren". Av samma skäl bör i 24 § ordet "brandsynenämnden" utbytas mot "syneförrättaren".

§ 33.

Andra stycket.

I stället för "eldfasta kärl" borde stå "kärl av icke brännbart material" (jämför 41 §, 1 mom.)

§ 38.

Ordet "brandchefen" torde böra utbytas mot "brandstyrelsen".

§ 40.

De omförmälda "särskilda stadgandena", som här åberopas, böra för tydlighets skull närmare angivas.

Önskligt vore att handledningens 34 § intages i brandordningens 5 kapitel, såvida ej ifrågavarande kontroll utföres genom byggnadsnämndens försorg eller på annat sätt.

N:o 42.

Beredningsutskottets yttrande i fråga om val av överförmyndare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 nästlidne augusti hava Stadsfullmäktige för förberedande behandling till Beredningsutskottet överlämnat en skrivelse från Magistraten angående åtgärder för val av överförmyndare i staden.

Skrivelsen avser att Stadsfullmäktige skulle dels uttala sig angående stadens indelning i överförmyndaredistrikt, dels ock företaga val av överförmyndare inom de olika distrikten. Vad förstnämnda fråga, i vilken beslutanderätten tillhör Magistraten, angår, hemställer Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige under anslutning till Magistratens mening ville uttala sig för att staden skall utgöra ett överförmyndaredistrikt.

Vad valet av överförmyndare beträffar skulle detta försiggå, sedan Magistratens beslut i fråga om antalet överförmyndaredistrikt fattats. Som Magistraten emellertid redan i sin skrivelse tillkännagivit sin uppfattning att staden bör utgöra ett distrikt och under förutsättning att Magistratens be-

N:o 42.

Ang. val av överförmyndare.

slut fattas i enlighet härmed, hemställer Beredningsutskottet med den anmärkning, att ersättare för överförmyndare ock skall väljas, att Stadsfullmäktige ville till överförmyndare i staden för en tid av 4 år från och med ingången av år 1925 utse förutvarande tillsynsmannen för förmyndarskapen f. postmästaren Viktor Ohlson och till ersättare för denne andre förutvarande tillsynsmannen över förmyndarskapen f. riksdgsmannen Axel Lundblad.

Västerås den 17 september 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 1 januari 1925 träder den av riksdagen antagna lagen om förmyndarskap i kraft. Författningarna härom hava i dagarna utkommit från trycket och återfinnas i Svensk Författningssamling n:r 320 (lag om förmyndarskap) och n:r 321 (lag angående införande av lagen om förmyndarskap).

Enligt 1 och 10 §§ sistnämnda lag skola dock de i 3 kap. lag om förmyndarskap meddelade bestämmelser om val av överförmyndare äga tillämpning redan under år 1924 och skola de, som valts till gode män för tillsyn å förmyndarskap, frånträda sina befattningar med utgången av år 1924.

3 kap. Lag om förmyndarskap innehåller bestämmelser om överförmyndare. Enligt 2 § sagda kapitel skall i stad i regel utses *en* överförmyndare. 4 § samma kapitel stadgar: "Kan i stad eller annan kommun tillsynen icke utövas av en överförmyndare ensam, må rätten på framställning av kommunen förordna, att flera överförmyndare skola väljas. I sådant fall äge rätten indela kommunen i distrikt, ett för varje överförmyndare, eller ock bestämma annan lämplig grund för förmyndarskapens fördelande mellan överförmyndarna." Enligt 5 § sagda kapitel väljes överförmyndare i stad av stadsfullmäktige och enligt 7 § gäller hans uppdragstid 4 år. Valet skall ske under oktober månad, dock att enligt 1 § Lag angående införande av lagen om förmyndarskap valet jämväl må ske senare under år 1924 än inom oktober månads utgång.

Rådhusrätten anser för sin del att *en* överförmyndare bör kunna anses tillräcklig här i staden med hänsyn till antalet förmyndarskap och godmanskap.

Med hänsyn till enhetlig tillämpning av de nya principer rörande förvaltningen av förmyndarskap, som införes genom den nya lagstiftningen,

N:o 42.

Ang val av överförmyndare.

torde detta också vara lämpligt. Svårighet möter i varje fall för territoriell uppdelning av staden i olika överförmyndaredistrikt.

Rådhusrätten får härmed anhålla, att stadsfullmäktige ville vidtaga på stadsfullmäktige ankommande åtgärd för val av överförmyndare inom staden.

Västerås rådhus den 22 juli 1924.

På rådhusrättens vägnar:

VICTOR ÅSBERG

H. Cronholm

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1924.

N:o 43.

Magistratens skrivelse med överlämnande av vederbörande revisorers berättelse över granskningen av stadens räkenskaper för år 1922 och inkomna förklaringar i anledning av revisionsberättelsen ävensom Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Till Stadsfullmäktige.

Magistraten får härmed överlämna revisorernas berättelse över stadens räkenskaper för år 1922 jämte av magistraten infordrade förklaringar från drätselkammaren och vatten- och gasverksstyrelsen i anledning av samma berättelses innehåll, och hemställer magistraten, som för sin del ej har något att i ärendet erinra, att stadsfullmäktige ville vid de avgivna förklaringarna låta bero.

Västerås rådhus den 19 september 1924.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Olof Berglind.

Till Magistraten i Västerås stad.

Med resolution den 24 juli 1923 har Ni till oss av Stadsfullmäktige i staden utsedda revisorer överlämnat drätselkammarens räkenskaper *för år 1922,* däri inbegripna Västerås vatten-, gas- och elektricitetsverks, dess fattigvårdsstyrelses och dess folkskolestyrelses räkenskaper m. m.

Sedan revisionen av de oss sålunda tillställda räkenskaperna nu blivit fullbordad, få vi återlämna desamma till Eder och därvid avgiva följande

Revisionsberättelse.

Siffergranskningen har verkställts utav de av Drätselkammaren utsedda granskningsmännen, herrar H. Tersmeden, f. d. stadskamreraren B. Carlsson och f. d. postmästaren V. Ohlson. De räkne- och skrivfel, som dessa granskare påpekat och lämnat oss promemorior över, vilka genomgåtts av oss, ha till största delen rättats under räkenskapsåret eller, där så ej skett, varit synnerligen obetydliga. De föranleda ej oss till någon erinring. Promemoriorna bifogas denna berättelse.

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Protokoll, som tillhandahållits oss, ha vi läst och ej heller därvid funnit något att erinra.

Delegerade av oss ha den 16 februari 1923 inventerat dels kassan, dels de i Drätselkammarens kassakista förvarade värde- och säkerhetshandlingarna. De delegerade ha därvid icke haft något att erinra. Det inventarium, som legat till grund vid inventeringen av värde- och säkerhetshandlingarna, bilägges härhos.

Enär räkenskaperna äro verificerade samt det, vi under revisionens gång antecknat såsom i något avseende anmärkningsvärt, blivit för oss tillfredsställande förklarat eller synts oss vid slutlig prövning obetydligt, hava vi icke att framställa några anmärkningar enligt § 72 Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862.

Emellertid vilja vi göra ett par erinringar.

Diverse inkomsters konto, mot vilket 1921 års stadsrevision gjorde anmärkning, står kvar i räkenskaperna. Utan att vilja upptaga frågan om detta konto till förnyad revisionsbehandling anhålla vi, att Ni behagade gå i författning om att lämpliga åtgärder vidtagas, för att detta konto på ett räkenskapsenligt tillfredsställande sätt må komma att upphöra att finnas i räkenskaperna.

Stadsrevisionen har förut uttalat önskemål om en fullständig avkortningslängd av utskylder samt specifikation å resterande äldre utskylder. Skatterestantierna för år 1921 och tidigare år utgjorde ännu vid årsskiftet 1923—1924 omkring två miljoner kronor, vilka ej slutredovisats eller avkortats. Av dessa äro dock i stadens räkenskaper avförda en miljon tvåhundratusen kronor. En avkortningslängd bör skyndsamt uppgöras. Emellertid ha vi under hand fått underrättelse om att en sådan längd genom stadskamrerarens försorg nu är under utarbetande, varför vi endast vilja omnämna förhållandet.

Sexhundrasex (606) fakturor, representerade utgifter för omkring 307,000 kronor och tillhörande vatten-, gas- och elektricitetsverkets räkenskaper, äro icke granskade av sifferrevisorn, ej heller införingen i inköpsboken och avräkningsboken. På tillfrågan om anledningen härtill meddelade verkets kamrerare, att han ansåg, att detta icke tillkom sifferrevisorn, utan att han skötte detta själv. Vi äro dock av annan åsikt än kamreraren.

Vi ha under vårt revisionsarbete, i vilket samtliga revisorer och suppleanter deltagit, fördelat oss, såsom stadsrevisionen under flera föregående år gjort, på sex avdelningar. Avdelningarna ha biträtt varandra och stått i förbindelse med varandra. Besluten ha fattats vid stadsrevisionens sammanträde in pleno.

Västerås den 23 maj 1924.

Aug. Wetterling.

Gustaf Lundberg.	*M. A. Hedberg.*	*Emil Axell.*
Gust. Dahlfors.	*Oscar Johansson.*	*Gustaf Thelander.*
Georg Robsahm.	*Georg Leontein.*	*E. Alrik Larsson.*
Aug. Bäckström.	*John A. Björkstedt.*	*D. Sjöholm.*

Henrik Boström. *S. Ljungquist.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 43.
Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Sedan Magistraten till Drätselkammaren överlämnat berättelse över revisionen av stadens *räkenskaper för år 1922* får Drätselkammaren beträffande i denna gjord anhållan att åtgärd måtte vidtagas för avförande ur räkenskaperna av diverse inkomsters konto, vilket i anledning av enligt räkenskaperna vid årsskiftet 1919—1920 befintligt överskott upplagts såsom inkomstpost uti 1920 års räkenskaper, meddela, att, sedan vid en av Drätselkammaren under år 1923 verkställd undersökning utretts att i stället för ett överskott ett underskott förelåge å 1,943: 70 kronor, nämnda konto avförts uti 1923 års bokslut och underskottet bokförts såsom en brist.

Under hänvisning till att detta underskott enligt utredningsmännens åsikt icke vore föranlett av något brottsligt förfarande utan antagligen vore beroende på bokföringsfel, vilka kunnat närmare utredas om icke kassakladd saknats för vissa tidsperioder, och att med hänsyn härtill förre stadskassören Tersmeden icke torde kunna göras betalningsskyldig för bristen, får Drätselkammaren hemställa, att den av revisorerna av föregående års räkenskaper gjorda anmärkningen i nu förevarande avseende icke måtte föranleda annan åtgärd än att Stadsfullmäktige ville medgiva att ifrågavarande underskott må avskrivas ur räkenskaperna genom nedskrivning till motsvarande belopp av kapitalkontot.

Västerås den 11 september 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 5 augusti 1924.

§ 87.

Magistraten i staden hade till Vatten- och Gasverksstyrelsen för förklaring överlämnat transumt av stadens revisorers berättelse över revisionen av stadens räkenskaper för år 1922 i vad densamma anginge Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Sedermera hade Drätselkammaren ävenledes överlämnat avskrift av ifrågavarande berättelse för Styrelsens yttrande.

Revisorerna anförde rörande Gasverksstyrelsens förvaltning följande:

"Sexhundrasex (606) fakturor, representerande utgifter för omkring 307,000 kronor och tillhörande vatten-, gas- och elektricitetsverkets räkenskaper, äro icke granskade av sifferrevisorn, ej heller införingen i inköpsboken och avräkningsboken. På tillfrågan om anledning härtill meddelade

N:o 43.

Ang. Dräiselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

verkets kamrerare, att han ansåg, att detta icke tillkom sifferrevisorn, utan att han skötte detta själv. Vi äro dock av annan åsikt än kamreraren".

Kamreraren vid verken J. Jonsson hade till Styrelsen inlämnat följande förklaring:

"Till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

I 1922 års revisionsberättelse hava revisorerna påpekat, att räkningar å inköpt material och införande av desamma i böckerna bör granskas av siffergranskaren. Om också efter detta påpekande dylik granskning numera sker, ber jag dock få anföra, varför förut så ej varit fallet, vilket berott på den noggranna kontroll, räkningarna underkastas.

Genom verkens förråd och kontor undergår räkning såväl beträffande riktigheten rörande erhållen material som ock rörande pris och uträkning noggrann kontroll, med påteckning å densamma av resp. granskare, varefter, om ingen anmärkning förekommit, den förelägges verkens chef för utanordnande. Räkning inflyter i verkens bokföring dels genom inköpsboken och dels genom kassaboken. Skulle något fel föreligga, visar sig detta vid månadssammandraget över reskontrans poster. Förningen i böckerna plägar jag själv pricka. Jag har ansett detta vara tillräcklig kontroll, men, sedan berörda påpekande skett, verkställer, såsom jag nyss anförde, siffergranskaren kontroll i berörda syfte.

Västerås den 1 augusti 1924.

JOHN JONSSON".

Efter föredragning härav beslöt Styrelsen förklara att genom verkens föreståndares försorg redan vore ordnat så att *samtliga* verifikationer granskas av sifferrevisorn, ävensom till vederbörande överlämna kamreraren Jonssons förklaring.

Som ovan
In fidem:
Eric Plantin.

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Berättelse över Västerås stads räkenskaper för år 1922.

Sammandrag av allmänna utgifter och inkomster.

Utgifter:

Brist från år 1920		275,456: 07
Räntor och lånekostnader		841,468: 02
Lån		204,575: 78
Fattigvård		606,877: 99
Folkskolan		945,098: 05
Högre folkskolan		27,887: 62
Allmänt läroverk		4,232: 46
Andra undervisnings- och bildningsanstalter		54,905: 90
Hälso- och sjukvård		67,068: 76
Gator, vägar, planteringar o. d.		327,200: 86
Renhållningsverket		130,308: 11
Svingården		38,075: 74
Andra kom. affärsföretag		137,142: 60
Brandväsendet		125,666: 67
Fastighetsförvaltningen		198,576: 92
Magistrat och Rådstuvurätt		71,168: 74
Kronouppbörds- & Exekutionsväsen		53,177: 78
Polisväsen och fångvård		221,824: 05
Allmän pensionsförsäkring		71,916: 55
Övriga förvaltningskostnader		227,128: 73
Anslag och bidrag till div. ändamål		460,984: 14
Oförutsedda utgifter		375,502: 33
Lantegendomar under eget bruk		182,686: 04
Skogen		31,905: 41
Skatter		23,008: 18
Förskotterade medel att gäldas av lånemedel eller på annat sätt:		
Nödhjälpsarbeten å lasarettsvägen	10,490: 74	
Djuphamnsanläggningen	5,037: —	
Djuphamnsutredning	34,103: 83	
Kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund	80,740: 61	
Arbeten å Skultunavägen	5,916: 41	
Hamnplanen, öster	2,861: 33	
Grustaget å Malma	5,051: 21	144,201: 13
		5,848,044: 63
Behållning i 1922 års stat		183,949: 92
	Kronor	6,031,994: 55

Inkomster:

Räntor och aktier		382,972: 61
Lån		87,797: 04
	Transport	470,769: 65

N:o 43.
Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

	Transport	470,769: 65
Fattigvård		40,279: 37
Folkskolan		416,660: 75
Högre folkskolan		17,377: 46
Hälso- och sjukvård		7,414: 24
Gator, vägar, planteringar o. d.		12,144: 56
Renhållningsverket		39,972: 46
Svingården		49,678: 94
Andra kommunala affärsföretag		87,048: 24
Brandväsendet		14,556: 76
Fastighetsförvaltningen		375,255: 38
Polisväsen och fångvård		6,454: —
Övriga förvaltningskostnader		9,069: 50
Allmänna bidrag av staten		67,255: 05
Diverse inkomster		9,448: 80
Skatter		3,841,554: 69
Lantegendomar under eget bruk		159,190: 52
Skogen		8,042: 90
Allmän pensionsförsäkring		46,000: —
Västerås Stads Drätselkammare förskotterade medel		144,201: 13
Västerås Vatten-, Gas- & Elektricitetsverks minstmedel: 1922 års vinst		209,620: 15
	Kronor	6,031,994: 55

Reserverade köpeskillingsmedel.

Debet:

Ingående balanskonto:

Saldo från år 1921		26,003: 59

Utgifter:

Lagfarts- och fastighetsmätningskostnader m. m.		694: —	
Köpeskilling för reglering av mark m. m.		18,494: 64	
Kostnader för iordningsställande av gator å Kristiansborgsområdet (29/5 1913), Tegelvretsgatan	7,434: 67		
Zimmermansgatan	8,078: 76	15,513: 43	
Kostnader för sänkning av gatuledning å Sandgärdet		2,870: 52	
Kostnader för framdragande av ledningar till Kristiansborgsområdet		33,188: 11	70,760: 70
		Kronor	96,764: 29

Kredit:

Inkomster:

Räntor	13,422: 60	
Köpeskillingen för mark	32,881: 03	
Transport		46,303: 63

	Transport	46,303: 63	
För vatten-, gas- och avloppsledningar av bostadsbyggare å Kristianborgsområdet	13,000: —		
För väganläggningen av d:o	5,200: —	18,200: —	64,503: 63
Utgående balanskonto:			
Saldo till år 1923			32,260: 66
		Kronor	96,764: 29

N:o 43. *Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.*

Hamnbyggnadens Amorterings Konto:

Debet:

Ingående Balans Konto:

Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1922 års början för:		
Äldre hamnbyggnaden	25,905: —	
Nya „	330,630: —	
Svängkran n:r 1	7,150: —	
Malmlossningskran n:r 2	16,250: —	379,935: —
Räntor:		
Ett års ränta å samtliga lån	32,798: 81	
Lån:		
Kapitalavbetalningar å samtliga lån	17,964: —	50,762: 81
	Kronor	430,697: 81

Kredit:

Räntor:	
Ett års ränta och amortering å samtliga lån	50,762: 81
Lån:	
Kapitalavbetalningar	11,964: —

Utgående Balans Konto:		
Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1922 års slut för:		
Äldre hamnbyggnaden	22,905: —	
Nya „	322,566: —	
Svängkran n:r 1	6,875: —	
Malmlossningskran n:r 2	15,625: —	367,971: —
	Kronor	430,697: 81

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Hamnavgifters Konto.

Debet:

Av motstående hamnavgifter ingår till Stadskassan:

Ett års ränta och amortering å samtliga lån		47,702: 81	
Hamnmaskiners amortering		1,620: —	49,322: 81
Överskott å hamnintraden			24,122: 25
		Kronor	73,445: 06

Kredit:

Hamnavgifter för varor av:			
Ångfartyg i regelbunden trafik	22,496: 91		
Andra fartyg.....	21,571: 98	44,068: 89	
Hamnavgifter för:			
Ångfartyg	3,603: 18		
Segelfartyg	513: 24		
Pråmar	2,929: 26	7,045: 68	
Hyra för:			
Båtplatser	3,823: —		
Upplagsplatser	682: 63		
Varuskjul	700: —	5,205: 63	
Ersättning för skada å dukdalb		125: —	
Kranhyror		16,454: 68	
Markhyror och diverse		545: 18	73,445: 06
		Kronor	73,445: 06

Hamnens Underhålls- och Reparationsfond.

Debet:

Ingående Balans Konto:			
Lån av Drätselkammaren			141,041: 67
Utgifter:			
Diverse utgifter under året för den egentliga hamnen		33,768: 59	
D:o för hamnmaskiner.....		10,814: 97	44,583: 56
		Kronor	185,625: 23

Kredit:

Inkomster:			
Överskott å hamnintraden			24,122: 25
Utgående Balans Konto:			
Lån av Drätselkammaren			161,502: 98
		Kronor	185,625: 23

Sammandrag över tillgångar och skulder den 31 dec. 1922.

N:o 43.
Ang. Drätselkammarens förvaltnings berättelse för år 1922.

Tillgångar:		
Kassabehållning		3,248: 41
Fordringar:		
Diverse personer	1,924,276: 60	
Vallövska inteckningen	20,000: —	
Restantier å stadsutskylder	1,415,876: 83	
D:o å progressivskatt	2,046: 32	
Pensionsavgifter	21,691: 86	
För andel i stadens obligationslån vid 1922 års slut:		
Vatten- och Gasverksstyrelsen	3,064,482: 41	
Folkskolestyrelsen	678,665: —	
Fattigvårdsstyrelsen	656,364: 44	
Kyrkorådet	54,440: —	
Västerås Vatten- och Gasverks Konto	304,226: 55	
Utestående fordringar	64,519: 41	
Reserverade köpeskillingsmedel	32,260: 66	
Järnvägsmedelsfonden	1,583,607: 22	9,822,457: 30
Att gäldas genom uttaxering eller på annat sätt:		
Konto pro Diverse	19,351: 48	
Rotfruktskällaren vid Malma	1,300: —	
Kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund	217,895: 69	
Nybyggnaden i kvarteret Arvid	23,040: 75	
Sugledningen till Varmbadhuset	390: 38	
Gården Kungsängen n:r 7	18,000: —	
Anslag till Spårvägsutredning	346: 45	
Anslag till lasarettsvägen	30,203: 06	
Djuphamnsanläggningen	5,037: —	
Djuphamnsutredning	34,103: 83	
Skultunavägen	5,916: 41	
Hamnplanen öster	2,861: 33	
Grustaget å Malma	5,051: 21	363,497: 59
Aktier:		
Byggnadsaktiebolaget Mimer	420,000: —	
S. V. B. Nya Järnvägsaktiebolag	100,300: —	
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägsaktiebolag	19,100: —	
Västerås Teater A.-B.	72,300: —	
Aktiebolaget Arbetarebostäder	300,000: —	911,700: —
Fastigheter:		
Allmänna byggnader	2,359,550: —	
Stadens gårdar och tomter	2,194,923: —	
Jordfastigheter	165,190: —	
	Transport	11,100,903: 30

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

		Transport	11,100,903:30
Lantegendomar		547,000: —	
Stensborg, Manneborg, Rosenberg m. fl.		300,000: —	
Diverse fastigheter		226,600: —	
Renhållningsverket		24,000: —	
Hästholmarne		133,400: —	
Andel i fastigheten Tekniska skolan		248,430: 33	6,199,093: 33
Inventarier:			
Renhållningsverket		28,055: 18	
Svingården		27,245: 29	
Nordanby gård		13,056: 51	
Malma gård		28,079: 34	
Kristiansborgs gård		32,798: 48	
Arbetsredskap och verktyg		56,592: 06	
Rådhuset		44,025: —	
Järn- och Metallvågen		180: —	
Stadshotellet		22,240: —	
Sundinska huset		733: —	
Elba paviljongen		2,610: —	
Kabinettet		90: —	
Paviljongen i Stadsparken		328: —	
Tullhuset och Tullkammaren		2,008: 75	
Hästar och stallinventarier		3,831: 50	
Trädplanteringarna		8,560: 50	
Skogsredskap		161: 45	
Skolagningsverktyg		446: —	
Båtar		65,000: —	
Pråmar		58,003: —	
Gaslyktor och elektr. belysningsanordningar		50,000: —	
Brandkårens inventarier		118,607: 18	
Poliskårens inventarier		3,593: —	
Marknadsstånd		14: —	
Varmbadhuset 1 st. järnkista		10: —	
Mudderverk med 2 pråmar		35,750: —	602,018: 24
Hamnens inventarier:			
Diverse inventarier å hamnkontoret		943: 25	
Hamnmaskiner		39,947: 50	40,890: 75
Förråder:			
Nordanby Gård	15,571: 52		
Malma Gård	34,365: 18		
Kristiansborgs Gård	15,882: 15		
Renhållningsverket	3,497: 50		
Byggnadsmaterialer	25,465: 55	94,781: 90	
	Transport	94,781: 90	17,942,905:62

	Transport	94,781: 90	17,942,905:62	N:o 43.
Makadam	7,896: —			*Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.*
Grus	864: 38	8,760: 38		
Makadam vid Djuphamnen		64,308: 14		
Skogsprodukter		6,915: 25	174,765: 67	
Hamnens Konto:				
Diverse fordringar			562: 23	
Hamnbyggnadens Konto:				
Hamnbyggnaderna			772,101: 93	
Hamnbyggnadens Amorterings-Konto:				
Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1922 års slut			367,971: —	
Hamnens Underhålls- och reparationsfond:				
Lån av Drätselkammaren			161,502: 98	
Renhållningsverket:				
Kassabehållning den 31 dec. 1922		7,494: 83		
Fordringar		6,735: 01	14,229: 84	
Köttbesiktningsbyrån:				
Byggnader och inventarier		40,761: 88		
Lån av Drätselkammaren		2,655: 28	43,417: 16	
Att gäldas genom lån:				
Vatten- och Gasverkets lånemedel		190,533: 98		
Drätselkammarens lånemedel		437,832: 58	628,366: 56	
Folkskolestyrelsens andel i 1922 års lån			65,000: —	
Diverse balanserade utgifter att gäldas dels av anslag i 1923 års stat och dels framdeles enligt beslut å följande konton:				
Allmänt läroverk		6,808: 60		
Andra kommunens affärsföretag		34,627: 95		
Anslag om bidrag till diverse ändamål		43: 10		
Lantegendomar under eget bruk		30,449: 47		
Kostnader för underhåll av vägar i de inkorporerade socknarne i Lundby och S:t Ilian		150,009: 03	221,938: 15	
			Kronor	20,392,761: 14

Skulder:

Obligationslån:

Utelöpande obligationer:

1892 års obligationslån		163,000: —
1896 „ „		266,000: —
	Transport	429,000: —

N:o 43. *Ang. Drätselkammarens förvaltnings berättelse för år 1922.*

	Transport	429,000: —	
1902 års obligationslån		1,374,000: —	
1907 „ „		1,610,000: —	
1910 „ „		2,574,000: —	
1916 „ „		1,021,000: —	
1919 „ „		2,938,000: —	
1922 „ „		2,000,000: —	11,946,000: —
Amorteringslån:			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1916 års lån		235,135: 10	
1917 „ „		237,908: 63	
1918 „ „		336,778: 96	
1918 „ „		338,210: 20	
1920 „ „		207,204: 74	1,355,237: 63
Upptaget från Kungl. Statskontoret:			
Bostadslån			298,040: —
Tillfälliga lån:			
A.-B Mälarebanken, löpande räkning		463,078: 70	
Sundinska pensionsfonden för pauvres honteux m. m.		45,325: —	
Sundinska beklädnadsfonden		5,000: —	
Fonder stående under Drätselkammarens förvaltning		208,500: —	
Kungl. räntekammaren		29,859: 70	751,763: 40
Ogulden köpeskilling:			
Knektlegomedelskassan:			
Inteckningslån i egendomen Malma		27,308: 05	
Domkapitlet i Västerås:			
Inteckningslån i egendomen Carlsberg		7,500: —	
Västmanlands läns Sparbank:			
Inteckningslån i gården Södra kvarteret N:o 110		5,000: —	
Gårdsägaren August Blomkvist:			
Inteckningslån i gården N:o 112 Södra kvarteret		15,000: —	
Fru Berna Svanberg		7,000: —	
Trädgårdsdir. Frans Johansson		150,000: —	
Västmanlands läns Sparbank		45,065: 02	256,873: 07
Reserverade medel:			
Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:			
Västerås Stads Kyrkokassa	4,304: 50		
Transport	4,304: 50		14,607,914: 10

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Transport	4,304: 50		14,607,914: 10
Ny trafikled i Tegnérgatan	2,000: —		
Järnvägsövergång till nya hamn	20,000: —		
» » » »	10,389: 19		
» » » »	1,535: 95		
Västerås stads donationsjordsfond	4,158: 66		
Tingshusavgifter år 1918 och äldre.....	131: —		
Anslag för inköp av Mälarborg	32: 40		
Lundby magasinsfond	1,120: —		
Riksförsäkringsanstalten.....	5: 94		
Mudderverkets förnyelsefond ...	19,855: 70		
Diverse inkomster	11,846: 23		
Odlingsarbeten och skogsdikning	29,281: 08		
Vägbyggnader:			
Malmavägen	10,815: 13		
Hovdestavägen	4,639: 25		
Stockholmsvägen	3,673: 98		
Anslag till stenmur vid Karlslund	11,118: 19		
Anna Karolina Lundbecks sterbhus Danaarv	300: 85		
Hamnmaskinens fonderade medel	17,775: 45		
Järnvägsmedelsfonden	1,583,607: 22		
Annexbyggnad vid läroverket ...	226: 94		
Urinkurar å Djäkneberget.....	1,000: —		
Fonderad nöjesskatt	1,612: 25		
Vatten-, Gas-, & Elektricitetsverks fonderade medel.....	668,422: 06	2,407,851: 97	
Reserverade anslag av årets utgifter å följande konton:			
Gator, vägar, planteringar o. dylikt:			
Reserverade lånemedelsanslag till:			
Stensättning med tuktad smågatsten av stora torgets västra del...	56,500: —		
Utökning av det stensatta området å hamnplanen	20,000: —		
Transport	76,500: —	2,407,851: 97	14,607,914: 10

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Transport	76,500: —	2 407,851: 97	14,607,914: 10
Stensättn. av Enggelbrektsgatan mellan Engelbr. plan o. Utanbygatan	15,000: —		
Kopparbergsvägen	49,874: 30		
Ringvägen	1,929: 55		
Lidmansvägen.....	6,751: 63		
	150,055: 48		
Avgår å omstående reserv för merkostnader å lånemedelsanslaget till Karlsgatan	4,476: 58		
	145,578: 90		
Reserverade medel av uttaxering till:			
Vägkostnader reservationvis.....	130,000: —		
Sigtunagatan	7,390: 49		
Vargbogatan	3,800: —		
Fortsatt överbyggnad av Persbobäcken o. norra Ringvägen	23,100: —		
Uppsättning av gatuskyltar	2,625: 35		
	166,915: 84	312,494: 74	
Andra kommunala affärsföretag:			
Reserverade medel för fortsatt reparation av ångfärjan Elba	10,000: —		
D:o för vågbrytaren vid Kallbadhuset.....	10,709: 46		
D:o av anslaget till Kallbadhuset.....	9,000: —	29,709: 46	
Övriga förvaltningskostnader:			
Reserverade medel att användas till kostnader för registerkarta		1,933: 28	
Transport		344,137: 48	2,407,851: 97 14,607,914: 10

Transport	344,137: 48	2,407,851: 97	14,607,914: 10	
Anslag och bidrag till div. ändamål:				
Reserverade medel till:				
Levnadskostnadsundersökning	1,292: —			
Livsmedelsnämndens kostnader i rättegång mellan staden och F. H. K.	26,723: 99			
Strandskoningen västerut	7,331: 74			
Utredning om järnväg Västerås-V. Färnebo	8,427: 61	43,775: 34	387,912: 82	2,795,764: 79
Kapitalet för Vallövska livräntan				20,000: —
Överskott i stater:				
Behållning i 1921 års stat			142,182: 95	
Behållning i 1922 års stat			183,949: 92	326,132: 87
Kapital Konto:				
Tillgångar utöver skulder				2,642,949: 38
				Kronor 20,392,761: 14

Sammandrag av Folkskolans i Västerås tillgångar och skulder den 31 december 1922.

1922 dec. 31 *Debet:*		
An *Tillgångar:*		
„ *Tillgångar motsvarande donerade medel:*		
Drätselkammarens Konto II	5,000: —	
Fabriks- & Hantverksföreningens premiefond		46: 90
Västmanlands Läns Sparbank:		
för Fabriks- & Hantverksföreningens premiefond	926: 63	38: 23
„ Hammarby skoltomt	1,317: 45	
„ Funkerska donationsfonden	71: 96	
Västerås Stads Sparbank:		
för Hygrellska fonden: för skollovskolonier	1,857: 45	
Depositionsräkning:		
för Änkan Sjöbergs testamentsfond	500: —	
„ „ Lindqvists „	2,000: —	
„ „ Scherdins „	500: —	
„ „ Ströms donationsfond	200: —	
„ „ Nordgrens „	2,200: —	
Transport	14,573: 49	85: 13

N:o 43.
Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

	Transport	14,573: 49	85: 13
För Menlösska donationsfond	.....	675: —	
„ Kyrkoherde Vahlströms „	.....	51: 50	
„ Jungfru Redins „	.....	1,000: —	
„ Fabrikören J. Svensson	.....	12,000: —	
„ Herrar Thalin & G. Lindkvist	.....	200: —	50: —
Sparkasseräkning:			
för Domprosten Fr. Fåhræus stipendiefond	.....	2,670: —	80: 68
Fattiga Skolbarns Beklädnads Konto:	.....		1,095: 87
Obligationslåns Konto:			
Återstående skuld efter amortering	.....		743,665: —
Inventarie Förteckningars Konto:			
Bokföringsvärdet	.....		60,136: —
Fastigheters Konto:	....		1,565,000: —
	Kronor	31,169: 99	2,370,112: 68

Sammandrag av Folkskolans i Västerås tillgångar och skulder den 31 december 1922.

1922 dec. 31 *Kredit:*

Per *Skulder:*

Fonder och donationer under Folkskolestyrelsens förvaltning:

Sundinska beklädnadsfonden	.....	5,000: —	
Fabriks- & Hantverksföreningens premiefond	.....	926: 63	38: 23
Hammarby skoltomt	.....	1,317: 45	
Funkerska donationsfonden	.....	71: 96	
Hygrellska fonden för skollovskolonier	.....	1,857: 45	
Änkan Sjöbergs testamentsfond	.....	500: —	
„ Lindqvists „	.....	4,000: —	
„ Scherdins „	.....	500: —	
„ Ströms donationsfond	.....	200: —	
„ Nordgrens „	.....	2,200: —	
Menlösska „	.....	675: —	
Kyrkoherden Vahlströms „	.....	51: 50	1: 46
Jungfru Redins „	.....	1,000: —	29: 01
Sundinska premiefonden	.....	10,000: —	
Johannesbergs gårds donationsfond	.....	200: —	50: —
Prästerskapets Änke- & Pupilkassa	.....		17,529: 51
Västmanlands Läns Sparbank	.....		51,012: 13
Domprosten Fr. Fåhræus stipendiefond	.....	2,670: —	80: 68
	Transport	31,169: 99	68,741: 02

	Transport	31,169: 99	68,741: 02	N:o 43.
Västerås Stads Konto:				*Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.*
Återstod av obligationslån			743,665: —	
Inventariers Konto:				
Bokföringsvärdet			60,136: —	
Motstående lån...	743,665: —			
Kapital Konto:				
Kapital	753,905: 66		1,497,570: 66	
	Kronor	31,169: 99	2,370,112: 68	

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

	Behållning den 1/1	Inkomster	Utgifter	Behållning den 31/12
Sundinska donationsfonden:				
för pauvres honteux	45,839: 14	2,265: 47	2,314: —	45,790: 61
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	250: —	250: —	5,000: —
Curry Treffenbergs fond	2,000: —	66: 54	66: 54	2,000: —
Gustav Vahlbecks gåva	3,066: 37	99: 81	120: —	3,046: 18
Västerås gilles donationsfond	1,000: —	33: 27	33: 27	1,000: —
Magistratens Ämbets- & Tjänstemäns reservfond	60,764: 38	2,070: 30	2,000: —	60,834: 68
Engvallska donationsfonden	31,974: 52	1,119: 12	1,155: 40	31,938: 24
Altinska fonden	4,188: 20	132: 88	303: 75	4,017: 33
Sundinska donationsfonden:				
Barnhemmets medel	10,200: —	400: —	400: —	10,200: —
Ol. Norelii testamentsfond	31,500: —	1,108: 86	1,013: —	31,595: 86
A. Engströms donationsfond	10,000: —	386: 54	386: 54	10,000: —
Zimmermanska slöjdskolefonden	553,058: 20	4,229: 93	—	557,288: 13
Sundinska donationsfonden:				
för välgörande & allm. nyttiga ändamål	176,190: 96	14,006: 29	10,859: 50	179,337: 75
Skarpskytteföreningen i V:ås	500: 01	16: 64	16: 65	500: —
Bilschierska testamentsfonden	551: 28	17: 45	—	568: 73
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000: —	33: 27	33: 27	1,000: —
Vahlbeckska välgörenhetsfonden	172,971: 35	7,551: 91	6,360: —	174,163: 26
Bergmanska donationsfonden:				
för Arbetareföreningen i V:ås	11,000: —	378: 85	378: 85	11,000: —
„ Natthärberget i V:ås	3,000: —	99: 52	99: 52	3,000: —
Torngrenska fonden	370,366: 76	11,874: 26	2,200: —	380,041: 02
Ålderdomshemmets kapitalmedel	24,432: 98	2,067: 42	2,196: 42	24,303: 98
Fru Carolina Hygrells donationsfond	25,197: 60	843: 85	—	26,041: 45
Mark Modins minne	500: —	16: 64	16: 64	500: —
Doktor P. O. Linds fond	10,000: —	500: —	500: —	10,000: —
Katarina Molls fond	1,947: 79	64: 66	—	2,012: 45
Mobergska Guldbröllopsfonden	33,146: 93	1,567: 30	1,350: —	33,364: 23
Johanna Frycklunds donationsfond	10,659: 07	361: 04	699: 20	10,320: 91
Orströmska donationsfonden	7,096: 02	198: 83	200: —	7,094: 85
P. G. Berglunds testamensfond	147,570: 79	4,904: 94	1,500: —	150,975: 73
Fröknarna Sundvalls pensionsfond	27,990: 79	900: 40	1,064: 50	27,826: 69
Abr. Hülphers testamentsfond	2,499: 69	83: 04	—	2,582: 73
Vretmanska donationsfonden	1,167: 46	38: 59	57: 70	1,148: 35
Anna Norbergs stipendiefond	1,500: —	49: 81	9: 67	1,540: 14
Transport	1,787,880: 29	57,737: 43	35,584: 42	1,810,033: 30

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

	Behållning den 1/2	Inkomster	Utgifter	Behållning den 31/12
Transport	1,787,880: 29	57,737: 43	35,584: 42	1,810,033: 30
Ekelundska sjukvårdsfonden	20,000: —	662: 84	662: 84	20,000: —
Fru Lotten Ekelunds donationsfond	50,000: —	1,656: 91	1,656: 91	50,000: —
G. R. Lagerqvists donationsfond	28,850: 93	1,619: 95	940: 35	29,530: 53
Västerås Planteringssällskaps donationsfond	2,009: 46	66: 61	—	2,076: 07
Major Meurlings fond	4,869: 50	156: 31	309: 06	4,716: 75
Riksdagsman G. Sällings donationsfond	3,000: —	105: 84	105: 84	3,000: —
Fru Karin Möllers donationsfond	4,914: 17	36: 60	36: 60	4,914: 17
Kronor	1,901,524: 35	62,042: 49	39,296: 02	1,924,270: 82

Västerås den 30 juni 1923.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten år 1922.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Brist från sist avslutade år	275,456: 07	—	—	275,456: 07
Räntor m. m.	841,468: 02	382,972: 61	—	458,495: 41
Lån	204,575: 78	87,797: 04	—	116,778: 74
Fattigvård	606,877: 99	40,279: 37	—	566,598: 62
Folkskolan	945,098: 05	416,660: 75	—	528,437: 30
Högre folkskolan	27,887: 62	17,377: 46	—	10,510: 16
Allmänt läroverk	4,232: 46	—	—	4,232: 46
Andra undervisnings- och bildningsanstalter	54,905: 90	—	—	54,905: 90
Hälso- och sjukvård	67,068: 76	7,414: 24	—	59,654: 52
Gator, vägar, planteringar o. d.	327,200: 86	12,144: 56	—	315,056: 30
Avloppsledningar	46,036: 56	—	—	46,036: 56
Hamnen	—	—	—	—
Renhållningsverk	130,308: 11	39,972: 46	—	90,335: 65
Svingård	38,075: 74	49,678: 94	11,603: 20	—
Vattenledningsverk	136,518: 46	141,781: 93	5,263: 47	—
Gasverk	373,281: 29	373,281: 29	—	—
Elektricitetsverk	385,709: 70	636,102: 94	250,393: 24	—
Andra kommunens affärsföretag	137,142: 60	87,048: 24	—	50,094: 36
Brandväsen	125,666: 67	14,556: 76	—	111,109: 91
Fastighetsförvaltningen	198,576: 92	375,255: 38	176,678: 46	—
Magistrat och Rådstuvurätt	71,168: 74	—	—	71,168: 74
Kronouppbörds- & Exekutionsväsen	53,177: 78	—	—	53,177: 78
Polisväsen och fångvård	221,824: 05	6,454: —	—	215,370: 05
Allm. pensionsförsäkring	71,916: 55	46,000: —	—	25,916: 55
Övriga förvaltningskostnader	227,128: 73	9,069: 50	—	218,059: 23
Anslag och bidrag till div. ändamål	460,984: 14	—	—	460,984: 14
Oförutsedda utgifter	375,502: 33	—	—	375,502: 33
Allm. bidrag av staten	—	67,255: 05	67,255: 05	—
Diverse inkomster	—	9,448: 80	9,448: 80	—
Skatter	23,008: 18	3,841,554: 69	3,818,546: 51	—
Lantegendomar under eget bruk 1,300: —				
156,849: 04				
24,537: —	182,686: 04	159,190: 52	—	23,495: 52
Skogen	31,905: 41	8,042: 90	—	23,862: 51
Förskotterade medel	144,201: 13	144,201: 13	—	—
Behållning i 1922 års stat	183,949: 92	—	—	183,949: 92
Kronor	6,973,540: 56	6,973,540: 56	4,339,188: 73	4,339,188: 73

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

TABLÅ

utvisande stadens inkomster och utgifter under år 1922 jämförda med i staten för samma år upptagna belopp.

Utgifter	I staten upptaget belopp	Utgifter	Minskade utgifter	Ökade utgifter
Brist från sist avslutade räkenskapsår ...	275,456: 07	275,456: 07	—	—
Räntor och lånekostnader	817,721: 63	841,468: 02	—	23,746: 39
Lån	204,575: 78	204,575: 78	—	—
Fattigvård	589,931: 54	606,877: 99	—	16,946: 45
Folkskolan	1,039,508: 30	945,098: 05	94,410: 25	—
Högre folkskolan	31,594: 64	27,887: 62	3,707: 02	—
Allmänt läroverk	4,232: 50	4,232: 46	—: 04	—
Andra undervisnings- och bildningsanstalter	56,519: 73	54,905: 90	1,613: 83	—
Hälso- och sjukvård:				
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden	67,207: 78	63,157: 01	4,050: 77	—
Bostadsinspektionen	4,454: —	3,911: 75	542: 25	—
Köttbesiktningsbyrån	20,778: 91	20,778: 91	—	—
Gator, vägar, planteringar o. d.:				
Gatuläggningar	46,662: 73	46,851: 53	—	188: 80
Vägar	75,000: —	79,993: 82	—	4,993: 82
Planteringar	73,594: 05	73,762: 05	—	168: —
Gatubelysning	98,090: —	94,579: 88	3,510: 12	—
Gaturenhållning	29,804: 27	32,013: 58	—	2,209: 31
Avloppsledningar	54,120: —	46,036: 56	8,083: 44	—
Hamnen	223,027: 43	223,027: 43	—	—
Renhållningsverket	147,744: 54	130,308: 11	17,436: 43	—
Svingården	44,000: —	38,075: 74	5,924: 26	—
Vattenledningsverk	148,591: 88	136,518: 46	12,073: 42	—
Gasverk	383,666: 58	373,281: 29	10,385: 29	—
Elektricitetsverk	435,136: 40	385,709: 70	49,426: 70	—
Andra kommunens affärsföretag:				
Kallbadhuset	21,000: —	16,607: 66	4,392: 34	—
Varmbadhuset	77,500: —	70,617: 38	6,882: 62	—
Klapphuset	200: —	78: 62	121: 38	—
Båttrafiken	69,125: —	49,838: 94	19,286: 06	—
Vedgården	109,200: —	109,200: —	—	—
Brandväsendet	132,708: 02	125,666: 67	7,041: 35	—
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplanen	133,496: 26	172,124: 91	—	38,628: 65
Transport	5,414,648: 04	5,252,641: 89	248,887: 57	86,881: 42

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Utgifter	I staten upptaget belopp	Utgifter	Minskade utgifter	Ökade utgifter
Transport	5,414,648: 04	5,252,641: 89	248,887: 57	86,881: 42
Lantegendomar under eget bruk	203,610: —	182,686: 04	20,923: 96	—
Jordar och andra fastigheter	14,423: 11	26,452: 01	—	12,028: 90
Skogar	28,887: 06	31,905: 41	—	3,018: 35
Magistrat och Rådstuvurätt	79,869: 98	71,168: 74	8,701: 24	—
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen	55,278: 82	53,177: 78	2,101: 04	—
Polisväsen och fångvård	247,014: 62	221,824: 05	25,190: 57	—
Allmänna pensionsförsäkringen	66,650: —	71,916: 55	—	5,266: 55
Övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	189,918: 65	182,309: 47	7,609: 18	—
Byggnadsnämnden	45,191: 80	39,401: 16	5,790: 64	—
Automobiler	8,200: —	5,418: 10	2,781: 90	—
Anslag och bidrag till div. ändamål ...	464,387: 57	460,984: 14	3,403: 43	—
Övriga oförutsedda utgifter	443,021: 94	375,502: 33	67,519: 61	—
Förskotterade medel	—	144,201: 13	—	144,201: 13
Behållning i 1922 års stat	—	183,949: 92	—	183,949: 92
Skatter	—	23,008: 18	—	23,008: 18
Kronor	7,261,101: 59	7,326,546: 90	392,909: 14	458,354: 45

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

TABLÅ

utvisande stadens inkomster och utgifter under år 1922 jämförda med i staten för samma år upptagna belopp.

Inkomster	I staten upptaget belopp	Inkomster	Minskade inkomster	Ökade inkomster
Räntor och aktier	390,443: 54	382,972: 61	7,470: 93	—
Lån	90,729: 04	87,797: 04	2,932: —	—
Fattigvård	33,000: —	40,279: 37	—	7,279: 37
Folkskolan	460,379: 16	416,660: 75	43,718: 41	—
Högre folkskolan	19,617: —	17,377: 46	2,239: 54	—
Hälso- och sjukvård:				
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden	7,700: —	7,414: 24	285: 76	—
Köttbesiktningsbyrån	20,778: 91	20,778: 91	—	—
Gator, vägar, planteringar o. d.				
Gatuläggningar	1,500: —	554: 74	945: 26	—
Planteringar	8,300: —	8,746: 07	—	446: 07
Gaturenhållning	2,725: —	2,843: 75	—	118: 75
Hamnen	223,027: 43	223,027: 43	—	—
Renhållningsverket	44,000: —	39,972: 46	4,027: 54	—
Svingården	60,000: —	49,678: 94	10,321: 06	—
Vattenledningsverket	157,600: —	141,781: 93	15,818: 07	—
Gasverket	383,666: 58	373,281: 29	10,385: 29	—
Elektricitetsverket	574,200: —	636,102: 94	—	61,902: 94
Andra kommunens affärsföretag:				
Kallbadhuset	600: —	2,815: 40	—	2,215: 40
Varmbadhuset	77,000: —	58,340: 54	18,659: 46	—
Båttrafiken	69,125: —	25,892: 30	43,232: 70	—
Vedgården	109,200: —	109,200: —	—	—
Brandväsendet	17,750: —	14,556: 76	3,193: 24	—
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan	319,809: 12	327,971: 60	—	8,162: 48
Lantegendomar under eget bruk	171,600: —	159,190: 52	12,409: 48	—
Jordar och andra fastigheter	50,335: 80	47,283: 78	3,052: 02	—
Skogar	3,600: —	8,042: 90	—	4,442: 90
Polisväsen och fångvård	7,150: —	6,454: —	696: —	—
Auktionsväsende	1,000: —	—	1,000: —	—
Allmänna pensionsförsäkringen	46,000: —	46,000: —	—	—
Övriga förvaltningskostnader:				
Byggnadsnämnden	5,000: —	2,007: —	2,993: —	—
Automobiler	10,000: —	7,062: 50	2,937: 50	—
Transport	3,365,836: 58	3,264,087: 23	186,317: 26	84,567: 91

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922

Inkomster	I staten upptaget belopp	Inkomster	Minskade inkomster	Ökade inkomster
Transport	3,365,836: 58	3,264,087: 23	186,317: 26	84,567: 91
Allmänna bidrag av staten	67,255: 05	67,255: 05	—	—
Diverse inkomster	9,810: —	9,448: 80	361: 20	—
Skatter	3,818,199: 96	3,841,554: 69	—	23,354: 73
Förskotterade medel				
Kronor	7,261,101: 59	7,182,345: 77	186,678: 46	107,922: 64

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922.

Sammanställning av förestående tablå.

		Behållning	Brist
Räntor och lånekostnader:			
ökade utgifter	23,746: 39		
minsk. inkomst.	7,470: 93		31,217: 32
Lån: minsk. inkomst.			2,932: —
Fattigvård:			
ökade utgifter	16,946: 45		
ökade inkomst.	7,279: 37		9,667: 08
Folkskolan:			
minskade utgift.	94,410: 25		
minsk. inkomster	43,718: 41	50,691: 84	
Högre folkskolan:			
minsk. utgifter	3,707: 02		
minsk. inkomster	2,239: 54	1,467: 48	
Allmänt läroverk: minsk. utgifter		—: 04	
Andra undervisnings- o. bildningsanstalter: minsk. utgifter		1,613: 83	
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden:			
minsk. utgifter	4,050: 77		
minsk. inkomst.	285: 76	3,765: 01	
Bostadsinspektionen: minsk. utgifter		542: 25	
Gatuläggningar:			
ökade utgifter	188: 80		
minsk. inkomster	945: 26		1,134: 06
Vägar: ökade utgifter			4,993: 82
Planteringar:			
ökade inkomst.	446: 07		
ökade utgifter	168: —	278: 07	
Gatubelysning: minsk. utgifter		3,510: 12	
Gaturenhållning:			
ökade utgifter	2,209: 31		
ökade inkomst.	118: 75		2,090: 56
Avloppsledningar: minsk. utgifter		8,083: 44	
Renhållningsverket:			
minsk. utgifter	17,436: 43		
minsk. inkomst.	4,027: 54	13,408: 89	
Svingården:			
minsk. inkomst.	10,321: 06		
minsk. utgifter	5,924: 26		4,396: 80
	Transport	83,360: 97	56,431: 64

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922

		Behållning	Brist
Transport		83,360: 97	56,431: 64
Vattenledningsverk:			
minsk. inkomst.	15,818: 07		
minsk. utgifter	12,073: 42		3,744: 65
Elektricitetsverk:			
ökade inkomst.	61,902: 94		
minsk. utgifter	49,426: 70	111,329: 64	
Kallbadhuset:			
minsk. utgifter.....	4,392: 34		
ökade inkomst.	2,215: 40	6,607: 74	
Varmbadhuset:			
minsk. inkomst.	18,659: 46		
minsk. utgifter.....	6,882: 62		11,776: 84
Klapphuset: minsk. utgifter		121: 38	
Båttrafiken:			
minsk. inkomster	43,232: 70		
minsk. utgifter.....	19,286: 06		23,946: 64
Brandväsendet:			
minsk. utgifter.....	7,041: 35		
minsk. inkomst.	3,193: 24	3,848: 11	
Egendomar inom stadsplan:			
ökade utgifter	38,628: 65		
ökade inkomst.	8,162: 48		30,466: 17
Lantegendomar under eget bruk:			
minsk. utgifter.....	20,923: 96		
minsk. inkomst.	12,409: 48	8,514: 48	
Jordar och andra fastigheter:			
ökade utgifter.....	12,028: 90		
minsk. inkomst.	3,052: 02		15,080: 92
Skogar:			
ökade inkomst.	4,442: 90		
ökade utgifter.....	3,018: 35	1,424: 55	
Magistrat och Rådstuvurätt:			
minsk. utgifter		8,701: 24	
Kronouppbörds- o. Exekutionsväsen:			
minsk. utgifter		2,101: 04	
Polisväsen och fångvård:			
minsk. utgifter.....	25,190: 57		
minsk. inkomster.	696: —	24,494: 57	
Auktionsväsende: minsk. inkomster..			1,000: —
Allmänna pensionsförsäkringen: ökade utgifter			5,266: 55
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren:			
minsk. utgifter.....		7,609: 18	
Transport		258,112: 90	147,713: 41

N:o 43.

Ang. Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1922

	Transport	Behållning	Brist
		258,112: 90	147,713: 41
Byggnadsnämnden:			
minsk. utgifter	5,790: 64		
minsk. inkomst	2,993: —	2,797: 64	
Automobiler:			
minsk. inkomster	2,937: 50		
minsk. utgifter	2,781: 90		155: 60
Anslag och bidrag till div. ändamål:			
minsk. utgifter		3,403: 43	
Övriga oförutsedda utgifter:			
minsk. utgifter		67,519: 61	
Diverse inkomster: minsk. inkomster			361: 20
Skatter:			
ökade inkomster	23,354: 73		
ökade utgifter	23,008: 18	346: 55	
Behållning i 1922 års stat			183,949: 92
	Kronor	332,180: 13	332,180: 13

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 30 juni 1923.

OSCAR ANDERSSON.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri. 1924.

N:o 44.

Drätselkammarens skrivelse ang. ordnande av bekvämlighetsinrättningarne å Elba och Östra holmen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av en av byggnadschefen Smitt uppgjord beräkning av kostnaderna för en del anordningar å Elba och Östra holmen, vilka huvudsakligen avse förbättring av bekvämlighetsinrättningarna, får drätselkammaren, under anmälan tillika att härigenom en del av Hälsovårdsnämnden påtalade hygieniska missförhållanden undanrödjas, samt att Drätselkammaren till den beräknade kostnaden även lagt kostnaden för reparering av gamla badhuset å Elba, beräknad till 300 kronor, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för genomförandet av dessa anordningar, med nämnda tillägg, anvisa ett förslagsanslag å 3,500 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 9 oktober 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid besiktning av anläggningarna å dels Elba och dels Östra holmen har befunnits att en del anordningar vid bekvämlighetsinrättningarna äro önskvärda.

Så bör å Elba vissa reparationsarbeten ske vid nuvarande uthuset, så att gången fram till detsamma breddas och grusas, liksom ingången till urinoiren, varjämte en soplår av betong lämpligen anordnas något avsides från nu omnämnda bekvämlighetsinrättningen..... Kr. 550: —

Nuvarande kägelbanan kan utan saknad avvaras, den föreslås riven och en del av virket använt till uppförande av en klosettbyggnad för 4 personer förlagd i backens buskager söder om platsen för kägelbanan..... „ 650: —

Transport 1,200: —

N:o 44.

Ang. ordnande av bekvämlighetsinrättningarna å Elba och Östra holmen

Transport		1,200: —
Kägelbanans västra del föreslås reparerad samt flyttad in i terrängen under träden mot öster, den avses skola ersätta det nu i kägelbanans östra del inredda betjäningsrummet	„	350: —
Diverse och oförutsedda omkostnader, frakter m. m.	„	150: —
Summa Kr.		1,700: —

Å Östra holmen föreslås att ett avträde för 6 personer uppföres väster om och nedanför serveringen, emellan denna och vägen till kvinnornas nya badplats, förlagd dold i terrängens växtlighet emellan ett par större granar. En soplår av cement sammanbygges med avträdet så att den kommer i skydd av taket på ena sidan..... ..... Kr. 900: —

Vid serveringen torde lämpligen en skiljevägg böra insättas å nuvarande verandan så att ett serveringsrum här erhålles, kostnaden beräknas till ..... „ 450: —

Diverse och oförutsedda kostnader, frakter m. m. ..... „ 150: —

Summa Kr. 1,500: —

Västerås den 2 oktober 1924.

GÖSTA SMITT

N:o 45.

Drätselkammarens skrivelse ang. reparation av gården n:o 147 västra kvarteret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren låtit byggnadschefen besiktiga staden tillhöriga fastigheten gården och tomten n:r 147 västra kvarteret (s. k. Sundinska Tobaksfabriken) och härvid framgått, att fastigheten vore i behov av reparation för vilken kostnaderna av byggnadschefen beräknats till 7,000 kronor, får Drätselkammaren nu med överlämnande av denna beräkning hemställa, att Stadsfullmäktige ville för häri närmare specificerade reparationer anvisa ett förslagsanslag å nyssnämnda belopp att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda ändamål.

Västerås den 9 oktober 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 45.

Ang. reparation av gården n:o 147 västra kvarteret.

Vid besiktning av staden tillhöriga fastigheten n:r 147 västra kvarteret hava följande bristfälligheter antecknats:

1) Huset mot Slottsgatan, med sträckning från tomtens södra gräns: Vinkel- och fotrännor av plåt äro uppfrätta och måste ersättas med nya. Delvis kunna de borttagas, varefter tegel lägges ned i takfoten och hängränna anbringas med fäste i takfoten. Taket på frontespisen inlagas.

2) Det mindre huset mot Slottsgatan upp till inkörsporten: Teglet nedplockas, varefter undertaket omlägges, delvis erfordras nya bräder, vinkelrännor samt stuprör ersättas med nya.

3) Korsvirkeshuset utmed ån: Takteglet nedplockas och sorteras; som detta tak är lagt med flera sorters tegel måste, om detsamma ånyo skall användas, taket läggas i sektioner med olika läktning, varvid skarvarna täckas endera med plåt eller huvtegel, i annat fall är omöjligt att förekomma läck. Som större delen av undertaket är uppruttet måste det omläggas och det skadade ersättas med nytt virke.

4) Huset utmed södra tomtgränsen: Fotrännorna äro uppfrätta, taket måste därför repareras på samma sätt som föreslagits å hus 1).

Å hus 1) och 4) är all färg borta utvändigt å fönsterna och övrigt trä, varför målning är nödvändig.

Ovanstående arbetens utförande drager en kostnad å tillsammans Sjutusen (7,000) kronor.

Västerås den 1 oktober 1924.

GÖSTA SMITT

N:o 46.

Drätselkammarens skrivelse ang. utförande av en vattenreningsanläggning i Varmbadhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen har till Drätselkammaren för beredning överlämnat en till Stadsfullmäktige ställd framställning angående anvisande av ett anslag å 7,000 kronor för installation av anordningar för rening av vattnet i stora simhallen uti Varmbadhuset, och får drätselkammaren såsom sitt yttrande över framställningen, med hänsyn till de hygieniska fördelarna av en dylik anläggning och de därmed förenade mindre utgifterna för badhusdriften,

N:o 46.
Ang. utförande av en vattenreningsanläggning i Varmbdhuset.

hemställa, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande anläggning anvisa 7,000 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 16 oktober 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bland de många badformer som finnas i härvarande varmbadhus har simhallsbadet med föregående tvagning kommit att intaga en framskjuten plats. Näst det enkla badstubadet utgör det den billigaste badformen. Det är allmänt omtyckt av de badande, kanske mest på grund av dess likhet med badet i det fria.

En olägenhet medföra dock dessa bad i det att tvivel uppstått om gemensamhetsbadets sanitära berättigande. Det är lätt att visa, att badvattnets bakteriehalt under fortgående användning kan stiga till avsevärd höjd. Bytes ej vattnet tillräckligt ofta, måste en viss förskjutning i vattnets kemiska beskaffenhet antagas kunna inträda genom tillskott av svett, urin, smuts och dylikt. Man har därför på flera vägar sökt förbättra badvattnets kvalitét, genom daglig mindre påspädning av friskt vatten, lämpligt anordnade brädd-avlopp, ytskumning och fullständiga vattenbyten en eller annan gång i veckan. Badformens ekonomi påverkas emellertid starkt härav, utan att man nått verkligt tillfredsställande resultat ifråga om vattenklarhet och bakteriehalt.

I en del större badanstalter har därför installerats ett beprövat, kombinerat system med snabbfiltrering och efterföljande klorsterilisering av bassängvattnet, utarbetat av ingenjörerna Carring och Heijkenskjöld i Stockholm. Denna reningsmetod har kommit till användning såväl i Stockholm som vid alla offentliga bad i Göteborg och i lämnad redogörelse för Centralbadet i Stockholm har, med användning av systemet, en årsbesparing uppstått av ej mindre än 85 % och vid Renströmska badanstalten i Göteborg 42 % av anläggningskostnaden.

Badhusstyrelsen, som satt sig i förbindelse med anläggningsfirman för att utröna huruvida en sådan anläggning vid härvarande varmbadhus skulle ställa sig ekonomiskt fördelaktig, har av ingenjör Carring, som gjort ett personligt besök vid badhuset, mottagit följande driftskalkyl, beräknad för 50 driftveckor pr år à 6 dagar.

Nuvarande vattenkostnad	225 × 50 × 5 = ...	kr.	562: 50
Senare „	225 × 6 × 5 = ...	„	67: 50
Differens		kr.	495: —

N:o 46.

Ang. utförande av en vattenreningsanläggning i Varmbadhuset.

Nuvarande vattenuppvärmningskostnad från 8 till 20 grader 34 ton kol à 40: —	kr.	1,360: —
Senare vattenuppvärmningskostnad 4 ton	„	160: —
Differens	kr.	1,200: —
Netto till anläggningens favör	Kr.	1,695: —

Omkostnader:

Elektrisk ström 300 dagar à 1: 70	kr.	510: —
Kemikalier „ à 0: 50	„	150: —
	Kr.	660: —
eller en differens exclusive amortering av	Kr.	1,035: —

I denna kalkyl är räknat med bassängtömning varannan månad efter reningsanläggningens inrättande, men gå i regel de i drift nu varande anläggningarna 3 månader.

Det preliminära kostnadsförslaget som uppgjorts för en dylik anläggning vid härvarande varmbadhus upptager:

för mekaniska och byggnadsarbeten	kr.	4,000: —
för kemikalieapparater, instrument, pump, ritningar och arbetskontroll	„	2,500: —
eventuella efterputsningar, målningar etc.	„	500: —
vadan anläggningskostnaden skulle utgöra	Kr.	7,000. —

Då enligt vad Badhusstyrelsen inhämtat såväl vid besök å anstalt där systemet kommit till användning, som ock genom en av sundhetsinspektören i Göteborg, D:r Gösta Göthlin, utgiven skrift om rening av badvatten, däri systemet varmt förordas, och då en vattenreningsanläggning av ovan angivna art vid härvarande varmbadhus blir väl räntabel och dessutom i hygienisk synpunkt har stora fördelar, särskilt med hänsyn till de dagliga skolbaden, får Styrelsen anhålla, att Stadsfullmäktige behagade bevilja ett anslag av *Kronor 7,000:* — för utförande av en vattenreningsanläggning vid stora simhallen i varmbadhuset enligt ovan angivna system.

I ärendet bekomna skrivelser jämte ovanberörda skrift av D:r Gösta Göthlin bilägges.

Västerås den 9 oktober 1924.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 47.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av ett tork- och putsrum inom polisstationen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden har i härvid fogade skrivelse anhållit om ett anslag å 1,400 kronor för anordnande av ett tork- och putsrum inom polisstationen, och får Drätselkammaren härmed överlämna framställningen till Stadsfullmäktige och med hänsyn till behovet av den föreslagna anordningen hemställa, att Stadsfullmäktige ville för andamålet anvisa det begärda anslaget att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 16 oktober 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan flera år tillbaka föreligger stort behov av inrättande av ett tork- och putsrum för polispersonalen, varest densamma kan beredas tillfälle att mellan de olika passen vid regnig och våt väderlek få torka sina överplagg samt tvätta och putsa sig själv, utan att behöva härför disponera de för allmänheten tillgängliga expeditionslokalerna.

Ett sådant tork- och putsrum kan anordnas i den nuvarande s. k. reservfinkan, vilken f. n. huvudsakligast användes såsom förrådsrum. Förrådet skulle i så fall uppflyttas i ett redan nu befintligt vindskontor.

Kostnaderna för reservfinkans inredande till tork- och putsrum uppgå enligt bilagda, av stadens byggnadschef upprättade kostnadsförslag till 1,300 kronor. Härtill kommer dock för inledande av vatten och anordnande av ett tvättställ i putsrummet ytterligare 100 kronor.

Polisnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville för anordnande av ett tork- och putsrum inom polisverkets lokaler anvisa 1,400 kr.

Västerås den 6 oktober 1924.

För Polisnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Polisnämnden i Västerås.

N:o 47.

Ang. anordnande av ett tork- och putsrum inom polisstationen.

Kostnadsförslag

för anordnande av torkrum vid stadens polisstation.

Torkrummet har föreslagits inrett i södra delen av det invid stora polisfinkan belägna förrådsrummet.

Inledning av ångvärme, incl. kamflänsrör, samt gasapparat för sommareldning, enligt anbud från Västerås Rörläggningsaktiebolag	675: —
Träarbete m. m.	250: —
Invändig plåtbeklädnad	90: —
Målning	30: —
Håltagning och efterlagning	55: —
Diverse och oförutsedda kostnader	200: —
Summa kr.	1,300: —

Västerås den 18 juni 1924.

GÖSTA SMITT.

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri. 1924.

N:o 48.

Kungl. Maj:ts utslag ang. förste stadsläkarens avlöning som epidemisjukhusläkare.

Överlämnas till stadsfullmäktige för kännedom.

Västerås rådhus den 1 november 1924.

På Magistratens vägnar:

J. W. ÖDMAN

H. Cronholm

Kungl. Maj:ts utslag på de besvär, förste stadsläkaren Carl Thunström i underdånighet anfört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 20 september 1923 meddelade resolution i fråga om förste stadsläkarens i Västerås avlöning för handhavande av läkarvården vid epidemisjukhuset i Västerås; i anledning av vilka besvär infordrade utlåtanden avgivits av Kungl. Maj:ts befallningshavande efter vederbörandes hörande den 7 april 1924 och av medicinalstyrelsen den 20 juni 1924;

Givet i Regeringsrätten den 25 september 1924.

I samband därmed att Västerås stad med ingången av år 1920 ingick i Västmanlands läns landstingsområdes epidemidistrikt träffades mellan landstinget och staden överenskommelse, varigenom staden till landstinget under åren 1920—1924 mot visst årligt belopp uthyrde stadens epidemisjukhus med allt vad till fastigheten hörde. I överenskommelsen bestämdes vidare, under punkten 4, att den närmaste tillsynen och skötseln av epidemisjukhuset och sjukvården vid desamma skulle tillsvidare utövas av stadens hälsovårdsnämnd såsom sjukhusstyrelse samt, under punkt 5, att läkarvården vid epidemisjukhuset skulle om möjligt tills vidare uppdragas åt förste

N:o 48.

Ang. förste stadsläkarens avlöning som epidemisjukhusläkare.

stadsläkaren i Västerås; och skulle landstingets epideminämnd i så fall ersätta staden den del av hans avlöning, som motsvarade hans arbete för vård av sjuka från staden vid epidemisjukhuset, med 3 000 kronor om året.

Med anledning av en utav klaganden hos hälsovårdsnämnden gjord framställning hemställde nämnden hos stadsfullmäktige, att fullmäktige måtte besluta dels att uppdraga åt nämnden och drätselkammaren att med landstingets epideminämnd träffa sådan uppgörelse, att bestämmelsen i överenskommelsens femte punkt, i vad den avsåge ersättning till staden, skulle utgå, dels ock att staden skulle återbära det eller de belopp, den på grund av nämnda punkt av landstinget uppburit.

Vid sammanträde den 28 mars 1923 blev ifrågavarande framställning av stadsfullmäktige avslagen.

Häröver anförde klaganden besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, därvid han androg huvudsakligen följande: Den för förste stadsläkaren bestämda avlöningen utgjorde gottgörelse för det arbete, han utförde i sin egenskap av stadens tjänsteman, men kunde icke vara betalning för hans befattning med den av landstinget utövade epidemisjukvården. Klaganden hade icke kunnat tänka sig att ovanberörda bestämmelse om skyldighet för landstinget att årligen betala 3 000 kr. skulle kunna tolkas på annat sätt än att beloppet skulle av staden överlämnas till honom utöver den för honom såsom förste stadsläkare bestämda lönen. Emellertid hade staden själv behållit de belopp, landstinget i enlighet med överenskommelsen till stadskassan erlagt. Klaganden ansåge, att det mellan staden och landstinget träffade avtalet om utbetalande av ersättning för sjukvården vid epidemisjukhuset, såsom detta av stadsfullmäktige tolkats, icke vore för honom bindande samt att stadsfullmäktige icke ägt vägra att till honom utgiva den ersättning för nämnda sjukvård, som landstinget till staden erlagt, eller tillförbinda honom att under den tid, varunder ifrågavarande överenskommelse kunde komma att gälla, uppehålla sjukvården ifråga utan att bekomma samma ersättning. Då stadsfullmäktiges avslag å hälsovårdsnämndens omförmälda framställning enligt klagandens uppfattning innefattade ett beslut, att från staden icke skulle lämnas honom någon som helst gottgörelse — utöver den honom såsom förste stadsläkare tillkommande avlöningen — för det arbete, han från och med år 1920 utfört och intill utgången av år 1924 kunde komma att utföra genom att bestrida läkarvården vid det under landstinget lydande epidemisjukhuset, samt detta beslut kränkte hans enskilda rätt, vilade på orättvis grund och stode i strid med allmänna rättsgrundsatser samt för den skull icke kunde anses såsom i laga ordning tillkommet utan fattat av stadsfullmäktige med överskridande av deras befogenhet yrkade han beslutets upphävande.

Genom överklagade resolutionen har Kungl. Maj:ts befallningshavande utlåtit sig sålunda: Enär den omständigheten, att länets landsting i enlighet med en mellan Västerås stad och landstinget gällande överenskommelse rörande stadens epidemisjukvård till staden årligen betalade, bland annat, ett belopp av 3 000 kronor för den del av förste stadsläkarens lön, som ansetts motsvara dennes förut för stadens och numera för landstingets räkning handhavda läkarvård av stadens epidemisjuka vid dess för närvarande till

N:o 48.
Ang. förste stadsläkarens avlöning som epidemisjukhusläkare.

landstinget uthyrda epidemisjukhus, så mycket mindre kunde lagligen medföra rätt för klaganden att utfå ifrågavarande av landstinget till staden utbetalda belopp, som klaganden från staden uppburit och fortfarande oavkortad uppbure den för förste stadsläkaren fastställda lönen, vilken tillmätts såsom ersättning, förutom annat, även för vård av stadens epidemisjuka å epidemisjukhuset, alltså och då klaganden icke i övrigt visat skäl, som lagligen kunde föranleda upphävande av stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut, funne Kungl. Maj:ts befallningshavande besvären icke kunna bifallas.

Hos Kungl. Maj:t fullföljer klaganden sin i målet förda talan.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas ovan berörda besvär och finner ej skäl att göra ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes resolution. Det länder vederbörande till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts sekret:
(L. S.)

Axel Wennerholm.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

B. Stenfeldt.

N:o 49.

Hamnstyrelsens för Strömsholms våg framställning ang. pensionering av vågmästaren O. Möller.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Strömsholms Våg får härmed överbringa bifogade ansökan från vågmästaren O. Möller, Strömsholm, jämte utdrag ur Styrelsens protokoll angående ovanberörda framställning, och får, med erinran om att Hamnstyrelsen som, enligt gällande reglemente har att antaga och avskeda hamnfogde och annan betjäning vid hamnen, beviljat vågmästare Möller avsked, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta tillerkänna vågmästare O. Möller en årlig pensionsersättning av 500 kronor från den 1 ja-

N:o 49.

Ang. pesionering av vågmästaren O. Möller.

nuari 1925 under Möllers återstående livstid att utbetalas kvartalsvis i förskott av hamnens och vågplatsens inkomster.

Västerås den 1 november 1924.

Hamnstyrelsen för Strömsholms Våg:

K. KÄTTSTRÖM

Utdrag av protokoll, hållet vid Styrelsens för Strömsholms Våg sammanträde den 27 oktober 1924.

§ 2.

I anslutning till den i § 4 i protokollet för Styrelsens sammanträde den 8 augusti detta år omförmälda frågan om ordnande av vågmästarebefattningen vid hamnen förelåg nu från vågmästare O. Möller följande skrivelse:

"Till etc. — — — — — — — — — — — Bil. § 2."

Efter föredragning härav beslöts att bevilja vågmästare Möller avsked från befattningen i fråga från och med detta års utgång. Till protokollet skulle antecknas, att vågmästare Möller, som nu är 68 år gammal, innehaft befattningen som vågmästare sedan år 1891 efter att därförut allt sedan år 1873 haft anställning som biträde åt två förutvarande vågmästare; att han samvetsgrant och utan anmärkning skött befattningen i fråga; att vågmästaretjänsten under senare åren på grund av minskad trafik vid hamnen endast inbragt innehavaren en årlig inkomst av c:a 500 kronor, därav 300 kronor som lön och återstoden i form av provision.

Enär inkomsten varit så ringa syntes det Styrelsen knappast möjligt att, på sätt vanligen plägar ske, bestämma utgående pensionsbelopp till viss procent av förut utgående lön, utan beslöt Styrelsen enhälligt, att hos Stadsfullmäktige i städerna Västerås och Köping förorda en årlig pensionsersättning till vågmästare Möller av 500 kronor att utgå från den 1 januari 1925 under Möllers återstående livstid; och skulle medlen utgå av hamnens och vågplatsens inkomster samt utbetalas kvartalsvis i förskott.

Som ovan

In fidem:

K. Kättström

Avskrift.

Till Styrelsen för Strömsholms Våg.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla, att på grund av min höga ålder erhålla entledigande från min innehavda tjänst som vågmästare vid Strömsholms Våg.

N:o 49.
Ang. pensionering av vågmästaren O. Möller.

På grund av min mångåriga tjänst, får jag tillika vördsamt hemställa, att Styrelsen ville vidtaga åtgärder för att åt mig utverka någon pension.

Strömsholm 1 okt. 1924.

O. Möller

Rätt avskrivet intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

N:o 50.

Revisionsberättelse över tekniska skolans räkenskaper för år 1923.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade av Västerås stadsfullmäktige den 27 dec. 1923 utsedde att granska räkenskaperna för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning för år 1923 få efter nu verkställt uppdrag därom avgiva följande berättelse.

Vi hava tagit del av oss företedda protokoll från styrelsens sammanträden och granskat räkenskaper, kassa, banktillgodohavanden och fondmedel. De önskemål angående redovisningen, vilka vi under revisionen framställt, hava blivit utförda. Angående inkomster och utgifter för skolans verksamhet hänvisa vi till den uppställning däröver, som drätselkammaren intagit i sin redogörelse för sistlidet år och som bifogats till stadens revisorers berättelse. Vi vitsorda denna uppställnings överensstämmelse med skolans räkenskaper.

Vi tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas vederbörande för 1923 års förvaltning och räkenskaper.

Västerås den 5 november 1924.

CARL TOUR. EMIL AXELL

N:o 51.

Drätselkammarens skrivelse ang. godkännande av testamente efter f. stadskamreraren B. Carlsson och mottagnade av donation enligt testamentet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 nästlidne oktober hava Stadsfullmäktige för utlåtande till Drätselkammaren överlämnat en framställning från Stadskamreraren Oscar Andersson i egenskap av utredningsman i boet efter avlidne förre stadskamreraren Bernhard Carlsson därom att staden, jämlikt Kungl. resolutionen den 29 oktober 1664 vore berättigad till danaarv efter den avlidne, ville med avstående av denna rätt godkänna ett framställningen åtföljande i avskrift upprättat testamente, och får Drätselkammaren i anledning härav, med meddelande att enligt testamentsbestämmelserna huvuddelen av kvarlåtenskapen, som enligt boupptecknigen uppgår till 68 683: 01 kronor, skall tillfalla staden att av staden förvaltas med den föreskrift, att avkastningen av donationen skall användas till beklädnad och bespisning av fattiga folkskolebarn efter Folkskolestyrelsens omprövning, och enär testamentet är upprättat i laga form föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta, att staden skall avstå från rätten till danaarv efter den avlidne, att för stadens del godkänna testamentet, samt att, under uttalande av stadens tacksamhet för de genom testamentet till staden donerade medlen, emottaga dessa till förvaltning genom Drätselkammaren.

Västerås den 6 november 1924.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Magistraten i Västerås.

Remitteras till Stadsfullmäktige, som i anledning av denna framställning behagade fatta beslut.

Västerås rådhus den 30 oktober 1924.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON

H. Cronholm

N:o 51.

Ang. godkännande av testamente efter f. stadskamreraren B. Carlsson och mottagande av donation enligt testamentet.

Bifogade framställning till Stadsfullmäktige om avstående av stadens rätt till danaarv efter förre stadskamreraren Bernhard Carlsson får undertecknad, utredningsman i boet, hemställa, att Magistraten behagade överlämna till Stadsfullmäktige för fattande av beslut.

Västerås den 29 oktober 1924.

OSCAR ANDERSSON

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt i avskrift bifogade testamentariska förordnande har förre stadskamreraren Adolf Bernhard Carlsson, vilken avled den 12 juli 1924, förordnat att hans kvarlåtenskap, sedan vissa i testamentet föreskrivna legat om tillhopa 16 000 kronor jämte omkostnader för boutredning, begravning m. m. utgått, skulle tillfalla Västerås stad för förvaltning.

Enligt bifogat transsumt av bouppteckning utvisar boet en behållning av 68 683 kronor 1 öre.

Då vidare av bouppteckningen framgår att stadskamreraren Carlsson icke efterlämnat kända arvingar, får undertecknad, utredningsman i boet, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville förklara, att Västerås stad, med avstående av staden enligt Kungl. Resolutionen den 29 oktober 1664 tillkommande rätt till danaarv, godkänner nu ifrågavarande testamentariska förordnande.

Västerås den 29 oktober 1924.

OSCAR ANDERSSON

Avskrift.

TESTAMENTE.

Undertecknad, som saknar bröstarvingar, förordnar härmed såsom min yttersta vilja att efter min död skall med den del av min kvarlåtenskap, som återstår sedan boets skulder blivit betalda, på följande sätt förfaras:

1:o) Min hushållerska Hulda Maria Eriksson, som varit i min tjänst sedan november månad år 1912, äger att av mina tillgångar utbekomma kontant tiotusen (10 000) kronor.

2:o) Min guddotter Minsen Anea Bergh, dotter till avlidne landskanslisten Georg Vilh. Bergh och hans efterlevande änka Agnes Bergh, född Tingström, skall erhålla kontant sextusen (6 000) kronor.

N:o 51.

Ang. godkännande av testamente efter f. stadskamreraren B. Carlsson och mottagande av donation enligt testamentet.

3:o) Sedan erforderligt belopp använts till bestridande av boutredningsoch begravningskostnaderna ävensom anskaffande av en enkel vård i likhet med den, som finnes å min avlidna fostermoders, av mig inköpta och även för mig ämnade gravplatsen i Kopparbergsvreten, skall återstoden av min kvarlåtenskap överlämnas till Västerås stad för förvaltning; och skall den årliga räntan eller avkastningen därav användas till beklädnad och bespisning av fattiga barn vid Västerås stads skolor efter skolstyrelsens beprövande.

Till utredningsman i mitt bo utser jag härmed stadskamreraren Oscar Andersson, Västerås, eller, därest han ej vill åtaga sig uppdraget, anhåller jag att Västerås Rådstuvu Rätt behagade förordna boutredningsman.

Västerås den 1 april 1922.

BERNH. CARLSON.

Det konvolut, vari detta testamente var inneslutet, var försett med följande påskrift:

"Att f. Stadskamreraren Bernh. Carlson, vilken vi personligen känna, vid sundt och fullt förstånd förklarat den i förevarande med hans och våra sigill förseglade konvolut inneslutna handling, angående vars innehåll vi icke hava oss något bekant, innefatta hans yttersta vilja och testamente, intygas av oss på en gång närvarande och särskilt anmodade vittnen.

Västerås den 3 april 1922.

Hjalmar Södergren	*Oscar Andersson*
Stadsbokhållare	Stadskamrerare.
(Lacksigill, innehållande initialbokstäverna "H. S.")	(Västerås Stads Fattigvårds Dir. Sigill.)":

vilket härmed betygas.

Västerås rådhus den 17 juli 1924.

Ex officio:

J. W. Ödman.

§ 342. År 1924 den 17 juli vid Rådstuvu Rätten i Västerås hördes Stadskamreraren Frans Oscar Andersson och Stadsbokhållaren Per Hjalmar Södergren för dödsfalls skull på ed angående tillkomsten av detta testamente; betygar

På Rådstuvu Rättens vägnar:

J. W. ÖDMAN.

§ 119. År 1924 den 21 juli, vid rådhusrätten i Västerås blev detta testamente för laga bevakning efter avlidne f. d. stadskamreraren Bernhard

Carlson ingivet samt utställt till delgivning med den avlidnes närmaste arvingar; betygar

N:o 51.

Ang. godkännande av testamente efter f. stadskamreraren B. Carlsson och mottagande av donation enligt testamentet.

På rådhusrättens vägnar:

ERIK GEZELIUS

Rätt avskrivet, betyga:

Greta Gustafsson. *Eric Löfgren.*

Avskrift.

År 1924 den 30 augusti förrättades av undertecknade efter anmodan bouppteckning efter förre stadskamreraren Adolf Bernhard Carlson, född den 28 september 1853 i Romfartuna socken samt död den 12 juli 1924 i Västerås.

Enligt verkställd utredning hos pastorsämbetena i Västerås stad, Romfartuna, Lillhärads och Tillberga socknar hade upplysning icke kunnat erhållas om släktingar till den avlidne och voro sådana eljes icke heller här kända.

Det skulle här till en början antecknas, att den avlidne förordnat röande sin kvarlåtenskap genom ett testamente, bevakat den 21 juli 1924 vid Rådhusrätten i Västerås och av följande lydelse:

"TESTAMENTE.

— — — — — — — — — — — —

Boet uppgavs beträffande lösöreboet av den avlidnes hushållerska Hulda Maria Eriksson samt beträffande värdehandlingar och i övrigt av utredningsmannen i boet stadskamreraren Oscar Andersson. Boet antecknades och värderades sålunda:

Tillgångar:

— — — — — — — — — — — —

Boet visar alltså en behållning av Kronor 68 683: 01

Att allt vad till boet hörer riktigt uppgivits så att ej något uteslutits eller undantagits betyga under edlig förpliktelse.

Västerås som ovan.

Oscar Andersson *Hulda Eriksson*
Stadskamrerare.

Sålunda enligt uppgift antecknat och värderat, betyga.

Västerås som ovan

Victor Åsberg *Per Berglund.*

§ 141. År 1924 den 8 september vid Rådstuvu Rätten i Västerås blev denna bouppteckning inregistrerad; betygar.

På Rådstuvu Rättens Vägnar:

J. W. ÖDMAN.

Rätt avskrivet, betyga:

Greta Gustafsson. *Eric Löfgren.*

N:o 52.

Drätselkammaren skrivelse ang. anslag till flickläroverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämna en framställning från Styrelsen för härvarande högre läroverk för flickor angående kommunalt anslag till läroverket för treårsperioden 1925—1927 till enahanda belopp, som under innevarande treårsperiod utgått, och får Drätselkammaren, under förklaring att Drätselkammaren intet har att erinra emot bifall till framställningen, och under erinran att hittills utgående årsanslag utgjorts dels av 7 447 kronor, motsvarande räntan efter en räntefot av 5½ % å 135 000 kronor, fördelade med 115 000 kronor å stadens utgifter för skolhusbygget, 15 000 kronor å värdet av skolhusets tomt samt 5 000 kronor motsvarande värdet å gymnastikhustomten, dels av 1 650 kronor, utgörande den efterskänkta årsräntan efter samma räntefot å stadens fordran av läroverket, stor 30 000 kronor, dels av bidrag till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg, utgörande hälften av det belopp staten för samma ändamål årligen anvisar, dels ock slutligen bidrag till samma lärarinnors pensionsavgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels anslå under vart och ett av åren 1925—1927 ovannämnda belopp 7 447 och 1 650 kronor, dels bidraga för samma tid till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter med, vad angår ålderstilläggen halva det belopp staten årligen härtill anslår, och vad angår pensionsavgifterna enligt Stadsfullmäktiges förenämnda beslut den 31 mars 1910 och grunderna i nådiga kungörelsen den 23 december 1910, dels ock härvid bestämma, att dessa årsanslag i första rummet skola utgå av den efterskänkta räntan, 1 650 kronor, och till återstående del av uttaxerade medel i respektive årsbudgeter.

Västerås den 13 november 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 52.

Ang. anslag till flickläroverket.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 3 oktober 1924 angående ansökningar om statsunderstöd åt privatläroverk (Sv. Förf.-saml. n:o 439, 1924) skall vid dylik ansökan bl. a. bifogas (enl. mom. 21) "handlingar, som visa, att kommun eller enskilda donatorer till skolans uppehållande under den tid, för vilken statsunderstöd sökes, dels lämna bidrag, vars värde för år räknat uppgår till minst samma belopp som det sökta statsunderstödet, dels bidraga till de vid skolan anställda lärarinnornas ålderstillägg med hälften av det belopp, staten för samma ändamål tillskjuter, dels ock förklarat sig villiga att bidraga till lärarinnornas pensionering enligt stadgade grunder."

Senaste anslagsperioden har omfattat kalenderåren 1922, 1923 och 1924, och därunder har Västerås högre Elementarläroverk för flickor, på grund av anslaget från Landstinget å 2 000 kr. och från Västerås stad omkring 10 800 kronor per år, åtnjutit ett årligt statsbidrag av 6 000 kronor från det s. k. reservationsanslaget och (i medeltal) 4 500 kronor från tilläggsanslaget eller tillsammans (i medeltal) 10 500 kronor.

Då i november detta år underdånig ansökan om förnyelse av statsbidraget för treårsperioden 1925, 1926 och 1927 skall göras, får Styrelsen för Västerås högre Elementarläroverk för flickor härmed vördsamt anhålla,

att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om förnyande för åren 1925, 1926 och 1927 av stadens årsanslag till nämnda läroverk: ävensom om förnyande av förbindelsen angående bidragen till lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter, allt i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut enligt protokollet den 15 september 1921.

Västerås den 12 november 1924.

JOHN KARLSSON

Anna Löfgren *A. Enblom* *C. Idar*

Theofil Öberg *Agnes Söderquist*

Hjalmar Thyresson

N:o 53.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till fortsatta arbeten vid djuphamnsbygget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda handlingar från djuphamnsbyggnadskommittén får Drätselkammaren, under tillstyrkande av kommitténs framställning samt med tillkännagivande, att för trafikens upptagande vid djuphamnen ytterligare torde erfordras anslag för fullständigande av spåranordningarna å kajen och hamnplanen och att härför begäran om anslag framdeles torde komma att göras, hemställa, att Stadsfullmäktige ville, på sätt djuphamnsbyggnadskommittén i sin skrivelse föreslagit, besluta

dels anslå av lånemedel 150 000 kronor till utförande av fyllningsarbeten bakom djuphamnens kajmur och muddring utanför kajen, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning, i vad det avser anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga,

dels ock bemyndiga Drätselkammaren att förskottsvis utbetala de kostnader, förslagsvis 25 000 kronor, som erfordras för rivning av fångdammen vid djuphamnen.

Västerås den 20 november 1924.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Drätselkammaren i Västerås.

Inom den närmaste tiden beräknas kajkroppen för den nya djuphamnen vid Carlsberg vara färdiggjuten. Därmed äro i huvudsak de arbeten för djuphamnen, om vilkas definitiva utförande beslut av Stadsfullmäktige fattats, fullbordade. Utan oiägenhet för de utförda arbetenas bestånd

N:o 53.

Ang. anslag till fortsatta arbeten vid djuphamnsbygget.

skulle nu visserligen djuphamnsarbetet kunna avbrytas för någon tid, och såsom skäl härför kunna allmänna ekonomiska synpunkter anföras. Men i synnerhet två tungt vägande skäl tala för ytterligare fortsättning av arbetet. Det ena är arbetslösheten. Denna har som bekant under senare tid hastigt ökats. Och även om situationen på arbetsmarknaden nu är något bättre än denna tid för ett år sedan, är ändock läget sådant, att allt bör göras för att förhindra, att arbetslösheten ytterligare ökas genom nedläggande av arbetsplatsen vid djuphamnen, där ändock ett avsevärt antal av de mest behövande arbetslösa kunna beredas sysselsättning och en nödtorftig utkomst. Detta sätt att underlätta de arbetslösas bekymmer, då samtidigt något av varaktigt värde vinnes åt samhället, är dock vida bättre, än att samhällets fattigvård, utan att något nyttigt arbete utföres, belastas med utgifter för de arbetslösas och deras familjers uppehälle. Det andra skälet är, att då nu Mälarens farleder fram till Västerås vid mitten av år 1925 väntas vara upprensade för den större sjöfarten, det bör vara angeläget för Västerås stad, med hänsyn såväl till den en gång gjorda utfästelsen till statsmakterna som ock därtill att arbetena med hamnbyggnaden redan fortskridit så långt som de gjort, att de relativt obetydliga arbeten som återstå, för att djupgående fartyg skola kunna mottagas här, bliva utförda till samma tidpunkt som farledsupprensningen blir fullbordad. Vad som härutinnan återstår framgår av bilagda utredning av kommitténs ledamöter, ingenjören Paul Anderson och byggnadschefen Gösta Smitt.

Med stöd av det anförda och under meddelande, att, vad det för närvarande enligt en av byggnadschefen verkställd utredning vill synas, de verkliga kostnaderna för hittills beslutade arbeten komma att ungefärligen överensstämma med de beräkningar, som legat till grund vid de beslut Stadsfullmäktige fattat om arbetenas utförande, hemställer djuphamnsbyggnadskommittén, att Drätselkammaren ville i och för fortsatt lindrande av arbetslösheten genom nödhjälpsarbete, i den mån arbetet kan bedrivas som sådant, hos Stadsfullmäktige utverka ett anslag å 150 000 kronor till utförande av fyllningsarbeten bakom djuphamnens kajmur och muddring utanför kajen samt bemyndigande för Drätselkammaren att förskottera de kostnader, förslagsvis 25 000 kronor, som erfordras för rivning av fångdammen därstädes.

Västerås den 20 november 1924.

På Djuphamnsbyggnadskommitténs vägnar:

K. KÄTTSTRÖM

Theofil Öberg

Till Drätselkammarens i Västerås djuphamnsbyggnadskommitté.

Vid stadens djuphamn torde kajkroppen i dagarna bliva fullt färdig, vägen ned till hamnen är redan nu klar, hamnplanen avschaktad och spå-

N:o 53.
Ang. anslag till fortsatta arbeten vid djuphamnsbygget.

ret framdraget så långt, som för närvarande är möjligt. Därmed hava de tills dato beslutade arbetena utförts, och få vi beträffande kostnaderna hänvisa till bifogade tablå.

Nu återstår emellertid, innan kajen kan tagas i bruk, att utanför densamma borttaga fördämningen, muddra bort 100 000 kubikmeter lera samt fylla upp marken bakom själva kajkroppen.

Vid dammens rivande återfås visserligen det till densamma begagnade materialet, och detta har ett värde, som svarar mot rivningskostnaden, kanske något mera, men ett anslag behöves likvisst för arbetets utförande, även om beloppet sedermera kan redovisas i form av material. Dammen är 440 meter lång, och arbetet torde, om det utföres nu i vinter från isen, kräva ett belopp av c:a 20- à 25 000 kronor för arbete, redskap och arbetsledning. 30 à 40 man torde då kunna sysselsättas därmed under vintermånaderna.

Muddringen är beräknad enligt närslutna profiler, och har Kungl. Vattenfallsstyrelsens tjänstemän uppgivit, att kostnaden, om material förhyres från Kungl. Styrelsen, sannolikt kommer att uppgå till 80- à 85 000 kronor. Meningen vore då att med hjälp av mudderverket Stockholm jämte tillhörande pråmar och bogserbåtar utföra arbetet, så att detta vore klart i början av sommaren 1925. Som de redskap det här är fråga om kräva särskilt vant och sakkunnigt manskap kan ej någon större arbetskraft därvid beräknas erhållas från samhället.

Fyllningen bakom kajen torde lämpligast tagas ur de pinnmolager, som finnas omedelbart bakom och vid sidan av hamnplanen; den uppgår till 28 000 kubikmeter enligt uppgjorda profiler, även de nu bilagda. Därest grävmaskin begagnas bör kostnaden för uttagande av massan, dess transport och uttippande ej överstiga 2 kronor pr kubikmeter, d. v. s. 56 000 kronor, men anse vi att man ej bör släppa den möjlighet, som finnes att vid detta arbete sysselsätta de arbetslösa inom samhället, även om kostnaden för material, arbete och arbetsledning då troligen måste upptagas till 2: 50 kronor pr kubikmeter, d. v. s. 70 000 kronor. För sagda belopp kan en arbetsstyrka av 100 man sysselsättas i c:a 100 dagar. Priserna äro räknade med de nu vid djuphamnen gällande.

Därest dessa arbeten nu beslutas, kräves således en summa av:

Rivning av dammen	25 000: —
Muddring	80 000: —
Schaktning och fyllning	70 000: —
eller sammanlagt kronor	175 000: —

och alltså ett anslag, sedan värdet av materielen i dammen frånräknats, av 150 000 kronor.

Staden har då möjlighet att under vintern lämna arbete till 130 à 150 man av de arbetslösa inom samhället. Då dessas antal för närvarande kan beräknas uppgå till minst detta antal, troligen något 100-tal därutöver

fram emot jultiden, synes det som skulle det begärda beloppet vara skäligt, varför vi få föreslå, att detsamma av Drätselkammaren nu begäres.

Västerås den 17 november 1924.

GÖSTA SMITT PAUL ANDERSON

N:o 53.
Ang. anslag till fortsätta arbeten vid djuphamnsbygget.

N:o 54.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets yttranden ang. särskilda sakkunniges betänkande rörande läroverks- och landsbibliotek.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 24 april innevarande år, varigenom Drätselkammaren anmodats avgiva yttrande över ett avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek, har Drätselkammaren låtit en gemensamt med Beredningsutskottet tillsatt kommitté utarbeta förslag till dylikt yttrande och får nu med överlämnande av detta yttrande hemställa, att Stadsfullmäktige ville däri instämma.

Västerås den 20 november 1924.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet, som enligt remiss av Stadsfullmäktige den 24 april innevarande år jämte Drätselkammaren anmodats avgiva yttrande över ett av särskilt tillkallade sakkunnige avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek, får härmed till Stadsfullmäktige överlämna ett av en inom Drätselkammaren och Beredningsutskottet utsedd gemensam delegation utarbetat förslag till dylikt yttrande och därvid hemställa, att Stadsfullmäktige ville göra detta till sitt eget utlåtande över förslaget, under uttalande tillika av det allmänna omdöme att, därest den

N:o 54.

Ang. särskildn sakkunniges betänkande rörande läroverks- och landsbibliotek.

framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område skulle påkalla en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i avseende å den rent tekniska utformningen — således ej ekonomiska — synes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna.

Västerås den 19 november 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow

Till Beredningsutskottet och Drätselkammaren.

Undertecknade, som erhållit i uppdrag att upprätta förberedande förslag till det yttrande över ett av särskilt tillkallade sakkunnige avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek, som infordrats av Stadsfullmäktige, få härmed till fullgörande av sagda uppdrag anföra följande.

Till en början torde en kort sammanfattning av betänkandets innehåll och syftemål vara erforderlig.

I motion till 1918 års riksdag hemställde Redaktören A. Pers att en utredning måtte verkställas angående landets biblioteksväsende på det område, som ligger mellan de stora statsbiblioteken (Kungl. Biblioteket och universitetsbiblioteken) och folkbiblioteken, och uttalades därvid som önskemål, *att* lärjungebiblioteken vid allmänna läroverk, real- och samskolor borde sättas i tillfälle att erhålla bokbestånd och läsrum, så att de kunde på ett tidsenligt sätt betjäna skolorna, *att* stiftsbiblioteken erhölle möjlighet att anskaffa större verk och annan facklitteratur, så att de kunde göra effektiv tjänst som ett mellanled mellan de stora statsbiblioteken och folkbiblioteken, liksom även betjäna de smärre skolornas behov av dyrbarare bokverk, och *att* stiftsbibliotekens gamla bokskatter måtte kunna konserveras av sakkunniga personer och eljest få nödig omvårdnad för att undgå att förstöras.

Sedan riksdagen fattat beslut i huvudsaklig överensstämmelse med motionens syftemål, tillkallade chefen för Kungl. ecklesiastikdepartementet särskilda sakkunnige för att inom departementet biträda med utredning angående bättre vård och utveckling av sådana bibliotek, som utgöra en mellanform mellan de stora statsbiblioteken och de egentliga folkbiblioteken.

I föreliggande av de sakkunnige den 28 februari 1923 avgivna betänkande behandlas först frågan om ökade anslag till statsläroverkens bibliotek, en fråga som i detta sammanhang ej torde behöva närmare beröras. Detta är däremot fallet med den nya biblioteksform, som av de sakkunnige föreslås, eller de s. k. landsbiblioteken, vilka skulle upprättas, i allmänhet på grundval av de hittillsvarande stiftsbiblioteken, som då skulle skiljas från förbindelsen med respektive läroverk. Behovet av dylika landsbibliotek hade av motionären motiverats därmed, att å ena sidan folkbiblioteken ute

N:o 54.
Ang. särskilda sakkunniges betänkande rörande läroverks- och landsbibliotek.

i bygderna icke hade råd att anskaffa vare sig vetenskaplig litteratur eller facklitteratur på praktiska områden, under det att å andra sidan det icke kunde anses vara lämpligt att i större utsträckning tillhandahålla sådana verk från de stora statsbiblioteken, då därigenom hinder för dessas egentliga uppgifter skulle uppkomma. Föreståndaren för landsbiblioteket kunde som boksynt person stå till tjänst med råd och upplysningar i fråga om skötseln och en tidsenlig utveckling av de smärre bibliotek, som låge inom stiftet eller provinsen.

Landsbiblioteken skulle, enligt de sakkunniges förslag, tillgodose såväl den vetenskapliga forskningens behov som de folkliga bildningsträvandenas intressen, och hava, närmare bestämt, följande uppgifter:

a) att förvara och för forskningen tillhandahålla de i dem befintliga gamla bok- och handskriftsamlingarna;

b) att genom inköp av nyare vetenskaplig litteratur underlätta studiearbetet för läroverkens och övriga skolors lärare och lärjungar samt övriga forskare och studieintresserade;

c) att genom inköp av populärvetenskaplig litteratur och skönlitterära arbeten tillhandagå en större allmänhet;

d) att samla och bevara särskilt den litteratur, som angår det till landsbiblioteket hörande området, såväl i tryck som skrift;

e) att förmedla bok- och handskriftlån från och till andra bibliotek och arkiv;

f) att tjänstgöra som central för övriga inom bibliotekets område liggande bibliotek och boksamlingar, och som sådan tillhandagå med boklån i studieändamål, med utsändande av vandringsbibliotek o. d. i enlighet med de föreskrifter, som komma att utfärdas.

Bibliotekets personal utgöres av: en landsbibliotekarie, en vaktmästare, och där så befinnes behövligt, en eller flera amanuenser samt ett eller flera biträden. Som lokal styrelse för biblioteket fungerar en nämnd, bestående av landsbibliotekarien som självskriven ordförande samt fem medlemmar, valda för en tid av tre år; av dessa utses två av läroverkskollegiet, två av stadsfullmäktige och en av landstinget.

Biblioteksnämnden skulle hava till uppgift att efter förslag av landsbibliotekarien tillsätta amanuens och biträden samt vaktmästare, förordna om vikarie för bibliotekarien under semester och vid kortare tjänstledighet, att besluta om bokinköp samt i övrigt handlägga de ärenden, som av bibliotekarien hänskjutas till nämndens avgörande.

Landsbiblioteken skulle ägas och med nedan angivna undantag upprätthållas av staten, som till de större skulle lämna ett årligt anslag av 10 000 kronor till varje för bokinköp, bindning m. m., vidare tillsätta och avlöna föreståndaren (=landsbibliotekarien) samt avlöna vaktmästare och i vissa fall behövlig amanuens. Kostnaden för möjligen behövliga andra biträden liksom ock för uppvärmning, belysning och renhållning skulle däremot bestridas av vederbörande kommun.

För anskaffande av behövliga bibliotekslokaler skulle, enligt förslaget samverkan böra äga rum mellan stiftsstaden och vederbörande landsting.

N:o 54.

Ang. särskilda sakkunniges betänkande rörande läroverks- och landsbibliotek.

De sakkunnige hava icke framlagt detaljerade förslag. De utala, att, då organisationen i så hög grad vore beroende av lokalfrågans ordnande, dess uppbyggande endast kunde komma att ske successivt, samt vidare att det slutliga ordnandet i första hand komme att bero på de lokala myndigheternas intresse och initiativ.

Beträffande stiftsbibliotekets i Västerås förändring till landsbibliotek yttra de sakkunnige:

"Det är naturligt, att i en stad av Västerås storlek och med dess starka bildningsintresse kravet på upprättandet av ett landsbibliotek förr eller senare måste göra sig gällande. Det synes också de sakkunnige, som om alla betingelser för upprättandet av ett sådant bibliotek vore givna, blott en närmare samverkan kan åstadkommas mellan det gamla stiftsbiblioteket och det unga, men livskraftiga stadsbiblioteket. Utsikterna härför borde heller ej te sig alltför mörka. Redan nu saknar stiftsbiblioteket inom sina nuvarande lokaler möjlighet till starkare utvidgning, och stadsbiblioteket är alldeles i saknad av egen lokal. Vid bibliotekssakkunniges besök i staden 1921 diskuterades även möjligheten att på stiftsbibliotekets tomt uppföra en annexbyggnad, vilken i sig kunde inrymma såväl stadsbiblioteket som vissa delar av det växande stiftsbiblioteket, jämte nödiga läsesalar och expeditionsrum. Kan ett förslag i denna riktning genomföras, skulle enligt sakkunniges mening stadens biblioteksfråga vara löst på ett lyckligt sätt. Det är naturligt, att vid denna förening av de båda biblioteken även dessas ledning borde bliva gemensam."

Till sist föreslå de sakkunnige, att landsbiblioteken ställas under en särskild biblioteksöverstyrelse.

Det torde av den lämnade redogörelsen framgå, att de sakkunniges förslag icke innebär, att den angivna organisationen skulle på en gång genom något statsmyndigheternas påbud, med ty åtföljande ekonomiska konsekvenser för vederbörande kommunala enheter — landsting och städer — genomföras, utan avser förslaget att draga upp de riktlinjer, enligt vilka genom en frivillig samverkan mellan statsmakterna och de lokala myndigheterna den planerade organisationen så småningom skulle komma till stånd.

Vad Västerås beträffar skulle organisationens genomförande betyda, att det nuvarande stifts- och läroverksbiblioteket skulle i viss mån skiljas från läroverket och omorganiseras till ett landsbibliotek, och med detta skulle under gemensam ledning förenas det nuvarande stadsbiblioteket (Arbetareinstitutets bibliotek). Till lokalfrågans lösning skulle landstinget och staden samverka och de årliga kostnaderna på sätt ovan antytts fördelas mellan staten och staden.

I fråga om förslaget i allmänhet har det inom beredningsdelegationen å ena sidan ifrågasatts, huruvida den föreslagna, rätt omfattande och för det allmänna dyrbara organisationen verkligen kan anses motsvara ett föreliggande och känt behov och den föreslagna utbyggnaden av det offentliga biblioteksväsendet sålunda kan komma att medföra fördelar, som kunna anses motsvara kostnaderna. Å andra sidan har det framhållits, att en utveckling av biblioteksväsendet i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer,

N:o 54.

Ang. särskilda sakkunniges betänkande rörande läroverks- och landsbibliotek.

som de sakkunnige anvisat, borde förordas, i det att därigenom en märkbar brist i nuvarande anordningar skulle på ett tillfredsställande sätt botas.

Men frånsett denna allmänna synpunkt på frågan är beredningsdelegationen nödsakad framhålla, att organisationens genomförande skulle för Västerås vidkommande stöta på icke så obetydliga svårigheter.

Först är härvid att uppmärksamma skilsmässan med läroverksbiblioteket. Från läroverkets sida har härutinnan i det yttrande över sakkunnigeförslaget, som avgivits av läroverkskollegiet — till synes med starka skäl — gjorts gällande, att det nuvarande biblioteket bör bibehållas såsom läroverkets vetenskapliga bibliotek och fortfarande självständigt stå under till läroverket direkt anknuten ledning. Med denna uppfattning från läroverkshåll torde den föreslagna utbrytningen från det nuvarande stifts- och läroverksbiblioteket icke så lätt kunna genomföras.

Vidare erbjuder lokalfrågans lösning svårigheter. De sakkunnige hava helt kort anvisat den utvägen, att en annexbyggnad uppföres å samma tomt som stiftsbiblioteket och att i denna annexbyggnad beredes utrymme även för stadsbiblioteket, som ställes under gemensam ledning med det nya landsbiblioteket. Men så enkelt synes dock icke detta problem ligga till. Emot tanken att ställa stadsbiblioteket under gemensam ledning med ett eventuellt landsbibliotek synes i och för sig knappast vara något att erinra. Men om vid lösningen av stadsbibliotekets lokalfråga tages behörig hänsyn till den välgrundade tanken, att samtidigt och i anslutning härtill även den mycket behjärtansvärda frågan om anskaffande av en tidsenlig föreläsningslokal bör lösas och att detta lämpligast bör ske genom uppförande av en gemensam byggnad, måste det framhållas, dels att det outnyttjade tomtutrymmet intill stifts- och läroverksbiblioteket är alldeles för litet, och dels att, även om belägenheten med hänsyn till det mera vetenskapliga landsbiblioteket är synnerligen lämplig i läroverkets omedelbara närhet, läget icke kan anses tillräckligt centralt vare sig för ett folkbibliotek eller för föreläsningslokal. Härtill kommer, att det av de sakkunnige föreslagna området sannolikt måste reserveras för framtida tillbyggnad åt läroverket för beredande av nya egentliga undervisningslokaler, för vilket ändamål belägenheten intill nuvarande läroverkshus är ännu mera angelägen än i fråga om bibliotekslokaler.

Vad den ekonomiska sidan av saken angår anser beredningsdelegationen, att vad staden beträffar denna icke bör åtaga sig några som helst ekonomiska förpliktelser för själva landsbiblioteket vare sig för lokalanskaffning eller driftkostnader, utan endast, under förutsättning att lokaler och ledning bliva gemensamma för landsbiblioteket och stadens folkbibliotek, till så stor del deltaga i lokalanskaffning och driftkostnader som svarar mot folkbibliotekets behov. Då landsbiblioteket skall organiseras såsom en statens anstalt med ett verksamhetsområde vida över kommunens gränser, är det icke riktigt — ehuru visserligen överensstämmande med den ekonomiska politik som i åtskilliga hänseenden, särskilt under senare tid förts från statsmakternas sida — att en del av kostnaderna överföres på den kommunala budgeten, enbart därför att den statliga anstalten får sin belägenhet inom viss kommun. Den lättare tillgången till vad anstalten

N:o 54.

Ang. särskilda sakkunniges betänkande rörande läroverks- och landsbibliotek.

har att bjuda för denna kommuns medlemmar kan ej här anföras som bärande skäl. De institutioner, som staten anser sig böra inrätta, böra också helt upprätthållas med statens medel. Då få också både de skattskyldiga och de anslagsbeviljande på en gång veta, vad institutionen i sin helhet kostar det allmänna. De upprättade anstalterna skola dock betalas av de skattskyldiga, vare sig det blir genom kronans eller kommunens beskattning eller genom bådadera.

Med den uppfattning beredningsdelegationen här företrätt i den ekonomiska frågan, synes det riktigt och konsekvent, att Stadsfulmäktiges inflytande på sammansättningen av biblioteksnämnden inskränkes till det fall, att den eventuellt skall utgöra gemensam ledning för landsbiblioteket och stadens folkbibliotek. I varje fall har den erinran emot förslaget ansetts påkallad, att de sakkunnige givit nämnden en mycket svag och obetydlig ställning gent emot landsbibliotekarien, i det att denne gjorts till självskriven ordförande i nämnden och densammas uppgifter inskränkts till en del obetydligare tjänstetillsättningar och beslut om bokinköp ävensom att besluta i de frågor, som av bibliotekarien hänskjutas till nämndens avgörande. Det är naturligt och riktigt, att bibliotekarien är självskriven ledamot av nämnden, men om styrelsen skall få någon auktoritet är det nödvändigt, att den själv får utse sin ordförande. Och vidare synes det önskligt, att upptagandet till nämndens behandling av bibliotekets angelägenheter — frånsett de särskilt nämnda uppgifterna — icke göres beroende av, huruvida ärendena hänskjutas till nämndens avgörande av bibliotekarien.

Beträffande slutligen frågan om inrättande av en ny central förvaltnings- och tillsynsmyndighet, den s. k. biblioteksöverstyrelsen, kan det enligt beredningsdelegationens mening ifrågasättas, huruvida icke, åtminstone till en början, de icke alltför omfattande uppgifter, som skulle tillkomma denna nya överstyrelse, kunde anförtros åt t. ex. skolöverstyrelsen eller någon avdelning inom densamma.

Västerås den 19 november 1924.

På delegerades vägnar:

CARL BÄCKMAN

Theofil Öberg

Västerås, A. F. Berghs Boktryckeri. 1924.

N:o 55.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1925.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår 41 621: 89

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp	Ränta	
a.	Obligationslån:			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	135 000: —	5 100: —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	223 000: —	7 614: —	
3.	„ „ 1902 à 4 % ...	1 280 000: —	51 200: —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	1 536 000: —	69 120: —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	2 478 000: —	110 362: 50	
6.	„ „ 1916 à 5 %	995 000: —	49 750: —	
7.	„ „ 1919 à 6 % ..	2 891 000: —	173 460: —	
8.	„ „ 1922 à 5 % ..	1 966 000: —	97 850: —	
9.	„ „ 1924 à 5 % ..	1 000 000: —	50 000: —	614 456: 50
b.	Andra amorteringslån:			
	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à $4^3/_4$ %	229 186: 56	10 886: 36	
2.	„ 1917 à $4^3/_4$ %	232 229: 83	11 030: 92	
3.	„ 1918 à $4^3/_4$ %	329 189: 16	15 636: 49	
4.	„ 1918 à $5^1/_4$ %	331 346: 25	17 395: 68	
5.	„ 1920 à 6 %	204 603: 99	12 243: 84	
6.	„ 1921 à 5 % Upptaget fr. Kungl. statskontoret (Bostadslån)	247 240: —	9 889: 60	77 082: 89
			Transport	691 539: 39

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Utgifter.

			Transport	691 539: 39
c.	Andra lån och skulder.			
	Upplånta medel:	Resterande lånebelopp	Ränta	
1.	Från div. fonder (dep.ränta) ..	208 500: —	8 500: —	
2.	Från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50 000: —	2 500: —	
3.	Från Järnv.-medelsfonden à 5 %	1 612 787: 58		
5.	Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder ..	31 000: —	124: —	
6.	Vallövska donationsfonden à 5½ %	20 000: —	1 100: —	
7.	Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9.	Ränta å tillfälliga lån		25 000: —	37 724: —
d.	Lånekostnader: provisioner			1 200: —
			Summa kronor	730 463: 39

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	a. Obligationslån:	Ursprungl. lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amort.	
1.	Uppt. år 1892 à 4 %	400 000: —	135 000: —	15 000: —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	1 000 000: —	223 000: —	23 000: —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	2 000 000: —	1 280 000: —	50 000: —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	2 000 000: —	1 536 000: —	40 000: —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	3 000 000: —	2 478 000: —	51 000: —	
6.	„ „ 1916 à 5 %	1 095 000: —	995 000: —	14 000: —	
7.	„ „ 1919 à 6 %	3 000 000: —	2 891 000: —	26 000: —	
8.	„ „ 1922 à 5 %	2 000 000: —	1 966 000: —	18 000: —	
9.	„ „ 1924 à 5 %	1 000 000: —	1 000 000: —	15 000: —	252 000: —
b.	Andra amorteringslån:				
	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1.	År 1916 à $4^3/_4$ % ..	250 000: —	229 186: 56	3 187: 83	
2.	„ 1917 à $4^3/_4$ % ..	250 000: —	232 229: 83	3 043: 27	
3.	„ 1918 à $4^3/_4$ %	350 000: —	329 189: 16	4 067: 37	
4.	„ 1918 à $5^1/_4$ % ..	350 000: —	331 346: 25	3 704: 55	
5.	„ 1920 à 6 % ..	210 000: —	204 063: 99	1 713: 08	15 716: 10
				Summa Kronor	267 716: 10

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

2. Fattigvård.

(Bil. litt. A 1—3.)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag 588 616: 37

Enligt Drätselkammarens förslag:

A v g å r: allmänna fattigvården:

Å anslaget till ordinarie understöd i penningar	5 000: —		
Å anslaget till tillfälliga understöd i penningar	8 000: —		
Å anslaget till understöd in natura ..	8 000: —		
Å anslaget till återbetaln. till främmande kommuner	5 000: —		
Å anslaget hushållet vid Barnhemmet Fridsborg	500: —	26 500: —	

A v g å r: Ålderdomshemmet:

Å anslaget till inköp av koks	300: —		
Å anslaget till sjukvårdskostnader och medicin	500: —	800: —	27 300: —
		Summa Kronor	561 316: 37

4 A. Folkskolan.

(Bil. litt. B 1 och 2.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag 824 073: 63

Enligt Drätselkammarens förslag:

A v g å r:

Anslaget till dricksfontäner		4 800: —	
Å anslaget till anläggning av ledningar till Hammarby skola		3 816: —	
Å anslaget till lärare- och lärarinnelöner		2 068: —	
Å anslaget till diverse undervisningsarvoden		1 000: —	
Å anslaget till fri undervisningsmateriel i:			
läs- och skrivämnen	2 000: —		
slöjdmateriel för flickor	2 500: —		
förbrukn.-materiel till skolköken	700: —	5 200: —	
Å anslaget till skor åt fattiga skolbarn		1 000: —	
		Transport 17 884: —	824 073: 63

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

	Transport	17 884: —	824 073: 63
Å anslaget till uppvärmning		5 000: —	
Å anslaget till smärre reparationer		500: —	
Å anslaget till barnbespisning		1 000: —	
Å anslaget till hyra och städning för hjälpklasser		600: —	
Å anslaget till barnavårdsnämndens kostnader för å skyddshem intagna barn		500: —	25 484: —
	Summa Kronor		798 589: 63

4 B. Högre folkskolan.

(Bil. litt. B 1 och 2.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		26 324: 50
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Arvode åt skolläkaren		160: —
	Summa Kronor	26 164: 50

4 D. Allmänna läroverket.

a. Underhåll av fastighet			200: —
b. Löner och arvoden:			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)		2 000: —	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)		430: —	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)		900: —	
4. Arvode till slöjdläraren (20/6 1924)		337: 50	3 667: 50
c. Övriga utgifter:			
Ersättning till Varmbadhuset för skolbad			450: —
	Summa Kronor		4 317: 50

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

(Bil. litt. C 1—4.)

a. Högre flickskolan:		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/8 1908 efterskänkta ränta å läroverkets lån från stadskassan 5½ % å kr. 30 000: — eller kr. 1 650: — förslagsvis (31/3 1919, 29/9 1921)		1 600: —
	Transport	1 600: —

Transport	1 600: —	
2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser 28/12 1920) förslagsvis	900: —	
4. Ersättning för skolbad till Varmbadhuset	450: —	3 295: —

b. Arbetareinstitutet:

1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (26/4 1923)	2 000: —	
2. Anslag till arbetareinstitutets bibliotek	12 000: —	14 000: —

c. Tekniska skolan:

1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1925 förslagsvis	26 400: —	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	1 000: —	27 400: —
Summa Kronor		44 695: —

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. litt. D. 1 och 2.)

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag 53 563: 40

Enligt Drätselkammarens förslag:

Tillkommer:

Arvode till 1:ste stadsläkaren som sundhetsinspektör	1 400: —	54 963: 40

5 B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag 3 659: 75

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag 26 291: 85

5 D. Könspolikliniken.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	1 730: —
Summa Kronor	86 645: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator		12 000: —	
Avgäld för nubbstensbrott		150: —	12 150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar och erforderliga vägförbättringar	29 000: —

6 C. Planteringar.

(Bil. litt. E. 1 och 2.)

Enligt Planteringsnämndens förslag		50 726: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till Vasaparken	500: —		
Å anslaget till Hamngatan m. m.	500: —		
Å anslaget till Djäkneberget	300: —		
Å anslaget till Botaniska trädgården	100: —	1 400: —	49 326: —

6 D. Gatubelysning.

(Bil. litt. F.)

a. Gasbelysning	36 600: —		
b. Elektrisk belysning	36 305: —	72 905: —	
Avgår för belysning vid hamnen		840: —	72 065: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		16 000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300: —	3 900: —		
för sopning å söndagarna under maj—september: 24 dagar à 13: —	312: —	4 212: —	20 212: —
		Summa Kronor	182 753: —

7. Avloppsledningar.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 45 645: —

Summa Kronor 45 645: —

8 A. Hamnen.

(Bil. litt. G. 1 och 2.)

Enligt Hamnstyrelsens förslag 261 926: 66

8 B. Hamnmaskiner.

(Bil, litt. G. 1 och 2.)

Enligt Hamnstyrelsens förslag ..... 15 950: —

Summa Kronor 277 876: 66

10 A. Renhållningsverk.

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag 110 549: 88

Enligt Drätselkammarens förslag:

Avgår:

Å anslaget till inköp av inventarier	500: —		
Å anslaget till extra arbetare	1 000: —		
Å anslaget till inköp av torvmull ..	2 000: —		
Å anslaget till underhåll av seldon, täcken och presenningar	400: —		
Å anslaget till diverse utgifter ..	250: —	4 150: —	106 399: 88

10 B. Svingården.

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 29 500: —

Enligt Drätselkammarens förslag:

Avgår:

Å anslaget till transport av svinmat	1 000: —	28 500: —

Summa Kronor 134 899: 88

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

11. Vattenledningsverk.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 129 702: —
Enligt Drätselkammarens förslag:

Avgår:

Å anslaget till elektrisk ström m. m. ..... 1 800: —

Summa Kronor 127 902: —

12. Gasverk.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 278 531: —

Summa Kronor 278 531: —

13. Elektricitetsverk.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 403 408: —
Enligt Drätselkammarens förslag:

Avgår:

Å anslaget till underhåll av fastigheter m. m. .. 2 500: —
Å anslaget till pension åt änkan Boholm (1 barn mindre) 23: 75 2 523: 75

Summa Kronor 400 884: 25

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhuset.

(Bil. litt. I 1 och 2.)

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 2 740: —

17 B. Varmbadhuset.

(Bil. litt. I 1 och 3.)

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 58 000: —
Enligt Drätselkammarens förslag:

Avgår:

Å anslaget till bränsle ..... 1 000: — 57 000: —

Transport 59 740: —

17 C. Klapphuset.

	Transport	59 740: —
a. Underhåll och reparationer:		
Underhåll av fastigheten	100: —	
b. Löner och arvoden:		
Arvode för tillsyn	100: —	200: —

17 D. Båttrafiken.

Enligt bilaga litt. K.	31 350: —

17 E. Vedgården.

Enligt bilaga litt. L.	71 500: —
Summa Kronor	162 790: —

18. Brandväsendet.

(Bil. litt. M. 1 och 2.)

Enligt Brandstyrelsens förslag		108 882: 64
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till bränsle	500: —	
Å anslaget till tvätt och skurning etc.	100: —	
Å anslaget till underhåll av brandredskap	300: —	
Å anslaget till bensin och smörjolja	200: —	
Å reservanslaget för gradbeteckningar m. m.	100: —	1 200: —
Summa Kronor		107 682: 64

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. Rådhuset:			
1. Underhåll av fastighet		500: —	
2. Anskaffn. o. underhåll av inventarier		100: —	
3. Övriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	166: —		
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	841: —
	Transport		841: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Utgifter.

		Transport	841: —
b.	Polis- och Brandstationen:		
1.	Underhåll av fastigheten	500: —	
	Övriga utgifter:		
2.	Brandstodspremier och vattenavgift ..	400: —	
3.	Skatter	60: —	
4.	Gaturenhållning	75: —	
5.	Sotning	100: —	
6.	Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25: —	100: —	
7.	Arrende till klockaren för tomtutvidgn.	150: —	1 385: —
c.	Stadshotellet:		
1.	Räntor och amorteringar:		
	Andel i obligationslånen:		
	1 års ränta 19 972: 23		
	1 års amort. 18 505: —	38 477: 23	
2.	Underhåll av fastigheten o. inventarier	1 500: —	
3.	Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren	14 000: —	
4.	Skatter	4 500: —	
5.	Brandstodspremier	650: —	
6.	Renhållning	800: —	
7.	Sotning	300: —	
8.	Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: —	1 100: —	22 850: —
d.	Sundinska huset:		
1.	Underhåll av fastigheten	400: —	
2.	Skatter	185: —	
3.	Brandstodspremier	140: —	
4.	Renhållning	50: —	
5.	Sotning	50: —	
6.	Vattenavgift	150: —	
7.	Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden 30/9 1920)	8 000: —	8 975: —
e.	Tullhuset:		
1.	Underhåll av fastigheten	50: —	
2.	Vattenavgift och sotning	30: —	
3.	Brandstodspremier och utskylder	90: —	170: —
f.	Paviljongen i Stadsparken:		
1.	Underhåll av fastigheten	200: —	
2.	Skatter	300: —	
		Transport 500: —	34 221: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

	Transport	500: —	34 221: —
3. Brandstodspremier		240: —	
4. Sotning		100: —	840: —
g. Gårds- och tomtfastigheter:			
1. Underhåll av fastigheter		10 000: —	
2. Skatter		14 000: —	
3. Brandförsäkringspremier		5 000: —	
4. Renhållning		4 000: —	
5. Sotning		2 500: —	
6. Vattenavgifter m. m.		4 500: —	40 000: —
h. Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheten		500: —	
2. Skatter		1 300: —	
3. Brandstodspremier		400: —	2 200: —
i. Hamnplanen och materialgården:			
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten		4 000: —	
2. Justering av spår m. m.		1 000: —	5 000: —
j. Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheten		100: —	
2. Skatter		150: —	
3. Brandförsäkringspremier		95: —	
4. Vatten och sotning		25: —	370: —
k. Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten		50: —	
2. Löner och arvoden		1 200: —	
4. Brandförsäkringspremier		50: —	
5. Vatten- och klosettavgift		200: —	
6. Bränsle, lyse och diverse		400: —	1 900: —
l. Epidemisjukhuset:			
1. Underhåll av fastigheten		1 000: —	
2. Brandförsäkringspremier		158: 26	1 158: 26
			85 689: 26

20 B. **Lantegendomar under eget bruk.**

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		117 915: —
	Transport	203 604: 26

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Inkomster.

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

		Transport	203 604: 26
a. Egendomen Carlsberg:			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Skatter	1 150: —	1 200: —	
b. Hästholmarna:			
1. Underhåll av fastigheter och bryggor	1 200: —		
2. Underhåll av inventarier	50: —		
3. Skatter	800: —		
4. Brandförsäkringspremier	356: 80		
5. Diverse utgifter	300: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.	1 000: —	3 706: 80	
c. Diverse jordägor:			
1. Skatter:			
För Kungsängen	400: —		
„ Östra utmarken	400: —		
„ Viksängs villaområde ..	60: —		
„ diverse jordägor	5 000: —	5 860: —	
2. Arrenden och avgälder:			
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	45: —		
S. k. Falkenbergska tomten ..	200: —		
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	45: —		
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	25: —		
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —		
Vasaparken utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	865: 35		
Transport	1 280: 35	5 860: —	4 906: 80	203 604: 26

Transport	1 280: 35	5 860: —	4 906: 80	203 604: 26
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång	338: 85			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 75			
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarna (Koloniträdgårdarna)	200: —			
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdarna)	350: —			
6. Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119	20: —			
7. Arrende för tomten n:r 68 i Norra kv. (till domprosten) ..	40: —	2 244: 95	8 104: 95	
d. Övriga utgifter:				
1. Omkostn. för stallet o. bindplatser å kreaturstorget	800: —			13 811: 75

20 D. Skogar.

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		5 470: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till skogskultur	200: —	
Å anslaget till rensning av skogsdiken	350: —	550: — 4 920: —
Summa Kronor		222 336: 01

21. Magistrat och Rådstuvurätt.

(Bil. litt. N.)

a. Anskaffning och underhåll av inventarier		700: —
Transport		700: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Utgifter.

		Transport	700: —
b 1. Löner och arvoden:			
Borgmästaren	6 000: —		
Civilrådmannen 44:IV	6 900: —		
Brottmålsrådmannen 44:IV	6 900: —		
3:dje rådmannen 40:II	5 049: —		
Stadsnotarien 40:IV	5 547: —		
Stadsfiskalen 31:IV	3 867: —		
Stadsvaktmästaren 17:IV	2 109: —	36 372: —	
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		17 898: —	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis		1 500: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1925		800: —	56 570: —
c. Renhållning			1 500: —
d. Belysning			400: —
e. Uppvärmning			800: —
f. Övriga utgifter:			
1. Tryck och annonskostnader		2 000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1 500: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmäst.		12: —	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	352: —		
Civilrådmannen	115: —		
Brottmålsrådmannen	120: —		
Stadsnotarien	180: —		
3:dje rådmannen	160: —		
Rådhusets tambur	290: —		
Stadsvaktmästaren	76: —	1 293: —	4 825: —
g. Oförutsedda utgifter			200: —
		Summa Kronor	64 995: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

21. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

(Bil. litt. N.)

a.	Anskaffning och underhåll av inventarier			150: —
b.	1. Löner och arvoden:			
	Kronokassören		2 600: —	
	Stadsfogden		3 500: —	
	1:sta skrivbiträdet 14:III		1 680: —	
	2:dra skrivbiträdet 12:III		1 476: —	
	6 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Stéen, Larsson, Sundkvist, Nordmark) 16:IV à 2 001: —		12 006: —	
	Bidrag till registrering av mantalslängden	150: —		
	Arvode till ett biträde å Kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden ..	1 800: —		
	Bidrag till extra biträden för samma ändamål	300: —	2 250: —	23 512: —
b.	2. Dyrtidstillägg:			
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		14 202: —	37 714: —
b.	3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis			210: —
	5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden			750: —
	6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden			210: —
	7. Arvode till mantalsskrivningsombud			700: —
	8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1925			300: —
	9. Understöd åt f. fjärdingsman Vallin			1 000: — 40 884: —
			Transport	41 034: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Utgifter.

		Transport	41 034: —
c. Kronouppbördskontoret:			
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex		600: —	
3. Belysning: Rådhusets annex		100: —	
4. Uppvärmning: Rådhusets annex		200: —	1 650: —
d. Exekutionsbetjänternas tjänsterum:			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		275: —	
3. Belysning		50: —	
4. Uppvärmning		75: —	700: ..
e. Övriga utgifter:			
1. Tryck- och annonskostnader		1 200: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		600: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		25: —	
4. Läkararvode för exekutionsbetjänter och skrivbiträden		100: —	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till: ..			
Stadsfogden	240: —		
Kronokassören	260: —		
Exekutionsbetjänterna	280: —	780: —	2 885: —
f. Oförutsedda utgifter			100: —
		Summa Kronor	46 369: —

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. litt. N. samt O. 1 och 2.)

Enligt Polisnämndens förslag			201 591: 15
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till belysning		50: —	
Å anslaget till oförutsedda utgifter		300: —	
Å anslaget till fångars vård o. förplägning		200: —	
Anslaget till utbildning av automobilförare		700: —	1 250: —
		Summa Kronor	200 341: 15

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

(Bil. litt. P.)

a.	Pensionsnämnden för Västerås stad:		
	1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis	350: —	
	2. Arvode åt ordförande	400: —	
	2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	1 200: —	
	3. För läkarbetyg och läkarundersökningar, förslagsvis	400: —	
	4. Annonser och kungörelser, förslagsvis	100: —	
	5. Papper, blanketter och div. utgifter, förslagsvis	300: —	2 750: —
b.	Pensionsnämnden för S:t Ilian:		
	Arvode åt ordföranden	100: —	
	2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde ..	50: —	
	3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter ..	75: —	225: —
c.	Pensionsnämnden för Lundby:		
	1. Arvode åt ordföranden	100: —	
	2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde ..	50: —	
	3. Tryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —
d.	Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunna indrivas		10 000: —
e.	Bidrag till pensionstillägg och understöd		13 000: —
		Summa Kronor	26 200: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a.	Anskaffning och underhåll av inventarier		500: —
b	1. Löner och arvoden:		
	Drätseldirektören 56:IV	11 040: —	
	Byggnadschefen 51:IV	9 315: —	
	Stadsomb.-mannen 44:IV	6 900: —	
	Notarien i stadens kansli 36:III	4 488: —	
	Stadskamreraren 42:III	5 946: —	
	Kassörska 19:II	2 055: —	
	Transport	39 744: —	500: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Utgifter.

Transport	39 744: —		500: —
Stadsbokhållaren 22:IV	2 631: —		
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14:IV	1 785: —		
	300: —	2 085: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskammarerarekontoret 14:II ..		1 575: —	
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskammarerarekontoret 13:III ..		1 578: —	
Stadsinspektoren 29:IV		3 531: —	
1 arbetsförman (Pettersson) 18:III		2 088: —	
3 arbetsförmän (Råberg, Johansson, Vestholm) 18:III à 1 959: —		5 877: —	
1 förrådsförman (Barklund) 18:III		2 088: —	
Rådhusvaktmästaren 17:III		1 986: —	
1 körkarl (Eriksson) 15:IV		1 893: —	
1 körkarl (Persson) 15:III		1 782: —	
1 körkarl (Andersson) 15:II		1 671: —	68 529: —
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 175			39 693: 30
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis			6 500: —
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode			1 200: —
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom Vatten- och Gasverkens samt fattigvårdens (30/12 1919)			1 400: —
Transport		117 322: 30	500: —

	Transport	117 322: 30	500: —
	Läkararvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman, körkarlar och skrivbiträden	100: —	
	Arvode för en byggmästare (29/12 1920)	6 800: —	124 222: 30
d.	Renhållning: Rådhuset och annexet		1 800: —
e.	Belysning: Rådhuset och annexet		400: —
f.	Uppvärmning: Rådhuset och annexet		1 000: —
g.	Övriga utgifter:		
	1. Tryck- och annonskostnader	8 000: —	
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1 300: —	
	3. Olycksfallsförsäkringspremie ..	35: —	
	4. Premie för inbrottsförsäkring ..	55: —	
	5. Telefonavgifter för ledningar till:		
	Stadsfullm. ordf. ..... 80: —		
	Drätselkammarens ordf. 80: —		
	Drätseldirektörens exp. och bostad 258: 80		
	Stadsombudsmannens exp. och bostad 265: 85		
	Notariens vid stadens kansli exp. och bostad .. 301: 15		
	Byggnadschefens exp. och bostad 247: 75		
	Stadskamrerarekontoret 243: 40		
	Stadskamrerarens bostad 60: —		
	Stadsinspektorens exp. och bostad ..... 263: —		
	Byggmästare Alb. Anderssons bostad ..... 78: —		
	Rådhusvaktm. bostad .. 70: —		
	Arbetsförman Råberg .. 90: —		
	Arbetsförman Westholm 78: —		
	Arbetsförm. Pettersson 70: —		
	Arbetsförm. Johansson 77: —		
	Förrådet ..... 180: —	2 442: 95	
	6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex	1 200: —	
	7. Diverse och oförutsedda utgifter	800: —	13 832: 95
h.	Stallet:		
	1. Utfodring o. skötsel av 5 hästar	2 500: —	
	Transport	2 500: —	141 755: 25

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Utgifter.

	Transport	2 500: —	141 755: 25
2. Hästskoning o. hästförsäkr. m. m.		350: —	
3. Underhåll av körredskap		400: —	3 250: — 145 005:25

27 B. Byggnadsnämnden.

(Bil. litt. R. 1 och 2.)

Enligt Byggnadsnämndens förslag		30 075: 50
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till rit- och skrivmaterial	200: —	29 875: 50

27 C. Automobiler.

a. Underhåll och reparationer		1 000: —
b. Löner och arvoden:		
1 bilförare, förslagsvis		2 700: —
c. Driftkostnader:		
Bensin och smörjoljor m. m.		1 800: —
d. Diverse utgifter:		
Diverse	400: —	5 900: —
	Summa Kronor	180 780: 75

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

(Bil. litt. S. 1—4.)

a. Sociala ändamål:		
1. Arbetsstugan (29/12 1910)	5 000: —	
med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2 000: —	3 000: —
2. Barnkrubban (28/12 1918)		2 500: —
3. Barnhemmet (28/12 1918)		500: —
4. Natthärbärget		300: —
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt (30/9 1907 och 29/12 1920)	2 900: — 300: —	3 200: —
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis		2 500: —
	Transport	12 000: —

Transport	12 000: —	
7. Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/11 1918), förslagsvis	10 000: —	
8. Anslag till barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)	600: —	
9. Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)	600: —	
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)	450: —	
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)	2 000: —	
15. Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)	3 500: —	
16. Anslag till Nykterhetsnämnden	2 550: —	
17. Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)	1 500: —	
18. Anslag till skollovskolonier	7 000: —	
19. Anslag till V:ås gymnastikförening	600: —	40 800: —
b. Taxeringsnämnderna:		
1. Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma	2 000: —	
2. Biträde åt ordförandena	800: —	
3. Lokalhyra med lyse, värme och städning	150: —	
4. Annonsering m. m.	200: —	
5. Skrivmaterial och diverse	125: —	3 275: —
c. Diverse utgifter:		
1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg (18/12 1914), förslagsvis	600: —	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	1 500: —	
3. Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	4 000: —	
4. Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 7: 50 för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1 950: —	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation (29/1 1920)	525: —	
6 Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à 12: — (26/10 1911)	720: —	
7. Representationsanslag (19/12 1912)	1 000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	2 000: —	
Transport	12 295: —	44 075: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Utgifter.

	Transport	12 295: —	44 075: —
9.	Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
11.	Anslag till utsättning av smörbord	200: —	
13.	Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer (5:te året) ..		
14.	Anslag till rivning och nybyggnad i kvarteret Arvid, kr. 27 000: —, att amorteras på 5 år (4:de året)		
15.	Årsavgift till vägföreningen	500: —	13 122: —
	Summa Kronor		57 197: —

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslaget 26 676: 43

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Inkomster.

Inkomster:

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. Obligationslån:

	Resterande lånebelopp	Ränta	
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	16 750: —	629: 60	
1896 „ „ à 3,6 %	52 940: —	1 832: 94	
1902 „ „ à 4 %	47 560: —	1 902: 40	
1907 „ „ à 4½ %	530 160: —	23 857: 20	
1910 „ „ à 4½ %	915 940: —	40 792: 95	
1916 „ „ à 5 %	391 513: —	19 575: 65	
1919 „ „ à 6 %	644 029: 08	38 641: 74	
1922 „ „ à 5 %	556 317: 04	27 688: 52	
1924 „ „ à 5 %	185 401: 85	9 270: 09	164 191: 09
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	33 750: —	1 275: —	
1902 „ „ à 4 %	137 600: —	5 396: 50	
1907 „ „ à 4½ %	31 500: —	1 417: 50	
1910 „ „ à 4½ %	275 470: —	12 263: 85	
1916 „ „ à 5 %	21 530: —	1 076: 50	
1919 „ „ à 6 %	144 550: —	8 673: —	
1922 „ „ à 5 %	63 895: —	3 180: 12	
1924 „ „ à 5 %	20 000: —	1 000: —	34 282: 47
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	6 750: —	255: —	
1902 „ „ à 4 %	16 192: —	635: 03	
1919 „ „ à 6 %	240 916: 67	14 455: —	
1922 „ „ à 5 %	379 438: —	18 885: 05	
1924 „ „ à 5 %	62 600: —	3 130: —	37 360: 08
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	6 580: —	228: 60	
1910 „ „ à 4,5 %	45 000: —	2 025: —	2 253: 60
		Transport	238 087: 24

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Inkomster.

		Transport	238 087: 24
5. Hamnen:	Resterande lånebelopp	Ränta	
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	16 905: —	845: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4½ %	137 400: —	6 183: —	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	102 678: —	5 133: 90	
För svängkran n:r 6 f. d. n:r 1 à 5 %	7 975: —	398: 75	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	18 125: —	906: 25	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning 6 % å kronor	144 550: —	8 673: —	22 140: 15

b. Andra amorteringslån:

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:

Räntor å av staden utlämnade lån		34 760: 01

c. Andra lån och skulder.

1. Ränta av Elementarläroverket för flickor å kr. 3 500: — à 4½ %	157: 50	
2. Ränta å beräknad brist i hamnkassan, kr. 179 990: 10 à 6 %	10 799: 41	
3. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr. 212 000: — à 6 %	12 720: —	
4. Ränta å kr. 1 000: — lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4½ %	45: —	23 721: 91

d. Aktier.

1. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74 700: — à 4 %	2 988: —	
2. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden	—: —	
3 Utdelning å A. B. Arbetarebostäders aktier kr. 300 000: — à 4,75 %	14 250: —	17 238: —
	Summa Kronor	335 947: 31

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

a. Obligationslån:	Resterande lånebelopp	Årets amortering
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
Uppt. år 1892 à 4 %	16 750: —	2 020: —
„ „ 1896 à 3,6 %	52 940: —	4 050: —
	Transport	6 070: —

		Transport	6 070: —	
„ „	1902 à 4 %	47 560: —	2 280: —	
„ „	1907 à 4½ %	530 160: —	13 810: —	
„ „	1910 à 4½ %	915 940: —	18 860: —	
„ „	1916 à 5 %	391 513: —	5 520: —	
„ „	1919 à 6 %	644 029: 08	5 792: 02	
„ „	1922 à 5 %	556 317: 04	5 093: 44	
„ „	1924 à 5 %	185 401: 85	2 781: —	60 206: 46

2. Folkskolestyrelsen:

Uppt. år	1892 à 4 %	33 750: —	3 750: —	
„ „	1902 à 4 %	137 600: —	5 375: —	
„ „	1907 à 4½ %	31 500: —	1 050: —	
„ „	1910 à 4½ %	275 470: —	5 880: —	
„ „	1916 à 5 %	21 530: —	310: —	
„ „	1919 à 6 %	144 550: —	1 300: —	
„ „	1922 à 5 %	63 895: —	585: —	
„ „	1924 à 5 %	20 000: —	300: —	18 550: —

3. Fattigvårdsstyrelsen:

Uppt. år	1892 à 4 %	6 750: —	750: —	
„ „	1902 à 4 %	16 192: —	632: 50	
„ „	1919 à 6 %	240 916: 67	2 166: 67	
„ „	1922 à 5 %	379 438: —	3 474: —	
„ „	1924 à 5 %	62 600: —	939: —	7 962: 17

4. Kyrkorådet:

Uppt. år	1896 à 3,6 %	6 580: —	460: —	
„ „	1910 à 4,5 %	45 000: —	1 000: —	1 460: —

5. Hamnen:

För äldre hamnbyggnaden		16 905: —	3 000: —	
För nya hamnbyggnaden:				
1910 års lån	.....	137 400: —	5 725: —	
1916 „ „	.....	102 678: —	1 445: —	
1919 „ „	.....	144 550: —	1 300: —	
För svängkran n:r 6 f. d. n:r 1, kapitalåterstod	..	7 975: —	275: —	
För malmlossningskran n:r 2, kapitalåterstod	..	18 125: —	625: —	12 370: — 100 548: 63

b. Andra amorteringslån:

Kapitalavbetalningar:

Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering	.....	7 110: 64
	Transport	107 659: 27

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Inkomster.

		Transport 107 659: 27
Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond	259 244: —	
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:		
Amortering 60 206: 46		
Ränta 164 191: 09	224 397: 55	
Återstår till avsättning	34 846: 45	
		Summa Kronor 107 659: 27

2. Fattigvård.

(Bil. litt. A. 1 och 2.)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag	70 850: —
Enligt Drätselkammarens förslag:	
Tillkommer: Ålderdomshemmet:	
Å ersättning för av understödstagarna utförda arbeten	1 000: —
Summa Kronor	71 850: —

4 A. Folkskolan.

(Bil. litt. B. 1 och 2.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	343 317: 68
Enligt Drätselkammarens förslag:	
Avgår:	
Å statsbidrag för lärarinnelöner för hjälpklasser	1 282: —
Summa Kronor	342 035: 68

4 B. Högre folkskolan.

(Bil. litt. B. 1 och 2.)

Enligt Folkskolestyrelsensförslag	15 587: —
Summa Kronor	15 587: —

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. litt. D. 1 och 2.)

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		1 500: —
Tillkommer:		
Statsanslag till arvode åt sundhetsinspektören ..	1 400: —	2 900: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		
Besiktningsavgifter	26 291: 85	
Vågavgifter	3 000: —	29 291: 85
	Summa Kronor	32 191: 85

6. Gator. vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggningen.

Försäljningsmedel	500: —

6 C. Planteringar.

(Bil. litt. E. 1 och 2.)

Enligt Planteringsnämndens förslag	8 100: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- o. Herrgärdsskolan		1 000: —
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1 800: —	2 800: ..
	Summa Kronor	11 400: —

8. Hamnen.

(Bil. litt. G. 1 och 2.)

8 A. Den egentliga hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag	261 926: 66

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Hamnstyrelsens förslag	15 950: —
Summa Kronor	277 876: 66

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Inkomster.

10 A. Renhållningsverket.

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 60 500: —

10 B. Svingården.

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 33 000: —
Enligt Drätselkammarens förslag
Tillkommer:
Å beräknade inkomster för försäljning av fläsk 3 000: — 36 000: —

Summa Kronor 96 500: —

11. Vattenledningsverket.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 157 100: —

Summa Kronor 157 100: —

12. Gasverket.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 306 400: —

Summa Kronor 306 400: —

13. Elektricitetsverket.

(Bil. litt. F. 1 och 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 647: 100: —

Summa Kronor 647 100: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhuset.

(Bil. litt. I. 1 och 2.)

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 3 100: —

Transport 3 100: —

Transport 3 100: —

17 B. Varmbadhuset.

(Bil. litt. I. 1 och 2.)

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 58 000: —
Enligt Drätselkammarens förslag

Tillkommer:

Ökade inkomster av bad ..... 6 000: — 64 000: —

17 D. Båttrafiken.

(Bil. litt. K.)

1. Persontrafik ..... 16 000: —
2. Godstrafik ..... 15 350: — 31 350: —

17 E. Vedgården.

(Bil. litt. L.)

Inkomster av vedförsäljning ..... 71 500: —

Summa Kronor 169 950: —

18. Brandväsendet.

(Bil. litt. M. 1 och 2.)

Enligt Brandstyrelsens förslag ..... 10 965: —
Enligt Drätselkammarens förslag

Tillkommer:

A inkomster av verkstäderna ..... 2 000: —

Summa Kronor 12 965: —

20. Fastighetsförvaltningen.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c. Stadshotellet:

1. Hyror:

Västerås Hotell A. B. ..... 18 250: —
Västerås Systembolag ..... 17 500: —
Sällskapet ..... 2 250: —
Upplands Enskilda Bank ..... 4 500: —
Barberare M. Rydén ..... 1 100: —

Transport 43 600: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Inkomster.

Transport	43 600: —	
En affärslokal (f. d. Göteborgsbankens lokal)	1 000: —	
2. Avgifter för festvåningens användande	2 000: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning	13 000: —	59 600: —
d. Sundinska huset:		
Hyresinkomster		11 200: —
e. Tullhuset:		
Hyra för kontor		100: —
f. Paviljongen i Stadsparken:		
Hyresinkomster		1 250: —
g. Gårds- och tomtfastigheter: (Bil. litt. T.)		
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter		163 590: 25
h. Hamnmagasinen:		
Hyror för magasinsutrymmen av:		
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1	6 600: —	
Axel Ericsson & C:o, magasin n:r 3 ... 2 200: —		
350: —	2 550: —	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2	6 000: —	
C. H. Lind, magasin n:r 3 ...	2 175: —	
A.-B. Hakon Swenson, mag:n n:r 3	2 025: —	
A.-B. Rude & C:o, magasin n:r 3 ..	1 500: —	20 850: —
i. Hamnplanen:		
Platshyror av:		
Hygrell & C:o ...	1 087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B. ...	2 128: —	
Kafferosteriet Pyramiden ...	650: —	
Järnhandl. Axel Sundström ...	812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån ...	367: 50	
Ingenjör Paul Anderson ...	100: —	
Grosshandl. G. Laurell 495: —		
D:o förslagsvis 1 000: —		
D:o 1 930: —	3 425: —	
Vatten- och Gasverksstyrelsen ..	1 050: —	
Myggbo Sågbolag ...	562: 50	
Transport	10 183: —	256 590: 25

	Transport	10 183: —	256 590: 25	
Järnhandl. Erik Sundström		562: 50		
Järnhandl. Bröderna Larsson		500: —		
Allm. Svenska El. A.-B.	207: —			
D:o	525: —			
D:o				
för magasinstomt	7 556: —	8 288: —		
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o		180: —		
Stadens Vedgård		4 000: —		
J. Aug. Andersson & C:o		1 063: —		
Sven Aug. Svensson, förslagsvis		490: —	25 266: 50	
j. Hamnpaviljongen: Hyresinkomster			2 500: —	
k. Kabinettet: Inkomster			1 400: —	
l. Epidemisjukhuset: Hyra			36 000: —	321 756: 75

20 B. **Lantegendomar under eget bruk.**

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 117 915: —

20 C. **Jordar och andra fastigheter.**

a. Egendomen Carlsberg			1 000: —	
b. Hästholmarna:				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4 500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen		2 000: —	6 500: —	
c. Diverse jordägor:				
1. Östra utmarken:				
Arrenden:				
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3 500: —		
Gustavsslätt (F. T. Larsson), utgår 14/3 1927		266: —		
Andersborg (G. Andersson)		500: —		
	Transport	4 266: —	7 500: —	439 671: 75

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Inkomster.

Transport	4 266: —	7 500: —	439 671: 75
Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)	550: —		
Kristiansborg (stadens lantbruk)	3 000: —		
Hovdestalund (F. Johansson)	700: —		
Ett område (av Myggbo) .. 50: —			
„ „ (Folkets park) 70: —	120: —		
Malma gård (stadens lantbruk)	3 500: —		
Svingården	5 000: —	17 136: —	
2. Västra utmarken:			
Arrenden:			
Stensborg, växthus och en del jord	2 000: —		
„ övrig mark och hus, förslagsvis	1 000: —		
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år 1926:			
G. Andersson ..... 35: —			
Doktor Holm ..... 50: —			
Förman Hedkvist ..... 25: —			
Rich. Blom ..... 30: —			
Jenny Lindhagen ..... 25: —			
Ett område intill Carlsfrid (S J. Carlsson) .. 3: —	168: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:			
J. A. Telin ..... 5: —			
Math. Eriksson ..... 5: —			
Hj. Örtengren ..... 15: —			
Rob. Pettersson ..... 5: —	30: —		
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget) t. o. m. år 1949	25: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:			
Ägofig. 544 och del av 545 (Västerås skeppsvarv) ..... 540: —			
Ägofig. 546 ..... 30: —	570: —		
Ett område intill Solgården (Axel Eklundh)	10: —		
Ett område intill Solbacken (Västerås Kopparverk)	20: —		
Transport	3 823: —	24 636: —	439 671: 75

Transport	3 823: —	24 636: —	439 671: 75
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)	25: —		
Västerås Skeppsvarv:			
för slip	50: —		
för mark	500: —	550: —	4 398: —
d. Viksäng:			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944	310: —		
Kapten H. Slettengren	75: —	385: —	
e. Diverse arrenden:			
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman) utgår 14/3 1926	75: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100: —		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Asea)	45: —		
Koloniträdgårdarna vid Lustigkulla	165: —		
Koloniträdgårdarna vid Biskopsängen	750: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden	600: —	2 365: —	
f. Arrende för fiskvatten:			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50: —		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden	100: —	300: —	
g. Hyresmedel:			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Transport	50: —	32 084: —	439 671: 75

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Inkomster.

Transport	50: —	32 084: —	439 671: 75
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget ..	20: —		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6, Norra kvarteret	300: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen, förslagsvis	500: —		
Myggbo Sågbolag (1 080 kvm. à 60 öre)	648: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	300: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	300: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan	25: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Karuseller och skjutbanor m. m. ..	1 000: —		
Stallar och bindplatser å Kreatursstorget	700: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3 000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån ..	3 000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2 773: 80		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus	25: —	13 241: 80	45 325: 80

20 C. Skogar.

(Bil. litt. H. 1 och 2.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		5 500: —
Summa Kronor		490: 497: 55

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. litt. O. 1 och 2.)

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden		3 150: —
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis		4 000: —
Summa Kronor		7 150: —

24. Auktionsväsendet.

Auktionsprovision, förslagsvis		500: —
Summa Kronor		500: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnden.

(Bil. litt. R. 1 och 2.)

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	2 500: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	10 000: —
Summa Kronor	12 500: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	52 038: —
b. Källarfrihetsmedel	349: 05
Summa Kronor	52 387: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1 500: —
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	100: —
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4 000: —
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	200: —
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3 300: —
Summa Kronor	9 100: —

32. Skatter och liknande avgifter.

a. Hundskatt à 25 kr. pr hund	11 200: —
b. Bevillningsavgifter för offentl. föreställningar (artistskatt)	1 500: —
c. Skogsaccis	100: —
Transport	12 800: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Inkomster.

			Transport	12 800: —
d.	Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av kr. 22 835 120, utgörande under 1924 inom kommunen beräknad inkomst, för vilken bevillning skall erläggas	2 055 160: 80		
	varifrån avgår beräknad avkortning och restitution	205 516: 08	1 849 644: 72	
e	1. Progressivskatt, kommunandel		49 800: —	
f.	Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid	86: 74		
	För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926	360: 32	447: 06	1 899 891: 78
g.	Nöjesskatt			36 000: —
h.	Automobilskatt (förslagsvis)	15 000: —		
			Summa Kronor	1 948 691: 78

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten för år 1925.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Brist från sist avslutade räkenskapsår	41,621: 89	—: —	—: —	41,621: 89
1. a. Räntor m. m.	730,463: 39	335,947: 31	—: —	394,516: 08
1. b. Kapitalavbetalning å lån	267,716: 10	107,659: 27	—: —	160,056: 83
2. Fattigvård	561,316: 37	71,850: —	—: —	489,466: 37
4. a. Folkskolan	798,589: 63	342,035: 68	—: —	456,553: 95
4. b. Högre folkskolan	26,164: 50	15,587: —	—: —	10,577: 50
4. d. Allmänna läroverket	4,317: 50	—: —	—: —	4,317: 50
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	44,695: —	—: —	—: —	44,695: —
5. Hälso- och sjukvård	86,645: —	32,191: 85	—: —	54,453: 15
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	182,753: —	11,400: —	—: —	171,353: —
7. Avloppsledningar	45,645: —	—: —	—: —	45,645: —
8. Hamnen	277,876: 66	277,876: 66	—: —	—: —
10. Renhållningsverk och svingård	134,899: 88	96,500: —	—: —	38,399: 88
11. Vattenledningsverk	127,902: —	157,100: —	29,198: —	—: —
12. Gasverk	278,531: —	306,400: —	27,869: —	—: —
13. Elektricitetsverk	400,884: 25	647,100: —	246,215: 75	—: —
17. Andra kommunens affärsföretag	162,790: —	169,950: —	7,160: —	—: —
18. Brandväsen	107,682: 64	12,965: —	—: —	94,717: 64
20. Fastighetsförvaltningen	222,336: 01	490,497: 55	268,161: 54	—: —
21. Magistrat och Rådstuvurätt	64,995: —	— : —	—: —	64,995: —
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	46,369: —	—: —	—: —	46,369: —
23. Polisväsen och fångvård	200,341: 15	7,150: —	—: —	193,191: 15
24. Auktionsväsende	—: —	500: —	500: —	—: —
26. Allmän pensionsförsäkring	26,200: —	—: —	—: —	26,200: —
27. Övriga förvaltningskostnader	180,780: 75	12,500: —	—: —	168,280: 75
28. Anslag och bidrag till div. ändamål	57,197: —	—: —	—: —	57,197: —
29. Oförutsedda utgifter	26,676: 43	—: —	—: —	26,676: 43
30. Allmänna bidrag av staten	—: —	52,387: 05	52,387: 05	—: —
31. Diverse inkomster	—: —	9,100: —	9,100: —	—: —
32. Skatter och liknande avgifter	—: —	1,948,691: 78	1,948,691: 78	—: —
Summa Kronor	5,105,389: 15	5,105,389: 15	2,589,283: 12	2,589,283: 12

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Fattigvården.

Bil. A 1.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 30 september 1924.

— — — — — — — — — — —

§ 242.

Beslöt fattigvårdsstyrelsen till Stadsfullmäktige avgiva följande

FÖRSLAG
till
inkomst- och utgiftsstat för Västerås stads fattigvård för år 1925.

Yttre fattigvården.

a) *Löner och arvoden:*

1. Sysslomannen, lön (39:II)	4 737: —	
2. Kontorsbiträdet, lön (14:I?)	1 470: —	
3. Tillsyningsmannen, anslag	1 830: —	
4. Sifferrevisor, arvode	800: —	
	8 837: —	

b) *Dyrtidstillägg:*

Dyrtidstillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 175 förslagsvis)	5 096: 10	13 933: 10

c) *Räntor och amorteringar:*

1892 års lån: (kvarv. sk. 6 750: —)		
Ränta 4 %	255: —	
Amortering	750: —	
1902 års lån: (kvarv. sk. 16 192: —)		
Ränta 4 %	635: 03	
Amortering	632: 50	
Transport	2 272: 53	13 933: 10

Transport	2 272: 53	13 933: 10
1919 års lån: (kvarv. sk. 240 916: 67)		
Ränta 6 %	14 455: —	
Amortering	2 166: 67	
1922 års lån: (kvarv. sk. 379 438: —)		
Ränta 5 %	18 885: 05	
Amortering	3 474: —	
1924 års lån: (kvarv. sk. 62 600: —)		
Ränta 5 %	3 130: —	
Amortering	939: —	45 322: 25

d) *Understödskostnader:*

1. Ordinarie underst. m. penningar	205 000: —	
2. Tillf. understöd med penningar	38 000: —	
3. Understöd in natura	50 000: —	293 000: —

e) *Utackorderade barn:*

1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn	31 000: —	
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utackorderade barn	2 000: —	33 000:—

f) *Anstaltsvård:*

1. Hospitalsvård	15 000: —	
2. Lasarettsvård	7 000: —	
3. Sanatorievård	5 000: —	
4. Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre- och sinnesslöanstalter samt poliklinisk vård m. m.	7 000: —	
5. Kommunalt sjukvårdsbidrag och bidrag till yrkesutbildning utan karaktär av fattigvård	6 000: —	40 000:—

g) *Diverse omkostnader:*

1. Återbetalning till främmande kommuner	20 000: —	
2. Medikamenter	4 000: —	
Transport	24 000: —	425 255: 35

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Fattigvården.

	Transport	24 000: —	425 255: 35
3. Trycksaker o. skrivmateriel m. m.		700: —	
4. Hyra för fattigvårdsbyrån		1 200: —	
5. Städning, bränsle och lyse samt extra kontorshjälp		1 500: —	
6. Telefon		175: —	
7. Anslag till diakonissornas verksamhet		10 000: —	37 575: —

h) *Barnhemmet Fridsborg:*

1. Hushållet		4 500: —	
2. Löner:			
Föreståndarinnan, lön 4: IV	744: —		
2 biträden à 30: — pr mån.	720: —		
3. Dyrtidstillägg för föreståndarinna och biträden, (index 175) förslagsvis	1 098: —	2 562: —	
4. Beklädnad		1 000: —	
5. Bränsle, lyse och vatten		1 200: —	
6. Hyra för fastigheten		1 200: —	
7. Underhåll av inventarier		470: —	
8. Förbrukningsartiklar och div. utgifter		300: —	11 232: —

i) *Oförutsedda utgifter* ..... 1 000: — 475 062: 35

B. Ålderdomshemmet.

j) *Löner och arvoden:*

1. Föreståndaren, lön (29:I) 3 000:— med avdrag för naturaförmåner 1 165: — förslagsvis		1 835: —	
2. Vaktmästaren, lön (17:I) 1 740: — med avdrag för naturaförmåner, enl. beslut i Lönenämnden $^{13}/_{6}$ 1923 660: —..		1 080: —	
3. Maskinisten, lön (17:II) 1 863: — med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 535: —		1 328: —	
	Transport	4 243: —	475 062: 35

	Transport	4 243: —	475 062: 35
4.	Husmodern, lön (4:III)	696: —	
5.	1 sköterska, lön (4:IV)	744: —	
6.	3 sköterskor, lön (4:I) à 600: — ..	1 800: —	
7.	1 vårdare, lön (7:I)	840: —	
8.	5 sköterskebiträden, lön à 360: —	1 800: —	
9.	1 kokerska	450: —	
10.	2 köksbiträden, lön à 360: — ..	720: —	
11.	1 tvätterska, lön	450: —	
12.	1 tvättbiträde, lön	360: —	
13.	Predikanten, arvode	500: —	
14.	Semesterpengar till personalen ..	500: —	
		13 103: —	

k) *Dyrtidstillägg:*

Dyrtidstillägg för föreståndare, maskinist, vaktmästare, husmoder, sköterskor, vårdare, kokerska, tvätterska och samtliga biträden (index försl.vis 175)	10 547: 25	23 650: 25

l) *Pensioner:*

1.	Pension till f. d. sysslomän Larsson	1 710: 15	
	Dyrtidstill. (49,33 %)	843: 62	2 553: 77
2.	Pensionsersättn. till f. d. vaktmästare Lundbergs änka	500: —	
	Dyrtidstillägg	250: —	750: — 3 303: 77

m) *Hushållet:*

Mathållning för understödstagare och tjänstepersonal		41 000: —

n) *Renhållning:*

1.	Tvättmedel, (såpa, tvål och tvättpulver m. m.)	1 020: —	
2.	Torvmull m. m.	180: —	1 200: —
	Transport	69 154: 02	475 062: 35

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Fattigvården.

	Transport	69 154: 02	475 062: 35
o) *Underhåll och anskaffning av inventarier m. m.:*			
1. Linne och sängkläder	1 500: —		
2. Underhåll och anskaffning av inventarier	1 000: —		
3. Anskaffning av glas, porslin köksattiraljer	500: —	3 000: —	
p) *Bränsle, lyse och vatten:*			
1. 900 kbm. ved à 13: —	11 700: —		
2. 3 000 hl. koks à 2: 10	6 300: —		
3. Gas	900: —		
4. Belysning	1 900: —		
5. Vattenavgifter	2 200: —	23 000: —	
r) *Förbrukningsartiklar:*			
1. Skrivmaterialier och tryckning ..	100: —		
2. Sänghalm	200: —		
3. Snus	1 000: —	1 300: —	
s) *Beklädnad:*			
Skor och beklädnad för understödstagare		5 000: —	
t) *Diverse omkostnader:*			
1. Flitpengar	1 200: —		
2. Telefon	500: —		
3. Begravningskostnader	1 500: —		
4. Sjukvårdsartiklar och medicin ..	4 500: —	7 700: —	
u) *Underhåll av fastigheter:*			
Underhåll av Ålderdomshemmets hus		2 000: —	
v) *Underhåll av trädgård och planteringar:*			
1. Nyanskaffning av fruktträd och bärbuskar för ekonomiträdgården	900: —		
2. Underhåll av trädgård och planter.	500: —	1 400: —	
x) *Oförutsedda utgifter:*		1 000: —	113 554: 02
		Summa Kronor	588 616: 37

INKOMSTER:

A. Yttre fattigvården.

f) *Vårdavgifter:*

1. Ersättning från landstinget för lämnad vård å lasarett, sanatorier, hospital m. fl. enl. 40 o. 42 §§ i lagen om fattigvården	29 000: —		
2. Återbetalning av enskilda	500: —		
3. Ersättning av staten	1 000: —	30 500: —	

g) *Diverse inkomster:*

1. Diverse inkomster	2 000: —		
2. Bötesandelar	250: —	2 250:—	32 750: —

B. Ålderdomshemmet.

m) *Vårdavgifter:*

1. Ersättning för främmande understödstagare	9 000: —		
2. Ersättning av betalande understödstagare	5 000: —		
3. Ersättning av landstinget för sjukvård enl. 41 § fattigvårdslagen åt kroniskt sjuka	3 000: —		
4. Ersättning av landstinget för tuberkulosavdelningen	4 000: —		
5. Ersättning av staten för tuberkulosavdelningen	6 000: —		
6. Ersättning av statsmedel	1 000: —	28 000:—	

t) *Diverse inkomster*

1. Inkomst av arbeten	2 100: —		
2. Inkomst av pension	8 000: —	10 100: —	38 100: —
Inkomst av uttaxerade medel			517 766: 37
		Summa Kronor	588 616: 37

— — — — — — — — — — —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Fattigvården.

§ 246.

I anslutning till beslutat förslag till inkomst- och utgiftsstat för fattigvården under år 1925 beslöt fattigvårdsstyrelsen anföra följande:

Vid uppgörandet av budgetförslaget har fattigvårdsstyrelsen sökt att i görligaste mån nedbringa kostnaderna. Kostnadsberäkningen har i huvudsak baserats på de faktiska utgifterna och inkomsterna under resp. rubriker uti innevarande års stat. Därvid har dock vederbörlig hänsyn tagits till den sänkning av fattigvårdskostnaderna, som bör betingas av antaglig återgång till mera normala förhållanden å arbetsmarknaden.

UTGIFTER.

A. Yttre fattigvården.

1. Löner och arvoden:

Under anförd motivering har innehavaren av tillsyningsmannatjänsten i skrivelse hemställt om löneförbättring. (Bil. I.)

Fattigvårdsstyrelsen har tidigare hävdat, att tillsyningsmannatjänsten är såväl behovs- som ekonomisk synpunkt är nödvändig för ett effektivt fattigvårdsarbete samt att med hänsyn till stadens storlek och den arbetsbörda, som åvilar fattigvårdsbyrån, tjänsten även under normala fattigvårdsförhållanden är behövlig och av största betydelse, enär sakkunniga och regelbundet upprepade undersökningar av de understöddas ekonomiska m. fl. förhållanden är det grundläggande för en rättvis och väl avvägd understödstilldelning.

Då tjänsten sålunda kan anses ha bestående karaktär samt det innebär ett allt för stort osäkerhetstillstånd, att den icke är intagen på ordinarie stat, varav följer svårigheten att i tjänsten få behålla person, som förvärvat erfarenheter och kvalifikationer, har fattigvårdsstyrelsen ansett sådana skäl föreligga, att det icke längre bör anstå med tjänstens upptagande på ordinarie stat.

Med hänsyn till de särskilda såväl tekniska som personliga kvalifikationer tjänsten kräver samt med ledning av inkomna uppgifter om löneförmåner, som för sådana tjänster utgå i andra städer, har styrelsen med frångående av tidigare förslag ansett sig icke kunna föreslå lägre lönegrupp än 22:a. Även med föreslagen höjning av lönen kommer denna ändock att understiga den lägsta å bifogad förteckning upptagna lön.

Fattigvårdsstyrelsen föreslår därför ånyo att tillsyningsmannatjänsten upptages på ordinarie stat uti 22:a lönegruppen samt att nuvarande tjänsteinnehavaren vid tjänsteårsberäkning för ålderstillägg får tillgodoräkna sig den tid, han innehaft tjänsten eller från och med 8/12 1921.

(Instruktion för tjänsten har tidigare överlämnats till Stadsfullmäktige.)

Uppgift å löner för tillsyningsmän i andra städer bifogas. (Bil. II).

2. Räntor och amorteringar:

1924 års lån har tillkommit, varför kostnaderna under denna rubrik ökats med härvid upptagen ränta och amortering.

3. Understödskostnader:

För dessa kostnader har det varit fattigvårdsstyrelsens särskilda strävan att föreslå sänkning, men vid närmare beräkningar har möjlighet härför icke förefunnits, enär kostnaderna under innevarande år för såväl tillfälliga uderstöd med penningar som understöd in natura avsevärt överstigit härför beviljade anslag. Fattigvårdsutgifterna härutinnan ha dock under årets senaste månader åtskilligt minskats, och torde, under förutsättning att detta förhållande fortfar, kostnaderna kunna hålla sig inom ramen av nu begärda anslag.

4. Anstaltsvård:

De fyra första här upptagna posterna hava jämfört med innevarande års anslag undergått sänkning. Däremot har anslaget för kommunalt sjukvårdsbidrag visat sig vara otillräckligt, varför styrelsen på denna punkt nödgas föreslå höjning.

5. Diverse omkostnader:

Anslaget för återbetalning till främmande kommuner är för innevarande år högst otillräckligt. 1923 års kostnad belöpte sig på över 18 000: — kr., och innevarande års kostnader torde stiga till över 25 000: —kr., vadan denna utgiftspost varierar högst väsentligt. Då dessa kostnader böra undergå minskning jämfört med innevarande års faktiska utgift, har fattigvårdsstyrelsen stannat för ett anslagskrav på 20 000: — kronor.

6. Barnhemmet Fridsborg:

Beträffande detta anslagskrav har föreslagits en obetydlig höjning, enär anslaget för mathållningen icke är tillräckligt och kostnaden ytterligare torde komma att öka genom inträdd prisstegring på livsförnödenheter.

B. Ålderdomshemmet.

7. Hushållet:

Ökningen av anslagsäskandet härunder föranledes av ökat antal vårddagar samt prisstegringen på livsförnödenheter.

8. Renhållning:

Anslagskravets ökning motiveras av att förutvarande anslag är otillräckligt.

9. Bränsle, lyse och vatten:

Beträffande höjningen av härunder upptagna anslag kan anföras, att kokspriset beräknas till 2: 10 kr. pr hl. mot förut 2: — kr. samt vedprisernas betydliga stegring.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Fattigvården.

10. Förbrukningsartiklar:

Skrivmaterialier och tryckning har upptagits som särskild post.

11. Diverse omkostnader:

Härunder vid punkt 4 begärt anslag för sjukvårdsartiklar och medicin har måst föreslås ökat, då innevarande års anslag icke är tillräckligt och någon minskning å denna punkt icke torde bli möjlig.

12. Underhåll av trädgård och planteringar:

Såsom nytt engångsanslag har upptagits kostnad för nyanskaffning av frukträd och bärbuskar för den av fattigvårdsstyrelsen beslutade nya trädgårdsanläggningen norr om Skerikesvägen.

INKOMSTER:

A. Yttre fattigvården.

1. Härunder upptagna inkomstposter hava genomgående höjts utom beträffande bötesandelar, som med hänsyn till inträdd konstant minskning under innevarande år upptagits till det lägre belopp, som härav betingas.

B. Ålderdomshemmet.

2. Vårdavgifter:

Härvid upptagna inkomster för statsbidrag till tuberkulosavdelningen har sänkts i anledning av dels att dagersättningen avsevärt nedsatts samt dels beläggningen av vårdplatserna icke motsvarar gjorda beräkningar.

3. Diverse inkomster:

De båda härunder upptagna inkomstposterna hava beräknats lägre än motsvarande poster uti innevarande års stat med hänsyn till att de verkliga inkomsterna härför komma att betydligt understiga de beräknade.

In fidem:

AXEL NORÉN

— — — — — — — — — — —

Rätt utdraget ur protokollet, betygar:

Axel Norén

Bil. A. 2.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Fattigvården.

Avskrift.

Till Fattigvårdsstyrelsen.

Undertecknad, som den 1 nästkommande januari innehaft tjänsten som tillförordnad tillsyningsman vid Västerås fattigvård i tre år, får härmed vördsamt anhålla, att styrelsen ville taga under benäget övervägande angående löneförhöjning.

Som tjänsten ännu ej blivit ställd på ordinarie stat saknar tjänsteinnehavaren den trygghet för framtiden, som en ordinarie anställning alltid medför ävensom förmånen av ålderstillägg.

På grund av detta osäkerhetstillstånd och som tjänsten helt och fullt kräver sin man och således ingen tid finnes för ev. extraförtjänster samt under hänvisning till styrelsens förutvarande välvilliga ståndpunkt i frågan, vågar jag härmed överlämna denna min framställning till benägen prövning och anhåller att, i händelse tjänsten ställes på ordinarie stat, styrelsen ville utverka, att jag måtte äga rätt att räkna tjänsteår från och med den 1 januari 1922.

Västerås den 30 september 1924.

Carl E. Scott.
Tillsyningsman.

Rätt avskrivet intyga:

Axel Norén *L. Larsson.*

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Fattigvården.*

Avskrift.

Bil. A 3.

Tablå över löner för tillsyningsmannatjänster i andra städer.

	Grundlön	Ålderstillägg		Slutlön	Dyrtidstillägg	Sammanlagda löneförmåner f. n. i 1:sta lönegraden
		antal	à kr.			
Linköping	3,000: —	3	300: —	3,900: —	16 % f. n.	3,480: —
Malmö	3,240: —	4	300: —	4,440: —	å 900: — kr. m. det tal varmed Socialstyralsens index överstiger 100 samt å övrig lön hälvten.	4,771: 80
Norrköping.....	3,060: —	4	216: —	3,924: —	10 % f. n.	3,366: —
Göteborg	3,000: —	4	300: —	4,200: —	Dyrtidstillägg 1,110: — enl. samma grunder som statens befattningshavare.	4,110: —
Hälsingborg ...	2,600: —	4	260: —	3,640: —	D:o 962: —	3,562: —
Karlskrona	3,500: —	3	325: —	4.475: —	739: 28.	4,239: 28
Örebro	2,568: —	4	238: —	3,504: —	enl. statens kommunikationsverk 462: —	3,030: —
Västerås gr. 22	2,190: —	3	147: —	2,631: —	1,585: —	3,775: —
d:o „ 20	2,010: —	3	141: —	2,433: —	1,504: —	3,514: —
d:o „ 18	1,830: —	3	129: —	2,217: —	1,372: —	3,202: —

Rätt avskrivet intyga:

Axel Norèn. *L. Larsson.*

Bil. B 1. **N:o 55.**

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

FÖRSLAG
till
utgifts- och inkomststat för Västerås Folkskolor år 1925.

4 A. FOLKSKOLAN.

Utgifter.

a.	1. Underhåll och reparationer av fastigheter ..	10 430: —	
	Anslutningsavgift samt inledning av vatten och gas m. m. vid Hammarby folkskola ..	4 800: —	
	Anskaffning av dricksfontäner till skolorna ..	4 770: —	20 000: —
	2. Anskaffning och underhåll av inventarier		2 500: —
b.	*Löner och arvoden:*		
	Folkskoleinspektören 44:IV	6 900: —	
	Folkskollärare:		
	7 ord. lärare (Dahlberg, Näslund, Wasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein), lön i 4:de lönegraden à kr. 4 708: —	32 956: —	
	1 ord. lärare (Vallander), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura)	3 418: —	
	5 ord. lärare (Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pettersson), lön i 3:dje lönegraden à kr. 4 386: —	21 930: —	
	3 ord. lärare (Karlsson, Segerström, Söderholm), lön i tredje lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 3 096: —	9 288: —	
	10 ord. lärare (M. Carlvik, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall, S. Granér, Jäderlund, Lindgren, Engmark), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4 064: —	40 640: —	
	9 ord. lärare (Greijer, Skoglund, Elovsson, Nordlund, B. Gustavsson, H. Gustavsson, Eriksson, Sandahl, Silén), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3 743: —	33 687: —	
	1 ord. lärare (ej tillsatt), lön i 1:a lönegraden för ½ år à kr. 3 743: —	1 871: 50	
	1 vik. lärare, lön för tiden 15/1—7/6	1 459: 40	
	Folkskollärarinnor:		
	11 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernqvist, Svanbohm, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman, Maunsbach), lön i 4:de lönegraden à kr. 3 727: —	40 997: —	
	Transport	193 146: 90	22 500: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

Transport	193 146: 90	22 500: —
4 ord. lärarinnor (F. Bostrand, Bolin, E. Bostrand, Andersson), lön i 3:dje lönegraden à kr. 3 512: —	14 048: —	
1 ord. lärarinna (Verner), lön i 3:dje lönegraden. (Bostad och bränsle in natura).	2 567: —	
13 ord. lärarinnor (Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson, Engström, E. Eriksson, Emanuelsson, Råström, Frend, Kraft, Landelius), lön i 2:dra lönegraden à kr. 3 298: —	42 874: —	
5 ord. lärarinnor (Hjelmqvist, Nordkvist, Vickman, Schelin, Lindström), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3 083: —	15 415: —	
2 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2 319: —	4 638: —	
2 e. o. lärarinnor, lön för tiden 25/8—18/12 à kr. 1 034: —	2 068: —	

Småskollärarinnor:

22 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund), lön i 4:de lönegraden à kr. 2 480: —	54 560: —	
3 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson, Billby), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 1 870: —	5 610: —	
6 ord. lärarinnor (S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson, S. Svensson, Svedin, Källbäck), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2 319: —	13 914: —	
1 ord. lärarinna (Pettersson), lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1 709: —	
8 ord. lärarinnor (Persson, G. Olsson, H. Eriksson, A. Söderholm, v. Essen, Norman, L. Pettersson, M. Verenr), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2 158: —	17 264: —	
2 ord. lärarinnor (Thunell, v. Mühlenfels), lön i 1:sta lönegraden à kr. 1 997: —	3 994: —	

b. 2. Lärare i slöjd och huslig ekonomi:

2 lärare i slöjd (Brandt, Ljung), lön i 4:de lönegraden à kr. 3 727: —	7 454: —	
Transport	379 261: 90	22 500: —

N:o 55.
Budgetförslag 19 5. Folkskolan.

Transport	379 261: 90	22 500: —
1 lärare i slöjd (Hammarsten), lön i 3:dje lönegraden	3 512: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	3 298: —	
4 lärarinnor i slöjd (Vahlbäck, Molander, Lindkvist, Vahlström), lön i 4:de lönegraden à kr. 2 580: —	10 320: —	
1 lärarinna i slöjd (Hahr), lön i 3:dje lönegraden	2 419: —	
3 lärarinnor i slöjd (Vimnell, Morberg, Palmén), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2 258: —	6 774: —	
2 lärarinnor i slöjd (Hellkvist, Fotmeijer), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2 097: —	4 194: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kr. 2 780: —	5 560: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	2 458: —	417 796: 90
Dyrtidstillägg		108 000: —
b. 3. Diverse undervisningsarvoden:		
För undervisning i slöjd för gossar	10 540: —	
För undervisning i slöjd för flickor	1 800: —	
Vikariearvode	7 000: —	
Privatläsning	600: —	19 940: —
b 4. Vaktmästare och städerskor:		
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman 17:4, Andersson 17:4, Sahlkvist 17:4 och Ekström 17:4	5 056: —	
Ersättning för ett rum till vaktmästare Ekström vid Herrgärdsskolan (Bostad och bränsle in natura.)	300: —	
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist), arvode (Bostad och bränsle in natura.)	695: —	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund), arvode	965: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson), arvode (Bostad å ett rum, bränsle o. lyse in natura.)	630: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (H. Ekman) arvode	570: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin), arvode	570: —	
Transport	8 786: —	568 236: 90

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

	Transport	8 786: —	568 236: 90
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg), arvode	700: —	
	Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700: —	
	Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode	1 085: —	
	Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	525: —	
	Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode	570: —	
	Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	570: —	
	Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund) arvode	570: —	
	Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	220: —	
	(Bostad å 1 rum, bränsle o. lyse in natura.)		
	Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) arvode	280: —	
	(Bost. å 1 r. o. kök, bränsle o. lyse in natura)		
	Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	450: —	
	Städerskan i Lundby kykrskola (B. Larsson) arvode	450: —	
	Läk.-arvode för vaktm. o. städerskor à kr. 8: —	160: —	15 066: —
	Dyrtidstillägg till vaktmäst. Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström		6 192: —
b. 5.	Diverse arvoden:		
	Till skolläkaren	1 400: —	
	„ sjukgymnastik	1 000: —	
	„ simläraren	1 708: —	
	„ simlärarinnan	1 386: —	
	„ 3 tillsyningslärare à 350: —, 1 — 280: — samt 2 à 70: —	1 470: —	
	„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	350: —	
	„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	350: —	
	„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850: —	
	„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	175: —	8 689: —
g.	Pensioner:		
	Till f. folkskoll:e C. L. Lindqvist	800: —	
	„ „ „ P. V. Verkelin	800: —	
	„ „ „ J. P. Malmberg	800: —	
	„ „ „ F. Söderholm	800: —	
	„ „ „ G. Ahlm	800: —	
	Transport	4 000: —	598 183: 90

	Transport	4 000: —	598 183: 90
Till f. småskoll:a M. Holm		500: —	
„ „ „ J. Kjellin		600: —	
„ „ „ H. Törngren		390: —	
„ „ slöjdlär:a E. Hellström		910: —	
„ „ vaktmäst. K. G. Lönnborgs änka		200: —	
„ „ städerskan L. Pettersson		200: —	
„ „ „ C. Svedin		300: —	
„ „ „ E. Froberg		300: —	7 400: —
Dyrtidstillägg till pensionärer			4 305: —
h. Premier för olycksfallsförsäkring			300: —
i. Skolträdgårdarna:			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1 000: —		1 550: —
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)			650: —
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1 000: —		1 750: —
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)			550: —
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1 000: —		1 750: —
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)			850: —
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader	400: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —		650: —
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —	
Omkostnader vid Lundby kyrkskola		200: —	
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	8 350: —
	Transport		618 538: 90

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

		Transport	618 538: 90
j.	Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:		
	1. Materiel i läs- och skrivämnen	22 000: —	
	2. Slöjdmateriel för gossar	2 000: —	
	3. Slöjdmateriel för flickor	6 500: —	
	4. Förbrukningsmateriel för skolköken	3 500: —	34 000: —
k.	Undervisningsmateriel till skolornas förråd		2 000: —
m.	Tandklinik:		
	1. Lokalhyra	500: —	
	2. Tandläkare, arvode (29/11 1923)	6 000: —	
	3. Tandläkare, dyrtidstillägg, förslagsvis	3 000: —	
	4. Arvode till biträde	1 400: —	
	5. Förbrukningsartiklar	1 000: —	
	6. Eldning och renhållning	450: —	12 350: —
n.	Trycknings- och annonskostnader		1 800: —
o.	Lärare- och lärjungebiblioteken:		
	Lärarepersonalens bibliotek	400: —	
	Lärjungebiblioteket	500: —	
	Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	950: —
p.	Stipendier och skolresor:		
	Bidrag till skolresor för lärjungarna		500: —
r.	Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn (förslagsvis)	8 000: —	
	Lokalhyra	600: —	
	Eldning och städning	300: —	8 900: —
s.	Vatten, värme och belysning:		
	1. Vattenavgifter	2 200: —	
	2. Uppvärmning	30 000: —	
	3. Belysning	2 500: —	34 700: —
t.	Skolbad:		
	Avlöning till baderskor	700: —	
	Handdukstvätt och tvål	800: —	
	Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad	3 150: —	4 650: —
		Transport	718 388: 90

	Transport	718 388: 90
u. Renhållning:		
1. Skurning och rengörning	6 000: —	
2. Renhållning av gårdar	1 400: —	
3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	1 000: —	
4. Sotning	400: —	8 800: —
v. Diverse utgifter:		
1. Brandstodsavgifter	1 400: —	
2. Post- och telefonavgifter	1 800: —	
3. Smärre reparationer av materiel och inventarier	3 000: —	
4. Barnbespisning (förslagsvis)	12 000: —	
5. Hyra samt städning för tvenne lärosalar för hjälpklasser tiden 25/8—30/12	600: —	
6. Hyra för lokaler i Hvasserska gården	2 000: —	
7. Oförutsedda utgifter	1 000: —	21 800: —
x. Barnavårdsnämnden:		
1. För barn intagna å skyddshem	3 000: —	
2. För utackordering i enskilda hem	3 500: —	
3. Arvode till sekreteraren	525: —	
4. Arvode till ombudsman och barnavårdsmän	10 000: —	
5. Diverse och oförutsedda utgifter	200: —	17 225: —

Utgifter för räntor och amortering:

y. 1. Obligationslån:	Resterande låne-belopp kr.	Räntor kr.	
1892 års	33 750: —	1 275: —	
1902 „	137 600: —	5 396: 50	
1907 „	31 500: —	1 417: 50	
1910 „	275 470: —	12 263: 85	
1916 „	21 530: —	1 076: 50	
1919 „	144 550: —	8 673: —	
1922 „	63 895: —	3 180: 12	
1924 „	20 000: —	1 000: —	34 282: 47
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa å 4, 5 %	16 407: 07	735: 06	
Västmanl. läns sparbank å 5 %	35 675: 09	1 962: 13	
Västmanl. läns sparbank å 5 %	13 153: 53	723: 44	3 420: 63
		Transport	803 917: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

		Transport	803 917: —
z.	Lån: Kapitalavbetalningar:		
1.	Obligationslån:	Amortering kr.	
	1892 års à 4 %	33 750: —	3 750: —
	1902 „ „ 4 %	137 600: —	5 375: —
	1907 „ „ 4,5 %	31 500: —	1 050: —
	1910 „ „ 4,5 %	275 470: —	5 880: —
	1916 „ „ 5 %	21 530: —	310: —
	1919 „ „ 6 %	144 550: —	1 300: —
	1922 „ „ 5 %	63 895: —	585: —
	1924 „ „ 5 %	20 000: —	300: — 18 550: —
2.	Amorteringslån:		
	Prästerskapets Änke- och Pupillkassa	16 407: 07	564: —
	Västmanlands läns sparbank ..	35 675: 99	790: 07
	Västmanlands läns sparbank ..	13 153: 53	252: 56 1 606: 63
		Summa Kronor	824 073: 63

INKOMSTER.

a.	Statsbidrag:		
1.	Till folkskolan:		
	För 8 ord. lärare à kr. 2 810	22 480: —	
	„ 9 „ „ „ „ 2 510	22 590: —	
	„ 10 „ „ „ „ 2 210	22 100: —	
	„ 9 „ „ „ „ 1 910	17 190: —	
	„ 1 „ „ för ½ år	955: —	
	„ 1 vik. „ tiden 15/1—7/6	914: —	86 229: —
	„ 11 ord. lärarinnor à kr. 2 310	25 410: —	
	„ 5 „ „ „ „ 2 110	10 550: —	
	„ 13 „ „ „ „ 1 910	24 830: —	
	„ 5 „ „ „ „ 1 710	8 550: —	
	„ 2 e. o. „ „ „ 1 350	2 700: —	
	„ 2 e. o. „ för tiden 25/8—18/12 à kr. 641	1 282: —	73 322: —
2.	Till småskolan:		
	För 25 ord. lärarinnor à kr. 1 530	38 250: —	
	„ 6 „ „ „ „ 1 380	8 280: —	
	„ 8 „ „ „ „ 1 230	9 840: —	
	„ 3 „ „ „ „ 1 080	3 240: —	59 610: —
		Transport	219 161: —

	Transport	219 161: —	
3. Till slöjdundervisningen:			
För gossar:			
52 grupper à kr. 146: 88 ..	7 637: 76		
För flickor:			
84 grupper à kr. 146: 88 ..	12 337: 92	19 975: 68	
4. Till undervisningen i huslig ekonomi:			
18 kurser à kr. 229: 50		4 131: —	
Dyrtidstillägg:			
5. Till lärare i läs- och skrivämnen	81 119: —		
6. Till lär. i slöjd o. husl. ekonomi	8 444: —	89 563: —	332 830: 68
7. Till lärjungebiblioteket			150: —
b. Barnbespisningen, anslag från Wahlbeckska fonden			2 000: —
c. Arrendemedel:			
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden			37: —
d. Hyresmedel:			
För bostäder till lärare	5 700: —		
För uthyrning av skollokaler	100: —		5 800: —
e. Barnavårdsnämnden:			
Av Fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem	1 000: —		
Av Fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn	1 000: —		
a. 8. Statsbidrag	500: —		2 500: —
f. Anslag från staden till folkskoleväsendet			466 030: 95
g. Anslag från staden till barnavårdsnämnden			14 725: —
		Summa Kronor	824 073: 63

4 B. Högre Folkskola.

UTGIFTER.

a. Undervisningsmateriel			775: —
b. Löner och arvoden:			
Arvode till skolans rektor		900: —	
1 ord. lärare (Fröier), lön i 4:de lönegraden ..		6 220: —	
1 ord. lärare (Karlfors), lön i 2:dra lönegr. ..		5 398: —	
	Transport	12 518: —	775: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

Transport	12 518: —	775: —
1 ord. lärarinna (Gerland), lön i 1:sta lönegr. ..	4 114: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarie	2 100: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Arvode till skolläkare	160: —	
Dyrtidstillägg	5 000: —	24 292: —
c. Tryckning- och annonskostnader		350: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
e Biblioteket		300: —
Summa Kronor		26 324: 50

INKOMSTER.

a. Statsbidrag till avlöningar		11 122: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		4 315: —
Statsbidrag till biblioteket		150: —
b. Anslag från staden		10 737: 50
Summa Kronor		26 324: 50

Utdrag ur protokoll vid folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 10 oktober 1924.

§ 96.

Upptogs till behandling förslag till 1925 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, och uppgjordes nämnda förslag i överensstämmelse med bifogade bilaga för att i vederbörlig ordning ingivas till stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

1. Efter prövning av inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1/1 1925 fann styrelsen följande befattningshavare därtill berättigade:

Folkskolläraren V. Lindgren	i 2:a	lönegraden
Folkskollärarinnan Rut Maunsbach	i 4:e	„
„ Ingrid Verner	i 3:e	„
„ Karin Råström	i 2:a	„
„ Signe Frend	i 2:a	„
„ Ester Kraft	i 2:a	„
Småskollärarinnan Lisa Källbäck	i 3:e	„
„ Maria Svedin	i 3:e	„
„ Linnea Pettersson	i 2:a	„
„ Märta Verner	i 2:a	„
Slöjdlärarinnan Gertrud Vahlström	i 4:e	„
„ Astrid Palmén	i 2:a	„
Skolkökslärarinnan Eva Karlsson	i 2:a	„
Vaktmästaren Axel Ekström	i 4:e	„

2. Beträffande användningen av det äskade anslaget till underhåll och reparationer av fastigheter får styrelsen hänvisa till bifogade av reparationskommitterade uppgjorda förslag. Detta avser, förutom vissa reparationer å skolans fastigheter, tvenne nyanläggningsarbeten, nämligen ledningar

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Folkskolan.*

för vatten och avlopp m. m. till folkskolan i Hammarby med tillhörande anslutningsavgift samt anskaffning av dricksfontäner till Herrgårds-, Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna. Med avseende på anslaget för det nämnda speciella ändamålet till folkskolan i Hammarby torde någon närmare motivering ej vara behövlig redan på den grund, att för åtgärden att framdraga huvudledningar genom Västra förstaden väl låg den förutsättningen, att vederbörande fastigheter därav gjorde sig nytta. Härtill kommer, att avlopp från skolan saknas, sedan det öppna dike igenfyllts, som hittills mottagit de nuvarande avloppsledningarnas innehåll.

Styrelsens hemställan om anslag till s. k. dricksfontäner motiveras av hygieniska skäl. Den anordning med gemensamma dricksmuggar, som hittills tillämpats med undantag för Korsängsskolan måste givetvis vara i hygieniskt hänseende synnerligen otillfredsställande. Det är blott alltför sannolikt, att smittämnen härigenom överföras från barn till barn. Hur mycket barnen än tillhållas att skölja dricksmuggen, blir denna försiktighetsåtgärd av lättförståeliga skäl oftast eftersatt. Saliven häftar för övrigt fast så pass envist vid dickskärlet att det nog fordras en grundlig sköljning för att få det avlägsnat. Den summa, som erfordras för ändamålet, kan väl synas hög, men så är också det ökade skydd mot smittofara, som därmed ernås, en betydelsefull vinst.

3. Fr. o. m. nästkommande hösttermin föreslår styrelsen inrättandet av tvenne s. k. hjälpklasser. Erfarenheten har nämligen visat, att ett antal barn, stort nog att fylla ett par klasser, finnas, vilka i fråga om förståndsgåvor äro så svagt utrustade, att de icke kunna tillgodogöra sig den undervisning, skolan f. n. kan erbjuda. För sådana barn, vilka bilda gränsfall mellan sinnesslöa och vad man eljest menar med i allmänhet svagt begåvade, ha så gott som alla större och medelstora stadsskoledistrikt inrättat särskilda undervisningsavdelningar, benämnda hjälpklasser. Utmärkande för dessa äro en starkt individuellt betonad undervisning, mycket begränsade kurser och ökat utrymme för praktiskt arbete. Styrelsen, som genom särskilda kommitterade låtit utarbeta förslag till kursplaner, har för avsikt att få dessa i vederbörlig ordning godkända, därest stadsfullmäktiges bifall vinnes för här berörda förslag. De två i budgetförslaget uppförda e. o. folkskollärarinnetjänsterna för tiden 25/8—18/12 äro avsedda för ovannämnda klasser.

Till följd av den rådande bristen på skollokaler har styrelsen sett sig nödsakad föreslå förhyrning av lokaler för de båda hjälpklasserna. För dessa, vilka på grund av sin natur av hjälpklasser icke kunna mottaga så stort antal elever som övriga, äro tvenne rymliga boningsrum med tambur tillräckliga. Hyra samt arvode till städerska har för höstterminen 1925 beräknats till 600 kr., vilken summa uppförts under diverse utgifter.

4. Höjningen av arvodet för undervisning i syslöjd beror av ökat gruppantal, till följd av tvenne nyinrättade klasser fr. o. m. innevarande läsår.

5. Till städerskan i Rosenlund föreslås arvodet höjt på grund av ökat arbete med såväl städning och annan renhållning som eldning. Genom omändringen, som innevarande sommar ägt rum därstädes, har väsentligt ökat utrymme erhållits på nedre bottnen, varjämte en trappa upp inrättats en slöjdsal.

6. Ett annat arvode, som styrelsen ävenledes vill varmt förorda att höjas är det, som utgår till sjukgymnastik. Ett 80-tal lärjungar, som lida av deformiteter i ryggraden, såsom kut-, svank- och snedrygg erhålla behandling efter av skolläkaren konstaterat behov därav. Eleverna uppdelas i 4 grupper, vardera med en övningstid av 3 timmar pr. vecka. Behandlingen har visat mycket goda verkningar. Som exempel på hur lågt arvodet är satt i förhållande till arbetsprestationen kan nämnas, att timavlöningen ej ens uppgår till den, som i gällande författning garanteras en vikarierande småskollärarinna, och ändå fordras för den ifrågavarande behandlingen en väl kvalificerad kraft.

7. Anslaget som i år utgår till slöjdmateriell för flickor samt till förbrukningsmateriell för skolköken har visat sig otillräckligt. De nu föreslagna beloppen ha beräknats med hänsyn till vad som i år synes komma att åtgå.

8. Sedan numera den kommunalt understödda verksamheten för skoreparationer upphört, vilken bestred halva hyresbeloppet för skomakerislöjdens lokaler, har hela det nämnda hyresbeloppet upptagits i budgeten.

9. Anslaget till renhållning av gårdar har måst höjas till följd av ökade hämtningsavgifter, varjämte skolkassan för renhållning av gator m. m., som ombesörjes av staden, debiterats med större belopp än det i budgeten upptagna.

10. Anslaget till skollovskolonierna, vilket styrelsen med oförändrat belopp vill varmt tillstyrka, föreslås att utgå ur skolans stat och i stället uppföras unnder bidrag till sociala ädamål. Anledningen härtill är, att skollovskoloniernas verksamhet icke lyder under folkskolestyrelsens förvaltning och följaktligen ej rätteligen hör hemma å dess stat.

11. Beträffande statförslagets inkomstsida må endast påpekas, att hyresmedel för bostäder åt lärare minskats med 300 kr., med vilket belopp hyran av vederbörande myndighet reducerats för en mindrevärdig lägenhet i gården Västgötegatan 11.

12. För att möjliggöra inköp av en ny skrivmaskin i stället för en tidigare inköpt begagnad och nu försliten maskin föreslås anslaget till undervisningsmateriell för högre folkskolan förhöjt.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Folkskolan.

13. En ny anslagspost är arvodet till skolläkare i högre folkskolan. De göromål, som tillkommer honom, ha hittills ombesörjts av folkskolans läkare, dock utan att denne härtill enligt sin instruktion varit skyldig. Då skolläkaren emellertid ej hädanefter utan ersättning påtager sig arbetet som högre folkskolans läkare, har särskilt anslag härtill måst äskas.

Västerås som ovan.

EM. GRANÉR

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér

Bil. litt. C 1.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1925 bevilja institutet ett anslag av 17 000: — kr. för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Den stora användning av biblioteket, som konstaterats under de senare åren, är, glädjande nog, alltjämt till finnandes. Utlåningssiffrorna för de senare åren äro följande: 1920 — 59 302, 1921 — 71 355, 1922 — 82 235, 1923 — 89 545 boklån. För innevarande år torde utlåningssiffran bli omkring 88 000 boklån. Bibliotekets bokbestånd, som den 31/12 1923 utgjorde 9 280 band, är i förhållande till utlåningsfrekvensen alldeles för litet. Det är alldeles uppenbart, att om det skall lyckas institutets styrelse att hålla en sådan flitig användning av biblioteket vid makt, så måste bokbeståndet för varje år utökas. Många böcker bli också ganska hastigt utslitna och måste ersättas med nya. Genom den nedsättning, Stadsfullmäktige vidtog med anslaget till biblioteket för innevarande år, har det varit ganska svårt för styrelsen att i tillräcklig utsträckning förnya och utöka biblioteket. Genom en mycket omsorgsfull och noggrann sovring vid inköp samt genom rätt fördelaktiga antikvariska inköp har det dock lyckats styrelsen att hålla biblioteket vid gott stånd och det fria studieintresset och läslusten uppe. Då styrelsen till fullo inser stadens tryckta ekonomiska läge, har den ej för nästa år för inköp av litteratur vågat begära mer än 4 000: — kr. och för inbindning och reparation av böcker 1 800: — kr. Detta dock med det bestämda uttalandet, *att dessa poster, så snart det låter sig göra, måste avsevärt ökas.*

Att vidtaga någon nedsättning av ersättningen till bibliotekspersonalen är givetvis omöjligt, då arbetet med biblioteket ständigt ökas.

En mindre nedsättning av posten "Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse" har vidtagits.

Huru gärna styrelsen än önskat att kunna vidtaga ytterligare nedsättningar, har detta dock varit alldeles omöjligt utan att vedervåga bibliotekets viktiga samhälleliga uppgift, och styrelsen vågar därför uttala den förhoppningen, att Stadsfullmäktige inser det fullt berättigade i styrelsens begäran och ej vidtager någon ytterligare nedsättning utan visar sitt varma intresse för institutets verksamhet genom att bevilja det av styrelsen begärda anslaget.

Västerås den 10 november 1924.

På Västerås Arbetareinstituts styrelses vägnar:

CLAES UGGLA

Georg Leontein

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Undervisningsändamål.

Bil. litt. C 2.

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för Västerås Arbetareinstitut sammanträde den 10 november 1924.

— — — — — — — — — — —

§ 2.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för biblioteket för år 1925:

Inkomster:

Beräknat bidrag från Västerås stad	Kr.	17 000: —
Statsbidrag	„	400: —
Kronor		17 400: —

Utgifter:

Avlöningar	Kr.	7 340: —
Inköp av litteratur	„	4 000: —
Inbindning och reparation av böcker	„	1 800: —
Hyra	„	2 400: —
Bränsle och lyse	„	800: —
Rengöring, eldning och extra vakthållning	„	600: —
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	„	460: —
Kronor		17 400: —

— — — — — — — — — — —

Västerås som ovan:

GEORG LEONTEIN

Rätt ur protokollet, betygar:

Georg Leontein

———

Bil. litt. C. 3.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Undervisningsändamål.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till sina skrivelser av den 27 november 1922 och 5 december 1923 får styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning härmed framlägga bilagda förslag till inkomst- och utgiftsstat för anslagsåret 1925—1926, beräknad i väsentliga delar enligt samma princip som sist.

Av en jämförelse med staten för 1924—1925 framgår, att slutsumman kunnat nedpressas från 81 700: — kronor till 71 000: — kronor. Då emellertid även inkomsterna måste beräknas något lägre, sjunker Västerås stads bidrag endast från kronor 27 000: — till kronor 25 800: —, alltså endast en minskning med 1 200: — kronor.

För de lärare, som anställts med full tjänstgöring, har styrelsen tänkt sig samma lönebelopp, likaså till arvodena för timlärarna, vilkas antal dock decimerats genom att byggmästarskolan då upphört.

Västerås den 8 november 1924.

FREDR. FÅHRÆUS
Ordförande.

Sven Elvius

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Undervisningsändamål.

Bil. litt. C. 4.

Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

INKOMST- OCH UTGIFTSFÖRSLAG FÖR ANSLAGSÅRET 1925—1926.

Inkomster.

Beräknade statsunderstöd:		
A. i förevarande ansökning:		
a) till avlöning åt rektor och övriga lärare ..	25 000: —	
b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	500: —	
c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1 500: —	27 000: —
B. till bibiotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		400: —
Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4 000: —
Avkastning av donationer och fonder		300: —
Lärjungeavgifter		12 500: —
Säljbar produktion		1 000: —
Att av kommunen tillskjutas		25 800: —
Summa inkomster		71 000: —

Utgifter.

Rektorsarvode	3 000: —	
Övriga lärararvoden	48 000: —	51 000: —
Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1 000: —	
Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	3 000: —	4 000: —
Bibliotekskostnader		800: —
Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen		1 000: —
Stipendier och premier		300: —
Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning		8 500: —
Administrationskostnader (utom rektorsarvode)		3 000: —
Övriga utgifter		2 400: —
Summa utgifter:		71 000: —

Bil. litt. D. 1.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Hälsovårdsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925 och i anledning därav anföra.

Under rubriken "Löner och arvoden" märkes att en hälsovårdstillsyningsman överförts till köttbesiktningsbyråns stat, ävenså har ersättning till denne tillsyningsman för hållande av velociped upptagits i sist angivna budget. Tvenne stadssjuksköterskebefattningar, en i 6:te lönegruppen och en för de mindre bemedlade i 4:de lönegruppen, äro, i avvaktan på vederbörande myndigheters slutliga godkännande av den av Stadsfullmäktige under innevarande år företagna regleringen av samtliga sköterskebefattningar i staden, vakanta. En sköterska skall anställas vid den under innevarande år nyinrättade polikliniken för könssjuka, men då denna sköterska vid polikliniken ej har full sysselsättning, har Nämnden tänkt sig att eventuellt kunna kombinera en stadssjuksköterskebefattning med poliklinikköterskebefattningen. Nämnden hemställer, att i avvaktan på angivna slutliga avgörande, kostnaderna för behövlig sköterskehjälp vid polikliniken få bestridas av de vakanta stadssjuksköterskelönerna, till dess dessa bliva med ordinarie befattningshavare besatta, då Nämnden avser att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till denna frågas slutliga lösning. Enär Nämnden hos Västmanlands läns landstings epidemimämnd gjort framställning om förlängning tills vidare av överenskommelsen om tvenne stadssjuksköterskors för mindre bemedlade inackordering å landstingets epidemisjukhus i Västerås, upptages kost för angivna sköterskor på samma sätt som i innevarande års budget. Stadssjuksköterskan Elin Carlsson är berättigad till ett ålderstillägg från 1925 års ingång.

Under rubriken "Diverse utgifter" torde observeras att posten för "Diverse" sänkts från 1 500 till 1 200 kronor, att anslaget till fosterbarnsnämnden sänkts med 100 kronor samt att "Premier för olycksfallsförsäkringar" på grund av Riksförsäkringsanstaltens provisoriska uppgift höjts från 48 till 78 kronor.

Nämnden överlämnar från Västerås stads förening mot tuberkulos inkommen framställning om anslag för år 1925 och tillstyrker upptagande i Nämndens budget av ett anslag å 4 000 kronor.

Bostadsinspektrisen är berättigad till erhållande av ett ålderstillägg från och med ingången av år 1925. Bostadsinspektionens utgifter för tryck, annonser och diverse har sänkts med 50 kronor.

Som Nämnden redan förut anfört återföres till köttbesiktningsbyråns stat den å nämnda stat förut upptagne hälsovårdstillsyningsmannen. Kostnaderna för "Telefon" och "Olycksfallsförsäkringspremie" äro något höjda i nämnda stat.

Under rubriken "Polikliniken för könssjuka" begäres anslag för nämnda verksamhet under år 1925. Hälsovårdsnämnden har redan förut i den-

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Hälsovårdsnämnden.

na skrivelse föreslagit Stadsfullmäktige huru kostnaderna för behövlig sköterskehjälp böra bestridas.

Dyrtidstillägg för Nämndens personal är genomgående beräknat efter indextalet 175.

Å inkomstsidan märkes att, på grund av det nya, av Stadsfullmäktige och Västmanlands läns landsting godkända avtalet om epidemivården i staden, bidraget av landstinget till Förste stadsläkarens avlöning utgår.

Betalda utryckningar med ambulansautomobilen kunna ej upptagas till högre belopp än 300 kronor.

Nämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925.

Västerås den 8 oktober 1924.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON

Eric Plantin.

Bil. litt. D. 2.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd år 1925.

UTGIFTER:

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden:

b. 1. Löner och arvoden:

1:ste stadsläkaren, 32:IV	4 035: —	
2:dre stadsläkaren, 28:IV	3 363: —	
extra arvode (28/3 1923)	1 600: —	4 963: —
Transport	4 963: —	8 998: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Hälsovårdsnämnden.

Transport	4 963: —	8 998: —		
Distriktsläkaren, 21:II		2 244: —		
1:ste tillsyningsmannen, 24:III		2 676: —		
Två tillsyningsmän, 18:IV à 2 217:—		4 434: —		
En stadssjuksk:a, 6:IV		921: —		
En stadssjuksk:a, 6:I		750: —		
En stadssjuksköterska för de mindre bemedlade, 4:II	648: —			
En stadssjuksköterska för de mindre bemedlade, 4:I	600: —			
Kost å epidemisjukhuset	1 340: —			
Kostpenningar under semester, 60 dagar à 1: 50	90: —	2 678: —		
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	800: —			
Ersättning för bostad	350: —			
Ersättning för bränsle	150: —			
	1 300: —	3 900: —	26 601: —	
Ersättning till två tillsyningsmän och två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped			120: —	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal			13 322: 40	40 043: 40
b. 2. Pensioner:				
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström		400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell		500: —	900: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående			450: —	1 350: —
			Transport	41 393: 40

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Hälsovårdsnämnden.

		Transport	41 393: 40	
c. Diverse utgifter:				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 80: — .. 240: —				
Förbrukningsartiklar .... 100: —		340: —		
2. Kostnader för skyddskoppympning		100: —		
3. Telefonavgifter		1 052: —		
4. Desinfektionskostnader		400: —		
5. Tryck- och annonskostnader		200: —		
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1 200: —		
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)		4 000: —		
Lokalhyra till d:o		600: —		
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck, diverse		100: —		
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	700: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	2 200: —	2 900: —		
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		78: —		
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1924	600: —			
Städning, eldning och belysning	600: —	1 200: —	12 170: —	53 563: 40
B. Bostadsinspektionen.				
b. Löner och arvoden:				
Bostadsinspektrisen, 19:II		2 055: —		
Dyrtidstillägg	1 524: 75	3 579: 75		
Ersättning för hållande av velociped		30: —	3 609: 75	
c. Övriga utgifter:				
Tryck, annonser och diverse			50: —	3 659: 75
		Transport		57 223: 15

			Transport	57 223: 15
C. Köttbesiktningsbyrån.				
b. Löner och arvoden:				
Föreståndaren, 29:IV ..	3 531: —			
Extra arvode	2 000: —	5 531: —		
En andre besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1 300: —		
En tillsyningsman, 18:IV		2 217: —		
Vaktmästaren, 11:II	1 287: —			
Extra arvode	600: —			
	1 887: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme	535: —	1 352: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2 800: —		
Två mikroskopister, arv. à 1 200: —		2 400: —		
Ersättning till en tillsyningsman för hållande av velociped		30: —		
		15 630: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		4 751: 85	20 381: 85	
c. Diverse utgifter:				
1. Värme, belysning och vatten		700: —		
2. Telefon		312: —		
3. Tvätt		250: —		
4. Underhåll av byggnader		1 000: —		
5. Hyra		3 000: —		
6. Premie för olycksfallsförsäkring		48: —		
7. Diverse		600: —	5 910: —	26 291: 85
D. Polikliniken för könssjuka.				
Värme, lyse och städning			750: —	
Lokalhyra			600: —	
Telefon			80: —	
Diverse			300: —	1 730: —
			Summa Kronor	85 245: —

INKOMSTER.

A. Allmänna hälso- och sjukvården.				
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen			300: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden			1 000: —	
4. Protokollslösen			200: —	1 500: —
			Transport	1 500: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Hälsovårdsnämnden.

	Transport	1 500: —
C. Köttbesiktningsbyrån.		
Besiktningsavgifter	26 291: 85	
Vågavgifter	3 000: —	29 291: 85
Brist att genom uttaxering fyllas		54 453: 15
	Summa Kronor	85 245: —

Bil. litt. E. 1.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Hälsovårdsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925 och i anledning därav anföra.

Under "Löner och arvoden" märkes att trädgårdsmästaren, som räknar tjänsteår från år 1922, skall tilldelas ett ålderstillägg från och med ingången av år 1925.

För skötsel och underhåll av Vasaparken begäres ett i jämförelse med i innevarande års stat med 500 kronor förhöjt anslag. För att värdigt underhållas erfordras för Vasaparken denna förhöjning. Det bör erinras om att i anslaget ingår Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets bidrag å 500 kronor, varför stadens egen kostnad bliver 3 500 kronor.

För underhållet av planteringarna kring domkyrkan, som i innevarande års stat beräknas till 50 kronor, upptages ett till 100 kronor förhöjt anslag. Nämnden har hos Domkyrkokommissionen gjort framställning om att det hittillsvarande anslaget för omnämnda ändamål måtte höjas till 100 kronor, vadan denna post även återfinnes å inkomstsidan. För Djäknebergets underhåll begäres en förhöjning av nuvarande anslag med 300 kronor. Detta har ej sin grund däri att det sedvanliga underhållet av Djäkneberget fördyrats, men bergets iordningställande efter de årligen återkommande välgörenhetsfesterna å detsamma kräver denna ökade kostnad. För att botaniska trädgården rätt må kunna vårdas begäres att innevarande års anslag höjes med 100 kronor. För tillsynen och utfordringen av änderna i Svartån äskas 50 kronor mer än i innevarande års budget. Det anslag å 500 kronor till ersättning till timavlönade arbetare under semester, som i innevarande års budget för första gången upptogs, har visat sig otillräckligt, varför detsamma synes böra höjas med 200 kronor. Då förmånen avtalsenligt skall utgå, är förhöjningen nödvändig.

Det dåliga skick, vari sofforna i stadens planteringar samt paviljonger och flaggstänger å Djäkneberget befinna sig, nödvändiggör ommålning av dessa, vadan anslag härför äskas under rubriken "Extra utgifter".

En del mindre sänkningar hava skett i en del anslagsposter.

Under rubriken "Inkomster" märkes att inkomsten av försäljningsmedel och dekorationer höjts med 500 kronor.

Dyrtidstillägg för Nämndens ordinarie befattningshavare är beräknat efter indextalet 175.

Planteringsnämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1925.

Västerås den 17 oktober 1924.

För Planteringsnämnden:

CLAES UGGLA

Eric Plantin.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Planteringsnämnden.

Bil. litt. E. 2.

FÖRSLAG

till

utgifts- och inkomststat för Västerås stads planteringar år 1925.

6 C. Planteringar.

UTGIFTER.

a. Löner och arvoden:		
Stadsträdgårdsmästaren 30:II	3 333: —	
Trädgårdsmästaren 18: II	1 959: —	
Elever, förslagsvis	4 000: —	
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1925	1 050: —	
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	3 569: —	
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättn.	250: —	14 661: —
c. Skötsel och underhåll:		
1. Vasaparken inkl. parken vid ASEA:s kontor	4 000: —	
2. Stadsparken	1 500: —	
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4 600: —	
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	6 000: —	
4. Rudbecksparken	500: —	
5. Djäkneberget	2 800: —	
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1 000: —	
7. Elba och Östra holmen	1 200: —	
8. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	600: —	
9. Slottsparken	1 000: —	
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	1 200: —	
11. Körslor till alla planteringar	2 500: —	
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3 000: —	
13. Reparation av redskap	750: —	
14. Grus till alla planteringar	1 750: —	
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	150: —	
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —	
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	400: —	
Transport	33 200: —	14 661: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Planteringsnämnden.

Transport	33 200: —	14 661: —
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —	
19. Oförutsedda utgifter	500: —	
20. Ersättning till timavlönade arbetare under semester	700: —	34 465: —
d. Extra utgifter:		
Målning av soffor	1 000: —	
Målning av paviljonger och flaggstänger å Djäkneberget	600: —	1 600: —
Summa Kronor		50 726: —

INKOMSTER.

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund	4 500: —
1. Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	100: —
2. Anslag för vård av Slottsparken	1 000: —
5. Ersättning från Allm. Svenska El. AB. för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —
3. Försäljningsmedel och dekoreringar	2 000: —
	8 100: —
Brist att genom uttaxering fyllas	42 626: —
Summa Kronor	50 726: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. litt. F. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen över stadens vatten- och avloppsledningss- samt gas- och elektricitetsverk får härmed avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1925.

Nu liksom för innevarande år äro dyrtidstilläggen beräknade efter ett indextal av 175. Rörande utgiftsposterna har styrelsen i vissa fall företagit sänkning, varemot på grund av ledningsnätens och driftens utökning en del andra utgiftsposter måst höjas.

För så vitt man för närvarande kan bedöma, torde gasverkets vinst under innevarande år helt eller åtminstone till större delen täcka återstående förlust å gaskol och sålunda inneliggande förråd av gaskol vid årsskiftet i det närmaste kunna inventeras till gällande marknadspris.

Med avseende på stadens abonnenter å elektrisk kraftström arbeta de flesta men kanske mest de mindre förbrukarna på grund av rådande tider under tryckta förhållanden, varför styrelsen föreslagit sänkning av taxorna 1, 2 och 3, som avse leverans av kraft. Vid jämförelse med motsvarande taxor å andra orter, t. ex. våra grannstäder, skall man också finna, att härvarande avgifter i regel äro högre. Även för taxa 7, värmetaxan, föreslår styrelsen sänkning för att därigenom vinna abonnenter å denna taxa, vilken icke är lämpligt avvägd i förhållande till eldning med annat bränsle och hittills på grund härav rönt ytterst ringa tillslutning. Den ökade konsumtion, som kan förväntas i följd av dessa sänkningar, inträffar huvudsakligen å sådan tid på dygnet, att jämnare belastning åstadkommes. I samband med ändringen av berörda taxor har Styrelsen i vissa fall föreslagit en reglering i taxebestämmelserna av energibelopp och övriga föreskrifter. De föreslagna ändringarna framgå av nedanstående sammanställning.

Nuvarande taxor.	Föreslagna taxor.
TAXA 1.	
Tariff för kraft. Växelström, normalspänning 6 000 volt. (För större abonnenter med kontinuerlig drift.)	
Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas	
a) ett grundpris av kr. 100: — per maximal kilowatt och år,	a) ett grundpris av kr. 90: — per maximal kilowatt och år,
b) ett förbrukningspris av 5 öre kilowattimmen för de första 40 000 kw.-tim.	b) ett förbrukningspris av 4 öre kwt. för de första 50 000 kwt.

Nuvarande taxor.

4 öre killowattimmen för de följande 40 000 kw.-tim.

3,5 öre kilowattimmen för de följande 70 000 kw.-tim.

3 öre kilowattimmen för all ström därutöver.

Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, är 20 kilowatt. Betalning utgår för följande minimibelopp:

a) 80 % av den effekt, som av abonnenten för året rekvirerats;

b) en förbrukningsavgift motsvarande 1 800 timmars användningstid per driftsår av det effektbelopp, för vilket grundpris enligt förestående bestämmelser skall utgå.

För del av år beräknas grundpris efter kr. 2 per kilowatt och vecka, därvid påbörjad vecka räknas som hel sådan. Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Enligt denna taxa uttagen ström får även användas för belysningsändamål i de fabrikslokaler, inom vilka kraften användes.

Vid de tillfällen, då staten på grund av lågvatten i Dalälven inskränker kraftleveransen, äger Styrelsen rätt att tillämpa s. k. spärrtid, under vilken abonnenterna få uttaga ström efter taxa 2.

Föreslagna taxor.

3,5 öre kwt. för de följande 50 000 kwt.

3 öre kwt. för all ström därutöver.

Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, är 20 kilowatt. Betalning utgår för följande minimibelopp:

a) 80 % av den effekt, som av abonnenten för året rekvirerats;

b) en förbrukningsavgift motsvarande 1 800 timmars användningstid per driftsår av det effektbelopp, för vilket grundpris enligt förestående bestämmelser skall utgå.

För del av år beräknas grundpris efter kr. 1: 75 per kilowatt och vecka, därvid påbörjad vecka räknas som hel sådan. Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Enligt denna taxa uttagen ström får även användas för belysningsändamål i de fabrikslokaler, inom vilka kraften användes.

Vid tillfällen, då Vattenfallsstyrelsen på grund av lågvatten i Dalälven inskränker kraftleveransen, skall, om Vatten- och Gasverksstyrelsen med hänsyn till elektricitetsverkets driftförhållanden finner anledning så besluta, förbrukningspriset utgå efter 5 öre kilowatttimmen.

TAXA 2.

Tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindre abonnenter med intermittent drift.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

de första 2 000 kw.-timmarna med 23 öre per kw.-timme,

de första 3 000 kw.-timmarna med 22 öre per kw.-timme,

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Föreslagna taxor.	Nuvarande taxor.
de följande 8 000 kw.-timmarna med 20 öre per kw.-timme, all ström därutöver med 18 öre per kw.-timme.	de följande 5 000 kw.-timmarna med 18 öre per kw.-timme, all ström därutöver med 15 öre per kw.-timme.
Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25: — kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström, i vilket fall han ej är kyldig att erlägga nämnda minimiavgift.	Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25: — kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström, i vilket fall han ej är skyldig att erlägga nämnda minimiavgift.

TAXA 3.

Kombinerad tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.

(För mindre och större abonnenter med kontinuerlig drift.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av kr. 112: — per maximal ansluten kilowatt och år samt	a) en grundavgift av kr. 100: — per maximal ansluten kilowatt och år samt
b) en förbrukningsavgift av 7 öre kilowattimmen.	b) en förbrukningsavgift av 6 öre kilowattimmen.
För ½ kilowatt debiteras 72: — kr., vilken summa ökas med 8: — kr. för varje 100 watt intill 1 kilowatt samt därefter med kr. 11: 20 för samma enhet.	
Minsta belopp, varom avtal kan träffas, är 0,5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om Styrelsen därtill finner anledning, sättas lägre.	Minsta belopp, varom avtal kan träffas, är 0,5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om Styrelsen därtill finner anledning, sättas lägre.
Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.	Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Nuvarande taxor.	Föreslagna taxor.
TAXA 7.	
Värmetariff. Likström och lågspänd växelström. (För värmeändamål.)	
För energi till värmeändamål, som endast tillhandahålles nattetid, betalas:	
a) en grundavgift av 40: — kr. per maximal ansluten kilowatt och år samt b) en förbrukningsavgift av 4 öre per kilowattimme, med en minimiförbrukningsavgift av kr. 20: — per kilowatt och år samt med rätt för Styrelsen att göra de undantag i taxans användning, som drift och ledningsnät kunna påfordra.	a) en grundavgift av kr. 30: — per maximal ansluten kilowatt och år samt b) en förbrukningsavgift av 2 öre per kilowattimme. Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, skall motsvara 0,5 kilowatt. För undvikande av missbruk skall mätare, som in- och urkopplar strömmen samt registrerar maximalbelastning och förbrukning, uppsättas. För dylik mätare skall reglementerad hyra erläggas. Till grund för bestämmande av effektbeloppets storlek för varje år räknas den högsta belastning, som under något av kvartalen registrerats. Ev. tilläggsavgift beräknas vid avläsningen för årets sista kvartal. Styrelsen äger rätt att göra de undantag i taxans användning, som drift och ledningsnät kunna påfordra.

Styrelsen beräknar att de sänkta prisen skola i det närmaste kompenseras genom ökad konsumtion av elektrisk energi.

I efterföljande visas en jämförelse mellan budgetförslagen för innevarande och nästkommande år.

		Inkomster:	Utgifter:	Behållning: 1924	Behållning: 1925
Vattenverket	1924	143: 400: —	131 017: —	12 383: —	
	1925	157 100: —	129 702: —		27 398: —
Gasverket	1924	285 300: —	285 300: —		
	1925	306 400: —	278 531: —		27 869: —
El.-verket	1924	631 700: —	391 250: —	240 450: —	
	1925	647 100: —	403 408: —		243 692: —
			Summa behållning	252 833: —	298 959: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

	Inkomster:	Utgifter:	Behållning:
Avloppsledn. 1924	38 500: —	95 101: —	
		Skillnad 56 601: —	
1925	43 125: —	88 770: —	45 645: —
		Överskott 196 232: —	253 314: —

Inköp av nya vattenmätare m. m. torde kräva samma anslag som för innevarande år, nämligen 4 000: — kronor.

På grund av pågående stora utvidgningar av ledningsnäten ökas antalet anslutningar till verken, varför förslagsanslaget till serviser och diverse mindre ledningsutsträckningar ,för innevarande år upptaget till 10 000 kr., för år 1925 torde behöva sättas till 15 000: — kronor.

Under åberopande av det här anförda får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

1:o att godkänna förestående förslag angående pris å elektrisk ström enligt taxorna 1, 2, 3 och 7 att tillämpas efter avläsningen för 1924 års 4:de kvartal;

2:o att till anskaffande av nya vattenmätare m. m. anvisa ett förslagsanslag å 4 000: — kr. att utgå av lånemedel;

3:o att likaledes av lånemedel bevilja ett förslagsanslag å 15 000: — kr. till bestridande av kostnader för nya serviser och diverse mindre ledningsarbeten; samt

4:o att i övrigt godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1925.

Västerås den 4 november 1924.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING

Gerh. Geston

Bil. litt. F. 2.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

FÖRSLAG

till

utgifts- och inkomststat för Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken år 1925.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49:IV		8 625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36:III		4 488: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36:III		4 488: —
Kamreraren, 36:III		4 488: —
Bokhållaren, 19:III		2 190: —
Kassörskan, 19:IV		2 325: —
Förrådsförmannen, 19:IV		2 325: —
Manligt kontorsbiträde 1:a klass, 15:III, 2 st. à 1782: —		3 564: —
Kvinnligt kontorsbiträde 1:a klass, 14:IV	1 785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1 835: —
Manligt kontorsbiträde 2:a klass, 13:IV		1 677: —
Avläsareförmannen, 17:IV		2 109: —
Avläsare, 16:IV		2 001: —
„ 16:III, 2 st. à 1 884: —		3 768: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		27 487: 20
Ritbiträde, förslagsvis		1 800: —
Siffergranskare		1 400: —
Springpojkar		1 000: —
	Kronor	75 570: 20

Därav påföres:

Vattenverket	12 100: —
Avloppsledningarna	6 800: —
Gasverket	19 700: —
Elektricitetsverket	32 500: —
Installationsarbeten	4 470: 20
Kronor	75 570: 20

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	4 000: —
Olycksfallsförsäkring	2 000: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmateriel, annonser m. m.	5 000: —
Telefonavgifter	2 600: —
Renhållning, eldning, städning och belysning för kontor och förråd	4 500: —
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	4 000: —
Diverse såsom resor, föreningsavgifter m. m.	1 000: —
Kronor	23 100: —

Därav påföres:

Vattenverket	3 700: —
Avloppsledningarna	2 100: —
Gasverket	6 000: —
Elektricitetsverket	10 000: —
Installationsarbeten	1 300: —
Kronor	23 100: —

VATTENVERKET.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	155 200: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1 200: —
Installationsarbeten m. m.	700: —
Kronor	157 100: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.	23 800: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.	13 700: —

Avlöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ovan		12 100: —	
Maskinmästaren, 20:IV	2 433: —		
Maskinisten, 16:IV	2 001: —		
Rörnätsförmannen, 18:IV	2 217: —		
Vårdaren av vattenborgen, 14:IV	1 785: —		
Transport	8 436: —	12 100: —	37 500: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelse.

Transport		8 436: —	12 100: —	37 500: —
Pensionären Sofia Risberg ($^{25}/_{11}$ 1920)		500: —		
Pensionären Augusta Lönnqvist ($^{28}/_{3}$ 1923)		600: —		
Understödstagare J. G. Johansson ($^{25}/_{1}$ 1923)		600: —		
		10 136: —		
Dyrtidstillägg		6 982: —		
		17 118: —		
Avgår:				
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1 690: —			
Andel i avl. till förmän:				
avloppsledningarna	1 275: —			
gasverket	1 275: —	4 240: —	12 878: —	24 978: —
Diverse utgifter:				
Förvaltningen enligt ovan			3 700: —	
Brandstodsavgifter och utskylder			2 150: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö		1 600: —		
Avgift till Hamre gård		150: —	1 750: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö			375: —	
Analyser, skjutsar m. m.			300: —	
Avskrivning av fordringar			1 000: —	9 275: —
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916)				
Räntor			32 452: —	
Amortering			25 497: —	57 949: —
			Kronor	129 702: —
Inkomster utöver utgifter				27 398: —
			Kronor	157 100: —

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

AVLOPPSLEDNINGARNA.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2 100: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	9 800: —	11 900: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar samt pumpstationen		8 200: —
Avlöningar:		
Förvaltningen enligt ovan	6 800: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1 275: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	3 900: —	11 975: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		2 100: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	42 473: —	
Amortering	12 122: —	54 595: —
		88 770: —
Varifrån avgår avgifter för c:a 1 725 st. vattenklosetter à 25: —		43 125: —
	Återstår kronor	45 645: —

GASVERKET.

Inkomster.

Allmänna belysningen	36 600: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	204 900: —
Koks och tjära	64 400: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	306 400: —

Utgifter:

Driftkostnader:		
Gaskol	94 000: —	
Övriga omkostnader	18 800: —	112 800: —
Transport		112 800: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

		Transport	112 800: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			28 500: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		19 700: —	
Gasmästaren, 22:IV	2 631: —		
Justeraren, 17:IV	2 109: —		
Pensionären A. H. Eriksson (30/10 1919)	1 170: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —	6 410: —	
Dyrtidstillägg		4 168: —	
Eldare		31 200: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen		1 275: —	
		62 753: —	
Avgår värdet för naturaförmåner för gasmästaren		845: —	61 908: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		6 000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		3 300: —	
Bränsle åt gasmästaren		250: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren		900: —	
Analyser, skjutsar m. m.		500: —	
Avskrivning av fordringar		2 000: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)		2 800: —	15 750: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		28 077: —	
Amortering		23 482: —	51 559: —
Sjette årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—18 (15 år)			5 514: —
Inköp av gasmätare år 1925, förslagsvis			2 500: —
		Summa utgifter	278 531: —
		Inkomster utöver utgifter	27 869: —
		Kronor	306 400: —

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

ELEKTRICITETSVERKET.

Inkomster:

Allmänna belysningen		36 565: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare		610 000: —
Installationsarbeten		535: —
	Kronor	647 100: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk energi	107: 400: —	
Övriga driftkostnader	17 500: —	124 900: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare	52 500: —

Avlöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ovan		32 500: —	
Maskinmästaren, 26:IV	3 027: —		
Maskinisterna, 17:IV, 3 st. à 2 109: —	6 327: —		
Montörförmannen, 19:IV	2 325: —		
Mätarejusteraren, 17:II	1 863: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —		
Pensionären Hilma Boholm (22/2) 1923	675: —	14 717: —	
Dyrtidstillägg		10 240: —	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester och sjunde skift, förslagsvis		3 500: —	
		60 957: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		845: —	60 112: —

Turbinhusdriften:

Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)	3 000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor	400: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll	1 000: —	4 400: —
	Transport	241 912: —

N:o 55.
Badgetförslag 1925. Vatten- och Gesverksstyrelsen.

	Transport	241 912: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan	10 000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder	30 540: —	
Bränsle åt maskinmästaren	250: —	
Skjutsar och diverse	800: —	
Avskrivning av fordringar	3 500: —	45 090: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):		
Räntor:		
Elektricitetsverket 45 900: —		
Turbinhuset 1 884: —	47 784: —	
Amortering:		
Elektricitetsverket 45 590: —		
Turbinhuset 1 767: —	47 357: —	95 141: —
Sjette årets amortering av elektr. mätare, inköpta åren 1916—1918 (8 år)	15 765: —	
Inköp av elektr. mätare år 1925, förslagsvis	5 500: —	21 265: —
Summa utgifter		403 408: —
Inkomster utöver utgifter		243 692: —
Kronor		647 100: —

Västerås den 6 november 1924.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING

Gerh. Geston

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Hamnen.

Bil. litt. G. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925 och i anledning därav anföra.

Till följd av den av Stadsfullmäktige under året medgivna och pågående omfattande reparationen av hamnens kajer och i samband därmed skeende grusning kunna instundande års anslag för ifrågavarande ändamål sänkas.

Den med 10 % å uppbörden till befälhavare å fartyg i regelbunden trafik utgående ersättningen har med anledning av beräknad högre uppbörd höjts med 500 kronor.

Anslagen till belysning å hamnen och till olycksfallsförsäkringspremie äro något sänkta.

Den ökade trafiken å hamnen föranleder Styrelsen att höja inkomsterna av hamnavgifter för varor från 20,000 och 16,000 kronor till resp. 25,000 och 19,000 kronor.

Även inkomsten av hamnavgifter för ångfartyg har något höjts.

Innevarande års inkomster för uthyrning av båtplatser och upplagsplatser vid hamnen visa att dessa inkomstposter måste beräknas något lägre.

Genom beslut av Stadsfullmäktige den 29 December 1920 bemyndigades Styrelsen att för hamnmaskinernas skötsel tillsätta en maskinistförman, vilkens lön sedermera skulle definitivt bestämmas i samband med den allmänna löneregleringen. Den 3 Mars 1921 utsåg Hamnstyrelsen i anledning härav befattningshavare till tjänsten. Den 27 Juni 1921 beslutade Stadsfullmäktige i samband med den nya lönestatens fastställande att för befattningen som kranmaskinistförman, vilken för närvarande icke skulle uppföras på ordinarie stat, men vars nuvarande innehavare skulle få tillgodoräkna sig tjänstgöringen på extra stat i händelse befattningen framdeles komme att uppföras på ordinarie stat, skulle utgå avlöning efter 18:de gruppens 1:sta lönegrad.

Under närmare fyra år har Styrelsen sålunda haft tillfälle att bilda sig omdöme, huruvida den på extra stat inrättade tjänsten varit för hamnförvaltningen fördelaktig eller ej, och får Styrelsen nu, med förslag att tjänsten — i den nuvarande lönegruppen — måtte av Stadsfullmäktige uppföras å ordinarie stat, vitsorda att för Styrelsen synes ej inom överskådlig tid sådana förhållanden kunna inträda, som göra befattningen obehövlig, snarare synes efter djuphamnens öppnande för trafik ännu större behov av densamma föreligga.

Styrelsen vill vidare framhålla, att befattningen visat sig vara för förvaltningen ekonomiskt fördelaktigt då, sedan befattningens inrättande, av den fackkunnige förmannen utföras en mängd reparationsarbeten, som förr måst uppdragas till firmor i staden. Förmannen utövar ej blott överinseendet över hamnmaskinernas skötsel och vård utan handhar själv kran vid det dagliga lastnings- och lossningsarbetet vid hamnen. Till följd av sitt förslag

och Stadsfullmäktiges förenämnda beslut upptager Styrelsen lön för kranmaskinistförmannen, som i händelse av hifall till Styrelsens förslag äger räkna tjänsteår från och med år 1922, i 18:de lönegruppens andra lönegrad.

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Hamnen.*

Inkomsterna av kranhyror synas kunna höjas, varav en följd bliver något större utgifter för strömförbrukningen.

Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare äro beräknade efter indextalet 175.

Styrelsen hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts och inkomststat för hamnen för år 1925.

Västerås den 21 Oktober 1924.

För hamnstyrelsen:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

Bil. litt. G. 2.

FÖRSLAG

till

utgifts- och inkomststat för Västerås stads hamn år 1925.

A. Den egentliga hamnen:

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår 1923		179,990: 10
a. Nyanläggningar:		
a 1. Underhåll och reparationer:		
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor	6,000: —	
2. Grusning å hamnen	1,500: —	
3. Av hamnskjulen	200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar ...	250: —	7,950: —
b. Löner och arvoden:		
Hamnkaptenen, 31:II	3,489: —	
Dyrtidstillägg	2,170: —	
Biträde å hamnkontoret, förslagsvis	1,500: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	4,000: —	
Transport	11,159: —	187,940: 10

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Hamnen.

		Transport	11,159: —	187,940: 10
	Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden 25,000: —		2,500: —	13,659: —
c.	Övriga utgifter:			
1.	Hamnkontoret:			
	Hyra av lokal	500: —		
	Skrivmaterial och tryck	200: —		
	Telefonavgifter	400: —		
	Städning och eldning	250: —	1,350: —	
2.	Belysning å hamnen		1,100: —	
3.	Renhållning å hamnen		1,800: —	
4.	Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100: —	
5.	Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —	
	Premie för olycksfallsförsäkring		105: —	4,503: —

d 1. Räntor:

Hamnbyggnaden:

(Enl. av stadsfullmäktige den 22/12 1920 godkänd plan).

Andel i obligationslån:	Rester. lånebel.:	Ränta:		
1896 års lån à 5 %	16,905: —	845: 25		
1907 „ „ „ 4 1/2 %	137,400: —	6,183: —		
1916 „ „ „ 5 %	102,678: —	5,133: 90		
1919 „ „ „ 6 %	144,550: —	8,673: —	20,835: 15	
Förskotterat av drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden:				
Förslagsvis 212,000: —, ränta härå efter 6 %		12,720: —		
Brist från sist avslutade räkenskapsår 179,990: 10 ränta härå efter 6 %		10,799: 41	23,519: 41	44,354: 56

d 2. Lån:

Andel i obligationslån:	Ursprungl. lånebelopp	Rester. lånebel.	Årets amorter.
1896 års lån à 5 % ...	91,905: 01	16,905: —	3,000: —
1907 „ „ „ 4 1/2 % ... (Beslut år 1907)	229,000: —	137,400: —	5,725: —
1916 års lån à 5 % ... (Beslut år 1914)	113,000: —	102,678: —	1,445: —

	Transport	10,170: —	250,456: 66

		Transport	10,170: —	250,456: 66
1919 års lån à 6 %	150,000: —	144,550: —	1,300: —	11,470: —
(Beslut år 1917)				
			Summa Kronor	261,926: 66

Inkomster:

f.	Hamnavgiften för varor:			
	1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	25,000: —		
	2. Av andra fartyg	19,000: —	44,000: —	
g.	Hamnavgifter för fartyg:			
	1. För ångfartyg	3,500: —		
	2. För segelfartyg	600: —		
	3. För pråmar	2,500: —	6,600: —	
i.	För uthyrning av båtplatser		3,700: —	
k.	För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		250: —	
l.	För uthyrning av varuskjul		700: —	
m.	För uthyrning av mark för fotogenmagasinen ...		3,000: —	58,250: —
	Inkomster utöver utgifterna å hamnmaskinernas budget			2,000: —
	Brist			201,676: 66
			Summa Kronor	261,926: 66

B. Hamnmaskiner.

Utgifter:

a 3.	Räntor:			
	Inlösenkostnad för kran N:r IV, Drätselkammarens äldre gruskran	3,000: —		
	Femte, 1925 års amortering		600: —	
	Inlösenkostnad för kran N:r VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —		
	Femte, 1925 års amortering		2,700: —	3,300: —
b.	Löner och arvoden:			
	En maskinistförman, 18:II	1,959: —		
	Dyrtidstillägg	1,469: 25	3,428: 25	
	Kranskötare, förslagsvis		3,800: —	7,228: 25
c.	Driftkostnader:			
	Strömförbrukning för kran:			
	N:r I	350: —		
	„ II	200: —		
	„ III (Tillhör Tegel o. Murbr. A.-B.)	— —		
	Transport	550: —		10,528: 25

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Hamnen.

	Transport	550: —		10,528: 25
	N:r IV	100: —		
	„ V	100: —		
	„ VI	400: —		
	„ VII	— —		
	„ VIII	100: —	1,250: —	
d.	Underhåll och reparation av kranar		2,000: —	
e.	Diverse utgifter, förslagsvis		171: 75	3,421: 75
	Inkomster utöver utgifterna			2,000: —
			Summa Kronor	15,950: —

Inkomster:

f.	Kranhyror för kran:			
1.	N:r I	4,500: —		
2.	„ II	3,500: —		
3.	„ IV	1,000: —		
4.	„ V	1,000: —		
5.	„ VI	4,500: —		
6.	„ VII	500: —		
7.	„ VIII	800: —	15,800: —	
g.	Markhyra för kran N:r III		150: —	15,950: —
			Summa Kronor	15,950: —

Bil. litt. H. 1.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Lantegendomsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925 samt rörande däri upptagna utgifts- och inkomstposter anföra.

Renhållningsverkets utgifter:

Löner och arvoden:

Renhållningsarbetarna J. A. Johansson och A. V. Karlsson, som räkna tjänsteår från och med år 1919, äro från och med 1925 års ingång berättigade till sitt andra ålderstillägg. Pension till renhållningsarbetaren G. Karlsson upptages enligt Stadsfullmäktiges beslut den 20 juni 1924.

Inköp av torvmull:

Höjda priser på torvströ och torvmull — 60 öre pr bal — förorsaka en utgiftsökning av 3,000 kronor.

Stallet:

På grund av höjda foderpriser är posten för utfodring ökad med 570 kr. Kostnaderna för hästskoning hava däremot sänkts med 100 kr.

Övriga utgifter:

På grund av Riksförsäkringsanstaltens provisoriska premieuppgift är kostnaden för olycksfallsförsäkring höjd till 370 kr. På grund av hämtningsavgifternas införande inom stadsplanen är anskaffning av fler kontorsböcker nödvändig. Utgifterna härför äro därför beräknade 100 kr. högre än i innevarande års stat. Ångpannan i renhållningsverket har hittills eldats med diverse avfall. Då emellertid behövlig värmegrad i upptiningsrummet ej härigenom kan uppnås måste avfallet uppblandas med kol. För de härigenom ökade kostnaderna upptages under rubriken "Belysning i stallet m. m." 300 kr. mer än i årets stat. Utgifterna för telefon hava under innevarande år ej kunnat hållas inom upptaget belopp. På grund härav är samma utgiftspost för år 1925 ökad med 100 kr. Då pudrettillverkning numera pågår året runt måste kostnaderna för drivkraft för blandningsmaskinen beräknas till 200 kr. mer än innevarande år.

Renhållningsverkets inkomster:

I Lantegendomsnämndens förslag till de nuvarande hämtningsavgifternas införande beräknades inkomsterna av ifrågavarande avgifter komma att för år 1924 uppgå till 54,000 kr. Som grund för beräkningen lågo antalet hämtningar för år 1923.

Årets inkomster visa emellertid att det beräknade inkomstbeloppet överskattats, vilket beror därpå att, sedan hämtningsavgifterna inom stadsplanen

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Lantegendomsnämnden.*

införts, antalet hämtningar av gårdsklosetter minskats. Även det osedvanligt stora antalet under året nyanlagda vattenklosetter spela härvid roll. Till följd härav är Lantegendomsnämnden nödsakad att beräkna renhållningsverkets inkomster av hämtningsavgifter under år 1925 till endast 45,000 kr.

Anskaffning och amortering:

Nämnden hemställer att i likhet med vad som skett åren 1923 och 1924 med återstående amorteringar måtte få anstå. Till amorteringsbeloppen hava lagts de mindre belopp varmed beviljade anslag överskridits. Genom förbiseende har femte årets amortering av kostnaden för uppförande av rotfruktkällare vid Malma ej gäldats. Till rättande härav införes i 1925 års budgetförslag ifrågavarande amortering. Å amorteringsbeloppen har, efter frändragande av 1922 och 1923 års vinst av jordbruket, beräknats 6 % ränta.

Produkter av egen skörd samt inköpt:

Omkostnaderna för utsäde hava på grund av höjda spannmålspriser måst höjas med 2,330 kr. Av samma anledning ökas utgiften för utfodring i stallet med 500 kr. Enahanda är förhållandet med utgiften för utfodring i ladugården, men då därtill kommer en ökning av kreatursstammen, är utgiften beräknad till 1,650 kr. högre belopp än innevarande år.

Övriga utgifter:

Utgiftssumman för utskylder har måst höjas med 300 kr. Kostnaderna för elektrisk ström har beräknats till 1,500 kr. Denna utgiftspost har förut ej varit upptagen under egen rubrik utan ingått i diverse utgifter, men det relativt stora utgiftsbeloppet föranleder Nämnden att särskilt rubricera detsamma. En följd härav bliver en sänkning av posten "Diverse utgifter".

Lantbrukets inkomster:

Försäljningssumman för diverse jordbruksprodukter har beräknats 7,782 kr. högre än innevarande år. Inkomsten från ladugården måste däremot sänkas med 500 kr. Detsamma gäller ock inkomsterna av körningar, som beräknas 2,200 kr. lägre än innevarande år.

Vägunderhållet:

Kostnaderna för vägunderhållet beräknas 5,000 kr. högre än innev. år.

Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare äro genomgående beräknade efter indextalet 175.

Lantegendomsnämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925.

Västerås den 22 oktober 1924.

För Lantegendomsnämnden:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

FÖRSLAG
till
utgifts- och inkomststat för Västerås stads lantegendomsnämnd för år 1925.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a. Anskaffning och underhåll av inventarier:

1.	Inköp och underhåll av kärl	800: —	
2.	Inköp och underhåll av inventarier	2,500: —	
3.	Beklädnadspersedlar	1,200: —	4,500: —

b. Löner och arvoden:

1. o. 2.	Förvaltaren 41:IV	5,883: —		
	Ett kontorsbiträde av 2:dra klass, lön 12:IV 1,569: —			
	personligt lönetillägg 175: —	1,744 —		
	En förman, 18:IV	2,217 —		
	En fodermarsk, 17:IV	2,109 —		
	Nio st. renhållningsarbetare, (Mallmén, E. Andersson, Sunesson, A. Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin och Kihlgren) 16:IV à 2,001: —	18,009: —		
	Tre st. renhållningsarbetare (Persson, Johansson och Karlsson) 16:III à 1,884: —	5,652 —		
	En renhållningsaarbetare (Dahl) 16:II	1,767: —	37,381: —	
	Dyrtidstillägg till ovanstående		26,487: 90	
	Transport		63,868: 90	4,500: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925.
Lantegendomsnämnden.

		Transport 63,868: 90		4,500 —
	Pension till f. renhållningsarbetaren G. Karlsson	1,300: 65		
	Dyrtidstillägg däråå	650: 33	1,950: 98	65,819: 88
	Avgår bostadsförmåner värderade till (1 lägenhet 1,800: —, 2 d:o 550: —, 4 d:o 337: 50 och 10 d:o 375: —)		8,000: —	
			57,819: 88	
3.	Hyra för bostäder à 375: — till 10 arbetare...		3,750: —	
4.	Extra kontorshjälp		1,000: —	
5.	Extra arbetare		13,000: —	
6.	Kostnader för arbetarnas semester		2,500: —	78,069: 88
c.	Inköp av torvmull			12,000: —
d.	Stallet:			
1.	Utfodring		6,020: —	
2.	Hästskoning		800: —	
3.	Underhåll av seldon, täcken och presenningar		1,000: —	
4.	Försäkring av hästar		200: —	8,020: —
e.	Övriga utgifter:			
1.	Hyra för kontor		1,000: —	
2.	Olycksfallsförsäkring.....		370: —	
3.	Kontorsböcker och skrivmaterial		400: —	
4.	Vattenavgifter		175: —	
5.	Sotningsavgifter.....		65: —	
6.	Upphämtning av sopor söndagar		1,000: —	
7.	Brandstodsavgifter		400: —	
8.	Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, fabriken, förvaltarens och biträdets bostäder samt städning å kontoret		800: —	
9.	Underhåll av fabriken och övriga hus		700: —	
10.	Telefonavgifter		750: —	
11.	Läkare- och veterinärarvode		150: —	
12.	Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare		200: —	
13.	Drivkraft för blandningsmaskin		1,200: —	
14.	Diverse utgifter.....		750: —	7,960: —
			Summa Kronor	110,549: 88

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	2,500: —
Försäljning av torvmullspudrett	12,000: —
Försäljning av torvmull	1,000: —
Hämtningsavgifter	45,000: —
Summa Kronor	60,500: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925.
Lantegendomsnämnden.

Svingården.

Utgifter:

a.	Kraftfoder, förslagsvis	13,000: —
b.	Inköp av grisar, förslagsvis	2,000: —
c.	Avlöningar	3,000: —
d.	Transport av svinmat och övriga körningar	4,000: —
e.	Ved, lyse, reparationer och diverse	2,500: —
f.	Arrende för svingården	5,000: —
	Summa Kronor	29,500: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk	33,000: —
Summa Kronor	33,000: —

Lantbruket.

Utgifter:

a.	Anskaffning och amortering:				
	1.	Anskaffning av inventarier, förslagsvis		2,000: —	
		Återstående amortering av inventarier, repationer och inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	26,839: 57		
		Återstående amortering å mjölkmaskiner och transformator	3,609: 90		
		Återstående amortering å Malma källare	1,300: —	31,749: 47	
		Avgår 1922 års överskott	1,725: 08		
		Avgår 1923 års överskott	3,596: 81	5,321: 89	
				26,427: 58	
		Ränta härå efter 6 %		1,586: —	3,586: —
b.	Driftkostnad:				
	1.	Arrende för Nordanby		1,500: —	
	2.	Arrende för Kungsängen		200: —	
	3.	Arrende för del av östra utmarken		2,000: —	
	4.	Arrende för Malma		3,500: —	
	5.	Arrende för Kristiansborg		3,037: —	
	6.	Arrende för del av Carlsberg		200: —	
	7.	Avlöningar till arbetare och bokhållare		50,000: —	60,437: —
				Transport	64,023: —

N:o 55.

Budgetsförslag 1925 Lantegendomsnämnden.

			Transport	64,023: —
c.	Produkter av egen skörd samt inköpt:			
	1. Till utsäde: Nordanby	2,500: —		
	Malma	4,780: —		
	Kristiansborg	1,500: —	8,780: —	
	2. Till stallet: Nordanby	4,580: —		
	Malma	6,360: —		
	Kristiansborg	3,560: —	14.500: —	
	3. Till ladugården		9,200: —	32,480: —
d.	Underhåll och reparationer:			
	1. Underhåll av seldon		900: —	
	2. Underhåll av fordon och redskap		2,000: —	
	3. Underhåll av hus		2,000: —	4,900: —
e.	Övriga utgifter:			
	1. Hästskoning		600: —	
	2. Häst- pch brandförsäkring		1,000: —	
	3. Driftkostnad för motorplogen		1,200: —	
	4. Komposter och pudrett från renhållningsverket		4,000: —	
	5. Läkare, veterinär och medicin		500: —	
	6. Krono-, kommunal- och prästutskylder		2,300: —	
	7. Avverkningskostnad för ved		500: —	
	8. Elektrisk ström		1,500: —	
	9. Hägnadskostnader		500: —	
	10. Diverse utgifter (skördegarn, presstråd m. m.)		2,500: —	
	11. Olycksfallsförsäkring		412: —	15,012: —
f.	Jordförbättringar:			
	1. Täckdikning, stensprängning och kalkning			1,500: —
			Summa Kronor	117,915: —

Inkomster:

1.	Diverse jordbruksprodukter:			
	Nordanby		35,385: —	
	Malma		35,850: —	
	Kristiansborg		18,980: —	90,215: —
2.	Från ladugården			13,000: —
3.	Körningar			12,000: —
4.	Trädgården vid Malma			900: —
5.	Hyra för Kristiansborgs huvudbyggnad			1,000: —
6.	Hyra för potatislotter			800: —
			Summa Kronor	117,915: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925.
Lantegendomsnämnden.

Skogarna.

Utgifter:

a. Löner och arvoden:

Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	1,598: —	3,815: —	
Avgår för bostad och vedbrand		600: —	
		3,215: —	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350: —	3,565: —

b. Övriga utgifter:

1. Skogvaktaren för hållande av cykel	30: —	
2. Telefonavgift	80: —	
3. Hägnadskostnader	70: —	
4. Skogskultur	500: —	
5. Utskylder	425: —	
6. Rensning av skogsdiken	600: —	
7. Oförutsedda utgifter	200: —	1,905: —
Summa Kronor		5,470: —

Inkomster:

Rotvärde av ved och byggnadsvirke	5,500: —
Summa Kronor	5,500: —

Vägunderhållet.

Grusning av stadens gamla vägar och övertagna nya inklusive vinterväghållning å alla till staden hörande vägar förslagsvis	20,000: —
Summa Kronor	20,000: —

Sammandrag.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Renhållningsverket	110,549: 88	60,500: —	—	50,049: 88
Svingården	29,500: —	33,000: —	3,500: —	—
Lantbruket	117,915: —	117,915: —	—	—
Skogarna	5,470: —	5,500: —	30: —	—
Vägunderhållet	20,000: —	—	—	—
Summa Kronor	283,434: 88	216,915: —	3,530: —	50,049: 88

Brist att genom uttaxering fyllas 66,519: 88

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Badhusstyrelsen.

Bil. litt. I. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads kall- och varmbadhus under nästkommande år.

Västerås den 20 oktober 1924.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. litt. I. 2.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Kallbadshus år 1925.

Inkomster:

Badavgifter	3,000: —	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	3,100: —
	Kronor	3,100: —

Utgifter:

a.	Avlöningar:		
	En biljettförsäljerska	420: —	
	En biträdande simlärarinna	420: —	
	En biträdande simlärare	420: —	
	Arvode till kontrollanten	200: —	1,460: —
b.	Övriga utgifter:		
	Annonser och trycksaker	150: —	
	Isväckning och diverse arbeten	800: —	
	Utskylder	160: —	
	Brandförsäkringspremie	125: —	
	Oförutsedda utgifter	45: —	1,280: —
		Kronor	2,740: —

Västerås den 20 oktober 1924.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. litt. I. 3. N:o 55.

Budgetförslag 1925. Badhusstyrelsen.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Varmbadhus år 1925.

Inkomster:

Badavgifter:			
1. Karbad		17,000: —	
2. I kl. bastu		9,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)		7,000: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)		7,000: —	
5. Medicinska bad		3,000: —	
6. Billighetsbastu		9,000: —	
7. Skolbad		1,950: —	
8. Ersättning för simundervisningsbad		4,050: —	58,000: —
		Kronor	58,000: —

Utgifter:

Andel i obligationslån:			
Ränta	9,243: 57		
Amortering	4,291: —	13,534: 57	
a. Avlöningar och pensioner:			
Badmästaren: 16: IV	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	845: —	1,156: —	
Maskinisten: 16: IV	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535: —	1,466: —	
Eldaren: 14: IV		1,785: —	
Biljettförsäljerska: 9: IV		1,245: —	
Badaren: 13: II		1,479: —	
En baderska, lön	750: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535: —	215: —	
3 baderskor, lön à 750: —		2,250: —	
1 vakt i simhall, lön		1,020: —	
1 vakt i folkbadet, lön		930: —	
2 tvätterskor, lön à 1,020: —		2,040: —	
Provisioner, förslagsvis		4,000: —	
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500: —	
Dyrtidstillägg, förslagsvis		11,625: 15	
Arvode till kontrollanten		600: —	
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300: —	31,611: 15
		Transport	31,611: 15

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Badhusstyrelsen.

			Transport	31,611: 15
b.	Övriga utgifter:			
1.	Bränsle		14,000: —	
2.	Elektrisk belysning och kraftström		2,200: —	
3.	Underhåll av inventarier		900: —	
4.	Underhåll av linne		200: —	
5.	Underhåll av fastigheten		1,000: —	
6.	Underhåll av pannor och ledningar		1,200: —	
7.	Tvätt, extra hjälp, tvättmedel		600: —	
8.	Renhållning och städning		150: —	
9.	Skriv- och trycksaker		500: —	
10.	Telefon		275: —	
11.	Läkararvode och medicin		100: —	
12.	Brandförsäkringspremie		250: —	
13.	Olycksfallspremie		130: —	
14.	Förbrukningsartiklar		2,650: —	
15.	Utskylder		2,000: —	
16.	Oförutsedda utgifter		233: 85	26,388: 85
			Kronor	58,000: —

Västerås den 20 oktober 1924.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. litt. K.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Ångbåtstrafiken.

FÖRSLAG
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads ångbåtstrafik för år 1925.

17 D. Båttrafiken.

Utgifter:

a. Underhåll och reparationer:			
1. Ångfärjan Elba		800: —	
2. Ångfartyget Arosia (sjövärdighetsbesiktning)		1,200: —	
3. Pråmar		750: —	2,750: —
b. Löner och arvoden:			
Arvode för tillsyn och handhavande av stadens ångbåtstrafik		1,000: —	
Lön till befäl och manskap å:			
1. Arosia:			
Befälhavare	3,600: —		
Maskinist	3,300: —		
Besättningsmän	2,600: —	9,500: —	
2. Elba:			
Befälhavare	2,000: —		
Maskinist	1,500: —		
Besättningsmän	1,500: —		
Polettförsäljare	500: —		
Extra betjäning sön- och helgdagar	200: —	5,700: —	
3. Pråmar:			
Pråmskeppare		4,200: —	20,400: —
c. Anskaffning och underhåll av inventarier:			
För ångaren:			
Elba		250: —	
Arosia		250: —	
Pråmarne		400: —	900: —
d. Driftkostnader:			
1. Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.		500: —	
2. Bränsle		6,000: —	6,500: —
		Transport	30,550: —

N:o 00.

Budgetförslag 1925. Ångbåtstrafiken.

		Transport	30,550: —
f.	Övriga utgifter:		
	1. Diverse	800: —	31,350: —
		Kronor	31,350: —

Inkomster:

1.	Persontrafik	16,000: —	
2.	Godstrafik	15,350: —	31,350: —
		Kronor	31,350: —

Västerås den 29 oktober 1924.

För båttrafiken:

K. KÄTTSTRÖM.

Bil. litt. L.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Vedgården.

FÖRSLAG
till
utgifts- och inkomststat för Västerås stads Drätselkammares Vedgård år 1925.

Utgifter:

a.	Nyanskaffning och underhåll:		
	1. Underhåll av maskiner och material		800: —
b.	Löner och arvoden:		
	1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	11,000: —	
	2. Avlöning till arbetare	19,000: —	30,000: —
c.	Hyror:		
	1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård 8,000 kvm. à 50 öre	4,000: —	
	2. För kontor	500: —	
	3. „ upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	400: —	4,900: —
d.	Räntor:		
	1. Ränta å rörelsekapital		12,000: —
e.	Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:		
	1. Lyse, värme och städning	700: —	
	2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnad	1,300: —	
	3. Försäkringspremier	700: —	
	4. Läkarearvode och medicin	100: —	
	5. Elektr. kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	1,000: —	
	6. Utkörning av ved	20,000: —	23,800: —
		Summa Kronor	71,500: —

Inkomster:

a.	Bruttoinkomst av rörelsen		71,500: —
		Summa Kronor	71,500: —

Västerås den 28 oktober 1924.

Västerås Drätselkammares Vedgård:

A. G. ERIKSSON.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Brandväsendet.

Bil. Litt. M. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen överlämnar härmed för fastställelse sitt förslag till budget för brandväsendet för år 1925 och tillåter sig i anledning av detta förslag anföra följande.

Under utgiftstiteln "Löner och arvoden" har för brandmannen K. S. Johansson upptagits ett ålderstillägg, enär Brandstyrelsen räknat hans tjänsteår fr. o. m. kalenderåret 1922, eller året närmast efter det varunder han erhållit anställning såsom extra brandman. Huruvida han blir härtill berättigad torde på grund av bestämmelserna för tillämpningen av gällande lönestat bero på beslut av Lönenämnden.

Dyrtidstillägget till befattningshavarna är uträknat efter ett under år 1925 antaget medelindextal av 175.

Anslagen under titeln "Diverse utgifter" hava beräknats med ledning av anslagsförbrukningen under innevarande år och förete i jämförelse med posterna uti budgeten för innevarande år icke några större förändringar.

Ökningen i anslaget för avlöning av brandkårens reserv och avförandet ur budgeten av anslaget till allmänna brandstyrkan äro föranledda av Stadsfullmäktiges beslut den 25 juni innevarande år att i samband med antagande av ny brandordning för staden godkänna ett ett av Brandstyrelsen framlagt förslag till omorganisation av denna del av brandstyrkan.

Förslitningen av de gamla sängutredningarna i logementen uti brandstationen gör en nyanskaffning nödvändig, och är härför under utgiftstiteln "Nyanskaffningar" upptagit ett anslag å 600 kronor.

På grund av erfarenheten under innevarande år har Brandstyrelsen icke beräknat inkomsterna av brandverkets verkstäder till högre belopp än 8,000 kronor.

Enligt statförslaget skulle alltså för brandverkets behov för år 1925 erfordras en uttaxering av 97,917: 64 kronor.

Västerås den 16 oktober 1924.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. litt. M. 2.

N:o 55.
Budgetförslag 1925.
Brandväsendet.

FÖRSLAG
till
utgifts- och inkomststat för Västerås stads Brandväsende år 1925.

Utgifter:

a) Pensioner:

f. brandchefen C. G. Sjöqvist		2,000: —	
f. tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922		150: —	
Avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka (27/2 1919)		500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis		325: —	2,975: —

b) Löner och arvoden:

brandchefen, 36:III	4,488: —		
vice brandchefen, 31:III	3,678: —		
1:ste brandmästaren, 22:IV	2,631: —		
2:dre brandmästaren, 20:IV	2,433: —		
1:ste brandförman, 18:IV	2,217: —		
2:dre brandförman, 17:IV	2,109: —		
maskinist, 17:IV	2,109: —		
5 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask, Ljunggren) 16:IV à 2,001: —	10,005: —		
6 brandmän (E. Johansson, Karlsson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand (16:III à 1,884: —	11,304: —		
5 brandmän (Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning, K. S. Johansson) 16:II à 1,767: —	8,835: —		
1 extra brandman (Hjort) 15:I och 16:I	1,605: —		
Arvode till verkstadsförman (enligt beslut av Brandstyrelsen den 10/1 1922)	500: —		
Avgår värdet av bostadsförmån	10,862: 50	41,051: 50	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175		36,776: 30	77,827: 80
c. Hyra för bostäder åt brandmanskapet			5,625: —
d. Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			3,000: —
		Transport	89,427: 80

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Brandväsendet.

		Transport	89,427: 80
f.	Diverse utgifter:		
	1. Olycksfallsförsäkring för personalen	429: 34	
	2. Reservanslaget för sjukdomsfall	100: —	
	3. Trycksaker och skrivmaterial	250: —	
	4. Tvätt, skurning och städning	400: —	
	5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledeingar till reservkåren	300: —	
	6. Underhåll av brandredskapen	1,000: —	
	7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400: —	
	8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)	980: —	
	9. Brandstodsavgifter för inventarier	115: 50	
	10. Läkarearvode och sjukvård	300: —	
	11. Bensin och smörjoljer till automobiler och motorsprutor	1,000: —	
	12. Löner till skorstensfejare à 25: —	50: —	
	13. Oförutsedda utgifter	500: —	
	14. Beklädnad à 180 kr. för 20 man, förslagsvis	3,600: —	
	15. Reservanslag till semestervikarier	700: —	
	16. Reservanslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarier, förstörda kläder m. m.	300: —	10,424: 84
g.	Brandkårens reserv:		
	1 chef	300: —	
	3 förmän à 200: —	600: —	
	1:ste maskinist	300: —	
	5 maskinister à 150: —	750: —	
	6 eldare à 100: —	600: —	
	24 man à 75: —	1,800: —	
	övningar och eldsvådor	1,000: —	
	telefon till chefen	80: —	
	kol och underhåll av sprutor	100: —	5,530: —
i.	Nyanskaffningar:		
	Lakan, örngott, handdukar och filtar		600: —
k.	Fastigheter:		
	8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 100,000: —	8,000: —	
l.	Brandsynekostnader	500: —	
m.	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna	1,200: —	
	engångskostnader för omorganisation av reservkåren	1,200: —	2,900: —
		Summa Kronor	108,882: 64

N:o 55.
Budgetsförslag 1925.
Brandväsendet.

Inkomster:

m.	Verkstäderna:		
	1. Smidesverkstaden 2. Snickareverkstaden 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	8,000: —	
n.	Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	2,200: —	
	Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder	500: —	
o.	Ersättning för eldning åt polisen	100: —	
p.	Ersättning för tillsyn och skötsel av enskildas brandskåp	165: —	10,965: —
Brist att genom uttaxering fyllas			97,917: 64
		Summa Kronor	108,882: 64

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Magistratens förslag.

Bil. litt. N.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Magistrat och rådhusrätt.

Magistraten får härmed anhålla, att Drätselkammaren ville, i likhet med vad under ett flertal föregående år ägt rum, uppgöra förslag till nästkommande års inkomst- och utgiftsstat, och anhåller Magistraten, att Drätselkammaren därvid ville iakttaga följande.

Anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier i Magistratens expedition nedsattes i innevarande års stat till 700 kronor. Visserligen har detta anslag på grund av nödvändiga inköp av en ny skrivmaskin och utbyte av en äldre skrivmaskin mot en ny sådan överskridits, men anser Magistraten att beloppet 700 kronor bör vara tillräckligt för nästkommande år.

Löner och arvoden för borgmästaren, civilrådmannen, brottmålsrådmannen, stadsnotarien, stadsfiskalen och stadsvaktmästaren böra upptagas till de belopp, gällande lönestat bestämmer, med dyrtidstillägg i likhet med övriga befattningshavare inom staden.

Magistraten vidhåller, under åberopande av sin skrivalse till Stadsfullmäktige denna dag i anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 22 februari 1923, sin framställning därom, att tredje rådmannens lön bör bestämmas till samma belopp, som för de övriga rådmännen gäller. I varje fall är innehavaren av tredje rådmanstjänsten från och med nästa år berättigad till ett första ålderstillägg.

Dyrtidstillägg torde böra beräknas i likhet med vad som sker för övriga befattningshavare. I runt tal upptages det till 18 000 kronor.

Enligt de statistiska uppgifter om tjänsteinkomster, som det åligger stadsnotarien att årligen avgiva, hava hans sportelinkomster för de tre sista åren i medeltal uppgått till 742 kronor per år. Detta belopp räcker icke till avlönande av skrivbiträde, vilket stadsnotarien är nödsakad använda för de massa utskrifter, som dagligen med snabbhet måste utgå från Magistratsexpeditionen. I anledning härav anhåller Magistraten att Stadsfullmäktige ville bevilja stadsnotarien ett anslag till skrivbiträde av kronor 1 000: —.

Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien bör enligt för dem gällande lönestat beräknas sålunda: för borgmästaren under en och en halv månad samt för rådmännen och stadsnotarien vardera under en månad, sålunda tillsammans fem och en halv månad.

Efter 400 kronor per månad, vilket belopp i gällande lönestat för borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien är bestämt, utgör sammanlagda semesteranslaget ..... kronor 2 200: —

N:o 55.
Bndgetförslag 1925. Magistratens förslag.

Erfarenheten under innevarande år har ytterligare bekräftat att befattningshavare inom Magistraten och Rådhusrätten icke även för kortare tid kunna samtidigt uppehålla två tjänster.

Anslaget till tillfälliga biträden, 800 kronor, torde, även med hänsyn till att några val under år 1925, såvitt Magistraten nu kan bedöma, icke torde förekomma, icke böra förminskas, enär åt borgmästaren för fullgörande av de föreskrifter rörande utfärdande av gravationsbevis, som i Kungl. kungörelsen den 5 juli 1923 omförmäles, torde under viss tid år 1925 beredas tjänstledighet.

Anslagen till renhållning och belysning, tryck- och annonskostnader samt skrivmateriel och bokbinderiarbeten torde kunna sättas till samma belopp som i innevarande års stat.

Under rubriken oförutsedda utgifter har betalts omkostnader för skjutsar i och för den tillsyn av vägarna inom stadens område, som det åligger Magistraten att utöva. Anslaget, 100 kronor, bör upptagas till minst kronor 200: —

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

I avseende å löner och dyrtidstillägg åt nu befintliga befattningshavare åberopar Magistraten vad här förut anförts beträffande befattningshavare hos Magistraten och Rådhusrätten.

Frågan om indragning av en exekutionsbetjäntplats har ännu icke slutbehandlats av Stadsfullmäktige och enär, i fall indragning skulle förekomma, fråga kan uppstå om denna plats' tjänsteinnehavare skall sättas på indragningsstat, torde för närvarande anslagen till exekutionsbetjänterna behållas oförändrade.

Jämväl i övrigt torde staten för kronouppbörds- och exekutionsväsen bibehållas oförändrad.

Polisväsen och fångvård.

I avseende å behöriga anslag för polisväsen och fångvård åberopar Magistraten bilagda skrivelse från Polisnämnden med därvid fogade förslag till utgifts- och inkomststat, enligt vilken bör utaxeras ett belopp av kronor 194 441: 15.

I staten för innevarande år bland inkomster under dena titel är upptaget ett belopp, Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden, kronor 3 150: —. Något sådant belopp återfinnes emellertid icke bland utgifterna i staten.

Upptages nämnda belopp bland inkomster uti innevarande års stat, bör detsamma även upptagas bland utgifterna för extra polisbevakning vid särskilda tillfällen, då sådan kan anses erforderlig.

Till Magistraten inkomna förslag till utgiftsstat för stadens övriga nämnder och styrelser överlämnas härhos.

Västerås Rådhus den 21 november 1924.

JOHN KARLSSON

H. Cronholm

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Polisen.

Bil. litt. O. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed avgiva sitt förslag till budget för Nämnden för år 1925 och i anledning därav anföra.

Anslaget för anskaffning och underhåll av vapenpersedlar är upptaget till samma belopp som innevarande år, eller 1,500 kronor.

Nämnden avser att av anslaget disponera omkring 550 kronor för inköp av inventarier till polisverkets expeditionslokaler och till polispersonalens samlingsrum.

Under rubriken "Löner och arvoden" torde märkas att, sedan detektivkonstapeln Meyner ur tjänsten avgått och till detektivkonstapel i hans ställe utnämnts poliskonstapeln Sporre, denne, vilken som poliskonstapel befann sig i 17:de lönegruppens 4:de lönegrad, enligt gällande bestämmelser placerats i 18:de lönegruppens 4:de lönegrad. I 17:de lönegruppens 4:de lönegrad skall uppflyttas poliskonstapeln n:r 8 Johansson, i 17:de lönegruppens 3:dje lönegrad skola uppflyttas poliskonstaplarna n:ris 5 Fält, 6 Jonsson, 23 Qviberg och 29 Bertilsson och i 17:de lönegruppens 2:dra lönegrad skola uppflyttas poliskonstaplarna n:ris 13 J:son Deander, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson. De extra poliskonstaplarna komma att under år 1925 under ett år hava tjänstgjort såsom extra poliskonstaplar, vadan de enligt gällande bestämmelser, därest de befinnas för tjänsten lämpliga, skola tilldelas ordinarie poliskonstapels lön, vilket förhållande Polisnämnden endast velat här påpeka.

Anslaget för renhållning begäres höjt från 1,224 kronor till 1,500 kronor. Detta har sin grund däri att innevarande års anslag endast är beräknat efter ett arvode av 102 kronor pr månad för städning av polisverkets lokaler. Häri ingår således ej utgifter för anskaffning av rengöringsmateriel, skurborstar, såpa o. dyl., ej heller kostnader för tömning av arrestlokalernas torvmullsklosetter. Kostnaderna härför böra bestridas under denna rubrik.

Under rubriken "Övriga utgifter" märkes att premier för olycksfallsförsäkring höjts från 250 kronor till 407 kronor. Höjningen har verkställts efter Riksförsäkringsanstaltens provisoriska uppgifter för år 1924.

Nämnden hemställer, att anslaget för oförutsedda utgifter höjes från 700 kronor till 1,000 kronor. Det har nämligen visat sig nödvändigt för Magistraten att för kontrollerande av motorfordonstrafiken inom staden och dess områden då och då förhyra en motorcykel. Kostnaderna härför har under innevarande år hittills uppgått till omkring 200 kronor, vadan anslagshöjningen 300 kronor torde motsvara utgifterna under år 1925 för angivna kontroll.

Då utbildningen av polispersonalen till automobilförare icke kunnat utsträckas till hela polisstyrkan under innevarande år på grund av anslagets otillräcklighet, hemställer Polisnämnden, att även för år 1925 anvisas ett anslag härför å 700 kronor.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Polisen.

Dyrtidstillägg äro genomgående beräknade efter indextalet 175.

Nämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1925.

Västerås den 6 oktober 1924.

För Polisnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Bil. litt. O. 2.

FÖRSLAG
till
utgifts- och inkomststat för Västerås stads polisnämnd år 1925.

Utgifter:

(8 % å 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 50,000 kr. = 4,000: —)			
a.	Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		1,500: —
b.	*Löner och arvoden:*		
	Poliskommissarien, 29: IV	3,531: —	
	Detektivöverkonstapeln, 24: IV	2,829: —	
	3 överkonstaplar, 22: IV à kr. 2,631: — (Andersson, Winroth och Karlsson)	7,893: —	
	4 inspektionskonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —	
	4 detektivkonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Veimer, Forslund, Söder och Sporre)	8,868: —	
	7 poliskonstaplar, 17: IV à kr. 2,109: — (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 8 Johansson, 10 Kraft, 14 Persson, 19 Morlin och 24 Ström)	14,763: —	
	11 poliskonstaplar, 17: III à kr. 1,986: — (2 Svensson, 4 Bergström, 5 Fält, 6 Jonsson, 9 Wass, 16 Karlsson, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg och 29 Bertilsson)	21,846: —	
	Transport	68,598: —	1,500: —

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Polisen.

	Transport	68,598: —		1,500: —
	13 poliskonstaplar, 17: II à kr. 1,863: — (11 Gustafsson, 12 Brohmé 13 J:son Deander, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 25 Hising, 31 Dahlin, 32 Mårtensson, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson	24,219: —		
	3 poliskonstaplar, 17: I à kr. 1,740: — (7 Grip, 36 Ullberg och 37 Eriksson)	5,220: —		
	1 extra poliskonstapel, lön enligt Stadsfullmäktiges beslut, § 119 mom. 42, d. 27 juni 1921, 17: I (30 Lundkvist)	1,740: —		
	2 extra poliskonstaplar, 16: I à kr. 1,650: — (18 Lundgren och 27 Gräns)	3,300: —	103,077: —	
	Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 175		75,282: 15	
	Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 225 kr. pr man, förslagsvis	9,225: —		
	Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à kr. 112: 50, förslagsvis	450: —	9,675: —	188,034: 15
c.	*Pensioner:*			
	f. poliskonstapeln E. F. Kindblom	500: —		
	f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
	överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn, (26/6 1919) pensionsersättning	1,000: —		
	f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2,100: —	
	Dyrtidstillägg till ovanstående		1,050: —	3,150: —
d.	*Renhållning:*			
	Städning av tjänstelokalerna à 102 kr. pr månad m. m.			1,500: —
e.	Belysning			400: —
f.	*Uppvärmning:*			
	Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna			1,500: —
g.	*Övriga utgifter:*			
	1. Premier för olycksfallsförsäkring		407: —	
	2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,000: —	
	3. Läkarearvode åt poliskåren		800: —	
	4. Telefonavgifter för polisstationen m. m.		1,000: —	
	6. Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal		1,000: —	
	Transport		4,207: —	196,084: 15

Transport	4,207: —	196,084: 15
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset	600: —	4,807: —
Fortsatt utbildning av polispersonalen till automobilförare		700: —
Summa Kronor		201,591: 15

Inkomster:

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden ...	3,150: —
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas	194,441: 15
Summa Kronor	201,591: 15

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Pensionsnämnden.

Bil. litt. P.

Utdrag av protokoll vid pensionsnämndens i Västerås pensionsdistrikt av Västmanlands län sammanträde den 21 oktober 1924.

Närvarande:

Ordföranden V. Åsberg
Ledamöterna R. Pettersson
Gerda Nilsson
Agnes Söderqvist
E. Keijser
A. Åberg och
C. R. Vennberg.

Pensionsstyrelsens ortsombud
H. Ericson.

§ 1.

Företogs till behandling frågan om upprättande av nämndens utgiftsstat för nästkommande år; och beslöts därvid hemställa om följande anslag:

Beträffande posten "*Dagtraktamenten* för vice ordförande och nämndens övriga ledamöter" erinras, att 17 § i förordningen om kommunalstyrelse i stad enligt lydelse den 20 juni 1925 medgiver rätt för staden att tillerkänna ledamot av styrelse och nämnder gottgörelse i form av dagtraktamente med högst fem kronor för sammanträdes- eller förrättningsdag. Pensionsförsäkringslagen föreskriver visserligen i sådant hänseende ett arvode av endast fyra kronor. Därest emellertid stadsfullmäktige skulle för stadens nämnder och styrelser i allmänhet bestämma ett arvode av fem kronor, anser Pensionsnämnden att enahanda arvode jämväl bör beräknas för nämndens ledamöter. Hinder måste nämligen icke möta, att tolka 17 § i förordningen om kommunalstyrelse på sådant sätt, då pensionsnämnden måste anses vara en sådan nämnd, som avses i sagda §. Ett ytterligare skäl att beräkna det högre arvodet för nämndens ledamöter föreligger också däri, att dessa icke endast tjänstgöra vid de olika sammanträdena utan även hava att före nämndens sammanträden verkställa undersökningar genom personliga besök uti föreliggande pensionsärenden var och en i sitt distrikt av staden. — Undersökningar, vilka ofta kunna vara rätt så besvärliga och i varje fall kräva uppoffringar av tid och arbete.

Nämnden har därför, under ovannämnda förutsättningar, ansett sig böra beräkna dagarvodet efter fem kronor för sammanträde i stället för tidigare fyra kronor.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Pensionsnämnden.

Anslaget *för bidrag åt ordföranden för skrivhjälp* har under de senaste åren visat sig väl lågt i förhållande till omfattningen av de skrivgöromål som åvila denne. Antalet till nämnden inkomna ansökningar utgjorde 1920 — 149, 1921 — 149, 1922 — 266, 1923 — 275 och 1924 till dato 250. Antalet postbokförda brev utgjorde 1923 1 048 och 1924 till dato 943. Det största antalet ansökningar uppsättes å nämndens expedition, och torde den minsta tid, som kan beräknas för uppsättande av varje ansökan beräknas till en halv timme. I anledning av att jämkning av pension eller understöd ofta förekommer någon tid efter en ansökans första behandling på grund av ändrade förhållanden samt att Pensionsstyrelsen ofta innan ärenden där slutligt avgöras infordra ytterligare upplysningar har det visat sig nödvändigt att fullständiga avskrifter av alla handlingar i ett ärende finnas kvar hos nämnden. Detta är beträffande sjukvårdsansökningar absolut nödvändigt. Härav har blivit följden att samtliga handlingar i de olika ärendena avskrivas och samlas i akter, som kvarligga hos nämnden. Allt detta arbete — samt övrigt med nämndens behandling av ärenden förenat arbete såsom diarieföring, protokollföring, avsändande av meddelande om nämndens och Pensionsstyrelsens beslut till sökanden, översändande av pensionsbrev, infordrande av dylika, då ändring av pensionsbeloppen skett — tager så gott som helt och hållet i anspråk tiden för ett skrivbiträde under större delen av året. Övertidsarbete har därför ofta förekommit hittills. Nämnden har därför enhälligt ansett att hittillsvarande bidragsbeloppet till skrivbiträde bör höjas från 800 kronor till 1 400 kronor. Inberäknat arvodet till ordföranden 400 kr. som föreslås bibehållas oförändrat, skulle anslaget till nämndens expedition bliva 1 800 kronor och således möjliggöra avlönande av pensionsnämndens skrivbiträde med 150 kronor i månaden, ett belopp som torde understiga vad eljes till dylika biträden utgått. Enligt bifogade skrivelse utgår motsvarande arvoden i Gevle (3 distrikt) till 3 000 kr., i Örebro (1 distrikt) 2 860 kronor och i Uppsala (3 distrikt) 2 400 kronor, allt för år.

Anslaget till *läkarebetyg* bör bibehållas och åberopas därom vad nämnden i sin motivering till nästlidet års stat anfört, men anser nämnden, att anslaget, med bibehållande av dess karakär av förslagsanslag, kan på grund av vad under året visat sig hava utgått sänkas från 500 kronor till 400 kr.

Anslaget till *annonser* m. m. bör bibehållas vid föregående belopp 100 kronor.

Förslagsanslaget till *papper m. m.* kan med ledning av vad under året utgått sänkas med 100 kronor till 300 kronor.

Med ledning av det ovan sagda hemställer Pensionsnämnden i Västerås stads distrikt, att Stadsfulmäktige behagade godkänna följande

Förslag till utgiftsstat för år 1925:

Dagtraktamenten till vice ordförande och nämndens övriga ledamöter efter 5 kronor för dag och med ett beräknat antal av 15 sammanträden, förslagsvis	450: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Pensionsnämnden.

Arvode åt ordföranden	400: —	
Bidrag åt densamme för skrivhjälp	1 400: —	1 800: —
För läkarebetyg och läkareutlåtanden i ömmande fall (förslagsvis)		400: —
Annonser och kungörelser, förslagsvis		100: —
Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		300: —
Kronor		3 050: —

§ 2.

Beslutet under föregående § förklarades omedelbart justerat.

§ 3.

— —

Som ovan

In fidem:

VICTOR ÅSBERG

Rätt utdraget betygar:

VICTOR ÅSBERG
Ordförande i Västerås stads pensionsnämnd.

Bil. Litt. R. 1.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Byggnadsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I och för fastställelse får Byggnadsnämnden härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925, och föranleder förslaget icke annat yttrande än att utgifterna, utom löner och arvoden, vilka, jämte å dem utgående dyrtidstillägg upptagits efter den fastställda lönestaten och i övrigt gällande bestämmelser, beräknats med ledning av anslagsförbrukningen under innevarande år, att inkomsterna icke kunna, på grund av fortvarande stagnation i byggnadsverksamheten och å fastighetsmarknaden, beräknas till högre belopp än 2,500 kronor, samt att uttaxeringen för Nämndens behov i jämförelse med budgeten för innevarande år nedgått med 199: 50 kronor.

Västerås den 16 oktober 1924.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. R. 2.

FÖRSLAG

till

Utgifts- och Inkomststat för Byggnadsnämnden år 1925.

Utgifter:

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier			200: —
b)	Löner och arvoden:			
	Stadsarkitekten, arvode	3,000: —		
	,, reseersättning	1,000: —	4,000: —	
	Bitr. stadsingeniören, lön 32:IV	4,035: —		
	Personligt lönetillägg	1,000: —	5,035: —	
	Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och bitr. stadsingeniören efter index 175		4,660: 50	13,695: 50
			Transport	13,895: 50

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Byggnadsnämnden.

		Transport	13,895: 50
	Ingeniörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingeniörskontoren		10,500: —
c)	Pension:		
	f. stadsingenören F. Gewalt	3,000: —	
	Dyrtidstillägg efter index 175	1,300: —	4,300: —
d)	Övriga utgifter:		
	1. Kostnader för besiktningar	100: —	
	2. Handtlangning	500: —	
	3. Telefon och postavgifter	180: —	
	4. Annonskostnader	100: —	
	5. Rit- och skrivmaterial	500: —	1,380: —
		Summa Kronor	30,075: 50

Inkomster:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	2,500: —
Brist att genom uttaxering fyllas	27,575: 50
Summa Kronor	30,075: 50

Bil. Litt. S. 1. **N:o 55.**

Budgetförslag 1925. Arbetsstugan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås arbetsstuga får härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige i överensstämmelse med nedanstående förslag till utgifts- och inkomststat behagade för år 1925 bevilja arbetsstugan ett anslag av 5,600 kr. eller samma belopp, som för innevarande år utgått. Någon sänkning av nämnda anslag har styrelsen tyvärr ej kunnat föreslå, då priserna på de förnödenheter arbetsstugan behöver för sin verksamhet icke sänkts utan f. n. v. istället visa tendens till stegring.

FÖRSLAG

till

inkomst- och utgiftsstat för Västerås arbetsstuga år 1925.

Inkomster:

Försäljning av arbeten		1,780: —
Anslag från staden		5,600: —
	Kronor	7,380: —

Utgifter:

Löner:		
Fröken H. Andersson	1,260: —	
Fru A. Malmberg	900: —	
Fröken E. Haake	720: —	
Herr S. Magnusson	900: —	
Hushåll. Augusta Sundell	300: —	4,080: —
Omkostnader:		
Ved, lyse, rengöring m. m.		900: —
Materialier för slöjden		800: —
Hushållet: Matvaror		1,600: —
	Kronor	7,380: —

Västerås i november 1924.

Å Styrelsens vägnar:

GEORG ROBSAHM.
Ordförande.

Em. Granér.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Arbetsförmedlingen.

Bil. Litt. S. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling får härmed anhålla, att Stadsfullmäktige för år 1925 måtte bevilja det i anstaltens stat från Västerås stad beräknade anslaget, 3,200 kronor.

Västerås den 31 oktober 1924.

Å Styrelsens vägnar:

CLAES UGGLA.

Karl Johansson.

Bil. Litt. S. 3.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträdet med styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling den 4 augusti 1924.

§ 4.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för år 1925.

Inkomster:

Anslag av Västmanlands läns Landsting	14,000: —
„ „ Västerås stad	3,200: —
„ „ Arboga „	600: —
„ „ Köping „	600: —
„ „ Sala „	800: —
Beräknat anslag från staten för särskilda anordningar, som vidtagits för arbetsförmedling för landsbyggdens behov	1,500: —
Kronor	20,700: —

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Arbetsförmedlingen.

Utgifter:

Löner: Föreståndaren		3,600: —	
1:a assistenten		2,880: —	
2:a „		2,160: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Arboga		1,152: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Köping		1,152: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Sala		1,440: —	12,384: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal (1 och 2 assistenterna 660 kronor vardera, övriga befattningshavare 1/3 av grundlönerna.)			3,768: —
Hyra			2,400: —
Städning, lyse och bränsle			1,050: —
Annonsering			150: —
Reseunderstöd			200: —
Tillfälliga biträden			450: —
Diverse utgifter			298: —
		Kronor	20,700: —

Anm.: Utgifter för telefon, postporton, formulär och blanketter hava icke upptagits i staten, enär dessa utgifter helt täckas av statsmedel.

Rätt ur protokollet, intygar

KARL JOHANSSON.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Arbetarnas bildningsförbunds lokalavdelning i Västerås.

Bil. litt. S. 4.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed hemställa, att Stadsfullmäktige för Nämdens verksamhet under år 1925 ville anvisa följande belopp, nämligen:

Till förvaltning och upplysningsverksamhet	150: —
Arvode till tillsyningsman	600: —
Till alkoholistvården	3,000: —
eller sammanlagt	3,750: —

och får Nämnden, då de begärda anslagen för år 1925 överstiga innevarande års anslag, i anledning härav anföra.

För innevarande år är Nämnden tilldelad ett anslag för diverse ändamål å 350 kronor. Nämnden avsåg vid dess begärande av anslag att statsbidrag skulle kunna erhållas till sådant belopp att av detta och kommunens anslag Nämndens tillsyningsman skulle kunna tilldelas ett arvode för år 1924 av 600 kronor.

Emelletid har Kungl. kungörelsen angående understöd av statsmedel åt nykterhetsnämnder, utkommit den 8 september innevarande år, vari, beträffande dylikt understöd för år 1924 och tillsvidare, bl. a. förordnas:

"§ 1.

Finnes inom kommun särskild nykterhetsnämnd, må understöd av statsmedel kunna tilldelas kommunen såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för fullgörande av de uppgifter, vilka åligga nämnden enligt gällande lagstiftning rörande alkoholistvården eller rusdrycksförsäljningen. Understöd, som här sägs, utgår i främsta rummet till nämnd, som för verksamhetens ändamålsenliga bedrivande nödgats anlita särskild arbetskraft.

§ 2.

Understöd avser kalenderår och utgår i efterskott med ett belopp, som, där ej särskilda omständigheter påkalla undantag, ej må överstiga 500 kr. och ej heller halva beloppet av de utgifter, som nämnden visar sig hava under det år, understödet avser, fått vidkännas för fullgörande av sina i § 1 omförmälda uppgifter.

§ 3.

Ansökning om understöd skall vara inkommen till socialstyrelsen senast den 1 mars året efter det, för vilket understödet sökes.

§ 5.

Efter utgången av den i § 3 föreskrivna ansökningstiden har socialstyrelsen att, efter samråd med kontrollstyrelsen och statens fattigvårdsinspektör,

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Arbetarnas bildningsförbunds lokalavdelning i Västerås.

meddela beslut i anledning av de inkomna ansökningarna. Härvid skall hänsyn tagas såväl till det inom vederbörande kommun förefintliga behovet av statsunderstöd för främjande av nykterhetsnämndens verksamhet som ock till ändamålsenligheten av de i sådant syfte vidtagna anordningarna".

Härav framgår sålunda att någon säkerhet för kommunen att erhålla statsbidrag ej föreligger. Denna omständighet betonades ock vid ett föredrag i ämnet, som vid årets nykterhetskurs i Västerås hölls av ombud för socialstyrelsen. Det framhölls däremot att det vore synnerligen osäkert, huruvida större stadskommuner skulle komma att bliva delaktiga av statsbidraget.

För varje nykterhetsnämnd är det av synnerligen stor betydelse att Nämnden ständigt har en arbetande kraft i verksamhet — en tillsyningsman.

Nykterhetsnämndens i Västerås tillsyningsman, som skall vara Nämndens biträde såväl vid Nämndens alkoholistvårdande verksamhet som ock vid Nämndens arbete i övrigt för det allmänna nykterhetstillståndets befrämjande, åligger:

att å bestämda tider och plats vara för allmänheten tillgänglig,

att emottaga anmälningar i sådana ärenden, som falla under Nämndens prövning,

att, när dylik anmälan inkommit, eller i övrigt på annat sätt fråga, som synes tarva Nämndens ingripande, kommit till tillsyningsmannens kännedom, omedelbart verkställa undersökning i ärendet och häröver upprätta rapport till Nämndens följande sammanträde,

att, därest verkställd utredning giver vid handen omständigheter, som påkalla omedelbart ingripande från Nämdens sida, härom ofördröjligen göra anmälan till Nämndens ordförande,

att, därest Nämnden ställer person under övervakning, handhava den övervakande verksamheten och sålunda noggrant följa den persons levnadssätt, som han av Nämnden sättes att övervaka, och häröver avgiva rapport till Nämnden, samt att i övrigt verkställa de utredningar, som honom av Nämnden anförtros, ävensom tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar i nykterhetsfrågor,

samt att, så länge särkild tillsyningsman över rusdryckshandeln finnes tillsatt, med den av Stadsfullmäktige den 28 mars 1912 fastställda instruktionen, jämte denne senare tillsyningsman utöva tillsynen över utminuteringen och utskänkningen av rusdrycker och pilsnerdricka m. m.

Till följd av dessa honom anförtrodda uppgifter har Nämndens tillsyningsman under innevarande år i redan ej mindre än 600 fall gjort sig underrättad om de personers levnadssätt, vilka stå under Nämndens uppsyn. Detta omfattande arbete kan efter Nämndens uppfattning ej avlönas med mindre belopp än 600 kronor för år.

På grund av bestämmelserna i anförda kungl. kungörelse anser sig Nämnden ej kunna uppföra något statsbidrag å inkomstsidan.

Kostnaderna för alkoholistvården för år 1925 äro beräknade med hänsyn till innevarande års utgifter härför.

Nämnden har slutligen velat framhålla, att, helt frånsett den sociala sidan av saken, har en rätt bedriven tillsyn av personer, som falla under lagstiftningen för alkoholistvården, en annan för kommunen ej oväsentlig bety-

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Arbetarnas bildningsförbunds lokalavdelning i Västerås.

delse, nämligen en ekonomisk. Det händer ofta att fattigvården nödgas omhändertaga maka och barn till familjeförsörjare, som på grund av rusdrycksmissbruk underlåter att draga försorg om sin familj. Kan sådan person, som ock flerfaldiga gånger här i staden skett, genom Nykterhetsnämndens arbete återföras till ett nyktert oeh ordentligt levnadssätt, befrias fattigvården från utgifter, som med säkerhet flerfaldiga gånger överstiga de belopp, som anvisas för Nykterhetsnämndens verksamhet.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville för Nämndens verksamhet under år 1925 anvisa ett anslag av 3,750 kronor.

Västerås den 20 oktober 1924.

För Nykterhetsnämnden:

EMIL CARLSSON,
v. ordförande.

Eric Plantin.

Bil. Litt. T.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Gårdar och tomter.

Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1925.

Taxeringsvärde		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor
18,600: —	Gården N:o 65 b. Västra kvarteret	30,000: —	1,635: —
34,800: —	„ „ 85 „ „	42,000: —	3,325: —
25,400: —	„ „ 86 „ „	20,000: —	1,945: —
36,000: —	„ „ 93 „ „	25,000: —	2,840: —
15,400: —	„ „ 94 „ „	8,000: —	700: —
28,400: —	„ „ 98 „ „	15,500: —	950: —
8,200: —	„ „ 99 „ „	4,500: —	275: —
74,000: —	„ „ 109 „ „	42,000: —	3,875: —
40,100: —	„ „ 112 „ „	42,000: —	2,650: —
31,600: —	„ „ 116 „ „	17,000: —	1,850: —
14,200: —	„ „ 119 „ „	4,500: —	500: —
62,800: —	„ „ 133 „ „	60,000: —	5,000: —
143,000: —	„ „ 147 „ „	180,000: —	13,725: —
20,000: —	„ Granneborg	21,000: —	1,236: 25
10,000: —	„ Loviselund	6,000: —	775: —
5,400: —	„ Nedre Backa	3,400: —	284: —
23,600: —	„ Adolfsberg	15,000: —	1,600: —
7,000: —	„ Kristineberg	7,000: —	850: —
40,000: —	„ Fridsborg	20,000: —	1,500: —
10,400: —	„ N:o 35 Västermalm	7,000: —	500: —
6,300: —	„ Stenbo (skänkt)	—: —	250: —
5,300: —	„ Rosenberg	7,000: —	200: —
21,400: —	„ N:o 72 & 73 Södra kvarteret	37,000: —	600: —
7,400: —	„ „ 73 b „ „	5,400: —	700: —
26,800: —	„ „ 74 „ „	32,000: —	1,450: —
9,300: —	„ „ 75 (Arbetsstugan)	1,800: —	—: —
3,600: —	„ „ 76 Södra kvarteret	—: —	300: —
23,200: —	„ „ 78 „ „	35,000: —	4,625: —
18,400: —	„ „ 83 „ „	21,000: —	3,050: —
26,100: —	„ „ 90 „ „	40,000: —	3,270: —
35,000: —	„ „ 91 „ „	35,000: —	2,800: —
13,700: —	„ „ 92 „ „	19,000: —	1,570: —
92,000: —	„ „ 110 „ „	130,000: —	8,355: —
43,000: —	„ „ 111 „ „	33,750: —	3,100: —
68,000: —	„ „ 112 „ „	65,000: —	4,270: —
	Transport	1,031,850: —	80,555: 25

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Gårdar och tomter.

Taxeringsvärde		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor
	Transport	1,031,850: —	80,555: 25
22,000: —	Gården Gamla Varmbadhuset	7,000: —	500: —
22,100:	„ Kungsdal	45,000: —	4,205: —
86,000: —	„ N:o 1 Norra kvarteret	44,750: —	11,160: —
72,000: —	„ „ 2 „ „	50,000: —	4,485: —
65,600: —	„ „ 3&4 „ „	55,000: —	5,360: —
17,200: —	„ „ 5 „ „	12,000: —	705: —
21,000: —	„ „ 6 „ „	7,475: —	1,150: —
9,000: —	„ „ 7 „ „	11,000: —	650: —
52,000: —	„ „ 21 „ „	30,000: —	5,000: —
117,000: —	„ „ 38 „ „	235,000: —	10,310: —
190,000: —	„ „ 39 „ „	200,000: —	10,500: —
14,800: —	„ „ 43 „ „	14,400: —	1,600: —
23,600: —	„ „ 119 Z „ „	28,000: —	1,550: —
8,800: —	„ Nyby	6,000: —	400: —
107,200: —	„ N:o 5 Gude	120,000: —	9,700: —
10,100: —	„ Kristinedal	12,000: —	830: —
15,600: —	„ Katrinelund 14—15—16	14,000: —	2,500: —
43,600: —	„ Kungsängen N:o 7	125,000: —	3,915: —
12,900: —	„ Vargbo litt. D	22,500: —	400: —
21,200: —	„ Lustigkulla 4 & 5	30,000: —	1,700: —
12,000: —	„ Backa N:o 1	13,000: —	500: —
4,000: —	„ Manneborg	—: —	500: —
65,000: —	„ Myggbo	—: —	3,590: —
20,000: —	„ Arvid 3	27,000: —	1,125: —
—: —	„ Erling 5	—: —	— —
—: —	Mark inlagd till tomten N:o 5 Klara (Ströms sterbhus)	—: —	10: —
—: —	Ett område av Svantegat. (Dir. Widén) (för köksgård)	—: —	10: —
—: —	(för gatumark)	—: —	10: —
—: —	Ett område av Svantegatan (Dir. Falk)	—: —	15: —
—: —	Tomten N:o 84 b Västra kv. (Fru Lindroth)	—: —	10: —
—: —	Mark av lägenheten Nyro (Larsson)	—: —	25: —
—: —	Ett område av Mariaberget (Borgm. Karlsson)	—: —	10: —
—: —	Alb. Brosché	—: —	300: —
—: —	Västmanlands Allehanda	—: —	250: —
—: —	K. J. Petterzon, Östra Kyrkogatan 10 förslagsvis	—: —	50: —
—: —	Bankkamrer K. E. Eriksson, bensinpump i Munkgatan årlig avgift	—: —	10 : —
2,081,100: —	Kronor	2,140,975: —	163,590: 25

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 11 Oktober 1924.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren överlämnar härmed av olika kommunala styrelser, nämnder och institutioner avgivna budgetförslag avseende år 1925 och får till sitt eget, med ledning härav och av stadens räkenskaper upprättade förslag till budget för staden för samma år, anföra följande.

Även om Drätselkammaren nu icke, såsom fallet var föregående år, haft att bekämpa den svårighet för bibehållande av nuvarande uttaxering till den borgerliga kommunen av 9 kronor pr bevillningskrona, som berodde på sjunkande antal bevillningskronor — nu hava dessa något litet ökats med omkring 6 000 stycken — har budgetarbetet ändock företett betydande svårigheter. En jämförelse med staten för innevarande år med den förutsättning, att samma nettoutgifter förelegat att uttaxera för år 1925, utvisar en försämring uti den finansiella ställningen, som budgetmässigt uppgår till 210 000 kronor. Nu föreligger nämligen en till 41 000 kronor uppgående brist från räkenskapsåret 1923, som skall täckas genom uttaxering, då däremot vid budgetberedningen för ett år sedan förefanns ett överskott från räkenskapsåret 1922 å 169 000 kronor, som i innevarande års stat upptagits såsom första inkomstpost.

Utgångsläget för Drätselkammaren vid budgetarbetet med sikte på att bibehålla nuvarande uttaxering har alltså varit att utjämna denna försämring och söka motvikt mot de krav på ökade anslag utan motsvarighet i ökade inkomster, som uti de olika specialstatförslagen äskats. Överslagsvis kan häremot ställas ökad skatteintäkt på grund av större antal bevillningskronor, efter en uttaxering av 9 kronor — 54 000 kronor — samt ökad inkomst av de tekniska verken, beräknad till 57 000 kronor, och möjliggjord genom bibehållande i huvudsak av taxorna å gas och elektrisk ström, i avseende varå Drätselkammaren på grund av förenämnda ekonomiska läge icke nu vill föreslå någon förändring utöver av Vatten- och Gasverksstyrelsen förordad, även om driften i och för sig medgåve sådan. Genom åtgärden att för år 1925 inställa avskrivningen å stadens aktieinnehav i Byggnadsaktiebolaget Mimer, vilken Drätselkammaren förordar, vinnes en utgiftsbesparing på 40 000 kronor. Vad som härefter återstår för återförande av det finansiella läget till status quo måste bero på nedskärning uti de anslag, som i de olika staterna begärts för olika ändamål.

Drätselkammaren anser sig emellertid kunna påfordra ett milt bedömande av sina förslag härutinnan, även där nedskärningen drabbar anslag, begärda för i och för sig behövliga nya anordningar och reformer, i betraktande av att de äro föranledda av det allmänna intresset av att undgå större skattetunga, än som för närvarande är lagd på stadens skattepliktiga invånare, och som redan är tillräckligt kännbar. Samtidigt kan det för vederbörande vara en viss tröst förenad med de förebud till en förbättring

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.*

av den finansiella ställningen, som redan kunnat skönjas icke minst i det ökade antalet bevillningskronor. Allt efter som dessa förebud taga formen av en fortskridande förbättring kan Drätselkammaren intaga en ändrad position till många nu framförda anslagskrav. I detta sammanhang vill Drätselkammaren, för de fall att nedsättning uti anslagen vid behandlingen av de olika specialstaterna vidtagits, utan att där närmare motiveras, angiva såsom skäl anslagsförbrukningen under år 1923 och under innevarande år till och med utgången av oktober månad.

Drätselkammaren har tillmätt ovannämnda förebud till en förbättring uti den ekonomiska ställningen sådan betydelse att Drätselkammaren vid beräkning av inkomster och utgifter för vissa förvaltningar ansett risken av en något sangvinisk beräkning kunna motvägas av ett till kommande år förbättrat läge, som utan skatteförhöjning kan möjliggöra uttaxering av eventuellt uppkommande underskott för räkenskapsåret 1925.

Den med ett dylikt utgångsläge och med sådana förhoppningar på framtiden upprättade budgeten kan sålunda icke betecknas såsom stark.

Det ligger därför stor makt uppå, att de olika nämnderna och styrelserna var i sin stad bemöda sig om att få de tillmätta anslagen tillräckliga för de nådamål, varför de avsatts. Den under en följd av år med budgetförslagets avgivande förenade maningen till sparsamhet återkommer nu såsom varande på sin plats mer än någonsin, och anser Drätselkammaren att denna maning bör förenas med det tillägget att Drätselkammaren kommer att under budgetåret 1925 noggrant övervaka anslagsförbrukningen.

UTGIFTERNA:

Dyrtidstillägg.

Dyrtidstilläggen äro i de olika statförslagen beräknade med tillämpning av samma grunder, som hittills varit gällande och efter ett medelindextal för år 1925 av 175. Då det är antagligt att åtminstone, vad angår 1925 års första hälft, bestämmelserna härutinnan komma att fortfarande bliva tillämpliga, har Drätselkammaren beträffande anslagen till dyrtidstillägg icke vidtagit några ändringar.

Arvoden.

Under behandlingen av frågan om anslag i de olika staterna till arvoden har förberedelsevis diskuterats förslag till omläggning av stadsrevisionen i ändamål att kunna göra inbesparingar uti utgifterna för sifferrevisionen av de olika förvaltande verkens räkenskaper, ävensom av möjligheten att genom ändrad instruktion för stadens tjänsteläkare göra indragningar i de särskilda arvoden, som för olika tjänsteuppdrag till dem f. n. utgå. Dessa frågor äro emellertid beroende på närmare utredningar liksom även frågan om arvode för kommunala uppdrag, därom motion redan föreligger, och torde Drätselkammaren i annat sammanhang få tillfälle härtill återkomma och i dessa ämnen framlägga förslag.

Då någon sådan ändring uti levnadsomkostnaderna som kan anses böra föranleda en allmän sänkning av övriga arvoden, icke inträtt, har Drätselkammaren ansett allt böra förbliva vid det hittills bestående.

Räntor.

Under uttalande av den förhoppning, att åtgärden icke vidare skall behöva upprepas, föreslår Drätselkammaren, att i anslutning till beslutet

härom för innevarande år järnvägsmedelsfonden även för år 1925 lämnas oförräntad. **N:o 55.** *Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.*

Beloppet, som i statförslaget avsatts för 1925 års förräntning och amortering av stadens obligationslån, visar, huvudsakligen på grund av att stadens fonderade skuld ökats med det under innevarande år upplagda obligationslånet, en stegring med 66 765 kronor, varemot såsom följd av den täckning av tillfälliga lån, som möjliggöres genom det nya obligationslånet, räntan å tillfälliga lån kunnat beräknas till ett belopp, som med 50 000 kronor understiger det härför i innevarande års stat avsatta beloppet.

Fattigvården

I sitt budgetförslag har Fattigvårdsstyrelsen förnyat sin framställning därom, att befattningen såsom tillsyningsman skall uppföras å fast stat, men med avvikelse från föregående framställning, däri 20:de lönegruppen ifrågasatts, föreslagit tjänstens inplacering uti 22:dra lönegruppen. På grund av den erfarenhet, som gjorts angående behovet av befattningens bibehållande, har Drätselkammaren numera intet att erinra emot dess uppförande å fast stat, men finner högre lönegrupp än den, som i avseende å lön motsvarar nu utgående avlöning, eller den 18:de, icke böra komma i fråga. Den handlingarna bilagda utredningen angående löner uti liknande tjänster i en del andra städer giver icke stöd för påståendet, att befattningen härstädes skulle bliva underbetald genom en dylik inplacering i lönestaten, som för innehavaren innebär en grundlön i lägsta lönegraden av 1 830 kronor jämte därå utgående dyrtidstillägg, f. n. efter index 175, 1 372: 50 kronor eller tillhopa något över 3 200 kronor. Såsom stöd härför kan vidare åberopas att i nämnda lönegrupp redan insatts en del befattningar, som i avseende å tjänsteuppgift och ansvar äro jämförliga med befattningen såsom tillsyningsman. Som det tillkommer Lönenämnden att avgiva yttrande i frågan innan densamma av Stadsfullmäktige avgöres, samt av Lönenämnden enligt gällande bestämmelse avgöres, huruvida tjänsteinnehavaren äger rätt att på grund av föregående tjänstgöring åtnjuta ålderstillägg, föreslår Drätselkammaren remiss av framställningen till Lönenämnden.

I avbidan på den utredning angående omorganisation av revisionen av de förvaltande verkens räkenskaper, som Drätselkammaren ställt i utsikt, föreslår Drätselkammaren att anslag till arvode åt sifferrevisor uppföres i staten som ett förslagsanslag, utan att härigenom bestämmes, att nämnda belopp ovillkorligen skall utgå såsom arvode för sifferrevisionen.

Då Drätselkammaren föreslår i vissa fall rätt så kraftiga avprutningar av begärda anslag, mest framträdande under utgiftstiteln "Understödskostnader", sker detta visserligen i fullt medvetande om den risk för överskridande, som är förenad med alltför knappt tillmätta anslag. Den bättring uti läget å arbetsmarknaden, som Fattigvårdsstyrelsen förutser, och som redan, frånsett vissa, huvudsakligen med de olika årstiderna sammanhängande fluktuationer, enligt vad Drätselkammaren har sig bekant, inträtt, torde för nästa år medföra större lättnader uti fattigvårdens understödjande verksamhet, än vad Fattigvårdsstyrelsen räknat med vid avgivandet av sitt statförslag, och hoppas Drätselkammaren att denna förbättring av det all-

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.*

männa läget i förening med den yttersta noggrannhet uti prövningen av behovet av understöd, som Drätselkammaren finner vara med hänsyn till det finansiella läget särskilt att anbefalla, kunna om icke helt och hållet så dock till stor del utesluta denna risk.

Beträffande barnhemmet Fridsborg har under budgetberedningen förslagsvis berörts möjligheten av en utgiftsbesparing genom att minska antalet biträden. Men oaktat antalet biträden i proportion till barnantalet synts vara för stort, har Drätselkammaren likväl icke velat föreslå någon ändring i staten härutinnan, utan avser med frågans omnämnande, att Fattigvårdsstyrelsen ville upptaga frågan till behandling.

Herr Kättström har beträffande det i Fattigvårdsstyrelsens förslag upptagna anslaget å 500 kronor till arvode för predikant vid ålderdomshemmet, och i anledning därav, att Drätselkammaren icke funnit anslagets bibehållande föranleda någon anmärkning, reservationsvis anmält såsom sin mening att Drätselkammaren bort ifrågasätta, huruvida själavården vid stadens fattigvårdsinrättning — om ock icke att anse såsom tjänsteplikt för stadens prästerskap — dock kunde betraktas vara så nära förbunden med det prästerliga kallet att dess ombesörjande icke borde förenas med särskilt arvode.

Folkskolan.

Bland anslagsäskandena uti Skolstyrelsens förslag avse tre anslag nya ändamål: sålunda begäres i anslag för inrättande av s. k. hjälpklasser, ämnade för undervisning av efterblivna barn, tillhopa 2 668 kronor, därav för lärarekrafter 2 068 kronor och för förhyrande av lokal 600 kronor; för anordnande av dricksfontäner i de olika skolorna 4 800 kronor och för indragning av ledningar uti Hammarby skola 4 770 kronor.

Drätselkammaren finner, vad angår de två förstnämnda behoven, tidpunkten för deras tillgodoseende böra uppskjutas. Dels medgiver det finansiella läget f. n. svårligen budgetens betungande med utgifter för nya ändamål, dels torde Skolstyrelsen kunna med nuvarande anordningar reda sig ännu någon tid.

Anslaget för ledningar till Hammarby skola bör, för vinnande av utgiftsbesparing, uttaxeras under en flerårig period, förslagsvis 5 år.

Drätselkammaren får alltså beträffande dessa delar av Folkskolestyrelsens stat f. n. avstyrka anslag för inrättande av hjälpklasser och för anordnande av dricksfontäner samt hemställa, att det begärda anslaget för indragning av ledningar uti Hammarby skola, 4 770 kronor, måtte anvisas att utaxeras under 5 år och sålunda att för första årets uttaxering i 1925 års stat skall upptagas ett anslag å 954 kronor.

Vid behandlingen av skolstyrelsens budget för folkskolorna under innevarande år vidtogs av Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren reduktioner uti anslagen till fri undervisningsmaterial. Anslagsförbrukningen under året giver, så långt den av Drätselkammaren kan följas, icke anledning till annat antagande, än att den skall kunna hållas inom ramen av de avknappade anslgen.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

För budgetåret 1925 har skolstyrelsen begärt förhöjda anslag för slöjdmaterial för flickor och till förbrukningsmaterial för skolköken med resp. 500 och 700 kronor, varemot övriga anslag under denna utgiftstitel bibehållits till oförändrade belopp.

Med något utsträckt skyldighet för icke obemedlade att för sina barn ersätta förbrukningsartiklarna i flickslöjden, särskilt när det gäller förfärdigade nyttighetsartiklar, kan anslaget härför enligt Drätselkammarens förmenande sänkas med 2 500 kronor. Prisnedgången föranleder Drätselkammaren att även beskära anslagen till material i läs- och skrivämnen och till material för skolköken med resp. 2 000 och 700 kronor. Detta sistnämnda skäl åberopar Drätselkammaren även för föreslagna avprutningar uti anslagen till skomakerislöjd 1 000 kronor, till uppvärmning 5 000 kronor och till barnbespisning 1 000 kronor.

Med nu angivna och de med ledning av anslagsförbrukningen i Drätselkammarens förslag vidtagna här ej närmare omnämnda mindre ändringarna hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville fastställa Folkskolestyrelsens budget.

Högre folkskolan.

Då i skolläkarens vid folkskolan skyldigheter bör ingå att utan särskilt arvode även bestrida läkarevård vid den högre avdelningen, som benämnes högre folkskolan, har Drätselkammaren ur statförslaget uteslutit det för denna senare läkarevård upptagna arvodesanslaget, och föreslår, att Stadsfullmäktige ville godkänna denna åtgärd.

Allmänt läroverk.

Såsom nytt anslag bland de kommunala utgifterna för läroverket har på grund av Stadsfulmäktiges beslut den 20 juni 1924 upptagits bidrag till upprätthållande under första halvåret 1925 av slöjdundervisningen med 337: 50 kronor.

En framställning av rektor angående ett anslag även för år 1925 för bestridande av terminsavgifter till ljus- och vedkassan helt eller delvis för mindre bemedlade, välartade lärjungar från Västerås stad, tillstyrker Drätselkammaren med förslag att för ändamålet måtte i 1925 års stat uttaxeras 900 kronor.

Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

I anslutning till Stadsfullmäktiges beslut den 27 nästlidne november har såsom bidrag för år 1925 till lärarinnornas vid högre flickskolan ålderstillägg och pensionering såsom förslagsanslag att uttaxeras upptagits ett belopp av 1 600 kronor.

En omräkning av den fyllnadspension, som enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 december 1920 skall utgå till fröken Hildur Hwasser, har föranlett en höjning av förslagsanslaget härför för år 1925 med 140 kronor eller från 760 till 900 kronor.

Arbetareinstitutet.

Till institutets föreläsningsverksamhet har uppförts det av Stadsfullmäktige den 24 april innevarande åt beviljade anslaget.

I särskild framställning har styrelsen för institutet anhållit om ett kommunalt bidrag å 17 000 kronor för upprätthållandet av biblioteksverksamheten under år 1925, mot 15 000 kronor för innevarande år.

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.*

Som Drätselkammaren för stadens institutioner nedskurit begärda anslag i stor omfattning, kunna andra institutioner, som icke äro rent kommunala, icke i avseende å anslagsbeviljandet åberopa någon undantagsställning. Drätselkammaren ser sig med anledning härav nödsakad att för biblioteksverksamheten förorda ett till 12 000 kronor sänkt anslag. För täckande av det underskott, som denna åtgärd ev. skulle kunna föranleda i budgeten för arbetareinstitutet, förordar Drätselkammaren anlitandet av utvägen att pålägga en mindre avgift för rätt till boklån ur institutets bokförråd.

Tekniska skolan.

I enlighet med av skolstyrelsen avgivet statförslag föreslår Drätselkammaren, under erinran, att Stadsfullmäktige den 29 december 1922 avgivit utfästelse av visst innehåll för erhållande av statsbidrag till undervisningen även för det anslagsår styrelsens förslag avser, att Stadsfullmäktige ville fastställa föreliggande statförslag för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning, avseende läsåret 1/7 1925—30/6 1926 med ett uttaxerat belopp av stadens medel å 25 800 kronor samt att för verksamheten under senare delen av läsåret 1/7 1924—30/6 1925 och förra delen av läsåret 1/7 1925—30/6 1926 avsättes ett anslag av uttaxerade medel i 1925 års budget å 26 400 kronor, vilket anslag med 800 kronor understiger utaxeringen för samma ändamål i innevarande års budget.

Hälsovårdsnämnden.

Emot Hälsovårdsnämndens förslag till budget för den allmänna hälsovården har Drätselkammaren ingen annan förändring att föreslå, än att häri såväl å inkomst- som utgiftssidan och såsom betingat genom Hälsovårdsnämndens befattning med rekvisition av bidraget och dess utbetalande upptages det arvodesanslag av statsmedel, som till förste stadsläkaren utgår i hans egenskap av sundhetsinspektör.

Vad Köttbesiktningsbyrån angår hemställer Drätselkammaren om bifall till förslaget att till dess utgiftsstat överföres avlöningen till en hälsopolis.

Gatuanläggningar.

Då betydande anslag finnas reserverade till större redan beslutade gatuarbeten, enligt Drätselkammarens förmenande fullt tillräckliga för arbeten av detta slag under nästkommande år — med reservation för det gatuarbete i Pilgatan, som kan föranledas av överenskommelsen mellan staden och Kungl. Arméförvaltningen angående övertagande av regementets väghållning, till vilken fråga Drätselkammaren torde återkomma i särskild framställning — och då på grund av inträdda förhållanden någon gatuomläggning eller nyanläggning skulle befinnas vara mera angelägen än den redan beslutade, ändrad disposition av redan beviljade anslag kan vidtagas, föreslår Drätselkammaren intet nytt anslag till större gatuarbeten.

Till bestridande av kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator har i Drätselkammarens budgetförslag uppförts ett anslag av 12 000 kronor eller 3 000 kronor mindre än för innevarande år.

Vägar.

Genom den numera av Kungl. Maj:t såsom ett menighetsbeslut fastställda överenskommelsen mellan de väghållningsskyldige i staden angående in natura-underhållet av vägnätet inom stadens jurisdiktion, har staden utöver staden förut åliggande vägunderhåll åtagit sig underhållet av vissa delar av de allmänna vägarna inom staden, varjämte det fr. o. m.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

år 1925 enligt särskilt åtagande åligger staden att ombesörja det vägunderhåll i Pilgatan, som förut tillkommit regementet. Drätselkammaren har beräknat kostnaden för det vägunderhåll, som kan ankomma på staden, till sammanlagt 29 000 kronor eller 4 000 kronor mera än som för samma ändamål funnits anvisat i budgeten för innevarande år.

Planteringar.

Under hänvisning till vad Drätselkammaren anförde beträffande utgifterna för panteringarna vid behandlingen av Planteringsnämndens budget för innevarande år om nödvändigheten av att inskränka skötseln och underhållet av planteringarna till att avse deras vidmakthållande i nödtorftigt skick kan Drätselkammaren icke tillstyrka de av Planteringsnämnden föreslagna ökade utgifterna för bl. a. skötsel och underhåll av Vasaparken, Djäkneberget och Botaniska trädgården, i följd varav Drätselkammaren nedsatt anslagen till samma belopp, som de för enahanda ändamål i budgeten för innevarande år avsatta beloppen.

Vad upplåtelser av Djäkneberget närmast angår, kunna de kostnader som eventuellt bero av skador å bergets planteringar och gräsmattor, täckas genom för de olika tillfällena anvisade anslag och i viss grad även härför utkrävas ersättning av de organisationer, för vilkas fester och tillställningar berget upplåtes.

Med dessa ändringar samt den avprutning av anslaget till planteringarna utmed Hamngatan m. fl. platser, för vilken senare såsom motiv kan åberopas anslagsförbrukningen under år 1923, föreslår Drätselkammaren fastställelse av Planteringsnämndens utgiftsförslag.

Gatubelysningen.

Kostnaderna för gatubelysningen äro upptagna i överensstämmelse med Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Gaturenhållningen.

Utgifterna under denna titel äro av Drätselkammaren, oberoende av att uti anslaget för innevarande år uppkommit en avsevärd brist och i förhoppning om att orsaken härtill, eller den snörika vintern och därav härledande svårigheter med renhållningen, har varit en sporadisk företeelse, beräknade till samma belopp som för innevarande år.

Avloppsledningarna.

Någon ändring uti de av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna utgifterna är icke av Drätselkammaren ifrågasatt.

Hamnen.

I sammanhang med avgivande av sitt statförslag har Hamnstyrelsen i särskild framställning hemställt om övervägande av det förut diskussionsvis berörda förslaget att upphjälpa hamnens ekonomi genom att under Hamnstyrelsens förvaltning inrymma handhavandet av hamnplanen och hamnmagasinen. Då denna fråga lämpligen torde böra upptagas för avgörande i sammanhang med den i och med fullbordandet av djuphamnen vid Carlsberg aktualiserade frågan om förvaltningen av denna senare har Drätselkammaren funnit styrelsens framställning f. n. icke påkalla något Stadsfullmäktiges beslut, med förbehåll för Drätselkammaren att i nämnt sammanhang återkomma till densamma.

Renhållningsverk och svingård.

Då budgeten för dessa förvaltningsgrenar, även om en del utgifter måst beräknas till högre belopp än i innevarande års stat, är uppgjord med försiktighet, har Drätselkammaren icke ansett sig kunna föreslå annat än

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

mindre nedprutningar med hänsyn till anslagsförbrukningen uti de begärda anslagen, vilka närmare framgå av Drätselkammarens budgetförslag.

Vidare har det synts Drätselkammaren anmärkningsvärt att särskilt renhållningsverket belastats med utgifter, som borde, då de avse ändamål som äro gemensamma för lantbruket, fördelas å de olika förvaltningsgrenarna i överensstämmelse med vad som sker i budgeten för stadens tekniska verk. Drätselkammaren har visserligen icke för nästkommande år härutinnan velat föreslå någon ändring men finner sig, därest sådan ändring icke av Lantegendomsnämnden vidtages, föranlåten att till ett kommande år föreslå en ändring i detta förhållande.

Vatten- Gas-, och Elektricitetsverken.

De av styrelsen för de tekniska verken beräknade utgifterna för verkens gemensamma förvaltning, såväl löner som diverse utgifter, hava av Drätselkammaren lämnats orubbade.

Vad angår utgifterna för vattenverket har Drätselkammaren med ledning av anslagsförbrukningen sänkt anslaget för elektrisk ström från begärda 23 800 kronor till 22 000 kronor. I jämförelse med det anslag, som i innevarande års stat upptagits för underhåll av elektricitetsverkets byggnader m. m., förefaller den av styrelsen föreslagna höjningen, ej mindre än 11 500 kronor, i förhållande till anslagsförbrukningen oproportionerligt stor, och har därför Drätselkammaren sänkt anslaget med 2 500 kronor till 50 000 kronor.

På grund av de med Stadsfullmäktiges beslut den 22 februari 1923 angående änkepension till Fru Hilma Boholm förbundna bestämmelserna skall å det av Styrelsen beräknade pensionsbeloppet, i anledning därav att ett av hennes barn den 1 juni 1924 uppnår 18 års ålder, avgå kronor 23: 75, varför pensionsbeloppet nedsatts från kronor 675: — till kronor 651: 25.

Under åberopande av de av styrelsen andragna skälen hemställer Drätselkammaren om bifall till styrelsens förslag till nedsättning av vissa taxor å avgifter för elektrisk ström.

Ävenså tillstyrker Drätselkammaren de engångsanslag, som vid sidan av budgeten av styrelsen begärts, och hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville i och för nyanläggningar och nyanskaffningar för stadens tekniska verk av lånemedel anvisa, dels för anskaffning av vattenmätare 4 000 kronor och dels till nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar 15 000 kronor eller tillhopa 19 000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning i vad det avser anslagets gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Kallbadhuset och Varmbadhuset.

För dessa inrättningar har Drätselkammaren icke föreslagit annan avvikelse från Badhusstyrelsens budgetförslag än att anslaget till bränsle för varmbadhuset i anseende till väntad nedgång i priset för kol nedsatts med 1 000 kronor till 12 000 kronor.

Båttrafiken.

Utgifterna för stadens båttrafik hava beräknats till 31 350 kronor, vilket utgiftsbelopp med 18 150 kronor understiger utgiftsposten härför i

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

innevarande års stat, beroende på att kostnaden för inköp av ångbåten Arosia och av pråmar i och med uttaxeringen i årets stat blivit slutamorterad.

Även om den lättnad, som härigenom uppkommit i denna budget, kan förväntas under i övrigt gynnsam väderlek, varav inkomsterna å båttrafiken till Hästhollmarna är beroende, innebära utsikt till vinst, har Drätselkammaren dock funnit försiktigheten bjuda att för nästa år icke beräkna någon sådan.

Brandväsendet.

I anslutning till Brandstyrelsens yttrande angående formen för avgörandet av frågan, huruvida brandmannen K. S. Johansson är berättigad åtnjuta ett ålderstillägg, föreslår Drätselkammaren, att denna fråga remitteras för avgörande till Lönenämnden.

Drätselkammaren har beträffande en del anslag föreslagit nedsättningar till mindre belopp — å hela brandverkets utgiftsstat uppgående till 1 200 kronor — under förvissning om att med Brandstyrelsens försiktiga hushållning något överskridande av anslagen detta oaktat icke skall behöva ifrågakomma.

Det ökade anslaget till brandkårens reserv, föranlett av den omorganisation av denna del av brandstyrkan, som av Stadsfullmäktige den 25 juni 1924 till sina huvuddrag godkänts, tillstyrker Drätselkammaren.

Vidare erinrar Drätselkammaren därom, att anslaget till beklädnadsförmån, som av Drätselkammaren lämnats orubbat, då omständigheterna icke synas påkalla en ändrad uppskattning, är beroende av särskilt beslut efter förslag av Lönenämnden.

Egendomar inom stadsplan.

Det har varit Drätselkammaren angeläget att med samma noggrannhet, som utmärkt Drätselkammarens behandling av de övriga statförslagen, noga pröva utgifterna för de förvaltningsgrenar, som direkt sortera under Drätselkammaren.

Vad angår denna utgiftstitel har Drätselkammaren till behandling upptagit frågan om gäldande av kostnaden för en del under året enligt beslut av Drätselkammaren den 7 nästlidne augusti vidtagna av ett trängande behov påkallade reparationer inom stadshotellsfastigheten, vilka huvudsakligen bestått uti ommålning och omtapetsering av resanderummen samt inläggning av ny korkmatta uti gamla matsalen. Kostnaden härför har uppgått till omkring 5 000 kronor, och finner Drätselkammaren möjligheten att bestrida densamma ur innevarande års förslagsanslag böra föredragas framför att låta den belasta budgeten för år 1925, varför Drätselkammaren föreslår, att anslag för täckande av denna utgift till angivna belopp måtte av Stadsfullmäktige anvisas ur 1924 års förslagsanslag.

Beträffande underhållet av stadens fastigheter vill Drätselkammaren, som i budgeten härför beräknat ett anslag till samma belopp, som i innevarande års stat upptagits, redan nu anmärka, att Drätselkammaren är medveten om anslagets otillräcklighet, och att Drätselkammaren därför efter närmare utredning angående behovet, vilken utredning möjligen skall omfatta ett framlagt förslag angående rivning av en del äldre gårdar, kommer att i särskild framställning begära det anslag utöver i budgetförslaget upptagna, som härför bliver erforderligt.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

De höjningar, som av Drätselkammaren föreslås i vissa anslag — den största med 2 000 kronor uti anslaget till skatter för gårds- och tomtfastigheter — bero av nödvändiga utbetalningar och avse utgifter, som redan äro till beloppet fastslagna. De motvägas till avsevärd del av den sänkning uti anslaget till skatt för Sundinska huset, som på grund av lagändring, varigenom skattefrihet införts för fastighet, som upplåtes för vissa ideella ändamål, kunnat vidtagas.

Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

Denna utgiftstitel föranleder icke annan anmärkning än att anslaget till skatter för diverse jordägor, varunder inbegripes avrad och liknande avgälder, och vilka utgifter till sina belopp äro bestämda, måst höjas från kronor 2 640: — till 5 000: —. Till den del anslaget avser kommunalskatt är ökningen endast skenbar.

Magistrat och Rådhusrätt.

Magistraten har anhållit, att Drätselkammaren vid uppgörande av sitt budgetförslag ville beakta den framställning, som särskilt gjorts angående uppflyttning av befattningen såsom tredje rådman i högre lönegrupp. I avvidan på avgörandet av denna framställning har Drätselkammaren i sitt bidgetförslag beräknat avlöningen efter nu gällande lönestat.

Med Drätselkammarens uppfattning att stadens övertagande av avlöningen till skrivbiträden åt befattningshavare vid Magistraten och Rådhusrätten är beroende av avstående till stadskassan av befattningshavarnas sportler och detta icke ifrågasatts för stadsnotariens del i den begäran, som föreligger, att staden måtte anvisa ett anslag till avlöning av skrivbiträde åt denne å 1 000 kronor, och därtill kommer, att, enligt den uppdelning av avlöningen till skrivbiträdet, som f. n. sker emellan tredje rådmannen och stadsnotarien, den uppgivna medeltalsinkomsten å sportler i det närmaste är tillräcklig för bestridande av den på stadsnotarien fallande delen av avlöningen, har Drätselkammaren icke funnit skäl föreligga att tillstyrka ifrågavarande begäran och därför ej heller upptagit det begärda anslaget i sitt budgetförslag.

Under åberopande av anslagets karaktär av förslagsanslag och med upprepande av vad Drätselkammaren härom anfört vid beredningen av budgeten för år 1924, eller att vikariaten vid semesterledighet för befattningshavarna inom Rådhusrätten och Magistraten torde kunna ordnas så, att stadskassan härav icke betungas i högre grad än hittills, och med det tillägget härtill, att det finansiella läget bör skärpa prövningen av möjligheten för den ene befattningshavaren att tjänstgöra för den andre vid semasterledighet, har Drätselkammaren ansett sig kunna förslagsvis beräkna utgiften för semesteranslag till samma belopp, som i innevarande års stat upptagits.

I övriga anslag i Magistratens stat har Drätselkammaren vidtagit en del smärre jämkningar.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

Utan att detta för Drätselkammarens del innebär ett ståndpunktstagande till den på Stadsfullmäktiges bord liggande frågan om indragning av en av exekutionsbetjäntbefattningarna, anser Drätselkammaren i likhet med Magistraten att avlöningarna till dessa befattningar i avbidan på frågans slutliga avgörande böra beräknas efter nuvarande antal dylika.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

Såsom föranlett av Stadsfullmäktiges beslut den 31 januari 1924 att, under förutsättning att en av Stadsfullmäktige samtidigt avlåten framställning om medgivande för staden att uppbära grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden i sammanhang med uppbörd av kronoutskylder bleve bifallen, övertaga avlöningen åt ytterligare ett biträde samt anvisa bidrag till avlöningen av extra biträden å kronokassörskontoret, har Drätselkammaren, sedan numera framställningen bifallits, i sitt budgetförslag för resp. ändamål uppfört 1 800 och 300 kronor, varjämte Drätselkammaren på grund av Stadsfullmäktiges samtidiga beslut även upptagit ett anslag å 150 kronor för snabbare registrering av mantalslängden genom anlitande av extra biträde.

Övriga mindre ändringar under denna utgiftstitel, vilka framgå av förslaget, motiveras av anslagsförbrukningen.

Beträffande anslag till arvode åt mantalsskrivningsombud hemställer Drätselkammaren, att anslaget beräknas — efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme — till samma belopp, som i innevarande års stat upptagits, eller 700 kronor.

Polisväsen och fångvård.

Den strävan, som inom statsförvaltningen gör sig märkbar att inskränka utgifterna genom omläggning av förvaltningsuppgifterna i den riktning, att indragning av tjänster möjliggöres, och som i övrigt är att anse som en naturlig reaktion av kristidens expansion, anser Drätselkammaren även böra sätta spår efter sig inom den kommunala förvaltningen och att därför möjligheten att i denna ordning vinna besparingar bör närmare undersökas.

Vid behandlingen av budgeten för polisväsendet har Drätselkammaren fått sin uppmärksamhet riktad på det i relation till polisstyrkan stora antalet befälspersoner.

Under uttalande, att Drätselkammarens sakkunskap icke är tillfyllest för att framkomma med ett förslag om indragning av någon befälstjänst, vill Drätselkammaren hava frågan vidrörd i ändamål att detta bör innebära en maning till vederbörande att närmare utreda frågan, om icke förr så vid avgång ur någon av befälsbefattningarna.

Under hänvisning till de beslut Stadsfullmäktige fattat vid fastställande av årsbudgeterna under en följd av år föreslår Drätselkammaren, att något anslag till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen icke upföres i staten.

I anledning av den förhöjning, som skett uti anslaget för städning av tjänstelokalerna — från 1 224 till 1 500 kronor — har Drätselkammaren ansett anslaget till oförutsedda utgifter, varur underskott uti förstnämnda anslag bestritts, kunna sänkas med 300 kronor till 400 kronor.

Den utbildning av automobilförare vid poliskåren, som möjliggjorts genom i innevarande års budget upptaget anslag, har Drätselkammaren ansett kunna tillgodose även för år 1925 föreliggande behov, varför med hänsyn härtill och till det ekonomiska läget Drätselkammaren uteslutit det begärda anslaget för utbildning av polismän till automobilförare, en åtgärd, som Drätselkammaren anhåller att Stadsfullmäktige måtte godkänna.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Med en utförlig motivering har Pensionsnämnden för gamla stadsområdet dels ifrågasatt en förhöjning av dagarvodet till nämndens ledamöter

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

från 4 till 5 kronor, dels ock föreslagit, att anslaget till skrivhjälp åt ordföranden måtte höjas från i nuvarande års stat upptagna 800 kronor till 1 400 kronor.

Den redogörelse, som i motiveringen inlagts för det arbete, som åligger ordföranden, har bibragt Drätselkammaren den uppfattningen, att ett bifall principiellt sett till sistnämnda framställning är berättigat. Då Drätselkammaren med bibehållande av hittillsvarande arvode till ordföranden avvägt anslaget till skrivhjälp till 1 200 kronor har det skett med hänsyn till att en förhöjning som den begärda skulle i förhållande till förut åtnjuten avlöning innebära en oproportionerlig förhöjning och lättheten uti att för den av Drätselkammaren föreslagna kunna anskaffa kvalificerad arbetskraft i den öppna arbetsmarknaden.

Då i det förslag om arvode för kommunala uppdrag, som ligger på Stadsfullmäktiges bord, icke ifrågasatts högre arvode än 4 kronor för sammanträde, har Drätselkammaren icke ansett anslaget till nämndens ledamöter kunna beräknas efter högre belopp.

Vid det förhållande att uppbörden av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden omlagts att uppbäras vid uppbörden av kronoskatten, skola de i stadens budget hädanefter redovisas allenast som utgift och till den del, som på grund av oförmåga icke erlägges av den skattskyldige, men varför staden är betalningsskyldig. Detta utgör förklaringen till att anslaget — å 58 000 kronor — uti innevarande års budget under rubriken "Levererade grundavgifter" utbytts mot ett anslag å 10 000 kronor avsett för bestridande av förenämnda del av grundavgifterna.

Ett omnämnande härstädes, att Drätselkammaren har kännedom om att inom pensionsnämnden för det äldre stadsområdet förberedelsevis dryftats fråga om sammanslagning av inom staden verkande nämnder till en nämnd, sker i avsikt att nämnden måtte upptaga förslaget till närmare omprövning och däri eventuellt framlägga förslag.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Med undantag för lönerna och dyrtidstilläggen, vilka beräknats enligt gällande löneslat och efter samma indextal varmed i de olika specialstaterna räknats, har Drätselkammaren föreslagit en del ändringar i vissa gamla anslag på ett undantag när, innebärande i jämförelse med utgifterna i innevarande års stat nedsättningar, som sammanlagt belöpa å 2 378 kronor.

Såsom nytt anslag har Drätselkammaren under rubriken "Stallet" upptagit ett anslag för underhåll av körredskap å 400 kronor.

Beträffande det i staten uppförda anslaget till sifferrevisor anför Drätselkammaren detsamma, som anmärkts beträffande samma anslag å fattigvårdens stat.

Byggnadsnämnden.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville fastställa av Byggnadsnämnden upprättat statförslag med den avvikelse, att anslaget till skriv- och ritmaterial nedsättes från 500 till 300 kronor.

Automobiler.

Anslagen under denna utgiftstitel äro av Drätselkammaren i jämförelse med budgeten för innevarande år föreslagna ändrade till beloppen sålunda, att för driftkostnader upptagits 1 800 kronor i stället för 2 000 kronor och för diverse utgifter 400 kronor i stället för 200 kronor.

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

Anslag och bidrag till diverse ändamål.

Arbetsstugan.

Styrelsen för Västerås arbetsstuga har i särskild skrivelse anhållit, att under år 1925 för verksamheten få åtnjuta anslag till samma belopp som för innevarande år, eller 5 600 kronor, varav 1 000 kronor anvisats ur Sundinska fonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Som denna fond, vilken före kristiden till övervägande del bestritt utgifterna för ej blott arbetsstugans verksamhet utan även för den verksamhet, som bedrives av barnkrubban, barnhemmet och natthärbärget, fått sin ekonomi så förbättrad, att större bidrag än det hittills utgående synes utan äventyrande av fondens övriga välgörande verksamhet kunna lämnas, och Drätselkammaren härjämte av tillgänglig berättelse över revisionen av arbetsstugans räkenskaper för år 1923 inhämtat, att besparingar kunnat göras uti de kommunala anslagen, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige till denna institution ville för år 1925 anslå dels 2 000 kronor ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål, dels 3 000 kronor av uttaxerade medel i 1925 års budget.

Barnkrubban.

I budgeten för innevarande år har upptagits ett anslag för barnkrubbans verksamhet å 2 500 kronor, vilket anslag styrelsen i särskild framställning hemställt måtte för år 1925 höjas till 3 000 kronor.

På grund av det finansiella läget anser sig Drätselkammaren icke kunna föreslå högre anslag än vad som under innevarande år till barnkrubban utgått, eller 2 500 kronor, att uttaxeras.

Barnhemmet.

Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige av uttaxerade medel ville till barnhemmet för år 1925 anvisa 500 kronor eller samma belopp, som av hemmet åtnjutits av kommunala medel under innevarande år.

Natthärbärget.

Till natthärbärgets verksamhet torde Stadsfullmäktige för år 1925 anslå av uttaxerade medel samma belopp som för innevarande år eller 300 kronor.

Arbetsförmedliingen.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige med bifall till styrelsens framställning ville för år 1925 av uttaxerade medel för förmedlingen anvisa ett anslag å 3 200 kronor, därav såsom extra anslag 300 kronor.

Sjukkassorna.

Framställningar föreligga från vederbörande styrelser därom, att för år 1925 måtte anvisas anslag dels till Västerås sjukkassors fortsättningskassa, beräknat efter 1 krona för varje till sjukkassan ansluten inom staden mantalsskriven medlem, dels ock såsom bidrag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa 25 öre pr sjukdag för sådan medlem att utgå enligt de villkor, som förut varit gällande, vad angår förstnämnda bidrag enligt Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 och det senare enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918.

Drätselkammaren har fått sin uppmärksamhet fäst därå, att de för sjukdagsbidraget fastställda villkoren till äventyrs icke kan anses utgöra hinder för att vid en sjukkassas upphörande det å denna belöpande bidraget såsom en sjukkassans tillgång av likvidatorerna omhändertages och användes för annat ändamål än det avsedda.

Då avsikten med bidraget, eller att detsamma skall tillgodokomma i Västerås mantalsskrivna sjukkassemedlemmar, härigenom skulle omintetgöras, har Drätselkammaren ansett att bland villkoren för bidragets åtnjutande bör inryckas en tydlig föreskrift därom, att bidraget icke utgör en

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

tillgång för sjukkassan under annan förutsättning, än att det utdelas såsom bidrag av angivet slag.

Beräkningen av sjukvårdsbidraget skall baseras på sjukligheten under innevarande år. Som denna icke tagit den omfattning varefter anslaget i innevarande års stat, eller 1923 års sjuklighet, är beräknat, har Drätselkammaren ansett sig kunna förslagsvis för ändamålet upptaga 10 000 kronor, eller 1 000 kronor mindre än i innevarande års stat.

Under hänvisning till det anförda föreslår alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för år 1925 av uttaxerade medel bevilja, dels Västerås sjukkassors fortsättningskassa anslag av stadens medel enligt bestämmelserna i Stadsfullmäktiges beslut den 23 december 1909 eller med 1 krona för varje inom staden mantalsskriven medlem och härför anslå förslagsvis 2 500 kronor, dels ock Västerås sjukkassor och fortsättninngskassa ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för sådan medlem, som nyss nämnts och på de villkor, som innehållas i Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, med det förtydligande av dessa villkor, att bidraget icke utgör en kassornas tillgång under annan förutsättning, än att det kommer till användning såsom sjukdagsbidrag av angivet slag, och härför anslå förslagsvis 10 000 kronor.

Sparvboet.

Drätselkammaren föreslår, i anledning av inkomna ansökningar, att Stadsfullmäktige måtte för år 1925 liksom för innevarande år anslå till barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 600 kronor samt till föreningen Vita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget eller 600 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnar samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Slummen.

En framställning från föreståndarinnan för slumstationen om förhöjning för år 1925 i anslaget till hyresbidrag från 450 till 700 kronor kan Drätselkammaren på grund av medelsknappheten icke förorda, utan hemställer, att samma anslag upptages för ändamålet som det i innevarande års stat, eller 450 kronor.

Musikanslag.

Drätselkammaren tillstyrker att även för nästkommande år anvisas anslag för anordnande av friluft- och folkkonserter och hemställer, att beloppet måtte bestämmas till 2 000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att fördela anslaget.

Arosgården.

Ej heller med avseende å anslag till Arosgårdens verksamhet ifrågasätter Drätselkammaren någon avvikelse från budgeten för innevarande år, varför Drätselkammaren hemställer, att för år 1925 för detta ändamål beviljas ett anslag å 3 500 kronor att utgå av uttaxerade medel.

Nykterhetsnämnden.

I särskild framställning har nämnden anhållit, att för dess verksamhet under år 1925 måtte anvisas ett anslag å 3 750 kronor, därav 600 kronor såsom arvode till nämndens tillsyningsman, 3 000 kronor för bestridande av kostnaderna för vård å anstalt av alkoholister — i innevarande års budget är härför avsatt ett anslag å 1 000 kronor — och 150 kronor för förvaltning och upplysningsverksamhet.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

Vad angår avvägandet av arvode till tillsyningsman företräder Drätselkammaren den principiella ståndpunkten, att detta arvode icke skall avvägas såsom avlöning för ett tjänsteuppdrag, utan mera är att betrakta såsom en ersättning för ett kommunalt förtroendeuppdrag, allra helst, såsom här är fallet, tillsynen omhänderhaves av nämndens egna ledamöter.

Därest tillsynen skulle kräva mera arbete än som ett efter detta betraktelsesätt avvägt arvode skulle ersätta, och härför erfordras ett särskilt organ, en tjänsteman, bör det enligt Drätselkammarens åsikt vara en angelägenhet för staten, som ensam tillgodogör sig inkomsterna av rusdrycks-hanteringen, att bära huvuddelen av omkostnaden för avlöning av ett dylikt organ.

Drätselkammaren kan därför icke ansluta sig till en åtgärd, som skulle innebära en upptakt till inrättande av en tjänstebefattning åt Nykterhetsnämnden genom stadens övertagande av huvuddelen av avlöningen.

Då Drätselkammaren av nu anförda orsaker avvägt arvodet för tillsyningsman att bestridas av staden till 500 kronor och nedsatt anslaget till förvaltning och upplysningsverksamhet till 50 kronor, innebär denna åtgärd intet underskattande av Nykterhetsnämndens verksamhet.

Vad beträffar det begärda anslaget för alkoholistvård förmenar Drätselkammaren, att ett noggrannare urval vid internering av alkoholister innebär möjlighet att minska anslaget — att bekosta vården å anstalt för en person, som på förhand kan antagas av vården icke röna inverkan, bör icke vidare få förekomma — och har Drätselkammaren därför nedskurit anslaget till 2 000 kronor.

Samma anmärkning, som i fråga om arvode till tillsyningsman gjorts angående statens bidragsskyldighet, kan även göras beträffande vårdkostnaderna.

Drätselkammaren tillåter sig alltså beträffande denna utgiftstitel föreslå, att Stadsfullmäktige ville till Nykterhetsnämndens verksamhet under år 1925 av uttaxerade medel uppföra ett anslag i budgeten å 2 550 kronor, därav 500 kronor av nämnden må disponeras såsom arvode för tillsyningsman, 50 kronor för förvaltning och upplysningsverksamhet och 2 000 kronor för bestridande av kostnader för vård av alkoholister å anstalt.

Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet.

Någon framställning om anslag under år 1925 för detta ändamål har ännu icke till Drätselkammaren inkommit. Med kännedom om att verksamheten är beroende av ett kommunalt anslag, vari den ekonomiska situationen icke medgiver någon höjning, har Drätselkammaren upptagit samma belopp som är anslaget för år 1924, eller 1 500 kronor.

Skollovskolonier.

Bland anslagen under denna utgiftstitel bör framdeles upptagas det anslag, som kan beviljas till föreningen Västerås skollovskolonier. Detta innebär en avvikelse från budgeten för innevarande år och är beroende därpå, att Folkskolestyrelsen ansett anslaget icke böra upptagas, såsom hittills skett, såsom utgift i staten för folkskolan, då verksamheten handhaves

N:o 55. av en förening med särskild styrelse, som icke i något avseende är underordnad skolstyrelsen.

Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

I anslutning till en av föreningens styrelse gjord framställning hemställer Drätselkammaren, att för år 1925 av uttaxerade medel för skollovskoloniverksamheten anslås 7 000 kronor.

Västerås Gymnastikförening.

Föreningen har för år 1925 hemställt om ett kommunalt anslag å 1 500 kronor, vilket med 900 kronor överstiger det anslag, som för enahanda ändamål under innevarande år ställts till förfogande.

Av sparsamhetsskäl och på grund av den möjlighet, som torde föreligga för föreningen att inskränka utgifterna genom en bättre avvägning av arvode till gymnastikledarna, finner sig Drätselkammaren förhindrad för ändamålet tillstyrka högre anslag än 600 kronor att av föreningen åtnjutas under de villkor, som för anslagets utgående hittills föreskrivits.

Taxeringsnämnderna.

Med bibehållande av i innevarande års stat upptagna anslag till traktamentsersättning och till biträde åt ordförandena, har Drätselkammaren beträffande övriga anslag vidtagit ändringar, som närmare framgå av budgetförslaget, och som innebära en med 200 kronor minskad totalutgift för denna titel.

Drätselkammaren hemställer om fastställelse härav, innebärande detta beslut tillika, att för ledamotskapet i nämnderna skall utgå ersättning med 1 krona 40 öre för sammanträdestimme.

Diverse utgifter.

Beträffande anslagen under denna rubrik har Drätselkammaren i ingressen till detta betänkande förordat, att för år 1925 avskrivning av stadens aktieinnehav i Byggnadsaktiebolaget Mimer inställes, och upprepar Drätselkammaren här detta förslag.

Såsom ny utgift och i anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistlidne maj om stadens anslutning till länets vägförening, tillkommer här årsavgiften till föreningen under år 1925 med 500 kronor.

Vidare föreslår Drätselkammaren av sparsamhetsskäl att Stadsfullmäktige måtte besluta, att för år 1925 icke skall upptagas någon amortering av anslaget för rivning och nybyggnad av bostadshus inom byggnadskvarteret Arvid, utan med 4:de årets amortering anstå till år 1926.

I övriga anslag har anslagsförbrukningen och ändrade avgifter föranlet ändringar, vilka närmare framgå av budgetförslaget.

Förslagsanslaget.

Med bibehållande av en uttaxering av 9 kronor pr inkomsthundrade, vilket av de orsaker, som här nedan närmare omförmälas, varit Drätselkammarens mål vid budgetberedningen och med en till 10 % beräknad avkortning å det uppdebiterade skattebelopp, som utgör största inkomstposten i 1925 års budget, kan för tillgodoseende av under budgetåret uppkommande oförutsedda behov avsättas ett anslag å omkring 26 600 kronor.

Då Drätselkammaren uppför detta belopp såsom förslagsanslag sker det i medvetande av att de oförutsedda krav, som kunna uppkomma, och som skola täckas genom kommunala anslag, om häri, som Drätselkammaren även avser, skola inberäknas åtminstone en del utgifter för arbetslöshetens bekämpande, icke kunna täckas med ett alltför knappt tillmätt anslag.

N:o 55.
Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.

Det mindre onda, som denna risk innebär, är emellertid att föredraga framför det större onda att nödgas höja uttaxeringen. Åtgärdens bakgrund är förhoppningen om de med år 1925 inträdande bättre ekonomiska förhållandena och möjligheten att på grund av dessa skjuta täckningen av erforderligt tilläggsanslag in på 1926 års budget, eller att således låta vissa utgifter under ett år täckas av uttaxeringen under därpå följande, en praxis, som kommunalförvaltningen förut icke stått främmande för. Beträffande arbetslösheten har den rena understödsverksamheten i och med indragningen av hyresbidraget helt och hållet upphört, varför de å kommunen ankommande åtgärder för arbetslöshetens bekämpande, som draga kostnader, utom nödhjälpsarbeten, vartill medel torde kunna uppbringas utom ramen av en nu bestämd uttaxering, huvudsakligen skulle bestå uti resekostnader för arbetslösa, hänvisade till av staten anordnade nödhjälpsarbeten m. m. Det ena med det andra sammanlagt giver, synes det Drätselkammaren, ett utslag för det försvarliga uti, att med ett knappt avmätt förslagsanslag vilket i och för sig innebär den kraftigaste maning till sparsamhet — bibehålla samma utaxering som för innevarande år, en uttaxering som stadens skattskyldige torde hava väntat och redan gjort sig förtrogna med.

INKOMSTERNA.

Utdelning å aktier.

I anledning av den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1923 verkställda avskrivningen å stadens fordringar hos Aktiebolaget Arbetarebostäder har bolagets ställning förbättrats, och dess verksamhet under år 1924 torde kunna väntas giva sådan behållning, att Drätselkammaren å stadens aktieinnehav hos bolaget, 300 000 kronor, för år 1925 beräknat en utdelning efter 4, 75 % å 14 250 kronor.

Fattigvården.

Drätselkammaren har i sitt förslag upptagit inkomsterna enligt Fattigvårdstyrelsens beräkningar med den avvikelse att i staten för ålderdomshemmet under rubriken "Diverse inkomster" posten "Inkomst av arbeten" uppförts med samma belopp som i innevarande års stat, eller 3 100 kronor, vilket med 1 000 kronor överstiger styrelsens beräkning.

Folkskolan.

Folkskolestyrelsens inkomstberäkningar hava vid upprättandet av Drätselkammarens förslag följts, dock att statsbidragen till avlöningarna minskats med 1 282 kronor, motsvarande vad som belöper å lärarekrafterna i hjälpklasserna, vilkas inrättande av Drätselkammaren avstyrkts.

Hälso- och sjukvård.

Någon annan ändring uti Hälsovårdsnämndens förslag är icke av Drätselkammaren vidtagen än att såsom inkomst uppförts 1 400 kronor, utgörande statsbidrag till arvode åt sundhetsinspektören.

Hamnen.

Inkostbeloppen i Drätselkammarens budgetförslag överensstämma med Hamnstyrelsens förslag.

Svingården.

Inkomsterna å svingården hava av Drätselkammaren med stöd av siffrorna för år 1923 beräknats till ett belopp, som med 3 000 kronor överstiger vad Lantegendomsnämnden upptagit i sitt statförslag.

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken.

Någon ändring i Vatten- och Gasverksstyrelsens inkomstberäkningar för stadens tekniska verk har Drätselkammaren icke att föreslå, utan förordar bifall till vad styrelsen härutinnan föreslagit.

Varmbadhuset.

Badfrekvensen under innevarande år synes icke till den grad böra in-

N:o 55. *Budgetförslag 1925. Drätselkammarens förslag.*

verka på badinkomsterna för nästkommande år, som Badhusstyrelsens inkomstberäkning förutsätter, varför Drätselkammaren beräknat badinkomsterna för år 1925 till ett belopp, som med 6 000 kronor överstiger det av styrelsen föreslagna inkomstbeloppet.

Brandväsendet.

Verkstäderna hava under lång tid detta år varit sysselsatta med färdigställandet av stadens nya ambulansautomobil. Under antagande att detta specialarbete inkräktat på andra arbeten, varför verksträderna varit mera anpassade, varigenom inkomstminskning uppstått, och enär denna hämmande faktor icke är att räkna med för nästkommande år, har Drätselkammaren beräknat inkomsterna till samma belopp som i innevarande års stat, eller 10 000 kronor, i stället för 8 000 kronor i Brandstyrelsens förslag.

Allmänna bidrag av staten.

Stadens ersättning för upphörda brännvinsförsäljningsmedel utgör för år 1925, 52 038 kronor, eller omkring 5 000 kronor mindre än motsvarande belopp i innevarande års budget.

Skatter.

Den andel i automobilskatten, som tillkommer staden och som för nästkommande år beräknas till 15 000 kronor, får av staden icke disponeras för andra ändamål än vägförbättringar. Enär för detta ändamål icke upptagits någon utgift i budgetförslaget har ifrågavarande skatteinkomst förts inom linjen.

Den kommunala progressivskattens kommunandel har beräknats till 49 800 kronor, eller 800 kronor högre än i årets budget.

Nöjesskatten har upptagits till oförändrat belopp, 36 000 kronor.

Med beräkning av avkortningen i 1925 års budget till 10 % av det uppdebiterade skattebeloppet, för vilken beräknings riktighet kan åberopas den omfattning, uti vilken skatteintäkterna för innevarande år influtit, kan, under förutsättning att Drätselkammarens budgetförslag i övrigt lämnas orubbat, en höjning av skattesatsen undgås.

Uttaxeringen.

Drätselkammaren föreslår alltså, att till bestridande av stadens utgifter enligt 1925 års stat, i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i samma stat, bestämmes en utaxering för år 1924 å den sistnämnda år till utgörande av bevillning taxerade inkomsten i staden av 9 %, motsvarande enligt äldre beräkning 9 kronor pr bevillningskrona.

Västerås den 4 december 1924.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

N:o 55.

Budgetförslag 1925. Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed jämlikt 60 § Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anhållan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1925.

Magistraten får i anledning av förslaget göra följande erinringar.

Det av Drätselkammren föreslagna anslaget för underhåll av den del av de allmänna vägarna inom stadens område, vilket det åligger staden att fortfarande utöva, anser Magistraten alldeles för lågt. Till följd av den starka trafik av tyngre motorfordon, som numera å dessa vägar äger rum, böra samma vägar undergå en omfattande grundförbättring, vilket icke kan ske utan särdeles stora kostnader, varjämte effektiva redskap böra anskaffas för vägarnas hållande städse i bättre skick, än de för närvarande äro.

Enär Magistraten förväntar, att efter vederbörlig utredning av lönenämnden, Magistratens framställning därom, att tredje rådmannens avlöningsförmåner skola bestämmas till lika belopp som för de övriga rådmännen, vidhåller Magistraten sin begäran att i staten beräknas det belopp, som härför erfordras.

De skäl, som Drätselkammaren anfört för avstyrkande av Magistratens begäran om ett anslag till stadsnotarien för avlöning av skrivbiträde, kan Magistraten icke anse bärande och vidhåller därför sin framställning i ärendet. Till följd av ärendets beskaffenhet anhåller Magistraten emellertid, att ärendet remitteras till lönenämnden.

Magistraten vidhåller sin åsikt att, därest det av staden av statsmedel erhållna "bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden 3 150 kronor" upptages bland inkomsterna å polisväsendets stat, detsamma även bör upptagas bland utgifterna å samma stat. Något anslag av staden "till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen" har Magistraten icke begärt, men anser sig hava rätt att förfoga över samma bidrag.

Under åberopande av sin skrivelse till Drätselkammaren den 22 sistlidne november yrkar Magistraten, att semesteranslaget till Magistratens ämbets- och tjänstemän upptages till 2 200 kronor.

Drätselkammaren erkänner i sin skrivelse den 4 innevarande december, att den av Drätselkammaren upprättade budgeten icke kan betraktas såsom stark. Magistraten anser den vara synnerligen svag, såväl vad inkomster som utgifter beträffar. I anledning härav synes det Magistraten önskvärt, huru motbjudande det än kan för stadsinvånarna vara, att något högre uttaxering beslutas, än vad Drätselkammaren föreslagit.

Västerås Rådhus den 12 december 1924.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON

H. Cronholm

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI, 1924.

N:o 56.

Stadsfullmäktiges protokoll ang. yttrande rörande läroverks- och landsbibliotek.

Utdrag av protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 27 november 1924.

§ 184.

Sedan Magistraten genom resolution den 5 april innevarande år anmodat Stadsfullmäktige att avgiva yttrande över ett av särskilt tillkallade sakkunnige avgivet betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek, samt Stadsfullmäktige den 24 samma april månad anmodat Drätselkammaren och Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förberedande utlåtande i ämnet, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54).

Drätselkammaren hade därvid, under meddelande att kammaren och Beredningsutskottet utsett en gemensam delegation för förberedande av ifrågavarande ärende, med överlämnande av det yttrande nämnda beredningsdelegation avgivit, hemställt, att Stadsfullmäktige ville däri instämma.

Beredningsutskottet hade jämväl åberopat samma beredningsdelegations yttrande och hemställt, att Stadsfullmäktige ville göra detta till sitt eget utlåtande över förslaget, under uttalande tillika av det allmänna omdöme, att, därest den framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område skulle påkalla en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i avseende å den rent tekniska utformningen — således ej ekonomiska — syntes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna.

Efter föredragning av handlingarna i detta ärende uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herr vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag, dels av Herrar Thyresson, Westholm och Sund bifall till Beredningsutskottets förslag, dels av Herr Pers under framhållande av att i de förberedande yttrandena allt för litet beaktats de fördelar, som vore förenade med en reform enligt de sakkunniges förslag, återremiss av ärendet till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för förnyat yttrande, dels av Herr Falk, med vilken Herr Thyresson härefter förenade sig, att Stadsfullmäktiges beslut i ärendet måtte formuleras sålunda, att Stads-

N:o 55.

Ang. yttrande rörande läroverk och landsbibliotek.

fullmäktige med anledning av det till Stadsfullmäktige för yttrande remitterade betänkande och förslag angående läroverks- och landsbibliotek ville som ett allmänt omdöme uttala, att i den mån den framtida utvecklingen på biblioteksverksamhetens område påkallade en omorganisation av befintliga bibliotek, denna i avseende å den rent tekniska utformningen syntes böra genomföras med beaktande av de i kommittéförslaget angivna riktlinjerna, samt att, vad den ekonomiska sidan beträffade, Stadsfullmäktige ansåge sig för närvarande icke kunna uttala annat, än att det under nuvarande förhållanden syntes Stadsfullmäktige omöjligt att ålägga kommunen att bestrida en så stor del av lokalanskaffnings- och driftkostnader som sakkunniges mening tycktes vara, dels ock av Herr Bäckman bordläggning av ärendet till nästkommande sammanträde.

Sedan Herr Pers återtagit sitt yrkande om återremiss framställdes proposition å Herr Bäckmans yrkande om bordläggning av ärendet och frågan, huruvida detsamma skulle i dag företagas till slutligt avgörande; och besiöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning bordlägga ärendet.

Som ovan

In fidem:

Theofil Öberg

Justerat och offentligen uppläst den 2 december 1924; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg

N:o 57.

Kungl. Maj:ts brev ang. ordnande av väghållningsskyldigheten i staden.

Konungens befallningshavande i Västmanlands län överlämnar denna avskrift till stadsfullmäktige i Västerås för kännedom.

Avskrift.
105/12 1924.

Gustaf etc. Vår ynnest etc.

Efter det magistraten i Västerås genom kungörelse den 23 april 1924 kallat alla ägare eller innehavare av jord, på vilken vilade underhållsskyldighet av stadens allmänna vägar, såväl inom det inkorporerade området

N:o 55.

Ang. ordnande av väghållningsskyldigheten i staden.

som inom stadens gamla område, att den 10 maj 1924 sammanträde inför magistraten för att fatta beslut i frågor, som stode i samband med då pågående vägdelning, samt vid sådant sammanträde nämnda dag närvarande jordägare och jordinnehavare enhälligt godkänt och till framtida efterrättelse antagit ett av drätselkammaren i staden uppgjort förslag till överenskommelse i fråga om underhållet av de allmänna vägarna i staden, hade stadsfullmäktige i Västerås vid sammanträde den 27 maj 1924 på magistratens och drätselkammarens hemställan utan omröstning beslutat godkänna samma förslag av följande lydelse:

"A. Beträffande de vägar, som tillkommit genom inkorporeringen av Lundby och S:t Ilians socknar.

1:o) a). Det av särskilda kommitterade vid pågående vägdelningsförrättning avgivna, den 26 augusti 1922 dagtecknade, av distriktslantmätaren R. Grebius å kommitterades vägnar underskrivna förslag rörande beräkning av de vägsträckor, vilka vid vägdelningsförrättningen skola tilldelas jordägarne till allmänt underhåll, vilket förslag grundar sig därpå, att jordägarne inom socknarne genom den nya vägdelningen skola vidkännas samma väghållningsbesvär, som om socknarne icke blivit inkorporerade, godkännes.

b). I följd härav skall i vägdelningen, så vitt de inkorporerade socknarna angår, till fördelning på jordägarne efter för staden gällande delningsgrund — det areala innehavet i åker och äng — upptagas de vägsträckor, vilka i enlighet med ovan omförmälda kommittéförslag till fördelning på naturaväghållarne upptagits i en av distriktslantmätaren Grebius varkställd, nedan närmare omförmäld provisorisk vägdelning av den 24 november 1923.

c). I övrigt skall underhållet av de genom inkorporeringen tillkomna allmänna vägarna — i den mån icke tilläventyrs genom ändrade förhållanden (förändring till gata) eller eljest deras underhåll tillkommer andra fastighetsägare eller skall på annat sätt utgöras — bliva en stadens gemensamma angelägenhet, för stadens samtliga skattskyldiga innevånare.

d). Skulle de ecklesiastika boställen, för vilka väghållning upptages i vägdelningen, därifrån tilläventyrs befrias, må dem tilldelade vägstycken icke fördelas på övriga väghållningsskyldiga jordägare, utan i enlighet med vad i meranämnda kommittéutlåtande föreslagits, övertagas av staden på sätt ovan i punkt c). sägs.

2:o). Jordägarne inom de inkorporerade socknarna skola efter samma grund, varpå bestämmelserna i punkt 1:o) äro fotade, gottgöra staden för det genom magistratens föranstaltande och på stadskassans förskjutande bekostnad utförda vägunderhållet å de inkorporerade vägarna till den del desamma fördelas på jordägarne, under tiden från inkorporeringen till och med 1924 års utgång.

N:o 57.

Ang. ordnande av väghållningsskyldigheten i staden.

3:o). a). För tiden därefter och intill dess den nya vägdelningen trätt i tillämpning skola jordägarna interimistiskt åtaga sig underhållet in natura å de vägsträckor, som enligt punkt 1:o) b). ovan skola fördelas på dem i överensstämmelse med den ovan omnämnda provisoriska vägdelningen av den 24 november 1923.

b). Sedan den nya vägdelningen blivit avslutad, skall den omedelbart och oberoende av eventuella besvär träda i tillämpning på det sätt, att jordägarne genast efter eventuellt pågående underhållssäsong tillträda sina nya vägstycken.

c). Den samfällda kostnad, som enligt punkt 2:o) skall gottgöras stadskassan och som fastställes efter granskning av en nämnd av fem personer, valda två av drätselkammaren, två av Lundby och S:t Ilians jordbrukareförening och en av magistraten, skall i enlighet med vägdelningsgrunden, arealen i åker och äng, återgäldas till stadskassan under åren 1925—1930 med en sjettedel för varje år att inbetalas inom mars månads utgång, vederbörande väghållare obetaget att på en gång eller eljest tidigare lämna ifrågavarande gottgörelse. Gottgörelsen må till större eller mindre del erläggas genom tjänstbarheter i form av gruskörning till stadens vägar efter gängse pris enligt särskild för varje fall träffad överenskommelse.

d). Så snart vägdelningen vunnit laga kraft, skall vidräkning genom magistraten verkställas rörande det enligt punkt 3:o) a). här ovan interimistiskt verkställda underhållet, i vilket hänseende uppskattningen av väghållningsbesväret i den nya vägdelningen av vars och ens definitiva vägstycken skall ligga till grund och jämföras med de vägstycken var och en underhållit enligt den provisoriska och eventuellt den icke laga kraftägande definitiva vägdelningen.

4:o). För de nuvarande jordägare eller innehavare, vilka tillträtt sina fastigheter senare än inkorporeringen skett, göres det förbehåll, att ovanstående bestämmelser icke skola medföra någon förpliktelse för dem, i vad den avser tiden före deras tillträde till respektive jordinnehav.

5:o). Beträffande vintervägunderhållet åtaga sig jordägarne att efter av magistraten verkställd indelning i ploglag och förordnande av plogfogdar m. m. ombesörja underhållet mot den ersättning från stadskassan, som inför magistraten bestämmes.

B. Beträffande stadens allmänna vägar, som funnits före inkorporeringen, skall gälla, att den väghållningsskyldiga jorden inom det gamla stadsområdet icke i följd av den lättnad, som beretts jordägarne i de inkorporerade socknarna, må påläggas ökad vägtunga utan bibehållas vid det väghållningsbesvär, som skulle i ny vägdelning hava fördelats på denna jord, därest inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar icke ägt rum."

N:o 57.

Ang. ordnande av väghållningsskyldigheten i staden.

Med skrivelse den 9 augusti 1924 har länsstyrelsen i Västmanlands län underställt Kungl. Maj:ts prövning en av magistraten hos länsstyrelsen gjord framställning om utverkande av Kungl. Maj:ts fastställelse å överenskommelsen.

Häröver har kammarkollegiet den 16 september 1924 avgivit infordrat utlåtande.

Kungl. Maj:t fastställer till efterrättelse stadsfullmäktiges ovan omförmälda beslut.

Stockholms slott den 13 november 1924.

Under Hans Maj:ts

Vår allernådigste Konungs och Herres frånvaro,

Dess tillförordnade regering:

HJ. BRANTING OLOF OLSSON

RICKARD SANDLER KARL LEVINSON

Th. Wijnbladh.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 26 november 1924.

På tjänstens vägnar:

C. G. IHRFORS

N:o 58.

Kungl. Maj:ts brev ang. dispositionen av Strömsholms hamnplats vid Borgås udde.

Överlämnas till stadsfullmäktige i Västerås till kännedom.

Kungl. Jordbruksdepartementet.

Avskrift.

Till Domänstyrelsen.

I en till Kungl. Maj:t ställd ansökning av den 15 december 1922 hava G. Olsson, Strömsholms våg, Strömsholm, m. fl. innehavare av tomtlägenheter å Borgås udde under Strömsholms kungsladugård i Kolbäcks socken

N:o 58.

Ang. dispositionen av Strömsholms hamnplats vid Borgås udde.

av Västmanlands län anhållit om tillstånd att inköpa envar den av honom innehavda lägenheten.

Häröver har domänstyrelsen den 3 mars 1923 avgivit infordrat utlåtande och därvid överlämnat yttranden av domänintendenten och länsstyrelsen i länet.

Vidare har C. O. Pettersson, Strömsholms våg, Strömsholm, i en hos Kungl. Maj:t gjord ansökning av den 12 januari 1923, varöver domänstyrelsen, med bifogande av yttranden av vederbörande skogsstatstjänstemän samt domänintendenten och länstyrelsen i länet, den 21 mars 1923 avgivit infordrat utlåtande, anhållit om tillstånd att inköpa de av honom innehavda tomterna nr 8 och 9 a å Borgås udde.

Till följd av särskilda remisser hava därefter utlåtanden i ärendet avgivits den 16 januari 1924 av kammarkollegium och den 15 september 1924 av länstyrelsen i Västmanlands län, som överlämnat yttranden av stadsfullmäktige i Västerås och Köping.

Med sitt utlåtande har länsstyrelsen därjämte återställt en utav Hanna Pettersson, Borgåsund, Strömsholm, hos Kungl. Maj:t gjord ansökning om tillstånd att inköpa den av henne innehavda tomten nr 21 å nämnda Borgås udde, vilken ansökning den 1 mars 1924 remitterats till länsstyrelse.

Slutligen hava, till följd av särskilda remisser, förnyade utlåtanden i ärendet avgivits den 1 oktober 1924 av kammarkollegium och den 14 november 1924 av domänstyrelsen.

Kungl. Maj:t, som finner de nu gjorda ansökningarna om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, anbefaller kammaradvokatfiskalsämbetet att, efter förhandlingar med städerna Västerås och Köping i det av kammarkollegium i dess sistnämnda utlåtande föreslagna syfte, vidtaga de åtgärder för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å ifrågavarande områden, som kunna av omständigheterna påkallas, varefter advokatfiskalsämbetet har att, med anmälan om vad av ämbetet i saken åtgjorts, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till den ytterligare anstalt för områdenas disposition, vartill utgången av de nämnda förhandlingarna eller eljest de av ämbetet vidtagna åtgärderna må föranleda.

Detta får jag, på nådig befallning, meddela domänstyrelsen till kännedom och för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 5 december 1924.

SVEN LINDERS

Nils Lange

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

M. Hartman.

N:o 59.

Djuphamnskommitténs skrivelse ang. upphörande av kommitténs uppdrag m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då på sin tid Stadsfullmäktige uppdrogo åt särskilda kommitterade, "djuphamnskommittén", att förbereda anläggandet av en djuphamn, förlagd till av Stadsfullmäktige anvisad plats, blev djuphamnskommitténs första insats att genom insamlande av förslag till djuphamnsanläggningen få ett underlägg för arbetets utförande betr. ankrings- och lossningsplatser för fartyg.

Djuphamnskommittén har ock förberedelsevis behandlat frågan om hamnspårens anknytning till S. W. B. järnväg och hamntrafikens ordnande, utan att dock härutinnan hava kommit till något resultat, som kunnat läggas till grund för en framställning i ärendet till Stadsfullmäktige.

När nu emellertid Stadsfullmäktige uppdragit åt en trafikkommitté att bl. a. bevaka stadens intressen jämväl ifråga om järnvägstrafiken, synes det djuphamnskommittén lämpligt, att sagda trafikkommitté finge på sig överflyttat jämväl uppdraget att med S. W. B. järnväg förhandla ang. järnvägstrafiken till och från djuphamnen.

Skulle Stadsfullmäktige dela denna uppfattning, anhåller djuphamnskommittén, att Stadsfullmäktige ville förklara dess uppdrag vara fullgjort, och hemställes vidare, att i så fall Drätselkammaren måtte anmodas att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag, hur de medel, som av förslagsanslaget för utredningskostnader i fråga om Västerås djuphamn tagits i anspråk, lämpligen böra gäldas.

Västerås den 9 december 1924.

Å Djuphamnskommitténs vägnar:

ERIK FALK
Ordförande.

Mot förslaget att till Västerås stads trafikkommitté överlämna att förhandla med S. W. B. järnväg angående villkoren för anslutning av hamnspår till S. W. B. järnväg och om hamnspårens trafikerande har ledamoten av djuphamnskommittén K. Kättström, med instämmande av kommittéledamoten Paul Anderson, reserverat sig, under uttalande därav, att detta uppdrag i stället borde lämnas till stadens ekonomiskt förvaltande myndighet, drätselkammaren, eller den myndighet denna kan befinna lämpligen böra handhava spörsmålet, vilken reservation härmed anmäles.

Som ovan
ERIK FALK
gm.
Eric Plantin

N:o 60.

Lönenämndens skrivelse ang. lönebestämmelser rörande folkskolans lärarepersonal år 1925.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava att under innevarande månad fatta beslut angående grunderna för avlöningen under år 1925 av folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal, och får Lönenämnden under hänvisning till Nämndens i särskilda skrivelser avgivna förslag angående ersättning för naturaförmåner och dyrtidstillägg, vilka även avse nyssnämnda personal och med meddelande att Nämnden saknat anledning ifrågasätta någon ändring i de förut i dessa ämnen gällande bestämmelserna, antagna av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 i samband med fastställande av ny lönestat för stadens befattningshavare, föreslå dessa bestämmelsers prolongation och att Stadsfullmäktige alltså måtte besluta, att för år 1925 antaga följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1925.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:

1) lagstadgad minimilön,
2) Statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits,
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits.

för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits.

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

Beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare är särskilt förslag av Nämnden framlagt.

Västerås den 12 december 1924.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 61.

Lönenämndens skrivelse ang. värdesättning av naturaförmåner år 1925.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Frågan rörande värdesättning för år 1925 av den vissa befattningshavare tillkommande in natura förmånen av fri bostad och fri värme och angående den ersättning härför, som under samma år skall utgå till lärarepersonalen vid stadens folkskolor, torde böra av Stadsfullmäktige avgöras före årsskiftet, och får Lönenämnden med meddelande, att vid behandlingen av frågan förelegat framställningar dels från brandchefen och vice brandchefen, dels ock från den avdelning härstädes av Svenska Kommunalarbetareförbundet, vartill brandmanskapet är anslutet, om reducering uti det värde, som för närvarande vore åsatt den av nämnda befattningshavare åtnjutna bostadsförmånen, vilka framställningar Brandstyrelsen ansett böra beaktas, och under förklaring, att Nämnden icke funnit förhållandena påkalla avvikelser från vad härutinnan varit fastslaget för innevarande år med undantag för värdet av bostad i logement jämte därtill hörande förmåner, vilket synts Lönenämnden kunna sänkas, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta att för år 1925 skola i hithörande ämnen gälla följande bestämmelser:

a) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skall ske med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	375:—
2 rum och kök	„	625:—
3 rum och kök	„	875:—
4 rum och kök	„	1,100:—
bostad i logementet jämte därmed följande förmåner	„	240:—

b) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

1 rum och kök	Kr.	160:—
2 rum och kök	„	220:—
3 rum och kök	„	290:—
4 rum och kök	„	350:—

c) att jordbruksförvaltarens in natura förmån av bostad och bränsle jämväl för år 1925 skall värdesättas till 1,500 kronor, och att ett mot detta värde svarande belopp skall avdragas å jordbruksförvaltarens kontanta avlöning.

d) att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skall utgå med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	450:—
2 rum och kök	„	725:—
3 rum och kök	„	1,000:—
4 rum och kök	„	1,250:—

e) att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp varierande efter bostadens storlek, och som angivits under b) här ovan;

N:o 61.
Ang. värdesättning av naturaförmåner år 1925

f) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skall härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är beräknad;

g) att trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode å 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet skall kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

h) att ersättning för felande rum jämte bränsle i in natura förmån till personalen vid folkskolorna skall utgå mel 300 kronor.

Västerås den 12 december 1924.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 62.

Lönenämndens skrivelse ang. dyrtidstillägg första halvåret 1925.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att giltighetstiden för nu gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, utgår med innevarande år, är frågan om bestämmelser i hithörande ämnen efter nämnda tid beroende av beslut av Stadsfullmäktige, och får Lönenämnden, vilken åligger att bereda lönefrågor, härmed under erinran om den praxis, som utbildats att Stadsfullmäktiges beslut i denna angelägenhet ifråga om tid icke givits längre räckvidd än ett halft år i taget, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

att de den 28 december 1922 antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, skola gälla till den 1 juli 1925.

Västerås den 12 december 1924.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 63.

Lönenämndens skrivelse ang. vissa ändringar i lönestatens allmänna villkor och bestämmelser.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti mom. 2 och 3 a. av de allmänna villkoren och bestämmelserna för tillämpningen av nu gällande lönestat för stadens befattningshavare — Stadsfullmäktiges handlingar för år 1921 sid. 274 — återfinnas de föreskrifter, som reglera befattningshavarnes löneförmåner under semester och tjänstledighet på grund av sjukdom, som utgör hinder för tjänstens förrättande. Bestämmelserna, för så vitt nu är ifråga, innehålla i korthet, att befattningshavare under semester och högst under tre månaders tjänstledighet på grund av sådan sjukdom äger uppbära samtliga löneförmåner, och att av tjänstledighetstid som semester skall räknas den tid, varunder befattningshavare eljest ägt tillgodoräkna sig sådan.

Tillämpningen av dessa bestämmelser hava föranlett svårigheter beroende på den oklarhet, som råder i frågan, i vad avseende semesterledighetens förhållande i löneavseende skall inverka å rätten att under sjukdomsledighet åtnjuta full avlöning. Det har härvid icke utan fog framhållits, att den allmänna bestämmelsen, att i tjänstledighet skall inräknas semestertiden, icke kan avse det fall att tjänstledigheten beror av sjukdom, som gör befattningshavaren arbetsoduglig, och att således uti den tid av sådan ledighet, varunder full avlöning åtnjutes, icke skall inräknas den befattningshavaren tillförsäkrade semestertiden. Ett exempel torde klargöra frågans innebörd. En befattningshavare med rätt till en månads semester under kalenderår har före semesterns uttagande åtnjutit 10 dagars tjänstledighet på grund av sjukdom av antytt slag. Skall nu hans semester för året med rätt till full avlöning förkortas till 20 dagar, eller äger han åtnjuta den oavkortad med enahanda rätt? För det fall att jakande svar gives på senare frågan, när skall tidsbegränsningen i avseende å rätt för honom att åtnjuta full avlöning inträda? Skall tidsbegränsningen sättas till tre månader med semesterledigheten häri inlagd, eller fyra månader utgöra längsta tiden för åtnjutande av full avlöning?

Lönenämnden har ansett billigheten fordra ett förtydligande av bestämmelserna i den riktning, att rätten att under semester åtnjuta full avlöning, hålles åtskild från rätten att under tjänstledighet på grund av sjukdom, utgörande hinder för tjänstens förrättande, åtnjuta enahanda rätt, och finner ett stöd härför uti "lagstiftarens", i detta fall förra löneregleringskommitterade, asikt, om ock icke denna blivit i bestämmelserna tydligt utsagd.

Lönenämnden hemställer därför, att Stadsfullmäktige ville besluta förtydliga bestämmelserna genom att antaga följande tillägg till och ändring i desamma.

N:o 63.

Ang. vissa ändringar i lönestatens allmänna villkor och bestämmelser.

2:dra mom. 2:dra stycket skall lyda: "Befattningshavare beviljad tjänstledighet räknas i lönehänseende såsom semester för så lång tid som semesterledighet för kalenderåret tilkommer honom, dock icke i fråga om tjänstledighet på grund av sjukdom enligt punkt 3 a) här nedan, som varar högst tre månader, i följd varav sådan tjänstledighet med nämnda tidsbegränsning icke utgör hinder för åtnjutande av semester med bibehållande av samtliga löneförmåner;

3:dje mom. a. bibehålles i nuvarande lydelse med den ändring, att efter orden: "äger han" inskjutes orden: "för varje kalenderår" och att orden: "efter sjukdomens början" utgå.

Västerås den 12 december 1924.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 64.

Arbetslöshetskommitténs anmälan rörande arbetslösheten i staden

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås stads Arbetslöshetskommitté får härmed överlämna dels en tablå över stadens utgifter för arbetslöshetens bekämpande under tidsperioden 1914—1924, dels ock en uppgift över arbetslöshetens omfattning i staden pr. den 15 innevarande december.

Då arbetslösheten under årets senare månader ökats, har kommittén redan till Drätselkammaren i staden och till statens arbetslöshetskommission ingivit framställningar om åtgärders vidtagande för arbetslöshetens bekämpande innevarande vinter.

Enär av de månatliga uppgifter över arbetslöshetens omfattning, som av kommittén alltsedan juni månad år 1921 insamlats, bland annat framgår, att arbetslösheten i staden ej ens under sommarmånaderna något av åren efter år 1921 understigit ett antal av 250 man och med hänsyn därtill, att arbetslösheten ej endast omfattar de yrkesgrupper, som få räknas såsom säsongarbetare, anser kommittén det i detta samband vara dess skyldighet att för Stadsfullmäktige uttala såsom kommitténs uppfattning, att inom staden finnes

N:o 64.
Rörande arbetslösheten i staden.

en stam av arbetslösa på omkring 250 man. Denna uppfattning styrkes ock av bilagda uppgift, därav framgår, att enbart de arbetslösa, som uppnått 50 års ålder och däröver, uppgå till ej mindre än ett 100-tal.

Förr eller senear blir givetvis staden ställd inför den frågan huru med försörjningen av detta, i staden förefintliga överskott på arbetskraft skall förfaras, och har kommittén genom denna skrivelse velat föra frågan på tal.

Kommittén förbehåller sig slutligen att i händelse av försämring av läget få till Stadsfullmäktieg inkomma med de framställningar, som kunna vara av nöden.

Västerås den 10 december 1924.

För Arbetslöshetskommittén:

JOHAN SVENSSON.

Se Bil. A och B. *Eric Plantin*

N:o 65.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets skrivelser angående omorganisation av stadsrevisionen samt val av revisorer för år 1925.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sitt yttrande över förslaget till budget för staden för nästkommande år har Drätselkammaren något berört frågan om omläggning av revisionen av de förvaltande verkens räkenskaper och får nu, sedan Drätselkammaren närmare utformat ett förslag i frågan, underställa detta Stadsfullmäktige för avgörande.

Den årligen återkommande revisionen av räkenskapen handhaves av revisorer, valda av Stadsfullmäktige, till ett antal av 15, därav 9 ordinarie och 6 suppleanter, och fullgöres genom uppdelning på avdelningar, varav en granskar Drätselkammarens räkenskaper, en annan Vatten- och Gasverksstyrelsens o. s. v. Den under hela året fortgående sifferrevisionen ombesörjes vid sidan av huvudrevisionen av särskilt av de förvaltande styrelserna tillsatta sifferrevisorer till ett antal av två — en för Drätselkammarens och en för Vatten- och Gasverksstyrelsens, Lantegendomsnämndens, Fattigvårdsstyrelsens och vedgårdens räkenskaper — emot åtnjutande av särskilda arvoden å respektive 1,400 och 2,800 kronor. Det stora antalet årsrevisorer — i revisionen deltaga även suppleanterna — gör revisionen tungrodd, samtidigt som sifferrevisionen på grund av sin särställning icke kan tillgodogöra huvudrevisionen de erfarenheter, som samlas genom den dagliga räkenskapsgranskningen.

N:o 65.

Ang. omorganisation av stadsrevisionen samt val av revisorer för år 1925.

Detta senare förhållande kan icke annat än betecknas som en brist i organisationen — som revisorerna för övrigt själva påtalat — varför Drätselkammaren i sitt förslag tagit sikte på dess avhjälpande. Vad angår förslaget i övrigt vill Drätselkammaren meddela, att den organisationsform av revisionen, som detta innebär, är prövad och befunnen god i åtskilliga med Västerås jämförliga städer bland andra Linköping och Borås. Vad angår kostnaderna för dess genomförande, och häri har Drätselkammaren även inberäknat arvode åt revisorer i enlighet med det förslag till arvode för kommunala uppdrag, som motionsvis framförts, understiga dessa kostnader de nu för sifferrevisionen utgående med 150 kronor.

Det är alltså två önskemål, Drätselkammaren med sitt förslag avser att förverkliga, dels göra huvudrevisionen så att säga mera rörlig, vilket vinnes med en inknappning av antalet reviderande, dels ock att tillgodoföra huvudrevisionen sifferrevisionens erfarenheter genom att göra denna till en huvudrevisionens angelägenhet.

Revisorer för 1923 och 1924 års räkenskaper äro redan utsedda, varför beträffande dessa någon minskning i antalet revisorer icke torde böra ifrågakomma. Vad åter angår sifferrevisionen möter intet hinder för att omlägga denna redan från instundande årsskifte genom att lägga i häderna på de huvudrevisorer, som skola revidera 1925 års räkenskaper, att utse sifferrevisorer till förutvarande antal. Då Drätselkammaren ifråga om det anslag, som för revisionen äskas, överlåter dispositionsrätten åt huvudrevisorerna, sker detta i tanke att såsom årsarvode åt envar av huvudrevisorerna skulle utgå 150 kronor och åt sifferrevisorerna 3,000 kronor med den uppdelning, som i anseende till arbetet av huvudrevisionen bestämmes.

Med det anförda som motivering hemställer alltså Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta att revisionen av stadens räkenskaper från och med räkenskapsåret 1925 skall omläggas sålunda:

att antalet revisorer skall vara 7 med lika antal suppleanter, valda var och en som peronlig suppleant för en revisor och tjänstgörande allenast vid hinder för denne,

att årligen ställes till revisionens förfogande ett anslag av 4,050 kronor,

samt att uppdraga åt revisionen att antingen bland sig eller utomstående utse 2 sifferrevisorer, att träda i funktion från och med år 1925 och med den fördelning av arbetet sinsemellan som av revisionen bestämmes.

Västerås den 11 december 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande december, vilken skrivelse till Beredningsutskottet överlämnats för yttrandes avgivande, har Drätselkammaren utformat ett förslag till omläggning av revisionen av de förvaltande verkens räkenskaper.

N:o 65.

Ang. omorganisation av stadsrevisionen samt val av revisorer för år 1925.

Efter av förslaget tagen del får Beredningsutskottet, som i princip ansluter sig till Drätselkammarens förslag, hos Stadsfullmäktige förorda bifall till detsamma samt till revisorer av 1925 års räkenskaper föreslå: Kaptenen Georg Robsahm, Folkskolläraren G. Leontein, Direktören C. Tour, Kassören M. A. Hedberg, Bankdirektören E. Axell, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson och f. Postmästaren V. Ohlson, samt till suppleanter för dessa: för Kapten Robsahm, Bankkamreraren S. Ljungqvist, för Folkskolläraren Leontein Folkskolläraren David Sjöholm, för Direktören Tour Kamreraren Rikard Landstätt, för Kassören Hedberg Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, för Bankdirektören Axell Kamreraren E. Alrik Larsson, för Föreståndaren Johansson Muraren G. Dahlfors och för Postmästaren Ohlson Disponenten O. Johansson.

Västerås den 16 december 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Eric Plantin.

N:o 66.

Beredningsutskottets skrivelse ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här inneliggande skrivelse, med därvid fogade handlingar har v. Häradshövdingen Th. Kalén för Västerås stads sparbank hemställt, att Stadsfullmäktige i Västerås ville i enlighet med fastställt reglemente för sparbanken utse 15 huvudmän i sparbanken.

Beredningsutskottet har upptagit detta ärende till förberedande behandling och föreslår, att Stadsfullmäktige ville till huvudmän utse:

för år 1925:

Andersson, Karl, Tubdragare,
Andersson, Paul, Ingenjör,
Danielsson, Aron, Brandchef;

för åren 1925—1926:

Fåhræus, Fredrik, Domprost,
Granér, Emanuel, Folkskoleinspektör,
Hedberg, M. A., Kassör,

N:o 66.

Ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

för åren 1925, 1926 och 1927:

Häggström, Johan, Kamrer,
Johansson, Karl, Arbetsförmedlingsföreståndare,
Karlsson, Edvard, Byggmästare;

för åren 1925, 1926, 1927 och 1928:

Kättström, Knut, Handlande,
Lundkvist, Alb., Måleriföreståndare,
Sundström, Axel, Bankdirektör; samt

för åren 1925, 1926, 1927, 1928 och 1929:

Tndeström, Johan, Bankkassör,
Thyresson, Hjalmar, Rektor,
Öberg, Theofil, Drätseldirektör.

Västerås den 16 december 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan enligt det av Konungens befallningshavande i Västmanlands län den 31 oktober 1924 fastställda reglemente för Västerås stads sparbank 15 av sparbankens 45 huvudmän skola utses av Stadsfullmäktige i Västerås och övriga av de förutvarande huvudmännen samt dessa senare vid extra sammanträde den 4 december 1924 verkställt val av 30 huvudmän och därvid tillika uppdragit åt sparbankens styrelse att hos Stadsfullmäktige i Västerås hemställa, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med nämnda reglemente utse 15 huvudmän i sparbanken, får styrelsen, med överlämnande av utdrag dels av nyssnämnda reglemente och dels av det vid sammanträdet förda protokollet, anhålla, att Stadsfullmäktige ville före innevarande års utgång förrätta ifrågavarande val samt därefter lämna styrelsen meddelande om utgången av detsamma.

Västerås den 8 december 1924.

För Västerås stads sparbank:

TORSTEN KALÉN.

Utdrag av protokoll, hållet vid extra sammanträde med Herrar Huvudmän i Västerås stads sparbank den 4 december 1924.

N:o 66.
Ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

Närvarande voro — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 3.

Enligt den utfärdade kallelsen skulle i dag anställas val utav huvudmän enligt bestämmelserna i det av Konungens befallningshavande i länet fastställda nya reglementet för sparbanken, vilket skulle träda i kraft den 1 januari 1925 och vilket reglemente uti 3 § stadgar, att huvudmännen skola till antalet vara 45, därav 15 skola utses av stadsfullmäktige i Västerås och övriga huvudmän av de förutvarande huvudmännen.

Uti 33 § berörda reglemente föreskrives att för val av huvudmän, som skola utses av huvudmännen, extra sammanträde med de enligt äldre reglemente utsedda huvudmännen skulle hållas i december månad 1924 och valet avse

för 6 huvudmän år 1925,
för 6 huvudmän åren 1925 och 1926,
för 6 huvudmän åren 1925, 1926 och 1927,
för huvudmän åren 1925, 1926, 1927 och 1928,
för 6 huvudmän åren 1925, 1926, 1927, 1928 och 1929.

Sedan huvudmännen enhälligt beslutit, att valet skulle förrättas öppet, företogs valet, därvid till huvudmän utsågos

för år 1925:

Andersson, Erik, Grosshandlande,
Andersson, Reinhold, Kamrerare,
Edling, Bror, Handlande,
Fjellander, Gunnar, 1:ste Provinsialläkare,
Floderus, M., Lektor,
Fröier, Isidor, Folkskollärare;

för åren 1925 och 1926:

Hedberg, Carl, Handlande,
Hygrell, John, Grosshandlande,
Jansson, Fredrik, Fabrikör,
Johansson, Oscar, Disponent,
Jonsson, Martin, Stadsveterinär,
Kalén, Thorsten, vice häradshövding;

för åren 1925, 1926 och 1927:

Karlsson, John, Borgmästare,
Keijser, Johannes, Fabrikör,

N:o 66.

Ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

Kumlin, Erhard, Stadsfogde,
Nauckhoff, L. A., Major,
Nordin, A. V., Statens lantbruksingenjör,
Nordmark, Claes, Häradsskrivare;

för åren 1925, 1926, 1927 och 1928:

Nordmark, Ludvig, f. d. Häradsskrivare,
Oest, Otto, Apotekare,
Ohlson, V., f. d. Posstmästare,
Palmén, C. A., Fabrikör,
Sandberg, Frithiof, Grosshandlande,
Schenström, Magnus, Överingenjör;

för åren 1925, 1926, 1927, 1928 och 1929:

Svensson, Johan, Fabrikör,
Tengström, Emil, Guldsmed,
Thunström, Carl, 1:ste Stadsläkare,
Wetterling, Aug., Läroverksadjunkt,
Åkerrén, Olof, f. d. Landskamrerare,
Ödman, J. V., Rådman.
Samtliga huvudmän äro boende i Västerås stad.

§ 4.

Åt sparbankens styrelse uppdrogs, att hos Stadsfullmäktige i Västerås göra hemställan att Stadsfullmäktige ville före innevarande års utgång förrätta val av 15 huvudmän i sparbanken på sätt i 33 § i reglementet stadgades

§ 5.

Att jämte ordföranden justera detta protokoll utsågos Herrar Jonsson och Ödman.

In fidem:

Thorsten Kalén.

Justerat

Thorsten Kalén.

Martin Jonsson. *J. V. Ödman.*

Rätt utdraget intyga:

J. Hult. *Rudolf Åhlén.*

UTDRAG AV REGLEMENTE FÖR VÄSTERÅS STADS SPARBANK.

N:o 66.

Ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

Fastställt av Konungens befallningshavande i Västmanlands län den 31 oktober 1924.

Om sparbankens verksamhetsområde och styrelsens säte.

1 §.

Västerås stads sparbank, som ägt bestånd sedan år 1826, har till verksamhetsområde Västerås stad, Tuhundra, Siende, Ytter Tjurbo, Snevringe samt Norrbo härad av Västmanlands län.

2 §.

Sparbankens styrelse har sitt säte i Västerås.

Om sparbankens förvaltning.

3 §.

Huvudmännen skola vara 45 till antalet.

Av huvudmännen utses 15 av stadsfullmäktige i Västerås.

Övriga huvudmän utses av de förutvarande huvudmännen.

Med undantag för fall, varom i 10 § andra stycket andra punkten sparbankslagen förmäles, utses huvudman för en tidsperiod av 5 kalenderår, räknade från och med året efter det, då valet sker.

Avgående huvudman kan återväljas.

Huvudman må, om så finnes lämpligt, vara tjänsteman i sparbanken.

Varje huvudman skall egenhändigt inskriva sitt namn uti en i sparbankens lokal förvarad liggare.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Övergångsbestämmelser.

31 §.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

33 §.

Då huvudmän första gången enligt detta reglemente utses, skall valet äga rum sålunda.

Av stadsfullmäktige i Västerås väljas:

3 huvudmän för år 1925,

3 huvudmän för åren 1925 och 1926,

N:o 66.

Ang. val av huvudmän i Västerås stads sparbank.

3 huvudmän för åren 1925, 1926 och 1927,
3 huvudmän för åren 1925, 1926, 1927 och 1928, samt
3 huvudmän för åren 1925, 1926, 1927, 1928 och 1929.

För val av huvudmän, som skola utses av huvudmännen, hålles extra sammanträde med de enligt äldre reglemente utsedda huvudmännen i december 1924, och skall valet avse:

för 6 huvudmän år 1925,
för 6 huvudmän åren 1925 och 1926,
för 6 huvudmän åren 1925, 1926 och 1927,
för 6 huvudmän åren 1925, 1926, 1927 och 1928, samt
för 6 huvudmän åren 1925, 1926, 1927, 1928 och 1929.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Rätt utdraget; intyga:

J. Hult *Rudolf Åhlén*

N:o 67.

Beredningsutskottets skrivelse ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av utgången mandattid, avsägelser och andra orsaker hava ledigheter uppkommit i stadens styrelser, nämnder och kommittéer, och får Beredningsutskottet nu för fyllande av dessa ledigheter avgiva följande valförslag.

Hamnstyrelsen.

I tur att avgå äro: Ledamoten, Hamnarbetaren C. J. Hellström och suppleanten Grosshandlaren Aug. Nissen. Bägge föreslås till omval, ledamoten för nästa femårsperiod 1925—1929 och suppleanten för nästa trearsperiod 1925—1927.

Hamnstyrelsen för Strömskolms våg.

Avgående ledamoten Statsrådet V. Larsson och suppleanten Ingenjören P. Anderson föreslås till återval för åren 1925—1927.

Brandstyrelsen.

Konungens befallningshavande i länet har genom resolution den 26 november innevarande år fastställt ny brandordning för Västerås stad. Enligt denna brandordning skall förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhavs av en brandstyrelse, bestående av fem ledamöter och lika antal suppleanter, valda av Stadsfullmäktige. I styrelsen böra en ledamot och en suppleant vara byggnadssakkunniga. Uppdraget att vara ledamot gäller för fyra år, dock att första gången Stadsfullmäktige enligt denna brandordning företaga val av ledamöter tvenne skola utses för två år.

Beredningsutskottet finner lämpligt att helt ny brandstyrelse utses från

och med ingången av år 1925 och föreslår till ledamöter i styrelsen: Fabrikören J. Svensson, Kaptenen G. Robsahm, Fabrikören J. Keijser, Tapetseraren C. Bäckman och Förmannen J. Andersson, därav för en tid av två år: Fabrikören J. Keijser och Tapetseraren C. Bäckman, övriga för en tid av fyra år. **N:o 67.** *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Till suppleanter föreslås: Folkskolläraren I. Fröier, Målaremästaren C. Johansson, Majoren Karl Alexanderson, Muraren G. Dahlfors och Byggmästaren J. Alb. Fredriksson, därav Folkskolläraren Fröier och Målaremästaren Johansson för två år, övriga för en tid av fyra år.

Enligt § 21 i den nya brandordningen skall allmän brandsyn förrättas av brandchefen ensam, därvid denne äger bestämma, vilka byggnader, lägenheter och annat, som skola synas, ävensom tiden härför. Brandchefen må dock icke meddela beslut om rivning av eldstad, innan han därom hört två sakkunniga personer, vilka jämte två suppleanter för dem årligen skola utses av Stadsfullmäktige att vid dylika tillfällen biträda.

Till sådana sakkunniga vid brandsyn föreslås för år 1925: Byggmästaren J. Alb. Fredriksson och Muraren G. Dahlfors samt till suppleanter för samma tid Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Kakelugnsmakaren Hilmer Lundgren.

Enligt av Fattigvårdsstyrelsen avgivet valförslag, vilket på ett undantag när av Beredningsutskottet följts, föreslås: **Fattigvårdsstyrelsen.**

i 2:dra distriktet:

Till distriktschef och ledamot av Fattigvårdsstyrelsen efter Fru Maria Kumlin, vilken avsagt sig uppdraget, vice distriktschefen Handlanden Emil Kumlin, till vice distriktschef vårdaren Exekutionsbetjänten Hugo Karlsson samt till vårdare efter Herr Kumlin (vice distriktschefen Hugo Karlsson kvarstår såsom vårdare) Fru Ellen Fellers, kv. Edvard n:r 6, samtliga intill utgången av år 1925;

i 3:dje distriktet:

Till distriktschef och ledamot av Fattigvårdsstyrelsen efter Kassören R. Danielsson, som på grund av avflyttning från staden avsagt sig uppdraget, vårdaren i distriktet Förmannen C. O. Nordin, till vice distriktschef efter Förmannen K. J. Eklund, som avsagt sig uppdraget, vårdaren i 4:de distriktet Kaptenen P. R. Tersmeden, som till 3d:je distriktet inflyttat, samt till vårdare, i stället för ovannämnde Förmannen C. O. Nordin, Rättaren Karl Eugen Vång, Emaus gård, och i stället för Handlanden V. Vidlund, Tidskriftaren Axel Petersson, Vretbo, ävensom att på grund av ökat antal understödstagare inom distriktet ännu en vårdare måtte utses, och föreslås härtill Lärarinnan Elsa Margareta Ringdahl, Östermalmsgatan 3, distriktschefen och vårdarna intill utgången av år 1925, vice distriktschefen intill utgången av år 1927;

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

i 4:de distriktet:

Till vårdare efter Förmannen J. A. Larsson, som avsagt sig uppdraget, Byggnadssnickaren Johan Ivar Sahlström, Stjernhjelmsgatan 11, samt till vårdare efter Kaptenen P. R. Tersmeden, som överflyttat till 3:dje distriktet, Fru Anna Nyberg, Allégatan 18, bägge intill utgången av år 1925;

i 12:te distriktet:

Till distriktschef och ledamot av Fattigvårdsstyrelsen intill utgången av år 1927 efter Slaktaren Erik Johansson, som av hälsoskäl avsagt sig uppdraget, vårdaren i distriktet Järnsvarvaren Georg Jansson, samt till vårdare intill utgången av år 1925 efter Herr Jansson Transportören Hugo Avelin, Haga 8.

Badausstyrelsen.

Beredningsutskottet föreslår återval för fyraårsperioden 1925—1928 av i tur avgående ledamöterna Baningenjören C. Henning och Brandchefen A. Danielsson samt suppleanten Järnsvarvaren G. Jansson.

Planteringsnämnden.

Med innevarande år utgår mandattiden för ledamöterna Häradshövdingen C. Uggla, Redaktören A. Pers, Lektorn M. Floderus, Ingenjören H. Håkanson, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier och Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson, och har av dessa Häradshövdingen C. Uggla anhållit att ej komma i fråga till återval.

Beredningsutskottet föreslår till ny ledamot efter Häradshövdingen Uggla Svarvaren J. F. Lundberg, kv. Kåre F 1, samt återval av övriga ledamöter, samtliga för mandattiden 1925—1927.

Taxeringsnämnderna.

Beredningsutskottet föreslår till ledamöter och suppleanter i de olika taxeringsnämnderna för år 1925:

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Järnarbetaren R. Söderquist.

Suppleanter: Bokbindaren Robert Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Filaren R. Hult, Grosshandlaren Fritiof Sandberg och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Gjutaren Axel Larsson, Bankkamreraren J. Hult och Grosshandlaren G. Laurell.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Slaktaren K. Johansson, Tubdragaren Karl Engdahl och Sågverksägaren A. Norén.

Suppleanter: Skomakaremästaren A. Vikerman, Tubdragaren Karl Kvist och Cigarrhandlaren S. Nyvelius, Ängsgärdet 38—39.

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Förmannen J. V. Råberg och Fanjunkaren S. Dahlberg.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Sergeanten K. A. Jansson.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Handlanden Charles Andersson, Utanbygatan 19.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Förmannen Johan Andersson och Handlanden John Björkstedt.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Kassören M. A. Hedberg.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Kamreraren R. Beijnoff och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Skohandlaren Arvid Nilsson och Metallarbetaren C. F. Flodell.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Handlanden J. E. Willebrand och Byggnadssnickaren K. J. Pettersson, kv. Erling n:r 9.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, Körsnären Albert Grönberg och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Lövgren, Guldsmeden C. E. Tengström och Plåtarbetaren Emil Johansson.

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Snickaren J. B. Björklund, Målaremästaren John Lidman och Matvaruhandlaren Arthur Åsberg.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredr. Wetter, Snickaren C. J. Frändberg och Lantbrukaren Jakob Pettersson.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Carlstedt, Lantbrukaren A. Engström, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lantbrukaren J. Jansson.

Pensionsnämnderna.

I distriktet för äldre stadsområdet har ledamoten Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson avsagt sig uppdraget.

Beredningsutskottet föreslår för återstående del av mandattiden, vilken utgår med utgången av år 1927, till ledamot Fröken Olga Lindgren, Hamngatan 20.

Ombud vid mantalsskrivningen.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1925 av förutvarande ombuden Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Snickeriförmannen Hugo Svensson.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Beredningsutskottet föreslår till ledamöter för år 1925 de avgående ledamöterna Bankdirektören A. Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson och Byggmästaren J. A. Fredriksson samt Byggmästaren Axel Hammer i stället för Fanjunkaren L. L. Lundin, som under året avlidit.

Till suppleanter för samma tid föreslås de avgående suppleanterna Ingenjören Paul Anderson och Byggmästaren Fritz Eklund.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Häradshövdingen C. Uggla har undanbett sig återval. Samtliga övriga avgående samt deras suppleanter, nämligen Ingenjören H. Håkanson, Direktören K. Hägwall, Tapetseraren C. Bäckman, Studieledaren G. Hirdman, Grosshandlaren E. Andersson, Direktören E. Falk, Parkföreståndaren C. F. Thelander och Ingeniören S. Norberg, de två sistnämnda suppleanter, föreslås till omval för år 1925. Till examensvittne efter Häradshövdingen C. Uggla föreslås Häradshövdingen B. Malmström.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändsmål.

I tur avgående, Brandchefen A. Danielsson, Domprosten Fr. Fåhræus och Tapetseraren C. Bäckman föreslås till omval för åren 1925—1926.

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Beredningsutskottet föreslår återval för tiden 1925—1926 av de i tur avgående ledamöterna Fabrikören C. A. Palmén och Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist samt till ny ledamot efter avlidne Domkyrkosysslomannen A. Johansson intill utgången av år 1925 Komministern E. Enochsson.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

I tur att avgå äro ledamöterna från handlande- och hantverkareklassen Fabrikören C. A. Palmén och Fabrikören Fr. Jansson, och från arbetsklassen Järnsvarvaren C. O. Eng. Samtliga föreslås till omval för åren 1925—1926. Inom tjänstemannaklassen har ledamoten Domkyrkosysslomannen A. Johansson avlidit. Beredningsutskottet föreslår till ny ledamot efter honom för mandattiden 1925—1926 Komministern E. Enochsson.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Avgående ledamöterna Fabrikören J. Svensson och Fru Ida Fröström-Johansson föreslås till omval för åren 1925—1926.

Styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Beredningsutskottet föreslår återval för tiden 1925—1928 av de i tur avgående ledamöterna Drätseldirektören T. Öberg, Direktören A. Lindén och Järnsvarvaren G. Jansson.

Styrelsen för högre allmänna läroverket för flickor i Västerås.

I tur avgående ledamöterna Drätseldirektören T. Öberg och Fru Agnes Söderquist föreslås till omval för åren 1925—1926.

Västerås systembolags styrelse.

Till ledamot för åren 1925—1927 föreslås Förmannen J. Andersson samt till suppleant för samma tid nuvarande suppleanten f. Maskinisten C. F. Huggare.

Revisorer av Västerås arbetareinstituts räkenskaper för åren 1925 och 1926.

Härtill föreslås omval av Ingenjören F. O. Berling med Måleriföreståndaren A. Lundkvist såsom suppleant.

Revisorer av styrelsens för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1925—1926.

Härtill föreslås omval av Direktören C. Tour och Bankdirektören E. Axell med Ingenjören Harald Håkanson och Kassören M. A. Hedberg som suppleanter.

N:o 67.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för åren 1925—1926.

Härtill föreslås omval av förutvarande Lantbruksingenjören A. V. Nordin.

Revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för åren 1925—1926.

Härtill föreslås omval av Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

Revisor av flickskolans räkenskaper för åren 1925—1926.

Härtill föreslås omval av Folkskolläraren I. Fröier.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till sakkunniga att gå Rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1925 hemställer Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige måtte föreslå Rådhusrätten Hamnkaptenen J. R. Benson, Sjökaptenen C. G. Söderström, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Handlanden K. Kättström samt Maskiningenjören G. Wallenius.

Arbetslöshetskommittén.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1925 av ledamöterna Muraren G. Dahlfors, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Byggmästaren Edv. Karlsson, Bankdirektören A. Sundström, Byggnadschefen G. Smitt, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Ingenjören Paul Anderson, Överingenjören Magnus Schenström, Tubdragaren Karl Andersson och Skulptören Gust. Sund samt av suppleanterna Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingenjören Gust. Lundberg, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredrik Wetter.

Kommittén för bevakande av stadens intressen ifråga om Mälarens öppnande för den större sjöfarten.

Med anmälan att Statsrådet V. Larsson avsagt sig ledamotskapet i kommittén för bevakande av stadens intressen i fråga om Mälarens öppnande för den större sjöfarten får Beredningsutskottet i samråd med berörda kommittés ordförande, Borgmästaren J. Karlsson, hemställa, att Stadsfullmäktige ville förklara, att kommittén fullgjort sitt uppdrag och sålunda kan upphöra.

Trafikkommitten.

Beredningsutskottet får härmed anmäla, att Statsrådet Viktor Larsson avsagt sig ledamotskapet i trafikkommittén, och får Beredningsutskottet före-

slå, att Stadsfullmäktige ville godkänna avsägelsen ävensom att Stadsfullmäktige ville besluta, att någon ny ledamot icke skall tillsättas.

N:o 67.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Västerås den 16 december 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN

Eric Plantin.

N:o 68.

Beredningsutskottets yttrande ang. 1925 års budget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet har granskat det av Drätselkammaren upprättade förslaget till budget för staden för nästkommande år och därvid funnit detta allenast i enstaka punkter föranleda yttrande av Beredningsutskottet.

Den maning till sparsamhet, som Drätselkammaren uti sin allmänna motivering till förslaget ansett böra riktas till vederbörande styrelser och nämnder, vill Beredningsutskottet hava förbunden med det uttalande, att svagheten uti budgeten icke allenast bör göra det till en bjudande plikt för vederbörande att tillse, att utgifterna hållas inom ramen av anvisade anslag utan även föranleda de största ansträngningar att söka göra besparingar i dessa anslag, vilka ändamål de än avse.

Beredningsutskottet har uppmärksammat att Hamnstyrelsen i sitt statförslag föreslagit uppförande å fast lönestat av befattningen såsom kranmaskinistförman och får, i anledning därav, att berörda framställning av Drätselkammaren förbigåtts, hemställa, att Stadsfullmäktige ville remittera densamma för utlåtande till Lönenämnden.

I sitt yttrande över budgetförslaget har Magistraten uttalat farhågan för att det beräknade anslaget för underhållet av den del av de allmänna vägarna, som falla på stadens lott, är otillräckligt.

Beredningsutskottet vill härom erinra, att utom ifrågavarande anslag för vägförbättringar finnes disponibla automobilskattemedel till ett belopp av 28 000 kronor, därav 15 000 kronor av Drätselkammaren i budgetförslaget förts såsom inkomst inom linjen och 13 000 kronor reserverats från innevarande år.

Vid det förhållande att användningen av dessa medel kommer att inverka minskande på kostnaderna för vägunderhållet, finner Beredningsutskottet Magistratens uttalande icke böra föranleda upptagande i budgeten för år 1925 av ett högre anslag än det av Drätselkammaren föreslagna.

Den av Drätselkammaren föreslagna reduceringen uti begärt anslag till arbetareinstitutets bibliotek från 17 000 till 12 000 kronor, vilket senare belopp med 3 000 kronor understiger anslaget i innevarande års budget för

N:o 68.

Ang. 1925 års budget.

Beredningsutskottets yttrande.

sama ändamål, finner Beredningsutskottet vara i jämförelse med för andra ändamål minskade anslagskrav oproportionerligt stor. Den av Drätselkammaren anvisade utvägen att pålägga avgift för boklån för täckande av eventuellt underskott i budgeten för institutet kan Beredningsutskottet icke annat än beteckna såsom mindre tilltalande, då den står i strid med de vedertagna riktlinjerna för biblioteksverksamheten inom landet. Enär såsom ytterligare skäl för ett välvilligare beaktande av institutets anslagskrav kan aberopas, att ett anslag med den storlek, Drätselkammaren utmätt, skulle äventyra bibliotekets redan befintliga bokförråd genom ett av anslagets knapphet föranlett eftersättande av renoveringen — inbindning av häftade och förut inbundna böcker — kan Beredningsutskottet i denna del icke biträda Drätselkammaens förslag utan hemställer, att Stadsfullmäktige ville för institutets biblioteksverksamhet i budgeten för år 1925 anvisa ett anslag å 13 000 kronor.

För vinnande av motvikt mot denna merutgift vill Beredningsutskottet anvisa utvägen av ett beslut därom, att den vissa befattningshavare tillkommande förmånen av fri bostadstelefon icke skall draga större kostnader för staden än som motsvaras av lägsta abonnemangsavgiften. Beredningsutskottet har biträtt ett förslag härom, enär det icke kan antagas at befattningshavares telefonering från bostaden i ärenden, som röra tjänsten, är eller behöver vara av större omfattning än som medges för ifrågavarande avgift, eller 4 samtal pr dag.

Den minskning i utgifterna, som ett beslut i denna riktning skulle medföra, kan icke av Beredningsutskottet till beloppet närmare anges, om ock det kan antagas, att den kommer att till största delen motsvaras av ovannämnda merutgift.

Beredningsutskottet föreslår alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att stadens kostnader för befattningshavarnas telefoner i bostaden i budgeten icke skall upptagas, vad angår abonnemanget, till högre belopp än som motsvaras av lägsta årsavgiften.

Vidare har Beredningsutskottet ansett stadsinspektorens nuvarande tjänst icke kräva anlitande av telefon i bostaden, varför Beredningsutskottet föreslår, att det i statförslaget för denna telefon upptagna anslaget strykes.

Med de mindre ändringar, Utskottet ovan föreslagit, vilka, om de vinna Stadsfullmäktiges bifall, torde böra utjämnas genom motsvarande ändringar i förslagsanslagets belopp, vilket ävenledes torde böra ske i fråga om andra i anledning av till äventyrs framkomna yrkanden vid Stadsfullmäktiges behandling av budgeten vidtagna ändringar i Drätselkammarens förslag, får Beredningsutskottet för sin del förorda bifall till det av Drätselkammaren upprättade budgetförslaget för år 1925, således även till den av Drätselkammaren föreslagna uttaxeringen.

Västerås den 16 december 1924.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN

Ragnar Tenow

N:o 69.

Drätselkammarens utlåtande ang. pension åt f. vågmästaren O. Möller.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 27 nästlidne november för yttrande till Drätselkammaren överlämnat en framställning av Hamnstyrelsen för Strömsholms våg därom, att vågmästaren O. Möller måtte från och med den 1 januari 1925 och vidare under dennes livstid tilldelas en årlig pensionsersättning å 500 kronor att utbetalas kvartalsvis i förskott av hamnens och vågplatsens inkomster, och får Drätselkammaren, under uttalande att, därest från Kungl. Maj:ts sida i anledning av ansökningar om friköp av tomter å Borgås udde ifrågasatta underhandlingar med Västerås och Köpings städer i syfte att tillvarataga Kronans rätt med avseende å detta område skulle resultera uti att städerna frånhändes dispositionsrätten till detsamma, staten därefter bör övertaga utbetalningen av den pensionsersättning, varom är fråga, och att detta redan på ett förberedande stadium av omnämnda förhandlingar delgives de statliga myndigheterna, för sin del tillstyrka bifall till Hamnstyrelsens framställning med det förbehåll, att pensionsersättningen skall utgå, så länge Västerås och Köpings städer disponera över hamnplatsen på sätt för närvarande äger rum.

Västerås den 13 december 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

N:o 70.

Drätselkammarens skrivelse ang. övertagande av Regementets väghållning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för kännedom överlämna dels transumt av skrivelse från Kungl. Maj:t till Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement angående bemyndigande för detta att med Västerås stad träffa

N:o 70.
Ang. övertagande av Regementets väghållning.

avtal ifråga om stadens övertagande för all framtid av all den Kungl. Maj:t och Kronan såsom ägare av mark inom stadens ej planlagda område åliggande vägunderhållningsskyldighet mot en ersättning av 53 000 kronor, dels ock det i anledning av nämnda bemyndigande samt Stadsufllmäktiges beslut den 27 mars 1924 med Arméförvaltningen ingångna avtalet om stadens övertagande av det Kungl. Västmanlands Regemente åliggande vägunderhåll.

Västerås den 4 december 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Kungl. Maj:t jämlikt nådigt brev den 31 nästlidne oktober lämnat Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement bemyndigande att träffa avtal med staden Västerås om stadens övertagande för all framtid av all den Kungl. Maj:t och Kronan såsom ägare av mark inom stadens ej planlagda område åliggande vägunderhållsskyldighet mot en ersättning till staden av 53 000 kronor, får fortifikationsdepartementet, med överlämnande av transumt av ovannämnda nådiga brev, härigenom meddela Eder, att departementet uppdragit åt chefen för departementets civilbyrå, krigsrådet m. m. M. Morton att med staden Västerås sluta avtal i omförmälta syfte.

Stockholm den 8 november 1924.

B. DE CHAMPS

M. Morton.

Ossian Hagelin

Gustaf etc.

Vår ynnest etc. Uti en av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement den 20 september 1924 avlåten skrivelse har fortifikationsdepartementet anfört, bland annat, följande. Sedan fråga uppkommit rörande underhållet av den väg österut från staden Västerås, som benämndes Pilgatan, hade fortifikationsdepartementet med Västerås stad genom å ömse sidor utsedda ombud samt med förbehåll av vederbörligt godkännande träffat överenskommelse därom, att staden från och med innevarande år skulle övertaga det Västmanlands regemente nu åliggande underhållet beträffande berörda väg, mot det, att kronan till staden erlade antingen en

ersättning för en gång av 53 000 kronor eller ock en ersättning för en gång av 50 000 kronor jämte 200 kronor årligen, att utgå tillsvidare, intill dess staden kunde komma att övertaga den skyldighet att hålla vägar inom stadsområdet, som för närvarande åvilade stadsjorden såsom ett särskilt onus.

N:o 70.

Ang. övertagande av Regementets väghållning.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

På grund av vad sålunda anförts hemställde fortifikationsdepartementet om bemyndigande att med staden Västerås träffa avtal om stadens övertagande för all framtid av all den Kungl. Maj:t och kronan såsom ägare av mark inom stadens ej planlagda område åliggande vägunderhållningsskyldighet mot en ersättning till staden av 53 000 kronor.

Kungl. Maj:t lämnar fortifikationsdepartementet det begärda bemyndigandet; skolande sistnämnda belopp, femtiotretusen kronor, gäldas av fjärde huvudtitelns arrende-, jordskylds- och tomtöresmedel. Vilket vederbörande till efterrättelse länder.

Avskrift av detta brev tillställes riksräkenskapsverket.

Stockholms slott den 31 oktober 1924.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Till arméförvaltningens fortifikations- och civila departement; angående underhållet av en vägsträcka inom Västerås stad.

D. N:r 3 814.

Vidimeras ex officio:

L. Holmquist
Registrator.

A V T A L.

Sedan stadsfullmäktige i Västerås den 27 januari 1910 beslutat att tillsvidare från samtliga ägare eller innehavare av jord utom stadens planlagda område, som vore eller bleve taxerad såsom ”annan fastighet”, med undantag för Kungl. Västmanlands regemente, övertaga dem åliggande underhåll av de till allmänt underhåll indelade vägar inom stadens område, har mellan Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar samt drätselkammaren i Västerås å stadens vägnar, i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 27 mars 1924 samt Kungl. brev

N:o 70.

Ang. övertagande av Regementets väghållning.

den 31 oktober 1924, överenskommits, att staden skall övertaga jämväl den nämnda regemente åliggande vägunderhållsskyldighet, som enligt anförda beslut undantagits.

I följd härav förbinder drätselkammaren staden Västerås att för all framtid från och med innevarande år övertaga all den Kungl. Maj:t och Kronan för regementet såsom ägare av mark inom stadens ej planlagda område åliggande vägunderhållsskyldighet mot den enligt förberörda stadsfullmäktigebeslut och nådiga brev bestämda ersättning av femtiotretusen (53 000) kronor.

Omförmälda belopp femtiotretusen (53 000) kronor, har drätselkammaren mottagit och varder detsamma härmed kvitterat.

Härav äro två exemplar upprättade samt mellan fortifikationsdepartementet växlade.

Västerås den 21 november 1924.

För fortifikationsdepartementet:

M. MORTON.

För drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Theofil Öberg

Närvarande vittnen:

Ernst Berg *Carl Th. Lager*

N:o 71.

Drätselkammarens och Hälsovårdsnämndens yttranden ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 30 oktober innevarande år remitterade Stadsfullmäktige för yttrande till Drätselkammaren en av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning från Västmanlands läns sjuksköterskeförening om kommunalt anslag till föreningens verksamhet, och får Drätselkammaren efter delfående av Hälsovårdsnämndens yttrande i ärendet för sin del, under erinran därom att en av de stadssjuksköterskebefattningar, vars innehavare är berättigad till ersättning för lämnad sjukvård, är vakant och att, så länge vakansen består, den för befattningen i staten avsatta avlöningen kan disponeras för ändamålet, föreslå, att Stadsfullmäktige med hänsyn till att föreningen genom sin verksamhet fyller det behov, som tillgodoses genom stadssjuksköterskorna, ville för sjuksköterskeföreningens verksamhet under år 1925 anvisa ett anslag å 500 kronor att utgå av nämnda lönemedel.

N:o 71.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Emot detta beslut hava reservatoner anförts av Herr Westholm under yrkande om avslag å framställningen, och av Herr Keijser under yrkande, att framställningen måtte bifallas utan att anslagets utgående göres beroende av tillsättandet av den vakanta stadssjuksköterskebefattningen.

Väserås den 11 december 1924.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 oktober innevarande år hava Stadsfullmäktige till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat en av Herr Wass såsom egen motion upptagen framställning till Stadsfullmäktige från Västmanlands läns sjuksköterskeförening om anslag av stadskassan till föreningens verksamhet.

Efter tagen del av handlingarna i ärendet och sedan desamma kompletterats med en tablå över föreningens ekonomiska ställning, får Hälsovårdsnämnden i förevarande fråga.

Föreningen, som tillkom efter den s. k. spanska sjukans svåra härjningar i samhället för att tillgång på sköterskor vid recidivfall skulle finnas, har med åren alltmer anlitats av allmänheten, och, som ock i framställningen påpekats, fått karaktären av en institution.

Givetvis är det till stor fördel för samhällsmedborgarna att denna förmedlingsbyrå för sköterskor finnes, från vilken vid hastigt påkommande sjukdomsfall sakkunnig hjälp kan förväntas.

Hälsovårdsnämnden anser därför att föreningen bör tilldelas ekonomisk hjälp från stadens sida, och föreslår,

att Stadsfullmäktige ville bevilja Västmanlands läns sjuksköterskeförening ett anslag av stadskassan å 500 kronor för år 1925.

Västerås den 5 december 1924.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON

Eric Plantin

Till Stadsfullmäktige.

Sedan 1 nov. 1919 arbetar här i staden Västmanlands läns sjuksköterskeförening med bland annat och såsom huvudsaklig uppgift att genom sin

N:o 71.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

byrå förmedla sköterskor till hem, där sådana behövas. Såsom av bilagan framgår, kan föreningen glädja sig åt ett år för år ökat förtroende. Sköterskebyrån har så att säga blivit en institution.

Tyvärr har icke föreningens ekonomi kunnat visa ett uppsving i samma mån som arbetet ökats. Tvärtom. Föreningen har levt på årsavgifter från enskilda och från sköterskorna själva samt på gåvor från enskilda.

Föreningen har aldrig, såsom flera liknande, tagit betalt för förmedling av sköterskehjälp.

Utgifterna hava, tack vare byråföreståndarinnans i förhållande till allt arbete och all omsorg blygsamma anspråk på arvode, kunnat hållas nere till mellan 700 och 800 kronor om året.

Föreningens kontanta behållning utgör i denna stund i runt tal 540 kronor, och har styrelsen redan nu klart för sig, att verksamheten snart nog måste upphöra, om icke hjälp erhålles. Privata hjälpkällor äro under nuvarande ekonomiska förhållanden icke att räkna med, och dristar föreningen därför på detta sätt vördsamt hos Stadsfullmäktige anhålla om ekonomiskt understöd, på det att den måtte kunna få fortfara att vara till nytta för samhället och kringliggande bygden, på samma gång som den förmedlar arbete åt en liten skara plikttrogna och dugande sjuksköterskor.

Västerås den 27 oktober 1924.

För Västmanlands läns sjuksköterskeförening:

G. WINGREN
Leg. läkare. Ordf. i föreningen.

Förestående framställning upptages såsom min motion.

OSCAR WASS.

N:o 72.

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1925.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår		41,621: 89

1 A. Räntor och lånekostnader.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp	Ränta	
a.	**Obligationslån:**			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	135,000: —	5,100: —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	223,000: —	7,614: —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	1,280,000: —	51,200: —	
4.	„ „ 1907 à 4,5 %	1,536,000: —	69,120: —	
5.	„ „ 1910 à 4,5 %	2,478,000: —	110,362: 50	
6.	„ „ 1916 à 5 %	995,000: —	49,750: —	
7.	„ „ 1919 à 6 %	2,891,000: —	173,460: —	
8.	„ „ 1922 à 5 %	1,966,000: —	97,850: —	
9.	„ „ 1924 à 5 %	1,000,000: —	50,000: —	614,456: 50
b.	**Andra amorteringslån.** Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4 3/4 %	229,186: 56	10,886: 36	
2.	„ 1917 à 4 3/4 %	232,229: 83	11,030: 92	
3.	„ 1918 à 4 3/4 %	329,189: 16	15,636: 49	
4.	„ 1918 à 5 1/4 %	331,346: 25	17,395: 68	
5.	„ 1820 à 6 %	204,603: 99	12,243: 84	
6.	„ 1921 à 5 % Upptaget fr. Kungl. statskontoret (Bostadslån)	247,240: —	9,889: 60	77,082: 89
			Transport	691,539: 39

N:r 72

Budget för 1925. Utgifter.

			Transport	691,539: 39
c.	**Andra lån och skulder:**	Resterande lånebelopp	Ränta	
	Upplånta medel:			
1.	Från div. fonder (dep.-ränta).....	208,500: —	8,500: —	
2.	Från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3.	Från Järnv.-medelsfonden à 5 %	1,612,787: 58		
5.	Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder.....	31,000: —	124: —	
6.	Vallövska donationsfonden à 5 1/2 %	20,000: —	1,100: —	
7.	Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9.	Ränta å tillfälliga lån		25,000: —	37,724: —
d.	**Lånekostnader** provisioner			1,200: —
			Summa kronor	730,463: 39

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

A. Obligationslån:		Ursprungl. lånebelopp	Resterande lånebelopp	Årets amort.	
1. Uppt. år 1892 à 4 %		400,000: —	135,000: —	15,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %		1,000,000: —	223,000: —	23,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %		2,000,000: —	1,280,000: —	50,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %		2,000,000: —	1,536,000: —	40,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %		3,000.000: —	2,478,000: —	51,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %		1,095,000: —	995,000: —	14,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %		3,000,000: —	2,891,000: —	26,000: —	
8. „ „ 1922 à 5 %		2,000,000: —	1,966,000: —	18,000: —	
9. „ „ 1924 à 5 %		1,000,000: —	1,000,000: —	15,000: —	252,000: —
b. Andra amorteringslån:					
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:					
1. År 1916 à 4 3/4 %		250,000: —	229,186: 56	3,187: 83	
2. „ 1917 à 4 3/4 %		250,000: —	232,229: 83	3,043: 27	
3. „ 1918 à 4 3/4 %		350,000: —	329,189: 16	4,067: 37	
4. „ 1918 à 5 1/4 %		350,000: —	331,346: 25	3,704: 55	
5. „ 1920 à 6 %		210,000: —	204,063: 99	1,713: 08	15,716: 10
				Summa Kronor	267,716: 10

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården.

a) *Löner och arvoden:*

1. Sysslomannen, lön (39: II)	4 737: —	
2. Kontorsbiträdet, lön (14: I)	1 470: —	
3. Tillsyningsmannen, anslag	1 830: —	
4. Sifferrevisor, arvode förslagsvis	800: —	
	8 837: —	

b) *Dyrtidstillägg:*

Dyrtidstillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 175 förslagsvis) ..	5 096: 10	—13 933: 10

c) *Räntor och amorteringar:*

1892 års lån: (kvarv. sk. 6 750: —)		
Ränta 4 %	255: —	
Amortering	750: —	
1902 års lån: (kvarv. sk. 16 192: —)		
Ränta 4 % 635: 03		
Amortering	632: 50	
1919 års lån: (kvarv. sk. 240 916: 67)		
Ränta 6 %	14 455: —	
Amortering	2 166: 67	
1922 års lån: (kvarv. sk. 379 438: —)		
Ränta 5 %	18 885: 05	
Amortering	3 474: —	
1924 års lån: (kvarv. sk. 62 600: —)		
Ränta 5 %	3 130: —	
Amortering	939: —	45 322: 25

d) *Understödskostnader:*

1. Ordinarie underst. m. penningar	200 000: —	
2. Tillfäll. underst. m. penningar	30 000: —	
3. Understöd in natura	42 000: —	272 000: —

e) *Utackorderade barn:*

1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn	31 000: —	
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utackorderade barn	2 000: —	33 000: —
	Transport	364 255: 35

N:o 72.

Budget för 1925. Utgifter.

		Transport	364 255: 35
f)	*Anstaltsvård:*		
1.	Hospitalsvård	15 000: —	
2.	Lasarettsvård	7 000: —	
3.	Sanatorievård	5 000: —	
4.	Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre- och sinnesslöanstalter samt poliklinisk vård m. m.	7 000: —	
5.	Kommunalt sjukvårdsbidrag och bidrag till yrkesutbildning utan karaktär av fattigvård ..	6 000: —	40 000: —
g)	*Diverse omkostnader:*		
1.	Återbetalning till främmande kommuner	15 000: —	
2.	Medikamenter	4 000: —	
3.	Trycksaker o. skrivmaterial m. m.	700: —	
4.	Hyra för fattigvårdsbyrån	1 200: —	
5.	Städning, bränsle och lyse samt extra kontorshjälp	1 500: —	
6.	Telefoner till:		
	Fattigvårdsbyrån .... 180: —		
	Fattigvårdssysslomannens bostad ..... 70: —		
	Fattigvårdsstyrelsens ordförande ..... 70: —		
	Fattigvårdstillsyningsmannens bostad .. 70: —		
	Diakonissan ..... 70: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis ..... 75: —	535: —	
7.	Anslag till diakonissornas verksamhet	10 000: —	32 935: —
h)	*Barnhemmet Fridsborg:*		
1.	Hushållet	4 000: —	
2.	Löner:		
	Föreståndarinnan, lön 4: IV ..... 744: —		
	2 biträden à 30: — pr mån. ..... 720: —		
	Transport 1 464: —	4 000: —	437 190: 35

Transport	1 464: —	4 000: —	437 190: 35
3. Dyrtidstillägg för föreståndarinna och biträden, (index 175) förslagsvis	1 098: —	2 562: —	
4. Beklädnad		1 000: —	
5. Bränsle, lyse och vatten		1 200: —	
6. Hyra för fastigheten		1 200: —	
7. Underhåll av inventarier		470: —	
8. Telefon		110: —	
9. Förbrukningsartiklar och div. utgifter		200: —	10 742: —
i) *Oförutsedda utgifter*		550: —	448 482: 35

B. Ålderdomshemmet.

j) *Löner och arvoden:*

1. Föreståndaren, lön (29: I) 3 000: — med avdrag för naturaförmåner 1 165: — förslagsvis ..		1 835: —
2. Vaktmästaren, lön (17: I) 1 740: — med avdrag för naturaförmåner, enl. beslut i Lönenämnden 13/6 1923 660: —		1 080: —
3. Maskinisten, lön (17: II) 1 863: — med avdrag för naturaförmåner förslagsvis 535: —		1 328: —
4. Husmodern, lön (4: III)		696: —
5. 1 sköterska, lön (4: IV)		744: —
6. 3 sköterskor, lön (4: I) à 600: —		1 800: —
7. 1 vårdare, lön (7: I)		840: —
8. 5 sköterskebiträden, lön à 360: —		1 800: —
9. 1 kokerska		450: —
10. 2 köksbiträden, lön à 360: — .		720: —
11. 1 tvätterska, lön		450: —
12. 1 tvättbiträde, lön		360: —
13. Predikanten, arvode		500: —
14. Semesterpengar till personalen ..		500: —
Transport	13 103: —	448 482: 35

N:o 72. *Budget för 1925. Utgifter.*

		Transport	13 103: —	448 482: 35
k)	*Dyrtidstillägg:*			
	Dyrtidstillägg för föreståndare, maskinist, vaktmästare, husmoder, sköterskor, vårdare, kokerska, tvätterska och samtliga biträden (index förslagsvis 175)	10 547: 25	23 650: 25	
l)	*Pensioner:*			
	1. Pension till f. d. sysslom. Larsson	1 710: 15		
	Dyrtidstill. (49,33 %)	843: 62	2 553: 77	
	2. Pensionsersättning till f. d. vaktmästare Lundbergs änka	500: —		
	Dyrtidstillägg	250: —	750: —	3 303: 77
m)	*Hushållet:*			
	Mathållning för understödstagare och tjänstepersonal		41 000: —	
n)	*Renhållning:*			
	1. Tvättmedel, (såpa, tvål och tvättpulver m. m.)	1 020: —		
	2. Torvmull m. m.	180: —	1 200: —	
o)	*Underhåll och anskaffning av inventarier m. m.:*			
	1. Linne och sängkläder	1 500: —		
	2. Underhåll och anskaffning av inventarier	1 000: —		
	3. Anskaffning av glas, porslin, köksattiraljer	500: —	3 000: —	
p)	*Bränsle, lyse och vatten:*			
	1. 900 kbm. ved à 13: —	11 700: —		
	2. 3 000 hl. koks à 2: —	6 000: —		
	3. Gas	900: —		
	4. Belysning	1 900: —		
	5. Vattenavgifter	2 200: —	22 700: —	
		Transport	94 854: 02	448 482: 35

N:o 72. *Budget för 1925. Utgifter.*

	Transport	94 854: 02	448 482: 35
r) *Förbrukningsartiklar:*			
1. Skrivmaterialier och tryckning ..	100: —		
2. Sänghalm	200: —		
3. Snus	1 000: —	1 300: —	
s) *Beklädnad:*			
Skor och beklädnad för understödstagare		5 000: —	
t) *Diverse omkostnader:*			
1. Flitpengar	1 200: —		
2. Telefoner till:			
Föreståndarens exp. .. 236: —			
Sjukhuset ..... 230: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis ..... 25: —	491: —		
3. Begravningskostnader	1 500: —		
4. Sjukvårdsartiklar och medicin ..	4 000: —	7 191: —	
u) *Underhåll av fastigheter:*			
Underhåll av Ålderdomshemmets hus		2 000: —	
v) *Underhåll av trädgård och planteringar:*			
Nyanskaffning av fruktträd och bärbuskar för ekonomiträdgården	900: —		
2. Underhåll av trädgård och planteringar	500: —	1 400: —	
x) *Oförutsedda utgifter*		1 000: —	112 745: 02
	Summa Kronor		561 227: 37

4 A. **Folkskolan.**

a. 1. Underhåll och reparationer av fastigheter ..		10 430: —	
Anslutningsavgift samt inledning av vatten			
	Transport	10 430: —	

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter

Transport	10 430: —	
och gas m. m. vid Hammarby folkskola 4 770: —, att fördelas på 5 år; 1:sta året	954: —	11 384: —
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		2 500: —
b. Löner och arvoden:		
Folkskoleinspektören 44: IV	6 900: —	
Folkskollärare:		
7 ord. lärare (Dahlberg, Näslund, Wasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein), lön i 4:de lönegraden à kr. 4 708: —	32 956: —	
1 ord. lärare (Vallander), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura)	3 418: —	
5 ord. lärare (Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pettersson), lön i 3:dje lönegraden à kr. 4 386: —	21 930: —	
3 ord. lärare (Karlsson, Segerström, Söderholm), lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in nntura) à kr. 3 096: —	9 288: —	
10 ord. lärare (M. Carlvik, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall, S. Granér, Jäderlund, Lindgren, Engmark), lön i 2:dra lönegraden à kr. 4 064: —	40 640: —	
9 ord. lärare (Greijer, Skoglund, Elovsson, Nordlund, B. Gustavsson, H. Gustavsson, Eriksson, Sandahl, Silén), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3 743: —	33 687: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt), lön i 1:a lönegraden för ½ år à kr. 3 743: —	1 871: 50	
1 vik. lärare, lön för tiden 15/1—7/6	1 459: 40	
Folkskollärarinnor:		
11 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernqvist, Svanbohm, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman, Maunsbach), lön i 4:de lönegraden à kr. 3 727: —	40 997: —	
4 ord. lärarinnor (F. Bostrand, Bolin, E. Bostrand, Andersson), lön i 3:dje lönegraden à kr. 3 512: —	14 048: —	
1 ord. lärarinna (Verner), lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2 567: —	
13 ord. lärarinnor (Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson, Eng-		
Transport	209 761: 90	13 884: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	209 761: 90	13 884: —
ström, E. Eriksson, Emanuelsson, Råström, Frend, Kraft, Landelius), lön i 2:dra lönegraden à kr. 3 298: —	42 874: —	
5 ord. lärarinnor (Hjelmqvist, Nordkvist, Vickman, Schelin, Lindström), lön i 1:sta lönegraden à kr. 3 083: —	15 415: —	
2 e. o. lärarinnor, lön à kr. 2 319: —	4 638: —	
Småskollärarinnor:		
22 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm, Boije-Carlvik, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson, Sjölund), lön i 4:de lönegraden à kr. 2 480: —	54 560: —	
3 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson, Billby), lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura) à kr. 1 870: —	5 610: —	
6 ord. lärarinnor (S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson, S. Svensson, Svedin, Källbäck), lön i 3:dje lönegraden à kr. 2 319: —	13 914: —	
1 ord. lärarinna (Pettersson), lön i 3:dje lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1 709: —	
8 ord. lärarinnor (Persson, G. Olsson, H. Eriksson, A. Söderholm, v. Essen, Norman, L. Pettersson, M. Verner), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2 158: —	17 264: —	
2 ord. lärarinnor (Thunell, v. Mühlenfels), lön i 1:sta lönegraden à kr. 1 997: —	3 994: —	
b. 2. Lärare i slöjd och huslig ekonomi:		
2 lärare i slöjd (Brandt, Ljung), lön i 4:de lönegraden à kr. 3 727: —	7 454: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten), lön i 3:dje lönegraden	3 512: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	3 298: —	
4 lärarinnor i slöjd (Vahlbäck, Molander, Lindkvist, Vahlström), lön i 4:de lönegraden à kr. 2 580: —	10 320: —	
1 lärarinna i slöjd (Hahr), lön i 3:dje lönegraden	2 419: —	
Transport	396 742: 90	13 884: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	396 742: 90	13 884: —
3 lärarinnor i slöjd (Vimnell, Morberg, Palmén), lön i 2:dra lönegraden à kr. 2 258: — ..	6 774: —	
2 lärarinnor i slöjd (Hellkvist, Fotmeijer), lön i 1:sta lönegraden à kr. 2 097: —	4 194: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Thunell, Granér), lön i 4:de lönegraden à kr. 2 780: — ..	5 560: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson), lön i 2:dra lönegraden	2 458: —	415 728: 90
Dyrtidstillägg, förslagsvis		108 000: —

b. 3. Diverse undervisningsarvoden:

För undervisning i slöjd för gossar	10 540: —	
För undervisning i slöjd för flickor	1 800: —	
Vikariearvode	6 000: —	
Privatläsning	600: —	18 940: ..

b. 4. Vaktmästare och städerskor:

Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman 17: 4, Andersson 17: 4, Sahlkvist 17: 4 och Ekström 17: 4	5 056: —	
Ersättning för ett rum till vaktmästare Ekström vid Herrgärdsskolan ..... (Bostad och bränsle in natura.)	300: —	
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist), arvode ..... (Bostad och bränsle in natura.)	695: —	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund), arvode	965: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson), arvode ..... (Bostad å ett rum, bränsle o. lyse in natura.)	630: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (H. Ekman) arvode	570: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin), arvode	570: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg), arvode	700: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson), arvode	700: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell), arvode	1 085: —	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	525: —	
Transport	11 796: —	556 552: 90

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	11 796: —	556 552: 90
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode	570: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	570: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund) arvode	570: —	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	220: —	
(Bostad å ett rum, bränsle o. lyse in natura.)		
Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) arvode	280: —	
(Bost. å 1 r. o. kök, bränsle o. lyse in natura.)		
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	450: —	
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode	450: —	
Läkarearvode för vaktmästare och städerskor à kr. 8: —	160: —	15 066: —
Dyrtidstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström		6 192: —
b. 5 Diverse arvoden:		
Till skolläkaren	1 400: —	
„ sjukgymnastik	1 000: —	
„ simläraren	1 708: —	
„ simlärarinnan	1 386: —	
„ 3 tillsyningslärare à 350: —, 1 à 280: — samt 2 à 70: —	1 470: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	350: —	
„ tillsyningslärarinna i slöjd för flickor	350: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	175: —	8 689: —
g. Pensioner:		
Till f. folksk.-lär. C. L. Lindqvist	800: —	
„ „ „ P. V. Verkelin	800: —	
„ „ „ J. P. Malmberg	800: —	
„ „ „ F. Söderholm	800: —	
„ „ „ G. Ahlm	800: —	
„ „ småskollärarinnan M. Holm	500: —	
„ „ „ J. Kjellin	600: —	
„ „ „ H. Törngren	390: —	
„ „ slöjdlär:a E. Hellström	910: —	
„ „ vaktmäst. K. G. Lönnborgs änka	200: —	
Transport	6 600: —	586 499: 90

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

	Transport	6 600: —	586 499: 90
Till f. städerskan L. Pettersson		200: —	
„ „ „ C. Svedin		300: —	
„ „ „ E. Froberg		300: —	7 400: —
Dyrtidstillägg till pensionärer			4 305: —
h. Premier för olycksfallsförsäkring			300: —
i) Skolträdgårdarna:			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1 000: —	1 550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)		650: —	
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1 000: —	1 750: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)		550: —	
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1 000: —	1 750: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren, 50: — kr.)		850: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader	400: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	650: —	
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —	
Omkostnader vid Lundby kyrkskola		200: —	
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	8 350: —
j. Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:			
1. Materiel i läs- och skrivämnen		20 000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar		2 000: —	
	Transport	22 000: —	606 854: 90

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	22 000: —	606 854: 90
3. Slöjdmateriel för flickor	4 000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken	2 800: —	28 800: —
k. Undervisningsmateriel till skolornas förråd		2 000: —
m. Tandklinik:		
1. Lokalhyra	500: —	
2. Tandläkare, arvode (29/11 1923)	6 000: —	
3. Tandläkare, dyrtidstillägg, förslagsvis	3 000: —	
4. Arvode till biträde	1 400: —	
5. Förbrukningsartiklar	1 000: —	
6. Eldning och renhållning	450: —	12 350: —
n. Tryckнings- och annonskostnader		1 800: —
o. Lärare och lärjungebiblioteken:		
Lärarepersonalens bibliotek	400: —	
Lärjungebiblioteket	500: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	950: —
p. Stipendier och skolresor:		
Bidrag till skolresor för lärjungarna		500: —
r. Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn:		
(förslagsvis)	7 000: —	
Lokalhyra	600: —	
Eldning och städning	300: —	7 900: —
s. Vatten, värme och belysning:		
1. Vattenavgifter	2 200: —	
2. Uppvärmning	25 000: —	
3. Belysning	2 500: —	29 700: —
t. Skolbad:		
Avlöning till baderskor	700: —	
Handdukstvätt och tvål	800: —	
Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad	3 150: —	4 650: —
Transport		695 504: 90

N:o 72

Budget för 1925. Utgifter.

			Transport	695 504: 90
u.	Renhållning:			
	1. Skurning och rengöring		6 000: —	
	2. Renhållning av gårdar		1 400: —	
	3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna		1 000: —	
	4. Sotning		400: —	8 800: —
v.	Diverse utgifter:			
	1. Brandstodsavgifter		1 400: —	
	2. Telefoner till:			
	Djäknebergsskolan	162: —		
	Skepparbacksskolan	110: —		
	Herrgärdsskolan	110: —		
	Folkskoleinspektörens expedition	168: —		
	„ bostad	70: —		
	Korsängsskolan	238: —		
	Lundby skola	137: 32		
	Hammarby skola	114: —		
	Jakobsbergs skola	110: —		
	Tandkliniken	110: —		
	Slöjdlärare Brandts bostad	70: —		
	Samtalsavgifter, förslagsvis	120: 68	1 520: —	
	3. Postavgifter, förslagsvis		240: —	
	4. Smärre reparationer av materiel och inventarier		2 500: —	
	5. Barnbespisning (förslagsvis)		11 000: —	
	6. Hyra för lokaler i Hvasserska gården		2 000: —	
	7. Oförutsedda utgifter		1 000: —	19 660: —
x.	Barnavårdsnämnden:			
	1. För barn intagna å skyddshem		2 500: —	
	2. För utackordering i enskilda hem		3 500: —	
	3. Arvode till sekreteraren		525: —	
	4. Arvode till ombudsman och barnavårdsmän		10 000: —	
	5. Diverse och oförutsedda utgifter		200: —	16 725: —

Utgifter för räntor och amortering:

		Resterande lånebelopp Kr.	Räntor Kr.	
v.	1. Obligationslån:			
	1892 års	33 750: —	1 275: —	
	1902 „	137 600: —	5 396: 50	
			Transport 6 671: 50	740 689: 90

N:o 72.
Budget för 1925.
Utgifter.

	Resterande lånebelopp Kr.	Räntor Kr.	
Transport		6 671: 50	740 689: 90
1907 „	31 500: —	1 417: 50	
1910 „	275 470: —	12 263: 85	
1916 „	21 530: —	1 076: 50	
1919 „	144 550: —	8 673: —	
1922 „	63 895: —	3 180: 12	
1924 „	20 000: —	1 000: —	34 282: 47

2. Amorteringslån:

Prästerskapets Änke- och Pupillkassa å 4, 5 %	16 407: 07	735: 06	
Västmanl. läns sparbank å 5 % ..	35 675: 09	1 962: 13	
Västmanl. läns sparbank å 5 %	13 153: 53	723: 44	3 420: 63

z. Lån: Kapitalavbetalningar:

1. Obligationslån:

		Amortering Kr.	
1892 års à 4 %	33 750: —	3 750: —	
1902 „ „ 4 %	137 600: —	5 375: —	
1907 „ „ 4, 5 %	31 500: —	1 050: —	
1910 „ „ 4, 5 %	275 470: —	5 880: —	
1916 „ „ 5 %	21 530: —	310: —	
1919 „ „ 6 %	144 550: —	1 300: —	
1922 „ „ 5 %	63 895: —	585: —	
1924 „ „ 5 %	20 000: —	300: —	18 550: —

2. Amorteringslån:

Prästerskapets Änke- och Pupillkassa	16 407: 07	564: —	
Västmanlands läns sparbank ..	35 675: 99	790: 07	
Västmanlands läns sparbank ..	13 153: 53	252: 56	1 606: 63
Summa Kronor			798 549: 63

4 B. **Högre folkskolan.**

Utgifter.

a. Undervisningsmateriel			775: —
b. Löner och arvoden:			
Arvode till skolans rektor		900: —	
1 ord. lärare (Fröier), lön i 4:de lönegraden ..		6 220: —	
Transport		7 120: —	775: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

	Transport	7 120: —	775: —
1 ord. lärare (Karlfors), lön i 2:dra lönegr.		5 398: —	
1 ord. lärarinna (Gerland), lön i 1:sta lönegr. ..		4 114: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarie		2 100: —	
Arvode till slöjdlärare		400: —	
Dyrtidstillägg		5 000: —	24 132: —
c. Trycknings- och annonskostnader			350: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare			607: 50
e. Biblioteket			300: —
	Summa Kronor		26 164: 50

4 D. Allmänna läroverket.

a. Underhåll av fastighet			200: —
b. Löner och arvoden:			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)		2 000: —	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)		430: —	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)		900: —	
4. Arvode till slöjdläraren (20/6 1924)		337: 50	3 667: 50
c. Övriga utgifter:			
Ersättning till varmbadhuset för skolbad			450: —
	Summa Kronor		4 317: 50

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a. *Högre flickskolan:*			
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den $^{28}/_{8}$ 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5½ % å kr. 30 000: — eller kr. 1 650: — förslagsvis (31/3 1919, 29/9 1921) ..		1 600: —	
2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)		345: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser (28/12 1920) förslagsvis		900: —	
4. Ersättning för skolbad till varmbadhuset		450: —	3 295: —
	Transport		3 295: —

	Transport	3 295: —
b. Arbetareinstitutet:		
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (26/4 1923)	2 000: —	
2. Anslag till arbetareinstitutets bibliotek	13 000: —	15 000: —
c. Tekniska skolan:		
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1925 förslagsvis	26 400: —	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	1 000: —	27 400: —
Summa Kronor		45 695: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

b. 1. Löner och arvoden:

1:ste stadsläkaren, 32:IV	4 035: —	
Arvode som sundhetsinspektör	1 400: —	5 435: —
2:dre stadsläkaren, 28:IV	3 363: —	
extra arvode (28/3 1923) ..	1 600: —	4 963: —
Distriktsläkaren, 21: II		2 244: —
1:ste tillsyningsmannen, 24: III		2 676: —
Två tillsyningsmän, 18:IV à 2 217: —		4 434: —
En stadssjuksköterska, 6: IV		921: —
En stadssjuksk:a, 6: I ..		750: —
En stadssjuksköterska för de mindre bemedlade, 4: II	648: —	
En stadssjuksköterska för		
Transport	648: —	21 423: —

N:o 72.
Budget för 1925.
Utgifter.

Transport	648: —	21 423: —	
de mindre bemedlade, 4:1	600: —		
Kost å epidemisjukhuset	1 340: —		
Kostpenningar under semester, 60 dagar à 1: 50	90: —	2 678: —	
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	800: —		
Ersättning för bostad	350: —		
Ersättning för bränsle	150: —		
	1 300: —	3 900: —	28 801: —
Ersättning till två tillsyningsmän och två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		120: —	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		13 322: 40	41 443: 40

b. 2. Pensioner:

Till f. stadsbarnmorskan L. Närström	400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell	500: —	900: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		450: —	1 350: —

c. Diverse utgifter:

1. Barnmorskorna:

Tre telefoner à 70: — ..		210: —	
Förbrukningsartiklar ..	100: —	310: —	
2. Kostnader för skyddskoppympning		100: —	
3. Telefoner till:			
1:ste stadsläkarens bostad	70: —		
2:dre „ „	70: —		
Distriktsläkarens „	70: —		
Transport	210: —	410: —	42 793: 40

Transport	210: —	410: —	42 793: 40	
Stadssjuksköterskan	120: —			
Hälsovårdsnämndens byrå	160: —			
1:ste tillsyningsmannens bostad	70: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis	10: —	570: -		
4. Desinfektionskostnader		400: —		
5. Tryck- och annonskostnader		200: —		
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1 200: —		
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)		4 000: —		
Lokalhyra till d:o		600: —		
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden: Annonsering, tryck, diverse		100: —		
9. Ambulansautomobilen: Drift- och underhållskostnader	700: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	2 200: —	2 900: —		
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		78: —		
11. Hälsovårdsnämndens byrå: Hyra för år 1924	600: —			
Städning, eldning och belysning	600: —	1 200: —	11 658: —	54 451: 40

B. Bostadsinspektionen.

b. Löner och arvoden:

Bostadsinspektrisen, 19:II	2 055: —		
Dyrtidstillägg	1 524: 75	3 579: 75	
Ersättning för hållande av velociped	30: —	3 609: 75	

c. Övriga utgifter:

Tryck, annonser och diverse		50: —	3 659: 75
		Transport	58 111: 15

N:o 72.
Budget för för 1925. Utgifter.

		Transport	58 111: 15

G. Köttbesiktningsbyrån.

b. Löner och arvoden:

Föreståndaren, 29:IV ..	3 531: —		
Extra arvode	2 000: —	5 531: —	
En andre besiktningsman, arvode (28/12 1918)		1 300: —	
En tillsyningsman, 18: IV		2 217: —	
Vaktmästaren, 11: II ..	1 287: —		
Extra arvode	600: —		
	1 887: —		
Avgår för 1 rum och kök med värme	535: —	1 352: —	
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2 800: —	
Två mikroskopister, arv. à 1 200: —		2 400: —	
Ersättning till en tillsyningsman för hållande av velociped		30: —	
		15 630: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		4 751: 85	20 381: 85

c. Diverse utgifter:

1. Värme, belysning och vatten		700: —		
2. Telefoner till:				
Byråns expedition	212: —			
Tillsyningsman Forsbergs bostad	70: —	282: —		
3. Tvätt		250: —		
4. Underhåll av byggnader		1 000: —		
5. Hyra		3 000: —		
6. Premie för olycksfallsförsäkring ..		48: —		
7. Diverse		600: —	5 880: —	26 261: 85

D. Polikliniken för könssjuka.

Värme, lyse och städning	750: —	
Lokalhyra	600: —	
Telefon	110: —	
Diverse	300: —	1 760: —
	Summa Kronor	86 133: —

N:o 72.
Budget för 1925.
Utgifter.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator	12 000: —	
Avgäld för nubbstenbrott	150: —	12 150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar och erforderliga vägförbättringar	29 000: —

6 C. Planteringar.

Utgifter:

a. Löner och arvoden:

Stadsträdgårdsmästaren 30: II	3 333: —	
Trädgårdsmästaren 18: II	1 959: —	
Elever, förslagsvis	4 000: —	
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1925	1 050: —	
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	3 569: —	
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	14 661: —

c. Skötsel och underhåll:

1. Vasaparken inklusive parken vid ASEA:s kontor	3 500: —	
2. Stadsparken	1 500: —	
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4 600: —	
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	5 500: —	
4. Rudbecksparken	500: —	
5. Djäkneberget	2 500: —	
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1 000: —	
Transport	19 100: —	14 661: — 41 150: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	19 100: —	14 661: —	41 150: —
7. Elba och Östra holmen	1 200: —		
8. Botaniska trädgården vid högre allmänna läroverket	500: —		
9. Slottsparken	1 000: —		
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	1 200: —		
11. Körslor till alla planteringar	2 500: —		
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3 000: —		
13. Reparation av redskap	750: —		
14. Grus till alla planteringar	1 750: —		
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	150: —		
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —		
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	400: —		
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —		
19. Oförutsedda utgifter	500: —		
20. Ersättning till timavlönade arbetare under semester	700: —	33 065: —	
d. Extra utgifter:			
Målning av soffor	1 000: —		
Målning av paviljonger och flaggstänger å Djäkneberget	600: —	1 600: —	49 326: —

6 D. Gatubelysning.

a. Gasbelysning	36 600: —		
b. Elektrisk belysning	36 305: —	72 905: —	
Avgår för belysning vid hamnen		840: —	72 065: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		16 000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300: —	3 900: —		
för sopning å söndagarna under maj—september: 24 dagar à 13: —	312: —	4 212: —	20 212: —
		Summa Kronor	182 753: —

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 559)	45 645: —
Summa Kronor	45 645: —

8 A. Hamnen.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 563)	261 806: 66

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 565)	15 950: —
Summa Kronor	277 756: 66

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 567)	106 333: 80

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 569)	28 500: —
Summa Kronor	134 833: 88

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 558)	127 902: —
Summa Kronor	127 902: —

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 560)	278 431: —
Summa Kronor	278 431: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 561)	400 734: 25
Summa Kronor	400 734: 25

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhuset.

a. Avlöningar:

En biljettförsäljerska	420: —	
En biträdande simlärarinna	420: —	
En biträdande simlärare	420: —	
Arvode till kontrollanten	200: —	1 460: —

b. Övriga utgifter:

Annonser och trycksaker	150: —		
Isväckning och diverse arbeten	800: —		
Utskylder	160: —		
Brandförsäkringspremie	125: —		
Oförutsedda utgifter	45: —	1 280: —	2 740: —

17 B. Varmbadhuset.

Andel i obligationslån:

Ränta	9 243: 57	
Amortering	4 291: —	13 534: 57

a. Avlöningar och pensioner:

Badmästaren: 16: IV ..	2 001: —	
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	845: —	1 156: —
Maskinisten: 16: IV	2 001: —	
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535: —	1 466: —
Eldaren: 14: IV		1 785: —
Biljettförsäljerska: 9: IV.....		1 245: —
Badaren: 13: II		1 479: —
En baderska, lön	750: —	
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535: —	215: —
3 baderskor, lön à 750: —.....		2 250: —
1 vakt i simhall, lön		1 020: —
Transport		10 616: — 2 740: —

Transport	10 616: —		2 740: —
1 vakt i folkbadet, lön	930: —		
2 tvätterskor, lön à 1 020: —	2 040: —		
Provisioner, förslagsvis	4 000: —		
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp	1 500: —		
Dyrtidstillägg, förslagsvis	11 625: 15		
Arvode till kontrollanten	600: —		
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön	300: —	31 611: 15	

b. Övriga utgifter:

1. Bränsle	13 000: —		
2. Elektr. belysning och kraftström	2 200: —		
3. Underhåll av inventarier	900: —		
4. Underhåll av linne	200: —		
5. Underhåll av fastigheten	1 000: —		
6. Underhåll av pannor o. ledningar	1 200: —		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	600: —		
8. Renhållning och städning	150: —		
9. Skriv- och trycksaker	500: —		
10. Telefon till badhuset 230: — Samtalsavgifter 20: —	250: —		
11. Läkararvode och medicin	100: —		
12. Brandförsäkringspremie	250: —		
13. Olycksfallsförsäkringspremie	130: —		
14. Förbrukningsartiklar	2 650: —		
15. Utskylder	2 000: —		
16. Oförutsedda utgifter	258: 85	25 388: 85	57 000: —

17 C. Klapphuset.

a. Underhåll och reparationer:

Underhåll av fastigheten	100: —	

b. Löner och arvoden:

Arvode för tillsyn	100: —	200: —

17 D. Båttrafiken.

Utgifter:

a. Underhåll och reparationer:

1. Ångfärjan Elba	800: —	
Transport	800: —	59 940: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

	Transport	800: —	59 940: —
2. Ångfartyget Arosia (sjövärdighetsbesiktning)		1 200: —	
3. Pråmar		750: —	2 750: —

b. Löner och arvoden:

Arvode för tillsyn och handhavande av stadens ångbåtstrafik		1 000: —	

Lön till befäl och manskap å:

1. Arosia:			
Befälhavare	3 600: —		
Maskinist	3 300: —		
Besättningsmän	2 600: —	9 500: —	
2. Elba:			
Befälhavare	2 000: —		
Maskinist	1 500: —		
Besättningsmän	1 500: —		
Polettförsäljare	500: —		
Extra betjäning sön- och helgdagar	200: —	5 700: —	
3. Pråmar:			
Pråmskeppare		4 200: —	20 400: —

c. Anskaffning och underhåll av inventarier:

För ångaren:

Elba	250: —	
Arosia	250: —	
Pråmarna	400: —	900: —

d. Driftkostnader:

1. Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.	500: —	
2. Bränsle	6 000: —	6 500: —

f. Övriga utgifter:

1. Diverse	800: —	31 350: —
	Transport	91 290: —

		Transport	91 290: —

17 E. Vedgården.

a. Nyanskaffning och underhåll:			
1. Underhåll av maskiner och material		800: —	
b. Löner och arvoden:			
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	11 000: —		
2. Avlöning till arbetare	19 000: —	30 000: —	
c. Hyror:			
1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård 8 000 kvm. à 50 öre	4 000: —		
2. För kontor	500: —		
3. „ upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	400: —	4 900: —	
d. Räntor:			
1. Ränta å rörelsekapital		12 000: —	
e. Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:			
1. Lyse, värme och städning	700: —		
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnad	1 300: —		
3. Försäkringspremier	700: —		
4. Läkararvode och medicin	100: —		
5. Elektr. kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	1 000: —		
6. Utkörning av ved	20 000: —	23 800: —	71 500: —
		Summa Kronor	162 790: —

18. Brandväsendet.

a. Pensioner:			
f. brandchefen C. G. Sjöqvist		2 000: —	
f. tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922)		150: —	
		Transport	2 150: —

N:o 72. *Budget för 1925. Utgifter.* Sid. den 1/8 1925

	Transport	2 150: —	
Avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka (27/2 1919)		500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis		325: —	2 975: —

b. Löner och arvoden:

Brandchefen, 36: III	4 488: —		
Vice brandchefen, 31: III	3 678: —		
1:ste brandmästaren, 22: IV	2 631: —		
2:dre brandmästaren, 20: IV	2 433: —		
1:ste brandförman, 18: IV	2 217: —		
2:dre brandförman, 17: IV	2 109: —		
Maskinist, 17: IV	2 109: —		
5 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask, Ljunggren) 16: IV à 2 001: —	10 005: —		
6 brandmän (E. Johansson, Karlsson, Isaksson, E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand) 16: III à 1 884: —	11 304: —		
5 brandmän (Lundberg, E. Hj. Andersson, Lundin, Schenning, K. S. Johansson) 16: II à 1 767: —	8 835: —		
1 extra brandman (Hjort) 15:I o. 16:I	1 605: —		
Arvode till verkstadsförman (enligt beslut av Brandstyrelsen den 10/1 1922)	500: —		
	51 914: —		
Avgår värdet av bostadsförmån	10 862: 50	41 051: 50	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175		36 776: 30	77 827: 80
c. Hyra för bostäder åt brandmanskapet			5 625: —
d. Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			2 500: —

f. Diverse utgifter:

1. Olycksfallsförsäkring för personalen	429: 34	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall	100: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial	250: —	
4. Tvätt, skurning och städning	300: —	
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300: —	
6. Underhåll av brandredskapen	700: —	
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400: —	
Transport	2 479: 34	88 927: 80

Transport	2 479: 34	88 927: 80
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.) 610+40 ..	650: —	
9. Brandstodsavgifter för inventarier	115: 50	
10. Läkarearvode och sjukvård	300: —	
11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	800: —	
12. Löner till skorstensfejare à 25: —	50: —	
13. Oförutsedda utgifter	500: —	
14. Beklädnad à 180 kr. för 20 man, förslagsvis ..	3 600: —	
15. Reservanslag till semestervikarier	700: —	
16. Reservanslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarier, förstörda kläder m. m.	200: —	9 394: 84

g. Brandkårens reserv:

1 chef	300: —	
3 förmän à 200: —	600: —	
1:ste maskinist	300: —	
5 maskinister à 150: —	750: —	
6 eldare à 100: —	600: —	
24 man à 75: —	1 800: —	
Övningar och eldsvådor	1 000: —	
Telefon till chefen	70: —	
Kol och underhåll av sprutor	100: —	5 520: —

i. Nyanskaffningar:

Lakan, örngott, handdukar och filtar	600: —

k. Fastigheter:

8 % å ⅔ av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 100 000: —	8 000: —	

l. Brandsynekostnader	500: —	
m. Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna	1 200: —	
Engångskostnader för omorganisation av reservkåren	1 200: —	2 900: —
Summa Kronor		107 342: 64

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. Rådhuset:

1. Underhåll av fastighet		500: —	
2. Anskaffn. o. underhåll av inventarier		100: —	
3. Övriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	166: —		
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	841: —

b. Polis- och Brandstationen:

1. Underhåll av fastigheten		500: —	
Övriga utgifter:			
2. Brandstodspremier och vattenavgift		400: —	
3. Skatter		60: —	
4. Gaturenhållning		75: —	
5. Sotning		100: —	
6. Avgift för 4 st. vattenklosetter		100: —	
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	1 385: —

c. Stadshotellet:

1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen:			
1 års ränta 19 972: 23			
1 års amortering ..	18 505: —	38 477: 23	
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		1 500: —	
3. Kostnad för uppvärmning (häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		14 000: —	
4. Skatter		4 500: —	
5. Brandstodspremier		650: —	
6. Renhållning		800: —	
7. Sotning		300: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: —		1 100: —	22 850: —
		Transport	25 076: —

	Transport	25 076: —
d. Sundinska huset:		
1. Underhåll av fastigheten	400: —	
2. Skatter	185: —	
3. Brandstodspremier	140: —	
4. Renhållning	50: —	
5. Sotning	50: —	
6. Vattenavgift	150: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden 30/9 1920)	8 000: —	8 975: —
e. Tullhuset:		
1. Underhåll av fastigheten	50: —	
2. Vattenavgift och sotning	30: —	
3. Brandstodspremier och utskylder	90: —	170: —
f. Paviljongen i Stadsparken:		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	300: —	
3. Brandstodspremier	240: —	
4. Sotning	100: —	840: —
g. Gårds- och tomtfastigheter:		
1. Underhåll av fastigheter	10 000: —	
2. Skatter	14 000: —	
3. Brandförsäkringspremier	5 000: —	
4. Renhållning	4 000: —	
5. Sotning	2 500: —	
6. Vattenavgifter m. m.	4 500: —	40 000: —
h. Hamnmagasinen:		
1. Underhåll av fastigheten	500: —	
2. Skatter	1 300: —	
3. Brandstodspremier	400: —	2 200: —
i. Hamnplanen och materialgården:		
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	4 000: —	
2. Justering av spår m. m.	1 000: —	5 000: —
	Transport	82 261: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

	Transport		82 261: —
j. Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkringspremier	95: —		
4. Vatten och sotning	25: —	370: —	
k. Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Löner och arvoden	1 200: —		
4. Brandförsäkringspremier	50: —		
5. Vatten- och klosettavgift	200: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	400: —	1 900: —	
l. Epidemisjukhuset:			
1. Underhåll av fastigheten	1 000: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26	1 158: 26	85 689: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 569)			117 915: —

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a. Egendomen Carlsberg:			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Skatter	1 150: —	1 200: —	
b. Hästholmarna:			
1. Underhåll av fastigheter och bryggor	1 200: —		
2. Underhåll av inventarier	50: —		
3. Skatter	800: —		
4. Brandförsäkringspremier	356: 80		
5. Diverse utgifter	300: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.	1 000: —	3 706: 80	
	Transport	4 906: 80	203 604: 26

		Transport	4 906: 80	203 604: 26
c. Diverse jordägor:				
1. Skatter:				
För Kungsängen	400: —			
„ Östra utmarken ..	400: —			
„ Viksängs villaområde	60: —			
„ diverse jordägor ..	5 000: —	5 860: —		
2. Arrenden och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång ..	45: —			
S. k. Falkenbergska tomten	200: —			
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	45: —			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	25: —			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	865: 35			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20, 91 hl. spannmål, hälften råg				
Transport	1 280: 35	5 860: —	4 906: 80	203 604: 26

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	1 280: 35	5 860: —	4 906: 80	203 604: 26
och hälften korn, efter medelmarkegång	338: 85			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 75			
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarna (Koloniträdgårdarna)	200: —			
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdarna)	350: —			
6. Arrende för domkyrkosysslomannens lönejord i Norra kv. 119	20: —			
7. Arrende för tomten n:r 68 Norra kv. (till domprosten)	40: —	2 244: 95	8 104: 95	
d. Övriga utgifter:				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreatursforget			800: —	13 811: 75

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 571)	4 920: —
Summa Kronor	222 336: 01

21. Magistrat och Rådstuvurätt.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier			700: —
b 1. Löner och arvoden:			
Borgmästaren	6 000: —		
Civilrådmannen 44: IV	6 900: —		
Brottmålsrådmannen 44: IV	6 900: —		
3:dje rådmannen 40: II	5 049: —		
Stadsnotarien 40: IV	5 547: —		
Stadsfiskalen 31: IV	3 867: —		
Stadsvaktmästaren 17: IV	2 109: —	36 372: —	
Transport		36 372: —	700: —

	Transport	36 372: —	700: —
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		17 898: —	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis		1 500: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1925		800: —	56 570: —
c. Renhållning			1 500: —
d. Belysning			400: —
e. Uppvärmning			800: —
f. Övriga utgifter:			
1. Tryck och annonskostnader		2 000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1 500: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren		12: —	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	230: —		
Civilrådmannen	110: —		
Brottmålsrådmannen	110: —		
Stadsnotarien	180: —		
3:dje rådmannen	110: —		
Rådhusets tambur	290: —		
Stadsvaktmästaren	70: —	1 100: —	4 632: —
g. Oförutsedda utgifter			200: —
		Summa Kronor	64 802: —

21. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier			150: —
b. 1. Löner och arvoden:			
Kronokassören	2 600: —		
Stadsfogden	3 500: —		
Transport	6 100: —		150: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

	Transport	6 100: —		150: —
	1:sta skrivbiträdet 14:III	1 680: —		
	2:dra skrivbiträdet 12:III	1 476: —		
	6 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Stéen, Larsson, Sundkvist, Nordmark) 16:IV à 2 001: —	12 006: —		
	Bidrag till registrering av mantalslängden	150: —		
	Arvode till ett biträde å kronouppbördskontoret för debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringsfonden	1 800: —		
	Bidrag till extra biträden för samma ändamål	300: —	2 250: —	23 512: —
b.	2. Dyrtidstillägg:			
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		14 202: —	37 714: —
b.	3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören, reservationsvis		210: —	
	5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden		750: —	
	6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210: —	
	7. Arvode till mantalsskrivningsombud		700: —	
	8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för år 1925		300: —	
	9. Understöd åt f. fjärdingsman Vallin för år 1925		1 000: —	40 884: —
c.	Kronouppbördskontoret:			
	1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
	2. Renhållning: Rådhusets annex		600: —	
	3. Belysning: Rådhusets annex		100: —	
	4. Uppvärmning: Rådhusets annex		200: —	1 650: —
			Transport	42 684: —

		Transport	42 684: —
d. Exekutionsbetjänternas tjänsterum:			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		275: —	
3. Belysning		50: —	
4. Uppvärmning		75: —	700: —
e. Övriga utgifter:			
1. Tryck- och annonskostnader		1 200: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		600: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		25: —	
4. Läkararvode för exekutionsbetjänter och skrivbiträden		100: —	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	180: —		
Kronokassören	230: —		
Exekutionsbetjänternas expedition	280: —	690: —	2 795: —
f. Oförutsedda utgifter			100: —
		Summa Kronor	46 279: —

23. Polisväsen och fångvården.

(8 % å 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 50 000 kr.= 4 000: —)

a. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar			1 500: —
b. Löner och arvoden:			
Poliskommissarien, 29:IV		3 531: —	
Detektivöverkonstapeln, 24:IV		2 829: —	
3 överkonstaplar, 22:IV à kr. 2 631: — (Andersson, Winroth och Karlsson)		7 893: —	
4 inspektionskonstaplar, 18:IV à kr. 2 217:— (Eriksson, Håke, Carlsson och Kling)		8 868: —	
	Transport	23 121: —	1 500: —

N:o 72.

Budget för 1925. Utgifter.

Transport	23 121: —		1 500: —
4 detektivkonstaplar, 18:IV à kr. 2 217: — (Veimer, Forslund, Söder och Sporre)	8 868: —		
7 poliskonstaplar, 17:IV à kr. 2 109: — (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 8 Johansson, 10 Kraft, 14 Persson, 19 Morlin och 24 Ström)	14 763: —		
11 poliskonstaplar, 17:III à kr. 1 986: — (2 Svensson, 4 Bergström, 5 Fält, 6 Jonsson, 9 Wass, 16 Karlsson, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 28 Svalberg och 29 Bertilsson)	21 846: —		
13 poliskonstaplar, 17:II à kr. 1 863: — (11 Gustafsson, 12 Brohmé, 13 J:son Deander, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 25 Hising, 31 Dahlin, 32 Mårtensson, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson)	24 219: —		
3 poliskonstaplar, 17:I à kr. 1 740: — (7 Grip, 36 Ullberg och 37 Eriksson)	5 220: —		
1 extra poliskonstapel, lön enligt Stadsfullmäktiges beslut, § 119 mom. 42, d. 27 juni 1921, 17:I (30 Lundkvist)	1 740: —		
2 extra poliskonstaplar, 16:I à kr. 1 650: — (18 Lundgren, 27 Gräns)	3 300: —	103 077: —	
Dyrtidstillägg till ovanst. efter indextal 175		75 282: 15	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 225 kr. pr man, förslagsvis	9 225: —		
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à kr. 112: 50, förslagsvis	450: —	9 675: —	188 034: 15
c. Pensioner:			
f. poliskonstapeln E. F. Kindblom	500: —		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn, (26/6 1919) pensionsersättning	1 000: —		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2 100: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1 050: —	3 150: —
		Transport	192 684: 15

N:o 72. *Budget för 1925. Utgifter.*

		Transport	192 684: 15
d.	Renhållning:		
	Städning av tjänstelokalerna à 102 kr. pr månad m. m.		1 500: —
e.	Belysning		350: —
f.	Uppvärmning:		
	Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna		1 500: —
g.	Övriga utgifter:		
	1. Premier för olycksfallsförsäkring	407: —	
	2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1 000: —	
	3. Läkararvode för poliskåren	800: —	
	4. Telefonavgifter för ledningar till:		
	Polisstationen ..... 220: —		
	Poliskommissariens tjänsterum .... 110: —		
	D:o bostad ..... 70: —		
	Detektivstationen ..... 182: —		
	Stadsfiskalens tjänsterum ..... 110: —		
	D:o bostad ..... 70: —		
	Detektivöverkonstapelns bostad .... 70: —		
	Detektiv Forslunds bostad ..... 70: —		
	Samtalsavgifter förslagsvis ..... 318: —	1 220: —	
	6. Oförutsedda utgifter	400: —	
	7. Fångars vård och förplägning å straffängelset	400: —	4 227: —
		Summa Kronor	200 261: 15

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a.	Pensionsnämnden för Västerås stad:		
	1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis	350: —	
	2. Arvode åt ordförande	400: —	
	2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	1 200: —	
	3. För läkarbetyg och läkarundersökningar, förslagsvis	400: —	
		Transport	2 350: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

	Transport	2 350: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis		100: —	
5. Papper, blanketter och div. utgifter, förslagsvis		300: —	2 750: —

b. Pensionsnämnden för S:t Ilian:

Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde ..	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter ..	75: —	225: —

c. Pensionsnämnden för Lundby:

1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde ..	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —

d. Inbetalning till pensionsförsäkringsfonden av grundavgifter, som icke kunna indrivas	10 000: —
e. Bidrag till pensionstillägg och understöd	13 000: —
Summa Kronor	26 200: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier .... 500: —

b. 1. Löner och arvoden:

Drätseldirektören 56:IV	11 040: —	
Byggnadschefen 51:IV	9 315: —	
Stadsombudsmannen 44:IV	6 900: —	
Notarien i stadens kansli 36:III	4 488: —	
Stadskamreraren 42:III	5 946: —	
Kassörska 19:II	2 055: —	
Stadsbokhållaren 22:IV	2 631: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14:IV ..... 1 785: —		
300: —	2 085: —	
Transport	44 460: —	500: —

N:o 72.
Budget för 1925. Utgifter.

Transport	44 460: —		500: —
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14:II ..	1 575: —		
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret 13:III ..	1 578: —		
Stadsinspektoren 29:IV	3 531: —		
1 arbetsförman (Pettersson) 18: IV	2 217: —		
3 arbetsförmän (Råberg, Johansson, Vestholm) 18:II å 1 959: —	5 877: —		
1 förrådsförman (Barklund) 18:III	2 088: —		
Rådhusvaktmästaren 17: III	1 986: —		
1 körkarl (Eriksson) 15:IV	1 893: —		
1 körkarl (Persson) 15:III	1 782: —		
1 körkarl (Andersson) 15:II	1 671: —	68 658: —	
b. 2. Dyrtidstillägg:			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 175		39 693: 30	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		6 500: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1 200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom Vatten- och Gasverkens samt Fattigvårdens) (30/12 1919) förslagsvis ..		1 400: —	
Läkararvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman, körkarlar och skrivbiträden		100: —	
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)		6 800: —	124 351: 30
d. Renhållning: Rådhuset och annexet			1 800: —
e. Belysning: Rådhuset och annexet			400: —
f. Uppvärmning: Rådhuset och annexet			1 000: —
		Transport	128 051: 30

N:o 72.

Budget för 1925. Utgifter.

		Transport	128 051: 30
g.	Övriga utgifter:		
1.	Tryck- och annonskostnader	8 000: —	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1 300: —	
3.	Olycksfallsförsäkringspremie ..	35: —	
4.	Premie för inbrottsförsäkring ..	55: —	
5.	Telefonavgifter för ledningar till:		
	Stadsfullmäktiges ordf.	70: —	
	Drätselkammarens ordf.	70: —	
	Drätseldirektörens exp. och bostad	180: —	
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	180: —	
	Notariens vid stadens kansli exp. och bostad	250: —	
	Byggnadschefens exp. och bostad	180: —	
	Stadskamrerarekontoret	230: —	
	Stadskamrerarens bostad	70: —	
	Stadsinspektorens exp.	110: —	
	Byggmästare Alb. Anderssons bostad	70: —	
	Rådhusvaktm. bostad ..	70: —	
	Arbetsförman Råberg ..	70: —	
	Arbetsförm. Westholm	70: —	
	Arbetsförm. Pettersson	70: —	
	Arbetsförm. Johansson	70: —	
	Förrådet	180: —	
	Samtalsavgifter	230: —	2 170: —
6.	Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex	1 200: —	
7.	Diverse och oförutsedda utgifter	800: —	13 560: —
h.	Stallet:		
1.	Utfodring o. skötsel av 5 hästar	2 500: —	
2.	Hästskoning o. hästförsäkr. m. m.	350: —	
3.	Underhåll av körredskap	400: —	3 250: — 144 861: 30
		Transport	144 861: 30

N:o 72.
Budget för 1925.
Utgifter.

		Transport	144 861: 30

27 B. Byggnadsnämnden.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier		200: —	
b. Löner och arvoden:			
Stadsarkitekten, arvode ..	3 000: —		
„ reseersättning	1 000: —	4 000: —	
Bitr. stadsingenjören, lön 32:IV	4 035: —		
Personligt lönetillägg	1 000: —	5 035: —	
Dyrtidstillägg för stasdarkitekten och bitr. stadsingenjören efter index 175		4 660: 50	13 695: 50
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren ..—.....			10 500: —
c) Pension:			
f. stadsingenjören F. Gewalt		3 000: —	
Dyrtidstillägg efter index 175		1 300: —	4 300: —
d. Övriga utgifter:			
1. Kostnader för besiktningar		100: —	
2. Hantlangning		500: —	
3. Telefon och postavgifter		180: —	
4. Annonskostnader		100: —	
5. Rit- och skrivmaterial		300: —	1 180: — 29 875: 50

27 C. Automobiler.

a. Underhåll och reparationer			1 000: —
b. Löner och arvoden:			
1 bilförare, förslagsvis			2 700: —
c. Driftkostnader:			
Bensin och smörjoljor m. m.			1 800: —
d. Diverse utgifter:			
Diverse		400: —	5 900: —
		Summa Kronor	180 636: 80

N:o 72.

Budget för 1925. Utgifter.

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a. Sociala ändamål:

1.	Arbetsstugan (29/12 1910)	5 000: —	
	med avdrag av anslag från Sundinska fonden	2 000: —	3 000: —
2.	Barnkrubban (28/12 1918)		2 500: —
3.	Barnhemmet (28/12 1918		500: —
4.	Natthärbärget		300: —
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt (30/9 1907 ..	2 900: —	
	och 29/12 1920)	300: —	3 200: —
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909), förslagsvis		2 500: —
7.	Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/11 1918), förslagsvis		10 000: —
8.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)		600: —
9.	Anslag till barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)		600: —
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		450: —
11.	Anslag till friluft- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)		2 000: —
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)		3 500: —
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden		2 550: —
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)		1 500: —
18.	Anslag till skollovskolonier		7 000: —
19.	Anslag till V:ås gymnastikförening	600: —	40 800: —

b. Taxeringsnämnderna:

1.	Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimme	2 000: —	
2.	Biträde åt ordförandena	800: —	
3.	Lokalhyra med lyse, värme och städning	150: —	
4.	Annonsering m. m.	200: —	
5.	Skrivmaterial och diverse	125: —	3 275: —
		Transport	44 075: —

	Transport	44 075: —
c. Diverse utgifter:		
1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg (18/12 1914), förslagsvis	600: —	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	1 500: —	
3. Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	4 000: —	
4. Årsavgift till Svenska stadsförbundet à 7: 50 för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	1 950: —	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation (29/1 1920)	525: —	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 ex. à 12: — (26/10 1911)	720: —	
7. Representationsanslag (19/12 1912)	1 000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	2 000: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord	200: —	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer (5:te året)		
14. Anslag till rivning och nybyggnad i kvarteret Arvid, kr. 27 000: —, att amorteras på 5 år (4:de året)		
15. Årsavgift till vägföreningen	500: —	13 122: —
Summa Kronor		57 197: —

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslaget	27 450: 38
Summa Kronor	27 450: 38

N:o 72.
Budget för 1925. Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. Obligationslån:

	Resterande lånebelopp	Ränta	
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	16 750: —	629: 60	
1896 „ „ „ 3,6 %	52 940: —	1 832: 94	
1902 „ „ „ 4 %	47 560: —	1 902: 40	
1907 „ „ „ 4,5 %	530 160: —	23 857: 20	
1910 „ „ „ 4,5 %	915 940: —	40 792: 95	
1916 „ „ „ 5 %	391 513: —	19 575: 65	
1919 „ „ „ 6 %	644 029: 08	38 641: 74	
1922 „ „ „ 5 %	556 317: 04	27 688: 52	
1924 „ „ „ 5 %	185 401: 85	9 270: 09	164 191: 09
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	33 750: —	1 275: —	
1902 „ „ „ 4 %	137 600: —	5 396: 50	
1907 „ „ „ 4,5 %	31 500: —	1 417: 50	
1910 „ „ „ 4,5 %	275 470: —	12 263: 85	
1916 „ „ „ 5 %	21 530: —	1 076: 50	
1919 „ „ „ 6 %	144 550: —	8 673: —	
1922 „ „ „ 5 %	63 895: —	3 180: 12	
1924 „ „ „ 5 %	20 000: —	1 000: —	34 282: 47
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	6 750: —	255: —	
1902 „ „ „ 4 %	16 192: —	635: 03	
1919 „ „ „ 6 %	240 916: 67	14 455: —	
1922 „ „ „ 5 %	379 438: —	18 885: 05	
1924 „ „ „ 5 %	62 600: —	3 130: —	37 360: 08
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	6 580: —	228: 60	
1910 „ „ „ 4,5 %	45 000: —	2 025: —	2 253: 60
		Transport	238 087: 24

		Transport	238 087: 24
5. Hamnen:	Resterande lånebelopp	Ränta	
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	16 905: —	845: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4,5 %	137 400: —	6 183: —	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	102 678: —	5 133: 90	
För svängkran n:r 6 f. d. n:r 1 à 5 %	7 975: —	398: 75	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	18 125: —	906: 25	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning 6 % å kronor	144 550: —	8 673: —	22 140: 15

b. Andra amorteringslån:

Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:

Räntor å av staden utlämnade lån		34 760: 01

c. Andra lån och skulder.

1. Ränta av Elementarläroverket för flickor å kr. 3 500: — à 4,5 %	157: 50	
2. Ränta å beräknad brist i hamnkassan, kr. 179 990: 10 à 6 %	10 799: 41	
3. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr. 212 000: — à 6 %	12 720: —	
4. Ränta å kr. 1 000: — lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4,5 %	45: —	23 721: 91

d. Aktier.

1. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74 700: — à 4 %	2 988: —	
2. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden	—: —	
3. Utdelning å A. B. Arbetarebostäders aktier kr. 300 000: — à 4,75 %	14 250: —	17 238: —
	Summa Kronor	335 947: 31

1 B. Kapitalavbetalningar å lån.

a. Obligationslån:	Resterande lånebelopp	Årets amortering
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
Uppt. år 1892 à 4 %	16 750: —	2 020: —
„ „ 1896 à 3,6 %	52 940: —	4 050: —
	Transport	6 070: —

N:o 72.
Budget för 1925. Inkomster.

	Transport	6 070: —	
Uppt. år 1902 à 4 %	47 560: —	2 280: —	
„ „ 1907 à 4,5 %	530 160: —	13 810: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	915 940: —	18 860: —	
„ „ 1916 à 5 %	391 513: —	5 520: —	
„ „ 1919 à 6 %	644 029: 08	5 792: 02	
„ „ 1922 à 5 %	556 317: 04	5 093: 44	
„ „ 1924 à 5 %	185 401: 85	2 781: —	60 206: 46

2. Folkskolestyrelsen:

Uppt. år 1892 à 4 %	33 750: —	3 750: —	
„ „ 1902 à 4 %	137 600: —	5 375: —	
„ „ 1907 à 4,5 %	31 500: —	1 050: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	275 470: —	5 880: —	
„ „ 1916 à 5 %	21 530: —	310: —	
„ „ 1919 à 6 %	144 550: —	1 300: —	
„ „ 1922 à 5 %	63 895: —	585: —	
„ „ 1924 à 5 %	20 000: —	300: —	18 550: —

3. Fattigvårdsstyrelsen:

Uppt. år 1892 à 4 %	6 750: —	750: —	
„ „ 1902 à 4 %	16 192: —	632: 50	
„ „ 1919 à 6 %	240 916: 67	2 166: 67	
„ „ 1922 à 5 %	379 438: —	3 474: —	
„ „ 1924 à 5 %	62 600: —	939: —	7 962: 17

4. Kyrkorådet:

Uppt. år 1896 à 3,6 %	6 580: —	460: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	45 000: —	1 000: —	1 460: —

5. Hamnen:

För äldre hamnbyggnaden	16 905: —	3 000: —		
För nya hamnbyggnaden:				
1910 års lån	137 400: —	5 725: —		
1916 „ „	102 678: —	1 445: —		
1919 „ „	144 550: —	1 300: —		
För svängkran n:r 6 f. d. n:r 1, kapitalåterstod ..	7 975: —	275: —		
För malmlossningskran n:r 2, kapitalåterstod	18 125: —	625: —	12 370: —	100 548: 63

b. Andra amorteringslån:
Kapitalavbetalningar:
Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering 7 110: 64

Transport 107 659: 27

		Transport	107 659: 27
Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond	259 244: —		
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:			
Amortering	60 206: 46		
Ränta ..	164 191: 09	224 397: 55	
Återstår till avsättning		34 846: 45	
		Summa Kronor	107 659: 27

2. Fattigvård.

A. Yttre fattigvården.

f. Vårdavgifter:			
1. Ersättning från landstinget för lämnad vård å lasarett, sanatorier, hospital m. fl. enligt 40 o. 42 §§ i lagen om fattigvården	29 000: —		
2. Återbetalning av enskilda	500: —		
3. Ersättning av staten	1 000: —	30 500: —	
g. Diverse inkomster:			
1. Diverse inkomster	2 000: —		
2. Bötesandelar	250: —	2 250: —	32 750: —

B. Ålderdomshemmet.

m. Vårdavgifter:			
1. Ersättning för främmande understödstagare	9 000: —		
2. Ersättning av betalande understödstagare	5 000: —		
3. Ersättning av landstinget för sjukvård enl. 41 § fattigvårdslagen åt kroniskt sjuka	3 000: —		
4. Ersättning av landstinget för tuberkulosavdelningen	4 000: —		
5. Ersättning av staten för tuberkulosavdelningen	6 000: —		
6. Ersättning av statsmedel	1 000: —	28 000: —	
t. Diverse inkomster:			
1. Inkomst av arbeten	3 100: —		
2. Inkomst av pension	8 000: —	11 100: —	39 100: —
		Summa Kronor	71 850: —

N:o 72.
Budgat för 1925. Inkomster.

4 A. Folkskolan.

a. Statsbidrag:

1. Till folkskolan:

För	8	ord. lärare	à kr. 2 810	22 480: —	
„	9	„	„ „ 2 510	22 590: —	
„	10	„	„ „ 2 210	22 100: —	
„	9	„	„ „ 1 910	17 190: —	
„	1	„	för ½ år	955: —	
„	1 vik.	„	tiden $^{15}/_{1}$—$^{7}/_{6}$	914: —	86 229: —
„	11	ord. lärarinnor	à kr. 2 310	25 410: —	
„	5	„	„ „ 2 110	10 550: —	
„	13	„	„ „ 1 910	24 830: —	
„	5	„	„ „ 1 710	8 550: —	
„	2	e. o. „	„ „ 1 350	2 700: —	72 040: —

2. Till småskolan:

För	25	ord. lärarinnor	à kr. 1 530	38 250: —	
„	6	„	„ „ 1 380	8 280: —	
„	8	„	„ „ 1 230	9 840: —	
„	3	„	„ „ 1 080	3 240: —	59 610: —

3. Till slöjdundervisningen:

För gossar:
52 grupper à kr. 146: 88 .... 7 637: 76

För flickor:
84 grupper à kr. 146: 88 .. 12 337: 92 19 975: 68

4. Till undervisningen i huslig ekonomi:
18 kurser à kr. 229: 50 ..... 4 131: —

Dyrtidstillägg:

5. Till lärare i läs- och skrivämnen 81 119: —

6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi ..... 8 444: — 89 563: — 331 548: 68

7. Till lärjungebiblioteket ..... 150: —

b. Barnbespisningen, anslag från Wahlbeckska fonden ..... 2 000: —

c. Arrendemedel:
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden .... 37: —

Transport 333 735: 68

	Transport	333 735: 68
d. Hyresmedel:		
För bostäder till lärare	5 700: —	
För uthyrning av skollokaler	100: —	5 800: —
e. Barnavårdsnämnden:		
Av Fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem	1 000: —	
Av Fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn	1 000: —	
a. 8. Statsbidrag	500: —	2 500: —
	Summa Kronor	342 035: 68

4 B. Högre folkskolan.

a. Statsbidrag till avlöningar		11 122: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		4 315: —
Statsbidrag till biblioteket		150: —
	Summa Kronor	15 587: —

5. Hälso- och sjukvård.

5 A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Statsanslag till arvode åt sundhetsinspektören	1 400: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	300: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1 000: —	
4. Protokollslösen	200: —	2 900: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter	26 261: 85	
Vågavgifter	3 000: —	29 261: 85
	Summa Kronor	32 161: 85

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuläggningen.

Försäljningsmedel	500: —

6 C. Planteringar.

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringarna vid domkyrkan (ej kyrkogården vid Hovdestalund)	4 500: —	
	Transport 4 500: —	500: —

N:o 72.

Budget för 1925. Inkomster.

	Transport	4 500: —	500: —
1.	Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	100: —	
2.	Anslag för vård av Slottsparken	1 000: —	
5.	Ersättning från Allm. Svenska El. AB. för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	
3.	Försäljningsmedel och dekoreringar	2 000: —	8 100: —

6 E. Gaturenhållning.

1.	Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgårdsskolan	1 000: —	
2.	Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1 800: —	2 800: —
	Summa Kronor		11 400: —

8. Hamnen.

8 A. Den egentliga hamnen.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 565) 261 806: 66

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 566) ..... 15 950: —

Summa Kronor 277 756: 66

10 A. Renhållningsverket.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 569) ..... 60 500: —

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 569) ..... 36 000: —

Summa Kronor 96 500: —

11. Vattenledningsverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 557) ..... 157 100: —

Summa Kronor 157 100: —

12. Gasverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 559) ..... 306 400: —

Summa Kronor 306 400: —

N:o 72.
Budget för 1925.
Inkomster.

13. Elektricitetsverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 561)	647 100: —	
Summa Kronor	647 100: —	

17. Andra kommunens affärsföretag.

17 A. Kallbadhuset.

Badavgifter	3 000: —	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100: —	3 100: —

17 B. Varmbadhuset.

Badavgifter:

1. Karbad	18 800: —	
2. I kl. bastu	10 000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	7 800: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	7 800: —	
5. Medicinska bad	3 300: —	
6. Billighetsbastu	10 000: —	
7. Skolbad	2 250: —	
8. Ersättning för simundervisningsbad	4 050: —	64 000: —

17 D. Båttrafiken.

1. Persontrafik	16 000: —	
2. Godstrafik	15 350: —	31 350: —

17 E. Vedgården.

Inkomster av vedförsäljning		71 500: —
Summa Kronor		169 950: —

18. Brandväsendet.

m. Verkstäderna:		
1. Smidesverkstaden 2. Snickareverkstaden 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	.....	10 000: —
n. Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	2 200: —	
Transport	12 200: —	

N:o 72.
Budget för 1925. Inkomster.

	Transport	12 200: —	
	Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder	500: —	
o.	Ersättning för eldning åt polisen	100: —	
p.	Ersättning för tillsyn och skötsel av enskildas brandskåp	165: —	12 965: —
	Summa Kronor		12 965: —

20. Fastighetsförvaltningen.

20 A. Egendomar inom stadsplanen.

c.	Stadshotellet:		
	1. Hyror:		
	Västerås Hotell AB.	18 250: —	
	Västerås Systembolag	17 500: —	
	Sällskapet	2 250: —	
	Upplands Enskilda Bank	4 500: —	
	Barberare M. Rydén	1 100: —	
	En affärslokal (f. d. Göteborgsbankens lokal)	1 000: —	
	2. Avgifter för festvåningens användande	2 000: —	
	3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning	13 000: —	59 600: —
d.	Sundinska huset:		
	Hyresinkomster		11 200: —
e.	Tullhuset:		
	Hyra för kontor		100: —
f.	Paviljongen i Stadsparken:		
	Hyresinkomster		1 250: —
g.	Gårds- och tomtfastigheter:		
	Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter		163 590: 25
h.	Hamnmagasinen:		
	Hyror för magasinsutrymmen av:		
	A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o, magasin n:r 1	6 600: —	
	Axel Ericsson & C:o, magasin n:r 3 2 200: —		
		350: — 2 550: —	
	Transport	9 150: —	235 740: 25

N:o 72.
Budget för 1925.
Inkomster.

Transport	9 150: —	235 740: 25	
A.-B. John A. Fors, magasin n:r 2	6 000: —		
C. H. Lind, magasin n:r 3	2 175: —		
A.-B. Hakon Swenson, magasin n:r 3	2 025: —		
A.-B. Rude & C:o, magasin n:r 3	1 500: —	20 850: —	
i. Hamnplanen:			
Platshyror av:			
Hygrell & C:o	1 087: 50		
Tegel- och Murbruks A.-B.	2 128: —		
Kafferosteriet Pyramiden	650: —		
Järnhandl. Axel Sundström	812: 50		
Tekniska Byggnadsbyrån	367: 50		
Ingenjör Paul Anderson	100: —		
Grosshandl. G. Laurell 495: —			
D:o förslagsvis 1 000: —			
D:o 1 930: —	3 425: —		
Vatten- och Gasverksstyrelsen ..	1 050: —		
Myggbo Sågbolag	562: 50		
Järnhandl. Erik Sundström	562: 50		
Järnhandl. Bröderna Larsson ..	500: —		
Allm. Svenska El. A.-B. 207: —			
D:o 525: —			
D:o för magasinstomt ..... 7 556: —	8 288: —		
A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o	180: —		
Stadens vedgård	4 000: —		
J. Aug. Andersson & C:o	1 063: —		
Sven Aug. Svensson, förslagsvis	490: —	25 266: 50	
j. Hamnpaviljongen:			
Hyresinkomster		2 500: —	
k. Kabinettet:			
Inkomster		1 400: —	
l. Epidemisjukhuset:			
Hyra		36 000: —	321 756: 75

20 B. Lantegendomar under eget bruk

Enligt Bil. Litt C. (sid. 571) ..... 117 915: —

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. Egendomen Carlsberg		1 000: —	
Transport		1 000: —	439 671: 75

N:o 72.

Budget för 1925. Inkomster.

	Transport	1 000: —	439 671: 75
b. Hästholmarna:			
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	4 500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen	2 000: —	6 500: —	
c. Diverse jordägor:			
1. Östra utmarken:			
Arrenden:			
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)	3 500: —		
Gustavsslätt (F. T. Larsson), utgår 14/3 1927	266: —		
Andersborg (G. Andersson)	500: —		
Sundinska utmarken (kolonitträdgårdar)	550: —		
Kristiansborg (stadens lantbruk)	3 000: —		
Hovdestalund (F. Johansson) ..	700: —		
Ett område (av Myggbo) 50: —			
„ „ (Folkets park) 70: —	120: —		
Malma gård (stadens lantbruk) ..	3 500: —		
Svingården	5 000: —	17 136: —	
2. Västra utmarken:			
Arrenden:			
Stensborg, växthus och en del jord	2 000: —		
„ övrig mark och hus, förslagsvis	1 000: —		
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år 1926:			
G. Andersson ..... 35: —			
Doktor Holm ..... 50: —			
Förman Hedkvist .... 25: —			
Rich. Blom ..... 30: —			
Jenny Lindhagen .... 25: —			
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson) .. 3: —	168: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:			
J. A. Telin ..... 5: —			
Math. Eriksson ..... 5: —			
Hj. Örtengren ..... 15: —			
Rob. Pettersson ..... 5: —	30: —		
Transport	3 198: —	24 636: —	439 671: 75

N:o 72.
Budget för 1925.
Inkomster.

Transport	3 198: —	24 636: —	439 671: 75
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget) t. o. m. år 1949	25: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:			
Ägofig. 544 och del av 545 (Västerås skeppsvarv)	540: —		
Ägofig. 546	30: —	570: —	
Ett område intill Solgården (Axel Eklundh)		10: —	
Ett område intill Solbacken (Västerås Kopparverk)		20: —	
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)		25: —	
Västerås Skeppsvarv:			
för slip	50: —		
förmark	500: —	550: —	4 398: —
d. Viksäng:			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944		310: —	
Kapten H. Slettengren		75: —	385: —
e. Diverse arrenden:			
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)		35: —	
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman), utgår 14/3 1926		75: —	
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)		100: —	
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Asea)		45: —	
Koloniträdgårdarna vid Lustigkulla		165: —	
Koloniträdgårdarna vid Biskopsängen		750: —	
Mark av Kungsängen (Lantbruket)		200: —	
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)		272: 60	
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)		72: 40	
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)		50: —	
Diverse mindre områden		600: —	2 365: —
	Transport	31 784: —	439 671: 75

N:o 72.

Budget för 1925. Inkomster.

	Transport	31 784: —	439 671: 75
f. Arrende för fiskvatten:			
Västeråsfjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50: —		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden	100: —	300: —	
g. Hyresmedel:			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6, Norra kvarteret	300: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen, förslagsvis	500: —		
Myggbo Sågbolag (1 080 kvm. à 60 öre)	648: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	300: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	300: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan	25: —		
Andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Karuseller och skjutbanor m. m.	1 000: —		
Stallar och bindplatser å Kreatursstorget	700: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3 000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3 000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2 773: 80		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus	25: —	13 241: 80	45 325: 80

20 C. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 571)		5 500: —
	Summa Kronor	490 497: 55

23. Polisväsen och fångvård.

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3 150: —
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4 000: —
Summa Kronor	7 150: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision, förslagsvis	500: —
Summa Kronor	500: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

27 B. Byggnadsnämnden.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	2 500: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	10 000: —
Summa Kronor	12 500: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	52 038: —
b. Källarfrihetsmedel	349: 05
Summa Kronor	52 387: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1 500: —
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	100: —
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4 000: —
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	200: —
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3 300: —
Summa Kronor	9 100: —

32. Skatter och liknande avgifter.

a. Hundskatt à 25 kr. pr hund	11 200: —
b. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)	1 500: —
c. Skogsaccis	100: —
Transport	12 800: —

N:o 72.

Budget för 1925. Inkomster.

			Transport	12 800: —
d.	Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av kr. 22 835 120, utgörande under år 1924 inom kommunen beräknad inkomst, för vilken bevillning skall erläggas	2 055 160: 80		
	varifrån avgår beräknad avkortning och restitution ..	205 516: 08	1 849 644: 72	
e 1.	Progressivskatt, kommunandel		49 800: —	
f.	Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid	86: 74		
	För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926	360: 32	447: 06	1 899 891: 78
g.	Nöjesskatt			36 000: —
h.	Automobilskatt (förslagsvis)	15 000: —		
			Summa Kronor	1 948 691: 78

N:o 72.

Budget för 1925. Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten för år 1925.

	Utgifter	Inkomster	Överskott	Brist
Brist från sist avslutade räkenskapsår	41,621: 89	—	—	41,621: 89
1. a. Räntor m. m.	730,463: 39	335,947: 31	—	394,516: 08
1. b. Kapitalavbetalning å lån	267,716: 10	107,659: 27	—	160,056: 83
2. Fattigvård	561,227: 37	71,850: —	—	489,377: 37
4. a. Folkskolan	798,549: 63	342,035: 68	—	456,513: 95
4. b. Högre folkskolan	26,164: 50	15,587: —	—	10,577: 50
4. d. Allmänna läroverket	4,317: 50	—	—	4,317: 50
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	45,695: —	—	—	45,695: —
5. Hälso- och sjukvård	86,133: —	32,161: 85	—	53,971: 15
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	182,753: —	11,400: —	—	171,353: —
7. Avloppsledningar	45,645: —	—	—	45,645: —
8. Hamnen	277,756: 66	277,756: 66	—	—
10. Renhållningsverk och svingård	134,833: 88	96,500: —	—	38,333: 88
11. Vattenledningsverk	127,902: —	157,100: —	29,198: —	—
12. Gasverk	278,431: —	306,400: —	27,969: —	—
13. Elektricitetsverk	400,734: 25	647,100: —	246,365: 75	—
17. Andra kommunens affärsföretag	162,790: —	169,950: —	7,160: —	—
18. Brandväsen	107,342: 64	12,965: —	—	94,377: 64
20. Fastighetsförvaltningen	222,336: 01	490,497: 55	268,161: 54	—
21. Magistrat och Rådstuvurätt	64,802: —	—	—	64,802: —
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	46,279: —	—	—	46,279: —
23. Polisväsen och fångvård	200,261: 15	7,150: —	—	193,111: 15
24. Auktionsväsende	—	500: —	500: —	—
26. Allmän pensionsförsäkring	26,200: —	—	—	26,200: —
27. Övriga förvaltningskostnader	180,636: 80	12,500: —	—	168,136: 80
28. Anslag och bidrag till div ändamål	57,197: —	—	—	57,197: —
29. Oförutsedda utgifter	27,450: 38	—	—	27,450: 38
30. Allmänna bidrag av staten	—	52,387: 05	52,387: 05	—
31. Diverse inkomster	—	9,100: —	9,100: —	—
32. Skatter och liknande avgifter	—	1,948,691: 78	1,948,691: 78	—
Summa Kronor	5,105,239: 15	5,105,239: 15	2,589,533: 12	2,589,533: 12

N:o 72. *Bil. Litt. A.*

Budget för 1925. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Utgifts- och Inkomststat

för

Vatten- och Avloppsledningss- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1925.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV		8 625: —
Assistenten vid vatten-, avloppsledningss- och gasverken, 36: III		4 488: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36: III		4 488: —
Kamreraren, 36: III,		4 488: —
Bokhållaren, 19: III		2 190: —
Kassörskan, 19: IV		2 325: —
Förrådsförmannen, 19: IV		2 325: —
Manligt kontorsbiträde 1:a klass, 15: III, 2 st. à 1 782: —		3 564: —
Kvinnligt kontorsbiträde 1:a klass, 14: IV	1 785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1 835: —
Manligt kontorsbiträde 2:a klass, 13: IV		1 677: —
Avläsareförmannen, 17: IV		2 109: —
Avläsare, 16: IV		2 001: —
„ 16: III, 2 st. à 1 884: —		3 768: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		27 487: 20
Ritbiträde, förslagsvis		1 800: —
Siffergranskare		1 400: —
Springpojkar		1 000: —
	Kronor	75 570: 20

Därav påföres:

Vattenverket	12 100: —
Avloppsledningarna	6 800: —
Gasverket	19 700: —
Elektricitetsverket	32 500: —
Installationsarbeten	4 470: 20
Kronor	75 570: 20

N:o 72.
Budget för 1925.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Diverse utgifter:

Läkararvode, sjukhjälp, medicin		4 000: —
Olycksfallsförsäkring		2 000: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmateriel, annonser m. m.		5 000: —
Telefonavgifter för ledningar till:		
Föreståndarens expedition	180: —	
„ bostad	70: —	
Kamrerarens expedition	110: —	
Assistenternas „	110: —	
Assistenten Heimers bostad	70: —	
„ Lönnqvists „	70: —	
Förrådet	110: —	
Förmännens expedition	186: —	
Elektricitetsverket	160: —	
Vattenverket	198: —	
Vattenborgen	110: —	
Montörförmannens bostad med anknytning	132: —	
Gasmästarens bostad	70: —	
Rörnätsförmannens bostad	70: —	
Samtalsavgifter, förslagsvis	704: —	2 350: —
Renhållning, eldning, städning och belysning för kontor och förråd		4 500: —
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg		4 000: —
Diverse såsom resor, föreningsavgifter m. m.		1 000: —
	Kronor	22 850: —

Därav påföres:

Vattenverket	3 700: —
Avloppsledningarna	2 100: —
Gasverket	5 900: —
Elektricitetsverket	9 850: —
Installationsarbeten	1 300: —
Kronor	22 850: —

VATTENVERKET.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	155 200: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1 200: —
Installationsarbeten m. m.	700: —
Kronor	157 100: —

N:o 72.
Budget för 1925.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Utgifter:

Driftkostnader:				
Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.				22 000: —
Underhållskostnader:				
Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.				13 700: —
Avlöningar och pensioner:				
Förvaltningen enligt ovan			12 100: —	
Maskinmästaren, 20: IV		2 433: —		
Maskinisten, 16: IV		2 001: —		
Rörnätsförmannen, 18: IV		2 217: —		
Vårdaren av vattenborgen, 14: IV		1 785: —		
Pensionären Sofia Risberg (25/11 1920)		500: —		
Pensionären Augusta Lönnqvist (28/3 1923)		600: —		
Understödstagare J. G. Johansson (25/1 1923)		600: —		
		10 136: —		
Dyrtidstillägg		6 982: —		
		17 118: —		
Avgår:				
Värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1 690: —			
Andel i avlöningar till förmän:				
avloppsledningarna	1 275: —			
gasverket	1 275: —	4 240: —	12 878: —	24 978: —
Diverse utgifter:				
Förvaltningen enligt ovan			3 700: —	
Brandstodsavgifter och utskylder			2 150: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö		1 600: —		
Avgift till Hamre gård		150: —	1 750: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö			375: —	
Analyser, skjutsar m. m.			300: —	
Avskrivning av fordringar			1 000: —	9 275: —
Räntor och amortering:				
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916)				
Räntor			32 452: —	
Amortering			25 497: —	57 949: —
			Transport	127 902: —

	Transport	127 902: —
Inkomster utöver utgifter		29 198: —
	Kronor	157 100: —

AVLOPPSLEDNINGARNA.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2 100: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	9 800: —	11 900: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar samt pumpstationen		8 200: —
Avlöningar:		
Förvaltningen enligt ovan	6 800: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1 275: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	3 900: —	11 975: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		2 100: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	42 473: —	
Amortering	12 122: —	54 595: —
		88 770: —
Varifrån avgår avgifter för c:a 1 725 st. vattenklosetter à 25: —		43 125: —
	Återstår Kronor	45 645: —

GASVERKET.

Inkomster.

Allmänna belysningen	36 600: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	204 900: —
Koks och tjära	64 400: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	306 400: —

N:o 72.
Budget för 1925. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Utgifter:

Driftkostnader:			
Gaskol		94 000: —	
Övriga omkostnader		18 800: —	112 800: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			28 500: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		19 700: —	
Gasmästaren, 22: IV	2 631: —		
Justeraren, 17: IV	2 109: —		
Pensionären A. H. Eriksson (30/10 1919)	1 170: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —	6 410: —	
Dyrtidstillägg		4 168: —	
Eldare		31 200: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen		1 275: —	
		62 753: —	
Avgår värdet för naturaförmåner för gasmästaren		845: —	61 908: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5 900: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		3 300: —	
Bränsle åt gasmästaren		250: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren		900: —	
Analyser, skjutsar m. m.		500: —	
Avskrivning av fordringar		2 000: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)		2 800: —	15 650: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		28 077: —	
Amortering		23 482: —	51 559: —
Sjette årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—18 (15 år)			5 514: —
Inköp av gasmätare år 1925, förslagsvis			2 500: —
		Summa utgifter	278 431: —
		Inkomster utöver utgifter	27 969: —
		Kronor	306 400: —

ELEKTRICITETSVERKET.

N:o 72.
Budget för 1925. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Inkomster:

Allmänna belysningen		36 565: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare		610 000: —
Installationsarbeten		535: —
	Kronor	647 100: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk energi		107 400: —	
Övriga driftkostnader		17 500: —	124 900: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare		50 000: —

Avlöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ovan		32 500: —	
Maskinmästaren, 26: IV	3 027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2 109: —	6 327: —		
Montörförmannen, 19: IV	2 325: —		
Mätarejusteraren, 17: II	1 863: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —		
Pensionären Hilma Boholm (22/2 1923)	651: 25	14 693: 25	
Dyrtidstillägg		10 240: —	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester och sjunde skift, förslagsvis		3 500: —	
		60 933: 25	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		845: —	60 088: 25

Turbinhusdriften:

Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3 000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		400: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		1 000: —	4 400: —
		Transport	239 388: 25

N:o 72.

Budget för 1925. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

		Transport	239 388: 25
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		9 850: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		30 540: —	
Bränsle åt maskinmästaren		250: —	
Skjutsar och diverse		800: —	
Avskrivning av fordringar		3 500: —	44 940: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	45 900: —		
Turbinhuset	1 884: —	47 784: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	45 590: —		
Turbinhuset	1 767: —	47 357: —	95 141: —
Sjette årets amortering av elektr. mätare, inköpta åren 1916—1918 (8 år)		15 765: —	
Inköp av elektr. mätare år 1925, förslagsvis		5 500: —	21 265: —
		Summa utgifter	400 734: 25
		Inkomster utöver utgifter	246 365: 75
		Kronor	647 100: —

Bil. Litt. B.

N:o 72.
Budget för 1925. Hamnen.

Utgifts- och Inkomstat

för

Västerås stads hamn år 1925.

A. Den egentliga hamnen:

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår 1923		179 990: 10
a. Nyanläggningar:		
a. 1. Underhåll och reparationer:		
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor	6 000: —	
2. Grusning å hamnen	1 500: —	
3. Av hamnskjulen	200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	250: —	7 950: —
b. Löner och arvoden:		
Hamnkaptenen, 31: II	3 489: —	
Dyrtidstillägg	2 170: —	
Biträde å hamnkontoret, förslagsvis	1 500: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	4 000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden 25 000: —	2 500: —	13 659: —
c. Övriga utgifter:		
1. Hamnkontoret:		
Hyra av lokal	500: —	
Skrivmaterial och tryck	200: —	
Telefonavgifter för ledningar till:		
Hamnkontoret .....110: —		
Hamnkaptenens bostad .. 70: —		
Transport 180: —	700: —	201 599: 10

N:o 72.
Budget för 1925. Hamnen.

Transport	180: —	700: —		201 599: 10
Kranmaskinistförmannens bostad	70: —			
Samtalsavgifter, förslagsvis	30: —	280: —		
Städning och eldning		250: —	1 230: —	
2. Belysning å hamnen			1 100: —	
3. Renhållning å hamnen			1 800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet			100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström			48: —	
Premie för olycksfallsförsäkring			105: —	4 383: —

d. 1. Räntor:

Hamnbyggnaden:

(Enl. av stadsfullmäktige den 22/12 1920 godkänd plan.)

Andel i obligationslån:	Rester. lånebel.:	Ränta:		
1896 års lån à 5 %	16 905: —	845: 25		
1907 „ „ „ 4,5 %	137 400: —	6 183: —		
1916 „ „ „ 5 %	102 678: —	5 133: 90		
1919 „ „ „ 6 %	144 550: —	8 673: —	20 835: 15	
Förskotterat av drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden: Förslagsvis 212 000: —, ränta härå efter 6 %		12 720: —		
Brist från sist avslutade räkenskapsår 179 990: 10, ränta härå efter 6 %		10 799: 41	23 519: 41	44 354: 56

d. 2. Lån:

Andel i obligationslån:	Ursprungl. lånebelopp	Rester. lånebel.	Årets amorter.	
1896 års lån à 5 %	91 905: 01	16 905: —	3 000: —	
1907 „ „ „ 4,5 % (Beslut år 1907)	229 000: —	137 400: —	5 725: —	
1916 års lån à 5 % (Beslut år 1914)	113 000: —	102 678: —	1 445: —	
1919 års lån à 6 % Beslut år 1917)	150 000: —	144 550: —	1 300: —	11 470: —
			Summa Kronor	261 806: 66

N:o 72.
Budget för 1925. Hamnen.

Inkomster:

f. Hamnavgifter för varor:			
1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	25 000: —		
2. Av andra fartyg	19 000: —	44 000: —	
g. Hamnavgifter för fartyg:			
1. För ångfartyg	3 500: —		
2. För segelfartyg	600: —		
3. För pråmar	2 500: —	6 600: —	
i. För uthyrning av båtplatser		3 700: —	
k. För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		250: —	
l. För uthyrning av varuskjul		700: —	
m. För uthyrning av mark för fotogenmagasinen		3 000: —	58 250: —
Inkomster utöver utgifterna å hamnmaskinernas budget ..			2 000: —
Brist			201 556: 66
		Summa Kronor	261 806: 66

B. Hamnmaskiner.

Utgifter:

a. 3. Räntor:			
Inlösenkostnad för kran n:r IV, Drätselkammarens äldre gruskran	3 000: —		
Femte, 1925 års amortering		600: —	
Inlösenkostnad för kran n:r VIII, Drätselkammarens nya gruskran ..	13 500: —		
Femte, 1925 års amortering		2 700: —	3 300: —
b. Löner och arvoden:			
En maskinistförman, 18: II	1 959: —		
Dyrtidstillägg	1 469: 25	3 428: 25	
Kranskötare, förslagsvis		3 800: —	7 228: 25
c. Driftkostnader:			
Strömförbrukning för kran:			
N:r I	350: —		
„ II	200: —		
„ III (Tillhör Tegel O. Murbr. A.-B.)	— —		
„ IV	100: —		
Transport	650: —		10 528: 25

N:o 72.
Budget för 1925. Hamnen.

	Transport	650: —	10 528: 25
N:r V		100: —	
„ VI		400: —	
„ VII		— —	
„ VIII		100: —	1 250: —
d. Underhåll och reparation av kranar			2 000: —
e. Diverse utgifter, förslagsvis			171: 75 3 421: 75
Inkomster utöver utgifterna			2 000: —
		Summa Kronor	15 950: —

Inkomster:

f. Kranhyror för kran:			
1. N:r I		4 500: —	
2. „ II		3 500: —	
3. „ IV		1 000: —	
4. „ V		1 000: —	
5. „ VI		4 500: —	
6. „ VII		500: —	
7. „ VIII		800: —	15 800: —
g. Markhyra för kran n:r III			150: — 15 950: —
		Summa Kronor	15 950: —

Bil. Litt. C.

N:o 72.
Budget för 1925. Lantegendomsnämnden.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads lantegendomsnämnd för år 1925.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a. Anskaffning och underhåll av inventarier:

1. Inköp och underhåll av kärl	800: —	
2. Inköp och underhåll av inventarier	2 000: —	
3. Beklädnadspersedlar	1 200: —	4 000: —

b. Löner och arvoden:

1. o. 2.			
Förvaltaren 41: IV	5 883: —		
Ett kontorsbiträde av 2:dra klass, lön 12:IV 1 569: —			
Personligt lönetillägg .... 175: —	1 744: —		
En förman, 18:IV	2 217: —		
En fodermarsk. 17:IV ..	2 109: —		
Nio st. renhållningsarbetare, (Mallmén, E. Andersson, Sunesson, A. Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin och Kihlgren) 16:IV à 2 001: —	18 009: —		
Tre st. renhållningsarbetare (Persson, Johansson och Karlsson) 16:III à 1 884: —	5 652: —		
En renhållningsarbetare (Dahl) 16:II	1 767: —	37 381: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		26 487: 90	
Transport		63 868: 90	4 000: —

N:o 72.
Budget för 1925. Lantegendomsnämnden.

	Transport	63 868: 90		4 000: —
Pension till f. renhållningsarbetaren G. Karlsson	1 300: 65			
Dyrtidstillägg därå	650: 33	1 950: 98	65 819: 88	
Avgår bostadsförmåner värderade till (1 lägenhet 1 800: —, 2 d:o 550: —, 4 d:o 337: 50 och 10 d:o 375: —)			8 000: —	
			57 819: 88	
3. Hyra för bostäder à 375: — till 10 arbetare			3 750: —	
4. Extra kontorshjälp			1 000: —	
5. Extra arbetare			12 000: —	
6. Kostnader för arbetarnas semester			2 500: —	77 069: 88
c. Inköp av torvmull				10 000: —
d. Stallet:				
1. Utfodring			6 020: —	
2. Hästskoning			800: —	
3. Underhåll av seldon, täcken och presenningar			600: —	
4. Försäkring av hästar			200: —	7 620: —
e. Övriga utgifter:				
1. Hyra för kontor			1 000: —	
2. Olycksfallsförsäkring			370: —	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial			400: —	
4. Vattenavgifter			175: —	
5. Sotningsavgifter			65: —	
6. Upphämtning av sopor söndagar			1 000: —	
7. Brandstodsavgifter			400: —	
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, fabriken, förvaltarens och biträdets bostäder samt städning å kontoret			800: —	
9. Underhåll av fabriken och övriga hus			700: —	
10. Telefonavgifter för ledningar till:				
Kristiansborgs gårdskontor		250: —		
Renhållningsverkets kontor		190: —		
Renhållningsfabriken		114: —		
Förman Janssons bostad		80: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis		50: —	684: —	
11. Läkare- och veterinärarvode			150: —	
12. Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare			200: —	
13. Drivkraft för blandningsmaskin			1 200: —	
14. Diverse utgifter			500: —	7 644: —
			Summa Kronor	106 333: 88

N:o 72.
Budget för 1925.
Lantegendomsnämnden.

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	2 500: —
Försäljning av torvmullspudrett	12 000: —
Försäljning av torvmull	1 000: —
Hämtningsavgifter	45 000: —
Summa Kronor	60 500: —

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder, förslagsvis	13 000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	2 000: —
c. Avlöningar	3 000: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	3 000: —
e. Ved, lyse, reparationer och diverse	2 500: —
f. Arrende för svingården	5 000: —
Summa Kronor	28 500: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk	36 000: —
Summa Kronor	36 000: —

Lantbruket.

Utgifter:

a. Anskaffning och amortering:

1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis			2 000: —	
Återstående amortering av inventarier, reparationer och inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	26 839: 57			
Återstående amortering å mjölkmaskiner och transformator	3 609: 90			
Återstående amortering å Malma källare	1 300: —	31 749: 47		
Avgår 1922 års överskott	1 725: 08			
Avgår 1923 års överskott	3 596: 81	5 321: 89		
		26 427: 58		
Ränta härå efter 6 %			1 586: —	3 586: —
			Transport	3 586: —

N:o 72.

Budget för 1925. Lantegendomsnämnden.

		Trånsport	3 586: —
b. Driftkostnad:			
1. Arrende för Nordanby		1 500: —	
2. Arrende för Kungsängen		200: —	
3. Arrende för del av östra utmarken		2 000: —	
4. Arrende för Malma		3 500: —	
5. Arrende för Kristiansborg		3 037: —	
6. Arrende för del av Carlsberg		200: —	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare		50 000: —	60 437: —
c. Produkter av egen skörd samt inköpt:			
1. Till utsäde: Nordanby	2 500: —		
Malma	4 780: —		
Kristiansborg	1 500: —	8 780: —	
2. Till stallet: Nordanby	4 580: —		
Malma	6 360: —		
Kristiansborg	3 560: —	14 500: —	
3. Till ladugården		9 200: —	32 480: —
d. Underhåll och reparationer:			
1. Underhåll av seldon		900: —	
2. Underhåll av fordon och redskap		2 000: —	
3. Underhåll av hus		2 000: —	4 900: —
e. Övriga utgifter:			
1. Hästskoning		600: —	
2. Häst- och brandförsäkring		1 000: —	
3. Driftkostnad för motorplogen		1 200: —	
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket		4 000: —	
5. Läkare, veterinär och medicin		500: —	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder		2 300: —	
7. Avverkningskostnad för ved		500: —	
8. Elektrisk ström		1 500: —	
9. Hägnadskostnader		500: —	
10. Telefonavgifter för ledningar till:			
Nordanby och Malma	198: —		
Samtalsavgifter, förslagsvis	27: —	225: —	
11. Diverse utgifter (skördegarn, presstråd m. m.)		2 275: —	
12. Olycksfallsförsäkring		412: —	15 012: —
f. Jordförbättringar:			
1. Täckdikning, stensprängning och kalkning			1 500: —
		Summa Kronor	117 915: —

N:o 72.
Budget för 1925. Lantegendomsnämnden.

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter:

Nordänby	35 385: —	
Malma	35 850: —	
Kristiansborg	18 980: —	90 215: —
2. Från ladugården		13 000: —
3. Körningar		12 000: —
4. Trädgården vid Malma		900: —
5. Hyra för Kristiansborgs huvudbyggnad		1 000: —
6. Hyra för potatislotter		800: —
Summa Kronor		117 915: —

Skogarna.

Utgifter:

a. Löner och arvoden:

Skogvaktaren, lön 18: IV	2 217: —		
Dyrtidstillägg	1 598: —	3 815: —	
Avgår för bostad och vedbrand		600: —	
		3 215: —	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350: —	3 565: —

b. Övriga utgifter:

1. Skogvaktaren för hållande av cykel	30: —	
2. Telefonavgift	80: —	
3. Hägnadskostnader	70: —	
4. Skogskultur	300: —	
5. Utskylder	425: —	
6. Rensning av skogsdiken	250: —	
7. Oförutsedda utgifter	200: —	1 355: —
Summa Kronor		4 920: —

Inkomster:

Rotvärde av ved och byggnadsvirke	5 500: —
Summa Kronor	5 500: —

N:o 72.
Budget för 1925. Kyrkan.

Utgifts- och Inkomststat för år 1925,

antagen å kyrkostämma den 31 oktober 1924.

Utgifter:

1. Avlöningar och pensioner:

Kontant avlöning till prästerskapet, se 10.		
Hyresersättning till komminister	1 500: —	
Domkyrkoorganisten, lön	3 000: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	1 950: —	
Domkyrkoklockaren, lön	1 800: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	1 350: —	
Domkyrkovaktmästaren, lön	2 160: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsv.	1 572: —	
Extra domkyrkovaktmästaren, arvode	800: —	
Eldaren, arvode	1 600: —	
Ringaren, arvode	600: —	
Kyrkogårdsvaktmästaren, arvode	2 500: —	
För grävningar m. m. å kyrkogårdarna, d:o	1 500: —	
Orgelnist och kantor vid begravningar, arvode	400: —	
Räkenskapsföraren, arvode	800: —	
Kyrkoskrivaren, lön	3 000: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	1 950: —	
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen	900: —	
Klockare och orgelnist i Lundby, lön	760: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	460: —	
Kyrkovaktaren i Lundby	400: —	
Orgeltramparen i „	100: —	
Dödgrävaren i „	100: —	
Extra ringare i „	30: —	
Kyrkovärdarne i „	5: —	
Städerskan i Lundby kyrka	75: —	
Fru Bedinger, pension	400: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	200: —	
Hedda Berglind, understöd	50: —	
Widlund, pension	250: —	
Zetterkvist, pension	840: —	
„ dyrtidstillägg, förslagsvis	420: —	31 472: —
Transport		31 472: —

N:o 72.
Budget för 1925. Kyrkan.

	Transport	31 472: —
2. Prästgårdsbyggnadsmedel:		
Ordinarie reparationsanslag	1 000: —	
För reparation av prästgården i kv. Abel enl. laga syn samt hyresersättning åt boställshavaren	6 000: —	
Brandstod och sotning	400: —	7 400: —
3. Pastorsexpeditionen:		
Hyra till staden	1 200: —	
Bränsle och lyse	600: —	
Städning, eldning och skurning	720: —	
Kyrkböcker, blanketter, annonskostnader m. m.	1 500: —	4 020: —
4. Kyrkans egentliga behov:		
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn	600: —	
Underhåll av ledningar, lampor m. m.	100: —	
Stearin- och vaxljus	80: —	
Reparationer och tillsyn av orgeln	300: —	
Tillsyn av den elektriska motorn	150: —	
Bänkhyresersättning	1 600: —	
För klockor	400: —	
För tornurets skötsel	100: —	
Skurningar	350: —	
Biblar och böcker åt nattvardsbarn	1 000: —	
Barnkören	500: —	
Den större kyrkokören	1 500: —	
Kyrksalen (hyra, ljus, värme, städning)	3 500: —	
Västra församlingshemmet, d:o	1 500: —	
För barngudstjänster (böcker, lidningar, orgelspel)	800: —	
För tvätt och oblat	75: —	
Bränsle, förslagsvis	4 000: —	
Sotning	75: —	
Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar	1 200: —	
Sand och grus m. m.	300: —	
Reparationer av Lundby kyrka	3 000: —	
Brandstod för Lundby kyrka	100: —	
Bidrag till "Centralpojkarna"	500: —	
Diverse och oförutsedda utgifter	1 000: —	22 730: —
5. Kyrkogårdarna:		
Anslag för underhåll av Östra kyrkogården	4 500: —	
Snöskottning, sprängning m. m.	200: —	
Sand och grus för Östra kyrkogården	300: —	
För kyrkogården vid Hovdestalund	3 000: —	
Diverse behov	100: —	8 100: —
	Transport	73 722: —

N:o 72.

Budget för 1925. Kyrkan.

		Transport	73 722: —
6.	Diakonissorna:		
	Anslag till Diakonanstalten	4 000: —	
	Kostpenningar	4 800: —	
	Till biträde vid matlagning åt sjuka	180: —	
	Hyresmedel	2 000: —	
	Bränsle, lyse, tvätt	1 500: —	
	Bidrag till hyra och städning för lokaler för diakonissornas och annan kyrklig verksamhet	1 500: —	
	Diverse s. s. för modermöten, telefoner m. m.	2 000: —	15 980: —
7.	Församlingsbiblioteket:		
	Hyra till staden	600: —	
	Arvode för skötseln	75: —	
	Städning, bränsle och lyse	400: —	
	Bokinköp och -bindning	400: —	
	Filialen i västra stadsdelen	500: —	
	Filialen i Lundby	50: —	
	Till "De blindas förenings" bibliotek	60: —	2 085: —
8.	Arrendemedel:		
	Avgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter markegång, c:a		150: —
9.	Räntor och amorteringar:		
	Andel i 1896 års obligationslån 20 000: —		
	Kapitalskuld 1/1 1925 6 580: —		
	Ränta för året	228: 60	
	Amortering för året	460: —	688: 60
	Andel i 1910 års obligationslån 50 000: —		
	Kapitalskuld 1/1 1925 45 000: —		
	Ränta för året	2 025: —	
	Amortering för året	1 000: —	3 025: —
	Lån från pensionsstyrelsen 440 000: —		
	Kapitalskuld 1/1 1925 433 379: 37		
	Ränta för året	21 668: 87	
	Amortering för året	6 953: 76	28 622: 63
	Räntor å lån för tomter till prästgårdar 43 000: —		2 580: —
	Amortering å lånet för den elektriska klockringningen		1 490: —
	Ränta å sistnämnda lån m. m.		593: 77 37 000: —
		Transport	128 937: —

N:o 72.
Budget för 1925. Kyrkan.

	Transport	128 937: —
10. Prästerskapets lönemedel:		
Enligt lag om denna avlöning samt K. M:ts och riksdagens beslut:		
Kyrkoherden	10 000: —	
Fyra komministrar à 5 000: —	20 000: —	
Pastorsadjunkten (domkyrkosyssloman)	2 900: —	
Dyrtidstillägg och provisorisk löneförbättring enligt nu gällande bestämmelser, förslagsvis	16 210: —	49 110: —
	Summa Kronor	178 047: —

Inkomster:

För gravplatser förslagsvis	3 000: —
För klockor „	500: —
För likvagnen „	100: —
Församlingsavgifter till prästerskapets avlöning (högst 3 öre pr 100 kr. inkomst)	49 110: —
Att för övrigt fyllas genom uttaxering	125 337: —
Summa Kronor	178 047: —

Rätt avskrivet av protokollet, betygar

FREDR. FÅHRÆUS

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a. Enligt lagen om prästerskapets avlöning 0, 22 % å 22 835 120 kronors inkomst motsvarande 2, 2 öre pr 10 kr. inkomstbelopp	50 237: 26		
med avdrag av beräknade avkortningar	1 127: 26		49 110: —
b. Enligt kyrkostämmans beslut 0, 58 % å kr. 22 835 120 inkomstbelopp	132 443: 70		
med avdrag av beräknade avkortningar	7 106: 70		125 337: —
		Summa Kronor	174 447: —

REGISTER

över

Utgifts- och Inkomststaten för år 1925.

	Sid.
Aktier	540
Allmänna bidrag av staten	553
Allmänna läroverket	510
Allmänna pensionsförsäkringen: utgifter	533
Anslag och bidrag till diverse ändamål	538
Auktionsväsendet	553
Automobiler, utgifter	537
inkomster	553
Avloppsledningar, utgifter	517
specialstat	559
Brandväsendet, utgifter	521
inkomster	547
Byggnadsnämnden, utgifter	537
inkomster	553
Båttrafiken, utgifter	519
inkomster	547
Diverse inkomster	553
Diverse utgifter	538
Drätselkammaren	534
Fastighetsförvaltningen, utgifter	524
inkomster	548
specialstat	569
Fattigvården, utgifter	497
inkomster	543
Folkskolan, utgifter	501
inkomster	544
Förslagsanslaget	539
Gatuanläggningen, utgifter	515
inkomster	545
Gatubelysningen	516
Gaturenhållningen, utgifter	516
inkomster	546
Hamnen, utgifter	517
inkomster	546
specialstat	563
Hälsovårdsnämnden, utgifter	511
inkomster	545
Kallbadhuset, utgifter	518
inkomster	547
Klapphuset	519
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet	529
Kyrkan och kyrkliga ändamål	572
Lantegendomsnämnden	567
Lån, utgifter	495
inkomster	540
Magistraten	528
Planteringar, utgifter	515
inkomster	545
Polisväsen o. fångvård, utgifter	531
inkomster	552
Renhållningsverkets, utgifter	517
inkomster	546
specialstat	567
Rådstuvurätten	528
Räntor o. lånekostnader, utgifter	495
inkomster	540
Sammandrag av utgifts- och inkomststaten	555
Skatter	553
Stadsfullmäktige	534
Svingården, utgifter	517
inkomster	546
specialstat	569
Tekniska skolan	511
Undervisningsändamål	510
Varmbadhuset, utgifter	518
inkomster	547
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken: utgifter	517
inkomster	546
specialstat	556
Vedgården, utgifter	521
inkomster	547
Vägar	515

VÄSTERÅS, A. F. BERGHS BOKTRYCKERI 1925.

TABLÅ

över arbetslöshetens i Västerås omfattning den 15 december 1924, vari de arbetslösa uppgrupperats efter familjeförhållanden, ålder, anmälda å arbetsförmedlingsanstalten, anställda å statliga och kommunala arbetsplatser samt djuphamnen.

	Ålder	Familjeförhållanden: h	1 b	2 b	3 b	4 b	5 b	S:a familjeförsörjare	Ogifta	Summa summarum
Grupp 1—13 (Jordbruk)	20—30									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	6	1	7
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	Barnantal inom gruppen = 20 st.							Summa 12	1	13
	31—40									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	—	—	—	1	12	1	13
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	1	—	2	—	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	1	2
	Barnantal inom gruppen = 20 st.							Summa 16	1	17
	41—50									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 10 st.							Summa 5	—	5
	51—60									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 4 st.							Summa 4	—	4
	61—									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Barnantal inom gruppen = 0.							Summa —	—	—
	Summa							**12**	**1**	**13**
	(Skogshushållning.) Inom grupp 14—15 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 35—49 (Gruvdrift o. malmförädling)	20—30									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	3	1	—	—	—	24	2	26
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	1	6	7
	anställda vid ledningarna	—	—	—	1	1	—	10	—	10
	anställda vid djuphamnen	—	2	—	—	—	—	16	—	16
	Barnantal inom gruppen = 102 st.							Summa 51	8	59
Grupp 50—59 (Jord-, sten- o. glasindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen							—	1	1
	Barnantal inom gruppen = 0.							Summa —	1	1
Grupp 60—79 (Metall- och maskinindustri)	20—30									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	1	—	—	—	10	26	36
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	1	4	5
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	9	—	9
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	10	1	11
	Barnantal inom gruppen = 54 st.							Summa 30	31	61
Grupp 80—89 (Trävaruindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	—	—	—	—	3	2	5
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 1 st.							Summa 4	3	7
Grupp 90-109 (Byggnadsverksamhet)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	2	—	—	—	23	4	27
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	10	—	10
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	26	1	27
	Barnantal inom gruppen = 93 st.							Summa 59	5	64
Grupp 110—129 (Läder-, hår-, gummi- o. d. industri samt textilindustrin)	Djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 1 st.							Summa 1	—	1
Grupp 130—149 (Beklädnadsindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gurppen = 3 st.							Summa 1	—	1
Grupp 150—169 (Närings- och njutningsmedelsindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	1	1	2
	anställda vid djuphamnen	—	1	1	—	—	—	3	—	3
	Barnantal inom gruppen = 4 st.							Summa 4	2	6
	(Kemisk- teknisk- och belysningsindustri.) Inom grupp 170-179 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
	(Trämasse- och pappersindustri). Inom grupp 180—189 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 190—199. (Grafisk industri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	1	2
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Barnantal inom gruppen = 0							Summa 1	2	3
Grupp 200—209. (Industri- och hantverk, ej särskilt specificerat)	20—30									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	2	—	—	—	10	8	18
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	2	—	—	—	—	2	1	3
	anställda vid ledningarna	—	—	1	1	—	—	8	—	8
	anställda vid djuphamnen	—	3	1	—	—	—	30	—	30
	Barnantal inom gruppen = 96 st.							Summa 50	9	59
Grupp 210—219. (Sjöfart och fiske)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 2 st.							Summa 1	—	1
Grupp 220—229. (Kontors-, bank- och försäkringspersonal.)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	Barnantal inom gruppen = 7 st.							Summa 4	1	5
Grupp 230—239. (Butiks- och magasinspersonal.)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	—	—	—	—	2	2	4
	anställda vid ledningarna	—	1	—	—	—	—	2	—	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	Barnantal inom gruppen = 10 st.							Summa 6	2	8
	(Hotell-, kafé- och restaurantrörelse.) Inom grupp 240—249 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 250—269. (Landtransport)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	—	—	—	—	3	4	7
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	3	3
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	3	1	4
	Barnantal inom gruppen = 8 st.							Summa 6	8	14
	(Allmän eller litterär verksamhet). Inom grupp 270—278 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 279. (Handel och samfärdsel, ej särskilt specificerade).	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	2	3
	Barnantal inom gruppen = 0							Summa 1	2	3
	(Husligt arbete.) Inom grupp 280—299 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 300—320. (Arbete, ej hänförligt till annan grupp)	Anmälda å arbetsförmedlingen	2	1	—	—	—	—	9	14	23
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	3	2	5
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	9	—	9
	anställda vid djuphamnen	1	—	—	—	—	—	15	—	15
	Barnantal inom gruppen = 70 st.							Summa 36	16	52
	S:a summarum	**3**	**21**	**9**	**2**	**1**	**—**	**267**	**91**	**358**

	Ålder	Familjeförhållanden: h	1 b	2 b	3 b	4 b	5 b	S:a familjeförsörjare	Ogifta	Summa summarum
	31—40									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	—	—	—	1	12	1	13
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	1	—	—	—	1	—	1
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	1	—	2	—	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 20 st.							Summa 16	1	17
	41—50									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 10 st.							Summa 5	—	5
	51—60									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 4 st.							Summa 4	—	4
	61—									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Barnantal inom gruppen = 0.							Summa —	—	—
	Summa							**12**	**1**	**13**
	(Skogshushållning.) Inom grupp 14—15 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 35—49 (Gruvdrift o. malmförädling)	31—40									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	1	1	2	1	24	2	26
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	1	6	7
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	3	—	10	—	10
	anställda vid djuphamnen	2	2	—	1	—	—	16	—	16
	Barnantal inom gruppen = 102 st.							Summa 51	8	59
Grupp 50—59 (Jord-, sten- o. glasindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen							—	1	1
	Barnantal inom gruppen = 0.							Summa —	1	1
Grupp 60—79 (Metall- och maskinindustri)	31—40									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	1	—	2	—	10	26	36
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	1	4	5
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	2	2	9	—	9
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	1	1	10	1	11
	Barnantal inom gruppen = 54 st.							Summa 30	31	61
Grupp 80—89 (Trävaruindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	3	2	5
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 1 st.							Summa 4	3	7
Grupp 90-109 (Byggnadsverksamhet)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	3	3	—	1	—	23	4	27
	anställda vid ledningarna	—	1	2	2	1	1	10	—	10
	anställda vid djuphamnen	1	—	2	2	—	—	26	1	27
	Barnantal inom gruppen = 93 st.							Summa 59	5	64
Grupp 110—129 (Läder-, hår-, gummi- o. d. industri samt textilindustrin)	Djuphamnen	—	1	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 1 st.							Summa 1	—	1
Grupp 130—149 (Beklädnadsindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	1	—	1	—	1
	Barnantal inom gurppen = 3 st.							Summa 1	—	1
Grupp 150—169 (Närings- och njutningsmedelsindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	1	1	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	Barnantal inom gruppen = 4 st.							Summa 4	2	6
	(Kemisk- teknisk- och belysningsindustri.) Inom grupp 170-179 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
	(Trämasse- och pappersindustri). Inom grupp 180—189 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 190—199. (Grafisk industri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	1	—	—	—	—	—	1	1	2
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Barnantal inom gruppen = 0							Summa 1	2	3
Grupp 200—209. (Industri- och hantverk, ej särskilt specificerat)	31—40									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	—	3	—	—	10	8	18
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	2	1	3
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	2	—	8	—	8
	anställda vid djuphamnen	—	2	1	4	—	—	30	—	30
	Barnantal inom gruppen = 96 st.							Summa 50	9	59
Grupp 210—219. (Sjöfart och fiske)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	1	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 2 st.							Summa 1	—	1
Grupp 220—229. (Kontors-, bank- och försäkringspersonal.)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	1	—	—	1	—	1
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid ledningarna	—	—	—	1	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	1	—	—	2	—	2
	Barnantal inom gruppen = 7 st.							Summa 4	1	5
Grupp 230—239. (Butiks- och magasinspersonal.)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	2	2	4
	anställda vid ledningarna	—	—	—	1	—	—	2	—	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	Barnantal inom gruppen = 10 st.							Summa 6	2	8
	(Hotell-, kafé- och restaurantrörelse.) Inom grupp 240—249 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 250—269. (Landtransport)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	1	—	—	3	4	7
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	3	3
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	1	—	—	3	1	4
	Barnantal inom gruppen = 8 st.							Summa 6	8	14
	(Allmän eller litterär verksamhet). Inom grupp 270—278 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 279. (Handel och samfärdsel, ej särskilt specificerade).	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	2	3
	Barnantal inom gruppen = 0							Summa 1	2	3
	(Husligt arbete.) Inom grupp 280—299 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 300—320. (Arbete, ej hänförligt till annan grupp)	Anmälda å arbetsförmedlingen	1	1	—	1	1	—	9	14	23
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	3	2	5
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	1	—	9	—	9
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	1	—	—	15	—	15
	Barnantal inom gruppen = 70 st.							Summa 36	16	52
	S:a summarum	**8**	**5**	**3**	**1**	**—**	**—**	**267**	**91**	**358**

	Ålder	Familjeförhållanden: h	1 b	2 b	3 b	4 b	5 b	S:a familjeförsörjare	Ogifta	Summa summarum
	41—50									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 10 st.							Summa 5	—	5
	51—60									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 4 st.							Summa 4	—	4
	61—									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Barnantal inom gruppen = 0.							Summa —	—	—
	Summa							**12**	**1**	**13**
	(Skogshushållning.) Inom grupp 14—15 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 35—49 (Gruvdrift o. malmförädling)	41—50									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	1	2	—	—	—	23	4	27
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	10	—	10
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	1	26	1	27
	Barnantal inom gruppen = 93 st.							Summa 59	5	64
Grupp 110—129 (Läder-, hår-, gummi- o. d. industri samt textilindustrin)	Djuphamnen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 1 st.							Summa 1	—	1
Grupp 130—149 (Beklädnadsindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gurppen = 3 st.							Summa 1	—	1
Grupp 150—169 (Närings- och njutningsmedelsindustri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	1	—	—	—	—	1	1	2
	anställda vid djuphamnen	—	1	1	—	—	—	3	—	3
	Barnantal inom gruppen = 4 st.							Summa 4	2	6
	(Kemisk- teknisk- och belysningsindustri.) Inom grupp 170-179 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
	(Trämasse- och pappersindustri). Inom grupp 180—189 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 190—199. (Grafisk industri)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	1	2
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Barnantal inom gruppen = 0							Summa 1	2	3
Grupp 200—209. (Industri- och hantverk, ej särskilt specificerat)	41—50									
	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	2	—	—	—	10	8	18
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	2	—	—	—	—	2	1	3
	anställda vid ledningarna	—	—	1	1	—	—	8	—	8
	anställda vid djuphamnen	—	3	1	—	—	—	30	—	30
	Barnantal inom gruppen = 96 st.							Summa 50	9	59
Grupp 210—219. (Sjöfart och fiske)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Barnantal inom gruppen = 2 st.							Summa 1	—	1
Grupp 220—229. (Kontors-, bank- och försäkringspersonal.)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	Barnantal inom gruppen = 7 st.							Summa 4	1	5
Grupp 230—239. (Butiks- och magasinspersonal.)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	2	2	4
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	Barnantal inom gruppen = 10 st.							Summa 6	2	8
	(Hotell-, kafé- och restaurantrörelse.) Inom grupp 240—249 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 250—269. (Landtransport)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	3	4	7
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	—	3	3
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	3	1	4
	Barnantal inom gruppen = 8 st.							Summa 6	8	14
	(Allmän eller litterär verksamhet). Inom grupp 270—278 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 279. (Handel och samfärdsel, ej särskilt specificerade).	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	1	2	3
	Barnantal inom gruppen = 0							Summa 1	2	3
	(Husligt arbete.) Inom grupp 280—299 finnes f. n. ingen arbetslös anmäld.									
Grupp 300—320. (Arbete, ej hänförligt till annan grupp)	Anmälda å arbetsförmedlingen	—	—	—	—	—	—	9	14	23
	anställda vid statliga arbetsplatser	—	—	—	—	—	—	3	2	5
	anställda vid ledningarna	—	—	—	—	—	—	9	—	9
	anställda vid djuphamnen	—	—	—	—	—	—	15	—	15
	Barnantal inom gruppen = 70 st.							Summa 36	16	52
	S:a summarum	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**267**	**91**	**358**

Uppgift

om kostnaderna för arbetslöshetens bekämpande under tiden 1/8 1914—30/11 1924 inom Västerås stad.

År	1		2		3				4				5				6				7		8		9		10		11	
	Kommunens andel i av staten utförda arbeten, vari staden deltagit med viss procent av arbetskostnaden och material		Kostnader för kommunala nödhjälpsarbeten utan statsbidrag		Arbetslöshetsunderstöd				Hyresbidrag				Kursbidrag				Resebidrag för i staden ej mantalsskrivna personer				Förvaltningskostnader		Kommunens kostnader i övrigt för hjälpverksamheten		Kommunens samtliga kostnader pr år för arbetslöshetens bekämpande		Härav erhållit i statsbidrag		Kommunens kostnader	
					Av kommunen utbetalda sammanlagda belopp		Härav erhållit i statsbidrag		Av kommunen utbetalda sammanlagda belopp		Härav erhållit i statsbidrag		Av kommunen utbetalda sammanlagda belopp		Härav erhållit i statsbidrag		Av kommunen utbetalda sammanlagda belopp-		Härav erhållit i statsbidrag									
	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
1914	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1915	—	—	20,471	71	11	90	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	75	—	—	—	21,058	61	—	—	21,058	61
1916	—	—	16,185	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	16,210	26	—	—	16,210	26
1917	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1918	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1919	68,970	79	158,362	34	1,371	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,847	05	233,552	14	—	—	233,552	14
1920	115,644	88	197,361	67	—	—	513	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	312,961	55	513	30	312,448	25
1921	139,336	69	336,926	63	355,891	46	164,252	36	11,613	—	5,805	59	—	—	—	—	—	—	—	—	17,178	13	3,630	70	864,576	61	170,057	95	694,518	66
1922	404,418	82	282,388	07	932,357	57	553,304	45	69,414	83	33,964	—	—	—	—	—	28	65	14	32	26,318	45	2,338	15	1,717,264	54	587,282	77	1,129,981	77
1923	615,826	23	153,382	75	182,965	07	130,594	17	49,512	03	34,734	82	—	—	—	—	—	—	—	—	10,410	85	1,566	50	1,013,663	43	165,328	99	848,334	44
1924	197,433	65	374,300	—	3,524	58	—	—	12,073	60	5,217	20	—	—	—	—	—	—	—	—	1,975	55	631	35	589,938	73	5,217	20	584,721	53
S:a Kr.	1,541,631	06	1,539,333	43	1,476,122	54	848,664	28	142,613	46	79,721	61	500	—	—	—	28	65	14	32	55,982	98	13,013	75	4,769,225	87	928,400	21	3,840,825	66